VATIKANSKI
HRVATSKI MOLITVENIK
I
DUBROVAČKI PSALTIR

DVA LATINICOM PISANA SPOMENIKA HRVATSKE PROZE 14 I 15 VIJEKA

ZA ŠTAMPU PRIREDIO I UVODOM POPRATIO
DR FRAŃO FANCEV

DODATAK:

NAJSTARIJI ŠTAMPANI HRVATSKI MOLITVENIK

Za štampu priredio
Dr. CIRO GIANNELLI

IZDALA
JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

U ZAGREBU
TISAK NADBISKUPSKE TISKARE
1934

OPERA ACADEMIAE SCIENTIARUM ET ARTIUM
SLAVORUM MERIDIONALIUM

DJELA
JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

KŃIGA XXXI

U ZAGREBU
TISAK NADBISKUPSKE TISKARE
1934

VATIKANSKI

HRVATSKI MOLITVENIK I DUBROVAČKI PSALTIR

DVA LATINICOM PISANA SPOMENIKA
HRVATSKE PROZE 14 I 15 VIJEKA

ZA ŠTAMPU PRIREDIO I UVODOM POPRATIO
DR FRAŃO FANCEV

DODATAK:

NAJSTARIJI ŠTAMPANI HRVATSKI MOLITVENIK

Za štampu priredio
Dr. CIRO GIANNELLI

IZDALA
JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

U ZAGREBU
TISAK NADBISKUPSKE TISKARE
1934

Pregled sadržaja:

Latinički spomenici

hrvatske crkvene književnosti 14 i 15 v. i njihov odnos prema crkvenoslovenskoj književnosti hrvatske glagolske crkve.

UVOD

Prije pomola renesansne narodne kńiževnosti potkraj 15 vijeka na hrvatskoj bi narodnoj teritoriji, prema naučańu historika hrvatske kńiževnosti, bila postojala samo hrvatska glagoļska kńiževnost.[1] A kako se ta naša glagoļska kńiževnost u svom praizvoru razvila iz liturgijske kńiževnosti moravsko-panonske slovenske crkve svete braće Ćirila i Metoda, a i u svom daļem razvitku ostajala uvijek tijesno povezana s crkvom, taj ńen pretežito crkveni karakter i jest razlogom, što hrvatska glagoļska kńiževnost nije smatrana osnovom hrvatske narodne pismenosti — kńiževnosti onako, kako je osnovom srpske narodne kńiževnosti smatrana stara srpska ćirilovska kńiževnost. Uzrok tome bit će od česti i u čińenici, što se prostranstvo srpske crkve uvijek poklapalo s prostranstvom srpskoga naseļa, dok se prostranstvo hrvatske glagoļske crkve, koja se već od 10. vijeka počela sukobļavati s latinskom

---

[1] Da ovime doista vjerno reprodukujem mišljenja historika hrvatske književnosti, skrećem pažnju na tvrđenja kao na pr.: u Br. Vodnika Pov. hrv. književ. I., str. 60. (Ova književna vrsta, — tj. Crkvena prikazanja — razmjerno dosta bogata, stoji na prijelazu između glagolske sredovječne i novovjeke svjetovne umjetne književnosti, prelazeći iz jednoga područja u drugo), 113 (Marulić prvi je od hrvatskih pjesnika pisao i hrvatskom prozom), 191 (Međutim započela je na sjeverne i zapadne hrvatske krajeve snažno utjecati reformacija... pa se sada i tu zametnula knjiga na jeziku narodnom) i 210 (...zato ona i unapređuje svuda književnost, a gdje je nije bilo kao u Slovenaca i Hrvata u sjeverozapadnim krajevima ona je stvara i potiče, i to na jeziku narodnom), ili u Drag. Prohaske Pregled hrv. i srp. književ. (1923), str. 14 (»Na prijelazu između najstarije naše književnosti pisane glagoljicom i novije latinskim slovima stoji Šibenska molitva, najstarije djelo hrvatsko, pisano latinicom«), 58—59 (Benediktovci, dominikovci, franjevci i pavlini prvi se prihvatiše prevođenja nove katoličke književnosti za puk, ali istom u času, kad je i do nas došla opasnost od protestantizma), itd.

crkvom, postojano suživalo, i u tijeku tih sukoba na većem dijelu prostranstva hrvatskoga naseļa raniji crkvenoslovenski liturgijski jezik bio je u crkvama zamijeńen latinskim liturgijskim jezikom, a ruku o ruku s time u stranama latinskog liturgijskog jezika doista su se s vremenom izgubili tragovi ńihove ranije glagoļske crkvene kńiževnosti.

Istaknuto naučańe kao da hrvatske strane s latinskom crkvom prije renesansne svjetovne kńiževnosti, odnosno prije tako zvane reformacijske kńiževnosti i crkvene kńiževnosti s tendencijama katoličke reakcije i protivureformacije i n e b i u o p ć e b i l e i m a l e c r k v e n e k n j i ž e v n o s t i n a n a r o d n o m j e z i k u, bilo bi, međuto, onda ispravno, kad bi se u tim stranama uistinu bio izgubio i izbrisao svaki trag stare crkvenoslovenske kńiževnosti, te kad bi narodna crkvena kńiževnost tih strana, koliko je već dosad poznata, prema staroj crkvenoslovenskoj kńiževnosti stajala doista potpuno nezavisno kao produkat nove tvorbe, izvedene sasvim novim prevođeńem i usvajańem predložaka iz latinske crkvene kńiževnosti. Ali ta pretpostavka, kako ću daļe pokazati, nipošto ne stoji, a ne stoji zato, jer se crkvena kńiževnost i stranâ s latinskim liturgijskim jezikom u svojim najstarijim i najvažnijim tekstovima baš tako naslańa na staru crkvenoslovensku kńiževnost, kao što se na ńu naslańa i hrvatska glagoļska crkvena kńiževnost. A ta čińenica zahtijeva, da se pretpostavi najtješńa veza između hrvatske latiničke crkvene kńiževnosti, sačuvane u tekstovima 14 15 i 16 vijeka i crkvenoslovenske kńiževnosti iz oblasti hrvatske glagoļske crkve uopće.

U hrvatskim crkvama s latinskim liturgijskim jezikom nije bila doduše potrebna onolika i onako raznolika kńiževnost na narodnom jeziku, kakvu je imala hrvatska glagoļska crkva s crkvenoslovenskim liturgijskim jezikom, a to je sasvim i razumļivo. U crkvama sa slovenskim bogoslužjem crkvenoslovenski jezik, a od česti i narodni, upotrebļavao se ne samo u odnosu prema vjernicima, u bogoslužju i u obredima, već i za sve potrebe svećenstva i redovništva uopće, naprotiv u crkvama s latinskim liturgijskim jezikom upotreba je narodnoga jezika bila ograničena samo na ńen odnos prema vjernicima, kao i za potrebe redovništva nižih stepena; u svim ostalim prilikama tu je gospodovao latinski jezik. Ali da latinske crkve i u tom mnogo užem okviru nijesu nikad bile, pa ni mogle biti bez crkvene kńiževnosti na narodnom jeziku, to je čińenica već danas potpuno dokazana i utvrđena ne samo arhivskim i indirektnim zabiļežbama, već i samim sačuvanim tekstovima, od kojih će se bar neki moći zacijelo prebaciti i preko 14. vijeka. A prema vrstama potvrđenih i sačuvanih spomenika opseg te hrvatske crkvene kńiževnosti bio je vrlo ograničen; zasada sigurno je naime samo to, da se ona sastojala od e v a n đ e l i s t a r a - l e k c i o n a r a, p s a l t i r a, m o l i t v e n i k a - o f i c i j a, l e k c i j a - l e k c i j u n a, s v e t a č k i h l e g e n d i, c r k v e n i h

p r i k a z a ń a i c r k v e n i h p j e s a m a, t. j. sastojala se od tekstova, bez kojih se odgoj vjernika u vjeroispovijedańu kao i u pobožnostima ne može ni zamisliti.

Kako se obrazovanost svećenstva i višega redovništva tih strana kretala samo u okviru latinske crkvene kńiževnosti, nipošto ne iznenađuje, što se ono i u svojoj crkvenoj kńiževnosti na jeziku svojih hrvatskih vjernika počelo brzo služiti latinskim pismom, premda ima potvrda i za to, da su mu od česti bila jednako poznata i oba slavenska pisma, t. j. ili glagolica, ili ćirilica još i onda, kad je običajnim pismom crkvene pismenosti na narodnom jeziku već davno bila postala latinica, pa imala svoju prilično ustaļenu latiničku grafiku. Jednako je razumļivo i to, da su se kńiževnici-prepisivači, nevezani tradicijama i konzervativnošću crkvenoslovenske kńiževnosti, baš u ovim stranama počeli najprije oslobađati utjecaja crkvenoslovenskoga jezika, i u svojim prijepisima porijeklom crkvenoslovenskih tekstova već u 14. vijeku bili u toliko proveli redakciju pravog narodnog jezika u svim detaļima, da se ńihova crkvenoslovenska podloga gotovo ni po čemu i ne zapaža više.

Napokon ta narodna crkvena kńiževnost svakako je mogla imati udjela i pri slaviziranju romanskih gradova, a sasvim sigurno je već u ńoj bio formiran onaj kńiževni jezik, kojim su se, naročito u prvim počecima naše umjetničke svjetovne kńiževnosti na kraju 15 vijeka, služili svi kńiževni centri sjeverne, sredńe i južne Dalmacije. Naime već u jeziku najstarijih spomenika svjetovne umjetničke kńiževnosti prevladavaju, a bez obzira na dijalekatsku pripadnost raznih kńiževnih centra, elementi govora čakavske Dalmacije. Kako je već potkraj 15 vijeka Dubrovnik imao daleko najjače razvijenu umjetničku kńiževnost, kako je nije imao nijedan od dalmatinskih čakavskih gradova, zato i nije moguće pretpostavļati, da bi jezički utjecaj čakavske Dalmacije na formirańe kńiževnoga jezika štokavskoga Dubrovnika došao do izražaja tek u ovom otsjeku naše narodne kńiževnosti, već se proces čakavizirańa kńiževnoga jezika mora stavļati u jedno ranije doba. Ovime ja ga i stavļam u doba, kad je uzduž Dalmacije cvala ova crkvena kńiževnost. U spomenicima što se u ovoj kńizi izdaju, a od kojih najveći dio pripada baš Dubrovniku, sasvim se lijepo može razabrati, da svi oni prestavļaju kńiževnu radńu od česti presađivanu i presađenu u Dubrovnik iz sjevernijih strana Dalmacije, a od česti tamo i sačuvanu još i iz onih drevnih vremena, kad je prostranstvo hrvatske glagoļske crkve obuhvatalo ne samo Hrvatsko Primorje, sjevernu i sredńu Dalmaciju, već preko južnodalmatinskih i bosanskohercegovačkih oblasti te područja nekadašńe dukļanske nadbiskupije neposredno graničilo i sa srpskom ćirilovskom pismenosti.[2]

[2] Za ovo tvrđenje, osim spomenika što se ovdje izdaju, govore i čińenice već od ranije poznate. Tako je prof. Rešetar s obzirom na postanak Ranjinina

A

Bibliografija latiničkih spomenika hrvatske crkvene pismenosti 14 i 15 v.

XIV vijek.

1 Red i zachon od primglenia na dil dobroga cignenia sestar nasich reda suetoga odza nasega dominicha.

Taj zadarski dominikanski statut pretstavļa najstariji danas poznati latinicom pisani hrvastki tekst, jer je, kako je to na kraju pribiļeženo, pisan upravo god. : : CCCXXXV, t. j. 1345. Bio je poznat već sredinom 19 vijeka, kad ga je Ivan Berčić prepisao, ali god. 1869, kad je V. Jagić Berčićev prijepis štampao, za sam se rukopis nije više znalo, a naročito nije bilo poznato da je datiran i da pripada 14 vijeku, zbog čega ga je V. Jagić i štampao[3] kao tekst 15 vijeka. U jednom kodeksu kńižnice trećoredaca glagoļaša u Glavotoku na Krku g. 1916 ponovo ga je otkrio pop V. Premuda, a zatim god. 1928 u članku *»Najstariji datovani spomenik hrvatske gotice«* i izdao.[4]

U latinskom dijelu istoga kodeksa, koji svojim postankom ide također u prvu polovinu 14 vijeka, ima isti statut i na latinskom jeziku (*»Ordo et forma recipiendi ad beneficia ordinis sororum nostrarum«*), a osim toga sadrži on još i konstitucije dominikanskoga reda te defektni latinski lekcionar. Odredba konstitucija »Constitutiones et admoniciones scripte exponantur semel, vel bis, vel pluries in anno in vulgari, ut nihil per ignoranciam fiat contra« dopušta nagađańe, da su i konstitucije bile vjerojatno u cijelosti

lekcionara pored ostaloga konstatovao i to, da se u njegovu najstarijem dijelu krije prijevod, koji je »došao odnekle iz sjeverne Dalmacije u Dubrovnik« (isp. Rad 134, str. 87), a na opstojnost »tolkovanoga« psaltira u hrvatskoj glagolskoj književnosti, u prijepisu koji je g. 1463 učinio pop Petar Fraščić u Lindaru u Istri, V. Jagić je nadovezao nagađanje, da je Fraščić svoj psaltir s tumačenjem, jer ovakih tumačenja i nema u latinskom prijevodu, mogao prepisati samo »s nekog psaltira kirilovskog ili možda čak glagolskog pisma, koji bješe upravo namijenjen istočnoj crkvi«, a time da »se i opet posvjedočuje starinska veza između stare glagolske literature i knjiga istočnjačkih« (isp. Br. Vodnik, Pov. hrv. književ. I, str. 30). U ostavini dubrovačkoga glagolaša Dum Nikole Nigra od g. 1395 uz jedan, zacijelo hrvatski »vanjilistar« nalazio se i »un flor de psalterio glosado« (isp. Rad 220, str. 43), dakle otprilike onakav psaltir, sa kakva je i istarski glagolaš P. Fraščić prepisao svoj »hrvatski psaltir« s tumačenjem.

[3] Isp. Starine, knj. I (1869), str. 224—226.

[4] Isp. Nastavni vjesnik, knj. 36 (1928), str. 81 i dalje; u članku cijeli tekst prikazan je i u fotografskim snimcima.

prevedene na hrvatski, ali kasnije su s defektnim dijelom kodeksa vaļada propale.

Pomenuti dominikanski hrvatski statut pisan je grafikom, koje pravilnost pretpostavļa duļu upotrebu latinskoga pisma u hrvatskoj pismenosti na narodnom jeziku, a osim toga ona se znatno razlikuje od grafike spomenika, o kojima će se govoriti pod br. 2, 3 i 5.

2 Šibenska molitva: Oracio pulcra et devota ad beatam virginem Mariam.

I šibenska je molitva, kako sve okolnosti to čine vrlo vjerojatnim, produkat hrvatske crkvene kńiževnosti 14 vijeka. U jednom latinskom zborniku 14 vijeka, što se čuva u kńižnici samostana frańevaca konventualaca u Šibeniku, prvi ju je zapazio o. Joso Milošević, koji ju je zatim g. 1911, u zajednici s prof. Iv. Milčetićem, izdao[5] pod natpisom: *Šibenska molitva (XIV vijek).*

Ni cijeli kodeks, a ni molitva sama nisu nikako datirani, ali da oboje doista idu u 14 vijek, o tome, prema izlagańima izdavača, ne može biti nikake sumńe. Međuto o. Milošević pokušao je i detaļnije odrediti mjesto u 14 vijeku kodeksu kao i ńegovoj hrvatskoj molitvi napose pomoću dva druga kodeksa iste kńižnice, koji su kodeksu sa šibenskom molitvom na toliko srodni u svemu, da ih je o. Milošević nazvao »blizancima«. A od ta druga dva kodeksa jedan sadrži biļešku, što ju je god. 1387. unio u ń fra Pavao Šibenčanac (Paulus de Sibinico), i u toj biļešci sadržan je sasvim sigurni dokaz, da su pomenuta tri kodeksa-blizanca pisana u cijelosti prije god 1387. Da li su pisana još i za 30—40 godina prije god. 1387, odnosno da li je šibensku molitvu pisao baš fra Pavao Šibenčanac još »kao mladi svećenik«, kako pretpostavļa o. Milošević, za nas ovdje nije od naročite važnosti, jer i prema taku računu zadarski *Red i zakon*... od god. 1345 ostaje najstarijim danas poznatim latinicom pisanim hrvatskim jezičkim spomenikom. Prema tome šibenska se molitva sa svog prvog mjesta, što su joj ga u hronološkom ređańu latinicom pisanih hrvatskih tekstova davali u svojim izvodima ńeni izdavači, mora pomaknuti na drugo mjesto.

Dok je, kako sam kazao, zadarski dominikanski *»Red i zakon«* od g. 1345 pisan prilično ustaļenom latiničkom grafikom, u latiničkoj grafici šibenske molitve ima nešto više nedosļednosti, a to može da znači, da se u času kad je pisana, ili upravo prepisivana pomenuta molitva, u šibenskoj frańevačkoj sredini za hrvatsku pismenost upotrebļavala vaļada još glagolica, a ne latinsko pismo.

[5] Isp. Starine, knj. XXXIII, str. 572—592, i tuj priļeže dva fotografska snimka s cijelim tekstom.

Osim toga ńena grafika stoji svakako bliže grafici »korčulanskih« (zapravo sjeverodalmatinskih) fragmenata kao i grafici Zadarskoga lekcionara, nego grafika zadarskog dominikanskog »Reda i zakona«.

3 Fragmenat Korčulanskoga lekcionara. Korčulanske glose.

Po vremenu svoga postanka ili u iste godine kao i šibenska molitva, ili odmah za ńom ređa se fragmenat *»Korčulanskoga lekcionara«*, što ga je člankom *»Odlomak starog slovenskog rukopisnog evangelijara s predgovorima i s blagoslovima, gotskim pismom napisana, u kńižnici franovačkog samostana na Otoku (Badia) kod grada Korčule«* objavio g. 1890 vrijedni korčulanski učiteļ Frano Radić.[6] Kako je Radić držao, da se postanak samoga fragmenta, kao i latinskog misala u kojem se fragmenat nalazi, mora nadovezivati na izgradńu u natpisu članka pomenutoga samostana, a ta pada u god. 1393, prema tome on je datirao i latinski misal kao i njegov hrvatski fragmenat: »Od istoga vremena, dakle od svršetka XIV. vijeka, ili najkašńe iz prve polovine XV., potiče odlomak staroga slovenskoga evangelijara sa predgovorima i blagoslovima, pisana gotskijem slovima na kvijeru, što se nahodi u samostanskoj kńižnici. Taj odlomak uvezan je u rukopisnom latinskom misalu također od kvijera s istijem slovima, te zaprema 16 stranica jednog svežńića, koji je iste veličine misala, i ima okrajke iste širine.«

Fragmenat *»Korčulanskoga lekcionara«*, kako je to kasnije utvrdio prof. M. Rešetar,[7] sadrži »gotovo cijelu službu za posvećeńe vode na Vodokršte«, kaka se nalazi i u *Zadarskom lekcionaru*, »te se sa zadarskijem lekcionarom slaže gotovo od riječi do riječi, tako da se ne može sumńati da su potekli iz iste matice, i ako među sobom nijesu u neposrednoj svezi«. Osim toga na osnovu Radićeva rukom rađena faksimila prof. je Rešetar sam postanak fragmenta stavļao doduše u 15 vijek — u koji je više zbog jezika, nego li pisma stavļao i zadarski lekcionar, ali jer je korčulanski fragmenat »sačuvao neke tragove samoglasnoga l«, mislio je on, da je korčulanski fragmenat »bliže matici, nego li sam zadarski lekcionar«.

Već godinu dana prije izdańa Rešetarove studije o *»Primorskim lekcionarima«* fragmenat korčulanskoga lekcionara zajedno s latinskim misalom prešao je u posjed Mag. narodnoga muzeja u Budimpešti. Kad je zatim tuj, prigodom jedne izložbe, u izložbenom katalogu bilo utvrđeno da je latinski misal pisan za ugarsko-

[6] Isp. Glasnik zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini, god. II (1890), str. 254—262.

[7] Isp. Rad, knj. 134, str. 82.

hrvatskoga kraļa Ļudevita Velikoga Anžuvinca (vladao god. 1342—1382.), ta je čińenica bila odlučna, da je prof. Janoš Melich bio postavio sebi pitańe, a ne potiče li iz istoga vremena i ńegov hrvatski fragmenat. Rezultate svoga proučavańa pomenutoga pitańa prof. Melich objelodanio je pod natpisom *»Misekönyv a XIV. századból«* god. 1903 u XI kńizi mađarskog bibliotečnog časopisa *»Magyar könyvszemle«*.

Odmah u uvodu svoje studije prof. je Melich utvrdio, da se nekadašnji latinski misal korčulanskog frańevačkog samostana sastoji od više raznim rukama pisanih česti, koje su sve vjerojatno još potkraj 14 ili na početku 15 vijeka bile uvezane u korice, u kojima se one još i danas nalaze. Na čelu misala stoji kalendar, u kojem dolaze i specialni ugarski sveci, kako su ih imali i hrvatski glagolski misali pisani prije 16 vijeka, prema čemu je taj misal već od samoga svog postanka morao biti namijeńen jednoj crkvi u našim primorskim stranama, a tu je mogao biti i pisan. Jedno, nešto kasnije vrijeme taj se latinski misao sasvim sigurno upotrebļavao u Zadru, jer samo tu je mogla neka ruka, koja nije pisala sam kalendar, u prazne rubrike kalendara pripisati imena dvaju svetaca, kojih je kult naročito vezan za Zadar, t. j. ime Sv. Krševana (pod 24. XI.: Griçonj m.) i ime Sv. Šimuna (pod 4. II.: Simon Justi). Protiv dosad isticane sredine, gdje je taj misal pisan i upotrebļavan, ne govori ni to, što je također jednom kasnijom rukom na l. 191. a—b misala pripisana »Missa pro rege«, u kojoj se izrijekom spomińe ime kraļa Ļudevita, jer je na pr. baš Ļudevitova žena Elizabeta g. 1377—1380 za čuvańe moći Sv. Šimuna bila poklonila Zadranima naročiti srebrni kovčeg.

Kad je zatim taj latinski misal sa svim svojim častima prenesen iz Zadra u Korčulanski frańevački samostan, o tome ni u kodeksu a ni inače nema nikakih podataka. Prema mišļeńu prof. Melicha to se nipošto nije zbilo prije kraja 15 vijeka, pa je prema tome još u Zadru pod 1. VI. bila unesena u kalendar i bilješka »Obitus pber Joannes. Erafranit 1445«, a ta bilješka uopće je i najmlađi zapis u misalu.

U takovu tom kodeksu uz već pomenuti fragmenat lekcionara, pripadaju hrvatskoj crkvenoj pismenosti 14 vijeka još i hrvatske glose, što ih je na l. 149b—156b latinskoga misala, a upravo nad tekstom Muke Isukrstove po evanđelisti Mateju, otkrio prof. Melich. Od 53 glose, koliko ih u svemu ima, najviše ih se poklapa s tekstom Zadarskoga lekcionara: tih je 21; u 11 daļih slučajeva, osim s tekstom zadarskoga lekcionara, slažu se one još i s tekstom lekcionara Bernardina Splićanina, slagańa samo s Bernardinovim tekstom imaju tri, a samo s tekstom Rańinina lekcionara jedno slagańe. Prema tih 37 slučajeva sa slagańem ili samo s jednim (Z) od pomenuta tri hrvatska lekcionara, ili i sa

dva (Z i B) odnosno sa sva tri (Z, B i R) najedanput, stoji 16 slučajeva, u kojima se hrvatske glose nekadašńeg korčulanskog kodeksa potpuno razlikuju od odnosnih mjesta u svim pomenutim hrvatskim lekcionarima. Sve to dokazuje, da su te hrvatske glose ispisane iz nekog hrvatskog lekcionara, koji je s ostalim lekcionarima, a naročito sa zadarskim, danas najstarijim poznatim hrvatskim lekcionarom bio vrlo bliska postanka. Kad se uoči sve to, pa još i osobine jezika samih glosa, držim, da se ne bi mogao navesti ni jedan opravdani prigovor mišļeńu prof. Melicha, prema kojemu su ove glose najkasnije krajem 14, odnosno na samom početku 15 vijeka bile ispisane iz takova hrvatskoga evanđelistara-lekcionara, koji je baš sa zadarskim lekcionarom bio istoga podrijetla i iz istoga izvora.

Kao poređeńe hrvatskih glosa sa hrvatskim lekcionarima, tako i poređeńe, koje je prof. Melich izvršio između fragmenta hrvatskoga lekcionara u korčulanskom kodeksu i ostalih lekcionara, dalo je jednake rezultate: naime i ovdje je prof. Melich mogao da utvrdi samo to, da je i ovaj fragmenat prepisan s predloška, koji je prema zadarskom lekcionaru stajao baš u onakovu odnosu, u kaku je prema ńemu stajao i predložak pomenutih hrvatskih glosa. To isto prikazao je prof. Melich i shematski, pri čemu je kao matični lekcionar stavļao na čelo A-lekcionar XIV vijeka, i na osnovu toga A-lekcionara još uvijek u 14 vijeku bili bi nastali a-korčulanski fragmenat lekcionara (i korčulanske glose) i b-posredovni lekcionar, s kojega je daļe na početku 15 vijeka bio prepisan α- zadarski lekcionar.

Ovo upravo sjeverodalmatinsko-zadarsko porijeklo nekoč korčulanskog, a sada budimpeštanskog fragmenta hrvatskog lekcionara kao i hrvatskih glosa u latinskom misalu iz sredine 14 vijeka važni su po tome, što se i za neka druga djela hrvatske crkvene kńiževnosti može kazati, da su vaļada još u 15 vijeku bila izmijeńena baš između Zadra i Korčule.

4 Vatikanski hrvatski molitvenik.

Dok prva tri navedena spomenika 14 vijeka pripadaju hrvatskoj crkvenoj kńiževnosti-pismenosti sjeverne Dalmacije, ovaj četvrti, pisan je u južnim stranama Dalmacije, a upravo na području samoga grada Dubrovnika. Po mjestu gdje se danas čuva nazvali smo ga *Vatikanskim*, a prema sadržaju već ga je god. 1859 Fr. Rački bio nazvao *»hrvatskim molitvenikom«*. Rački i jest prvi, koji je taj molitvenik uveo u hrvatsku kńiževnost objavom, štampanom u 46. broju *»Zagrebačkog Katoličkog lista«* od god. 1859, a kako je ona danas prilično nepristupna, to je prenosim ovdje u ńenim glavnim odlomcima:

STARI HRVATSKI MOLITVENJAK.

(Cod. membr. bibl. Barberinae Nr. 2396).

Priobćio Dr. Fr. R.

Uspomena Vrbana VIII. (1623—1644.), rodom Barberina, ima nam biti sladka i mila. Po njegovu bo nalogu naš zemljak Rafael Levaković, kašnje ohridski nadbiskup, s hlmskim grčko-katoličkim biskupom Terleckom, preglèdà i za tisak priredì glagoljski misal. Njegovom naredbom Isusovac o. Bartol Kašić obdari hrvatsko svetjenstvo narodnim obrednikom. Vrban VIII. iz ljubavi »prama narodu ilirskoga jezika, koj obitava po većoj strani Evrope a najvećoj Azije, koj negda u vrlih kraljevinah i pokrajinah evropskih cvaše, tè je prvorodjeno bilje med biljem u naručju katoličke crkve« — kolegij ilirski loretski, utemeljen od Grgura XIII. za odgojivanje 30 ilirskih mladićev, spadši »iz njekih razlogov« na uzdržanje samo 12 pitomcev, veledušno obnovi i umnožà utemeljiv zakladu za odhranjivanje 36 pitomcev iz biskupije spljetske, dubrovačke, zadarske, barske, omiške, budvanske, šibeničke, krčke, hvarske, osorske, kotorske, stonske, trogirske, ninske, rabske, senjske, bosanske, skradinske, smederovske i skopljanske. Takav mladić imao je biti rodjen »od ilirskih roditeljev, znati jezik ilirski i ako je moguće takodje književnost ilirsku.« (Cf. Bulla Urbani VIII. Zelo domus Dei. Dat. Romae 1627, Kal. Junii). Napokon — isti učeni papa bio je obljubio više učenih našinác, kano: pomenutoga Levakovića, Kašića, Pastrića, Vinka Komnena, Bogdanovića itd., a navlastito državnoga tajnika Petra Benešu i čuvara vatikanske knjižnice Stjepana Gradića.

Nije indi čudo, što u obiteljsku knjižnicu, utemeljenu po istom Vrbanu, dodjè više rukopisov protežućih se na zemlje jugoslovjenske; pa med njimi gore navedeni hrvatski molitvenjak, o kom evo našincu njekoliko riečij.

Taj molitvenjak pisam je na kvieru u maloj 12-ni, te ima preko 200 listov. Pismena su longobardska, i to vrlo krasna i pravilna. Na koliko mogoh pobrojiti, ima sedam malenih slík, dosta liepo izradjenih: Gospu, sv. Petra, Pavla, Franju serafinskoga, Antuna itd. Slike krom živahne šare, koja nas sjetja na mletačku učionu, ukrašene su pozlatom.

Odmah na početku s crvenim pismom čita se: »Pocigne officie blasgene dieve marie po sakonu suete carque rimsche. Sue godiste pocignet se siutra govorechi: sdrava maria milosti puona gospodin stobom blasgenia megu sgenami blasgeni plod od utrobe tvoie yesus divo mario maicho bosia moli sa nas. amin.«

Iza toga počimlje jutrnja (matutinum) bl. Bogorodice. Iz nje povadih njeke psalme, pjesni itd.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Med službom Bogorodici namienjenom i med službom mrtvačkom čita se sedam psalmov pokornih s litanijami svih svetác. Poslie službe za mrtve »počinje oficie svetoga Karsta.« Iza njega sliede molitve »od brašanca božiega« (corporis Christi), molitve prie i poslie sv. pričesti, molitve andjelu čuvaru i još njeke ine. Napokon »počinju psalmi graduali,« gdje je molitvenjak pretrgnut.

Na toliko o sadržaju i obliku molitvenjaka. Sada nješto o dobi i jeziku.

Nigdje nemogoh naći označenu ili zabilježenu dobu; s toga potražih ine sliede, po kojih bi se mogla doba bar po prilici opredieliti. Nadjoh dva razloga, po kojih molitvenjak nije stariji od XIV. vieka. U litanijah najme spominja se sv. Franjo assiski († 1226), sv. Dominik († 1221) i sv. Klara († 1253), koju Aleksandro IV. (1253—1261) med svetice uvrsti. Prije ove dobe nemogaše dakle biti pisan taj molitvenjak. Nù kod molitve sv. krstu na slavu čita se crvenilom i rukom istom ova opazka: »urečeno bi gospodinom Ivanom papom dvadeset i drugim; ni navestì: ki godir reče ove rieči svaki dan na vrieme svoje, ima proštenia na tisuću godišta.« Odavle se vidi, da taj molitvenjak nije mogó biti pisan prije Ivana XXII (1316—1334). S druge opet strane

longobardsko pismo, toli riedko, pače neobično u kašnjih rukopisih, sav oblik i red molitvenjaka, slike u njem, nedopuštaju opredieliti mu dobu postanka iza XV. vieka tako, da taj molitvenjak po mom sudu bio bi pisan ili u drugoj polovini XIV. ili u XV. stoljetju.

Budi mi dozvoljeno nagadjati: za koga bijaše pisan taj molitvenjak? U običnih litanijah poslie »sv. Kato« sliedi »sv. Anastasijo« — u našem pako molitvenjaku iza »sv. Kato« čita se »sveta Klaro, sv. Teklo, sv. Elisabeto, sve svete divice i udovice.« Odavle smiemo izvesti, da taj molitvenjak bijaše pisan za koju duvnu iz reda sv. Klare, koj bijaše utemeljen po sv. Franju assiskom (1212) za bogoljubne duše ženskoga spola pod imenom reda sv. Damjana, a kašnje od sv. Klare primi ime Klarîs. Ovaj red imaše negda mnogo samostanov u našoj domovini; a i sada ima ih u Dalmaciji u Spljetu i u Rabu na istoimenom otoku. Ovo mnienje potvrdjuje sva razredba knjige; pošto ima u njoj služba Bogorodice, psalmi pokorni s litanijami, služba za mrtve itd., ko što navadno mole duvne na koru.

Promotrimo li gdje koju rieč talijansku (»molitva devota«), koja se u molitvenjak uvukla, tè dalmatinsko gdje gdje vireće razrečje, to ćemo ovoj knjigi iliti našemu rukopisu opredieliti za postojbinu posestrimu Dalmaciju ili naše Primorje.

Doba indi postanka pomenutoga rukopisa bio bi XIV. ili XV. viek; domovina pako Dalmacija ili hrvatsko Primorje; a gospodar koj koludrički monastir.

Pisac služio se onakovim pravopisom, kakov bijaše onda u navadi u Dalmaciji i našem Primorju. S toga **c** služi mu za **č** i **k** (n. pr. poci — mjesto poči — sacon mjesto zakon), **ch** za **ć** (n. pr. govoreche), **s** za **z** (n. pr. sdrava), **sg** za **ž** (blasgena), **g** za **g** i gj = dj (megu = medju) itd.

Molitvenjak ovaj po mom mnienju bio bi najstariji spomenik hrvatski svoje vrsti. Kô što štioc iz navedenih crtic može se uputiti, jezik, u kom je isti pisan, jest narodan hrvatski. Pisac medju to imaše se gdješto obzirati na crkveno-slovjenski jezik, kô što svjedoči navlastito dočetka na **t**, koja mu se iz crkveno-slovjenštine (тъ) tako rekuć podkrala u 3 osobi jednobroja n. p. dat (da), budet, snidet, obviat, rečet itd. S toga ovo je jedan od najstarijih naših crkvenih spomenikov, koji čine prelaz iz crkveno-slovjenskoga na narodni, domaći, pučki jezik.

Nû molitvenjak naš polazi od one dobe, u kojoj poznavaše se bogatstvo, sila, snaga i jedrost našega glagolja bolje, nego li sada. U njem n. p. neima u fut. verbi perfect. onoga ć u k a n j a, a dosljedno i d a k a n j a, bez koga mi neumiemo njekoliko riječij napisati. Tuj se n. p. čita: »p o r o d i š s i n a = paries filium, n. p. porodit ćeš, »n a r e č e s i m e« = vocabis, »n a z o v e s e« = vocabitur, »s n i d e n a t e = descendet, »n e u z d r ž u s e« = non subsistam itd. Isto tako svaki glagolj nespreže se kroz svakolika vremena; već se ima obzir na trajanje čina, koj se glagoljem izražuje. U ostalom taj posao ostavljam našim jezikoslovcem, korenodubcem i slovničarom, moleć ih jedino, da nam neodsude taj stari hrvatski spomenik, nebude li koja rieč u njem prema ugladjenom po Götheu i Schilleru novohrvatskom sluhu XIX. vieka.

Jedna brižljiva hrvatska duša, kojoj je drago i milo sve, što je naše, onomadne se odazvala i poželjela, da se taj molitvenjak prepiše i odtisne; opet druga duša hrvatska našla se u Rimu, koja je pripravna prepisati* ga. Hoće li se pako u narodu hrvatskom naći onaj z l a t n i vez, koj bi želju i spremnost onu oživotvorio? —

Kad je Rački u rimskoj Barberinskoj kńižnici naišao na taj dragocjeni spomenik hrvatske crkvene kńiževnosti, ńemu nije bilo poznato, da je već god. 1829 sličan spomenik hrvatske crkvene

* Prepisao ga je sam Fr. Rački i njegov se prijepis čuva danas u arhivu Jugoslav. akademije, dok se ranije nalazio u knjižnici Ivana Kukuljevića.

kńiževnosti bio našao u jednoj kńižnici u Dubrovniku poznati poļski slavista A n d r. K u c h a r s k i, i da je o tom nalazu već onda bio izvješten i učeni svijet člankom zagrebačkoga profesora M i h a j l a K u n i ć a: *»Notizen über die wissenschaftliche Reise des Herrn Prof. Andreas Kucharski«*, otštampanim u 28 broju ńemačkog časopisa *»Allgemeine deutsche Gartenzeitung«* od god. 1830. O samom nalazu piše u članku ovo: »In der Bibliothek zu Ragusa fand K u c h a r s k i eine regusanisch- slavische Handschrift, schön auf Pergament geschrieben, und wahrscheinlich aus dem 14ten Jahrhunderte herstammend: es ist ein O f f i c i u m B. V. M., worin einige Psalmen mit andern Uebersetzungen zu vergleichen sind« (str. 250). Iz Kunićeva članka preuzeo je zatim taj dubrovački O f f i c i u m B. V. M. u »Geschichte der südslavischen Literatur« Pav. Jos. Šafařík (isp. dio II, str. 260), a od Šafaříka primio ga je napokon i Š. Ļubić u »Ogledalo«.

Znajući za tu literaturu, a osim toga i za apel V. J a g i ć a u članku[8] »A n a l e c t a R o m a n a«, u svojim istraživańima stare hrvatske crkvene kńiževnosti već davno sam se bio počeo zanimati za *»Vatikanski hrvatski molitvenik«*. Izučavańe samoga rukopisa olakšala mi je zagrebačka sveučilišna kńižnica nabavivši ga za svoj tresor u fotografskim snimcima. Kako sam se, međuto, za višekratnoga boravka u Dubrovniku uvjerio, da u Dubrovniku danas niko ne zna više za Kucharskijev O f f i c i u m B. V. M., bio sam spreman vjerovati, da su Kucharskijev dubrovački »O f f i c i u m« i ovaj Vatikanski hrvatski molitvenik (daļe *Ov*) jedan isti rukopis, t. j. da se *Ov* još u prvoj polovini 19 vijeka čuvao u nekoj dubrovačkoj kńižnici, odakle je zatim prije god. 1859 postao svojinom rimske Barberinske kńižnice, a tek s ńome, kad ju je papa Lav XIII god. 1902 otkupio, prešao u Vatikansku kńižnicu, u kojoj se danas nalazi na signaturi XI—13. Tek u posļedńe vrijeme, posredovańem prof. M. Rešetara, za što mu i ovdje izričem svoju srdačnu hvalu, za *Ov* je bio zainteresovan skriptor Vatikanske kńižnice g. Dr C i r o G i a n n e l l i, i on mi je za ovaj moj bibliorafski pregled o rimskom historijatu tog danas najstarijeg dubrovačkog spomenika hrvatske crkvene kńiževnosti najspremnije ustupio ovaj sastavak:

Il cod. Barb. lat. 370 entrò nella Biblioteca Vaticana nel 1902, quando il papa Leone XIII acquistò le ricche collezioni di manoscritti e di stampati appartenenti ai principi Barberini. Che, poi, si trovasse da molto tempo nella Barberiniana, anzi, si può dire, quasi dai suoi inizî, risulta in modo certo dagli antichi inventarî di quella Biblioteca, e, quindi, non può assolutamente essere identificato coll' altro codice dell' Uffizio della Madonna, veduto dal Kucharski a Ragusa nel 1829 e, verosimilmente, andato smarrito in seguito.

Infatti, già nell' Inventario compilato dal Morone verso la metà del secolo XVII e conservato nel ms. Barb. lat. 3159, il nostro codice è registrato al f. 209 sotto il numero 2396, che aveva un tempo e che si legge, del resto,

[8] Isp. Archiv für slav. Philologie, g. 25 (1903), str. 1.

nel marg. superiore del f. I. Dice l' Inventario: »Officium B. M. V. et aliae preces lingua Illyrica. 12 (ossia in 12⁰). in membr.«

Un' altra notizia, e questa molto più importante perchè ci permette di circoscrivere entro limiti precisi l' epoca in cui il codice passò da Ragusa a Roma, si legge nel cod. Barb. lat. 3107 (titolo: Inventario / De' Codici della Biblioteca Barberini, / descritto secondo l' Ordine ed il numero delle / Scanzie /. E sotto, aggiunto da altra mano: Compilato dal Bibliotecario Sigr. Guglielmo / Manzi / dal N⁰ I. al n⁰. 3160. in 30. quinternoli / negli Anni 1817. 1818. 1819. e 1820). Il cod. 2396 (ancora durava l' antica numerazione) vi è descritto come segue: »Officium B. Mariae Semper Virginis illiricae (sic!) in 8⁰ piccolo in pergamena. Codice del secolo XV. Scritto in lungo. In principio vi è in un foglietto di carta aggiunto (e dopo quell' epoca disgraziatamente perduto, senza di che la questione sarebbe stata subito risolta) la seguente nota: Emmo et Revmmo Principi Francisco Cardinali Barberino S. D. N. Urbani VIII. ex fratre nepoti. Officium B. Mariae semper Virginis aliarumque precationum Illyrica lingua in membrana manuscriptum amantissime princeps Eminentiae tuae sisto, dicoque, cum virginitatis sis maximus cultor. Bernardinus archiepiscopus Ragusinus«. E il Manzi aggiunge: »In fine si vede mancare di alcun foglietto.«

Abbiamo così la prova che il codice è entrato nella Barberiniana tra il 1640 e il 1647, come dono dell' arcivescovo Bernardino Larizza, che in quel periodo appunto amministrava l' archidiocesi ragusea (cfr. Farlati-Coleti, Illyricum sacrum vol. VI, p. 262; Gams, Series episcoporum ecclesiae catholicae, Ratisbonae 1873, p. 414).

Nel ms. Barb. lat. 7808 sono conservate alcune lettere del Larizza al card. Francesco Barberini senior, che era anche Protettore della Repubblica Ragusea. Ho cercato se ve ne fosse alcuna relativa all' invio e al dono del nostro manoscritto, ma non ho potuto riscontrare alcun accenno. Probabilmente il codice venne portato a Roma dallo stesso arcivescovo in occasione di una visita »ad limina« a cui si allude in una delle lettere.

Il cod. Barb. lat. 370 è scritto su pergamena, da una sola mano, e non presenta alcuna postilla o annotazione seriore. Può darsi che ve ne fosse qualcuna, come spesso accade, nell' ultimo foglio, ma già all' epoca del Manzi il ms. era mutilo in fine. Misura, in media, mm. 127 di altezza per 93 di larghezza. I fogli, numerati a penna nella prima metà, direi, del secolo scorso, sono 170, distribuiti in 17 fascicoli, originariamente tutti di dieci fogli e contrassegnati nel mezzo del margine inferiore dell' ultimo foglio di ciascun fascicolo dalla prima parola o dalla prima sillaba del foglio successivo, racchiusa tra quattro virgolette orizzontali disposte a croce. È da rilevare una confusione avvenuta nei primi due quinterni: il f. 20, bianco su tutte e due le facciate, doveva essere in origine il primo di tutto il ms., ma per errore è stato piegato dall' altra parte del fasc. n⁰ I e fatto passare sotto il successivo, venendosi così a trovare al posto che occupa attualmente, dove interrompe la continuità tra i fascicoli 2⁰ e 3⁰. Se questa svista sia avvenuta inizialmente, prima che il codice venisse cucito e rilegato, o più avanti, quando, per l' uso continuo, la cucitura e la rilegatura iniziali si allentarono e i fascicoli incominciarono a distaccarsi e a muoversi liberamente, non si può stabilire; crederei, però, che lo spostamento sia abbastanza antico perchè il foglio in questione è molto meno ingiallito dell' attuale foglio n. 1, rimasto, dunque, per maggior tempo esposto all' attrito e alle altre cause di deterioramento.

Ad ogni modo, correggendo quest' errore, l' ordine dei quinterni ritorna normale (I⁰: ff. 20. 1—9, ossia 10 ff.; 2⁰: ff. 10—19; 3⁰: ff. 21—30; 4⁰: ff. 31—40 e così via), e, d' altra parte, nessuno potrebbe spiegarsi perchè siano lasciate in bianco quelle due facciate successive, dove due miniature di seguito non avrebbero avuto ragione di essere. Difatti avrebbero interrotto il testo, mentre le altre, che del resto non occupano mai uno spazio così grande, nemmeno quella che è posta in principio del codice, sono sempre all' inizio

delle varie parti dell' Uffizio della Madonna (p. e. al principio delle Laudi, f. 21; dell' Ora Terza, f. 38 v; del Vespro, f. 49; della Compieta, f. 57) o degli altri uffici che seguono (i sette salmi penitenziali, f. 73; l' Uffizio dei Morti, f. 97 v).

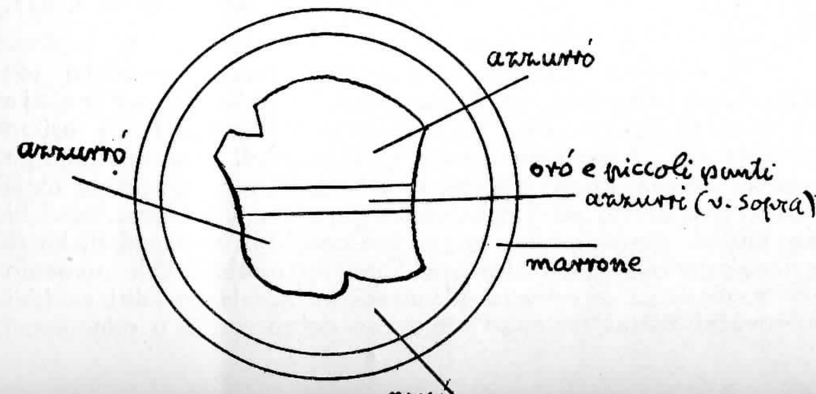
Lo stato attuale del codice è abbastanza soddisfacente: i fogli che ne avevano bisogno sono stati restaurati a cura dell' apposita officina della Biblioteca Vaticana. Così è stato rifatto il margine esterno e inferiore del f. 36, mentre parecchi altri alquanto guasti sono stati, intieramente o in parte, ricoperti di un sottile velo di seta: sono i ff. 1 r. 2. 7. 8. 151 v. 156. 162. 169 v. 170. Nell' ultimo soltanto, però, il testo è lievemente danneggiato da alcuni fori prodotti dalle tarme; in tutto il resto del codice la lettura è agevole, se pure in alcuni fogli, forse per non essere bene preparata la pergamena, si è leggermente allargato l' inchiostro (p. e. ff. 128 v. 129. 146 v. 147. 150 v. 151. 156 v. 157).

Il codice sembra essere stato sottoposto ad un uso piuttosto intenso, come attestano le frequenti macchioline di cera e l' ingiallimento di molti fogli, specialmente i ff. 86—92, che contengono le litanie dei Santi, particolarmente adoperate, a quanto pare.

Quando il codice venne in possesso della Biblioteca Vaticana fu, come molti altri, non solo restaurato, ma anche cucito e rilegato in semplice pergamena, collo stemma di Leone XIII impresso sul dorso. Non credo, però, che proprio in quell' occasione sia andato perduto il foglietto preliminare colla dedica dell' arcivescovo Bernardino, che ancora vi si leggeva verso il 1820. Di regola simile dediche e iscrizioni vengono scrupolosamente conservate, e perciò penso che sia sfuggito dal codice, mal rilegato o addirittura non più rilegato affatto, in epoca precendente o anche durante il trasporto. Ad ogni modo, siccome si conservano ancora in pacchi molte carte residue della Biblioteca Barberiana, dove potrebbe essere andato a finire, si cercherà di ritrovarlo e di metterlo a posto.

Le rubriche sono in rosso, mentre le lettere più grandi sono alternativamente azzurre e rosse. Lo scriba stesso si è dato cura di indicarle, scrivendole in nero e in carattere minutissimo, che spesso, però, non è rimasto coperto dal colore o traspare dal di sotto, come p. e. si nota anche nel »Lezionario di Zara«, descritto dal Prof. M. Rešetar (Djela, vol. XIII, p. VII).

Delle miniature, certamente ben visibili anche nelle fotografie, non dico nulla, se non che sono elegantemente dipinte in oro e varii colori. Aggiungo soltanto un piccolo disegno dello stemma, purtroppo molto deteriorato, che si vede nel margine inferiore del f. 1 v, perchè potrebbe servire a identificare la famiglia nobile per cui il codice è stato scritto. I colori sono: azzurro per lo scudo, oro per la fascia, rosso per il campo, il tutto circondato da un cerchietto marrone. Non saprei se i punti della fascia in cui manca l' oro e si vede l' azzurro indichino delle piccole stelle o palle, oppure siano semplicemente dovuti alla caduta, per attrito, dell' oro.



Kako se iz sastavka g. Giannelli-ja vidi, u katalogu Barberinske kńižnice *Ov* je smatran spomenikom 15 vijeka, ja ga, međuto, i pored toga brojim među spomenike 14 vijeka, jer ne samo po pismu, već i po cjelokupnoj opremi, kao i po jeziku on može doduše pripadati i prvim (ali i samo prvim) decenijima 15 vijeka, a s isto toliko vjerojatnosti i prava može se stavļati i u poļedńe decenije 14 vijeka. On je svakako stariji od Zadarskoga lekcionara, a sasvim lijepo može da bude suvremenik Korčulanskom fragmentu, a vjerojatno i Kucharskijevom »Officium B. V. D.«. Napokon ovdje gdje sam ga ja stavio davao mu je mjesto i Fr. Rački u gore otštampanoj objavi.

U svom današńem sastavu *Ov* sastoji od 170 pergamentskih listova 127/93 *mm* formata, podijeļenih na 17 jednakih kvaterniona. Prostor za tekst na svakoj strani u površini od 85/55 *mm* uokviren je crtama, između kojih se niže 15 iscrtanih redaka. *Ov* je na samom početku potpun, a na kraju nedostajat će mu najmańe jedan kvaternion od 10 listova. Kad bi vjerovali Fr. Račkome, da je još g. 1859 *Ov* imao »preko 200 listova«, to bi značilo, da je poslije g. 1859 propalo od rukopisa najmańe 3 kvaterniona s otprilike 30 listova. Ali prema onome kako je Rački u detaļima izložio sadržaj rukopisa, jasno je, da *Ov* ni g. 1859 nije imao više od 170 listova, jer je i prema izlagańu sadržaja, koje je dao Rački, »molitvenjak bio pretrgnut« u gradualnim psalmima, a tu je prekinut i danas.

Cijeli rukopis pisala je jedna ruka romanskom goticom. U tekstu pisanom crnim mastilom natpisi su rubricirani, velika su slova pisana naizmjence modro i crveno, a osim toga inicijali na početku od deset odlomaka u dijelu rukopisa do l. 97 ukrašeni su minijaturama, od toga sa svetačkim likovima na l. 1b, 21a i 73a u slovu G, na l. 34a, 38b, 42a, 45a, 49a i 57a u slovu B, a odvaja se minijatura u slovu G riječi »GLVbih« na l. 97b, ona naime ne pretstavļa lik sveca, već — naslańańem na »Oficije od mrtvih« — mrtvačku glavu. Od tih minijatura najveća je ona na l. 1b, u skupinu nešto mańe veličine idu minijature na l. 21a, 38b, 49a i 73a, a najmańa je ona na l. 42a.

Za društveni položaj lica koja su u vezi s postankom tog vrlo lijepog i pomno izrađenog rukopisa od naročite je važnosti plemićski grb ispod teksta na l. 1b urisan tako, da je cvijećem i viticama, kojima su cijeli tekst te strane pa i najveći inicijal kao uokvireni, i on obuhvaćen, pa je prema tome na to svoje mjesto stavļen sa samim postankom rukopisa. Kad bi bilo moguće utvrditi čiji je to grb bio, moglo bi se nagađati, kome se izrada rukopisa zahvaļuje, pri čemu bi ostalo i daļe otvoreno pitańe, da li ga je odnosna plemićska kuća dala izraditi za koji dubrovački ženski samostan samo kao dobrotvor, a u odnosnome

samostanu mogao je molitvenik biti namijeńn baš koludrici iz iste plemićske kuće.

Da je *Ov* uistinu udešen baš za potrebe ženskoga lica, odnosno za potrebe ženskoga samostana, to se sasvim dobro razabire samo iz teksta molitava, u kojima se čita, kao na pr.: da dostojna budu uzeti..., dopusti... sada pokrovna primiti mišļu, da otkrivena... prigledati budu (str. 70), kako rańena i bona... k tebi upiju (str. 71), da mi prostiš štogodir sam prigriješila ali stvorila (str. 73), pomiluj me grišnicu (str. 73), da za tebe vazda naučena hotijem biti slobodna (str. 75) i t. d. Naprotiv u samim oficijima i molitve, a i sve ostalo udešeno je prema govoru muškoga lica: rabom tvojim (str. 24, 28, 47) prema rabom i rabam tvojim (str. 47), da ni jednomu od nas (str. 25), nam grišnikom (str. 66), ja nedostojni grešnik... za kojih sam dužan moliti (str. 69). Više nego mjesta »moli za puok, nastoj za redovnike, prosi za objet ženski (str. 11, 17), za samostansku namjenu molitvenika govori naročito mjesto iz molitve na str. 51, gdje se kaže: molim milost tvoju, da »našega zbrojišta bratju i sestre, bližike i dobrotvorcem...«

U *Ov* sadržani su upravo ovi tekstovi:

»Oficije blažene djeve Marije po zakonu svete rimske crkve priza sve godište«	(na l. 1a— 72b),
»Sedam psalam pokornih« . .	(na l. 72b— 97a),
»Oficije od mrtvijeh« . . .	(na l. 97b—138b),
»Oficije svetoga krsta« . . .	(na l. 138b—142a),
»Oficije svetoga duha« . .	(na l. 142a—145b),
Molitve za razne prigode	(na l. 146a—166b) i
»Psalmi graduali«, bez svršetka .	(na l. 166b—170b).

U svim tim čestima *Ov* pretstavļa samo prijepis, i to najvjerojatnije s predloška koji je već sadržavao u sebi iste česti, koje sadrži i *Ov*, a od kojih je i pored toga svaka imala i svoju zasebnu prošlost. Drugim riječima, *Ov* u sadašńem svom sastavu ne pretstavļa jedinstvenu radńu, već su u ńem upravo ujedińena djela različitih tvorbi, od kojih je svaka pojedina bila izvršena u drugo vrijeme i u drugoj sredini, a u kojima i kasnije kad su se našla skupļena u jednom molitveniku niko nije ni pomišļao da provede jednu jedinstvenu redakciju. Dokaza za to ima više vrsta. Kao jedan od najrječitijih prikazujem ovdje psalam 119. što ga imaju obadva glavna oficija molitvenika, t. j. ima ga »Oficije blažene djeve Marije« (daļe = *ObdM)* a i »Oficije od mrtvijeh« (daļe = *Oom):*

Psalam 119

u **ObdM:**	u **Oom:** poređen s cks., lat. i dubrovačkim u *Pz:*
1) Ka gospodinu kada **uzgrubieh** uzvah: i usluša me.	**Od gospodina kada se boju** upiju: i usliši mene.

Ка гвѣ егда вскрбѣхь казвах: и оуслиша ме.
Ad Dominum cum tribularer clamavi: et exaudivit me.
Gospodine kada nevoļah se zaupih: i usliši mene.

2) *Gospodi izbavi dušu moju od ust* **nepravednih** *i od jezika* **zlijeh.**	Gospodine slobodi dušu moju od usta zlijeh, i od jezika **bolizniviјeh.**

Гн избви дшоу мою от' оуст' неправаднихь, и от' ѣзика ластива.
Domine libera animam meam a labiis iniquis, et a lingua dolosa.
Gospodine oslobodi dušu moju od usta zlobnijeh, i od jezika boljeziva.

3) *Što da-še tebi, ili što priloži-še tebi ka jeziku* **lažívu?**	Što **daju** tebi, ali što **polagaju** tebi na jezike **boliznijeve?**

Что даст' се тебѣ, или что приложит се тебѣ к' ѣзикоу ластивоу?
Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi ad linguam dolosam?
Što se će dati tebje, ali što će se priložiti tebje na jezik boljeziv?

4) *Strile silnoǵa izoštrene, sa [. . .] ugaomi pustińimi.*	Strijele **uzmožnih** obostrene, su uglevjem **opustjene.**

Стрѣли силнаго изоцрени, с гороуцими оугалми поустиннимы.
Sagittae potentis acutae, cum carbonibus desolatoriis.
Strijele uzmožnoga oštre, su uglevjem gorućim odpustujućijem.

5) Ojme meni, jere **žalost** moja **probudi se:** *uselih u sela tamna.*	Teško meni, jere živinje moje prodļilo se je: Pribivah s pribivaoci Cedra.

Оувы мнѣ, ѣко пришаствие мое оудали се: и вселих се в' села тамнаѣ.
Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est: habitavi cum habitantibus Cedar.
Ojme menje, jere prišastvo moje prodļeno jest: Pribivao sam s pribivaoci o Cedar.

6) Mnogo bi **prižalostiva** duša moja.	Mnogo **prodļena** bude duša moja.

Много пришаствова дша моѣ.
Multum incola fuit anima mea. Vele pribivaona bila je duša moja.

7) **I nenavideće me** mira bih miran: Kada govorah ńim, *borahu se sa mnom ispitmi.*	So onim koji **mene** nenaviđahu **mir imah strplen:** Kada li govorah ńim, a oni napastovahu na me vele neharno.

Є ненавидещими мира, бѣхь миранъ: Єгда глахь имь, борахоу се са мною испити.
Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: cum loquebar illis, compugnabant me gratis.
So onijemi koji nenaviđahu mir, bjeh miran: kada govorah ńim, rvahu mene tuńe.

Iz gore upoređenih tekstova odmah se na prvi pogled vidi, da psalam 119 iz *ObdM* pretstavļa redakciju, koja se još vrlo dobro naslańa na svoj ckslovenski matični tekst, naprotiv u *Oom* on je bio popravļan i udešavan i prema latinskom tekstu, kao i prema nepravilno shvaćenom odnošeńu pojedinih riječi među sobom. Tako *ObdM* u tekstu pomenutoga psalma nema ni jedne jedine riječi, za koju bi se moglo kazati, da je u matičnom predlošku

zamijenila stariju ckslovensku riječ zbog toga, da se time tekst psalma više približi latinskoj stilizaciji. A međuto pet mjesta, gdje se *ObdM* od ckslovenskoga teksta udaļio, mogu se objasniti samo pomoću ckslovenskoga predloška, jer u odnosnim otstupańima imamo prije svega naopako pročitane, a zatim riječima drugoga značeńa nadomještene ckslovenske riječi. To su ova mjesta: uzgrubjeh: вскрбѣхь (tribularer), lažívu: ластивоу (dolosam), žalost: пришаствие (incolatus), prižalostiva: пришаствова (incolata fuit), probudi se: оудали се (prolongatus est, prodļilo se je). Kao šesti primjer izopačivańa teksta pogrješnim čitańem predloška može se još uvijek ovamo brojiti i mjesto I nenavideće me mira: Є ненавидещими мира (Cum his qui oderunt pacem). Naročito mnogo kažu pisarske griješke žalost (ſgaloſt) i prižalostiva (priſgaloſtiua), jer baš ńih moći će se lakše objasniti, ako ih izvodimo od ckslovenskoga teksta najstarijih redakcija, kao na pr. u Sinajskom psaltiru, gdje na odnosnim mjestima stoji пришьл'ство i пришьлствова, nego oblicima hrvatskih glagolskih psaltira, koji tuj imadu пришаствие i пришаствова.

Samovoļnost prepisivača u »popravļańu« teksta predloška, s obzirom na pogrješno shvaćen odnos riječi a bez svakoga oslańańa pri tome na latinski tekst, vidi se napokon i iz 2. stavke, gdje je od ust nepravednih shvaćeno u značeńu kao da u lat. stoji a labiis iniquorum (mj. a labiis iniquis), i prema tome je onda i u drugom dijelu istoga stavka udešeno od jezika zlijeh (*Oom:* od jezika bolizniviјeh), premda prema ckslov. от ѣзика ластива ima i lat. a linguâ dolosâ (a ne dolosorum).

Naprotiv u *Oom* već na samom početku ps. 119 Od gospodina kada se boju, upiju stvorena je samovoļnim okretańem predloška stilizacija, koja upravo protivno kaže od ckslovenske i latinske stilizacije. Dok je baš od ckslov. ластива naopakim čitańem nastalo u *ObdM* lažívu, pridjev bolizniv u *Oom,* kojim je u 2. i 3. stavku zamijeńen ckslov. ластивь, razumjet ćemo ovdje samo onda ako pretpostavimo, da je netko od prepisivača zagledao i u latinski tekst, pa je lat. pridjev dolosus shvatio u značeńu izvedenu od imenice dolor (bolizan), umjesto od imenice dolus, prema kojoj dolosus i stoji kao pridjev.

Kao analiza ps. 119, istu sliku odnosa pojedinih česti u *Ov* i među sobom kao i prema ckslovenskoj pramatici dat će i analiza ps. 129, koji osim u *ObdM* (str. 29) i *Oom* (str. 49) dolazi još i u Sedam psalama pokornih (daļe *Spp,* str. 40—41). I ovdje *ObdM* se naslańa gotovo sasvim na ckslovenski tekst, u *Spp* ps. 129 nalazi se na putu udaļavańa od ckslovenskoga teksta time što je neke od ckslovenskih riječi zamijenio drugim riječima, a *Oom* i s obzirom na ovaj psalam pretstavļa tekst, koji se bez naročitoga utjecaja latinskoga teksta udaļio od ckslovenskoga teksta samo po samovoļi i površnosti prepisavačâ.

Upoređeni s c k s l o v., l a t i n. i sa *Pz* ti ńihovi odnosi izgledaju ovako:

Psalam 129:

I ObdM, II Spp, III Oom, IV ckslov., V Vulg., VI Pz

1.

I Iz dubin uzvah k tebi gospodine:
II Iz dubina uzazvah „ gospodi:
III Iza dna upiju tebe gospodine:
IV Из глоубинь вазвахь к тебѣ гн:
V De profundis clamavi ad te Domine:
VI Iz dubina upih k tebje gospodine:

2.

I Gospodine usliši glas moj: Budite *uši* tvoje otvorene u molitvi sluge tvoga
II *Gospodi* „ „ „ *Budita* „ „ „ na glas molitve moje
III Gospodine „ „ „ Budite „ „ „ na čuvenje molitvu sluge [tvojega
IV Гн оуслиши гласъ мои: Боудита оуши твои вънѣмлющи гласъ молитви моее.
V Domine exaudi vocem meam: Fiant aures tuae intendentes, in vocem depreca- [tionis meae
VI Gospodine usliši glas moi: Budite uši tvoje na glas nastojne molitve moje.

3.

I Ako *bezakonja* nastojiš gospodine: gospodine kto *potrpi?*
II Jere ako budes[...] gledati „ „ „ će moći trpiti (zlobe naše)?
III Ako zloću obslužiš „ „ „ strpi?
IV Аще безакониѣ назриши гн: гн кто потрпить?
V Si iniquitates observaveris Domine: Domine quis sustinebit?
VI Ako zlobe uzgledaš gospodine: gospodine tko će trpjeti?

4. i 5.

I Koji od tebe *očištenje* jest: i radi zakona tvoga *potrpjeh* tebe gne. *Potrpi* duša moja *slovo* tvoje: Ufa duša moja u go-podina.
II Da zašto jest pri tebi milosrdje: i krozi zakon tvoj *potrpih* te gospodine. *Potrpila* jest duša moja riječ tvoju: Ufala je duša moja u gospodina.
III Jere polak tebe milosrdje jest: i zaradi zakona tvojega ponosi[h] te gospodine. [. . . . : . . . .].
IV Ѣко от тебѣ оцѣщение есть, и закона твоего ради пот'рпѣхь те гн: потрпѣ дша моѣ в слово твое: и оупва дша моѣ на га.
V Quia apud te propitiatio est: et propter legem tuam sustinui te Domine. Sustinuit anima mea in verbo eius: speravit anima mea in Domino.
VI Jere pri(đe) tebje smilovanje jest: i cjeć zakona tvoga trpjeh tebe gospodine. Trpjela duša moja riječ ńegovu: ufala je duša moja u gospodina.

6.

I Od straže jutrńe deri do noći: ufa Izdrael u gospodina.
II „ „ „ „ „ „ : da ufa „ „ „
III „ „ „ „ „ „ : ufaju Izdraeli u gospoda.
IV От' страже ютрнѣ и до нощи: да оупваетъ' изль на га.
V A custodia matutina usque ad noctem: speret Israel in Domino.
VI Od straže jutrńe deri do noći: da ufa Izrael gospodina.

7.

I Jere prid gospodinom *milost* jest: i mnogo prid ńim *izbavļenje*.
II Zašto pri gospodinu jest milosrdje: i u ńem jest obilje iskuplenje.

III Jere je polak gospoda milosrdje ńegovo: i velicje polak ńega odkupa.
IV Ѣко отъ га масть: и много ог нега избавлѣние.
V Quia apud Dominum misericordia: et copiosa apud eum redemptio.
VI Jere pri(d) gospodinu milosrdje: i obiono prid ńime odkupļenje.

8.

I I on *izbavi* Izdraela, od svijeh zloba ńegovijeh.
II „ „ će iskupiti „ „ „ zlob „
III „ „ odkupi „ „ „ zloća „
IV И ть избавить изла, оть всехь безаконии его.
V Et ipse redimet Israel, ex omnibus iniquitatibus eius.
VI I on će odkupiti Izrael, od svijeh zloba ńegovijeh.

Samo *ObdM* sačuvao je i ovdje bez promjene ckslovenske riječi b e z a k o n j e (iniquitas), o č i š t e n j e (propitiatio), s l o v o (verbum), p o t r p j e t i (sustinere), m i l o s t (misericordia), i z b a v i t i (redimere), a sa *Spp* još i u z v a t i (clamare), jer se sve te riječi inače u svim, narodnim jezikom pisanim psalmima zamjeńuju sa: z l o b a (zloća, nepravednost, nepravnost) r i j e č, s m i l o v a n j e — m i l o s r d j e, t r p j e t i — podnositi, m i l o s r d j e, o s l o b o d i t i — o t k u p i t i, v a p i t i — u p i t i, pa je na pr. riječ b e z a k o n j e i sam *ObdM* u 8. stavku istoga psalma već zamijenio riječju z l o b a. Daļe i *Spp* sa svojim u z a z v a h (1), g o s p o d i (1, 2), b u d i t a (2), p o t r p i h, p o t r p i l a j e (4), d a u f a (6) pokazuje, da se i on, baš kao i *ObdM*, još otimao posvemašńem uklańańu starijih ckslovenskih osobina. Samo *Oom* i ovdje je u svih 8 stavaka izgubio sva obiļežja svog ckslovenskog podrijetla.

Kad bi dakle samo iz poređeńa psalama 119 i 129 htjeli povući zakļučak o međusobnom odnosu kao i o odnosu prema pretpostavļenoj ckslovenskoj matici, on ne bi mogao biti drukčiji, već da među tekstovima što ih obuhvata *Ov* uistinu nema jedinstva obrade, a osim toga da se od pravilnosti zajedničke im pramatice najviše udaļio *Oom*. A ako iz gorńih dvaju poređeńa takav zakļučak ja ipak ne izvodim, to je zbog toga, što se i u *Oom* može naći mjesta, gdje u odnosu prema ckslovenskoj matici i on stoji na istome stepenu udaļavańa baš kao i *ObdM* i *Spp*, a osim toga i mjesta, na kojima je *Oom* sačuvao više starine nego je imaju druga dva teksta. Tako je na pr. *Oom* (isp. str. 49) u ps. 120 baš kao i u *ObdM* (isp. str. 20—21) sve primjere s ckslov. (с)хранити zamijenio oblicima izvedenim od glagola b ļ u s t i, a mnogo češće nego *ObdM* upotrebļava starije oblike imenice g o s p o d. Zatim je više osobina ckslovenske matice sačuvao *Oom* i u ps. 6 (isp. str. 52—53) i 50 (isp. str. 63—64), nego što je u tim psalmima imaju *Spp* (isp. str. 36, 38—39). I baš u toj heterogenosti pojedinih česti i jest sadržan najjači d o k a z, d a j e *Ov* u c i j e l o s t i s a m o p r i j e p i s s p r e d l o š k a, koji je s obzirom na svoje česti bio baš tako h e t e r o g e n, kao što je heterogen ovaj naš *Ov*.

To i tako stańe ckslovenske matice u psalmovima oficija Vatikanskog hrvatskog molitvenika nipošto nije stvoreno samo u jednom, dva prijepisa, već da ih se dovede na to, zacijelo se mora pretpostaviti cijeli niz prepisivańa u najmańe dva ļudska pokoļeńa. Zato držim da nipošto ne pretjeravam ako kao zakļučak kažem, da *Ov*, doduše ne ovakav kakav je sačuvan, u najmańu ruku pretstavļa u cijelosti spomenik, koji je u latiničkoj hrvatskoj crkvenoj kńiževnosti postojao već i u prvoj polovini 14 vijeka.

O samom odnosu, u kojem pojedine česti *Vatikanskog hrvatskog molitvenika, s* obzirom na ńegovu heterogenost, stoje u jednu ruku prema ckslovenskom matičnom tekstu, a u drugu ruku prema tekstovima ostalih hrvatskih oficija kao i hrvatskih psaltira govori se u glavi ovoga uvoda *»Hrvatska oficija«*.

XV VIJEK.

5. Zadarski lekcionar.

Ovaj lekcionar, nazvan z a d a r s k i m po tome[9] što je nađen u zadarskom frańevačkom samostanu, (kasnije je prešao u vlasništvo bečke Dvorske [danas Narodne] kńižnice), i što je po svoj prilici i pisan u Zadru ili u ńegovu kotaru, izdao je prof. M. R e š e t a r god. 1894. u XIII. kńizi *»Djela Jugoslavenske akademije«*. Tu je (isp. str. VII) prof. Rešetar odredio doba ńegova postanka riječima, koje glase:

»Svakako pismo (a kako ću drugom prilikom pokazati) i jezik nesumńivo kažu na XV vijek kao na doba, u koje je ovaj rukopis pisan. Pismo bi pače dopuštalo da ga bacimo i u drugu polovinu XIV vijeka, ali tomu se protivi jezik. Ali ako ga opet isporedimo s najstarijim datovanim spomenikom našega jezika, koji je pisan zapadnijem pismom, t. j. sa Bernardinovijem lekcionarom od g. 1495, izlazi da u ńemu ima gdjekoji znak starine, kojega u Bernardina više nema. Mislim dakle da nećemo pogriješiti, ako rečemo da je zadarski rukopis pisan negdje oko polovice XV vijeka. Prema tomu izlazi da je ovo najstariji spomenik našega jezika pisan zapadnijem pismom. To je mislim dovoļan razlog da se ovaj lekcionar izda, i to onako kako je baš pisan.«

Izdańu je priklopļena fotografska snimka lista 1b.

6 Život sv. Katarine.

Tekst ovoga života izdao je V. J a g i ć u I. kńizi *»Starina«* (str. 218—224). Sam rukopis, koji se čuva u arhivu Jugoslavenske akademije, pisan je, kako misli Jagić, u 15 vijeku, »ali nema sumńe, pače jezik i nekoji ispravci u ńemu svjedoče očito, da je to samo prijepis iz nekojega starijega eksemplara, koji je po svoj prilici od mnoge porabe već poderan bio, pak je to pobožne sestre

[9] Isp. Rešetar M. Primorski lekcionari 15 v., R a d, kń. 134, str. 81.

i prinukalo, da ga dadu prepisati. Smijemo dakle vjerovati, da uz neke vaļda neznatne izmjene imamo pred sobom primjer hrvatske proze, koja siže duboko u starinu«.

U Akademijin arhiv došao je ovaj rukopis s Kukuļevićevom kńižnicom, a Kukuļević ga je dobio na poklon od zadarskog koludričkog samostana sv. Marije.

7 Dvije korčulanske crkvene pjesme.

Na l. 38 rukopisa N. 1354 bečke Dvorske (sada Narodne) kńižnice naišao je poznati slavista F. M e n č í k na dvije, i iz drugih izvora poznate, hrvatske crkvene pjesme *»Da nu se fsi ponizimo«* i *»U sej vrime godišća«*, i pod natpisom *»Zwei dalmatinische Kirchenlieder«* izdao ih u V (1884) godištu Jagićeva časopisa *»Archiv für slavische Philologie«* (str. 267—270). Rukopis, u kojem se one nalaze, kao i ńih same Menčík stavļa u XV vijek: »Beide gehören, sowie auch die Handschrift selbst, in das XV Jahrhundert, und wurden wahrscheinlich auf der Insel Curzola geschrieben, wo sich die Handschrift ursprünglich vielleicht als Eigenthum des Franziskaner Klosters befand.«

Dokazi što ih je za vezu rukopisa s Korčulom izvodio Menčík iz jezičkih osobina pjesama samih ne bi značili upravo ništa, kad sam rukopis ne bi sadržavao i bilješku, koja glasi: Iste liber pertinet ad locum Corçulae, concessus ad usum fratris Lodovici de Corcula per vicarium provinciae tunc temporis fratrem Bernardinum ex Arbo.

Nego ni jedna od tih dviju pjesama starinom i nije korčulanskoga podrijetla, kad se one iz raznih vremena potvrđuju i iz drugih naših strana. Najstariji danas poznati tekst božićne pjesme *»U se vrime godišća«* (lat. I n h o c a n n i c i r c u l o) ima b e r m s k i g l a g o l s k i b r e v i j a r[10] iz prve polovine 15 vijeka, ima je i P e t r i s o v z b o r n i k od god. 1468, a imaju je napokon i mnogi drugi rukopisi od 16 vijeka na ovamo,[11] a jednako se potvrđuje iz prvih početaka svake naše pokrajinske kńiževnosti.[12]

U originalnoj grafici Menčík je drugu pjesmu prepisao sa „Damise ffi ponofimo ter na colina padimo mariu pofdrauglue", a prema tome jednako i u transkripciji:

Da *mi se* vsi *ponosimo* | ter na kolina padimo
Mariju pozdravļuje . . .

Ako je Menčíkovo čitańe ispravno i ńegov prijepis dobar, tada pisarska griješka u prvom stihu pada na teret prepisivača

[10] Isp. Milčetić Iv. Hrv. glagol. bibliografija, Starine, kń. XXXIII, str. 72.
[11] Isp. Strohal R.: Zbirka starih hrv. crkvenih pjesama, Zagreb 1916, str. 9.
[12] Isp. Barlè Janko: Pavlinska pjesmarica iz god. 1644, Sv. Cecilija 1917; Fancev Fr.: Isusovci i slav. knjiga XVIII stolj., Jugoslav. Njiva, god. VI (1922) str. 186.

pomenutoga rukopisa, jer ta pjesma treba da počińe upravo riječima

Da *nu se* svi *ponizimo* | ter na kolina padimo
Mariju pozdravļuje.

»Der poetische werth dieser Lieder ist zwar nicht gross, kaže Jagić u zaglavku, kojim je popratio Menčíkovo izdańe, doch verdienen sie literaturgeschichtlich hervorgehoben zu werden. Da nämlich nach der Behauptung des Herrn Einsenders die Handschrift, in welcher sie enthalten sind, unzweifelhaft dem XV Jahrh. angehört, so können diese Texte zu den ältesten überlieferten Proben der dalmatinisch-kroatischen Kirchenlieder gezählt werden. Solche Kirchenlieder müssen sich Jahrhunderte lang durch den ununterbrochenen Gebrauch in einzelnen Kirchen Dalmatiens fortgepflanzt haben, bevor man sie niederschrieb«. Taj svoj zaglavak završio je Jagić konstatacijom, da je pjesma *»U se vrime godišća«* doista poznata i iz drugih izvora, pa to da treba nagađati i za pjesmu *»Da nu se vsi ponizimo«*. Jagićevo je nagađańe bilo i opravdano, jer u *Hvarskoj pjesmarici* Marulićeve i crkvene poezije baš na čelu svih pjesama stoji pjesma *»Seguitur quedam laus valde devota virginis Marie«* s početnom strofom:

D a n u s e s f i p o n i z i m o | t e r n a k o ļ e n a p a d i m o
M a r i j u p o z d r a v f ļ a j u ć.

8 Zbornik crkvenih pjesama bratovštine Svih svetih u Korčuli.

»Iz starinskoga rukopisa Svisvetijem u gradu Korčuli« objavio je god. 1880 V i d V u l e t i ć V u k a s o v i ć a pod natpisom *»Čakavske starinske pjesme na čast svetiem i sveticama božjim«* 16 (22) crkvenih pjesama s ovim objašńeńem u biļešci 1 na str. 3—4:

»Rukopis iz kojega najtočnije prepisujem sliedeće pjesme, jest po nješto pokvaren, te mu nije prvieh i zadnjieh lista, s toga se ne zna ko je sačinitelj ovieh pjesama. — Po svoj prilici rukopis je iz XVII v., a tada bi pjesme mogle biti sastavljene od frančiskana o. A. Draghinea-Saške (Draginića), rodom iz Blata Korčulanskoga g. 1689, od kojega se spominje više djela što na bieli sviet još nijesu izašla, a to bi bila: 1) Fala od Kotora 2) Odgovor u Bosnu priatelju itd.

Mnogi govore, da su ove pjesme glasovitoga P e t r a K a n a v e l i ć a, ali stil, bojim se, da i malo nalīči Kanavelićevu; al o tom će suditi strukovnjaci...

Svake nedjelje po njekoliko b r a t i m a Svieh Svetieh pjevaju ove pjesme oko rečene crkve.«

Kasnije, u korespondenciji s prof. M. Rešetarom o tome pitanju, Vuletić-Vukasović je prvo svoje mišļeńe o postanku tih pjesama sasvim izmijenio, i tu je on nagađao čak to, da bi sam rukopis mogao biti pisan v e ć n a p o č e t k u 15 v i j e k a. Naime to Vukasovićevo kasnije mišļeńe prof. je R e š e t a r u svom prilogu *»Zu den ältesten küstenländischen Kirchenliedern«* reprodukovao riječima[13]: »Eine kleine Sammlung alter Kirchenlieder gab dann V. Vuletić in der Zeitung *Katolička Dalmacija* (Zara 1880, auch als Separatabdruck, kl. 8°, 64 S.) nach einer Handschrift, welche in einer Kirche von Curzola aufbewahrt wird, und die nicht aus dem XVII. Jahrh. stammt (wie dies der Herausgeber ursprünglich glaubte, vgl. S. 1 des Separatabdruckes), sondern bedeutend älter sein dürfte, da dieselbe — wie mir Herr V. schriftlich mittheilte — in halbgothischer Schrift geschrieben ist. Ob sie gerade in den Anfang des XV. Jahrh. zu setzen ist, wie Herr V. meint, mag dahingestellt sein; sicher ist es, dass dieselbe, wenigstens zum Theil, schon in J. 1468 existierte, denn die wenigen Verse, aus der oben erwähnten glagolitischen Handschrift von diesem Jahre, welche Jagić herausgegeben hat, sind in dieser Curzolaner Sammlung zu finden...«

Navodi Vuletić-Vukasovićevi o dobu kad je taj zbornik pisan ne mogu se preispitati, jer se danas ne zna, kamo je sam rukopis dospio. — Međuto pomenuta bratovština Svih svetih od istoga zbornikà ima jedan prijepis učińen još krajem 18 vijeka, i već tada mora da je i pomenuti zbornik iz 15 vijeka bio defektan, jer taj prijepis iz 18 vijeka počińe i svršava istim pjesmama, kojima je počimao i svršavao ńegov matični zbornik iz XV vijeka.

Važnost ovog korčulanskog zbornika za povijest hrvatske crkvene poezije daleko je veća, no što je god. 1902 prof. Rešetar u pomenutom svom prilogu i mogao to da istakne. Tada je naime iz hrvatske glagolske crkvene poezije prof. Rešetaru stajalo na raspoložeńe nekoliko stihova iz Petrisova glagolskog zbornika od g. 1468, priopćenih u V. Jagićevim *»Prilozima k historiji književnosti naroda hrvatskoga i srpskoga«*. Ali i na osnovu samo nekolikih stihova Rešetar se nije mogao oteti mišļeńu, da ńihova istovetnost u oba spomenika upućuje na zajednički im izvor, ostavivši pri tome bez odgovora pitańe, da li taj izvor treba tražiti u »l a t i n a š k i m« gradovima, ili u hrvatskoj glagoļaškoj sredini.

Međuto mnogo jači dokaz za uistinu tijesnu vezu crkvene kńiževnosti hrvatskih »latinaških« crkava s glagolskom crkvom mogu da nam pruže baš pjesme tog korčulanskog zbornika u ńihovu poređeńu sa *»Starohrvatskim duhovnim pjesmama«* glagolskoga zbornika pariske Nacionalne biblioteke iz kraja 14 stoljeća, što ih je J. V a j s g. 1905 izdao u 31. kńizi »S t a r i n a«. Naime od tih »starohrvatskih duhovnih pjesama« iz kraja 14 stoljeća pet ih dolazi i u ovom korčulanskom zborniku 15 vijeka. To su pjesme Vajsova izdanja:

pod br. 2: *Nu mislimo ob tom danas,* u V. V. izdańu na str. 46—7;
„ „ 3: *O Marija božja mati* „ „ „ „ „ „ 12
„ „ 4: *Proslavemo oca boga* „ „ „ „ „ „ 39
„ „ 5: *Bog se vodi v Vitliomi,* „ „ „ „ „ „ 36;
„ „ 8: *Mihaele preblaženi,* „ „ „ „ „ „ 3.

[13] Isp. Archiv für slav. Philologie, god. 24 (1902), str. 217—218.

Kako je V. Vuletić-Vukasović u svom opisu ovog korčulanskog zbornika istakao, da je on na početku i na kraju mańkav, nije bez interesa pitańe ńegova nekadašńega opsega. Već na drugome mjestu[14] ja sam spomenuo, da su sve »pjesme što ih je iz jedne korčulanske pjesmarice bratovštine Svih Svetih g. 1880 izdao V. Vuletić-Vukasović u *»Katoličkoj Dalmaciji«*, i napose pod natpisom *»Čakavske starinske pjesme na čast svetiem i sveticama božjim«* obuhvaćene jednim dijelom Budļanske pjesmarice iz god. 1640 (t. j. l. 84—128), koja osim toga ima crkvenih pjesama i prikazańa potvrđenih od česti iz drugih izvora,[15] a od kojih neki također sigurno vode najmańe do u XV vijek.

Zajedničke pjesme rukopisa korčulanske bratovštine Svih svetih 15 vijeka i Budļanske pjesmarice od god. 1640 su ove:

1) Mihovile priblaženi,
sve zlo od nas ti odreni...
explic.
Bog nas toga zla izbavi
i privedi k vičńoj slavi.

2) U drugu nediļu:
Nediļa je, bratjo, danas,
Bog se j' rodil Isus za nas...
explic.
Daruj nam taj dragi kamen,
u blažen vik budi. Amen.

3) U tretu nediļu:
Divo mati o Marija,
s tebe na nas sunce siva... (!)
explic.
Ti nas grišnih s Bogom spravi,
i vived' nas k vičńoj slavi.
Amen.

4) U nediļu okolo sv. Luke:
K sebi zovu pomoćnika,
sveta Luku naslidnika...
explic.
Molite se na toj bogu,
da nas sliši u nevoļu. Amen.

5) U petu nediļu:
O Marija divo mati,
tvoju milost k nam
obrati...
explic.
Koji sidi s tobom majkom
slavjen po sve vike
vikom. Amen.

6) Okolo sfih sfetih:
Bratjo, dajmo slavu Bogu
i ńegovu sfemu dvoru...
explic.
Skupa s tobom pribivamo,
slavu božju uživamo. Amen.

7) U sedmu nediļu:
Veseli se, svaka duša,
ovuj pisam ka okuša...
explic.
Združi tvoju veļu kripost
i najdi nam virnu milost. Amen.

8) U osmu nediļu:
Virujemo Boga otca,
nebu, zemļi, svemu stvorca...
explic.
S ńimi noseć dobri kamen,
veseleć se vavik. Amen.

9) U devetu nediļu:
Katarina divo blaga,
brani od zla sega grada...
explic.
Dopusti nam dragi zlamen,
da smo s tobom vavik. Amen.

10) U desetu nediļu:
Angel divu pozdravļaše,
bog ga posla i pravļaše...
explic.
I u vike mati diva,
mati i kći božja sina. Amen.

[14] Isp. Nastavni Vjesnik, kń. 41 (1932/33), str. 46.

[15] Osim jake veze između Budļanske pjesmarice i Korčulanskoga zbornika, postoji napadna veza između Budļanske pjesmarice i Zadarskih zbirki crkvenih pjesama Mihovila Bilanovića od g. 1661 i Šimuna Vitasovića od g. 1685 (isp. Nast. Vjesnik, kń. 36, str. 2—3).

11) U jedanadestu nediļu okolo svetoga Mikule:
O Mikula sveti pope,
ne daj grihom da nas tope...
explic.
Na kup s tobom radovati,
vičńe slave ne ostati. Amen.

Samo Budļanska pjesmarica ima ovdje napomenu:

U dvanadestu nediļu jišći molitvu, koja jest od sedme nediļe, od koje jest ovi početak: Veseli se svaka duša, na dvadeset i dvi.

12) U trinadestu nediļu okolo Božića:
U Betlemu Bog se rodi,
vesel'te se svi narodi...
explic.
Amen Bože i Božiću,
daj nam vazda dobru
sriću. Amen.

13) U prvu nediļu po Božiću[16]:
Proslavimo otca Boga,
ki nam posla sina svoga...
explic.
Cić Adama kim padosmo,
Isusom se podvigosmo.
Amen.

14) U nediļu od Palmi:
I Mandalinu pomolimo,
na pomoć ju k nam zovimo...
explic.
Ti ka dila božja vidiš,
privedi nas gdi ti sidiš. Amen.

II Nu mislimo o tom danas,
ki na križu umri za nas...
explic.
Po tom toga zvapi s križa,
na kom umri za svim
mira. Amen.

III Čemu vrime ovo gluho,
da je naše srce suho...
explic.
O Isuse božji sinu,
slava budi tebi viku. Amen.

IV Plači srce i s očima[17]
muku tvoga gospodina...
explic.
Sinu božji, ti si hvaļen
u sve vike vikom. Amen.

V Skupite se svi narodi,
Bog za ļudi na smrt hodi...
explic.
Ki te vapijemo s glasi,
ti nas grešnih bože spasi. Amen.

VI Zdravo tilo božje sveto,[18]
ko na križu bi propeto...
explic.
Ti si blažen vika viku,
ti nam podaj rajsku diku. Amen.

VII Zdrav, Isuse, sinu boga,[19]
ne ostavi puka tvoga...
explic.
Tebi slava, tebi dika,
ka ne mine vike vika. Amen.

15) Pisam od uskrsenja:
Uskrsnul je naš spasiteļ,
Bog i človik odkupiteļ...
explic.
Darovat nam ta drag kamen,
ka si sveta u vik. Amen.

[16] Isp. Đurđević Đ. S. Matija Divković, Glas Srp. kr. akad. knj. 53, str. 86.

[17] Isp. varijantu 15 v. kod R. Strohala, Zbirka starih hrv. crkv. pjes., str. 53.

[18] Isp. Strohal R. o. c. str. 28, Đurđević Đ. S. o. c., ibid. str. 63.

[19] Isp. Strohal R. o. c., str. 29; i ta pjesma dolazi i u Divkovićevu Nauku krstjanskom.

U Budlanskoj pjesmarici ovdje se najprije produžuju ove dvije varijante[20] iste pjesme:

a) Bratja, braca sprovodimo,
za ń se bogu pomolimo;
Bože u nebeska vrata
primi dušu sega brata...

explic.
Ti si hotil za ń umriti,
Ti ga čini h tebi priti,
Nebrani mu u raj ulisti,
od paklenih muk očisti!

b) Bratjo, sestru[21] sprovodimo,
za ńu boga pomolimo,
Molimo te, bože, sfimi,
ńeje dušu gori primi...

explic.
Nekrat' u raj ńoj ulisti,
od paklenih muk je očisti,
po milosti tvo[j]oj neka
gori uživa dovik vika.

16) Molitva sv. Frančiska:
O Frančisko, otče sveti,
ti nas ne daj grihom speti,
Jer za tvoje poniženje
dostignul si uzvisenje...

explic.
Otca, sina duha zlamen,
da nas spase u vik. Amen.
O Frančisko, otče sveti,
ti nas ne daj grihom speti!

S obzirom na pretpostavku, da bi Budlanska pjesmarica u većem svom dijelu mogla biti prijepis starijega zbornika, po sadržaju možda i sasvim istovetnog sa »Starinskim rukopisom u Svisvetijem u gradu Korčuli«, u kratkom ću izvatku izložiti ovdje sadržaj i ostalih ńenih česti:

1) Prikazanje od rojenja Gospodinova[22] (l. 1a—7a).

2) Nu nam reci ti, Marija,[23]
ča s' na putu ti vidila...? (l. 8a—9b).

3) Nu se raduj ti, Marija,
ča s' Isusa ti vidila...? (l. 9b—11b).

4) U petak mrsanski na procesijun u večer govori se:
O priliko boga moga[24] — Isukrsta svemogoga (l. 12a—14b).

5) O propeti mučni Isuse,
nu pogleda' naše suze... (l. 15a—16b).

6) Zdravo tijelo božje sveto,[25]
koje na križu bi propeto... (l. 17a—18a).

[20] U ovim varijantama radi se upravo o pjesmi »Starohrvatskih duhovnih pjesma« pariškog glagolskog zbornika iz kraja 14 vijeka: Брат҄ѣ брата спроводѣмо — за н' се Б[ог]оу помо[л]ѣмо (isp. Starine, knj. 31, str. 268—271); isp. i Strohal R. o. c., str. 43.

[21] Tu istu varijantu ima i Korčulanska pjesmarica od god. 1560 (vlasništvo gosp. Iv. Foretića iz Korčule), samo jer je ona gotovo za 100 godina bliža svojoj glagolskoj pramatici, u njoj je mnogo manje otstupanja od glagolskoga teksta, nego u budljanskoj varijanti.

[22] O ovom prikazanju v. Nastavni vjesnik, knj. 36, str. 12 i dalje, knj. 41, str. 40—48.

[23] Isp. Nast. vjesnik, knj. 36, str. 3—4, 6; isp. i R. Strohal Zbirka starih hrv. crkv. pjesama, str. 18.

[24] Isp. R. Strohal o. c., str. 21.

[25] Isp. R. Strohal o. c., str. 28.

7) Die prima in resurectionis (!) domini:
Skrsnu Isus ki bi propet,
ni ga u grobu... (l. 19a—20a).

8) Secundo di post Res.nis s. m. In anggelli.
O Kleofa brate mili,[26]
mnogo ti mi srce žali... (l. 28a—30a).

9) Tertia die m̃. trono Jesus ovo je:
Mir meu vami, učenici,
moji dragi naslidnici... (l. 28a—30a).

10) In die natali Domi[ni] super gloria i[n] excelsis Deo:
Slava t', bože, privelika,[27]
ki svit stvori i človika... (l. 31a—b).

11) Ave mari-s-tella:
Zdrava morska zviezdo zbrana,
majko božja va vik slavna... (l. 32a—b).

12) A solis ortu cardine
Od istoka sunčanoga[28]
tja do kraja zemaļskoga... (l. 32b—33b).

13) Lamentatio B. V. ad crucem:
I Križu tvrdi i nemili,[29]
ńene gorko ti ra[s]cvili... (l. 33b—34a).
II Zdraf prislavni križu sveti,
na kom Isus bi propeti... (l. 34a—35b).
III Križu tvrdi i nemili,
zač mi sinka tako dili... (l. 36a—37a).

14) Benedictio super populum:
O ti puče poštovani,
naši drazi vi Bu[d]ļani... (l. 37a—40b).

15) U četvrtak večer na misterija. Početak ovo je:
O krstjani bogu mili,
ki ste [s'] ovdi sad skupili... (l. 41a—46a).

16) Prija adoracijum od Križa:
O kristjani ki čekate,
da Isusu slavu date... (l. 47a—48b).

17) Veliki četvrtak večer:
Bogoļubni puče obrani,
Isusovom krvju oprani... (l. 49a—50a).

18) Drugo godišća kalež
O[v]u čašu ku će popiti
Isus, za vas odkupiti... (l. 51a—57b).

19) Na adoratim (!) od križa. Isus sam govori (križa):
Mali, veli, ļudi i žene,
uprite ovdi oči u mene... (l. 58a—60b).

20) Veliki četvrtak večer na procesijun. Počinje Gospa govoriti:
Ustanite se da jidemo,
i sinka mi da jištemo... (l. 61a—67b).

[26] Isp. Nast. vjesnik, knj. 36, str. 4.

[27] Isp. Nast. vjesnik, knj. 36, str. 4.

[28] Isp. Nast. vjesnik, knj. 36, str. 4.

[29] Nast. vjesnik, knj. 36, str. 3, 5; R. Strohal o. c., str. 23.

21) Lamentacionum Beate Marie semper virgine (!). Veliki četvrtak. Prvi angel govori:
Tu je čemer, bol i jadi,
usrid srca nam se usadi... (l. 68a—72b).

22) Questo pianto si canta in tono di pasione. Principio di feria sesta.
Nu plačite, sva nebesa,
videć vela sva čudesa... (l. 73a—80b).

23) Zdrava slavna o djevice,
majko božja i kralice... (l. 81a—82a).

24) Santa Maria, ora pro nobis
Kyrie eleison, christe audi nos, salva nos... (l. 84a).

25) O Barbara vazda i današna.
Ti ka u vlasti oca tvoga
pozna Boga nebeskoga... (l. 128b—132a).

26) O Lucijo, blaga divo
moli za nas milostivo...(l. 132b—133a).

27) Duša i Isukrst. (Umjetnička pjesma od 36 strofa s rimom ababec):
Dakle može biti istina
da učenik meštra svoga... (l. 134a—138a).

28) Od pomńe koju ima Bog od človika. (Umjetnička pjesma od 22 strofe s rimom ababcc):
Neuzdani se človik brine
i prezrednu pomńu 'e stavi... (l. 138b—140b).

29) Muka Gospodina našega Jesukrsta.[30]
Plač[n]ijen glasom svijeh vas molu
sliš'te majku Jesusovu... (l. 141a—147b).

30) Na listu 135a—b nalazi se ulomak pjesničke parafraze psalma 50: explic.

Jer eto sam posred zloba
začet, zato moj duh plače,
i u grisih jošte utroba
mene matere moje zače...

Prikazanje bogu er drago
duh je, koji za grieh cvili,
a skrušeno srce i blago
neć' pogrdit, bože mili.

9 Još jedan Vatikanski hrvatski molitvenik.

Kad je god. 1902 V. Jagić proučavao u Rimu »Slavica« Vatikanske kńižnice, među »Codices slavici« bio mu je pod № 21 predočen rukopis, koji je on nazvao *»ein kroatisches Gebetbuch«;* u svojim *Analecta romana«*[31] kazao je o ńemu ovo: Dieses Gebetbuch mässigen Umfangs dürfte verschieden sein von jenem »Alten kroatischen Gebetbuch« (Stari hrvatski molitvenjak), das schon im Jahre 1859 Dr. Fr. R[ački] in dem »Zagrebački katolički list« Nr. 46, S. 361—363 als einen Codex membr. bibliothecae Barberinae Nr. 2396 beschrieb. Die Abschrift und eventuelle

[30] Osim u Budljanskoj pjesmarici, ovo se prikazanje nalazi još i u Hvarskoj pjesmarici iz trećega decenija 16 vijeka (isp. Rad Jugoslav. akad., knj. 245/1933 str. 20), u Korčulanskoj pjesmarici od god 1560 (isp. moj članak Hrvatska crkvena prikazanja u Narodnoj starini, god. 1934), a pobožne bratovštine nekih mjesta otoka Hvara pjevaju ga još i danas u svojim procesijama od Velikoga petka na Veliku subotu.

[31] Isp. Archiv für slav. Philologie, god. XXV, str. 1 i dalje.

Publication dieses für die Prosa Dalmatiens im XV. Jahrh. nicht unwichtigen Codex war schon damals in Aussicht gestellt, geschehen ist dennoch bis jetzt nichts. Für die Agramer »Starine« würde sich diese Publication sehr gut eignen. Bei dieser Gelegenheit sollte allerdings auch Nr. 21 der Vaticana berücksichtigt werden, falls das, wie ich vermute, zwei verschiedene Handschriften sind.«

Jagićevo je nagađańe bilo potpuno ispravno. U ovome se naime slučaju doista radi o jednom novom „Vatikanskom hrvatskom molitveniku", koji svojim postankom ide na kraj 15 vijeka, a defektan je na početku i na kraju. Na početku počińe riječima: mu. Jere-ie dobrouoglian gofpodin puku fuoiemu...", od kojih — mu odgovara drugom slogu u riječi ńe-mu na kraju 3. stavka psalma 149 u *ObdM* (isp. to mjesto str. 15, redak 13 odozgo), a riječ kojom na l. 80b svršava: da-fe uefelim ide u 6 stavak psalma 22. u *Oom,* što u *Ov* odgovara riječima Da-pribiuam (isp. str. 55; red 1 odozdo).

I ovaj molitvenik pripada jezički istoj sredini, kojoj pripada i *Ov,* t. j. i on je pisan ili u Dubrovniku ili u ńegovoj najbližoj okolini. Iako on svojim postankom stoji mnogo bliže dobi, kad je pisan *Ov,* opet je veza među ńima daleko slabija, nego što postoji veza između Vatikanskog hrvatskog molitvenika 14 vijeka i molitvenika dubrovačke frańevačke kńižnice *(»Of«),* koji pretstavla krajem 16 vijeka učińeni prijepis jednog *Ov*-u vrlo srodnog molitvenika-blizanca valada iz 15 vijeka.

10 Lekcionar Bernardina Splićanina.

Hrvatski lekcionari onih strana hrvatskoga nasela gdje se u crkvi upotreblavao latinski liturgijski jezik dobili su svoj konačni oblik u lekcionaru Bernardina Splićanina, koji je g. 1495 bio štampan pod ovim zaglavnim natpisom: *Euangelia & epistole cum prephationibus & benedictionibus per anni circulum in lingua yllirica feliciter expliciunt; cmendata & diligenter correcta per fratrem Bernardinum Spalatensem. Impressum Venetiis per Damianum Mediolanensem. Anno D. MCCCCXCV die XII. Martii.*

Drugo izdańe tog istog lekcionara priredio je god. 1543 Trogiranin D^om^ Benedat Zborofčić, treće izdańe od god. 1586 Trogiranin D^on^ Marko Andriolić. Osim toga postoje i dva ćirilicom pisana prijepisa Bernardinova lekcionara, oba iz dubrovačke oblasti. Stariji što se čuva u kńižnici dubrovačkog Dominikanskog samostana pisao je, prema mišleńu prof. M. Rešetara, onaj isti čovjek što je pisao glavni dio ćirilovskog Dubrovačkog zbornika od g. 1520, mlađi koji je vjerojatno pisan tek »među g. 1543—1586« nalazi se danas u gradskoj kńižnici u Leipzigu. U jednom svom dijelu prepisan je upravo s Bernardinova lekcionara i

lekcionar Dubrovčanina Nikše Rańine od god. 1508. (Isp. M. Rešetar, Bernardinov lekcionar i ńegovi dubrovački prijepisi, str. 7 i dale).

Za naučne svrhe Bernardinov lekcionar izdao je nanovo prof. T. Maretić u V. kńizi *»Djela Jugoslavenske akademije«* god. 1885.

11 Najstariji štampani hrvatski molitvenik.

Kńiga, koja se ovdje izdaje po jedinom dosada poznatom egzemplaru, najstariji je molitvenik štampan na narodnom (ne crkvenom) shr. jeziku, a možda i najstarija neglagolska hrvatska kńiga uopće, premda se na žalost o tom drugom ništa ne može sasvim sigurno kazati, jer u ńoj i nije na kraju zabiļeženo kada je i gdje je izišla na svijet, a nema ni datovanih zapisa, po kojim bi se moglo bar donekle odrediti doba ńezina postanka. Ako bi se naime gledalo samo na oblik slovâ, pa i na štamparsku opremu, trebalo bi tvrditi da se upravo radi o »inkunabuli«, koja je ugledala bijeli svijet možebit u 90-tim godinama XV vijeka a možebit i prije. Na kraj XV vijeka upućuju među ostalim grubost slovâ,[32] dovoļno često izostavļańe inicijalâ, otsustvo slika i nakićenih velikih slova i t. d. Ali s druge strane, pošto nemamo sada sličnih izdańa iz onoga vremena s kojima bi se mogao ispoređivati naš molitvenik, zato vaļa postupati s najvećom opreznošću, pa će dobro biti da se to pitańe ostavi neriješeno te se s konačnim sudom pričeka dok se nađe (ako se nađe) nekakva druga kńiga tiskana onim istim slovima, a sigurno datovana. Svakako da svako uzmogne sâm o kńizi i u tom pogledu iznijeti svoj sud, priložen je k izdańu fototipički snimak 1. 13b—14a (sadašńega brojeńa).

Što se pak tiče mjesta štampańa, prilike su još više zamršene, jer, kako su mi složno izjavili stručńaci,[33] kojima sam dao pregledati kńigu, tipi u ńoj ne podudaraju se ni s onima što su tada bili u upotrebi u poznatim mletačkim štamparijama (a ko ne bi odmah mislio na Mletke, kao na postojbinu shr. izdańa iz kraja XV. vijeka?), a ni s onima s kojima je radio čuveni dubrovački štampar Dobrić Dobrićević[34] (Boninus de Boninus), na koga bi donekle

[32] Upotrijebljena su u knjizi dva tipa slovâ: jedan, obični, za čitavi tekst (računajući amo i rubrike, koje se ničim ne razlikuju od samog teksta), a drugi za početna slova psalama (pa i svakoga njihova stiha) i molitava.

[33] Kod ispitivanja molitvenika s bibliografičkog gledišta mnogo mi je išao na ruku kolega prof. Don Tommaso Accurti, koji je, sastavljajući katalog vatikanskih inkunabula, prvi opazio našu knjigu, te je nekoliko mjeseca nazad i obratio moju pažnju na nju. Na tome neka mu bude i ovdje iskazana moja najsrdačnija hvala.

[34] Kako mi javlja g. prof. M. Rešetar, u dokumentima iz prve polovine XVI. vijeka, što se čuvaju u općini otoka Lastova s kojega je bio rodom Dobrićević, više se puta nalazi kao narodni oblik Dobrićević za prezime Bonini, a Dobrić za ime Bonino, tako da je sva prilika, da se je naš štampar narodnim imenom zvao Dobrić a ne Dobruško kako misli K. Jireček, isp. Jagićev Archiv XXI [1899], str. 430 napom. 2) za članove porodice Dobrićević.

moglo upućivati to što kńiga, u jezičnom pogledu, pretstavļa dubrovačku, inače ne uvijek konzekventnu, preradu čakavsko-ikavskih matica, onako kako se opaža i u starijem *Vatikanskom hrvatskom molitveniku.* Da je pak naš molitvenik možda bio štampan u samom Dubrovniku od nekoga što nije još dosta vješt štamparskome poslu, to se ne smije nikako pretpostaviti, jer, iako se zna za vrlo rane pokušaje da se štamparstvo uvede u onaj grad, pa još više i za postojańe u ńemu štamparskog alata (ćirilskog!),[35] ne zna se opet da li je ikada, on ili nekakav drugi, namijeńen štampańu latinicom, bio upotrijebļen, što za sada nije ni malo vjerojatno.

Kńiga čuva se danas u Vatikanskoj biblioteci pod signaturom Inc[unaboli] VI. 33 (prije: Stamp. Barb. C I 20), a tamo je došla g. 1902, kada je papa Lav XIII kupio bogatu obiteļsku kńižnicu knezova Barberini, u kojoj se je nalazila gotovo od samog početka te biblioteke, kao što izlazi već iz toga što je ona navedena u ńenim najstarijim inventarima.[36] Kad se to uzme u obzir, sama se sobom nameće misao da je možda i naš molitvenik stigao u Rim istim putem kao i *Vatikanski molitvenik* (rukopis Barb. lat. 370), za koji se sada sigurno zna da ga je poklonio kardinalu Frańu Barberini starijemu (1597—1679) dubrovački nadbiskup Bernardino Larizza (rodom je bio Talijanac iz Puļe; o ńemu v. str. XII). I zbiļa, kada sam prvi put dobio u ruke »Hrvatski molitvenik«, te sam opazio na strani što dolazi pred sadašńim početkom kńige biļešku, u kojoj se kratko izlaže sadržaj molitvenika, odmah sam se sjetio rukopisa Barb. lat. 1808, gdje se čitaju (na l. 31—67) brojna pisma nadbiskupa Bernardina kardinalu Frańu, pa ispoređujući ih sa biļeškom,[37] mogao sam zaključiti da i ona potječe bez ikakve sumńe iz ruke samog Bernardina. Sudbina je, dakle, jednog i drugog molitvenika, rukopisnog i štampanog, bila sasvim ista otkada su stigli u Rim, pa i do dandanašńega dana.

Hrvatski molitvenik obuhvaća sada 109 listova, od kojih je svaki širok 9 cm a visok 12.5 cm. Stare su numeracije (ima ih tri) više ili mańe pogrješne, pa sam ja dao na novo označiti arapskim

[35] Isp. testamenat popa Luke Radovanića što ga navodi K. Jireček u već pomenutoj knjizi Jagićeva Archiv-a, na str. 508, a vidi i str. 431. O drugim pak nešto mlađim pokušajima u vezi sa znamenitim talijanskim štamparom Girolamo Soncino v. Kolendićev članak u Rešetarovu Zborniku, str. 269, napom. 13. (i tu se radi o štampanju ćirilicom).

[36] U rukopisu Barb. lat. 3171, str. 1128 a (koji potječe vjerojatno iz 70-ih godina XVII vij.) zaveden je kao »Officium B. M. V. Lingua illyrica [XLI]. B. 60.

[37] Bilješka glasi ovako: Off(ici)o della Madonna con / altre orationi in Lingua / Illirica stampato con carattere / Illirico — con le litanie de Santi / uerso il fine. Riječi stampato — Illirico prevučene su crnim mastilom, a to je po svoj prilici učinio onaj isti čovjek (možda nekakav činovnik u biblioteci Barberini), koji je na dnu te iste strane zapisao stariji broj knjige (XLI. B. 60) što se ponavlja, istom rukom, na donjem rubu iduće strane.

brojevima samo štampane listove. Izgubili su se l. 8 i 68, a sprijeda su nestala najmańe dva lista, na kojim je bio početak prvog oficija, kako se može misliti, sudeći po onom koliko mu sadržaja nedostaje prema *Vatikanskom molitveniku*. Zato govori i najstarija od pomenutih paginacija (u prvom je dijelu kńige sasvim pravilna), o kojoj će malo daļe biti govor.

U drugoj polovini XVI vijeka, ako se ne varam, molitvenik je uvezan u tanke drvene korice obložene crļenotamnom kožom sa dosta grubim nakitom, i tom su prilikom izgubļeni listovi nadomješteni drugim, bijelim listovima, na kojim je možda tadašńi vlasnik kńige htio da napiše ono što mu je falilo u tekstu, a to opet nije učinio. Takvih listova ima po jedan na mj. l. 8 i 68, sprijeda ih je dodano 25, a straga 2, dok su neki drugi griješkom umetnuti amo tamo i gdje ih nije trebalo. A ima još ovo: zbog jake upotrebe,[38] pa i zbog vlage tabaci su se bili potpuno razvezali te je svaki list bio za se, čega radi je kńigoveža pri svome poslu bio primoran da sastavi nove sveščiće, a to je na brzu ruku činio, uzimļući svaki put po 16 listova mj. 8 i ne vodeći često nikakva računa ni o signaturi tabaka ni o najstarijoj (donekle pravilnoj) numeraciji, tako da se je molitvenik do pred nekoliko mjeseca nalazio u velikom neredu.

Kńiga se sastoji sada od 15 tabaka, a u svakome od ńih su označene predńe strane prve polovine slovima (minuskulama) latinske azbuke i odnosnim rimskim brojevima, dakle *a I*, *a II* i t. d., ali ne bez pogriješaka. Svaki tabak obuhvata po osam listova (kvaternijon), izuzevši deveti (kojim se svršuje oficije bl. d. M.), što ih ima samo četiri. Pri biļežeńu tabakâ, osim nekih mańih netačnosti, napravļena je krupna pogrješka; slagar je naime označio prvi list u tabaku *k* sa *k I*, a drugi sa *g II*, pa tako je nastavio i daļe te je idući tabak signirao slovom *h!* Zatim, pak, dosjetivši se svojoj pogrješci, obiļežio je dva ostala tabaka sa *k* i sa *l*.

A ima još druga osobina: prvi (sadašńi) i posļedńi tabak u kńizi ne nose nikakvih signatura. Ostavļajući na stranu onaj prvi, koji nam postavļa neko pitańe u vezi sa prvašńim opsegom molitvenika, te gledajući samo ovaj posļedńi, najnaravnije bi bilo misliti da je u ńemu obična signatura izostavļena pukom štamparskom griješkom. Nego sva je prilika da u molitveniku imamo sada zajedno spojene d v i j e stvari što su u samom početku bile svaka za se, premda su bez ikakve sumńe i štampane u isto doba, istim slovima, pa i na istom papiru. Ja držim naime da se posļedńi tabak, koji obuhvaća *Oficije sv. Krsta* i *Oficije sv. Duha*, ima smatrati kao samostalna kńižnica što se je mogla prodavati i prodavala i napose, nezavisno od veće kńige sa *Oficijem bl. d. M.* i *Sedam psalama pokornih* i ostalim molitvama na kraju prvoga dijela, koje su prema svome duhu i sadržaju, čvrsto vezane sa

[38] O tom svjedoče voštane kaplje što se vide na više mjesta.

predńim oficijem. A da je tako i bilo, nagađam po tome, što se na posļedńoj strani pravog molitvenika čita, štampana velikim slovima, riječ f i n i s, dočim na svršetku idućeg tabaka nema ništa, kao što je naravno na kraju malene kńižice, koja broji svega osam listova. Drugim riječima, mi bismo imali u našem izdańu nešto slično sa onim što je prof. M. R o q u e s opazio u ćirilskom oficiju od 1512 g., u kojem molitve sv. Brigide, premda su sada u pariškom egzemplaru (jedinom poznatom) uvezane zajedno sa predńim tekstovima, ipak su isprva sačińavale posebnu kńižicu.[39]

Svakako, iako se neće pristati uz tu hipotezu, jedno je sasvim sigurno: u molitveniku su dva dijela (prvi ide od početka do l. 92a, a drugi od l. 102 do kraja), koji ne potječu iz istoga rukopisnog vrela, kao što se lijepo vidi već po tome, što se u ńima grafika znatno odlikuje. Osim drugih, ne osobito važnih razlika, ovo pada u oči: dok se u prvom dijelu glas *ć* redovno biļeži karakterističnom skupinom *th* (to je jedini primjer takoga pisańa u starohrvatskim spomenicima), u drugom dijelu ne sretamo nego samo obično *ch*. One tri molitve što se čitaju na l. 92b—101b u grafici se nešto razlikuju od predńega dijela, jer u ńima sretamo ponajviše *ch* za *ć* a *x* za *ž*, čega u prvome dijelu uopće nema.

Napose ću spomenuti i ovu čińenicu: dok se prijevod *Oficije bl. d. M.*, kao i *Sedam psalama pokornih*, u našem izdańu dosta udaļuje od recenzije *Vatikanskog molitvenika* (pa i od ćirilskog oficija od g. 1512),[40] tekstovi *oficija sv. Krsta* i *sv. Duha*, koji su nam sačuvani u ta tri spomenika, lijepo se slažu od početka do kraja među sobom (ponajviše od riječi do riječi), tako da se imaju smatrati kao prijepisi jednog istoga prijevoda, a nikako kao samostalni prijevodi. Tome je možda uzrok bio što se je pravo *Oficije bl. d. M.* a i *Sedam psalama pokornih* (sa litanijama svim svecima) mnogo jače upotrebļavalo, pa i prepisivlo te prerađivalo, nego mańe popularna oficija sv. Krsta i sv. Duha.

Kako smo već napomenuli, u kńizi imaju tri numeracije (po listovima), vjerojatno iz sredine XVI vijeka. Jedna od ńih, nešto starija, zapisana je na dońem desnom rubu, ali su brojevi od vlage ponajviše iščeznuli. Ta je numeracija za nas osobito važna, jer potječe iz vremena kada je kńiga još bila cijela, ili najmańe nešto

[39] Isp. Revue des études slaves XII [1932], str. 49—69, a osobito str. 52—53. Ne treba se pak čuditi što nema oficija mrtvih, jer su poznata i druga izdanja manjeg opsega takih molitvenika, u kojim ima samo oficija bl. d. M. i Sedam psalama pokornih, baš kako u našem. Istina, abbé Leroquais u svojem sjajnom, munumentalnom djelu: Les livres d' heures manuscrits de la Bibliothèque nationale, u tri knjige (Paris MDCCCCXXVII) tvrdi da su oficija mrtvih, sv. Duha i sv. Krsta sastavni dio u svim molitvenicima njegova opisa, ali kako se već iz natpisa vidi, on govori samo o rukopisima, a nikako o štampanim knjigama.

[40] Govoreći o ćirilskom molitveniku, ja se obazirem na drugo izdanje od g. 1571 koje mi je jedino bilo pri ruci.

potpunija nego li je danas. Po toj numeraciji sadašńi l. 20 nosio je broj 22, odakle razbiramo da su tada na početku bila dva lista više nego li danas, t. j. da je prvo oficije bilo cijelo (v. gore).

A sada nam se nameće drugo pitańe. Pošto eto znamo da su pred sadašńim početkom kńige ispala dva lista teksta, sva je prilika da su ta dva lista pripadala jednom potpunom tabaku, u kojemu su na prvih šest listova bile koledarske tablice, kao što najčešće biva u takim molitvenicima, na pr. i u ćirilskom *Oficiju* od g. 1512.

I tako sam rekao što sam znao, pa i ono što se može s nekim razlogom pretpostavļati o sudbini i o sastavu ove dragocjene kńige, koja će, nadamo se, pružati obilnu jezičnu građu jugoslavenskim učeńacima. A sada, prije negoli svršim preugodna mi je dužnost zahvaliti svim onima, koji su mi pri brzom poslu izdavańa znatno olakšali trud te me pomogli svojim savjetima.[41]

Dr. Ciro Giannelli.

12 Starozavjetne knjige „Genesis" i „Exodus".

Rukopis pod br. 113 Kaznačićeva kataloga dubrovačke frańevačke kńižnice, što se sakrio za natpis *»Alcuni capitoli della Sacra scrittura tradotti in illirico* — Manoscritto vecchio in caratteri gotici, ben conservato, senza nome di traduttore e senza anno«, sadrži u sebi upravo hrvatski prijevod prvih dviju starozavjetnih kńiga, t. j. *»Liber genesis«* i *»Liber exodus«*. Uostalom da su u rukopisu sadržane baš te dvije kńige, kazato je sasvim jasno i u rukopisu ispred teksta svake od ńih. Tako se odmah na str. 1 može da čita u rubriciranom natpisu: Pocigne libro Genesi, to ies od narodaa. Na str. 243, gdje svršava prva kńiga a počińe druga, to isto još je jednom ponovļeno riječima: Suarsci-ſe libro Genesi, to ieſ od narodaa, a zatim se nastavļa: Oudi pocigne libro esodo to-ieſ od imenaa.

Cijeli rukopis ima 142 lista, formata 300/210 *mm*, koji su pri koričeńu bili ispreturani i nepravilno povezani. Prema tome kapitoli jedne i druge kńige teku danas ovim redom:

u »Libro Genesi«:

Kapitulo 1—29 (11) od str. 1—98,
» 29 (12)—35 (3) od str. 133—156,
» 35 (3)—44 (1) od str. 99—132,
» 44 (1)—50 (svršetak) od str. 221—243,

[41] G. prof. M. Rešetar izvolio je pregledati moj prijepis Vatikanske knjige te mi je ukazao nekoliko mjesta gdje je bilo potrebno da se ispravi tekst originala, a g. prof. Fr. Fancev sâm je obavio u Zagrebu korekturu štampanih araka, da se tako knjiga brže doštampa, i gdje gdje je i izgladio shrv. tekst kritičkih napomena.

u »Libro esodo«:

Kapitulo 1—4 (16) od str. 243—252,
» 4 (16)—25 (30) od str. 157—220,
» 25 (30)—34 (15) od str. 253—284.

Dok je »Libro genesi« potpun, od »Libro esodo« mańka svršetak (kapit. 34, 15—40$_{36}$), a propao je svakako prije nošto je sam rukopis bio vezan u sadašńe svoje korice, jer na kraju rukopisa nema traga da bi mu poslije koričeńa bilo štogod iskinuto. A s tim svršetkom možda je propalo i više nego samo onih nekoliko kapitola druge kńige. Tako se u tom završetku mogla nalaziti bar godina kad je današńi rukopis prepisan. Bez tih podataka samo nagađajući držim da se ne udaļujem previše od istine ako kažem, da ne samo rukopis već i sam prijevod nijesu ni stariji a ni mlađi od kraja 15 i samoga početka 16 vijeka.

I to je samo nagađańe kad taj prijevod pretstavļam sebi kao neki pokušaj prevesti na hrvatski sve kńige Sv. Pisma starog i novog zavjeta. Ako je tome doista tako, tada je taj pokušaj svakako prethodio pothvatu hrvatskog velikaša Bernardina Frankopana, koji je g. 1521, prema svjedočanstvu Slovenaca Primoža Turbara,[42] bio povjerio petorici popova glagoļaša da prevedu na hrvatski cijelu bibliju. S kojim je uspjehom završio Frankopanov pothvat, danas se o tome ne zna ništa, a kako je i prvi dubrovački pokušaj bio prekinut s drugom starozavjetnom kńigom, tek na početku 17 vijeka izvršio ga je u Dubrovniku Pažanin O. Bartuo Kašić. Ńegova nastojańa da mu prijevod biblije bude štampom izdan ostala su do danas bez uspjeha.

Osim Kašićeve postoje još dvije rukopisne hrvatske biblije i iz 18 vijeka: jednoj je autor pop Mihovil Jurjetinović-Ivakić Kaštelanin, druga je anonimna, a prema biļeškama i mjestu nalaza može se nazvati poļičkom. Još god. 1895 nalazila se u rukama Vjekoslava Kružičevića, bogoslovca, iz Zvečńa kod Omiša, danas je svojina Jugoslavenske akademije. Više nego Jurjetinović-Ivakićeva interesna je ova poļička, jer se gdjegod je moguće to utvrditi, naslańa na tekstove ckslovenskoga podrijetla.

Kako je poznato, B. Kašić je u svoj prijevod Sv. Pisma starog i novog zavjeta vrlo rado primao sve što je već ranije bilo prevedeno — tako je u taj svoj prijevod preuzeo on već gotov psaltir — ipak za prve dvije starozavjetne kńige svoje hrvatske biblije Kašić se nikako nije poslužio ovim starim prijevodom — zacijelo za to ne, jer mu on nije bio poznat.

Kako od starozavjetnih kńiga — osim Psalama Davidovih i Tužbi Jeremijinih — postoje u starijoj hrvatskoj latiničkoj cr-

[42] Isp. Rupel Mirko: Slovenski protestantski pisci (Ljubljana, 1934), str. 25.

kvenoj kńiževnosti samo ulomci u lekcionarima i oficijima — u glagoļskoj kńiževnosti dolaze u obzir još i brevijari — prema tome taj dubrovački prijevod pretstavļa ujedno i najstariji tekst tih dviju kńiga u hrvatskoj crkvenoj kńiževnosti uopće. U lekcionarima ima uistinu ulomaka i iz prvih dviju starozavjetnih kńiga, i prevodilac kao da se pri svome prevođeńu poslužio i ńima, premda je u cijelosti prevodio direktno s latinskoga. Tako prema tome ove dvije kńige u hrvatskoj crkvenoj kńiževnosti pretstavljaju ono, za što se kadšto proglašavaju svi latinički tekstovi, t. j. pravi pravcati prijevod s latinskoga, opet i pored toga u ovome se prijevodu nalazi sigurnih dokaza, da je prevodilac poznavao i druge tekstove hrvatske latiničke kńiževnosti, pa se, gdje je to bilo moguće, služio i ńima samima, kao i ńihovim leksikonom. Tako držim ne može uopće biti sumńe o tome, da se prevodilac K ń i g e o d n a r o d a« za sam početak poslužio ulomkom, koji se prema rasporedu u lekcionarima čita na Veliku subotu. Samo pri pitańu kakvim ili kojim se lekcionarom on pri tome mogao služiti, svako bi pomislio najprije na lekcionar dubrovačke provenijencije kao što je na pr. Rańinin. Međuto prevodilac ovih dviju kńiga poslužio se pri tome vaļada baš lekcionarom Bernardina Splićanina. Dokaz za to neka pruži ovo poređeńe između ovoga teksta (II), teksta iz Bernardinova (I) i Rańinina (III) lekcionara te crkvenoslovenskoga teksta:

Liber Genesis I 1—8.

1

I U počalo stvori bog nebo, i zemļu.
II „ početak „ „ „ „
III „ „ „ „ „ „
IV Искони створи богь небо и землю.

2

A zemļa tada biše *tašća i prazna*, i tmine bihu sfrhu obraza *dubin:* i duh se gospodiń *ponosaše* na vodah.
A zemļa tada bješe *taštna i isprazna*, i tmine bjehu vrhu obraza *od dubine:* i duh gospodina *nošaše se* vrhu voda.
Zemļa tada bješe ništa i *prazna*, i tme bjehu svrhu obraza zemļe: i duh se idiješe gospodina vrhu voda.
Земла же бѣ праздна и тща, и тма бѣше на лици бездни: и доух божи ношаше се на водахь.

3

I reče bog: budi sfitlošć. I učini se sfitlošć.
„ „ „ : „ svjetlos, „ učińena bi svjetlos.
Reče takoj bog: „ svjetlost, „ „ jest svjetlost.
рече же богь: да боудет' свѣт': и бисн свет'.

4

I vidi bog *da* je svitlošć dobra: i razluči svitlošć od tamnosti.
„ vidje „ svjetlos *da* je dobra: i razdijeli svjetlos od tmine.
„ „ „ svjetlost jere „ „ : „ „ svjetlost „ tme.
и видѣ богь свѣть ѣко ест' добр': и разлоучи свѣт' от тме.

[43] Ovaj tekst uzeo sam iz »Ulomaka Sv. Pisma ...« Iv. Berčića (svez. I. str. 1).

5

A imenova svitlošć dan, a tmine noć: i učini se večer i jutro, dan jedan.
I sazva svjetlos „ „ „ „ : „ učińen jest „ „ „ „ *prvi*.
Imenova tadaj *svijet* dnem, a tme noćju: i učińeno „ „ „ [s jutra], „ „
нарече же свѣт' дан', а тмоу нарече нощь; и бисн вечер' и ютро, дан' пр'ви.

6

Reče *jošće* bog: budi *tvrdińa* nasrid vod: i da razluči vode od vod.
„ *jošte* „ : „ *tvrdina* posred voda: „ „ se razdijele vode od voda.
„ tadaj „ ; „ kopno usrjed „ : „ „ razdijeli „ „ „
И рече богь: да боудет' твр'д' посрѣдѣ вод': ѣко да разлоучает' води от вод'.

7

I učini bog *tvrdińu*, i odluči vode, ke bihu pod *tvrdińom*, od vod, ke bihu sfrhu *tvrdińe*. I bi učińeno tako.
I učini bog *tvrdinu*. i razdijeli vode (od voda), koje bjehu pod *tvrdinom*, od onih, koje bjehu svrhu *tvrdine*. I učińeno je tako.
I učini bog kopno, i razdijeli tadaj (vode), koje bjehu pod nebesi, od onjeheh, koje bjehu vrhu nebesa. I bi učińeno tako.
и створи бог твр'д', разлоучи же води, еже бѣхоу под' твр'дню. от тѣх', еже бѣхоу надь твр'дню. и бисн тако.

8

I *zazva* bog stanovictvo, nebo: i bi večer i jutro, dan drugi.
„ „ „ tvrdinu, „ : i učińeno jes „ „ „ „ „
Imenova tadaj bog krjepost, nebom: i bi učińeno večer i s jutra, dan drugi.
Нарече же богь твр'д', небо: (. . . .): и бисн вечер' и ютро, дан' дроуги.

U pomenutoj p o ļ i č k o j »H r v a t s k o j b i b l i j i« odlomak glasi: (1) U počelo stvori Bog nebo i zemļu. (2) A zemļa biše tašća i prazna, i tmine bihu svrhu obraza dubin: i duh božji nosaše se svrhu voda. (3) I reče Bog: budi svitlost. I bi učińena svitlost. (4) I vidi Bog svitlost da dobra biše: i razluči svitlost od tmina. (5) I imenova Bog svitlost dan, a tmine noć. I bi učińeno večer i jutro dan jedan. (6) Reče jošće Bog: Budi tvrdina na srid voda: i da razluči vode od vod. (7) I učini Bog tvrdinu i razluči vode koje bihu pod tvrdinom, od onih koje bihu svrhu tvrdine. I bi učińeno tako. (8) I sazva Bog tvrdinu nebo: I bi učińeno večer i jutro dan drugi.

Dok se u tom svom odlomku poļička biblija slaže prije svega s tekstom iz Bernardinova lekcionara, a zatim mjestimice i sa samostalnim dubrovačkim tekstom iz »Liber genesis«, u tekstu Jurjetinović-Ivakićevu mj. riječi *dubina* u str. 2 ima riječ *jaz* (svrhu obličja jaza), a mj. riječi t v r d i n a u st. 6, 7 i 8 riječ *stanoviti prostor*, i mj. *budi* oblik *učini se*.

13 Stari umeci u „Vrtlu" Petra Lucića Trogiranina.

Poznati Lucićev »Cvitja vrtal pun slasti duhovne« nije u cijelosti pisan rukom svoga sakupļača, već je još sam Lucić uklopio u ń 43 stara lista, na kojima je sadržano:

2 *Skazańe od nevoļnoga dne od suda ogńenoga, napokońi koji ima biti* (l. 232b—254a).
1 *Govoreń Sv. Bernarda od duše osujene* (bez početka, l. 220a—232b).
3 *Život blaženoga sfetoga Ivana Krstitelja* (l. 255a—265a).

Ivan Kukuļević, koji je Lucićev »Vrtal« prvi uveo u povijest hrvatske kńiževnosti, držao je, bar u jednom času, te umetke vrlo starima. Tako je on na rukopisu svoje kńižnice br. 969 (sada arhiv Jugoslav. akademije I b 55), koji pored ostaloga sadrži i potpun tekst *»Govorenja Sv. Bernarda od duše osujene«*, pripisao bilešku, koja se odnosi na tekst u Lucićevu »Vrtlu«, a glasi: »Mogla bi biti i od Marulića, ali se čini po jeziku i po pismu, da je starija od ńega i da pripada 14 ili barem početku 15 vijeka«. Od toga je mišļeńa Kukuļević kasnije otstupio, i izdajući g. 1869 *»Pjesme Marka Marulića«*, on je u ńih uvrstio i oba gorńa prikazańa, ne osvrčući se pri tome nikako na doba iz kojega bi mogli da budu umeci s ńima u Lucićevu »Vrtlu«. Na to pitańe nije odgovorio ni V. Jagić u »Predgovoru« k prvoj kńizi *»Starih pisaca hrvatskih«*, gdje je dokazivao Marulićevo autorstvo »Pjesama Marka Marulića«, kako ih je redigovao Iv. Kukuļević, premda je više puta istaknuo razliku između ovih umetaka, koji su i ńemu pisani »puno starijom rukom«, i dijelova »Vrtla« pisanih Lucićevom rukom.

Mislim da nisam pogriješio, kad sam ih u svome prilogu *»Nova poezija Splićanina Marka Marulića«* stavio na sam početak 16 vijeka, — premda sam ih isto tako mogao staviti i na kraj 15 vijeka — ali jer se i ovdje radi samo o prijepisu, to sva tri u ńima sadržana teksta pripadaju hrvatskoj crkvenoj kńiževnosti 15 vijeka.

14 Latinički hrvatski psaltir.

Osim pojedinačnih psalama u oficijima i Sedam psalama pokornih, u latiničkoj hrvatskoj crkvenoj kńiževnosti 15 vijeka bilo je svakako još i potpunih psaltira, jer pored oficija i psaltiri idu u obligatno štivo samostanskih pobožnosti. U ovom času nije poznat ni jedan rukopisni latinički hrvatski psaltir pisan u 15 vijeku — najstariji danas poznati latinički hrvatski psaltir što se čuva u zagrebačkoj Sveučilišnoj kńižnici (sign. R 3261), u katalogu rukopisa stavļen je doduše u 15 vijek, Vel. Gaj u prikazu kńižnice Ļudevita Gaja — isp. Kńižnica Gajeva... Zagreb, 1847, str. 193 s. v. Liber psalmarum Davidis — obilježio ga je čak kao rukopis 14 vijeka, uistinu pripada on upravo prvim decenijima 16 vijeka. Nego je on samo prijepis; ali latinički predložak, s kojega je prepisivan, svakako je pripadao 15 vijeku. Zbog toga se ovdje u ovome bibliografskome pregledu i utvrđuje ńegova egzistencija, dok se opis pomenutoga psaltira iz prvih decenija 16 vijeka daje u osobitoj glavi ovoga uvoda »Hrvatski psaltiri«.

15 Arhivske potvrde.

Sa tog istog područja pored već pobrojenih sačuvanih spomenika hrvatske crkvene kńiževnosti 14 i 15 vijeka u arhivskim se

zapisima sačuvao spomen na nekadašńu opstojnost još ovih ńenih spomenika:

God. 1395.

Pod gorńom godinom ima u »Testamenta notariae« VIII, l. 76 u dubrovačkom državnom arhivu oporuka D^{um} Nikole Nigro,[44] kojom je u raspoređeńu svoje imovine za crkvu sv. Nikole u Pulatima ostavio i

»un flor de psalterio glosado, te uno vagnilistar«

God. 1414.

Iz prijave dubrovačkoga pisara Ruska Hristoforovića od 9. V. 1414 zna se, da je on pred tim posjedovao

»unum salterium in lingua sclauicha«

a koji mu je tom prilikom bio ukrao sluga Marko.

God. 1419.

Dubrovački svećenik Nikola Milgostić - Milogostić,[45] prema testamentu od 27. X. 1419, pored ostalih stvari imao je u svojoj ostavini i

»uno evangelistario schiavo de letera latina«

God. 1435.

Splitske kvaderne za god. 1434—1494 pod 27. I. 1435 sadrže inventar ostavine splitskog arhipresbitera Lovre, iz kojega ispisujem ovdje ulomak o ostavļenim kńigama i papirima:

Item uno briuiario in bona carta vechio... Item libro uno de certe scriture, over ati scriti de man de Biasio nodar. Item molte bolle & instrumenti. Item libro vno pizolo in letera sclaua... Item vno officiol pizolo alcune oration... Item in vna urnatussa (?) granda de talpon le cosse infrascritte: primo vno officiol, vno psalterio nocturnal. Item multe scripture & instrumenti ad Refuso & algune altre bole. Item algun libro in bona carta de giexia.

Gorńom prilikom taj je inventar bio sastavļen da bi se u ńemu pobrojane stvari u smislu testamenta arhipresbitera Lovre od 24. IV. 1404, odnosno ńegova kodicila od 12. XII. 1406 konačno predale Miri, opatici splitskog benediktinskog samostana. Prema tome je u inventaru spomenuta hrvatska kńižica bila vjerojatno pisana još potkraj 14 vijeka.

[44] Isp. A. Liepopili, Slav. bogoslužje u Dubrovniku, Rad, knj. 220, str. 43., M. Rešetar, Bernardinov lekcionar i ńegovi dubrovački prepisi, Posebna izdańa Srp. kraļ. akad., kń. 99, str. 5—6.

[45] Isp. K. Jireček, Die mittelalterliche Kanzlei der Ragusaner, Archiv f. Slav. Philol., g. 26 (1904), str. 176, 205.

Na osnovu gorńe bilješke nemoguće je kazati, šta je mala kńižica »in letera sclaua« upravo sadržavala, i kojim je slavenskim pismom bila upravo pisana, jer riječi inventra »in letera sclaua« mogu značiti pojednako glagolicu kao i ćirilicu. Ipak jer je u to doba i u Splitu bilo i hrvatskih popova glagoļaša — u istim se kvadernama u 40im godinama 15 vijeka često spomińe neki pop Ilija, koji se pod 1. II. 1449 naziva i »presbyter sclavus«, a pod 16. V. 1449 »Illya de Chroatia«, to je i Lovrina kńižica bila vaļada pisana baš glagolicom, a sasvim sigurno je sadržavala neki tekst hrvatske crkvene kńiževnosti.

16 Svetačke legende.

U predńim glavama pobrojani sačuvani odnosno bar potvrđeni spomenici ne pretstavļaju razumije se i sve što je u oblasti hrvatske crkvene kńiževnosti, a na području crkava s latinskim liturgijskim jezikom bilo napisano odnosno i bilo u upotrebi. Tako nema nikake sumńe da je na tom području bar tamo od 14 vijeka bilo mnogo više lekcionara, no što sačuvani i potvrđeni lekcionari omogućuju to i nagađati.

Pored lekcionara morali su na tom području biti prilično rašireni hrvatski molitvenici s oficijima i psaltiri, jer se bez ńih naročito u ženskim samostanima ne može ni zamisliti izvršivańe dnevnih pobožnosti. Naprotiv crkvena prikazańa i pobožna crkvena poezija mora da su najmańe od 14 vijeka bili mnogo ńegovani u pobožnim bratovštinama. Nego osim tih vrsta crkvene kńiževnosti već prije 16 vijeka na tom istom području mora da je ńegovana i hrvatska hagiografska kńiževnost.

Hrvatska hagiografska kńiževnost, koliko se u ovome času sasvim pouzdano zna, iz vijekova prije 16-toga zastupana je pomenutim *»Životom sv. Katarine«*. Bez velikoga natega u 15 se vijek mogu brojiti i *»Život sv. Jerolima«*, štampan među *»Ogledima stare hrvatske proze«* u I. kńizi *»Starina«*, i već pomenuti *»Život blaženoga svetoga Ivana Krstiteļa«* u Lucićevu *»Vrtlu«*. Svojim postankom najmańe u 15 vijek ići će i tri hrvatske legende iz rukopisnog zbornika dubrovačke frańevačke kńižnice, i to:

Štenje života i muke blaženoga i sfetoga Dujma arhipiskupa solinskoga,
Čtenje života i muke blaženoga Staša mučenika, i
Čtenje prinesenja teles sfetoga Staša i sfetoga Dujma mučenikof iz Solina grada v Split grad

od kojih je prvu pod natpisom *»Eine altkroatische Legende vom heil. Domnius«* još god. 1880 izdao štampom A. Leskien.[46] Da su baš te legende drevnoga postańa nagađao je već Daniel Farlati u I. tomu svog poznatog djela *»Illyricum sacrum«*. Tako na mjestu gdje vrlo detaļno ispituje podrijetlo raznih redakcija života sv. Dujma, za jednu hrvatsku legendu kaže Farlati: Haec est quaedam, ut vocant, Legenda slavonica tripartita, quae Spalati in aede Metropolitana Nonis Maji ipso die festo s. Domnii ex antiquissima consuetudine a tribus canonicis grato suavique modulamine de scripto recitari solet ante primum solemne sacrificium, quod sub lucis crepusculum inter musicos concentus peragitur« (str. 406). Tu je zatim opširno i dokumenovano izložena »consuetudo legendi historias sanctorum in ecclesiis Romanis«.

[46] Isp. Archiv für slav. Philologie, god. IV (1880), str. 427 i daļe.

U istome djelu Farlati je utvrđivao i opstojnost drevnih hrvatskih legendi o sv. Stašu, kao na pr. na str. 718: Tertia S. Anastasii vita slavonicis literis continetur...; slavonicam latina antiquiorem esse censeo, et illam quidem primum latine aut graece scriptam, deinde post Slavorum adventum in sermonem slavonicum translatam fuisse arbitror...«

Osim toga Farlati je zabiļežio i drevni običaj, da se u Splitu čitaju u crkvi hrvatske legende i na Jurjev-dan: Legenda illa slavonica, quae singulis annis die anniversario S. Georgii in aede Georgiana olim apud Dalmatas pro concione recitari solebat, tam antiqua fortasse est, quam ipsemet linguae slavonicae usus in Dalmatiam inde usque a saeculo fere septimo receptus (str. 683; isp. i str. 657, 681, 682).

U staroj hrvatskoj crkvenoj kńiževnosti mora da je postojao i jedan vrlo star prijevod *»Života sv. Ivana Trogirskoga«*. Prijevod Petra Koriolanovića, iza kojega se leksičko blago upotrebļava i u Akademijinu »Rječniku«, pripada 16 vijeku. Međuto ako su navodi trogirskoga historičara Pavla Andreisa († 24. V. 1686) ispravni, *»Život sv. Ivana«* morao je postojati i u rukopisima starijim od 16 vijeka. Naime u svojoj »Storia della città di Traù« (isp. splitsko izdańe Don Marka Perojevića od god. 1908, str. 15) Andreis zacijelo ne bi bio kazao »Legge si nella vita del vescovo S. Giovanni, descritta in lingua slava da Treguano«, kad bi Ivanov život bio poznavao samo po prijevodu Petra Koriolanovića, ili i po rukopisima mlađim od 15 vijeka.

17 Liturgijske lekcije.

Tekstova liturgijskih lekcija poznajem samo iz dva rukopisa 16 vijeka, ali kako su jedan i drugi samo prijepisi, prema tome je i ńih moglo biti već i u 15 vijeku, odnosno i moralo ih je biti, jer su se i oni obavezno čitali na pobožnostima u samostanima. Stariji od ńih provenijencijom je iz Trogira — na omotnom papiru ima zapis, pisan rukom Mihajla Sabļara, vrlo zaslužnoga sakupļača hrvatskog narodnog muzeja: »Ulomak starog ru-

kopisa od Evangeliuma, poklonila koludrica u Trogiru«, a sadrži završetak lekcija od Velikoga četvrtka, zatim »Plač proroka Jeremije«, raspoređen za čitańe na Veliki petak i Veliku subotu. Ima u svemu 8 listova.

I mlađi zbornik ovakih lekcija defektan je, mańkaju mu prva 3 lista i sve daļe od lista 58. Ime prepisivača ovog rukopisa sadržano je u ovoj biļešci na l. 49b: »Ja fra Luka Bračanin reda pripovidavac meštar i inkvižitur pripisah zgora rečene lekcijuni na pitanje i za utišenje duhovno Kate Gaļardinovića. Za to hoće ih moći svaki čteti prez sumńe«. Poznati redaktor i prepisivač »Psalama Davidovih« prepisivač (»pripisah«) je i ovih lekcijuna.

Fra Lukini »Lekcijuni« počińu na l. 4a sa završetkom 3. lekcije na prvu nedjeļu »od korizme«, a na l. 49a svršavaju s »Molitvom Hieremije proroka«. List 49b sadržava samo gorńi zapis, a l. 50 je prazan. U nastavku teksta od l. 51a—58b sadržane su lekcije »Od nediļe trete po oktavi od Trinitati« do »Nediļe osme«, koja svršava s »Čtenjem 7. po Luci [XVI, 1—]: V ono vrime reče Isus učenikom svojim pritač ovu: Človik niki biše bogat, koji imaše dvornika. I ovi nasvajen bi pri ńemu, kako da bi rasčini dobra ńegova... I ostalo. Pripovidanje«.

Rukopis fra Luke Bračanina poklonio je g. 1852 Mihajlu Sabļaru za Hrv. narodni muzej u Zagrebu o. Roman Gršković, gvardijan frańevačkog samostana Glavotok na otoku Krku, kako se to, osim iz biļeške na l. 6b, razabire još i iz Sabļarova izvještaja od 30 rujna 1852, u kojem je ovaj rukopis nazvan *»Stumačenje hrvatsko od Pištul i Evanjeļi«*.

Prepisivač ovih *»Lekcijuna«* fra Luka Bračanin isto je lice s fra Lukom Polovinićem Bračaninom, koji je g. 1598 redigovao i prepisao *»Psalme Davidove«*, što ih je prof. P. Karlić izdao u XXVII kńizi *»Djela Jugoslavenske akademije«*. Kao kod »Psalama« (isp. glavu ovoga »Uvoda« B-II *»Hrvatski psaltiri«)*, tako je i ovdje fra Luka samo prepisivač (možda i redaktor) sa predloška, koji je u hrvatskoj crkvenoj kńiževnosti XV—XVI vijeka morao imati mnogo svojih srodnika. Jedan takav srodnik pretstavļa i predložak, sa kojega je nepoznato nam lice prepisalo gore spomenute Trogirske lekcije, a i *»Tužba Hieremije proroka«* u Korčulanskoj pjesmarici g. Iv. Foretića prepisana je s predloška, koji se bar u ovome tekstu potpuno poklapao s Jeremijinim »Plačem« u Lukinim »Lekcijunima« i u »Trogirskim lekcijama«.

Za starinu predloška sa kojega je prepisivao fra Luka govori prije svega to, što se kratki počeci evanđeļa u Lukinim »Lekcijunima« ne poklapaju samo s odnosnim tekstom u »Lekcionara«

Bernardina Splićanina, već ovdje s tekstom jednoga lekcionara, ondje drugoga lekcionara, pa prema tome god. 1495 ne može dolaziti u obzir kao terminus post quem bi ovaki lekcijuni uopće bili hrvatski redigovani uz pomoć recimo baš Bernardinova lekcionara.

Za ilustraciju tih odnosa neka posluže ova dva poređeńa:

I. l. 23a: Po Ivanu vanjelje [VI 1—]) čtenje 7: Luka Brač. (I), Bern. lekc. (II), Rań. lekc. (III).

I U ono vrime *ide* Isus priko mora od Galilee, ko jest Tiberiadsko, i
II „ „ „ pojde „ „ „ galilejskoga, „ „ tiberiasko, „
III „ onoj brijeme *idiješe* Jezus priko mora galilejskoga, koje jest tiberijinsko, i

I *naslidovaše* ńega mnoštvo veliko, zač vijahu zlamenja, ka čińaše svrhu
II grediše za ńim „ „ „ „ „ „ „
III *nasljedovaše* ńega „ „ , jere viđahu „ , koja „ „

I onih ki bihu nemoćni.
II „ „ nemoćni bihu
III onjeheh, koji ne mogahu.

II. l. 36a: Po Matiju vanjelje [XXI, 1—], čtenje 7: Luka Brač. (I), Zad. (II), Bern. 68 (III), 193 (IV).

I U ono vrime kada se *približevaše* Isus *k* Hierosolimu, i kad pride k Betfagi *k* gori maslinskoj
II „ „ „ „ „ približaše „ u Jesusalem, i pride f Betfaje i gori maslinskoj
III „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ u Betfaidu na goru maslinsku
IV „ „ „ „ „ *približevaše* „ *k* Jerusalemu, i došadši u Betfage na goru maslinsku

I Tada posla *dva od učenikov, (2)* govoreći ńim: Pojte u *kastel* koji supro-[ti]va vam jest
II „ „ dvih učenikof svojih, „ „ „ „ „ ki jest suproć vam
III „ „ *dva od učenikov* svojih „ „ Pojdite u grad ki je protiva vam
IV „ „ dva svoja učenika, „ „ Idite u *kastel,* ki nasuprotiva vam jest.

I I oni čas najti ćete tovaricu *privezanu* i polića s ńom. Odrišite i privedite k meni
II I tudje najdete „ svezanu i pu'ića „ „ „ „ privedite k meni
III „ „ ide najti ondi „ *privezanu* „ „ „ „ „ ju i dovedite k meni
IV „ hoćete najti „ „ „ „ „ „ odvežite i privedite jih k meni

Odnos fra Luke i Bernardinova lekcionara (str. 39) u ulomcima iz starozavjetnih kńiga Sv. Pisma pokazat će ovaj ulomak iz kńige »Genesis«, glava 37,14—17:

Luka Brač. (I), Bern. lekc. (II), Dubrov. »Libro genesi« (III):

I (14) Poslan od otca svoga Osib iz drage od Ebrona u Sichem: (15)
II Budući poslan „ „ dolca ebronskoga pride u Sichem: (15)
III i posla ga „ doline Ebrona, i dođe „ „ (15)

I I najde ńega muž skitajući se u poļu, i upita ga: ča išće? (16) A on
II „ „ „ jedan človik bludeći u poļi, upita ga: ča jišće? (16) A on
III „ nađe ga čovjek jedan, da bješe sašao u poļe, i upita ga oni človjek govoreći: što išteš? (16) A on

I odgovori: bratju moju iščem, *ukaži* meni, kadi pasu *dobitak*.
II „ „ „ jišću, povij mi, gdi *dobitak* pasu.
III „ „ „ ištem, *ukaži* mi molim te gdje oni pasu stada.

I (17) I reče ńemu muž: *Dilili se jesu* od mesta ovoga: slišah stanovito
II (17) „ „ mu človik on: odišli su „ ovoga mista: da slišal sam
III (17) „ „ ńemu čovjek: *Djelili su se* odovle: i čuo sam

I ńih govoreći: pojmo u Dothaim.
II „ „ „ „ „
III „ „ hodimo u Dotain.

Napokon još jedno poređeńe Lukinih »Lekcijuna«, s Trogirskim lekcijama i s korčulanskom pjesmaricom od g. 1560 gosp. Iva Foretića:

Iz »Tužbe Hieremije proroka« 2, 1—2.

Luka Brač. (I), Korč. Foret. od g. 1560 (II), Trog. lekc. (III).

I *Alef:* Kako je pokril maglinom u sržbi svojoj gospodin, hćer sionsku:
II „ „ „ „ „ serbi(!) svojoj gospodin, ćer sinsku
III „ 'e „ tamnostju „ gnivu svojem „ „ sionsku

I Vrgal je s nebes na zemļu plemenitu izraelsku, i ni se spomenul
II „ „ „ „ zemju „ „ „ „ „ „
III „ „ s neba „ zemļu „ „ „ „ „ „

I Od podnožja nog svojih u dan gńiva svoga.
II „ „ „ ńegovih „ „ gniva sfoga.
III „ „ „ svojih od gniva svoga.

I *Beth:* Povali gospodin, i ne hti prostiti, svakomu lipomu Jakovļu:
II „ „ „ „ „ „ „ „ „
III „ „ „ „ „ „ svaka lipa Jakobova

I Rasčini u sržbi svojoj tvrdińe [. . .] žudiske, i vrže po tloh: po-
II „ „ sarbe(!) „ tvrdine divice „ „ „ „ tleh po-
III „ „ gnivu svojemu tvrdine „ „ „ „ na tle ohola

I grdi kraļevstvo, i vladaoce ńegove.
II gerdi „ „ „ „
III „ „ „ „

Kad su Trogirske lekcije nađene upravo u ženskom samostanu, a fra Luka Bračanin pisao je svoje Lekcijune po traženu Kate Gaļardinovića, to će se baš take lekcije biti upotrebļavale za pobožno štivo u našim ženskim samostanima. Tekstovi »Plača proroka Jeremije« u oba rukopisa, a ulomci iz starozavjetnih

kńiga i počeci evanđeļa u fra Lukinim »Lekcijunima«, jer se slažu s istovrsnim tekstovima u lekcionarima i u glagoļskim liturgijskim kńigama, upućuju, da su oba rukopisa ne samo prijepisi sa starijih predložaka, već da je i takih liturgijskih lekcija naročito za potrebe ženskih samostana bilo u latiničkoj hrvatskoj crkvenoj kńiževnosti i prije 16 vijeka.

—

Svi ti dosad spomenuti sačuvani ili bar potvrđeni spomenici hrvatske latiničke crkvene kńiževnosti 14 i 15 vijeka i nijesu važni samo po tome što smo ih imali, odnosno što ih imamo još i danas, već je ńihova naročita važnost u tome, što svi oni gdje je to moguće — a to su prije svega tekstovi liturgijske naravi, stoje u direktnoj vezi s istovrsnim tekstovima hrvatske glagoļske kńiževnosti. I baš to međusobno ńihovo naslańańe, a koje je to vidnije što idemo daļe unatrag, dokazuje, da su hrvatska latinička crkvena kńiževnost i hrvatska glagoļska kńiževnost uistinu jednog istog podrijetla, a po tome da je davno prije renesanse i prije reformacije opstojala jedna jedinstvena hrvatska crkvena kńiževnost. Ipak time ne mislim kazati, da je to jedinstvo nastajalo i podržavalo se samo tako, što su hrvatske crkve s latinskim liturgijskim jezikom primale tekstove pomenutih vrsta od hrvatske glagoļske crkve sa ńezina kasnijeg užeg prostranstva, jer na pr. hrvatski latinički liturgijski tekstovi mogu u stranama s latinskim liturgijskim jezikom pretstavļati ostatke iz onih drevnih vremena, kad je prostranstvo hrvatske glagoļske crkve bilo mnogo šire, ili upravo kad se ono poklapalo s cjelokupnim prostranstvom hrvatskoga naroda.

Pitańu istovetnosti podrijetla jedne i druge kńiževnosti posvećene su daļe glave ovoga uvoda.

B

Odnos latiničkih tekstova hrvatske crkvene kńiževnosti prema istovrsnim tekstovima hrvatske glagoļske kńiževnosti.

I

Hrvatski lekcionari.

Pitańe odnosa hrvatskih latiničkih lekcionara prema ckslovenskim biblijskim tekstovima hrvatske glagoļske kńiževnosti, iako prvi put postavļeno već god. 1881, a i kasnije nekoliko puta raspravļano, i danas nakon pola vijeka još uvijek je otvoreno.

Konkretno prvi ga je postavio lajpciški slavista prof. Aug. Leskien, a u vezi s proučavańem ćirilovskoga lekcionara lajpciške Gradske kńižnice. Utvrdivši tuj najprije ńegovu srodnost sa štampanim hrvatskim latiničkim lekcionarima, Bernardinovim od g. 1495, Zborovčićevim od g. 1543 i Andriulićevim od g. 1586, te sa rukopisnim Rańinim lekcionarom od g. 1508, kao daļi ciļ svoga rada Leskien je postavio pitańe: ob alle bisher genannten Missale den Bernardinschen Text von 1495 voraussetzen, oder ob dieser mit den anderen auf eine ältere Quelle zurückgehe, was von vorne herein deswegen wahrscheinlich wird, weil Bernardin sich, wie oben bemerkt, nicht als Uebersetzer, sondern als Verbesserer giebt.

Alle jene Missale sind in der Volkssprache geschrieben, es gab aber bekanntlich in den westserbischen Ländern (in Kroatien im althistorischen Sinne des Wortes) noch eine ganz andere Art derselben, die glagolitischen, in denen der Text der Evangelien und Episteln aus der altkirchenslavischen Bibelübersetzung (altbulgarischer Sprache) genommen ist. Obwohl stark beeinflusst von der Vulgata, indem die alte aus dem griechischen Texte gemachte Uebersetzung nach dieser revidirt und entsprechend verändert ist, hat der Bibeltext hier doch das Gewand der alten Kirchensprache behalten. Stehen nun die in der Volkssprache geschriebenen Missale zu dem glagolitischen in einem Verhältnisse, d. h. ist der vorhandene kirchenslavische Text in die Volkssprache umgesetzt, wenigstens zur Herstellung einer Uebersetzung in die Volkssprache mit benutzt werden oder ist diese ganz selbständig aus der Vulgata gemacht?[47]

Na to ponešto oduļe pitańe Leskienov odgovor, koji je mnogo kraći, glasi: Nach allem bisher bemerkten scheint mir die Sache, ohne dass ich sie mit aller Sicherheit entscheiden will, so zu liegen: zu irgend einer Zeit, spätestens gegen Ende des 15. Jahrh., ist der altkirchenslavische Bibeltext, so weit er im Missale Verwendung fand. umgesetzt worden in die serbische (kroatisch-serbische) Volkssprache Dalmatiens mit möglichst genauem Anschluss an die Vulgata... Von dieser ersten Uebertragung in die Volkssprache hangen alle bisher bekannten Missale ab: die oben genannten Drucke, Ranjina's Handschrift und unser cyrillisches Lectionarium.[48]

U cijelosti taj Leskienov odgovor nije ni osnovan ni prihvatļiv. Naime što se tiče postanka hrvatskih latiničkih lekcionara, nipošto ne postoji u Leskienovu smislu jedan jedini prijevod ckslovenskoga teksta u hrvatski narodni govor, i onda drugo taj prijevod nije učińen najkasnije krajem 15 vijeka — kad je Leskien pisao gorńu studiju, zadarski

[47] Isp. Berichte der philos. hist. Classe der kgl. sächs. Gesellsch. d. wissenschaften, god. 1882, str. 209—210.
[48] Ibid., str. 214.

lekcionar iz prve polovine 15 vijeka još nije bio poznat. Ako se Leskienov odgovor u takoj stilizaciji i mora odbiti, u svojoj osnovi on je potpuno ispravan, samo ga treba prestilizovati. Naime u ńemu je istina samo to, da svi hrvatski latinički lekcionari vuku svoje podrijetlo iz hrvatske glagoļske liturgijske kńiževnosti. Sam proces, u kojem su oni svoj iskonski crkvenoslavenski jezik zamijenili hrvatskim narodnim govorom, nipošto se ne smije nazvati prijevodom ili prevođeńem, jer okretańe crkvenoslovenskoga jezika u narodni nije izvršeno odjednom, već su svi lekcionari do poznatog svog oblika došli cijelim nizom prijepisa, u kojima se u jednom brže i sistematskije, u drugom polaganije vršio proces pohrvaćivańa.

U smjeru Leskienovih u principu osnovnih izvoda istraživańa pomenutih odnosa nisu više produživana. Gotovo bi se moglo vjerovati, da ih je onemogućio negativni stav, što ga je prema pitańu odnosa zauzeo prof. T. Maretić u *»Predgovoru«*, kojim je na putu u bijeli svijet popratio *»Lekcionarij Bernardina Splićanina po prvom izdanju od god. 1495«*. Naime i prof. Maretić dotakao se tuj pitańa odnosa u jedino ispravnom obliku: Moglo bi se pitati, nijesu li epistole i jevangjelja ove knjige uzeta iz glagoljskih hrvatskih rukopisa, te su samo crkvenoslovenske riječi i oblici okrenuti na narodni govor.[49] U produžeńu prof. Maretić je dopuštao, da bi se tako pitańe i moglo s pravom postaviti za neke molitve na kraju lekcionara, gdje dolaze za ckslovenski karakteristične riječi kao *cesar, cesarstvo, cesarstvovati* mj. *kraļ, kraļevstvo, kraļevati*, i oblici kao *slaviši* mj. *slaviš* i *pomolim se* mj. *pomolimo se*. Kako takovih tragova ckslovenskomu jeziku prof. Maretić u Bernardinovu lekcionaru nije više našao, a našao lijep broj potvrda neposrednog prevođeńa iz latinskoga jezika, završio je svoje raspravļańe pitańa odnosa time, da »ostaje veoma malo razloga mišljenju, da su oni prevodili iz crkvenoslovenskoga jezika (hrvatske redakcije) na narodni, jer se prijevod crkvenoslovenskih knjiga nije naslanjao na latinski nego na grčki tekst«.[50]

Lijep broj potvrda što ih je prof. Maretić u potkrepu svoga gledańa na postanak hrvatskih lekcionara doista pružio uza sve to ne obara princip, postavļen u Leskienovu odgovoru, t. j. da se hrvatski lekcionari u biti osnivaju na crkvenoslovenskom biblijskom prijevodu, samo što su se hrvatioci lekcionara pri okretańu ckslovenskoga jezika na narodni postojano obazirali i na latinski tekst »Vulgate«. I pri takovu poslu ńima se uistinu dešavalo, da su kadšto i prema krivo i naopako shvaćenom latinskom tekstu kvarili ispravnost i ckslovenskoga kao i hrvatskoga teksta. Baš pogrješaka te vrste osim u lekcionarima ima i u drugim liturgijskim tekstovima, a u kojima se, kako ćemo još vidjeti, i više nego u lekcio-

[49] Isp. Djela Jugoslav. akademije, kń. V, str. XII.
[50] Ibid., str. XII—XIV.

narima sačuvalo ostataka i dokaza ńihove crkvenoslovenske provenijencije.[51]

U prosuđivańu postanka hrvatskih lekcionara stopama T. Maretića pošao je i izdavač *»Zadarskoga i Rańinina lekcionara«* prof. M. Rešetar. »Kako ću drugom prilikom pokazati i dokazati, riječi su prof. Rešetara, svi ovi lekcionari u glavnome prikazuju različite stepene u razvijańu jedne iste stvari. Negdje se je u primorju lekcionar s latinskoga preveo na naš jezik, pa je taj prijevod prepisan za crkve u raznijem primorskijem gradovima. Pri tome prepisivańu prvašńi mu se je oblik sve više mijeńao«.[52] Tom svom mišļeńu, iako ga tada još nije smatrao definitivnim,[53] prof. Rešetar ostao je vjeran do danas, a dopunio ga je i modifikovao kasnije samo time, što bi prijevod iz latinskoga najkasnije u drugoj polovini 14 vijeka bio učinio neki pop glagoļaš iz sjeverne Dalmacije, vješt crkvenoslovenskom jeziku, i pri prevođeńu iz latinskoga on bi se bio obazirao i na crkvenoslovenski prijevod — »možda samo po pamćeńu«.[54]

Leskienovu gledištu približio se kasnije još samo V. Jagić. U studiji *»Die serbokroatischen Uebersetzungen der Bibel im Ganzen oder einzelner Teile derselben«*[55] on je postanak hrvatskih lekcionara zamišļao sebi upravo ovako: Aus den in liturgischen Büchern glagolitischer Schrift enthaltenen biblischen Perikopen sind die ältesten in der Volkssprache geschriebenen Lektionarien oder Evangeliarien hervorgegangen.

U daļem toku studije to sasvim ispravno gledište Jagić je oslabio doduše time, što ga je pokušao dovesti u sklad s prvo istaknutim gledištem prof. Rešetara: Prof. Rešetar spricht... von der aus dem lateinischen Original geflossenen ersten Übersetzung. Es dürfte kaum einem Zweifel unterliegen, dass der anonyme Verfasser des kroatischen Lektionariums mit der Sprache und christlichtheologischen Ausdrucksweise der glagolitischen kirchenslavischen Übersetzung wohl vertraut war. Nije baš sasvim jasno, da li je Jagić time dopuštao i jedan drugi proces nastajańa hrvatskih lekcionara, nego što ga je pretpostavļao u onom prvom stavku, međuto, čińenica je, da ga je prof. Rešetar shvatio u smislu svoje pretpostavke, i baš na osnovu ovih Jagićevih riječi svoje gledište modifikovao uvođeńem u povijest postanka hrvatskih lekcionara popa glagoļaša iz sjeverne Dalmacije.

[51] Isp. glave ovoga Uvoda »Hrvatski psaltir« i »Hrvatska oficija«.

[52] Isp. Rad, kń. 134, str. 82—83.

[53] Svoju studiju »Primorski lekcionari XV. vijeka« završio je prof. Rešetar izvodom u kojem je sadržana žeļa i nada, da će se »sve to boļe vidjeti, kada se akobogda do skora prouči pitańe, kako je postao naš prijevod lekcionara i kako se razvijao«, v. Rad, kń. 136, str. 199.

[54] Isp. Nar. enciklopedija srp., hrv., slov., kń. I, s. v. Biblija.

[55] Isp. Archiv für slav. Philol., god. XXXIV, str. 498.

To je uostalom i sve što je dosad učińeno, da se objasni odnos mlađih hrvatskih latiničkih lekcionara prema istovrsnim starijim glagoļskim crkvenoslovenskim tekstovima. Da se u istraživańu ńihovih odnosa nije doprlo daļe, samo nešto krivńe bit će na tome, što se razmjerno premalo sačuvalo rukopisnih latiničkih lekcionara, i što samo jedan od ńih seže bliže pramatici od štampanog Bernardinova lekcionara od g. 1495. Glavni dio krivńe u nehaju za to uistinu vrlo važno pitańe leži i u čińenici, da se dosad i odviše premalo pažńe poklańalo ovoj hrvatskoj crkvenoj kńiževnosti, u kojoj je doduše već u dalekoj prošlosti latinsko pismo bilo istisnulo iz upotrebe oba slavenska pisma, ali ujedno prije nego igdje drugdje bio otvoren put u kńiževnost pravom narodnom govoru. A odnos latiničke pismenosti prema hrvatskoj glagoļskoj i nije toliko komplikovan, kao što izgleda da je komplikovan, jer je za pedeset i dvije godine, otkako je prvi put raspravļan, još uvijek ostao neriješen. Kako sam kazao, taj je odnos u osnovi svojoj sasvim ispravno riješio već lajpciški slavista prof. A. Leskien. U hrvatskim lekcionarima imamo uistinu upravo pohrvaćene ckslovenske tekstove. Crkvenoslovenski prijevod čuva se doduše samo u tragovima ńihove osnove, jer su se za dva vijeka, koliko je otprilike najmańe trajao proces pohrvaćivańa, i crkvenoslovenska pramatica kao i kasniji pohrvaćivani latinički lekcionari ne samo sistematski i programatski mijeńali i dotjerivali, da bi se što više doveli u sklad s latinskim tekstom Vulgate, već su i pojedini prepisivači na svoju ruku, a kad što i bez dovoļne spreme, vršili izmjene teksta, i sve to dovelo je dotle, da je prije svega oslabila veza hrvatskih lekcionara prema crkvenoslovenskom prijevodu naročito tamo, gdje se jače razlikuju latinski tekst, prema kojem su vršeni popravci, i grčki tekst, sa kojega su prevedeni crkvenoslovenski tekstovi. Kako su se ovakim lekcionarima služile baš crkve s latinskim liturgijskim jezikom, da se iz ńih vjernicima čitaju evanđeļa, poslanice i lekcije, razumļivo je, što je u ńima vrlo jako izblijedio i crkvenoslovenski lekcionar.

U dobijańu oblika, u kojem je vođeno računa jednako o sintaktičkom naslańańu na latinski tekst, kao i o gramatičkom i leksičkom dotjerivańu jezika prema potrebama narodnoga govora, svakako je najdaļe pošao Lekcionar Bernardina Splićanina (= B). U ńemu sve je to, kao što je fra Bernardin i istaknuo u natpisu riječima »emendata et diligenter correcta«, provedeno upravo planski. Pa iako su svi hrvatski lekcionari u tom smjeru, i to jedan više, drugi mańe, bili popravļani a i kvareni, opet je popravļačima i prepisivačima koješta izmaklo od starine, i u ovim propuštenim zaostacima krije se najjači dokazni materijal za najjednostavniji proces nastajańa hrvatskih lekcionara, t. j. da su oni sa crkvenoslovenskoga pomalo upravo okretani na hrvatski narodni govor. Takih dokaza imade u svakom pojedinom od ńih, a najkarakterističniji kao da su baš

oni, što ih pruža dubrovački *Lekcionar Nikše Rańine* (= R). Rańina je, kako je to već utvrdio prof. Rešetar, mehanički prepisivač, a u dobi od 14 god. koliko je imao otprilike kad je prepisivao on i nije mogao drukčije postupati.

Među najkarakterističnije ostatke drevne starine ckslovenskoga teksta idu dvije besmislice Rańinina lekcionara, jedna iz Mat. XXVII 33, druga iz Mark. XXV 22, a sastoje u ovome. Grčka oznaka za Kalvariju *τοῦ κρανίου τόπος* u starom crkvenoslavenskom prijevodu samo na pola je prevedena sa **кранιєво мѣсто**. Ta za Slavena sasvim nerazumļiva oznaka napisana latinskim slovima „chranieuo mĕsto” mogla je po sazvučnosti vrlo lako dovesti čovjeka našega jezika na pomisao, da se u prvom dijelu krije ili naša riječ *„hrańen”*, ili i *„krvav”*, a prema tome da se ona pretvori u *„hrańeno mjesto”* kako ima R, ili „misto krvno”, kako ima B. Jer zacijelo nijedan prevodilac latinskoga teksta „et venerunt in locum qui dicitur Golgotha, quod est Calvariae locus”, odnosno „et perducunt illum in Golgotha locum, quod est interpretatum Calvariae locus” bez pomoći odnosnih mjesta u ckslov. tekstu **и пришедъше на мѣсто нарицаемое голъгота, еже естъ нарицаемое краниево мѣсто** odnosno **и привѣсѧ и на мѣсто еже естъ съказаемо краниево мѣсто** ne bi bio mogao doći do teksta, kakav na tim mjestima ima R: „i pridoše na mjesto koje se zvaše Golgata, *koje je mjesto hrańeno*”, odnosno „i privedoše ńega u mjesto Golgotno, *koje mjesto hrańeno jest od Kalvarije*”. U ckslovenskom tekstu hrvatskog glagolskog misala od g. 1483 sa **и прйшадше на мѣсто нарицаемое голгота, еже ест' калварие мѣсто** sasvim je prevladala latinska tekstuacija, Z ima kompromisnu tekstuaciju između lat. i ckslov., t. j. i pridoše na misto ko se di Golgota, to jest Kalvarije *od ubijanja misto*, dok B sa svojim „i pridoše u misto, ko se zove Golgota, a to jest misto od ubojstva” odnosno „i privedoše ga u misto Golgotu, ko se istomačuje *misto krvno*” čuva tekstuaciju, koja je nastala iz ckslovenske: tako će *krvno* prema **кранιєво** stajati u istom odnosu kao i *hrańeno*, a onda će daļe *krvno* biti samovoļom zamijeńeno sinonimnom konstrukcijom *„od ubojstva”*. Riječ „Kalvarija” znači upravo *mjesto od lubańa*, a to isto znači i grčko *τοῦ κρανίου τόπος*.

Ili zar bi prema latinskom Matth. DXVII 32: hunc angiaverunt ut toleret crucem eius bila razumļiva infin. konstrukcija u R kojega usilovaše ponesti krst ńegov (lekc. 153), da se taka konstrukcija prema grčkome ne nalazi već u starom ckslov. tekstu **сємоу задѣшѧ понести кръстъ єго;** u hrv. glag. tekstovima (isp. Berč. Ulom. IV, str. 38: **и сємоу задишє да понесет' крижь єго**) i drugim lekcionarima (Z ovoga priusiliše da ponese križ ńegof, B pripraviše ga, da vazme križ ńegof) prevladala je latinska konstrukcija. Zar bi daļe Rańinino u Mat. XXVII 34: I daše mu piti ocat (s) žuočju miješano bilo moguće prema lat. Et dederunt ei vinum bibere cum felle mistum, da stari ckslov. prijevod

nema tuj: **дашѧ ємоу оцътъ пити съ зл҄ъчьѭ съмѣшєнъ;** hrv. glagolski tekstovi (Berč. Ulom. IV, 38: **и дашє ємоу пити вино сь жлчию смишано**) kao i druga dva lekcionara (Z daše mu vino piti sa zučju mišano, B I daše mu vino piti smišano s žučju) slijede i ovdje latinski tekst.

Prema lat. u Matth. XXVI, 2 et filius hominis tradetur ut crucifigatur ckslov. ima **и синь чловѣчасви прєдань боудєть на распєтиє:** ovako ima i u Z i R: i (a) sin človičaski (človječji) pridan bude na raspetje, dok je B sa svojim „a sin človičaski pridan bude dat se propne” udešen prema latinskoi konstrukciji.

Kao u predńem sintaktičnom primjeru, tako se kadšto i u leksičkim odvajańima od B slažu Z i R samo zato, jer su oba sačuvala starinu ckslovenskoga teksta, dok ju je B zamijenio riječju koja više odgovara značeńu latinske riječi na odnosnom mjestu. Tako su hrvatski lekcionari na pr. ckslov. riječ **народъ**, gdje god prema ńoj u latinskom tekstu ima riječ turba, zamijeńivali riječju množtvo, množ, a riječju puk i narod nadomještavali sinonimne ckslov. riječi **людьѥ** i **ѩзꙑкъ**. Protivno od toga pravila održala se riječ narod u Z i R kadšto i prema lat. turba, kao na pr. u Mat. V 1 (Z 107, R 388), XIV 22 (Z 108, R 345), XXI 8 i 9 (Z 264), XXVI 55 (Z 40, R 153) i t. d., a u B imamo na istim mjestima *množtvo* (isp. str. 171, 155), *množ* i *vnogi puk* (str. 69), *družbam* žudijskim (lat. turbis, str. 71) i t. d. Za ckslov. Mat. XIII 49 **отлоучєт** (separabunt) R ima odluče, Z razlučet(i) (212), a samo B (str. 175) razdiliti će, prema cksl. Mat. XXVI 29 **от' сєго плода лозн҄аго**, (de hoc genimine vitis) ima R (l. 153) i Z (l, 40) od sega(j) ploda loznoga, B (str. 70) naprotiv: ovoga roda loznoga.

Bez veze sa ckslovenskim, ili gdje je u korist latinskoga ona oslabļena, prema lat. riječima *regnum, rex, regnare, gladius, evangelisare, hora, abundare, princeps, scriba, negotior, in, opportumtas, virtus* i t. d. hrvatski lekcionari imaju samo *kraļevstvo, kraļ, kraļevati, mač, pripovidati, hip — vrime, obilovati, vladavac — poglavica, pisac, trgovac — tržnik, u, prigoda* i t. d., a što R na takvim mjestima ima kadšto i *carstvo* (lekc. 2, Luk. XXI, 31, 157, Mark. XV, 43, 257, 271, 272, Mat. VII, 21 VI, 33, XX, 2) *česar* (lekc. 299, Mat. XXII, 17, 21), *nož* (lekc. 153, Mat. XXVI 51, 52), *blag[ovjestv]uju* (l. 4, Mat XI, 5), *čas* (l. 54, 83, 153, 301, Mat VIII, 13, X 22, XV 28, XVI 40, 45, XXVII 45), *izbude* (l. 253, Mat. V 20), *knez* (l. 301, Mat. IX 18, 23), *kńižnik* (l. 153, 253, Mat. VI 20, XXVI 57), *kupcu* (l. 461, Mat. XIII 45), *o* (4, Mat. XI 6: blažen jest, koji se ne sablazni o meni. Berč. Ulom. IV, str. 12: **и блажєнь єст ижє нє сабл҄азнит сє о мнє** Bern. str. 2: i blaženi jest on, ki ne bude smućen u meni), *podobna bremena* (l. 153 Mat. XXVI 16: I otola iskaše Juda podobna bremena, Berč. Ulom. IV, str. 31 **й от толѣ искашє подобна врѣмєнє**, Z i od tole jiskaše vrimena, B i odtada on iskaše prigodu),

*

sile (l. 153, Mat. XXVI 64 ob desnu sile božije, Z 40 na desnu kriposti božije, B 71 ob desnu kriposti božje, Berč. Ul. IV str. 36: о десноую сили божие) i t. d.

Zar bi dale bez naslańańa na ckslovenski tekst bilo razumlivo, kako je hrvatski prevodilac lat. et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum (Luka XIV 2) preveo u I ovo človjek ki imaše vodńi trud staše pred ńim; u ckslov. ovo mjesto glasi: и се чловѣкъ’ етер’ имѣе водни троуд’ бѣ прѣд ним’, dok B ima lat. tekstuaciju: i evo niki človek drhtavac biše pred ńim. Crkvenoslovenska tekstuacija krije se dale i za ovim primjerima: R 271: koliko veće vas malovjernici Mat. VI 30 (lat. quanto magis vos modicae fidei: cksl. колми паче вас’ маловѣри), R 56: I reče ńim: što strašivi jeste, malovjerni? Mat. VIII 26 (lat.: quod timidi estis, modicae fidei?: cksl. и рече им’: что тако страш’ливи есте маловѣри?); ista mjesta usklađena s lat. glase u B: koliko veće vas male vire (str. 132) odnosno: ča ste strašlivi male vire (str. 18). U lat. Et ecce velum templi scissum est in duas partes a summo usque deorsum Mat. XXVII 51 Z, najstariji hrvatski lekcionar, prevodi lat. „in duas partes" doslovce „na dva dila" (isp. lekc. 40), B sa „na poli" (str. 73), a samo R (isp. lek. 153) ima kao i cksl. na dvoje.

Na gorńim primjerima prikazano je kako je R često sačuvao ckslovensku tekstuaciju gdje su je Z i B već napustili. Nego ima i obrnutih slučajeva, t. j. Z i B čuvaju stariji iz ckslov. izvedeni tekst, dok se R naslonio na latinski tekst. Evo ih nekoliko. Lat. et eritis odio omnibus gentibus Mat. XXIV 9 prevode prilično vjerno R sa svojim i budete svim ludem u odiju (l. 429) kao i B sa svojim i biti ćete u nenavist fsim ludem (str. 171), a samo Z koji ima I budete nenavidini (!) oda fsih ludi (up. l. 189) sačuvao je cksl. и боудете ненавидими вьсѣми чловѣки. Prema lat. et accedens revolvit lapidem, et sedebat super eum Mat. XXVIII 2 ima R doslovce: i pristupi i odvali kami i sjeđaše svrhu ńega (l. 179); sasvim drukčija cksl. tekstuacija sa и пристоупл’ отвали камен’ од двари гроба и сидѣше на нем’ sačuvana je donekle u B, gdje to mjesto glasi: i pristupivše odvali kami z greba i sijaše sfrhu ńega (str. 102). Ckslovenske leksičke osobine sačuvane su i u ovakim prilikama: B i Z bijahu Mat. XXVII 30: R udarahu; čaša Mat. XXVI 27, 42: R kalež; B crivi Mat. XII 40: R utroba; ludem Mat. XXVII 64 (plebi): R puku; put Mat. XIX 5, 6 (caro): R meso; položiti Mat. VIII 9, IX 18, XXVII 60: R postaviti; krotki Mat. V 4: R poniženi i t. d., i t. d.

Ovaj bi se Uvod i odviše odulio, kad bih već u ńemu iznio sav materijal, koji može da posluži kao dokaz, da je prije svega potpuno opravdano pitańe: 1. a nijesu li hrvatski latinički lekcionari nastali upravo hrvaćeńem ckslovenskih tekstova hrvatske glagolske liturgijske književnosti, 2. da oni sami mogu uistinu da pruže obile materijala, na osnovu kojega će se na gorńe pitańe konačno morati odgovoriti pozitivno, i 3. ńihovo naslańańe na latinski tekst Vulgate da je u ńihovu nastajańu upravo sekundarna pojava.

II. Hrvatski psaltiri.

I

Do god. 1917, kad je prema jednom rukopisu od g. 1598 frańevačkoga samostana sv. Mihovila u Zadru dr. P. Karlić izdao tekst[56] *»Psalama Davidovih fra Luke Bračanina«*, hrvatska literarna historija uopće i nije znala za potpun tekst Davidovih Psalama, pisan narodnim jezikom, koji bi bio stariji od teksta hrvatskoga isusovca o. Bartolomeja Kašića (1575—1650). Kako je naime poznato, Kašić je ostavio u rukopisu doduše nepotpuno sačuvan hrvatski prijevod Sv. Pisma staroga i novoga zavjeta, i taj ńegov prijevod obuhvata u II. kńizi na l. 101—187 i potpun tekst *»Psalama Davidovih«*. Prema bileški na naslovnom listu I. kńige »Ex mandato Sacrae Congregationis de propag[anda] Fide. Anno 1625«, Kašić je na tom svom prijevodu počeo valada raditi g. 1625, a prema bileškama u dvije druge kńige bit će ga svršio oko god. 1642. Ako se bileška na kraju prijepisa psalama »Hvala G[ospodi]nu Boggu. Na 6. Gug. 1632 upissah, ponapravih 1. dan Gen. 1635 i 16. V.« (isp. kń. II, l. 187a) odnosi na Kašićev rad oko Psaltira, tada je radio na psalmima prvi put g. 1632, drugi put g. 1635. Međuto ni Psaltir, kao ni cijela II. i III. kńiga Kašićeva prijevoda *»Sv. Pisma«* nisu pisani rukom Kašićevom. Da li je Kašićevom rukom pisana I. kńiga, koje se pismo razlikuje od pisma II. i III. kńige, ne mogu kazati, jer mi Kašićev rukopis nije poznat. Da one dvije kńige doista nisu pisane Kašićevom rukom, to nam posvjedočava bileška prepisivačeva na l. 125 II. kńige uz Ps. 42, koja glasi: »Ni [e] sam nascao u Kassichiu ovvu piessan«. Sve to što sam kazao o Kašićevu prijevodu *Sv. Pisma* odnosi se na tri toma, koji se sada čuvaju u zagrebačkoj Sveučilišnoj kńižnici (sign. R 3613, ranije SM 35 D 1), a o kojima je kad su se nalazili u zagrebačkom Zemaljskom arhivu pisao[57] M. Šrepel. Kako je već Šrepel istakao, rukopis je ranije bio svojina rapskoga kanonika Galzigna-Gozinića.

Sam Kašić je na naslovnom listu I. kńige označio svoj rad kao »Versio Illyrica selecta, seu Declaratio Vulgatae Editionis Latinae«, a u posveti *»Rituala Rimskoga«* (štamp. u Rimu g. 1640) papi Urbanu VIII svoj prijevod *Sv. Pisma novoga zavjeta* obiležio je riječima: »Selecta a me ex antiquis Illyricis codicibus Versio

[56] Isp. Djela Jugoslav. akademije, kń. 27.
[57] Isp. Građa za povijest književnosti hrvatske, kń. II (1899), str. 43—57.

Illyrica«. Tim svojim priznańima Kašić je potpuno jasno kazao, da on nije prevodio iz latinskoga, već iz starijih kodeksa skupio sve one česti Sv. Pisma, staroga i novoga zavjeta, koje su u hrvatskoj crkvenoj pismenosti već otprije postojale. To Kašićevo priznańe odnosi se i na Psaltir, jer ni tekst ńegova Psaltira nije nov i direktan prijevod iz latinskoga, već upravo samo redigovani (isp. gore »ponapravih«) prijepis iz starijega predloška, a osim toga pri redigovańu Kašić se služio ne samo latinskim već i hrvatskim crkvenoslovenskim tekstovima.

Izdajući *Psalme Davidove* u prijepisu fra Luke Bračanina Dr. Karlić za Kašićev psaltir nije uopće znao, jer on izrijekom kaže, da je iza fra Luke, gotovo dvjesta godina poslije preveo sve psalme, uz razne druge dijelove Svetoga Pisma, tek pop Mihovil Jurjetinović Ivakić Kaštelanin,[58] iako se iza fra Lukina prijepisa hronološki ređa Kašićev prijepis. Međuto to je najmańa zamjerka Karlićevu izdańu, jer ako se fra Lukin i Kašićev prijepis uzmu hronološki, tada je Psaltir fra Luke mogao g. 1917 važiti za »najstariji, dosad poznati, pravom hrvatskom prozom izvedeni a latinicom napisani prijevod svih psalama«, kako je Karlić nazivao Davidove psalme fra Luke Bračanina. Veća šteta za Karlićevo izdańe nastala je zbog nepoznavańa Kašićeva Psaltira po tome, jer tako nije Karlić došao u priliku, da poredi tekst fra Lukina i Kašićeva Psaltira. Naime uvjeren sam, da je Karlić to učinio, on bi svakako bio drukčije sudio o provenijenciji fra Lukina teksta, jer bi ga brojna slagańa između ńihovih tekstova bila vaļada navela na pomisao, nijesu li jedan i drugi nastali prepisivańem iz jednog zajedničkog praizvora, a koji u oba dva slučaja mogu da budu samo hrvatski glagoļski psaltiri. Bez toga Karlić je stao na pogrješno stajalište, da je fra Lukin Psaltir u cijelosti sasvim nov i direktan prijevod iz latinskoga učińen prvi put baš od samoga fra Luke Bračanina. Naprotiv, kako ću daļe pokazati, fra Lukin tekst, baš kao i Kašićev, samo su varijante narodnim jezikom pisanih Psaltira, izvedenih već koji vijek ranije iz crkvenoslovenskoga prijevoda hrvatskih glagoļskih psaltira.

Najstariju varijantu ovakih narodnim jezikom pisanih psaltira unapredak će predstavļati tekst mańkavo sačuvanog *»Hrvatskoga psaltira«* dubrovačke provenijencije, koji se u ovoj ńizi izdaje. Sam rukopis čuva se u zagrebačkoj Sveučilišnoj kńižnici (sign. R 3261, ranije SM 32 B 4), gdje je u katalog rukopisa zaveden pod natpisom: *»Psalter hrvatski«* s ovim opisom: Neima početka. 10 praznih listova. Na 11a počinje riječima: pouiedi choiusi sapouidio. Iza 13b dolaze opet 2 prazna lista, jer izvornik manjka.

[58] Postoji i jedna poļička hrv. biblija iz 18 vijeka, koja se, gdje god je to moguće, također naslańa na stare hrv. biblijske tekstove.

Od 13 do 15 lista i 17 list manjka, te je umetnut prazan. Tako i 20. list. Rubricirani istisak s inicijalima i uresima. Cod. chart. saec. XV.« Taj opis nije sasvim ispravan. Kodeks imade u svemu 126 listova formata 278/210 *m*, koričen je vaļada tek u novije doba (kraj 18 v.) u bijeli karton. Prije koričeńa listovi su bili nešto veći, pa se u doba koričeńa stara originalna numeracija listova još mogla čitati; prilikom koričeńa svi poderani i izgubļeni listovi zamijeńeni su novim praznim listovima, i ti su ostali neispisani. Od poderanih se listova sačuvao samo jedan list s ps. 7_7—9_4. Kako su pri koričeńu svi listovi obrezani, to se stara numeracija listova vidi sada još samo gdjegdje. Prema novoj numeraciji na mjesto izgubļenih listova umetnuti su ovi novi prazni listovi: 1—9, 12—13, 17, 20, 56—57, 119—122. S posledńim sačuvanim listom 126 tekst se rukopisa ne svršava, već je na ńemu prekinut početak *Oficija mrtvih*.

Cijeli je kodeks pisan od jedne ruke lijepom renesansnom minuskulom. Inicijali na početku svakoga psalma u većoj, na početku svake vrste u psalme u mańoj izradi rubricirani su. I prema pismu, kao i prema jeziku teksta kodeks bi mogao biti pisan i potkraj 15 vijeka, kako ga i datira katalog Sveučilišne kńižnice, ali filigranski znak ńegova papira, sidro u krugu — u filigranskoj se literaturi potvrđuje iz prvih decenija 16 vijeka, ili upravo iz god. 1538—1561. Prema tome je taj naš psaltir vjerojatno i pisan tek u prvoj polovini 16, a nikako ne već u 15 vijeku.

U Sveučilišnu je kńižnicu došao u kńižnici Ļudevita Gaja g. 1894. Kada i odakle je došao u Gajevu kńižnicu, iz kodeksa se ne vidi. Tu je bio katalogizovan kao[59]: *Liber psalmorum Davidis (palaeoslovenicus) charactere germanico exaratus, cum literis initialibus. Cod. chart. saec. XIV. fol. Ined. Lingua croatica. Lig. vet. H. III. 2.*

Osim *Psaltira* i biblijskih *»Cantica«* kodeks je obuhvatao nekoć još i cijelo *»Oficije mrtvih«*, sačuvano samo fragmentarno. Od Psaltira, koji teče do l. 102b, mańkaju psalmi 1—7_7, 9_4—17_8, 18_6—21_{16}, 26_4—27, 30_{22}—32_6 i 78_{13}—82_{13}. Biblijska su *Cantica* potpuna, a teku od l. 102b do l. 112a; na l. 112a do l. 115a ponavļaju se psalmi 53, 4, 68, 90, 133, 92, 99 i 62. Na l. 115a počińe se *»Officium mortuorum«*, od kojega mańkaju l. 119—122 i sve iza l. 126.

I *Davidovi Psalmi* tog dubrovačkog Psaltira, pisana lijepo i brižno ali s vrlo mnogo pisarskih grijeŝaka, zapravo su prijepis iz predloška, koji je također bio pisan latinskim slovima. Naime da je i neposredan predložak ovog dubrovačkoga Psaltira a vjerojatno i više ńegovih ranijih prethodnika bilo jednako pisano latinskim

[59] Isp. C. M. Briquet, Les filigranes. Dictionnaire historique des marques du papier, Paris, 1907, tom. I, No 485.

slovima, to se sasvim pouzdano može dokazati vrlo velikim brojem prepisivačkih pogrješaka, od kojih se ističe u sklopu riječi pogrješno čitanje i zamjeńivańe slova i, u, m, n, v (u), jer taka griješeńa nikako ne bi bila razumļiva pri prepisivańu iz glag. ili ćiril. predloška. To su uglavnome ovake pogrješke: poſta*iu* mj. posta*vi* 18_{6}, us*u*e mj. us*n*e 30_{19}, s*u*a mj. s*n*a-zna 43_{22}, *smie* se mj. s*nue* se 47_{3}, um*no*xat *mj.* um*uo*cat 49_{3}, *ne*chie mj. *ue*chie = veće 54_{22}, *u-i*ſtini mj. *u*ſt*m*i 61_{5}, nai*ui*xgniega mj. nai*n*ixgniega 62_{10}, 85_{13}, od ſi*u*ai mj. od Si*n*ai 67_{9}, usire*u*e mj. usire*n*e 67_{17}, *ui*dieni mj. *iu*dieni - *Ju*dini 67_{28}, terſ*meui* mj. terſ*niem* 67_{31}, i uſi*u*i mj. i u-si*n*i 87_{7}, Vxi *moie* mj. uci*nio-ie* 103_{19}, *me*giu mj. *i-ne*-giu = i ne ću 140_{4}, *u n*och mj. *i m*och 144_{11}, ili oni mj. *d*ni 33_{13}, 60_{7}, pos*drau*e mj. pos*rame* 30_{18}, pos*rami* mj. pos*tani* 104_{32} i t. d., i t. d.

Najvjerovatnije objašńeńe za zamjeńivańe slova, kao u navedenim primjerima, dobiva se ako se pretpostavi, da je predložak iz kojega se tako naopako prepisivalo bio pisan gotskim slovima, jer je od pisama kojima je jedan od prethodnika-predložaka bio pisan razlikovańe pomenutih slova najteže baš u gotici. Sve te pogrješke držim i ne idu na račun baš prepisivača našega kodeksa, već će se one biti nalazile i u njegovu predlošku. Svakako stoji to, da je prepisivač našega Psaltira vrlo malo mario za ispravnost teksta psalama, koji je on sasvim mehanički, a od česti vjerojatno i po diktatu pisao. Ovo posļedńe dade se potkrijepiti zapisom u ps. 136_{7} »koji govore *dvaš* opustite, opustite...«, gdje riječ *dvaš* znači, da *»opustite«* valja dvaput napisati, a pisar ju je shvatio sastavnim dijelom teksta. I prema tome što je jedan od predložaka, ne neposredni našega prijepisa, bio pisan goticom, nije nevjerojatno tvrđeńe, da je hrvatskih latinicom pisanih psaltira bilo u Dubrovniku svakako u 15 a vaļada već i u 14 vijeku. Iz ovog našega kodeksa najkasnije na početak 15 vijeka upućuju još i neke grafičke osobine ńegove. Ovamo naročito ubrajam pisańe slova *g* za glas *ć*. U našem kodeksu taj se glas redovno pise s *ch* ispred *i*, a s *chi* ispred drugih vokala; *g*, *gi* za *ć* je izuzetak, ograničen u svemu na 8 primjera; *obragieni* = obraćeni 7_{13}, *uliesti-gie* = uļesti će 23_{9}, *chgieri* = kćeri 44_{10}, 72_{28}, 96_{8}, *obugiu* = obuću 107_{10}, *pomog* = pomoć 107_{13}, *megiu* mj. i-ne-giu = i ne ću 140_{4}. Doduše *g* u 4 primjera, i to *goga* = koga 32_{12}, u *goioi* = u kojoj 67_{16}, *goi* = koji 69_{4}, *gragl* = kraļ 104_{6} zamjeńuje i *ch* u značeńu *k*, a jednoć *ch* zamjeńuje *g* u značeńu *đ* u riječi *u - xechi* = u žeđi 61_{5}, ipak ove posļedńe zamjene i pisańe *g* za *ć* u predńim primjerima ne će biti isto, jer će ono biti obični zapisi kao i *gosbodin* = gospodin 28_{3}, *suhodi* = suhoti 77_{17}, a *g* za *ć* grafička osobina, koja se češće potvrđuje i u Zadarskom *»Redu i zakonu«* te u »Šibenskoj molitvi«. Kako se u svoj našoj latinskim slovima štampanoj kńiževnosti, koje je pravopis proučio prof. dr. T. Maretić za svoju *»Istoriju hrvatskoga pravopisa«*, od 22 različne kombinacije, kojima se pisao glas *ć*, ne potvrđuje ni jednim primjerom i kombinacija *g* i *gi*, držim da *g* za *ć* u dubrovačkom psaltiru valja smatrati mehanički preuzetim ostatkom iz starijega predloška.

[60] Isp. Vel. Gaj, Knjižnica Gajeva, Zagreb, 1875, str. 193.

Nego te grafičke osobine i nijesu jedini dokaz, da u dubrovačkom psaltiru imamo sačuvan prijepis stare redakcije hrvatskih narodnih psaltira. Mnogo pouzdanije dokaze za to daju ńegove jezičke osobine i onda ńegov odnos prema crkvenoslovenskim psaltirima hrvatske glagoļske pismenosti uopće. Kao najinteresniju jezičku osobinu dubrovačkoga psaltira ističem sporadičko javļańe refleksa *uo* i *o* za samoglasno *l*, koji se kod dubrovačkih pisara počińe javļati od početka 15 vijeka, a u dubrovačkim se kńiževnim spomenicima potvrđuju još i na početku 16 vijeka. Refleks *o* u dubrovačkom je psaltiru potvrđen samo s dva primjera: u *poti* moioi (vulg. in carne mea) 37_{8}, i: *poče* zli i ludi i nerazumi Deuter. 32_{6} (vulg. *popule* stulte et insipiens) u biblijskim pjesmama. Naprotiv refleks *uo* dolazi u riječima: *puot* (7 put), *puok* (4 put), *suoza* (5 put), *suonce* (8 put), *žuoč* (1 put), *vuona* (1 put), zatim u oblicima glagola *obući* (3 put) i glagola *[u]mučati* (3 put). Da ti refleksi *o* i *uo* nemaju ništa zajedničko s osobinama govora savremena prepisivaču dubrovačkoga psaltira, već da su se oni doista nalazili i u ńegovu predlošku, potvrđuje se sasvim pouzdano već spomenutom griješkom *umnoxat* (Bog ocito chie dochi bog nax i - nechie *umnoxat* 49_{3}: hrv. glag. ps.[61] Б(ог)ъ ѣвѣ прідет, б(ог)ь н(а)шь не премлъчить) koja ovdje, kako to pokazuje crkvenoslov. tekst, stoji mjesto *umuočat*, a što se vrlo lijepo vidi i iz Kašićeva psaltira, gdje to mjesto glasi: Bog chie ocitno doychi: Bog nasc i nechie *muocatti*. Kako sam već spomenuo, u dubrovačkim se jezičnim spomenicima ta dva refleksa potvrđuju zapravo tek od početka 15 vijeka, obilnije tek u spomenicima, što ih je pisao pisar Nikša Zvijezdić,[62] ali da su se oni vaļada i prije pisali, potvrđuje se sada i jezikom *»Vatikanskog hrvatskog molitvenika«*, u kojem ih također ima.

Od ostalih jezičkih osobina, koje u jeziku dubrovačkoga psaltira moramo bezuvjetno brojiti među arhaizme, ističem prilično pravilnu upotrebu završetka *-ie* u dat. i lok. sing. lične zamjenice, sporadičko javļańe završetka *-ove*, *-ane* u nom. plur. imenica muškoga roda, sporadičko javļańe genit. plur. bez završetka *-a*, nominalni završetak *-i* u dat. i lok. sing. pridjeva žensk. roda, upotrebu prezenta perfektivnih glagola mj. futura i u nezavisnim rečenicama, konzekventno

[61] Isp. J. Vajs, Psalterium palaeoslovenicum croatico-glagoliticum, str. 61.
[62] Isp. M. Rešetar, Die ragusanischen Urkunden des XIII—XV Jh., Archiv für slav. Philol., g. XVII, str. 9—12.

ređańe zamjeničke enklitike ispred glagoļske enklitike i t. d.

Dubrovačka redakcija hrvatskih »*Psalama Davidovih*«, osim ovim zagrebačkim »*Hrvatskim psaltirom*«, zastupļena je još u jednom rukopisu iz posļedńih godina 16 vijeka. Ovaj mlađi tekst, nekoć svojina poznatog dubrovačkog kńiževnika i bibliofila Dum Đura Matijaševića (1669—1728) čuva se u frańevačkoj kńižnici Male braće u Dubrovniku.[63] Cijeli rukopis ima ispisanih 111 listova (numeriranih brojevima 1—112) formata 296/200 *mm* uvezanih pergamentskim omotom. Na l. 1a sadržan je natpis samoga psaltira: *Pocigne psaltier priblagoga Dauida craglia i prorocha bosciega, u chomu - sse nahodi toliche chriepos i choris duhouna, da - ie ne mosce ishititi pamet ni isrieti iesich ciouiecci isuarsniem nacinom, chacho - sse mosce vidieti i posnatti po ouomu prologu alli pistuli choia naslieduie.* Tuj u natpisu najavļeni prolog vaļada se nalazio na l. 2 i 3, koji su iskinuti. Na l. 4a kazat je sadržaj cijeloga rukopisa, a obuhvata ovo:

Ne samo se uzdrži u ovomu libru psaltijer Davidov, ma se jošte nahodi u ńemu:

Jedna predikanca od ļubavi božje, na l. 90[a—100b],
Testamenat duhovni, koji učini Isukrst, na l. 101[a—107b],
Testamenat duhovni, koji učini Tobija, na l. 107[b—108a],
Djelovanje duhovno, koje se ima činiti među dan i noć, na l. 108[a—111b],
Molitva Karla imperatura, na l. 111[b—112b].

Na l. 113a b, koji nije numeriran, nalazi se još hrvatski: »*Quicumque vult salvus esse: Simbolum Athanasii*«, koji u gorńem kazalu sadržaju nije spomenut.

U tekstu »*Dubrovačkoga psaltira*«, kako je izdan u ovoj kńizi (str. 117—239), sve praznine u rukopisu zagrebačke Sveučilišne kńižnice (= *Pz*) popuńene su pomoću teksta ovoga psaltira dubrovačke frańevačke kńižnice (= *Pd*), u ostalim dijelovima odnos *Pd* prema *Pz* prikazuju varijante pod tekstom. *Pd* i *Pz* su istoga podrijetla. Jedan i drugi vuče svoju lozu iz starih crkvenoslovenskih psaltira, a rastavļa ih to, što je *Pz* mnogo stariji i prema tome u svakom pogledu bliže ostao pramatici, *Pd* naprotiv pretstavļa u razvitku dubrovačkih psaltira stepen, na kojem je u svakom pogledu provedena u jednu ruku dubrovačka jezička redakcija a u drugu ruku u svim pravcima naslańańe na latinski tekst. Zato samo izuzetno ako se u ńemu naiđe na koju riječ ili i koji izričaj, koji je bliži crkvenoslovenskom tekstu, nego što je u *Pz*. Naročito u svom leksikonu *Pd* se odlikuje jedinstvenošću terminologije. Dok na pr. *Pz* ckslovensku riječ БЄЗАКОНИЄ kadšto ostavļa, a inače

[63] Isp. Biblioteca di fra Innoc. Ciulich nella libreria de' RR. PP. Francescani di Ragusa, str. 44, br. 179.

redovno zamjeńuje riječju *zloba* (ovom riječju uz riječ *zloća* zamjeńuju u psalmima ckslovensku riječ i oficija), *Pd* sa svojom riječi *nepravednos*, a Kašić riječju *nepravnos* naslonili su se na latinsku riječ *iniquitas*. Prema latinskom *confiteor Pd* dosļedno upotrebļava riječ *hvaliti (Pz ispovijedati se)*, prema lat. *in conspectu: prid licem (Pz* prema ckslovenskom *prid)*, prema *confundor: smesti se (Pz* prema ckslov. *postiditi se)*, prema *clamor: vapiti (Pz zvati i upiti)* i t. d. Dosta česta upotreba prezenta perfektivnih glagola za futur, koju *Pz* ima iz svoje ckslovenske matice, bez izuzetka je zamijeńena složenim oblikom futura i t. d.

Sve to sasvim pouzdano dokazuje, da tekstovi gorńih dvaju dubrovačkih psaltira, iako je jedan od ńih pisan na početku a drugi na kraju 16 vijeka, ne pretstavļaju ni po čemu i originalnu radnju 16 vijeka. Ipak tom konstatacijom još uvijek nije ni približno određeno, kako je star mogao biti neposredni predložak starijeg od ta dva dubrovačka psaltira, odnosno kako daleko unatrag smijemo za Dubrovnik uopće suponirati redakciju psaltira pisana narodnim jezikom i latinskim slovima. Za provenijenciju dubrovačkoga psaltira zapravo i nije važno pitanje ńegova neposrednog predloška, koliko pitańe, kako daleko unatrag uopće smijemo ići s hrvaćeńem crkvenoslovenskoga psaltira, da dobijemo najstariju redakciju dubrovačkog narodnog psaltira. Na tako stilizovano pitańe držim da se bez pretjerivańa može kazati, da je u dubrovačkoj narodnoj crkvenoj pismenosti postojao već narodan psaltir najkasnije u 14 vijeku. Naime kako je već spomenuto, iz dubrovačke se arhivske građe potvrđuje »*unum salterium in lingua sclauicha*« iz god. 1414, kad je on bio ukraden dubrovačkom pisaru Rusku Hristoforoviću (1392—1430). Jireček, koji je u studiji »*Die mittelalterliche Kanzlei der Ragusaner*«[64] prvi upozorio na egzistenciju toga psaltira, nagađao je doduše, da će se tu vaļada razumijevati ćirilicom pisani psaltir.[65] Međuto ako se u sudskom protokolu i ne kaže, kojim je upravo pismom bio pisan Hristoforovićev slovenski psaltir, kako se pet godina kasnije izrijekom ističe u oporuci popa Nikole Milogostića od 27. X. 1419 za ńegov slovenski lekcionar da je bio pisan »de letera latina«, ipak to, što je u ono doba doista bilo u Dubrovniku tekstova narodne crkvene pismenosti, pisanih latinskim slovima — u tu pismenost kako sam naprijed pokazao ide i *Vatikanski hrvatski molitvenik* — daje nam pravo, da suponiramo, da je i Hristoforovićev psaltir bio pisan baš latinskim slovima. A kako su bez sumńe i Hristoforovićev psaltir i Milogostićev lekcionar svojim postankom bili bar za koji desetak godina stariji od godina, iz kojih se ńihova egzistencija potvrđuje, to je sasvim sigurno, da je

[64] Isp. Archiv für slav. Philol., god. XXVI, str. 175—176, 204—205.

[65] Jireček kaže doslovce: Von Rusko Hristoforović wissen wir, dass er 1414 »unum salterium in lingua sclauicha« besessen hat, wohl einen cyrillischen Psalter.

takih spomenika crkvene pismenosti na narodnom jeziku u Dubrovniku bilo već i u 14 vijeku, pogotovu jer se već u oporuci popa Nikole Crnoga od 4. V. 1395 spomińe *»vagnilistar«*,[66] koji je već zbog takoga naziváńa bio zacijelo pisan narodnim jezikom. S obzirom na tekst dubrovačkoga psaltira to je i zato vrlo vjerojatno, jer je od prve dubrovačke redakcije narodnoga psaltira do redakcije, iz koje je dubrovački psaltir samo mehanički prepisan prema čemu on kao osobita redakcija i ne dolazi u obzir — moralo proći mnogo vremena, dok je postepenim izmjeńivańem crkvenoslovenskoga jezika poprimila jezičko-leksičke osobine dubrovačkoga dijalekta, što je u našem tekstu u punoj mjeri i postignuto, jer je ńegov jezik prilično vjerno ogledalo dubrovačkoga dijalekta na prijelazu iz 15 u 16 vijek.

Razvitku crkvene pismenosti na narodnom jeziku u Dubrovniku u 14 vijeku pogodovalo je još i ovo. Da su se u pograničnim zapadnim i južnim stranama od Dubrovnika t. j. u južnoj Bosni, Humu, Zeti i Duklji slovenske crkve služile glagoļskim pismom još i u 12 i 13 vijeku, dokazao je prof. V. J a g i ć analizom *Mihanovićevih listića*[67] i *Grškovićeva odlomka glagoļskog apostola*[68]. Upotrebu glagoļice u Bosni kod bogomila dokazao je Fr. R a č k i[69] još i za 15 vijek. Dokaze za upotrebu slovenskoga bogoslužja u samome Dubrovniku u 14 vijeku iznio u novije vrijeme A n t e L i e p o p i l i u studiji *»Slavensko bogoslužje u Dubrovniku«*.[70]

Među slovenskim svećenicima odnosno među predstavnicima slovenskoga bogoslužja, koji se u Liepopilijevu materijalu spomińu, bilo ih je osim iz glagoļaške sjeverne Dalmacije još i iz onih područja, u koja je Jagić stavļao Mihanovićev i Grškovićev odlomak. Prema tome su i hrvatskoslovenski liturgijski tekstovi, kojima se služila dubrovačka crkva, morali stajati ne samo pod uticajem hrvatske glagoļske pismenosti, već i pod uticajem makedonsko-glagoļske odnosno kasnije bugarske, srpske i bosanske ćirilovske pismenosii. Upravo iz te liturgijske pismenosti dubrovačke slovenske crkve moramo u prvome redu izvoditi i dubrovačku crkvenu pismenost na narodnom jeziku. Kako ću daļe pokazati, u dubrovačkom se psaltiru ako i ne u jednakom opsegu doista očituju uticaji i hrvatskih glagoļskih psaltira kao i psaltira, koje ćemo općeno nazvati crkveno-slovenskima uopće, a koji se od hrvatsko-glagoļskih psaltira razlikuju uglavnome time, što u ńima moravsko-panonski crkveno-slovenski prijevod psalama nije mijeńan i sekundarnim naslańańem na latinski tekst, kao što je ponešto mijeńan u hrvatskim glagoļskim psaltirima. Uticaj tih posļedńih psaltira

[66] Isp. A. Liepopili, Slavensko bogoslužje u Dubrovniku, Rad, kń. 220, str. 43.

[67] Isp. Rad, kń. II, str. 1—35.

[68] Isp. Starine, kń. XXVI, str. 33 i daļe.

[69] Isp. Starine, kń. XIV, str. 23—24.

[70] Isp. Rad, kń. 220, str. 30—58.

ograničen je u dubrovačkom psaltiru doduše samo na nekoliko sitnica, ali kojih bez direktnoga uticaja crkvenoslovenskoga prijevoda ne možemo objasniti.

— 2 —

Odredivši time samo općeno odnos naših narodnim jezikom pisanih psaltira prema crkvenoslovenskim psaltirima hrvatske glagoļske crkve u njezinu najširem obimu, potkrijepit ću to odmah i dokazima. Hrvatska glagoļska crkva primila je svoje crkvenoslovenske psaltire, kako je to sasvim pouzdano utvrdio prof. M. V a l j a v e c u studiji *»O prijevodu psalama u ńekijem rukopisima hrvatsko-srpsko- i bugarsko-slovenskijem«*[71] u cijelosti od moravsko-panonske slovenske crkvene pismenosti slovenskih apostola braće Ćirila i Metoda, u koju su oni ušli prevođeńem iz grčkoga jezika. Iz nekih odvajańa hrvatskih glagoļskih psaltira od najstarijih sačuvanih crkvenoslovenskih psaltira kao glagoļskog sinajskog psaltira iz 11—12 vijeka, pri čemu hrvatski glagoļski psaltiri predstavļaju stariju redakciju psaltira, Valjavec je izvodio, da su Hrvati imali svoju redakciju psaltira »u 11 ako ne već u 10 vijeku«. Osim toga Valjavec je dokazao i to, da svi psaltiri hrvatske glagoļske pismenosti, i to oni u cijelosti kao i ńihovi komadi u misalima, »potiču od jednoga prerada staroslovenskoga prijevoda... načińenoga po grčkom tekstu; ali je onaj koji je psalme hrvatio zavirivao u latinski tekst kakav ima u rimskom brevijaru pa je amo tamo što preinačio i prilagodio latinskom tekstu. Taj pohrvaćeni prijevod ili prerad prepisivali bi ostali pisci brevijara malo šta mijeńajući metnuvši koju poznatiju riječ ili poznatiji oblik joj za mańe običnu riječ ili za ostarjeli oblik«.[72] Doduše u svim pa i u najstarijim crkveno-slovenskim psaltirima ima potvrda, da su već moravsko-panonski prevodioci morali zagledati i u latinski tekst psalama,[73] ali naslańańe na latinski tekst počelo je do punoga izražaja dolaziti tek na području hrvatske glagoļske crkve, a da time ipak nije bilo u ńima sasvim izbrisano iskonsko naslańańe crkvenoslovenskoga prijevoda na grčki tekst. Međuto u psaltirima pisanim narodnim jezikom, jer su se oni upotrebļavali na području crkava s latinskim liturgijskim jezikom, pošlo se u ispravļańu prema latinskim tekstovima mnogo daļe nego u hrvatskim glagoļskim psaltirima, čime su se narodni psaltiri udaļivali ne samo od crkvenoslovenskih već i hrvatsko-glagoļskih psaltira. Ali opet je i u ńima i uprkos tome ostalo osobina, i to u jednome više u drugome mańe, koje sasvim pouzdano pokazuju, da ni naši narodni psaltiri nijesu nastajali novim od hrvatskih glagoļskih psaltira sasvim nezavisnim

[71] Isp. Rad, kń. 98—100.

[72] Isp. Rad, kń. 98 i 99 uopće, napose ovdje str. 52.

[73] Isp. Rad, kń. 98, str. 4—7; V. Jagić, Entstehungsgeschichte der kirchenslav. Sprache, Berlin 1913, str. 248—251.

prevođeńem samo iz latinskoga, već da su izvedeni od crkvenoslovenskoga prijevoda. Na način kako je prema pomenutomu Valjavčevu mišļeńu nastala redakcija hrvatskih glagoļskih psaltira prema crkvenoslovenskim, tako su — jer ovdje nije bilo obvezatnog crkvenog autoriteta da se održaje ńihova jednoličnost — nastajale i redakcije narodnih psaltira, t. j. prepisivači — redaktori su prema osobinama govora svoje sredine izmjeńivali jezik svojih predložaka glasovno, oblikovno i leksički, a opet i svaki je od ńih prema svom nahođeńu nastojao da hrvatski tekst psalama dovede u što tješńu vezu s latinskim tekstom.

Dubrovački psaltir, zasad najstariji hrvatski narodni psaltir, konsekventno je sproveo samo prvo izmjeńivańe, t. j. ńegov je jezik uistinu potpuno narodan, i to ne samo u glasovima i oblicima već i u leksikonu, doduše ovdje ni konsekventno ni jednolično. Mnogo daļe od hrvatskih glagoļskih psaltira pošao je i on u naslańańu na latinski tekst, i pri tome se jednome od ńegovih redaktora uvukla u tekst i ovaka besmislica. Shvativši prijedlog cum u ps. 17_{26-27}: Cum sancto sanctus eris, et cum viro innocente innocens eris, et cum electo electus eris et cum perverso perverteris« kao veznik, on je bez sumńe sasvim ispravan tekst predloška okrenuo u: *Kada* svetijema, svet ćeš biti, i *kada* si s mužem pravednim pravedan ćeš biti. I *kada* si si izabranijemi, izabran ćeš biti, i *kada* si s vrlijem, vr'o ćeš biti. U *Pd* i u Kašićevu tekstu glasi to mjesto: »Sa sfetijem svet ćeš biti, i s človjekom pravednijem pravedan ćeš biti. I s izabranijem izabran ćeš biti i s opacijem — (izopačenijem) opak ćeš biti (odn. izopačiti ćeš se)«. Ovakav je slučaj, samo nešto lakši, gdje je »korektor« 2 lice imperativa *»prosperare«* u Ps. 117_{25} shvatio kao infinitiv, i prema tome u hrvatskom tekstu oblik *»naprjeduj«* »popravio« u *»naprjedovati«*. Te sam besmislice naveo da pokažem, kako su se u ispravļańe teksta pačali i ļudi s vrlo ograničenim poznavańem latinskoga jezika, i prema tome ni iz daleka nisu bili dorasli, da prevode psalme direktno iz latinskoga.

Od osobina, kojima je Valjavec potkrijepio svoje tvrđeńe, da hrvatski glagoļski psaltiri stoje u najtješńoj vezi s crkvenoslovenskim prijevodom, izvedenim na osnovu grčkoga psaltira, u dubrovačkom se psaltiru sačuvala samo jedna potvrda za grčku infinitivnu konstrukciju crkvenoslovenskoga prijevoda gdje u latinskom tekstu na mjestu grčke infinitivne konstrukcije stoji konstrukcija s veznikom ut: Zgovoraše se skriti očca Ps. 63_{6}, kako prema grčkom *διηγήσαντο τοῦ κρύψαι παγίδας* imadu ovdje i crkvenoslovenski kao i hrvatski glagoļski psaltiri: повѣдѣшѧ скрыти сѣти; naprotiv prema latinskom narraverunt ut absconderent laqueos imaju *Pd* spovidješe, kako bi skrili tonote, fra Luka Brač. povidaše da zakriju zamčice, a Kašić dogovaraše se, da bi skrjeli zančice. U svim ostalim od Valjavca iz hrvatskih glagoļskih psaltira navedenim primjerima te konstruk-

cije[74] i *Pz* imade prema latinskome rečenicu s da. Jednako su i u *Pz*, kao i u *Pd* i *PK* razriješeni u relativne rečenice i svi participi crkvenoslovenskoga prijevoda[75] gdje prema istovremenim participima grčkoga teksta latinski tekst imade relativnu rečenicu.

Budući da su se prema tome u *Dubrovačkom psaltiru* izgubile baš najznatnije veze između crkvenoslovenskih i hrvatskoglagoļskih psaltira, važnost jedne potvrde za grčku infinitivnu konstrukciju bila bi nedostatna za naše tvrđeńe da dubrovački psaltir imade direktnih dodirivańa i s crkvenoslovenskim prijevodom a nezavisno od hrvatskih glagoļskih psaltira, kad za to ne bi imali i drugih dokaza. Tu drugu vrst dokaza daju nam taka mjesta ńegova teksta, gdje su se hrvatski glagoļski psaltiri zbog naslańańa na latinski tekst udaļili od crkvenoslovenskoga prijevoda. Tako u ps. 49_{23} prema latinskom salutare dei hrvatski glagoļski psaltiri imadu спасение божие, a prema crkvenoslovenskom съпасение мое *Pz* imade spaseńe moje (*Pd* već ima spaseńe božje); ili u ps. 71_{12}: prema lat. Quia liberabit pauperem hrv. glag. ѣко избавить нища, a prema ckslov.[76] како избави — избавилъ есть нища *Pz* Jere je oslobodio ubogoga; kao lat. (i hrv. glag.) ps. imadu futur *Pd* i fra Luka: I osloboditi ćeš ubogoga, Kašić: Jere će osloboditi ubogoga. U ps. 43_{6} prema lat. In te inimicos nostros ventilabimus cornu hrv. glag. ps. imadu о тебѣ враги наше избодемь рогомь, a prema crkv. slov. о тебѣ врагы нашѧ избодемь рогы *Pz* imade: O tebje neprijateļe naše isbosti ćemo *rozi*; *Pd*, fra Luka i Kašić prema lat. cornu imadu također *rogom*. U ps. 70_{2} prema lat. in iustitia tua libera me *et eripe me* glag. ps. imaju правдою твоею избави ме и змы ме (tako i *Pd* oslobodi mene i *izbavi mene*, te fra Luka i Kašić: u pravdi tvojoj oslobodi mene i otmi mene), prema sinajskom psaltiru правдоѭ твоеѭ избави мѧ *Pz* ima samo: tvojom pravdom oslobodi mene. Inače drugi crkvenoslovenski tekstovi[77] imadu također i: и изми мѧ.

Nijesu možda bez interesa i ove leksičke osobine. U ps. 104_{29} i sinajski kao i svi hrvatsko-glagoļski, a i neki ćirilovski psaltiri, imadu и изби рыбы ихъ, naprotv neki ćirilovski psaltiri,[78] kao Pogodinov, sofijski i bukureštanski, imadu измори рыбы ихъ a s njima se slažu i *Pz* sa svojim: i izmori ribe ńih odnosno *Pd* sa svojim: i umori ribe ńih. *Pz* se slaže sa sinajskim i ćirilovskim crkvenoslovenskim psaltirima i u ńihovim odvajańima od hrvatskih glagoļskih psaltira u ps. $94_{4, 7, 11}$, ali imade i latinskih tekstova, koji se tu ne slažu s hrvatsko-glagoļskim psaltirima. Prema ckslov. спѫти i ашоутъ samo bukureštanski ćirilovski

[74] Isp. Rad, kń. 98, str. 33—34.
[75] Isp. Rad, kń. 98, str. 31—33.
[76] Isp. V. Jagić, Psalterium Bononiense, str. 344.
[77] Isp. V. Jagić, Psalterium Bononiense, str. 335.
[78] Isp. V. Jagić, o. c. 507; M. Valjavec, Rad, kń. 100, str. 49.

psaltir ima i тоүнє u ps. 34_{7}, 118_{161}, 119_{7}; u predlošku dubrovačkoga psaltira a prema lat. gratis održalo se ckslov. тоүнє doduše u sasvim iskvarenom obliku u ps. 108_{3} (»tuge«), 118_{161} (»tugie«) i 119_{7} (»tugue«), a u ps. $34_{7, 19}$ dolazi sasvim nezavisno od ckslov.[79] »bez uzroka«. *Pd* i Luka Bračanin imadu na svim tim mjestima »prez uzroka«, dok Kašić ima u ps. 34_{7} »hote«, 119_{7} »bezuzročno«, 108_{3} »stuńe«, dok je u 118_{161} »stuńe« objašńeno postrance s »hote«.

Kako su hrvatski narodni psaltiri bili popravļani prema latinskom tekstu i preko onoga, koliko je to već učińeno u hrvatskim glagoļskim psaltirima, ne treba da nas iznenađuje, što u ńima ne ćemo naći svih onih pogrješaka, što ih je Valjavec[80] objašńavao pogrješnim čitańem latinskoga teksta. Nego da se ne pomisli, da zbog tih odvajańa od hrvatskih glagoļskih psaltira *Pz* i nema nikakih dodirivańa s ńima, ističem jednu ńihovu pogrješku, koja dolazi i u *Pz* i *Pd* i psaltiru fra Luke Bračanina, a samo je naknadno ispravļena u Kašićevu tekstu. Tako u ps. 62_{7} prema ckslov.: аще помьнѣхъ (помниахъ) тѧ i lat. Si memor fui tui imadu hrv. glag. сицє помнихъ' тє, kojih сицє Valjavec objašńava pogrješnim čitańem lat. si kao sic; kao hrv. glagoļski psaltiri imadu ovdje i *Pz* i *Pd*: *Ovakoj* spomenan bih od tebe, fra Luka: Tako spominal sam se, a samo Kašić ispravno: Ako sam se uspomenuo od tebe. Bez važnosti je slagańe *Pz* i *Pd* s hrvatskim glagoļskim psaltirima u ps. 41_{3}: g bogu *istočištu* (*kladencu*) živomu: к богоу источникоу живоу (: cksl. къ богоу крѣпъкоуемоу и живѫщоуемоу), jer na istome mjestu imademo i u vrlo starim latinskim tekstovima (na pr. u jednom lat. brevijaru zagrebačke metropolitanske kńižnice 14 vijeka) upravo »ad deum *fontem* vivum« a ne pravilno »ad deum *fortem* vivum«. Bračanin ima također k bogu studencu živomu — ovako imaju i tekstovi oficija (isp. str. 60, 113) — naprotiv Kašić ima: K bogu jakomu živomu.

Držim da već to što sam dosad naveo dovoļno potkrepļuje moje tvrđeńe, da je dubrovački psaltir nastao uticajima hrvatskih glagoļskih i crkvenoslovenskih psaltira uopće. Međuto mnogo više dokaza zato, da je on nastao hrvaćeńem crkvenoslovenskoga teksta daju nam ńegove leksičke osobine, od kojih ću ovdje navesti samo nekoliko interesnijih. Crkvenoslovensko съмѣрити — смѣрити hrvatskih glagoļskih psaltira zamjeńuje se u narodnim psaltirima s *poniziti* (*poniżeńe, umiļenstvo, umiļen*); u *Pd*, fra Luke i u Kašića taka je zamjena provedena doista bez izuzetaka. Naprotiv u *Pz* pored *poniziti* (isp. 37_{9}, 105_{43}, 112_{6}, 114_{6}, 115_{1}, $118_{50, 67, 75, 107}$, 130_{2}, 135_{23}, 137_{6}, 141_{7}, 142_{3}) dolazi još dosta često i smjeriti (isp. ps. $34_{13, 14}$, 38_{3}, $43_{20, 25}$, 54_{20}, 56_{7}, 71_{4}, 73_{21}, 74_{8}, 87_{16}, 88_{11}, $89_{3, 15}$, 93_{5}, 104_{18}, $106_{12, 17}$); napose je važan i primjer u ps. 56_{7}:

[79] Isp. V. Jagić, Entstehungsgeschichte der kirchenslavischen Sprache, str. 396—397.

[80] Isp. Rad, kń. 98, str. 38 i daļe.

i *smjeriše* dušu moju (prema lat. et incurvaverunt animam meam), jer ovdje dubrovačko *smjeriše* stoji namjesto ckslov. сълѧшѧ (hrv. glag. и слєшє доушоу мою), a baš se u crkvenoslovenskom i inače potvrđuje[81] zamjeńivańe glagola сълѧщи s glagolom съмѣрити. Grčko *καταισχύνω* prevodi se u crkvenoslovenskim prijevodima s посрамити, a grčko *καταισχύνομαι* s постыдѣти сѧ, ma da na mjestima gdje u crkvenoslovenskom psaltiru imademo постыдѣти сѧ i посрамити imade latinski tekst psaltira *erubesco, confundor, avertor* i *revereor*, hrvatski su glagoļski psaltiri zadržali gotovo bez promjene crkvenoslovensku razliku постыдѣти сѧ i посрамити. Od narodnih psaltira samo je *Pz*, a donekle i Kašićev psaltir, sačuvao bez obzira na latinski tekst na nekim mjestima crkvenoslovensku upotrebu, na pr. u ps. 34_{4}, prema hrv. glag. да постидєт'сє и посрамєт'сє искоущє доушє моєє. Да постидєт сє (i в'звратєт' сє в'спеть) и посрамєт' сє мислєщєи мнѣ зла i lat. „Confundantur et revereantur quaerentes animam meam. Avertantur retrorsum et confundantur cogitantes mihi mala« *Pz* ima: Da se postide i posramuju, koji ištu dušu moju. Da se *vrate uzopet* i da se *postide*, koji misle menje zlo (*Pd:* da se smetu i zasrame, koji ištu dušu moju. Da se vrnu nadzada i da se smetu); 34_{26} prema hrv. glag. да постидєт'сє и посрамєт'сє в'коупь радоующє сє злом' моим'. Да облєкоут' сє в стоуд' и в' срам' вєлє рєчоующє на мє te latinski *Erubescant* et *revereantur* simul qui gratulantur malis meis. Induantur *confusione* et *reverentia* qui magna loquuntur super me *Pz* zajedno s *Pd* naslańa se na ckslovenski te ima: Da se *postide* i *posramuju* (*Pd* zasrame) zajedno, koji su raduju zlom svojijem. Da se obuoku u *stid* i u *sram,* koji zlobe govore na mene (isp. i ps. $30_{2, 18}$, 33_{6}, 36_{19}, 39_{15}, 68_{6}, $69_{2, 4}$, 85_{17} i t. d.). Na mjestima gdje su se redaktori-prepisivači oteli uticaju crkvenoslovenskoga jezika svojih predložaka, tu su oni *postideti se* zamjeńivali sa *smutiti se*, $24_{3, 4, 20}$, 30_{18}, 82_{18}, *sramovati* 24_{2}, *opriročiti* 52_{6}, $70_{1, 13, 24}$ i t. d. Na crkvenoslovenski uticaj, kako držim, vaļa odbiti i glagole *trpeti* za lat. *sustinere* u ps. 36_{9}, 54_{13}, 55_{7}, 102_{6}, 105_{13}, 123_{5}, $129_{3, 4}$ pored *uzdržati* ps. $24_{3, 5, 21}$ i *čekati* ps. 36_{34}, 39_{1}; *usiriti* za lat. *coagulare* u ps. 67_{16} gore usirene (: hrv. glag. гори всирєнниє, *Pd* kao i *Pz*, naprotiv Brač. gore sjedińene. Kašić gora uzguštena) i 118_{70} usirilo se jest kako mlijeko srce ńih (ovako i *Pd* te Kašić, hrv. glag. всири сє ѣко млѣко, Brač. stisnulo se jest kakono mliko); *osjetiti* se u ps. 77_{63} i djevice ńih nijesu se *osjetile* (hrv. glag. и дѣви нхь нѣ осѣтовани бишє, *Pd*, Brač. i Kaš. ni[je]su se tužile, isp. Akad. Rječ. s. v. 2. osjetiti se), naprotiv u ps. 41_{10} prema hrv. glag. сѣтоуе ima i *Pz* kao i ostala tri psaltira *žalostan*, a u ps. 34_{14} sjetan; vrhu vode *pokojne* odhrani me u ps. 22_{2} može

[81] Isp. V. Jagić, Entstehungsgeschichte, str. 401, i Denkschriften bečke akademije Philos. hist. Klasse, svez. 52, str. LXVIII.

biti samo od hrv. glagoļ. на водѣ покоинѣ, jer prema lat. super aquam *refectionis Pd*, Brač. i Kašić imadu svrhu (vrh) vode *od pokri[e]pļeńa*. Prema ckslov. и положи тьмѫ закровъ свои 17_{12} (lat. et posuit tenebras latibulum suum) nastalo je pogrješnim čitańem i hrv. glag. и положи тмоу за крове свои te *Pz* i postavi tme *zakrovi* svojoj (*Pd* tamnosti *sakrov* svoj, Kašić tmine *skrovište* svoje) — riječ *zakrova* ima u *Pz* drugo značeńe u ps. 32_7; postavļajuće v *zakrove* propasti (hrv. glag. полагае в скровищихь бездань, *Pd bogatstva* propasti, Kašić u *zakrovijeh* dubine, lat. ponens in thesauris abyssos, isp. i ps. 137_7). Ovamo ide daļe i riječ *bezvodna* u ps. 105_{14}: i napastovaše boga *u bezvodnu* (hrv. glag. и искоусише бога в безводнѣ, Kaš. i uznapastovaše Boga *u bezvodenomu*, lat. et tentaverunt Deum *in inaquoso*) i 106_4 zađoše u pustińu *u bezvodni*,' *Pd* u mjestu bezvodnu (hrv. glag. заблоудише в поустини в безводнѣ: lat. erraverunt in solitudine in inaquoso, Kaš. i zajdoše u pustińi *u nevodenu*, *Pd* i ovdje: *u mjestu bezvodnomu*) ili prema hrv. glag. в земли поустѣ и непреходнѣ и безводнѣ u ps. 62_3 imamo u zemļu pustu i besputnu i bezvodnu (lat. in terra deserta et invia et inaquosa). Prema Akad. Riječ. (s. v. Bezvodan) i sam adjektiv *bezvodan* potvrđen je samo s nekoliko primjera, a za supstantizovano *bezvodna* iz našega jezika nema uopće ni jedne potvrde, pa to dokazuje, da se ni u jednoj od gorńih potvrda ne radi o pravoj narodnoj riječi. U samom *Pz bezvodan* zamijeńen je u ps. 30_6 prema lat. *sine aqua* s »*bez vode*«, dok se i pored lat. *sine aqua* održao u ps. 106_{35}: i zemļu *bezvodnu* u ishodištu vodena (hrv. glag. и землю безводноу в исходища водна: lat. et terram *sine aqua* in exitus aquarum), a također i supstantizovano *bezvodna* zamijeńeno je na dva mjesta sa *suhota*: ps. 77_{17} i na srčbu dovedoše višńega u suhoti (hrv. glag. и прогнѣваше вишнаго в безводнѣ: lat. in iram excitaverunt Excelsum in inaquoso; Kaš. na rasrčbu potaknuše Višńega u bezvodenomu, Brač. na sržbu potaknuše ńega kadine biše vode) i 77_{41} i na srčbu dovedoše ńega u *suhoti* (hrv. glag. и раздражише и в земли безводнѣ, ali Psalt. Bonon. раздражишѧ и въ безводнѣ, lat. in iram concitaverunt eum in inaquoso, Kaš. na rasrčeńe ga su potaknuli u bezvodenomu).

Riječ *mito*, kao sinonim za *dar* u ps. 25_{10}: в нихже роукоу беззакониѣ соуть, и десница ихь исплън'ни се мить prema Jagiću[82] stoji na ovome mjestu (u sinaj. psalt. još i u ps. 14_5) samo izuzetno, jer se grčko δῶρον inače redovno prevodi našom riječi даръ; na istom mjestu riječ *mito* održala se i u *Pz* (desnica ńih napuńena jest mita), ma da i on inače za lat. *munus* (dextera eorum repleta est muneribus) imade također samo *dar* (isp. ps. 44_{13}, $67_{19, 30}$); u ps. 25_{10} imade i Kašić mito (desna se je ńih napunila mita), naprotiv u ps. 14_5 *dar* (i dare vrh pravednoga nije uzeo:

[82] Isp. Entstehungsgeschichte der kirchenslavischen Sprache, str. 364.

lat. et munera super innocentem non accepit). Napokon u pitańu geneze dubrovačkoga psaltira na utjecaj crkvenoslovenskoga prijevoda hrvatskih glagoļskih psaltira uopće vaļa svakako odbiti i riječi, kao na pr.: *carstvo* 21_{29} pored redovnoga *kraļ*, *kraļevstvo*, *kraļevati* (lat. rex, regnum, regnare), dok u ps. 85_{16} riječ *carstvo* stoji prema lat. imperium (hrv. glag. na istom mjestu ima дрьжава); *prid* prema прѣдъ (za grčko ἐνώπιον) u ps. 37_{18}, 40_{13}, 53_5, 78_{11}, 85_{14}, 87_3, 99_2 ... pored *prid obrazom* (naslańańem na lat. *in conspectu*, isp. $21_{26, 28, 30}$, 30_{20}, 35_3, 49_8, 51_{11} ...); *sila* u značeńu lat. virtus u ps. 43_{10}, 65_3, 67_{29} mj. redovnoga *krjepost*; u ps. 58_{17} stoji *sila* i prema lat. fortitudo (prema kojemu u ps. 30_4, 67_{36} stoji *jakost* a u ps. 42_2 i 59_9 baš kao i u crkvenoslov. krjepost, isp. Jagić, Entstehungsgeschichte, str. 356), a u ps. 70_{19}, 105_2 za latinsko potentia, koje se inače prevodi s *uzmoštvo* (isp. 75_4, 89_{10}); *uže djelomjerno* 77_{54} (i s ždrijebju razdijeli ńim zemļu užem djelomjernijem: hrv. glag. и по ждрѣбоу раздѣли имь землю оужемь деломмерномь: дѣл'номѣр'ном', ćiril. жжемъ дѣломѣрнымъ, lat. et sorte divisit eis terram in funiculo distributionis); *pokrov* u ps. 104_{39}, 120_5 za lat. protectio (isp. uporabu riječi pokrov i prema crkvenoslov. кровъ u ps. 35_8, 62_8 pored krov u ps. 60_5); *stužeńe* u ps. 54_4 (i od stužeńja grješnika: и от' стоужениѣ грѣш'нича, lat. a tribulatione peccatoris); *pravota* u ps. 25_{12} (noga moja stala je na pravoti: нога моѣ ста на правотѣ, lat. pes meus stetit in directo); правость u ps. 44_7 (šibika pravosti šibika kraljevstva tvoga: жьзль правости, lat. virga directionis; za lat. *directio* dolazi inače *opravļeńe* u ps. 98_4 i *ispravļeńe* u ps. 118_7; isp. Jagić, Denkschriften bečke akademije, filoz.-hist. razr., sv. 52, str. LVIII) i t. d. Samo utjecajem crkvenoslovenskoga praizvora treba objašńavati i oblike *Livan* (ps. 71_{16}: nad livanom prema lat. super Libanum) pored *Liban* (ps. 36_{35}: i nad cedre od Libana: lat. sicut cedros Libani), odnosno *livanski* (ps. 28_6: junca livanskoga: lat. vitulum Libani, ili 103_{16}: i cedri livanski: lat. et cedri Libani) pored *libanski* (ps. 28_5 cedre libanske).

Za svoje tvrđeńe, da se dubrovački psaltir razvio hrvaćeńem iz crkvenoslovenskoga prijevoda, ja bih mogao navesti još gdjekoju interesnu potvrdu, jer uistinu nema psalma, koji se bilo u čemu ne bi naslańao na ń, no držim, da ga je i ograničeni broj potvrda potpuno potkrijepio. Jednako držim, da se iz navedenih primjera dovoļno jasno očitovalo i to, da u dubrovačkom psaltiru doista dolaze do izražaja ne samo utjecaji hrvatskih glagoļskih već i crkvenoslovenskih psaltira, što mu u našoj crkvenoj kńiževnosti daje osobitu važnost. Naime iz hrvatske glagoļske kńiževnosti poznat je jedan komentirani psaltir, koji sadrži u sebi tragova tih dvaju utjecaja. To je t. zv. „хрватски псалтир“ što ga je g. 1463, prema Jagićevu mišļeńu prepisao u Lindaru u Istri pop Petar Fraščić »s nekog psaltira kirilovskog ili možda čak glagoļskog pisma,

[83] Isp. Br. Vodnik, Povijest hrvatske kńiževnoskti, I, str. 30.

koji bješe upravo namijeńen istočnoj crkvi«. Odnos Fraščićeva psaltira prema hrvatskim glagoļskim psaltirima u jednu ruku, a starim ćirilovskim i glagoļskom sinajskom psaltiru u drugu ruku detaļnije je objasnio prof. J. Vajs u studiji *»Žaltář Fraščićův«*. U odvajańima Fraščićeva psaltira od hrvatskih glagoļskih psaltira dubrovački se samo na nekoliko mjesta slaže s Fraščićevim, odnosno sa svim onim crkvenoslovenskim psaltirima, na koje se u takim prilikama naslańa i Fraščićev psaltir; tako u ps. 7_{18}: prema вишʼномоу ima i *Pz*: i pieti ću imenu gospodinovu višńemu (hrv. glag. и вспою имени г(оспод)а вишнаго: lat. et psallam nomini Domini altissimi); 38_{4}: разʼгоритʼ се: *razgořjet se će* (hrv. glag. разгорѣ се, ali lat. exardescet); 43_{6}: već spomenuto рогы: *rozi* (hrv. glag. рогомь, lat. cornu); 43_{12}: овʼце сʼнѣди: ovce *od piće* (hrv. glag. овце в снѣдение, ali i lat.: oves escarum); 43_{14}: подражание и пороугание: *razdraženje i poruganje* onijemi koji okolo nas jesu (hrv. glag. подражанию и пороуганию соущимь окрсть нась, ali lat. subsannationem et derisum his qui sunt in circuitu nostro); 88_{50}: имиже клетʼсе давидоову истиною твоею: kako si se kleo Davidu istinom tvojom (hrv. glag. вʼ истинѣ твоеи: lat.: in veritate tua); 96_{2}: соудь: *sud* (hrv. glag. соудьба, ali i lat. iudicium); 104_{17}: вь рабь: *za raba* (hrv. glag. вь работоу, ali i lat.: in servum). Na nekim se mjestima dubrovački psaltir odvaja i od Fraščićeva i hrvatskih glagoļskih psaltira, a slaže samo s gdjekojim od ćirilovskih, tako u ps. 22_{3}: vrhu puta od pravde: münchenski i bukureštanski ćiril. ps.: на стьзоу правды (hrv. glag. на стази правьдьние, Fraščić на стʼзе правие, ali i lat. super semitas iustitiae); 93_{15}: i koji su blizuńe: bukurešt. ćiril. и близь юе (hrv. glag. и дрьжеще ю, Fraščić и едѣ ее, ali i lat.: et qui iuxta illam). Iako se u velikoj večini slučajeva odvajańa Fraščićeva psaltira od hrvatskih glagoļskih psaltira dubrovački psaltir naslańa na hrvatske glagoļske psaltire, a opet često odvaja od ńih i na takim mjestima, gdje se time odvaja i od latinskoga teksta a naslańa na stariju redakciju crkvenoslovenskoga prijevoda (kao u pomenutim rozi: рогомьʼ cornu 43_{6}, istinom tvojom: в истинѣ твоеи, in veritate tua 88_{50}), najboļi je dokaz, da se maticom dubrovačkoga psaltira ne može smatrati samo redakcija hrvatskih glagoļskih psaltira, zastupļena u hrvatskim glagoļskim brevijarima i misalima, već kao i Fraščićeva psaltira neka pobliže nepoznata starija crkvenoslovenska redakcija, koja je kao pretstavnik nove grupe crkvenoslovenskih psaltira stajala uporedo s pretstavnikom grupe hrvatskih glagoļskih psaltira i sa Sinajskim psaltirom kao pretstavnikom zasebne, ali inače drugim tekstovima zasad još nepotvrđene grupe. Iz te suponirane nove grupe izvodi prof. Vajs ćirilovske psaltire uopće a i Fraščićev psaltir, koji je Fraščić prema Vajsovu mišļeńu prepisao ili izravno iz jednoga teksta iste grupe, ili već iz ńezina ćirilovskoga prijepisa.[85]

[84] Isp. Slavia, god. I i II.
[85] Isp. Slavia, god. II, str. 308.

Držim, da ne ću biti daleko od istine, ako Vajsovu mišļeńu dodam to, da se ta grupa psaltira upotrebļavala vaļada i na onom području glagoļske crkvenoslovenske pismenosti, u koje je Jagić stavļao Mihanovićev i Grškovićev fragmenat, jer su tu oni mogli primati utjecaje i iz bugarske pismenosti[86] i iz hrvatske glagoļske pismenosti. Kako je prema Jagićevim izvodima[87] najkasnije u 14 vijeku na tom području glagoļska pismenost bila zamijeńena sasvim ćirilovskom, to će dubrovački psaltir svoj narodni oblik biti dobio vaļada najkasnije u 14 vijeku.

3

Već time što je dubrovački psaltir u svom praobliku izveden iz crkvenoslovenskoga prijevoda, a u sačuvanom obliku samo prijepis iz starijega predloška, očito je u dubrovačkoj narodnoj crkvenoj pismenosti moralo biti i više ovakih prijepisa. Doduše meni nije poznato, da li osim pomenuta dva prijepisa, t. j. *Pz* i *Pd* prijepisa iz 16 vijeka i Kašićeva prijepisa iz 17 vijeka postoji još koji makar i mlađi prijepis u kojoj od dubrovačkih biblioteka, odnosno da li će se egzistencija još kojega osim Hristoforovićeva moći potvrditi iz arhivske građe.* Ali i uza sve to već se danas može dokazati doduše indirektnim putem, da je u Dubrovniku u 16 i 17 vijeku, pored pomenuta dva teksta, postojalo i drugih tekstova, i to ako i ne potpunih psaltira, a ono svakako ńihovih česti. Na taj indirektni put upućuju nas naime parafraze psalama dubrovačkih pjesnika Mavra Vetranovića (1482—1576), Nikole Dimitrovića (1510—1553) i Ivana Gundulića (1588—1638), kojih se parafraze psalama, kako ću odmah pokazati, osnivaju na hrvatskim a ne latinskim tekstovima psalama. Tekstovi psalama, kojima se svaki od ńih služio, bili su među sobom

* U bibliografskim bileškama fra Inoc. Čulića nalazim, da su se u kńižnici Ivana Aletija (1669—1743) osim psaltira Andrije Vitaļevića (1703) i Iń. Đurđevića (1728) pa pokornih psalama N. J. Dimitrovića (1549) i Stjepka Đurđevića (1685) nalazila još i dva rukopisna psaltira, i to »Saltjer Slovinski manoscritto in 8⁰« i »Salterio Illirico MSS senza principio in 4⁰«. U jednim drugim bileškama istoga Čulića o toj kńižnici, u času kad su je nasļednici Petra Aletija prodavali u Ankoni, spomińe se i opet šest tekstova Davidovih psalama, od kojih će se četiri zacijelo odnositi na gore pomenuta dva štampana psaltira Vitaļevića i Đurđevića i na pokorne psalme Dimitrovića i Đurđevića, a ostala dva na oba rukopisna psaltira. Kako se jedan od ńih, i to »Salterio in lingua illirica colle iniziali de' versetti colorate (in lingua illirica) manoscritto« u aukcionom katalogu nalazio pod br. 1940, tada tome Aletijevu primjerku odgovara naš **Pz**, jer se i na ńegovim leđima nalazi baš broj 1940. Nije mi poznato, gdje se danas nalazi drugi Aletijev rukopisni psaltir, jer on nipošto nije istovetan s **Pd**; Pd je in 4⁰, a osim toga on je pripadao nekoč Dum Đuri Matijaševiću, a drugi Aletijev psaltir bio je in 8⁰.

[86] Isp. Vajs, o. c., Slavia II, str. 304—305.
[87] Isp. Starine, kń. 26, str. 39.

nezavisni, t. j. dok se je Vetranović služio jednim s dubrovačkim psaltirom gotovo sasvim istovetnim tekstom, predlošci Dimitrovićev i Gundulićev imali su nekih arhaizama, kojih u dubrovačkom psaltiru nije bilo više.

Dum Mavro Vetranović parafrazirao je ovih pet psalama: 6, 30, 50, 68 i 129, od kojih samo tri, t. j. ps. 6, 50 i 129, dolaze i u pokornim psalmima. Parafrazirajući psalme Vetranović ih, kao što je i razumļivo, nije mogao unositi u svoje stihove bez svake promjene, već ih je prema potrebi stiha cijepao, premiještao riječi, gdjekoje i izmijenio, ali sve to ipak tako, da se iz velikoga broja ńegovih stihova pojedine vrste parafrazovanih psalama dadu prilično dobro izlučiti u onom liku, koji one imadu i u psaltiru. U Vetranovićevoj pjesmi *»Vrhu psalma:* In te domine spero, *po načinu molitve«,*[88] to je ps. 30, parafraziraṅe psalma počiṅe se sa stihom 58 a svršava krajem pjesme. Prema latinskoj riječi confundor imade Vetranović smesti se samo u stihu 61 (»da niesam smeten vas u vieke i amen«) a u stihu 335 (prema 30_{18}) i u parafrazi ps. 68_6 (isp. o. c. str. 465 stih 307) postiditi se. Međuto da Vetranović doista nije imao pred sobom latinski tekst, pokazuju ove dvije griješke u istoj pjesmi. Prema lat.: esto mihi in Deum protectorem (30_3) ima Vetranović u stihu 103: i meni ti budi zaklonik nebogu. Vetranovićevo nebogu prema lat. in Deum razumļivo je samo onda, ako se suponira, da je to mjesto psalma u Vetranovićevu predlošku bilo napisano kao i u dubrovačkom psaltiru: Budi menie tij ubogu saxtititegl (hrv. glag. боуди ми вь богь заштититель, *Pd*: Budi meni u bogu obraniteļ; fra Luka: Budi meni za Boga stražnika, Kašić: Budi meni za Boga zaštiteļa), pa je Vetranović ubogu shvatio kao dat. sing. od ubog, i ubogu zamijenio u stihu s nebogu. Ne maṅe interesan je i ovaj primjer. Prema lat. Protege eos in tabernaculo tuo a contradictione linguarum (30_{21}) ima Vetranović u stihovima 363—365

...i od smeće človjeka ńih ćeš obraniti
i rane bez lijeka na zdravje shraniti
u crkvi u tvojoj od protivnijeh jezik...

U *Pz* ovo mjesto glasi: Obraniti ćeš ńih u crkvi tvojoj od suprotivosti jezika. Latinskoj riječi tabernaculum odgovara crkvenoslovenska u hrvatskim glagoļskim psaltirima krov', u hrvatskim narodnim psaltirima prebivalište, i to i u dubrovačkom psaltiru u ps. 83_2 a u *Pd*, fra Luke i Kašića i u 30_{21} i 83_2, prema tome nije nevjerojatno, da je u »crkvi« tvojoj nastalo upravo prepisivačkom griješkom od crkvenoslovenskoga в' кровѣ твоемь. Daļe lat. Ego autem dixi in excessu mentis meae 30_{23} odgovaraju Vetranovićevi stihovi 413—414

U žasnutju za toj od pameti moje
rekoh ja sluga tvoj u napasti stoje.

[88] Isp. Stari pisci hrv., kń. III, str. 445—458.

Ovoga mjesta u *Pz* nema, jer je on tuj defektan, ali prema latinskom in excessu mentis u ps. 67_{28} i 115_2 ima on »u uzvišenju od pameti«; fra Luka ima u 30_{23} u odvehšini pameti, a u 67_{28} i 115_2: u uzdvignutju pameti, Kašić u 30_{23} i 115_2 u zašastju pameti, *(Pd* ima ovako u ps. 30_{23} i 67_{28}, a u ps. 115_3 samo u zašastju momu), a u 67_{28} ima i on kao i *Pz »u uzvišenju* pameti«, naprotiv crkvenoslov. prijevodi u 30_2 i 115_2 къ оужасѣ a u 67_{28} въ оумѣ оужасьнѣ; tako i u hrvatskim glagoļskim psaltirima. Prema tome je očito, da je Vetranović imao pred sobom tekst, koji se naslaṅao na crkvenoslovenski prijevod.

Napokon još samo jedan primjer. Prema lat.: Quoniam audivi vituperationem multorum commorantium in circuitu; in eo dum convenerent simul adversum me, accipere animam meam consiliati sunt 30_{14} stoje Vetranovićevi stihovi 299—306:

jer slušah od onieh, u okolo ki bjehu
pribivalac tamnieh, čineći u griehu
opogovaranje, kada se kupljahu
ter s himbom varanje jednaga stavļahu;
ter se svjetovaše, moj bože, ljuveni,
zajedno se staše suprotiva meni,
da mi vazmu dušu, za dat mi nepokoj,
da s tilom razdružu čemeran život moj.

Ti se stihovi, uz neznatne izmjene, vrlo lijepo poklapaju s tekstom dubrovačkih psaltira *Pz* i *Pd*, koji glasi: »Zašto slišah (sam čuo) opogovaranje mnozijeh pribivalaca uokolo: kada se zbirahu skupno (kupļahu zajedno) suprotiva menje (meni), da uzmu (za uzeti) dušu moju svjetovali se jesu«. Kod Kašića isto mjesto glasi: ere sam slišao sramotenje od mnozijeh stojećijeh u okolo: U ono kada se nastajahu zajedno proć meni svjetovaše se uzeti dušu moju, a u hrv. glag.: ѣко слишахь гаждение много живоущихь окр'сть, егда сбирахоу се коупно на ме приѣти доушоу мою свещаше. Kako je zavisnost Vetranovićeva od teksta dubrovačkoga psaltira i tu u cijeloj vrsti psalma više no očita, držim, da se već iz dosad navedenih primjera moglo vidjeti, da se Vetranović za svoje parafraze psalama doista služio samo takim tekstom psalama, koji je stajao u najtješnoj vezi s tekstom dubrovačkoga psaltira.

Teže je pobliže odrediti, kakim se upravo tekstom psalama služio Nikola Dimitrović za svojih *»Sedam psalam pokornieh kralja Davida«* (tj. ps. 6, 31, 37, 50, 101, 129 i 142), ma da je i kod ńega poraba latinskoga teksta sasvim iskļučena. Naime kod Dimitrovića teškoća je u tome, što u ńegovim parafrazama nailazimo na mjesta, koja sasvim sigurno pokazuju, da je predložak kojim se služio N. Dimitrović pretstavļao jezički stariju redakciju od dubrovačkoga psaltira, a prema tome bližu ckslovenskoj matici. Tako se na pr. ńegov 35 stih sedmog pokornog psalma (ps. 142)

»Eto se od onijeh spomenuh prvijeh dan« može objasniti samo ckslov. помѣноухь дни прьвиѥ, jer su se svi dubrovački psaltiri, t. j. i *Pz* sa svojim »od dni starih«, *Pd* »od dana starijeh« i Kašić »od dnevi starijeh« naslonili na lat. memor fui dierum antiquorum. Kao Dimitrović, tako se i Š. Budinić sa svojom parafrazom »Pamet se uputi prvim dnevom moja« naslonio na ckslovenski tekst, dok svi ostali naši tekstovi, kao Spp u *Ov* (isp. str. 41) i u Marulićevu molitveniku (isp. str. 105) pa fra Luka Bračanin sa svojim »Spominal se jesam od dan starih« imaju ovdje latinsku tekstuaciju. Naslańańe na stariji predložak od svih dubrovačkih psaltira dolazi do izražaja i u 45 stihu parafraze ps. 142_6 s dualnim oblikom ruci (ter nebog digoh ja me ruci: ckslov. вздѣхь к тебѣ роуцѣ мои), budući da dualni oblik na ovome mjestu ne samo što nemaju *Pz*, *Pd* i Kašić pa fra Luka Bračanin već ni Spp u Ov (isp. str. 41) i u Marulićevu molitveniku (isp. str. 105). Ckslovenskom tekstu hrvatskih glagoǉskih psaltira и доуша моѣ ѣко земла безводна u ps. 142_6 odgovaraju Dimitrovićevi stihovi 53—54

Jer duša nezgodna prisaše u meni
jak zemǉa bezvodna, koj daždil nigdar ni,

jer svi dubrovački psaltiri zbog lat. anima mea sicut terra sine aqua imaju na ovome mjestu »kako zemǉa bez vode«, premda *Pz* i *Pd* a od česti i Kašić, kako je naprijed kazato (isp. str. LXVI), upotrebǉavaju i ckslov. pridjev bezvodan prema lat. inaquosus, a *Pz* u ps. 106_{35} i za lat. sine aqua.

U parafrazi šestog pokornog psalma (ps. 129) Dimitrović je za lat. sustinere i verbum upotrijebio riječi, koje imaju i crkslovenski tekstovi, t. j. trpjeti-potrpjeti i slovo; isp. stih 27—28

zakona tvoga rad potrpjeh tebe ja
i slovo tve dosad trpje duša moja

prema ckslov. потрьпѣх те господи. Потрьпѣ доуша моѣ слово твоѥ.

Za lat. sustinere i drugi hrvatski tekstovi upotrebǉavaju glagole potrpjeti-postrpjeti-prjetrpjeti-strpjeti-trpjeti (isp. str. 29, 105, 134, 136, 169, 226, 269), ali i podnesti (isp. str. 97, 170 biǉ. 14, 226 biǉ. 5) i čekati (isp. str. 139, ps. 32_2). I stihovi 11—12 petog pokornog psalma (ps. 101_4)

tere se me kosti, kako sam vidiš zgar,
sahoše zadosti, jak jedna suha stvar

stoje svakako bliže ckslov. и кости моѥ ѣко сахал' сахоу се, negoli tekstu *Pz* kosti moje jesu suhe kao izgorjele (ovako i *Spp* u *Ov*, *Pd* kako poprigane usahle su, lat. et ossa mea sicut cremium aruerunt), a tako isto i stihovi 35—36 trećeg pokorničkog psalma (ps. 37_6)

Jere se me rane velmi usmrdješe
i sa svake strane jadovno sagnješe

ckslov. всмрьдѣше се и сагнише рани моѥ, nego *Pz* sa: uzvońale se jesu rane moje (*Pd* Usmrdjele se jesu i izagńile, lat. patruerunt et corruptae sunt cicatrices meae, Spp u Ov kao *Pz*, isp. str. 37, a Marulić kao *Pd* isp. str. 103).

Iz navedenih primjera može se izvesti samo jedan zakǉučak, naime da se i N. Dimitrović za svoje parafraze pokornih psalama služio narodnim tekstom psalama, koji se ne samo razlikovao od teksta dubrovačkih psaltira *Pz* i *Pd* i Kašićeva, već, što je naročito važno, bio od ńih i arhaističniji, a prema tome i bliži ckslovenskoj matici.

Kad su gotovo u isto doba kružili u 16 vijeku u Dubrovniku tekstovi psalama, koji se među sobom nijesu sasvim poklapali, ne treba da nas iznenadi ni to, što se za 17 vijek pored teksta Kašićeva mora suponirati još jedan sasvim nezavisan tekst psalama, i to ne samo nezavisan od Kašića već i od *Pz* i *Pd*. Samo taj osobiti tekst psalama i nije morao biti zastupǉen baš potpunim psaltirom. Naime sasvim je sigurno, da se i Iv. Gundulić za svoje *»Pjesni pokorne kralja Davida«* (Rim, 1621) poslužio narodnim tekstom psalama 6, 31, 37, 50, 101, 129 i 142. Rekoh sasvim sigurno, iako je prof. Rešetar u već pomenutom članku »Biblija« u »Narodnoj Enciklopediji srpsko-hrvatsko-slovenačkoj« za Iv. Gundulića zavisnost od narodnoga psaltira porekao. Naime prof. Rešetar istakavši, da su dubrovački pjesnici M. Vetranović i Nikola Dimitrović za parafraze svojih psalama upotrebǉavali tekst dubrovačkoga psaltira, izrijekom kaže daǉe: Naprotiv s ńim (t. j. s dubrovačkim psaltirom) nemaju nikakva posla pozniji pjesnički prijevodi nekih (pokajničkih) psalama od Dž. Gundulića (Rim, 1621) i drugih, pa cijelog psaltira od I. Đurđevića (Đorđića, Mleci, 1729), koji su izrađeni po Vulgati...« Zašto ne mogu prihvatiti to mišǉeńe svog visoko poštovanog učiteǉa evo razloga.

Ponajprije zavisnost Gundulićeve parafraze može se dokazati nekim leksičkim osobinama. Kao najinteresantniju ističem parafrazu ps. 101_{7-8}, koji u latinskom glasi: Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio. Vigilavi et factus sum sicut passer solitarius in tecto. Prema tom latinskom tekstu stoji ovaj ckslovenski hrvatsko-glagoǉskih psaltira: Оуподобихь се нѣесити поустиннѣи, и бихь ѣко нощни врань на нирищи. Забдихь и бихь ѣко птица особѣщнѣ се на з'дѣ. Gundulićeva parafraza tih dviju vrsta glasi:

Nenasitu pustinskomu	Ne združi me vik san tihi,
priličan sam ja vidjeti,	sve sam drage noći bdio,
tere da sam, mogu rieti,	tere sam se učinio
kako noćni vran na domu.	jak modrokos sam na strihi.

Neobični su u toj Gundulićevoj parafrazi nazivi: *nenasit pustinski* za pellicanus solitudinis, *noćni vran* za nycticorax i *modrokos* za passer solitarius, jer ih Gundulić nije mogao preuzeti iz jednoga teksta srodna dubrovačkom psaltiru, koji ovdje ima »Priličan učinjen jesam pelikanu pustińskomu (*Pd* i Kašić: od pustińe), učińen jesam kako *ptić* noćni u pribivališti (*Pd ļiļak* u spili, Kaš. *kukavica* u pristaništu, marg. noćni vran). Bdio sam i učińen jesam kako *vrabac* divi *(Pd* kos divi, Kaš. vrabac samoživac) na striesi«. Međuto je ipak van svake sumńe, da ih je Gundulić samo preuzeo iz jednoga teksta, jer osim srodnosti prvih dvaju naziva s crkvenoslovenskim неыасꙑтъ i нощнїй вранъ sva tri dolaze i u »Oficiju« Mat. Alberti-a (Mleci, 1617): Upodobih se najazitu pustińskomu, i bih kako noćni vran na domišću. Bdih i bih kako modrokos na strihi. U obliku najazit ta riječ dolazi još i u *»Istumačenju pisnih Davidovih«* Andrije Vitaļića (Mleci, 1703, str. 337, 340) pa i u mlađem psaltiru popa Mihovila Jurjetinovića Ivakića Kaštelanina (rkps zagrebačke sveučilišne knižnice, sign. R 3423, sv. II, ps. 101_7), koji riječi najazit daje ova objašńeńa u »Istomačenju«: »Učinio sam se priličan najazitu u pustińi. Najazit ili bučac, u albaneski jezik nenasit, latinski pelicano«. Od ostalih parafrazatora N. Dimitrović ima: pelikan, ļiļak, kos, Budinić: pelikan, noćna vranica, niktikor, kos, fra Luka Bračanin: pelikan, parpačeca, merula, Ign. Đurđević, vjerojatno po Gunduliću, nenasit i modrokos ali jež noćni. U ps. 37_{14} za lat. riječ mutus Gundulić (kao i Đurđević) ima niemac (isp. o. c. str. 202 stih 59), a tako i Kašić (u ńega i za surdus glušac), dok svi drugi imadu samo nijem (i gluh); u ps. 50_9 za lat. hyssopus svi imadu: ižop i isop, samo Gundulić (isp. o. c. str. 204 stih 33) i Đurđević kao i Kašić: sipant; u ps. $101_{13, 25}$ prema lat. »in generationem et generationem« Gundulić imade od naroda do naroda (isp. o. c. str. 208, stih 56, str. 209, stih 107) kao redovno i dubrovački i fra Lukin psaltir; Kašićevo: »u porođenje i porođenje« nasloneno je na latinski tekst. Prema ps. 37_{11} »Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea, et lumen oculorum meorum, et ipsum non est mecum« ima Gundulić (isp. o. c. str. 202, stih 41—44):

srce smućen' u meni je,
mâ kripos me ostavila,
i od oči svitlos mila,
jaoh, i ona sa mnom nije.

Prema crkslov. hrv. glag. psaltira срце мое смете се ва мнѣ, и остави ме сила моѣ, и светъ очию моею и та нѣстъ са мною dolaze prema latinskom suvišne riječi u meni i u dubrovačkom psaltiru (srce moje smućeno jest u menje i ostavila me jest krjepos moja i svjetlost očiju mojijeh nije sa mnom) i fra Luke (srce moje smućeno jest u meni, ostavila jest mene kripost moja, i svitlost očiju mojih, i ona ni sa mnom) a ispravļeno po latinskom samo u Kašića (srce je moje smućeno, ostavila je mene krjepost moja, i sfjetlost od očiju mojijeh, i ova nije sa mnom), a i u rukopisnom »Hortus animae to je reći raj duše« od g. 1567. (сарце мwие смѹћено нест, wстави ме криепостъ мона и вид очиѹ монехъ и та ние за (!) мнwмь).

4

Kad se, kako smo vidjeli, i prema pjesničkim parafrazama psalama može prilično pouzdano kazati, da li se pjesnik parafraze služio pri tome latinskim ili hrvatskim tekstom psalama, prije nego što prijeđem na objašńeńe provenijencije psaltira fra Luke Bračanina, pokušat ću da odgovorim na pitańe, da li se i za ostalu Dalmaciju može suponirati egzistencija narodnih psaltira, koji bi bili stariji od psaltira fra Luke Bračanina. Parafraze koje nam u tu svrhu stoje na raspoložeńe jesu Marka Marulića († 1524) *»Stumačenje psalma: Miserere mei Deus«*, (t. j. ps. 50) i *»Pokorni i mnozi ini psalmi Davidovi«* (Rim, 1582) Zadranina popa Šimuna Budinića († 1600).

Što se tiče Marulićeve parafraze psalma 50, nije dovoļno očito, kojim se tekstom Marulić služio, jer u tom psalmu nema uopće osobito karakterističnih mjesta. Ipak po nekim sitnicama moglo bi se držati, da mu narodan tekst toga psalma nije bio nepoznat. Prema lat. Miserere ima Marulić »pomiluj« kao i crkvenoslovenski i Budinić; naprotiv dubrov. psaltir, Vetranović, Dimitrović, fra Luka Bračanin imadu za miserere uvijek smiluj se. Stihovi: Srce moje plače, jer u duše škodi | mati me ma zače, i z grihom me rodi, koji stoje prema lat. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum et in peccatis concepit me mater mea, odgovaraju više crkvenoslovenskom hrv. glag. psaltira: зачетъ есмь — роди; naprotiv svi ostali, i to dubrov. ps.: začet jesam — prija, Vetranović, o. c. str. 435, stih 31 začet bih, stih 33 zače, Dimitrović, o. c. str. 66, stih 34—35 začet bih — zače, fra Luka začat jesam — zače, upotrebļavaju na oba mjesta prema latinskom conceptus sum — concepit začeti (prijati). Prema lat. auditui u 50_{10} Marulić ima slihu (hrv. glag. слѹхѹ, Budinić sluhu), naprotiv dubrov. ps. slušenju, Vetranović, stih 93, čuvenju, fra Luka slišanju. Prema tim nekolikim sitnicama može se nagađati, da se Marulić i u parafrazi ps. 50, kao što se sasvim sigurno u svojoj redakciji hrvatskih oficija, poslužio tekstom, koji se razvio iz ckslovenskoga prijevoda.

Jednako kao iz Marulićeve parafraze ps. 50, tako se ni iz Budinićevih parafraza psalama ne može izvesti zakļučak, da bi se

Budinić služio baš narodnim psaltirom, ma da je sigurno, da se nije služio ni samo latinskim tekstom; naime u ńegovim parafrazama nailazimo na jak utjecaj hrvatskih glagoļskih psaltira. Tako na pr. prema lat. ps. 26_{12}: »Ne tradideris me in animas tribulantium me« stoji Budinićev stih: »U ruke me ne daj tih ki me stužuju«, što sasvim sigurno odgovara samo hrv. glagoļskome: нє прєдаи мє в роуцѣ стоужающихъ мнѣ (fra Luka: da ne pridaš mene u duše onih ki pečale mene, Kašić: Ne pridaj mene u duše od žalostivećih mene). Naprotiv već pomenuti primjer iz ps. 101_7 (isp. gore str. LXXIII), koji u Budinića doslovce glasi:

Uspodobih se toj pelikanu ptici,
Drago jest živit koj u pustoj špiļici;
I noćnoj vranici niktikoru, ki sam
Krije se v škuļici, bižeći sunčen plam

zasvjedočava, da je Budinić zagledao i u latinski tekst, jer je riječ *niktikor*, kao sinonim *»noćnoj vranici«*, mogao načiniti samo prema lat. nycticorax. Međutim to, što i u psalmu Marulićevu, a osobito u psalmima Budinićevima nailazimo na utjecaj crkvene redakcije psalama, ne treba da nas iznenađuje, kad je još g. 1617 Splićanin Matej Alberti štampao *»Oficija«*, kojih su psalmi uz neznatne promjene preuzeti u obliku, kojim se, kako Alberti izrijekom kaže u predgovoru, »naši počtovani bogoslovci služiše u Misalu i u Brevijaru slovinskomu«.

Iako se prema svemu tome ne može dokazati, da je sredńa i sjeverna Dalmacija imala kompletnih narodnih psaltira prije psaltira fra Luke Bračanina, ipak, da fra Luka nije prevodio psalme samo iz latinskoga, pokazat ću odmah.

Već se iz dosadašńeg mog razlagańa vidjelo, da se fra Lukin psaltir, kao i psaltir Bartolomeja Kašića, mjestimice slaže s dubrovačkim psaltirom a mjestimice stoji prema ńemu sasvim nezavisno. Njegovo slagańe s dubrovačkim može se objasniti samo istovetnošću praizvora, t. j. i on se zapravo naslańa na crkvenoslovenski prijevod hrvatskih glagoļskih psaltira. Naprotiv ńegovo odalečeńe od dubrovačkoga psaltira posļedica je konzekventnije sprovedenoga naslańańa na latinski tekst, odnosno i razlika dijalekata, kojima su pisani. Svakako kao karakteristično vaļa i to istaknuti, da fra Lukin psaltir, koji se hronološki ređa iza dubrovačkoga psaltira, stoji s obzirom na praizvor narodnih psaltira daļe od dubrovačkoga nego mlađi Kašićev psaltir, premda Kašićev i fra Lukin imadu i zajedničkih osobito leksičkih osobina, koje ih jednako odvajaju od dubrovačkoga psaltira.

Sam fra Luka Bračanin nazvao je u završnoj biļešci psaltira svoj rad »pisanjem i tumačenjem« (isp. »Ovo pisanje i tumačenje bi dospiveno na osan novembra nakon 1598...«, v. o. c., str. 129), što je dr. Karlić uzeo samo u značeńu direktnoga pre-

vođeńa iz latinskoga. Naime dr. Karlić izrijekom kaže: »Ispoređivańem utvrdio sam, da je fra Luka psalme preveo s latinskoga iz Vulgate. Zato nam u ostalom i sam izravno daje nepobitan dokaz u ps. 73 br. 3, gdje je iz hitńe ili neopreza najprije iz Vulgate prepisao do riječi »in pace«, a zatim preveo »u miru« (isp. o. c., str. XII). Taj zapis, a da fra Luka i nije nazvao svoj rad na psaltiru i tumačeńem, bio bi jak dokaz, da je on, pišući psalme, imao pred sobom i latinski tekst. Nego ako taj zapis i znači to, drugi neki ńegovi zapisi dokazuju, da je on i prepisivao, jer se oni potvrđuju iz psaltira hrvatsko-glagoļskih i narodnih. Tako je fra Luka u ps. 4_7 imao najprije zlamena jest: signatum est; u glag. imamo tu: знамєна сє, a u dubrov. ps. zlamenova jest; u ps. 7_6 u prvašńem Da progoni riječ progoni popravļena u budetirati: lat. Persequatur; u hrv. glag. да поженеть, dubrov. Da progoni, Alberti: Progoni, Kašić: Progonio. U ps. 30_{19} u originalnom »nima budite usta himbena, koji govore« ispravio je dr. Karlić po gramatičkoj kongruenciji »koji«, jer se odnosi na neutrum usta (isp. lat. muta fiant labia dolosa, quae loquuntur...), u »koja«. Fra Luka je koji očito prepisao iz svoga predloška, jer ono na ovome mjestu stoji i u dubrov. psaltiru: nieme da budu usne hodhibne, koji govore (isp. hrv glag.: нѣми да боудоут оустни ластивие глаголющее); oblik koji ovdje je upravo dualni oblik u odnosu prema ranijim dualima оустнѣ: usti, od kojih se prvi češće potvrđuje u hrv. glagoļskim psaltirima (isp. ps. 62_4, 65_{15}, 70_{23}...), a dual usti potvrđuje se iz Bernardinova lekcionara.[89] U ps. 68_{31} prema popravļenom s-pisanju u »popivanju« (lat. cum cantico) imamo u hrv. glag. с пѣснию, u dubrov. ps. s piesniu. Prema prvobitnom naučil mj. učil u ps. 70_{17} (lat. docuisti) ima u hrv. glag. наоучи, u dubrov. naučio, a samo Kašić učio. I prvobitno ńega mj. ńu u ps. 126_1 (lat. Nisi Dominus aedificaverit domum, in vanum lavoraverunt qui aedificant eam) razumjet ćemo samo tada, ako suponiramo, da je fra Luka imao pred sobom tekst, u kojem je stajalo otprilike kao u »Oficijama« M. Alberti-a: Ako gospodin ne sazijet dom, u tašćad trudiše se ki zijut ńega (isp. str. 66, 74, 143...; hrv. glag. аще нє господь сазиждеть домоу, всоуе троудеть сє зиждоуще и), i u taku je tekstu on riječ dom odmah zamijenio s kuća (ako gospodin ne sazije kuću, utašćad su se trudili, ki su gradili ń u«; isp. dubrov. ps.: Nego gospodin ako uziđe kuću, utašte se trudili jesu koji ziđu ńu) a propustio istodobno i njega zamijeniti s nju. Latinski tekst nije ga mogao zavesti, jer baš u ńemu stoji na tom mjestu »eam«, koje se tu odnosi na imenicu žen. roda domus.

Nego osim gorńih potvrda, da se fra Luka Bračanin osim latinskoga teksta služio i tekstom ili hrvatskih glagoļskih psaltira ili i kakim starijim narodnim tekstom, ima za to i drugih dokaza.

[89] Isp. M. Rešetar, Primorski lekcionari, Rad 136, str. 155.

Tako je na pr. ńegov tekst u ps. 3_8: »Zač si ti porazi s v e s u p r o t i f n i k e m o j e k i p e č a ļ a h u mene prez uzroka« mogao nastati samo kontaminacijom hrvatskoga i latinskoga teksta, a nikako samim prevođeńem iz latinskoga, jer samo »s v e s u p r o t i f n i k e m o j e« odgovara lat.: o m n e s a d v e r s a n t e s (Quoniam tu percussisti omnes adversantes mihi sina causa; tako i Kašić: Ere si ti porazio sfe suprotivce moje bez uzroka), a »k i p e č a ļ a h u m e« jest ostatak iz hrv. predloška, prema kojemu hrv. glagoļski stoje sa svojim »vraždujuštee mne« (ѣко ти порази все враждоующее мнѣ всоуе). Takovo će biti i ovo mjesto: Mnogokrat r v u ć i s e s a m n o m p r i d o b i š e m e n e 128_1 (lat. saepe e x p u g n a v e r u n t m e a iuventute mea), gdje je r v u ć i s e s a m n o m preuzeto iz kakova predloška (isp. hrv. glag. множицею браше се са мною, dubrov. ps. često r v a l i s u m e n e, Alberti Mnokrat r v a š e m e) a onda »expugnaverunt« još jedan put prevedeno sa »pridobiše mene«, kako je ista latinska riječ prevedena i u ps. 108_3. Utjecajem hrvatskog i latinskog teksta treba objasniti i ovu besmislicu fra Luke u ps. 36_7: Nemoj naslidovati u o n o m u o n o g a k i p r o d u ž u j e u putu svomu u čoviku onomu ki čini nepravde, što stoji prema lat.: Noli aemulari i n e o q u i p r o s p e r a t u r in via tua in homine faciente iniustias (hrv. glag.: не р'вноуи спѣюшоумоу поутемь своимь чкоу творещоумоу законопрѣстоуплениe, dubrov.: Nemoj zavidjeti onomu, ki naprjeduje putom svojijem i (!) človjeku činećemu nepravdu, Kašić: Nemoj zavidjeti u onomu, koji napreduje u putu sfomu, u človjeku činećemu nepravde). Naime kako se iz cijeloga primjera vidi, Bračanin participijalnu konstrukciju razrješava redovno u relativnu s o n a j, k o j i (isp. u čoviku o n o m u k i č i n i: in homine faciente: človjeku činećemu), pa je tako od participijalne konstrukcije nastalo i ńegovo o n o g a k i p r o d u ž u j e, a kako u ovom slučaju ne u latinskom tekstu već u hrv. glagoļskom imamo taku konstrukciju, to je jasno, da je namjesto ńegova »onoga ki produžuje« morao u predlošku stajati particip kao i u glagoļskom tekstu. Isp. ovake nepravilnosti u ps. 3_7, $5_{7, 12}$, $34_{19, 26}$ i t. d. Fra Lukino: K a d a o b r a t i gospodin sužaństvo Siona, učinjeni jesmo utišeni 125_1 moglo je nastati samo prema hrv. glag. егда взврати господь плѣнь бѣхомь ѣко оутѣшени, a nikako prema lat.: i n c o n v e r t e n d o dominus captivitatem Sion facti sumus sicut consolati; prema lat. in convertendo dubrov. psaltir ima »u odvraćenje«, Kašić »u obraćenju« a Alberti »u uzvraćanju«. (Isp. kod Bračanina ps. 18_{12} u obsluženju: lat. in custodiendis, 13_3 na prolitje: lat. ad effundendum i t. d.)

Ne mańu važnost za naše tvrđeńe imadu i ovaki primjeri. U najstarijem crkvenoslovenskom prijevodu prevođena je grčka prepozicija ἐνώπιον redovno prostim прѣдъ, a samo u ps. 9_{25} sa: прѣдъ лицемь. U latinskom se prema toj grčkoj prepoziciji upotrebļava redovno i n c o n s p e c t u, i zbog toga je u našim narodnim psalti-

rima, da se postigne što tješńe naslańańe na latinski tekst, starije p r ě d ъ hrv. glag. psaltira redovno okretano u: p r i d o b r a z o m (p r i d l i c e m). Kad bi fra Luka bio doista prevodio psalme samo iz latinskoga, nema sumńe, da bi kod ńega prema lat. i n c o n s p e c t u mogli imati samo p r i d o b r a z o m, ali i uprkos tomu imade i on i samo p r i d, na pr. prema lat. et dolor meus i n c o n s p e c t u m e o semper 37_{18} imamo: i bolest moja p r i d a m n o m j e s t vazda (hrv. glag. и болезань моѣ преда мною есть винноу), naprotiv u dubrov. psaltiru: i boljezan moja p r i d o b r a z o m m o j i j e m jest vazda, Kašić: i bolest moja prid licem mojijem vazda. Samo p r i d dolazi u Bračaninovu psaltiru još i u ps. 100_7, 115_8, 142_2, naprotiv p r i d o b r a z o m u ps. 5_9, 9_{20}, 10 hebr. $_5$, 14_4, 15_8, 16_{15}, $17_{7, 13, 23}$, 18_{15}, $21_{26, 28, 38}$, 22_5 i t. d. Naslańańem na hrvatske glagoļske psaltire objašńava se i ps. 34_8: Pridi ń i m zamčica, ku n e z n a j u, i uhićenje, ko s a k r i š e, uhiti ń i h, i u zamčicu u p a d i t e onu istu, jer latinski tekst na istaknutim mjestima imade singulare (veniat i l l i laqueus, quem i g n o r a t, et captio, quam a b s c o n d i t, apprehendat e u m, et in laqueum c a d a t in ipsum), a samo hrvatski glagoļski psaltiri, baš kao i fra Luka, plurale (да придеть имь сеть, еже не свѣдеть, и ласть юже скрише, обимет' е, и в сет' да впадоут' се в коуп'); prema latinskom su popravļeni dubrovački psaltir (da m u pride očce, koje n e z n a, i stupica, koju j e s a k r i o, da uhiti ń e g a, da očce p a d e onođe) i Kašićev (došla n a ń e g a zančica, koju n e p o z n a, i očce, koje j e s a k r i o, uhitilo ń e g a, i u zančicu upao u istu). Bračaninovo »V e l e ž e l i n i« u ps. 18_{11} (u Karlićevu izdańu originalno »xelini« pogrješno transkribovano u »želni«) ne može da bude direktan prijevod latinskoga »desiderabilia«, već će biti vaļada prepisivačka griješka crkvenoslovenskoga hrvatskih glagoļskih psaltira: вжделенни. Po svoj prilici na prepisivačku griješku vaļa odbiti i fra Lukino »i veće da ne u m r e m« u ps. 29_{13}, na kojem mjestu prema latinskom »et non c o m p u n g a r« imadu hrvatski glagoļski psaltiri „и не оумилю се“, dubrovački psaltir »i ne s m i r i m se«, a Kašić »i ne ć u s e o b o s t i«. Ako se ne radi o izdavačkim griješkama, tada idu ovamo još: 142_3: u n i š t i l je mene, očito mj. u m e s t i l, lat. collocavit, dubrov. ps. n a m j e s t i o je mene (isp. ps. 112_8), 36_{23}: i put ńegov l e t i t i će prema dubrov.: i put ńegov h o t j e t i ć e, lat.: et viam eius volet, hrv. glag.: и поути его вхощеть; 118_{83}: kakono mih u s l a m i mj. s l a n i (lat.: sicut uter in pruina, hrv. glag.: ѣко мѣхь на сланѣ, dubrov. i Kaš. ps.: kako[no] mieh na slani) i t. d. Napokon i nedosļednost u upotrebi nekih riječi može se objasniti samo naslańańem na crkvenoslovenske a nikako ne direktnim prevođeńem iz latinskoga. Tako na pr. s p a s e n j e: s h r a n j e n j e i s p a s i t e ļ: s h r a n i t e ļ, od kojih prema latinskom s a l u s ima Bračanin samo s p a s e n j e (isp. ps. 21_2, 50_{16}, 68_{14}) i s h r a n j e n j e (isp. ps. 32_{17}, 34_3, 68_{30} ...) a prema s a l v a t o r samo s h r a n i t e ļ (isp. ps. 24_5, 61_7 ...), naprotiv prema

lat. salutaris i salutare dolazi kod ńega naizmjence s p a s e n j e i s p a s i t e ļ odnosno s h r a n i t e ļ, i to bez razlike, da li u latinskom stoji masc. s a l u t a r i s ili neutr. s a l u t a r e. Bračaninovo s p a s e n j e vaļa u ovakim slučajevima odbiti na utjecaj crkvenoslovenskoga съпасение, a tako i s p a s i t e ļ, gdje stoji prema lat. salutaris (kao u ps. 61_3, 64_6 . . .), na crkvenoslovensko съпаситель, naprotiv gdje ono kao i s h r a n i t e ļ stoji prema lat. s a l u t a r e (kao u ps. 20_2, 52_7, 61_2, 70_{15}, 90_{16}, $118_{81, 123, 174}$ . . .) bit će vaļada zbog nedostatnoga znańa latinskoga jezika, za što u Bračaninovu psaltiru ima više dokaza. Jednako vaļa objašńavati i nedosļednost upotrebe riječi *viće* (isp. ps. $1_{1, 5}$, 20_{12}, $32_{10, 11}$, 70_{10} . . .), *skupšćina* (isp. ps. 25_4) i *svit* (isp. ps. 10 hebr.$_2$, 12_2, 13_6, 65_5 . . .) za latinsko c o n s i l i u m, prema kojemu u hrvatskim glagoļskim psaltirima stoji samo съвѣтъ; ili *mišca* (isp. i *mišcu* svetu ńegovu: hrv. glag. и мишцӑ свєта єго 97_1, u *mišci* visokoj: hrv. glag. мишцєю високою 135_{12}) pored redovnoga *lakat* (isp. ps. 10 hebr.$_{15}$, 17_{35}. 36_{17}, 43_4 . . .); ili u vrime *potribno* u ps. 31_6 pored u vrime *podobno* u ps. 144_{15} prema lat. in tempore o p p o r t u n o, baš kao i u hrv. glagoļskim psaltirima (u dubrov. psalt. u ps. 144_{15} *potrjebno*, u Kašića 31_6 *podobno*, 144_{15} *zgodno*) i t. d. I neke riječi, koje bi nam se mogle činiti neobične na svom mjestu, potvrđuju se već iz starijih izvora. Tako Bračanin upotrebļava riječ *hojenje* osim u značeńu g r e s s u s (isp. ps. 16_5, 17_{37}, 72_2, $118_{133, 1395}$) i u značeńu i t e r u ps. 1_6, a tako i Budinić (str. 19) u parafrazi toga psalma. Kao sinonim glagola karati, pokarati upotrebļava i Luka glagol s v i s t i t i, i to u ps. 6_2, 89_{10} (posvistiti), 93_{10} prema lat. corripere (u ps. 37_2 i 140_5 ima on prema toj istoj lat. riječi: karati i pokarati), u ps. 37_2 prema lat. arguere, a u ps. 118_9 prema lat. corrigere, glagol sviestiti za lat. corripere dolazi i u parafrazi Nikole Dimitrovića ps. 37 (isp. u gńivu tvom nemoj karat me grešnika — ni u srdbi tvojoj *svijestiti* htjej mene: Brač. nemoj u gńivu tvomu *svistiti* mene, ni u sržbi tvojoj nemoj karati mene). U ps. 34_{26} prema latinskoj varijanti »qui m a l i g n a l o q u u n t u r super me« ima Bračanin: koji *zlobļiva* govore vrhu mene, a slično i dubrov. psaltir, koji z l o b e govore na mene, naprotiv prema drugoj latinskoj varijanti, koja glasi »qui magna loquuntur« udešen je Kašićev tekst: koji *velika* govore vrh mene, a tako i hrv. glag.: велє рєчоующєи на мє; u ps. 37_{17} za istu latinsku frazu: super m a g n a l o c u t i sunt ima Bračanin: svrhu mene *velika* govorili jesu (tako i Kašić: vrh mene su *velika* govorili, i dubrov. psaltir: svrhu mene *mnoga* govorili jesu).

Interesna su i neka leksička odvajańa od dubrovačkoga psaltira, za koja se može nagađati da su iz izvora srodna s izvorom Kašićeva psaltira. Tako prema riječi *čudo* crkvenoslovenskih tekstova i dubrovačkoga psaltira, gdje prema ńoj u latinskom tekstu stoji prodigium (isp. ps. 45_9, 70_7, 134_9), Bračanin imade *skazan*, Kašić *prikazan*. Za lat. spina dubrovački psaltir kao i crkvenoslovenski ima *trn* (ps. 57_{10}, 117_{12}), Bračanin i Kašić *drača* (ps. 31_4, 57_{17}), *dračje* (ps. 117_{12} kakono oganj u dračju); od parafrazatora u ps. 31_4 Dimitrović ima *trn* (isp. l. c. str. 58, stih 17), Budinić (str. 3) i Gundulić (l. c., str. 199, stih 24) *drača*. Prema lat. adhaesit *pavimento* anima mea 118_{25} Bračanin i Kašić imadu: pritisnu se (priliepila se je) *k tlehu* duša moja (dubrov. psalt.: Priliepila se je *podu* duša moja, hrv. glag. прил'пѣ земли доуша моѣ) i t. d.

Još nekoliko riječi o dokazima, što ih je Karlić u potkrepu svoga tvrđeńa, da je Luka Brač. prevodio psalme po Vulgati poput izdańa od g. 1512, iznio u dodatku (str. 130a—130b). Da ni tu izneseni dokazi ne znače mnogo, biva jasno kad kažem, da se u ps. 37_{11}, 71_{11} i 108_{21} tekst dubrovačkoga psaltira poklapa s tekstom Bračaninova psaltira, a u ps. 136_9 i hrvatski glagoļski psaltiri imadu младѣнцѣ своє. Ni varijanta f o r t e m: f o n t e m u ps. 41_3 nema one važnosti, koju joj je davao Valjavec, jer se f o n t e m, kako sam prije kazao, potvrđuje u latinskim psaltirima brevijara, pisanih u našim stranama, koliko je meni poznato, već od 13 vijeka, prema čemu i varijanta hrvatskih glagoļskih psaltira к' богоу источникоу живоу nije nastala, kako je mislio Valjavec, na pogrješnom čitańu fontem mj. fortem, već naslańańem na latinski tekst s varijantom fontem. Međuto prema: quadraginta annis o f f e n s u s f u i generationi ili 94_{10}, kako ima i lat. biblija od g. 1512, Bračanin imade kao i crkvenoslovenski tekst: četrdeset let *blizu bih* narodu onomu, pa je Bračanin i time očito zavisan od teksta psalama, srodna s hrvatskim glagoļskim psaltirima. Kako je uostalom i sam Bračanin u ps. 149_3 upotrijebio dva arhaistička (crkvenoslovenska) oblika hvalet (всхвалєть) i uspojut (поють), na što je upozorio i izdavač Bračaninovih psalama dr. Karlić, držim, da je potpuno ispravno moje mišļeńe o provenijenciji Bračaninova psaltira, t. j. da se fra Luka služio i crkvenoslovenskim a po svoj prilici i kakim narodnim tekstom psalama, ma da je u tom tekstu ili netko prije ńega ili on sam znatno izmijenio ńegov raniji oblik, a naročito ga uskladio s tekstom Vulgate.

Napokon, kako sam već spomenuo, p r i j e p i s o m i z s t a r i j e g a p r e d l o š k a a ne novim i direktnim prevođeńem iz latinskoga n a s t a o j e i p s a l t i r o. B a r t o l o m e j a K a š i ć a. Dokaza za to imade više vrsta.

Da je redaktor Kašićeva psaltira, i to vjerojatnije sam Kašić nego prepisivač, doista imao uza se i crkvenoslovenski tekst psalama i po ńemu objašńavao neka mjesta psalama, pokazuju m a r g i n a l n e g l o s e, kao na pr. u psalmima: 93_{18}: da ga *utažiš* od dana zlijeh: *ukrotiš* (hrv. glag. да оукротиши и от дни лють); 93_{17}: u *paklu*: u *adu* (hrv. glag. в' ад'); 101_7: *kukavica*: *noćni vran* (hrv. glag. нощни врань); 103_6: *Dubina* kakono haļina: *bezdna*, pučina (hrv. glag. бєздна ѣко риза, u ps. 148_7 riječ *pučine* objašńena je: *bezdnini*, *dubine*, hrv. glag. бєздний); 103_7: Od *pokaranja* tvoga bježati će: od *zaprićenja* (hrv. glag. от запрѣщєниѣ

твоего погибноути); 103_{18}: stina pribježište *ježem: zecem* (hrv. glag. и камень прибѣжище заицемь); 104_{8}: i dođe pasja muha, i *čami* po sfijeh krajinah ńih: *skinepi* (hrv. glag. и придоу пас'е моухи, и скинипи ва все прѣдѣли ихь); riječ *„skinepi"* mogao je Kašić uzeti samo iz hrvatskih glagolskih psaltira, jer ona na ovome mjestu dolazi samo u ńima, dok svi ostali crkvenoslovenski tekstovi mjesto ńe imadu мъшицѧ — моушице[90]; 106_{37}: i učiniše *plod* od rođeńa: *žitelan* (hrv. glag. и створише плодь жителан'); 106_{38-39}: i živine ńih smańka. I *mali se učiniše: ne smali, umališe* se (hrv. glag. и скотеть ихь не оумали. Оумалише се); 108_{10}: Skitajući se prineseni bili sinovi ńegovi i *prosjačili: ushlapali* (hrv. glag. Движоуще се да пресетет' се синове его и в'схлюпают'); 108_{11}: *kamatnik: zaimodavac* (hrv. glag. заимодавць); 111_{1} i 138_{14}: *vele: zielo, zelo* (hrv. glag. зѣло); 111_{4}: *pomilovanik: i chiedari(!)* (hrv. glag. и щедарь); 139_{2}: otmi me gospodine od čovjeka *zloga: lukava* (hrv. glag. изми ме господи от' чка лоукава); 139_{4} i 148_{2}: *krjeposti: sili* (hrv. glag. сили, lat. virtus); 140_{3}: i zatvor od *okolišenja* usnama mojiem: *ograjenja* (hrv. glag. и двари ограждениѣ оустань моихь); 142_{12}: i pogubiti ćeš sfih koji *žalostive* dušu moju: *stužuju* (hrv. glag. погоубиши все стоужающее доуши моеи); 143_{5}: gospodine prikloni nebesa tvoja i *sijdi; tegni* gore: *snidi, kosni* (hrv. glag. ги прѣклони небеса твоѣ и сниди, косни гори); 147_{2}: jere je ukrijepio *brave* od vrata tvojijeh: *vjerje* (hrv. glag. ѣко оукрѣпи верѣе врать твоихь), i t. d., i t. d.

Međuto imade i obrnutih slučajeva, naime da se riječ teksta, koja se prislańa na crkvenoslovenski prijevod, objašńava kojom drugom riječi, kao u primjerima: 16_{10}: salo sfoje *zatvorili su: zaklopili su* (hrv. glag. тоукь свои затворише); 26_{5}: na *kamenu* je uzvisio mene: *stieni* je (hrv. glag. на каменѣ вэнесе ме) ili 39_{8}: I postavje vrh *kamena* noge moje: *stijene* (hrv. glag. и постави на каменѣ нозѣ мои, isp. i ps. 104_{41}); 50_{6}: da se *opravdaš* u govorenjijeh tvojijeh: *osfitlaš* (hrv. glag. да оправдиши се в словесехь своихь); $77_{18, 25}$: *brašna: piću* (hrv. glag. брашна); 79_{14}: *vepar — prasac* (hrv. glag. вепарь); 104_{4}: ištite gospodina, *utvrdite se: pokrijepite se* (hrv. glag. ищите га и оутврдите се; obratno u ps. 103_{15}: *utvrdi: pokrijepi,* hrv. glag. оукрѣпить); 118_{112}: *za* vraćenje: *cijeć* (hrv. glag. за вздание; dubrov. psaltir *cijeć* danja, Bračanin *za ciéa* plaće, lat. propter retributionem); 140_{5}: a ulje od grešnika ne *omastilo* glavu moju: *otustilo* (hrv. glag. олѣи же грѣшничь да не оумастить глави моее, dubr. ps. ulje zato grješniku ne će pomastiti glavu moju, Bračanin ulje stanovito grišnika ne će utustiti glavu moju, prema lat. oleum autem peccatoris non impinguet caput meum).

Na nekim mjestima riječ teksta, koja se objašńava postrance drugom riječi, potvrđuje se u dubrovačkom psaltiru, na pr. 8_{6}:

[90] Isp. V. Jagić, Denkschriften bečke akademije, philos. hist. Kl., sv. 52, str. LXXI.

snižio si ńega malo mańe od anđela: *smańkao si* (dubrov. ps. *snizio si* ńega malo mańe od anđela, hrv. glag. оумнил еси маломь чиномь от' анѣль, Brač. učinil si ńega mańega malo od angelov); 21_{20}: a ti gospodine ne *prodiļi* pomoć tvoju od mene: *ne učini daleko* (dubrov. ps. Ti zato gospodine ne *prodļi* pomoć tvoju od mene, hrv. glag. ти же ги не оудали помощи твоее от менѣ, Brač. ti stanovito, gospodine, *ne učini daleko* pomoć Tvoju od mene); 30_{22}: jerbo je *uskrasio* milosrdje sfoje meni: zamjerno učinio (dubrov. psalt.: zašto *uskrasi* milosrdje sfoje meni . . ., hrv. glag. ѣко оудивиль есть милость свою, Brač. zač je učini čudnovato milosrdje svoje meni; u ps. 16_{7}: *ukrasni:* zamjerna učini, hrv. glag. оудиви, Brač. učini čudnovata, lat. mirifica); 73_{6}: u sjekiri i *aški* razvrgoše ga: i u *plani,* i u *pili* (dubrov. psalt. sikirom i *aškom* razvrgoše ńega, hrv. glag. сечивомь и оскрьдомь раздроушише е, Brač. u sikiri, u želizu vrgoše ńu); 118_{103}: koliko su slatka *žvatalom mojijem* besjedjenja tvoja: *grlu momu* (dubrov. psalt.: žvalom mojijem, hrv. glag. гртаноу моемоу, Brač. ustnam mojim, lat. faucibus meis); 148_{6}: zapovijed je stavio i ne će *minuti: mimojći* (dubrov. psalt. zapovijed postavi i ne će *minuti,* hrv. glag. повелѣние положи и не мимоидѣть); 143_{6}: *Sjekni* muńanjem: *blesni* (dubrov. psalt. *Sjekni* muńami, hrv. glag. бл'сни мл'нию), i t. d., i t. d.

Iako je, kako sam već gore istakao, vrlo vjerojatno, da je u Dubrovniku, pored dubrovačkoga psaltira, bilo i drugih psaltira, koji su doduše vukli svoju lozu iz istoga praizvora kao i dubrovački psaltir, ali ipak stajali prema ńemu nezavisno, na takav jedan psaltir upućuje i K a š i ć e v p s a l t i r, jer on zacijelo nije prepisan baš iz dubrovačkih psaltira *Pz* i *Pd.* Dokaz za to bit će devet primjera s refleksom *uo* za samoglasno *l* i na mjestima, gdje *Pz* ima ili već *u (Pd* uopće ne poznaje više *»uo«),* ili kao u već spomenutome ps. 49_{3} ima griješkom *umnoxati.* U Kašićevu psaltiru *uo* dolazi u ovim riječima: *muoci* (dubrov. ps. umuci) 38_{13}, *muocatti* 49_{3}, *muocah* (dubr. ps. *umuochah)* 49_{21}, *xuoci* (dubrov. ps. suoc) 68_{22}, *umukosce* (dubrov. ps. umuchoxe) $106_{29, 30}$, *puot* (dubrov. ps. put) 108_{24}, *puoci* (dubrov. ps. puci) 116_{1}, *puocieh* (dubrov. ps. pucieh) 149_{7}. Ako Kašićev psaltir i nije pisan rukom Kašićevom, bit će ipak bio pisan još za ńegova života, t. j. prije g. 1650, kad je Kašić umro. Kako pak iz to doba nema uopće potvrda, da bi se refleks *uo* za *l* bio govorio ili pisao u Dubrovniku — najmlađe potvrde za *uo* dolaze još u djelima M a t e j a D i v k o v i ć a (1563—1631), a jedan put dolazi i u K a š i ć e v u *»Ritualu rimskomu«* (Rim, 1640) u ps. 31_{3} u primjeru *muočao* (isp. str. 83, u psaltiru ima Kašić na tom mjestu *mučao)* — to se Kašićeve potvrde za *uo* imaju smatrati mehaničkim prijepisima iz predloška, koji, kako sam već kazao, nije bio dubrovački psaltir *Pz.*

Kako sam već spomenuo, crkvenoslovenska upotreba glagola посрамити i постыдѣти сѧ osim u dubrovačkom psaltiru zadržana

je i u Kašićevu psaltiru, samo što se oni ovdje upotreblavaju u ponešto izmijeńenom obliku, t. j. kao *zasramiti* se i *zastideti se* (isp. ps. 21_6, 30_2, 33_6, 36_9, 70_1, 96_7), odnosno s pomijerańem, t. j. prema постыдѣти сѧ stoji *zasramiti* se, a prema посрамити *zastideti se* (isp. 6_{11}, 24_3, 30_{18}, 34_4, 39_{15}, 68_7, 69_3, 82_8, $70_{3,24}$, 126_5,). Ipak mnogo rjeđe nego u dubrovačkom psaltiru zamjeńuju se oni ovdje drugim glagolima, tako je na pr. постыдѣти сѧ *zastideti se* prema lat. erubesco zamijeńeno s *zacrleniti se* u ps. 24_2 (Bože moj, u tebe se uzdajem, neću se zacrleniti), 24_{20} (začuvaj dušu moju i izvadi me, da se ne *zacrlenim*), 34_{26} (*zacrlenili* se i zasramili se zajedno, koji se obeselivaju od zala mojijeh) i 69_4 (obratili se nazad i *zacrlenili* se, koji hoće meni zla), a prema lat. *confundor* samo jednom dolazi *smutiti se* u ps. 52_6 *smutili su se* (ere ih Bog pogrdio jest: hrv. glag. постидишє сє ѣко богь оуничижи є: dubrov. psalt. *opriročeni biše*, zašto bog pogrdi ńih).

III Hrvatska oficija.

I

Kako sam već naprijed kazao, najstarija danas poznata hrvatska oficija bila su namijeńena potrebama jednog ženskog samostana u dubrovačkoj oblasti, i to vjerojatno samostana, u kojem su svoj život posvećivale Bogu pobožne dubrovačke plemkińe. A zagledamo li u statut bilo kojeg sredovječnog reda, uvjerit ćemo se, da se u svima ńima kao redovno štivo samostanskih pobožnosti propisivalo čitańe i govoreńe oficija, psalama i lekcija. Sve to važilo je i za samostanski život u našim stranama, i o tome ne bi moglo biti sumńe ni onda, kad mi i ne bismo imali ni jedan sačuvani statut bilo kojeg našeg samostana. Međuto na sreću i u našoj drevnoj crkvenoj pismenosti postoji statut jednog našeg benediktinskog samostana, koji kao jedan od razmjerno vrlo mladih prijepisa s obzirom na vjerojatnost postanka svoje hrvatske matice još uvijek pripada 14 vijeku. To su »Regule sv. Benedikta«, kojima se u 14 i 15 vijeku služio samostan Rogovske opatije sv. Kuzme i Damjana na otoku Pašmanu. Izdavač tih regula A. Pavić[91] odredio im je postanak ovim, zacijelo potpuno ispravnim komentirańem: »Mislim ipak, da naš rukopis nije originalan prijevod latinskoga teksta, nego da je prijepis mnogo i mnogo starijega hrvatskoga prijevoda. Na tu misao me navelo razmatranjem razmjera, u kojem stoji naš prijevod k latinskomu tekstu. Kao i u drugih rukopisih, tako se i u našem, prijevod tako strogo originala drži, da ga bez ovoga uopće nije razumjeti. Nu premnogo mjesta u prijevodu tako su nerazumliva, da je jasno vidjeti, kako toj nerazumlivosti nije kriva nespretnost prevađača, nego bud nepozornost prepisača, bud da isti nije već znao razabrati, što bijaše u mnogo starijem izvornom prijevodu zapisano. A u jeziku našega prijevoda, tako su bez reda i bez ikake mjere stari slovenski oblici ispremiješani sa starijimi i novijimi hrvatskimi oblici, da bih ja iz toga izvodio, da tolikoj smjesi nije kriv samo jedan prepisivalac, nego više ńih, koji jedan za drugim u različita vremena slijeđahu, prepisujući svak ńih prijepis svoga predšasnika. Starina Rogovskoga manastira, koja započimle 11 vijeka, ta nas doista opomińe, da taj manastir sigurno već davno prije 14 vijeka imaše svoje hrvatski spisane regule. Ja bih prvi prijevod, koji je u našem rukopisu tek u prijepisu, stavio čak u vijek, kad još bijaše obla glagolica u hrvatskoj običajna. O tom slijede dokazi u raspravi o jeziku u našem rukopisu.«

[91] Isp. Starine, kń. VII, str. 62—63.

Kad se u pitańu postanka tih »Regula . . .« mi i ne bismo složili s mišleńem A. Pavića, opet se s obzirom na bašćanski natpis u spomen hrvatskoga krala Zvonimira mora priznati, da je već u 12 vijeku bilo sasvim sigurno hrvatskih benediktinskih samostana, koji su se i u javnim poslovima služili glagolskim pismom, dakle i ckslovenskom pismenosti. A onda i g. 1252, kad je papa Inocent IV ovlastio krčkoga biskupa Fruktuoza, da dozvoli benediktincima Sv. Nikole u Omišlu slavensku službu, konstatovano je, da omišalski benediktinci uopće i nijesu znali latinski (»ut cum ipsi qui Sclavi existunt et sclavicas litteras habeant, discere latinas litteras non possunt«), jer su oni tada, kao i ńihovi prethodnici već ranije (prout iidem et predecessores sui facere consuerunt) običavali služiti službu božju iz slavenskih kńiga. Ti latinskom jeziku potpuno neviješti benediktinci morali su već tada imati na ckslovenskom jeziku ne samo redovske regule već za vršeńe regulama propisanih pobožnosti i sve potrebne liturgijske kńige.

U pomenutim »Regulama sv. Benedikta« nema doduše odredbe, kaku sadrže zadarske dominikanske konstitucije, t. j. da se one češće u godini moraju tumačiti članovima reda i »in vulgari«, ali da je taka odredba, ili bar praksa, morala postojati i u hrvatskim samostanima benediktinskoga reda, razabira se iz hrvatskih naredaba, što ih je u izvršeńu zaklučaka tridentinskoga koncila g. 1569 za benediktinske ženske samostane sv. Salvatura i sv. Katarine bio propisao šibenski biskup Jerolim Zavorńan (Savorgnan). Tako je on u glavi 29 svojih naredaba propisao: Redofnici ki budu obrani za spovidnici koludrički i potvrdjeni od nas, budite držani imiti pri sebi jedan ispis od ovih naših konstitucioni, aliti naredab, koje svako godišće jednokrat da proštu i dekjariju aliti rastumače prid svimi koludricami zajedno s *Regulom od Reda od Mostira*, nagovarajući sestre ča bole mogu i znati budu na ńih obsluženje . . .« Dale među uvjetima za primańe u red u glavi 28 istih »Naredaba . . .« sadržan je i uvjet, da svaka novakińa mora biti ispitana i o tome, umije li pravilno čitati propisana oficija: »A zač koludrice profese i povite držane su govoriti oficij, zato nećemo da ni jedna bude dopušćena u profesion, ako prija ne bude umiti dobro štiti i govoriti oficij, u čemu

ima biti egzaminana i iskušena prid nami, ali prid drugim od nas na to odlučenim, prija nego u kapitulu koludričkom bude balotana svrhu dopušćenja na profesion.«

Kako su ove »Naredbe...« šibenskoga biskupa bile izdane da nadopune odnosno objasne redovske regule, ne iznenađuje nipošto, što one sadrže i propise, kako se pobožnosti iz glava VIII—XX »Regula sv. Benedikta« imaju upravo vršiti: »Da Oficij božanstveni, tako počińe glava 2, ima se govoriti svaki dan razgovito s devocionju i po način takof, da se može razumiti na svoja vrimena podobna, noćńa i dańa, u koru na to odlučenu, s glavom pokritom i s kokulom, s pomńom od pameti, bez ganutja, bez smiha, bez riči, ali drugoga dila koje bi moglo smesti pamet sestar. I ni jedna budi tako smina, da dočim se budu govoriti Oficiji, mozi u koru ali van kora rabiti, šiti, tkati ali takmeno dilo činiti, ni se diliti od svoga mista ali od kora od početka do dospitka bez navlastita dopušćenja od starišine.«

Iz ovih se naredaba vidi napokon još i to, da su se u benediktinskim samostanima na zajedničkim pobožnostima osim *Oficija* čitali još i *Psalmi* i *Lekcijuni*. Tako na pobožnosti, za kojih su se čitali Lekcijuni i Psalmi, počinila bi »zamirito pomańkanje« koludrica, koja bi na kor došla »bez habita«. Osim toga u glavi III ima odredba i o tome, da se »na dni težatne i u dni svetačne« »u vrime ko ńim bude izostavati, pokle svrše oficij božanstveni« koludricama mogu čitati »ke god kńige devote«, ili »ke god kńige devote od svetih otac«, ali da se »kantaju Psalmi ali Himni u slavu božju, ali večerńa i Oficij od mrtvih za duše dobročinikof«, a pozivom na sv. Benedikta, sasvim je zabrańena bila »svaka pritačigatka, i sveriči ke potiču na smih«.

Dužnost čitańa oficija i psalama na redovničkim pobožnostima postojala je i u frańevačkom redu, a odredba o tome, što sam ih našao u dva primjerka hrvatskih frańevačkih regula 16 vijeka, odnosile su se samo na pismene članove, dok su za nepismene važile druge odredbe. Tako je za jedan specijalni slučaj *»Regula i život brače i sestar tretoga reda svetoga Frančiska«* pored ostaloga propisivala, da on »ki zna i umi psaltir, da reče pedeset psalam, da ki ne umi ga štiti, recite pedeset očenašef«. Još više ovakih odredaba našao sam u jednom primjerku *»Regule od trećega reda sfetoga Frančiska na kratku«*. Tu je kap. 8 propisivao: »Vrimena od svetoga oficija jimaju govoriti po običaju crikve katedrale, i oni ki ne umiju čtiti, recite...« Ili u kap. 16: »... i svi popove recite jednu misu, a jini koji umiju čtiti da reku pedeset psalam... Svako godišće jimaju činiti reći tri mise za živih i za mrtvih, a ki umi čtiti reci psaltir...« I t. d.

2

I kad imamo pred očima take i slične odredbe i propise u statutima svih redova, od kojih je veći dio i u našim stranama bio zastupļen velikim brojem muških i ženskih samostana sa članstvom hrvatske narodnosti a bez znańa latinskog i talijanskog jezika, nipošto se ne ćemo iznenaditi, što u staroj hrvatskoj latiničkoj crkvenoj kńiževnosti baš oficija pretstavļaju štivo, koje se više nego išta drugo i prepisivalo i preštampavalo. Tako je Dr. C. Giannelli našao u Vatikanskoj kńižnici svakako najstariji hrvatski latinicom štampani molitvenik, koji će unapredak da zauzme mjesto odmah uz *Lekcionar* fra Bernardina Splićanina od g. 1495, a sadrži *ObdM, Spp, Oficije sv. Krsta* i *Oficije sv. Duha*, a nedostaje mu samo *Oom*. Naročita značajka toga molitvenika jest ńegova široka namjena, t. j. prema nadopuni *Litanija svih svetih* sa svecima, koji pretstavļaju lokalne patrone nekih gradova Dalmacije, redaktor ih je bio namijenio muškim i ženskim samostanima ne samo Dubrovnika, već jednako i Kotora, pa daļe Korčule, Splita i Hrvatskoga primorja. Naime u tome su se molitveniku, više nego u drugim molitvenicima, našli još i ovi sveci: Sveti Dujme, Sveti Tripune, Sveti Vlasi, Sveti Tudre, Sveti Dmitre, Sveti Kirijače, Sveti Pantalijune, pa čak i Sveti Ladislave.

Drugi g. 1512 ćirilicom štampani zbornik oficija i molitava prije dvije godine uveo je u povijest hrvatske crkvene kńiževnosti francuski naučeńak Mario Roques prilogom *»Deux livres d'heures du XVI[e] siècle en cyrillique bosniaque«*. Treći glagoļicom štampani zbornik oficija izdao je modruški biskup Šimun Kožičić god. 1530 u svojoj riječkoj štampariji pod natpisom: **Официꙇ римски. ‖ Официꙇ блаженє деви марие, ‖ коужань и поправлен частнимь ‖ оцемь гномь шимоунoмь бискоупомь модроушкимь с многими ‖ еже придана соуть: како се в следещем вои кажеть.**

Koliko se danas zna, nov niz izdańa ovakih molitvenika s oficijima nastavio se ravno za trideset godina kasnije. Tako same godine 1560 kao da su ugledala svijetlo dva štampom izdana latinička zbornika oficija. Spomen o onome od ńih, koji je baš sto godina kasnije pretstavļao rijetkost vrijednu da se nanovo preštampa, sačuvao nam je hrvatski isusovac o. Baltazar Milovec u posveti svoga *»Dvojdušnoga kinča«* od g. 1661, u kojoj je o ńemu kazao ovo: »Katarina Frankopan onoga po vseh narodeh glasnovitoga i vekivečnoga spominka vrednoga viteza sigeckoga grofa Zrinskoga Mikule zakoni tovaruš, vašega pak svetloga gospoctva prededa Stipana Frankopana sestra, leta 1560 bila je vučinila svoje i vnogim drugim dušam na duhovnu hranu štampati molitvene kńižice, vu kotereh bil je međ drugimi pobožnimi navuki i molitvami *Marijanski i Mrtvečki oficium.«* U tu istu godinu idu i oficija,

što ih je pod br. 343 svoje *»Hrvatske bibliografije«* Ivan Kukuļević zabiļežio riječima: Dešić Nikola: Raj duše. Padova. Gratioso Perchacinus[92] 1560, 12, list. 261. To što je tuj uz natpis istaknut još i format izdańa i broj strana znači, da je takav opis te kńižice bio uzet sa jednog sačuvanog primjerka, prema tome on bi se i sada mogao kriti u kojoj našoj ili talijanskoj kńižnici, gdje se Iv. Kukuļević za svojih putovańa bio namjerio na ń. Danas, koliko je meni poznato, o toj maloj kńižici ne zna se baš ništa.

Šesto izdańe oficija, koje je ugledalo svijetlo g. 1571, pripada opet hrvatskoj crkvenoj kńiževnosti, štampanoj ćirilovskim slovima. Sedmo štampano izdańe oficija pustio je u svijet g. 1617 Matej Alberti, vlastelin splitski i učiteļ, pod natpisom »Oficij B. Marije D. Pija V povelinjem dan skoro na dvor«. Sam Alberti svoj odnos prema tima oficijama objasnio je riječima: Iz latinskoga sada u slovinski jazik virno prinesen. To što je Alberti time kazao, nipošto ne odgovara čińenici, jer tekst ńegovih oficija ni izdaleka nije »virno prinesen iz latinskoga u slovinski jazik«, niti se on pri tome poslužio samo riječima iz slovinskoga misala i brevijara, kako to kaže u predgovoru »K čtivcu«. Naime upravo obrnuto je istina, jer u osnovi Albertijevih *Oficija* stoji hrvatska redakcija crkvenoslovenskoga teksta oficija, i tu redakciju Alberti je samo uskladio s latinskim tekstom, gdje mu se to činilo potrebnim. Taj i takav odnos između Albertijeva teksta i crkvenoslovenskoga teksta može se uočiti i na samom Ps. 119, koji radi lakšega poređeńa sa istim psalmom u crkvenoslovenskoj redakciji i u tri pohrvaćene redakcije (isp. str. XVI), donosim ovdje u cijelosti:

1 K' gospodinu kada tugovah uzvah: i usliša me.

2 Gospodine oslobodi dušu moju od ustan nepravednih i od jazika lastiva.

3 Čto se dat tebi: ili čto se priložit tebi: k jaziku himbenu?

4 Strile silnoga izoštrene s ugljeni opustiteļnimi.

5 Vaj meni, zašto gostiństvo moje udalilo se jest: uselih se sa seļani Cedra.

6 Mnogo gost bi duša moja.

7 S nenavidećimi mira bih miran; kada govorah im protivļahu mi se tuńe.

Kad je papa Pio V (1566—1572) osim brevijara i misala dao nanovo redigovati i oficija, morala su prema Pijevoj redakciji biti nanovo redigovana i hrvatska oficija. Tako je zacijelo u duhu tih izmjena radio i fra Frančisko, kad je u primjerku Maru-

[92] U toj istoj štampariji štampana je i poznata kńižica „Prigovaranje meju papistu i jednim luteran[om]" od god. 1555.

lićevih oficija isprecrtao sve oproste, a zatim na str. 15 pripisao biļešku: fra Frančisko, doktur sfetoga pisma i inkvižitur u Splitu, vidi ovi oficij i dopusti ga govoriti 1588. I Alberti će za svoja oficija biti uzeo jedan ili više starijih hrvatskih oficija, pa je ne pomoću ńih, nego na ńima, ili upravo na jednome od ńih proveo sve potrebne izmjene, i tako revidirani, a ne nanovo prevedeni s latinskoga tekst dao u štampu. Dokaz za to imamo u jednom poļičkom rukopisnom tekstu oficija, o kojemu će biti malo daļe govora.

Osmo štampano izdańe oficija a na osnovu pomenutoga izdańa od god. 1560 priredio je g. 1661 hrvatski isusovac o. Baltazar Milovec pod natpisom: »Dvojdušni kinč, jeden vernim živim na duhovni strošek, drugi vernim mrtveh dušam na odkup. Iz vnogih pobožnih knig skup spravļen« (Štampan vu Beču pri Mateju Kožmeroviju štamparu, leta 1661). Kao prijevod »iz jezika latinskoga u jezik slovinski na službu bogoļubnijeh Dubrovnika« bile se puštene napokon u svijet i štampane »Oftičice b. djevice Marije, za kojijem slijedi Ofičice od mrtvijeh, Sedam pjesni pokornijeh s letanijam velicijem, Ofičice od svetoga Križa, od duha svetoga i od svetoga Benedeta, Letanije B. Djevice Marije i razlike molitve« štampane »u Koloniji MDCXCIII s dopušteńem od starješina«. Ni za ta posļedńa štampana oficija, na koja ćemo se u ovoj glavi još svraćati, ne bi se moglo kazati, da su »istomačena« samo iz latinskoga u »jezik slovinski«, već se sasvim sigurno i u ńihovoj osnovi kriju detaļi starijih dubrovačkih tekstova.

Postoji osim toga još i *»Oficije Bl. Gospe«*, štampano u Mlecima (per Franc. Brojolli) g. 1669 te *»Ofičice b. d. Marije«* i *»Oficij umrvših«*, što ih je god. 1689 i 1690 izdao štampom u Mlecima (per Domen. Millocco) dubrovački dominikanac Ińacije Akvilini, ali jer se do ovoga časa ńima nisam mogao poslužiti, zato se u ovome uvodu ta izdańa ne će daļe spomińati.

3

Pored tih štampanih oficija nije na odmet ni broj već dosad poznatih rukopisnih oficija. Uz već spomenuti rukopis iz 14 vijeka, što ga je još g. 1829 vidio u jednoj dubrovačkoj kńižnici Andrej Kucharski, pa *Ov* iz kraja 14 vijeka, i drugi mlađi vatikanski molitvenik iz kraja 15 vijeka, kao četvrti dubrovački rukopisni tekst ređa se molitvenik dubrovačke frańevačke kńižnice (Of),* pisan doduše potkraj 16 vijeka, ali u kojem se, kako se iz varijanata uz *Ov* može vidjeti,

* U štampanom katalogu dubrovačke frańevačke kńižnice spomińe se pod br. 170 (isp. str. 43) pod natpisom: Ofičice blaž. Djevice Marie, kako Sv. Càrkva rimska opći. To je kńižica od 154 numerirana lista formata 150/105 mm. O tome gdje, kada i od koga je pisana ne sadrži nikakih biļežaka. Sačuvana je dobro i ne mańka joj ni jedan list

krije samo prijepis jednog vrlo starog teksta, koji se samo neznatno razlikovao od *Ov*.

Fragmenti oficija za mrtve dubrovačke jezičke redakcije sačuvali su se napokon i uz »Hrvatski psaltir« zagrebačke sveučilišne kńižnice *(Pz)*.

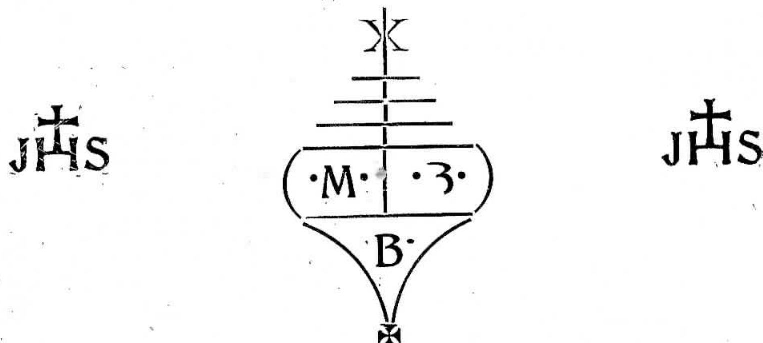
Kolu hrvatskih oficija pripada i bosanskom ćirilicom pisani zbornik, koji na svom naslovnom listu, uz naslov, sadrži još i ove podatke o svome postanku:

ѠРТ8ЄЬ ЯНИМЄ

тѡ-не рећи рай д8ше — 8-ком-се 8здарж8не 8ре

сте гѡспоће пѡ-ѡбичан8 сте римске царкве

с-многиеми девотиеми мѡлитвами



Исте есть либерь ме матеѡсь ди Зѡрзи

вожидари меркат8сь белгради

фецить нѡтаре егѡ ма-

рин8сь никѡлаи нѡ

тавить менсь

диџитись

Янѡ сал8тис нѡстре 1567 диесь 15 децембри

ин Белгради

финись

Cijela kńižica prijepis je s predloška, koji je bio defektan na početku »Večerńe na slavu gospođe«. Naime za nadopuńeńe toga mańka prepisivač je ostavio u **Of** prazne l. 44b—46a; na l. 44a **Of** svršava s tekstom »None« kao u **Ov** (isp. str. 35 redak 7 odozgo, samo u **Of** sav taj svršetak ispisan je doslovce tekstom iz »Matutina«, kao u **Ov** na str. 18, red 4—7 odozgo), a na l. 46b prvi redak odozgo počińe riječima »po rodu melchisedeka«, koje idu u Ps. 109_4 (isp. tekst **Ov** na str. 25, redak 12 odozdo).

U **Of** pojedina oficija teku ovim redom: l. 1a—66b »Offitio od dieue Marie chacho sueta zarqua rimska opchi«, na l. 66b—107b »Officie od martuieh«, na l. 108a—111b Officie suetoga Karsta, receno bi gospodinom iuanom papom...« na l. 111b—118a »Officie suetoga duha choie ucini papa benedict...« i napokon na l. 118—154a »Sedam psalam pochornieh« s litanijama i »molitvom od gospođe«.

O tom spomeniku, koji se nekoč nalazio u kńižnici frańevačkoga samostana u Fojnici, a danas je svojina Jugoslavenske akademije, prvi je pisao bosanski frańevac J. F. Jukić.[93] Poslije se pozabavio ńime i prof. Drag. Prohaska u djelu »Das kroatisch-serbische Schrifttum in Bosnien und der Herzegowina« (isp. str. 95), ali ni jedan od ńih o pravoj genezi djela stvarno nije baš ništa kazao. Zbog toga ja ću da dam ovdje najprije njegov kratki opis.

Rukopis ima ispisanih papirnatih (ne pergamentskih, kako kaže Prohaska) 160 listova formata 208 mm/155 mm, osim toga na početku ima 1, a na kraju 4 prazna lista. Na l. 1a b naknadno je vaļada ruka, koja je pisala i cijeli rukopis, pripisala pjesmu п8че мои. Gore navedeni natpis nalazi se upravo na l. 2a. Na l. 2b—7b teče kalendar od mj. ženvara do mj. novembra, dok je decembar svršavao na l. 8a, ali kad je taj list propao, bio je zamijeńen novim listom, i on je ostao neispisan. Na stražńoj strani izgubļenog lista nalazilo se kazalo sadržaja rukopisa za l. 11a—42b, jer je u kazalu na l. 9a b i 10a prikazan sadržaj rukopisa samo za l. 42b/44b do l. 160. U tekstu na l. 10b krije se upravo ćirilicom pisani latinski кредо ин 8н8м дез̃мь; l. 11a—12b sadrže ulomke iz jevanđeļa Luke I 26—38, Matije II 1—12 i Marka XVI 14—20, na l. 12b počińe »Muka gospodina našega Isukrsta po Matiju« (l. 12b—19a), pa daļe »Muke Isukrstove« po Marku (l. 19a—24a), Luci (24a—27b) i Ivanu (28a—31a), i napokon na l. 31a—45 molitve za razne prigode dana i života.

Za tim štivom, koje nema ni *Ov* a ni ostali ńemu srodni molitvenici, slijede oficija. Najprije dolaze tuj tri dijela Marijina oficija: prvi s natpisom na l. 45a почињне ѡфичие блажене Марие пѡ ѡбичан8 свете римске царкве teče do l. 72b, drugi пѡчињне др8гѡ ѡфичие блажене диеве марие ѿ недиећле парве адвента дари дѡ бѡжића zaprema l. 72b— 82a, pa treći пѡчињне третие ѡфичие блажене диеве ѡд вечерње на рѡћенина гнѡва дари до ѡчищенина блажене госпоће l. 82a—95b. Tuj se daļe nastavļaju Седамь псалама пѡкѡрнйехь давидѡвнехь, koji teku do l. 103b, gdje пѡчињне ѡфичие ѡд мартвиехь, koje svršava na l. 115a. U ostatku rukopisa dolazi još ovo: na l. 115b—116a: наслиед8н8 8ре помилованиа блажене марие диеве кѡие Клеменњ папа слѡжи и дѡп8сти ћне декѡтѡ говѡрећи четирнста дань прѡщениа, na l. 116b—116b: ѡфичие ѿ главниехь благданѡвь блажене дйеве марие, i napokon od l. 120b do kraja rukopisa nižu se razne molitve i drugo pobožno štivo.

Taj molitvenik, kako se iz natpisa razabira, pisao je god. 1567 u Beogradu Marinus Nikolai (vjerojatno Nikolić) za trgovca Mateja Đora Boždarovića (матеѡсь ди Зѡрзи

---

[93] Isp. ńegov članak »Starodavnosti bosanske« u Danici ilirskoj, br. 27 od 2 srpńa 1842 god., str. 107.

Бwжидари), od kojih je jedan i drugi vjerojatno pripadao beogradskoj koloniji dubrovačkih trgovaca. Nikolićev prijepis nosi u toj vrsti i inače poznati natpis [H]ortu[lu]s anim[a]e — to je reći raj duše —. Taj bosansko-dubrovački prijepis upravo je učińen s predloška, koji je bio pisan (ne štampan) latinskim slovima, a u kojem je osim toga bilo i jezičkih elemenata hrvatskih čakavsko-kajkavskih govora, ali ih je prepisivač, kako je znao i umio, usklađivao s ikavsko-ijekavskim govorom svog štokavskog dijalekta.

Da je Marin Nikolić svoj »Ortus anime« doista prepisao s predloška, koji je bio pisan, ne štampan, latinskim slovima, dokaz za to pružaju nam mnogobrojne prepisivačke griješke i zapisi, od kojih najveći dio i ne bismo mogli razumjeti kad za podlogu prepisivańa ne bismo stavļali latinički predložak. Broj prepisivačkih griješaka i nije toliko skrivila samo latinica po sebi, koliko to, što mnoge latinicom napisane riječi prepisivač uopće i nije razumio, odnosno razumio ih je u duhu svoga štokavskog govora. Tako odmah na početku svoga rukopisa u prijepisu pjesme[94] *»Puče moj, ča učinih tebi, ali u čem ožalostih tebe, odgovori meni«* prepisivač nije razumio čakavsko »ča«, pa ga je imajući u svom latiničkom predlošku ili »ca« ili, ako je predložak bio pisan kajkavskom[95] grafikom, »cha« prepisivao s ка: Пꙋче мои, ка ꙋчини теби, али ꙋ чем, wшалwсти (!) тебе, wдговwри мени. Ovakovih zamjeńivańa glasovne vrijednosti pojedinih slova pri mańe poznatim riječima ima i više. Ne poznavajući riječi curenje (fluxio, akad. Riječ. za tu riječ ima potvrde samo iz Bjelostjenčeva, Voltiģijina i Vukova rječnika) prepisivač je i ovdje u slovu „c" kojim je riječ vaļada bila pisana, naslućivao glas „k", pa je u ńegovu prijepisu nastalo: за кꙋрение карвавога пота ћнегова (l. 148a). U 8 stihu ps. 148 za lat. Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum on ima wгаћнь, тꙋка, снигь, ледь, дꙋхь ѿ внетрова (l. 54 b, Milovec str. 79: Ogany, *tucha*, ſzneg, led i duhi vihreni) prepisivaču nije bila razumļiva riječ tuča (pisana „tuca" ili „tucha"), jer je kao Dubrovčanin za isti pojam upotrebļavao riječ „grȁd", i zato ju je napisao тꙋка — tuka. U ps. 44, za lat. Myrrha et gutta et casia on ima мнера и капћла и чаша (isp. l. 48a), prema lat. partes vulpium erunt u ps. 62_1, čita se kod ńega дне-ли-сичамь бꙋдꙋ (l. 53a), a odgovor Marijin anđelu u Luke 1_{38} glasi kod ńega: еww слꙋжбеника госпwдинwва (l. 11b).

Daļe prepisivač je mnogo griješio u pisańu glasa „*v*", koji je kod ńega i u ćirilici, kako to često biva u latiničkoj grafici, pisan slovom ꙋ — *u*: какwꙋw би билw тwй поздравлениє (l. 11 a), ꙋсака ричь (l. 11 a): obrnut je slučaj, gdje je glas *u* pisan ćirilovskim slovom *в* u ps. 129_2: бꙋдите свн (t. j. uši) твои приклоне (l. 99a). A jer je predložak, kako rekoh, bio pisan a ne štampan, ne iznenađuje, što se prepisivaču i za glas „n" potkrao „в" u Mat. II_6: а ти бетлеме граде жидwвски, никакwре ништи ни имавши ꙋ владаниꙋ жидwвскwмꙋ (l. 11 a, lat. Et tu Bethlehem terra Juda, nequaquam minima es in principibus Juda), gdje je riječ predloška najmanši (isp. Lekc. Bern. str. 14) on krivo pročitao pretvorivši je u „ни имавши" („ni imavši"). Prepisivač nije daļe bio siguran, gdje „ch" treba čitati ili upravo transkribovati u *ć* (ћ) a gdje u *k* (к), pa je i u tome griješio, kako pokazuje na pr. mjesto iz Luk. II_{32}: и кралевати ће ꙋ дwмꙋ какwвwвꙋ виће, gdje je posļedna riječ виће : viće ovako kako je napisana besmislica, a stoji mjesto riječi „*u vike*" (lat. in aeternum Zad. lekc. 86, Bern. lekc. str. 4: i kraļevati bude (cesarovati će) u hizi Jakofļi na vike). Glasovi ļ i ń u „Hortus animae" pišu se, prema grafici rukopisa, pravilno kao ћл i ћн, ali pod utjecajem latiničke grafike predloška i sa: гл (могливе moļbe, l. 98 b) i гн (стегнꙋћи-steńući, l. 56 b, 72 a). Napokon karakterističnija mogu se smatrati i pomijerańa slova i glasova s-š-z-ž kao u primjerima: сиринꙋ (t. j. širinu) земћле l. 52 b, već spomenuti ниши (t. j. nisi, l. 11 a), сви za *uši* (l. 99 a), ошалости (t. j. ožalosti u pjesmi „Puče moj ..."), за щw ꙋзилни (t. j. usilni) несте wвw жени (Mat. XXVI-10, Bern. lekc. str. 69. Zač usilni jeste ovoj ženi), из ꙋста младића и сазнаосихь(!) (mj. sasnućih) сваршио си хвалꙋ (l. 46 a Ps. 8_3, isp. Milovec str. 47: iz vust detećih i sesnućih zvršil si), и овце пасе (mj. paše) ћнегове (l. 45 b, 52 b), коне преходе стаже (mj. staze) мора (l. 46 b), и слаћи ѿ меда и заћи (mj. saći, l. 47a), виечнега оца церꙋбин (mj. kerubin, l. 51b), благосовите роце (mj. rose) и срижь (l. 53b) еww не ꙋздриемћле ни заꙋзне (l. 61 a mj. zasne, usne, Ps. 120_4) дꙋда шаша какw врабаць (l. 63a, Ps. 123_7: mj. Duša naša kako vrabac ...) i t. d.

Kako sam kratko već pokazao u prilogu[96] »*O najstarijem bogoslužju u Posavskoj Hrvatskoj*«, u svim dijelovima ovoga bosansko-dubrovačkoga spomenika ima i jezičkih osobina, zbog kojih se mora pretpostavļati, da je jedan od predložaka-prethodnika Nikolićeva prijepisa na svome kružeńu kroz hrvatsku crkvenu kńiževnost raznih strana i pokrajina morao proći i taku redakciju, u koju su se uvukle vrlo mnoge od osobina hrvatskih kajkavsko-čakavskih graničnih govora Posavske Hrvatske. A jer je i hrvatski isusovac Baltazar Milovec (1612—1678) u svom »Dvojdušnom kinču« od god. 1661 preštampao i one hrvatske molitvene kńižice od god. 1560, što su sadržavale »međ drugimi pobožnimi navuki i molitvami Marijanski i Mrtvečki oficijum«, ne treba da iznenađuje čińenica, da se dubrovački bosanskom ćirilicom pisani »*Ortus anime*« na svojim »kajkavskim« mjestima kadšto vrlo lijepo podudara s tekstom Milovčeva »Dvojdušnoga kinča«. U pomenutom članku

[94] Ima je i Lekcionar Bernardina Splićanina (isp. str. 195—196) i kajkavska rukopisna pavlinska pjesmarica od god. 1644 (l. 121a—b).

[95] Na kajkavsku grafiku upućuje na pr. сзwва = szova = sova na l. 98b.

[96] Isp. Zbornik Kralja Tomislava, Djela, kń. XXVII, str. 543—546.

ja sam i naveo nekoliko takih podudaraňa, a ovdje ću da izbrojim najvažnije ńegove leksičke »kajkavizme«. Evo ih: *alduvati* (Dobrovolno alduvati ću tebi l. 58b); *beteg* (i nemoćne od mnogijeh betegov ozdravio l. 120b, i ozdravi nas od betega l. 153a); *curenje* (za »kurenje (!)« krvavoga pota ńegova l. 148a, ulenijem »kurenjem (!)« budi nam odvjetnica l. 152b), *curiti* (voda s krvju obilnato »prokuri (!)«); *črn* (»Černa« jesam na obličnu kći l. 68a); *družbenica* (više družbenic tvojijeh l. 156b); *družbenik* (Ps. 44_{15} više od družbenika tvojijeh l. 48a, Milovec 54 veće nego družbenike tvoje; družbenika učini mene 116a); *duha* (kako mira preobrana dala si duhu slatkosti l. 47a, 73a, 82b, kako cinamon i balsam mirišući duhu dah, kako mira obrana podah slatkoću duhe l. 51b, 65a, 84a, u duhu mastijeh tvojijeh 62b, 63a, nardus moja pusti duhu slatkoće 66a); *dušan* (od smrti dušne ustati se l. 154b); *glavnik* (postavićeš je glavnike na svu zemlu, l. 48a); *gledajnje* (na gledajnje preteške muke ńegove l. 147b/148a); *hiža* (u hiži blažene Marte l. 153a); *jadoven* (koje presvetu dušu u uru preslavne muke tvoje i smrti jadovene tvoje mač bolesni prijeđe l. 115b, pomaza mastju Marija tijelo prelijepo Isukrstovo blijedno blijedom smrti jadovene čini prišastnu l. 116a, isp. i l. 144b, 145a); *kalavuž* pored *kalauz* (Molitva Jozuje proroka kalavuža puka l. 158b, koji kalauz naš jesi l. 159a); *kip* (kip tvoj na ubruscu pritisnut l. 142b); *kipan* (kipna stvorena jesi i sladna l. 68b, Milovec str. 118: Kipna vučińena jesi i vugodna, ili str. 115 Črna sem ali kipna); *križno drijevo* (križno drijevo na ramenu svojemu ponese l. 121a); *lastin* (proprius: bože komu lastino jest pomilovati 94a, 102b, 115a, tvojom lastinom krvju odkupio si l. 129a, lastinomu sinu svomu ne prosti 130b, 157a); *lisiče želizne* (Ps. 149_8 Na svezanje krale ńih u oputa i plemenite ńih u lisiče želizne l. 55a); *lokot* (Ps. 147_2: Jerbo ukriepi lokoge (!) vrat tvojijeh l. 68b); *mentovati* (koji si mene do ovoga doba iz vječnijeh muka tijela i duše mjentovao l. 131a, pokora od nastanućijeh zlijeh da me mjentuje l. 151a, da nas po tvojoj slavnoj uprośńi od pošlice, kuge... mjentovati i obraniti dostoj l 154a); *mul* (ne *mŭo*, vrhu broja mula morskoga l. 158a); *nadiha* (obradost i nadiha svega cesarskoga dvora l. 122b, i svu nadihu moju l. 128a, isp. l. 142a, 156b...); *nastor* (ako uzidem na postelu nastora moga l. 94a); *nazloba* (djavaoske i človječje nazlobe misle učiniti 95a); *nazlobnik* (kada približuju se protiva mene nazlobnici l. 108b); *neoskrušen* (neoskrušena ostala si l. 65a, 83a, 89a); *noseć* (učini se noseća l. 75a); *oglavnik* (u oglavniku i u uzdi l. 96b); *opoludni* (svjetlost opoludna l. 124b); *opravdeniti se* (da se opravdeniš u besjedah l. 97b); *»podvugnu« (Ps* 101_{27} i svi kakono svita podvugnu l. 99a, »podvugnu« vjerojatno 3 l. pl. od podvugnuti, savinuti, a ovdje

97 Ovdje je na drugome mjestu okrenuto upravo u: kako mira obrana podah slatkoću duhu (!)

vałada griješkom mj. starijega poveštaju, cksl. и вса ѣко риза обѣщают'); *povekšati* (povekšaj i nauči l. 95b, povekšaj u duši krjepost l. 104b); *prijetnik* (prijetnik duše moje l. 57b); *pruglo* (jer izrva iz prugla noge moje l. 108b); *sad* (sadom plodnijem... najam podao si l. 61b); *spravišće* (da našega spravišća bratja l. 105a); *sunčen* (od sunčenoga istoka i do zahoda l. 66b); *šišak* (da mi bude... šišak — pis. upravo сисак — spasenja na glavi 157a); *štimati* (i štimaš me neprijatela tvoga l. 109b); *taborski zastup* (castrorum acies, cksl. станов' застоуп', strašnu kako taborski zastup l. 55a, 59b, 65a, 86b); *troha* (bez trohe l. 57a, 60a, 62b, 64a, 70a); *»tuhńaše«* i »ustrgao« (i »uztargao« si sve staže (!) moje i -zledi (!) noga mojijeh pregledao si, koji kako tuhńaše l. 109b, Milov. 465 i pazil si na vse steze moje i sled nog mojih premišlaval si, koji kakti tuhtina skončati se moram); *uraziti* — *vraziti* (da ni jednom suprotivštinom uraženi budemo l. 95b, koji grijehom urazuješ l. 103a, u kojijeh se veličanstvo sina tvoga uraziti može l. 126a); *vračtvo* (grješnikov uračtvo l. 156a); *zdihavati* (k tebi zdihavamo steńući i plačući l. 56b, 81b, 92b); *zmožen* — *zmožan* — *smožan* (o drvo pridrago i prečudno zlamenje, po kom jest zmožen i svijet Isukrstovom krvju odkupljen l. 138a, gospodin jaki i smožan, gospodin silan u boju l. 47b) i t. d.

Pored gorńih kajkavizama, od kojih su mnoge upotreblavali i pisci čakavci, ima i čistih čakavizama, kao *zač* l. 46b, 74b, prid *manom* l. 97a, nad *manom* l. 99b, nepravadne l. 98a, pravadnomu l. 106a pored nepravedna l. 108a, a i karakterističnih osobina dubrovačkoga govora, kao *brijeme* (l. 56b, 65a, 109b i t. d.), *dostojnos* (l. 56b), *so* oci (l. 55b), *prostr'o* (prostaro si l. 104b, pored satro l. 113a), u *ovomem suznom* dolu (l. 81b).

Za povijest hrvatskih oficija vrlo važan izvor pretstavla napokon i polićkom ćirilicom pisani molitvenik, što ga je god. 1614 prepisao Polićanin Don Marko Rudanović, kako se to razabira iz ove ńegove završne napomene: чхед. (1614) — зѹна на ·ке· (25) те книжице бише свршене кое исписах ѣа до-м-арко рѹдановић на пощенѣе маркѹ баши како братѹ.

Ѧво чтите тер молите за ме бога за негога и ѹбога, да поможе ки сва може. Ѧ м е н.

Molitvenik je mala kńižica od 159 listova, formata 105/75 *mm*, primitivno vezana u debelu kožu, a sadrži: Oficij blažene gospe, Sedam salama pokornih, Oficij svetoga krsta, Oficij svetoga duha, Videnje svetoga Brnardina i molitve za razne prigode, sve to raspoređeno ovim redom.

Najprije iza natpisa na l. 1b почине официѣ блажене госпе imamo do l. 74a tekst, koji se u glavnome pokriva s tekstom Oficija blažene đjeve Marije iz *Ov*, kako je štampan u

ovoj kńizi na str. 3—35. U pojedinostima ńihov je odnos ovakav. **P r v i** dio poļičkoga teksta, koji svršava na l. 33a (**свршен офици блажене госпе**), odgovora tekstu u *Ov* na str. 3—18, **d r u g i** dio od l. 33b—46a, sa natpisom na čelu l. 33b **почине прима госпина мала вримена**, odgovara tekstu tijerce i none u *Ov* na str. 20—25, **č e t v r t i** dio na l. 50b—66b, s natpisom **почине мала вечерна**, odgovara večerńi i kompliti u *Ov* na str. 25—36, dok za **t r e ć i** dio poļičkoga teksta na l. 46b—50a s natpisom **почине мала прима** odgovara u *Ov*. Prima sa str. 18—20. Ostatak O f i c i j a b l a ž e n e g o s p e u Rudanovićevu prijepisu na l. 67b—79a, koji čini ńegov **p e t i** dio, a ima natpis: **почине чин блажене диве марие ки-се слȣжи од-вечерне сȣботи пришаства до наивечере** (!) **ронства господинова**, poklapa se s ostatkom Marijina oficija u *Ov* na str. 30—35.

Na l. 79b **починȣ салми покорни с-летанйами ки се говорȣ за покорȣ грихов**, i oni zapremaju l. 79b—105a, a u svemu odgovaraju tekstu u *Ov* (str. 36—48). U produžeńu poļičkoga molitvenika na l. 105b—127b, a bez svake veze s *Ov*, dolaze „govoreńa" nekih svetaca i **Виденѣе светога брнардина** (ovo upravo na l. 118b—127b). Ponovo se Rudanovićev prijepis vraća oficijima na l. 128b, gdje najprije: **почине офици светога крста речено господином Иваном папом и нависти ткогоди рече ове ричи сваки дан на време свое прошщенѣа тисȣћа годишща — писан к ѣȣтрни**, koji svršava na l. 135b, zatim na l. 136a **почине офици св дȣха кои ȣчини папа бенедикт и допȣсти свакомȣ ки га рече на дан з девециѣȣном** (!) **три тисȣћа и-четрдесет дан има прошщенѣа — к ѣȣтрни писан**, koji s napomenom: **свршен офици светога дȣха. писах ѣа дом- арко рȣдановић поличанин** svršava na l. 141a.

U ostatku poļičkoga molitvenika nalaze se na l. 141b—158a molitve za razne prigode; i ovdje ima molitava, koje se bar od česti poklapaju s molitvama na kraju *Ov* (str. 70—76).

Jezik, kojim su oficija poļičkoga molitvenika pisana, jest crkvenoslovenski, u kojega je fonetici provedena hrvatska čakavsko-ikavska redakcija. Ńihova crkvenoslovenska podloga ne osniva se na tome, što bi oni u neku ruku bili prijepis sa kakova predloška, koji bi vukao svoju lozu iz recimo hrvatskih glagoļskih oficija štampanih u redakciji modruškoga biskupa Šimuna Kožičića na Rijeci god. 1530. Naime ńihov predložak, što ovdje naročito ističem, pretstavļa stariju redakciju crkvenoslovenskih oficija, nego oficija od god. 1530, kako se to može vidjeti iz poređeńa već češće spomińanoga psalma 119:

P o ļ i č k i t e k s t o d g. 1614:	H r v. g l a g. o f i c. o d g. 1530:
1 Ка господеве егда ȣ[с]крбех вазвах: и ȣслиша ме.	Ка г҃вѣ егда вскрбех вазвах': и оуслиша ме.
2 Господин избави дȣшȣ моѣȣ од ȣст неправедних, и од ѣазика ластива.	Г҃и избави дȣшȣ мою от' оуст' неправаднних': и од' езика ластива.
3 Что даст се теби, или что приложит се теби: (и) к ѣазикȣ ластивȣ?	Что даст се т҃бѣ: или что приложит се тебѣ: к' езикоу ластивоу?
4 Стрили силнаго изоштрени са горȣћими ȣгалми пȣсти ними.	Стрели силнаго изоштрени: са гороущими оугалми опоустними.
5 ȣви мни, ѣако пришастие мое ȣдали(х) се: (и) ȣселих се ȣ села тамна.	Оуви мнѣ, ѣко пребивание мое оудали се: пребих' с пребивающими в кедре
6 Много пришаствова дȣша моѣа. 7 С ненавидећими мира бих миран: егда глаголах ним, борахȣ се са мноѣȣ спити.	Много пребива доуша моѣ. С ненавидещими мира бех' миран': егда глаголах ним, борахоу се са мною остюн'.

Dok se poļički tekst u cijelosti, pa naročito i u drugom dijelu 5. stiha, naslańa na tekst starih hrvatskih glagoļskih psaltira, tekst u hrv. glagoļ. oficijama na istaknutim mjestima je pomlađen, a u drugom dijelu 5. stiha osim toga još naslońen na latinsko: **h a b i t a v i c u m h a b i t a n t i b u s C e d a r.** Između jednoga i drugoga teksta postoji u tome odnos sličan odnosu između *ObdM* i *Oom* u *Ov* (isp. naprijed str. XVI—XVII).

Poļički molitvenik, makar prijepis iz početka 17 vijeka, mora uopće da je potekao iz crkvenoslovenskoga molitvenika hrvatske glagoļske pismenosti, iz kakoga je hrvaćeńem nastao i *Ov*, jer on se sa *Ov* slaže i na nekim naročito značajnim mjestima u molitvama. Naime kad bi se oni podudarali samo u psalmima, tada bi se moglo pretpostaviti, da su međusobna podudarańa te vrste i sasvim slučajna, jer su se redaktori pramatica poļičkih oficija i oficija u *Ov* poslužili samo tekstom istovrsnih hrvatskih glagoļskih psaltira, dok je u ostalim dijelovima molitvenika svaki od ńih nezavisno jedan od drugoga prevodio upravo latinski tekst. Kad bi oni doista tako bili nastali, tada bismo jedva mogli objasniti podudarańe u ovoj molitvi *»Sedam psalama pokornih«:*

Poļički tekst (l. 103b):	*Tekst Ov* (str. 47)
Боже од кога света желниѣа, рисни свети и права сȣт дила, дай рабом (и рабинам) твоим он мир, кога ови свит не может дати, да и срца наша твоим заповидем подана и о[д] враг одѣата и ȣжасти и бримена твоим бȣдите защићенѣем тиха.	Bože od koje(!) sveta željenja, r e s n i sveti i prava su djela, daj rabom tvojim oni mir, koga ne može vas mir dati, (gospodine Isukrste), da-i srca naša tvojim zapovijedem podana i od vraga oteta u ž a s t i i brjemena buduť tvojim zaštićenjem tiha.

U jednom latinskom molitveniku 14 vijeka ta molitva glasi: Deus a quo sancta desideria, recta consilia et iusta sunt opera, da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem, ut et corda nostra mandatis tuis dedita et hostium sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla.

To isto mjesto u *Of* glasi:

Bože od koga sve (!) željenja svjetovna i pravedna (!) jesu djela, daj rabom tvojijem oni mir, koga ne može vas svijet dati, da i srca naša tvojim zapovijedem podana i od neprijateļ oteta strasi, brjemena budu tvojijem zaštićenjem tiha.

U toj kratkoj molitvi, za koju, kako se iz poređeńa s latinkim tekstom to jasno razabira, za sve tri hrvatske redakcije mora se pretpostaviti samo jedna jedinstvena hrvatska crkvenoslovenska pramatica, naročito su značajna mjesta ρисни свєти — risni sveti za latinsko recta consilia, i ȣжасти — užasti za latinsko formidine. U prvom primjeru, okrenutom na crkvenoslovenski oblik ρѣсни свѣти, imamo upravo u prvom dijelu pridjev „ρѣсьнъ“, „ρѣсьнꙑй“, u kojem se daļe krije isti korijen kao i u vrlo važnim starim crkvenoslovenskim riječima ρѣсьнота, ρѣсьнотивъ, ρѣсьнотивьнъ i ρѣсьность. Od današńih slavenskih jezika riječi izvedenih od istoga korijena ima samo u slovenačkome jeziku — zbog toga i one stare crkvenoslovenske riječi u povijesti starog crkvenoslovenskog jezika važe kao panonski slovenizmi — i u kajkavskim govorima hrvatskosrpskoga jezika; od hrvatskosrpskih rječnika izvedenica od istoga korijena ima samo Stulićev rječnik: za jednu od ńih adverb *risni* sa značeńem »*ma*, at vero«, navodi Stulić kao izvor *Br[evijar] gl[agoļski]*, za drugu, pridjev *risni*, a, o, s upućeńem na riječ istinit, kao izvor navodi on *Mis[al] gl[agoļski]*. Prema tome iz hrvatskosrpskih jezičkih spomenika, koji su leksički iscrpeni za starije rječnike — računam ovamo i Daničićev »Рјечник из књижевних старина српских«, potvrđena je ona samo u liturgijskim hrvatskoglagoļskim kńigama, pa prema tome u oblast te kńiževnosti vaļa stavļati i pramaticu ovih naših molitvenika s riječi *resni* — *risni*. U tu istu oblast vodi i riječ ȣжаст — užast, jer je i ona upravo crkvenoslovenskog podrijetla, potvrđena doduše i jednim primjerom u Daničićevu pomenutom »Рјечнику« — ima je i Stulić u svom rječniku, ali je obiļežava kao rusku. Na osnovu tih slagańa naprosto ne ću pretjeravati, ako kažem, da se u ovom razmjerno mladom poļičkom prijepisu jednog djela stare hrvatske crkvene pismenosti sačuvala potvrda onih drevnih veza, koje su tamo negdje još u 13—14 vijeku vezale sjeverno područje hrvatske glagoļske crkve sa sredńedalmatinskim u splitskopoļičkoj oblasti — u toj je oblasti prvih godina 15 vijeka dijak Butko napisao prekrasni Hrvojin misal — i sa južnodalmatinskim u dubrovačkoj oblasti. Za te veze ovaj poļički molitvenik sadrži još jedan prilog: naime i ńegovo *Videnje svetoga Brnardina* pretstavļa redakciju tog sredovječnog hrvatskog prijevoda, koja još i više, nego je prof. Stj. Ivšić mogao pokazati na osnovu jednog hrvatskog glagoļskog rukopisa iz prve polovine 15 vijeka u Bodlejanskoj kńižnici u Oxfordu i dubrovačkog zbornika od god. 1520 »*Libro od mnozijeh razloga*«, potvrđuje, da je i u ovom slučaju dubrovački tekst samo prijepis jednog drevnog teksta hrvatske glagoļske kńiževnosti.

4

U nizu dosad nabrojenih hrvatskih oficija zastupļene su sve pokrajine. Tu je prije svega kolijevka hrvatske narodne kńiževnosti Dalmacija, ne samo s najvećim brojem oficija, već i sa najstarijima, i to pisanim od 14 vijeka a štampanim iz kraja 15 vijeka. U najtješńoj vezi s tima od najveće česti latiničkim oficijama Dalmacije stajalo je područje hrvatske glagoļske crkve, koja je osim u pomenutom izdańu biskupa Kožičića od god. 1530 ovakih oficija imala i u svojim pisanim i štampanim brevijarima. Samostalni zbornici glagoļicom pisanih oficija prema navodima Milčetićeve »*Hrv. glagoļske bibliografije*« potvrđuju se samo u mlađim prijepisima. Iz kajkavske i bosanske hrvatske crkvene kńiževnosti oficija se, kako smo vidjeli, potvrđuju tek od 16 vijeka, ali da je i ovdje osim štampanih izdańa bilo i starijih rukopisnih prijepisa, dokazuju prepisivačke griješke u bosanskodubrovačkom rukopsu »*Ortus anime*« od god. 1567. U svim tim u raznim stranama i na raznim dijalektima i govorima redigovanim oficijima naročito je važno to, što svi oni u osnovi svojoj izlaze iz jednog zajedničkog hrvatsko-crkvenoslovenskog praizvora.

U tome pogledu najprije se ističu sami psalmi. Sve što je u glavi »*Hrvatski psaltir*« kazato o provenijenciji Davidovih psalama u *Pz, Pd, PK*, u redakciji fra Luke Bračanina i u parafrazama psalama pojedinih hrvatskih pjesnika, važi i za psalme u hrvatskim oficijima. I u ovim psalmima u prvome redu može biti govora o pohrvaćeńu crkvenoslovenskoga teksta, a u drugome redu o ńihovu sekundarnom prilagođivańu latinskom tekstu Vulgate. Svima ńima samo je praizvor, t. j. ckslovenski tekst psalama, jedan isti, u ona druga dva postupka, t. j. u pohrvaćivańu i u naslańańu na Vulgatu nema više jedne zajedničke crte. Samo za *Spp* u *Ov* može se kazati, da su se razvili iz teksta, u kojem je bilo osobina, što ih nalazimo na pr. i u *Pz*. Ckslov. ps. 101_4: и кости моє ѣко сахал' сахоу сє samo u ta dva teksta okrenut je u »i kosti moje jesu suhe kako izgorjele« (isp. str. 39 i 198), od ostalih svaki pojedini iza riječi »i kosti moje« ima drugu tekstuaciju: Vatikanski štampani molitvenik (= *Všhm*): kako na prosuļi isprigane jesu (isp. str. 276), Marulić: kakono kremi usahnuše (str. 104), *Pd* su usahle kako poprigane, *PK* su usahle kakono glavńica, Luka Brač. kakono frigani usahli jesu (lat. sicut cremium aruerunt). Ovakih podudarańa između *Spp* u *Ov* i *Pz* ima i više (isp. na pr. 37_6, $_{13}$, 50_{21}, 101_{28} . . .), i ona su svakako odlučnija da za oba teksta pretpostavļamo zajednički izvor u jednom već pohrvaćivanom tekstu, u kojem su, kako to pokazuje *Spp*, još i u 14 vijeku dolazile i pojedine ckslovenske riječi, kako na pr: *vrazi:* neprijateļi u ps. 6_{11}, *ļudi* — narodi u ps. 101_{16}, *gospodi* u ps. 129_1, $_2$ . . . Da su *Spp* u *Ov* popravļeni i prema Vulgati, pokazuju

primjeri, kao *prjed obrazom tvojim* u ps. 37_{10}, 142_{2}, *prid obrazom mojim* 37_{18}, *zemļa bez vode* u ps. 142_{6}, udešeni na latinsko in conspectu tuo, in conspectu meo, sicut terra sine aqua, a na mjesto ckslov. прєд' тобою, прєда мною, зємла бєзводна i t. d.

U psalmima svih oficija ima sasvim sigurnih dokaza za nastojańe ckslovenski jezik zamijeniti narodnim, samo je u tome poslu, kako je to i razumļivo, učińeno više u mlađim tekstovima, a mańe u starijima. Od toga su izuzeti *Poļički molitvenik* i *»Oficija«* Splićanina Mateja Albertija; poļički molitvenik samo je fonetski pohrvatio ckslovenski jezik svojih predložaka, a leksički ga je ostavio bez promjene, Alberti se opet svijesno služi ckslovenskim jezikom hrvatskih glagoļskih liturgijskih kńiga.

Svom ckslovenskom izvoru stoje najbliže *ObdM u Ov.* Ipak da čitaoce ne zamaram velikim brojem potvrda, neka bude dosta ako za tu tvrdńu, uz već dosad u detaļima izloženo (isp. str. XV i daļe), upotrijebim i samo psalam 94, koji stoji na čelu u *ObdM*. U *Ov* (od česti i u *Of*) u tome psalmu zadržate su ckslovenske riječi: *klikujmo* (1, 2, *Pz* veselimo se), *car* (3, *Of* i *Pz* kraļ), *osnovasta ruci ńegovi* (5, *Of* osnovaše ruke ńegove, *Pz* ruke ńegove stvoriše), *uslišite, ne žestočite* (8, *Pz* čujete, nemojte otvrdnuti), *po dnevi iskušenja* (9, *Pz* u dan od napasti), *iskusiše* (9, *Pz* napastovaše), *vinu* (10, *Pz* vazda). A zaostataka čistih ckslovenskih riječi kao što je adverb *»vinu«* ima u *ObdM* i više: tako *»malim (!) činom«* cksl. маломь чиномь, paulominus, ps. 8_{6}), *sila* (virtus ps. 45_{2}, 109_{3}, 121_{8}, 148_{2}, $150_{1,\,2}$), *car* (rex, ps. 97_{6}, 109_{4}, 149_{1}), *nož* (gladius, ps. 62_{11}), *ļudi* (populus, ps. $66_{4,\,5}$), *jezik* (gens, ps. 66_{5}, 109_{5}, 112_{4}, 125_{2}, 147_{20}, 149_{7}), *plijen* (captivitas, ps. 84_{2}, $125_{1,\,4}$, pored sužanstvo, ps. 123_{6}), *bezakonje* (iniquitas, ps. 84_{3}, 124_{3}, 128_{3}, 129_{3}, pored zloba), *sjet* (laqueus, ps. 123_{7}), *pričestje* (participatio, ps. 121_{3}), *golo[s]t* (glacies, ps. 147_{17}, 148_{8}), *postideti se* (confundor, ps. 96_{7}, 126_{5}, 128_{5}), *smjerati se* (humiliter sentio, ps. 130_{2}), *pripodoban* (sanctus, ps. 96_{10}) i t. d.

Direktnih tragova ckslovenskoga podrijetla psalama ima srazmjerno još uvijek vrlo mnogo i u mlađem Vatikanskom hrvatskom molitveniku *(Vhm)* iz kraja 15 vijeka. Tako u samom odlomku ps. 149 (isp. str. 106) imamo: *prjepodobni:* sancti, *uznošenja:* exaltationes, *u jezicijeh:* in nationibus, *u ļudijeh:* in populis, *care:* reges, *slavne:* nobiles. U Vatikanskom štampanom molitveniku *(Všhm)* ovaki su leksički ostaci doduše znatno rjeđi, ali se gdjekoji još i ovdje drži, kako pokazuju primjeri: *sile:* virtutes ps. $109_{2,\,3}$, *bezakonje:* iniquitates ps. $37_{5,\,10}$, 50_{3} pored zloba ps. $50_{5,\,11}$, *dni prvih:* dierum antiquorum ps. 142_{5}, *postideli se* i *posramili se:* confudantur et revereantur ps. 69_{3}, *u ustih:* in spiritu ps. 31_{2} i t. d. Na ćińenicu da je redaktor ovog štampanog molitvenika uređujući tekst oficija zagledao i u latinski tekst, skrenuo je pažńu sam

izdavač u svojim napomenama (isp. biļ. 2 na str. 256 i 257, biļ. 6 na str. 258, biļ. 5 na str. 260). Najmańe tragova crkvenoslovenske pramatice ima u oficijama Marka Marulića. I u osnovi Marulićevih oficija krije se sasvim isti tekst, koji je i u osnovi svih pomenutih dubrovačkih oficija. Najsigurniji dokaz za to pruža nam, kako mislim, nedosļednost kojom je u nizu prepisivańa mijeńan u ńima stariji jezik. I u Marulićevim oficijama imade mjestimice riječi, koje se na odnosnim mjestima nalaze samo kao zaostaci iz crkvenoslovenskoga teksta ili i kao zaostaci iz starijih hrvatskih predložaka, jer su na drugim nekim mjestima zamijeńene one novijim, više lokalnim izrazima. Među zaostatke iz ckslovenske matice brojim riječi kao na pr. utvrjenje[98] za firmamentum ps. 18_{2} (cksl. tuj твꙑдь, a ps. 150_{1} ва оутвꙑждєнии, Mar. ovdje: u nebesih); riči za loquellae ps. 18_{4} (u hrv. tekstovima rič-riječ nadomještava ckslov. riječ слово, verbum, a prema lat. loquellae, sermo dolaze izrazi govorenje, besjedenje, rečenje i t. d.); svetińa: sanctitudo i sanctimonia a posvećenje: sanctificatio (ckslov. стнна гна ps. 92_{5}, свѣтина и вѣлѣпота ps. 95_{6}, стинѣ єго ps. 96_{12}); ispravļenje: correctio (исправлѣниє прѣстола єго ps. 96_{2}) i prema directio (жьзль правости ps. 44_{7}); od roda do roda: generatione in generationem (от рода в родь, ps. 84_{6}, 99_{5} pored u svakom narodu do naroda: ва всакомь родє и родє ps. 44_{18}). U češće spomińanom ps. 119_{5} prema lat. habitavi cum habitantibus Cedar Marulić ima stao sam s pribivalci u tmi (str. 91), gdje se „u tmi" moglo razviti samo iz ckslov. и всєлих сє в сєла тамнаѣ. Da s ovakom varijacijom ckslovenskoga teksta u nizu hrvatskih oficija Marulić ne stoji osamļen, potvrđuje se istim mjestom u Nikolićevu „Ortus anime", gdje ono glasi: прибивах стоєћими 8 тмини (Milovec 96: prebivah s Cedrovi vrstńaki), a na gorńa dva teksta naslańaju se i Oficice bl. djevice Marije (Kolonija, 1693) sa svojim: pribivah s onijem koji pribivaju u tminam" (str. 51).

Da su i mimo ono, koliko su tekstovi hrvatskih oficija već prije Marulića »popravļani« prema latinskoj Vulgati, neki taki ispravci izvršeni baš i u Marulićevu tekstu — ne kažem od Marulića, pokazuje na pr. ńegovo *prid vidińem* za lat. in conspectu (isp. str. 89 u ps. 97_{2}) pored zajedničkoga *prid licem* (isp. str. 81 ps. 18_{5}, 83 ps. 99_{2} i t. d.), odnosno gdje je prema naopako pročitanom lat. *lavabo* za ispravno levabo u ps. 62_{5} u našem tekstu *uzdvižem* popravļen u *umijem* (str. 83, isp. isto mjesto i na str. 12 i 258).

Napokon da se osvrnem još samo na dvije već spomińane varijante u ps. 94_{10} i 41_{3} hrvatskih glagoļskih psaltira. Na prvome od ta dva mjesta prema lat. Quadraginta annis offensus fui generationi illi i ckslovenskom tekstu Sinaj. psaltira четꙑри десѧти лѣтъ негодовахъ рода того svi hrvatski glagoļski psaltiri imaju: ·к· лѣть близь бѣхь родоу семоу. Ovu tekstuaciju hrv.

[98] Za ckslov. upotrebu ove riječi up. V. Jagić Entstehungsgeschichte str. 356;

glagoļskih psaltira imaju i svi hrvatski oficiji. Tako pored *Ov* i *Of* (isp. str. 4) i Marulića isp. str. 80, Vatikanski rukopisni i štampani molitvenici iz kraja 15 vijeka tuj su defektni) imaju: *Ortus anime* (l. 45b) четардесеть лиета блнжниех бн нарωдȣ ωвωмȣ (Milovec str. 44 Četerdeset let blizu beh ovoga naroda), M. Alberti: Četrdeset let blizu bih rodu ovomu, kolońske Oficice: Četrdesti dana bližnik bih narodu ovemu, a zacijelo bi se s ńima slagao i Poļički molitvenik, ali ńemu taj psalam mańka.

U ps. 41_3, kako sam naprijed kazao, i u latinskim tekstovima postoje varijante: Sitivit anima mea ad Deum $\frac{\text{fortem}}{\text{fontem}}$ vivum. Svi stari crkvenoslovenski tekstovi imaju ovdje kao i najstariji među ńima Sinajski psaltir, t. j. въждьада дша моѣ къ боу крѣпькоумоу и живѫщюемоу, naprotiv svi hrvatski glagoļski psaltiri: вжеда дша моѣ к боу источникоу живоу. Ova druga varijanta hrvatskih glagoļskih psaltira provlači se samo kroz neka od hrvatskih *Oficija mrtvih,* kao na pr. *Ov* (isp. str. 60, *Of* nema toga mjesta), *Ortus anime* (l. 111b: жеђала не дȣша мωна к бωгȣ стȣденцȣ живωмȣ (Milovec str. 473: Žeđna be duša moja za tobum bože *zdencem* živim), naprotiv u drugima kao u M. Albertija (isp. str. 277: Uzžaja duša moja k Bogu *kripku* živomu) i u kolońskim Oficicama (isp. str. 262: Žednila je duša moja k Bogu jakomu živomu) dolazi popravļeno prema latinskom tekstu sa *„fortem"*.

Time završujem ova svoja prethodna istraživańa podrijetla i međusobnoga odnosa svih zasad pristupnih mi oficija hrvatske crkvene kńiževnosti. Naime na ovome mjestu meni je u glavnome bilo samo do toga, da utvrdim ne samo opravdanost pitańa ńihova podrijetla u smjeru, kako sam ga postavio, već i to, da će se na to pitańe, kao i na pitańa podrijetla *»Hrvatskih lekcionara«* i *»Hrvatskih psaltira«*, u detaļnoj studiji moći odgovoriti u skladu s tvrđeńem postavļenim u samome uvodu, t. j. da se i hrvatska crkvena kńiževnost »strana s latinskim liturgijskim jezikom u svojim najstarijim i najvažnijim tekstovima baš tako naslańa na staru crkvenoslovensku kńiževnost, kao što se na ńu naslańa i hrvatska glagoļska crkvena kńiževnost«, ili upravo, da je i hrvatska latinička crkvena kńiževnost u svojim drevnim počecima s hrvatskim glagoļskom crkvenom kńiževnosti uopće bila jedno.

Dr. Franjo Fancev

Objašńeńe izdańa i popravci griješaka.

Kako će i sam čitalac zapaziti, u ovoj kńizi izdani tekstovi nisu na jednak način opremļeni za štampu. Taj postupak možda i nije sasvim opravdan, ali razlozi za to meni su bili toliko zavodļivi, da sam se dao ńima voditi.

Kad sam god. 1929 spremao za štampu tekst *Vatikanskog hrvatskog molitvenika* 14 vijeka (*Ov*), tada još nisam znao za molitvenik dubrovačke frańevačke kńižnice 16 vijeka (*Of*) niti za poļički molitvenik D^on^ Marka Rudanovića od g. 1614. *Of* došao mi je pod ruke prvi put za moga bavļeńa u Dubrovniku mjeseca rujna god. 1933, a potpuno mogao sam ga upotrijebiti za ovo izdańe tek početkom god. 1934, kad mi ga je uprava frańevačke kńižnice u svojoj velikoj susretļivosti posudila u Zagreb, a tada se ova kńiga već bila počela štampati. Poļički molitvenik međuto tek ne davno tome bio je nabavļen za zagrebačku sveučilišnu kńižnicu. Kad sam razabrao, da *Of*, iako pisan potkraj 16 vijeka, pretstavļa tekst najtješńega srodstva sa *Ov*, ja sam svoje ranije bileške, u kojima su se objašńavale pogrješke i nedostaci *Ov*-a samo prema latinskom tekstu Oficija, žrtvovao, da bih na mjesto ńih stavio pod crtu varijante iz *Of*-a, jer u najviše slučajeva ńima samima mogu da se objasne griješke i nedostaci teksta u *Ov*. A odlučio sam se za izdańe *Ov*-a bez korekcija ńegova teksta umetańem nedostataka u sam tekst i zato, jer sam držao, da ovaj bez sumńe najveći hrvatski latinički tekst 14 vijeka, makar i na uštrb jasnoće, vaļa štampati upravo onako, kako je napisan. Od popravļańa teksta zadržalo me napokon i to, što sam se pri ispoređivańu *Ov*-a s drugima, a naročito s hrvatskim glagoļskim tekstovima uvjerio, da u poređeńu s latinskim tekstom mnoge i mnoge griješke i nedostaci *Ov*-a nalaze svoje opravdańe baš u crkvenoslovenskom tekstu, iz kojega se *Ov*, kako sam pokazao, upravo i razvio. Tako na pr. ko da ne pomisli na iskvarenost teksta, kad prema lat. Numquid Sion dicet: Homo u ps. 86_5 uščita u *Ov:* Mati Sionova reče: čovjek (isp. str. 8), međuto tekst *Ov*-a prema ckslov. мати сионь рѣчеть чкь sasvim je pravilan. Sve to bilo je razlogom, da je *Ov* u posļedńem času ušao u štampu tako da osim rastavļańa crticom zajedno pisanih skupova riječi i obiļežavańa psalama i stihova u psalmima ništa drugo nije

u ńemu mijeńano, pa ni originalna interpunkcija, a baš ova je bez sumńe na veliku smetńu brzom snalažeńu i razumijevańu teksta.

Mnogo lakši posao bio je s redigovańem teksta *Dubrovačkoga psaltira*. Kad sam taj tekst, još prije devet godina, spremio za štampu na osnovu *»Hrvatskoga psaltira«* zagrebačke sveučilišne kńižnice *(Pz)*, osim latinskim i crkvenoslovenskim tekstom ja sam se za redigovańe ńegovo služio još samo *Psalmima* o. B a r t u l a K a š i ć a *(PK)* i fra L u k e B r a č a n i n a. Egzistenciju varijantnog psaltira dubrovačke frańevačke kńižnice *(Pd)* utvrdio sam u isto vrijeme, kad i egzistenciju varijantnih *Of*. U korist varijanata i popravaka iz *Pd* ja sam i ovdje morao odbaciti svoje ranije bil̦eške, opremivši nanovo tekst samo s varijantama iz *Pd* i *PK*. Ovako redigovan Dubrovački psaltir ne treba ovdje nikakih dal̦ih objašńeńa i dopuna.

*

Iako sam, kako mislim, dobro učinio što sam *Ov* pustio u bijeli svijet opreml̦en u glavnome varijantama iz *Of*, opet za istraživańe i ovih naših, kao i drugih tekstova oficija mogu da budu od koristi objašńeńa iz latinskoga teksta, zato ću od svojih ranijih bil̦ežaka najvažnije ovdje pribil̦ežiti. Osim toga ovdje će se popraviti i štamparske i neke redakcione griješke.

Oficije B. D. M. str. 4. *Ps. 94:* 1 i-clicuimo = (i) clicuimo; 2 i-u-ispouiedaniu = (i) u-ispouiedaniu; 6 prid bogom placimo = (prid bogom) [i] placimo; 9 *ispred* u-prognienani *stavi* [kako], *a iza drugoga* iscusisce *stavi* [me]; 11 *ispred* oni *stavi* [I].

str. 5. Za lakše razumijevańe *Pjesni* evo ńena lat. teksta:

Quem terra, pontus, aethera
colunt, adorant, praedicant,
trinam regentem machinam
claustrum Mariae bajulat.

Cui luna, sol et omnia
deserviunt per tempora,
perfusa coeli gratia
gestant puellae viscera.

Beata mater munere,
cujus supernus artifex
mundum pugillo continens
ventris sub arca clausus est.

Beata coeli nuntio,
fecunda sancto spiritu,
desideratus gentibus,
cujus per alvum fusus est.

Migne Cursus patrolog., ser. lat. 88, 265.

Ps. 8: 4 ufrut = ufru(-t); 8 *ispred* scoti *stavi* [i], a 9 *ispred* ptice (i); *Ps. 18:* 2 *ispred* tuorenia *stavi* [i]; **(str. 6.)** 15 udarsge *pis. griješkom mj.* udrasge, complaceant; *Ps. 23:* 4 Cistima = cisti(ma).

str. 7. *Ps. 44:* 5 rasumi i-napridui i-sidi i-(g)chraglui (tako i *Of)* = rasumi (i-) napridu(i) isidi i-(g)chraglui, *lat.* intende, prospere procede, regna, *Kožičić* **красотою твоею и лепотою твоею ванми, проспешно проиди и кралюи,** *Pol̦ički mol.* **ванми, спеи вистоупи**

и цесарствуи; 6 i-sarca *griješkom mj.* u-sarca, kako *Of* i ckslov.; 9 usue selet-se *griješkom mj.* uzveseliše te, kako i ckslov., lat. delectaverunt te; 15 i-blisgne = (i-)blisgne; *Ant.* pridi i-spasi-ni i-sidi i-craglui *(Of* kao gore Ps. 44 5) *griješkom vjerojatno mj.* pridi, (i-)spiescni isidi i craglui.

str. 8. *Ps. 45:* 4 ispred usmutisce-se *mańka:* Zvoniše, *Pol̦*. Šumiše i smutiše se; 5 usueselit-se = usueselit(-se); *Ps. 86:* 2 gouorenia = gouoren(i)a; *Ps. 95:* 2 gnemu = (gnemu); **(str. 9.)** 4 i-huaglen iest . . . boga[2] = i-huaglen[2] . . . boga; 6 u-pristoliu gnegouu, (tako i *Of), griješkom, jer ckslov. ovdje ima* **прѣдʼ нимʼ**, a lat. in conspectu eius; 7 urata, (tako i *Of), griješkom, jer* lat. ovdje hostias, ckslov. **жртви**, isp. i bil̦. 2 str. 256; 10 *prema* suditi (tako i cksl.) *Of sa svojim* suditi će *naslońen je na l.* iudicabit; 11 i-spugnenie = ispugnenie; *Ps. 96:* 5 *iza* od-lica gospodinoua, (tako i *Of), dodaj* [od lica gospodinova]; 7 Pros[t]idut-se = P(r)os[t]idut-se[5]; 8 uslisau, (tako i *Of)* = uslisa(u); 11 *uz* suacha[17] *isp. ckslov.* **всихѣ**; i-s-prauim = i-(s-)pravim.

str. 12. *Ps. 92:* 1 i-u-lipotu = (i-)u-lipotu; cripostiu = (cripostiu); *mj.* svoju zeml̦u *prije bilo val̦ada* svijet zeml̦e (orbem terrae), *pa otale i ostalo:* koji (qui); 3 usduigosce-se *oba puta* = usduigosce(-se); 5 *mj.* iest *Of ima* gospodine, a tako lat. i ckslov.; *Ps. 99:* 4 i-u-pietiu = (i-)u-pietiu; 5 i-u-uiech = (i-)u-uiech; *Ps. 62:* 2 *prema* Sgeliu-ti *ima Of* žeđala je na te, ckslov. **вжеда вʼ те**, lat. sitivit in te; colico umoscit-se-tebi, (tako i *Of), griješkom* za ckslov. **колʼ множицею тебѣ**, quam multipliciter tibi; 3 i-u-putu *griješkom udešeno prema* lat. et in-via *mj.* et invia; **(str. 13.)** 12 pohualet-i-se = pohualet-(i-)se; *Ps. 66:* 5 i-iesich (na-iesici) = i -iesich na-) iesici; uz 7 isp. ckslov. **блви ни бе бе нашь** (8) **блви ни бе**; **str. 14.** uz *Ant.* Blasgena chi ti isp. *Of:* Blagosovl̦ena hći ti, *Pol̦. mol.* blagoslovlena dešći ti.

str. 15. *Ps. 148:* 10 i-sue ptice = i(-sue) ptice; 13 *prema ckslov.* **ѣко взнѣсе се** *gorńe* rasniesste *pis. griješkom mj.* uasnese-se (ili usnese-se).

str. 16. Uz *pjesan* isp. lat. tekst:

O gloriosa domina,
excelsa super sidera,
qui te creavit provide,
lactasti sacro ubere.

Quod Eva tristis abstulit,
tu reddis almo germine;
intrent ut astra flebiles,
coeli fenestra facta est.

Tu regis alti janua
et porta lucis fulgida:
vitam datam per virginem
gentes redemptae plaudite.

str. 17. u r. 18 odozgo: *uz* suiech *stavi* (!), a u r. 19 odozgo *ispred* Slauite-se *stavi* [I], *lat.* Et gloriamini; uz *molitve isp. tekst Pol̦. mol.:* Zašćiti, prosim, gdne, ludih tvoih (populum tuum), i apuštol tvoih Petra i Pavla i pročih apuštol tvoih pomoć uhvajući

večnim zašćićenjem hrani. Svi sveti tvoi, molimo te g͡dne, nas sadi i vazdi da pomagajut, da kada mi nih utežanjem (Kožičić: оутєжаниѣ) čtem, pomoći da učuem. I mir tvoi našim vrimenem podaj, i od crikve tvoe svako zlo odrini, put, dijanja i vole naše i svih nas slug tvoih spasenja tvoego prospišanstva (Kož. в спєниѣ твоєго проспєшаствє) ustroji, i svim dobrotvorcem našim večna blaga uzdaj, i svim vernim umrvšim pokoj večni podaj.

str. 18. Uz *pjesancu* isp. lat. tekst:

Memento salutis auctor,
quod nostri condam corporis
ex illibata virgine
nascendo formam sumpseris.

Maria mater gratie,
mater misericordie,
tu nos ab hoste protege
et in hora mortis suscipe.

Ps. 53: 8 imenem tuoim = (imenem tuoim).

str. 20. *Ps. 119:* 3 daſce... priloſiſce = da-ſce... priloſi-ſce; **str. 22.** *Ps. 122:* 3 iſpunili = iſpunili-[ſe]; 4 moia *griješkom mj.* naša, cksl. наша, lat. nostra.

str. 23. uz *molitvu* Podaj isp. lat. tekst: Concede misericors deus fragilitati nostre praesidium, ut qui sancte dei genitricis memoriam agimus, intercessionis eius auxilio nostris iniquitatibus resurgamus. Per eundem Christum dominum nostrum;

Ps. 125: 2 radoſti *griješkom mj.* (rado) [u]sti, *Poļ. mol.* togda ispuniše se radostju usta naša; ſtuori = ſtuori[ti]; **(str. 24)** 6 greduche oni *griješkom mj.* Greduche grediehu i (ili idiehu i), Euntes ibant et, *Pol. mol.* gredući že pridut, ckslov. идоуще идѣхоу и; *Ps. 126:* 3 ieſt *griješkom mj.* se, ecce, сє; *Ps. 127:* 2 dobri *upravo adverb* (добрѣ), *a ne pisar. griješka, kako u biļ.** (isp. i biļ.** na str. 48); *Mol.* moglu-tê = moglu-te[1]; *uz istu mol. isp. lat. tekst:* Famulorum tuorum quaesimus domine delictis ignosce, et qui tibi placere de actibus nostris non valemus, genitricis filii tui domini nostri intercessione salvemus. Per eundem.

str. 25. Uz *mol.* isp. lat. tekst: Praesta quaesimus omnipotens deus, ut nullis nos permittas perturbationibus concuti, quos in apostolice sedis petra solidasti.

str. 26. *Ps. 112:* ſtariſcinami = [sa] ſtariſcinami, [sa starišinami]; *Ps. 121:* 4 *iza* coliena *stavi:* [koljena]; **str. 27.** *Ps. 147:* 14 u-pridili tuoim = (u-)pridili tuoi(m); uz *Pjesancu* isp. lat. tekst:

Ave maris stella,
Dei mater alma,
atque semper virgo,
felix coeli porta.

Solve vincla reis,
profer lumen caecis,
mala nostra pelle,
bona cuncta posce.

Virgo singularis
inter omnes mitis,
nos culpis solutos
mites fac et castos.

Sumens illud ave
Gabrielis ore,
funda nos in pace
mutans Evae nomen.

Monstra te esse matrem,
sumat per te preces,
qui pro nobis natus
tulit esse tuus.

Vitam praesta puram,
iter para tutum,
ut videntes Jesum
semper collaetemur.

u r. 17 odozgo: i-ſmienuie-ſe = iſmienuie-ſe.

str. 29. *Ps. 128:* 6 i-ſahnet = iſahnet, *Ps. 129:* 8 nastoih *griješkom mj.* nastojiš; **str. 33.** *Uz Ant.* O čudnovato *isp. lat. tekst:* O admirabile comertium, creator generis humani, animatum corpus sumens, de virgine nasci dignatus est, et procedens homo sine semine. Largitus est nobis suam deitatem; **str. 34.** *Uz Ant.* Velikoga *isp. lat.* Magnum hereditatis misterium templum dei factus est, uterus nesciens virum non est pollutus, ex ea carnem assumens omnes gentes venient dicentes: gloria tibi domine!

Sedam psalam pokornih. **str. 36.** U ps. 6_7. *iza riječi* „noch" *mańka* [odar moj], *a iza riječi* „moiu", [omoču]; **str. 38.** U r. 5 odozgo: pocaiania *pis. griješkom mj.* pocarania; **str. 39.** U r. 20 odozgo: ſnamo *pis. griješkom mj.* snažno (a isto tako i r. 13 odozgo na str. 41); **str. 40.** U r. 20 odozgo: pouieſceno *pogrješnim jekaviziranem mj.* povišeno; **str. 45.** r. 16 odozgo: dobro tuorac = dobro tuorac͜; **str. 46.** U r. 10 odozgo: Niſto-t(!) i-ſuarſci = Niſto-t iſuarſci, nihil proficiat; u r. 13. odozgo: *iza* naſcega *stavi* [℟].

Uz sve *molitve* na **str. 46—47** isp. lat. tekst.

O r a t i o. Deus, cui proprium est misereri semper et parcere, suscipe deprecationem nostram et nos et omnes famulos tuos, quos delictorum catena constringit, miseratio tue pietatis absolvat. Per dominum.

O r a t i o. Exaudi quaesimus domine supplicum preces et confitentium tibi parce peccatis, ut pariter nobis indulgentiam tribuas benignus et pacem.

O r a t i o. Ineffabilem nobis domine misericordiam tuam clementer ostende, ut simul nos et a peccatis omnibus eruas, et a penis quas pro hijs meremur eripias.

O r a t i o. Deus, qui culpa offenderis, penitentiam placaris, preces populi tui supplicantis propitius respice, et flagella tue iracundie, que pro peccatis nostris meremur, adverte. Per dominum.

O r a t i o. Omnipotens sempiterne deus miserere famulo tuo N. et dirige eum secundum tuam clementiam in viam salutis eterne, ut te donante tibi placita cupiat et tota virtute perficiat. Per dominum.

O r a t i o. Deus, a quo sancta desideria, recta consilia et iusta sunt opera, da servis tuis illam quam mundus dare non potest pacem, ut et corda nostra mandatis tuis dedita et hostium sublata formidine tempora sint tua protectione tranquilla.

O r a t i o. Ure igne sancti spiritus renes nostros et cor nostrum domine, ut tibi casto corpore serviamus et mundo corde placeamus.

O r a t i o. Fidelium deus omnium conditor et redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem actorum tribue peccatorum, ut indulgentiam, quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur.

O r a t i o. Actiones nostras quaesimus domine aspirando preveni et adiuvando sequere, ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat et per te cepta finiat.

O r a t i o. Omnipotens sempiterne deus, qui vivorum dominaris simul et mortuorum, omniumque misereris, quos tuos fide et opere futuros esse praenoscis, te supplices exoramus, ut pro quibus effundere preces decrevimus, quosque vel praesens saeculum adhuc in carne retinet vel futurum, iam exutos corpore suscepit intercedentibus omnibus sanctis tuis pietatis tue clementia omnium delictorum suorum veniam consequantur. Per dominum.

str. 47. U r. 1 odozgo: *iza* moglenia *stavi* [i]; r. 7 odozgo: progneuaſce-ſe . . . uteſaſce-ſe = progneuaſc(e)-ſe . . . uteſaſc(e) ſe; r. 12 odozgo: daiuchïm = daiuchim r. 16 odozgo: dai = da-i; r. 18 odozgo: Uaſelie *pis. griješkom mj.* Uaſeſce; **str. 48.** *Uz mol.* Svemogući *isp.* poļički tekst: Svemogi vični bože, ki živim i mrtvim kup vladaeši i svih milueši ki u tvojo' viri i u delih gredući prie znaeši, tebe priklono molim, da za kih molitvi izlivaem i vršim, ki koli u nastoećem veci jošće u puti uzdržet se ili budući jure od tila svlečeni prijal esi, pomilovanje tvoe milostju svih grihov svoih odpušćenje da postignut. Gospodinom.

Oficije od mrtvijeh. Ps. 114: 7 meni *griješkom mj.* tebi; 9 u kraļevstvu *pogrješno, jer u lat. na tom mjestu* in regione *a ne* regno, *cksl.* **в странѣ**; **str. 49.** *Ps. 119:* isp. str. XVI—XVII; *Ps. 120:* 3 pod-noge = (pod)noge; 6 ne-uſgiſgete = ne-uſgiſge-te; *Ps. 129:* 4 ponosi-te = po[d]noſi[h]-te, *isp. i str.* XVIII.

str. 50. *Ps. 137:* 2 ijſtine = i-jſtine; 3 *isp. lat.* exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutem; 7 oſiuieh *griješkom mj.* oſiuieſc, vivificabis, *biļ.* 16 oživjeti će se *štamp. griješkom mj.* oživjeti ćeš; ſarça *pis. griješkom mj.* ſarda, super iram; *Cant.* Luka I, 46: Usuiſi *griješkom mj.* Usveliči, *Of* Veličit, Magnificat; *Ps. 145:* 2—3 ni (3) u-ſinoue = (3) ni u-ſinoue; 7—8 *prema* Gospod dvigne *do* opravi prave *isp. lat.* Dominus solvit compeditos: (8) Dominus illuminat caecos. Dominus erigit elisos. Dominus diligit iustos; (**str. 51**) 10 *prema*: u vijeke vijekova *lat.* in generationem et generationem; ℣. ſmirom = ſ-mirom.

str. 52. *Ps. 5:* 5 ne bi hotio bog *pogrješno, jer lat.* quoniam non Deus volens iniquitatem tu es, cksl. **ѣко богь не хоте безаконию ти еси**; 6 ni ostavi *pogrješno, jer lat.* neque permanebunt iniusti; 10 a-ſarce = (a-)ſarce; *Ps.* 7 (**str. 54**): 10 suarſciſe ſloche *griješkom mj.* svrši se zloća, consumetur nequitia; 13 *uz* docle . . . naoſtriti *isp. lat.* Nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit, *cksl.* **аще не обратит' се оружие свое оцестить**; 15 *uz* Uabriegaſe ſloche *isp. lat.* ecce parturiit iniustitiam; 16 oni chi-iu ucini *pogriješno prema Of* i upade u jamu koju učini, *lat.* et incidit in foveam, quam fecit; 18 gnegoua = (gnegoua); **str. 55.** r. 1 odozgo: Reci-e = Reci(-e); *Ps. 22:* 5 *prema* i-pitie tuoie . . . proſuietgleno ieſt *isp. lat.* et calix meus inebrians quam praeclarus est, *cksl.* **и чаша твоѣ оупаѣющиѣ коль дръжавна мнѣ есть.**

str. 56. *Ps. 24:* uz 4 *isp. lat.* Confundantur omnes iniqua agentes supervacue. Vias tuas Domine demonstra mihi: et semitas tuas edoce me, cksl. **да постидет се вси безаконоующеи всоуе. Поути твое ги скажи ми, и стазамь твоимь наоучи ме**; 7 *iza* mladoſt *stavi* [moje], *isp. niže Antifonu* (r. 2 odozdo); *uz* 9 *isp. lat.* diriget mansuetos in iudicio: docebit mites iras suas, *cksl.* **наставить кроткие на соудь, и наоучить кроткие поутемь своимь**;

15 *prema* iere . . . moge(!) *isp. lat.* quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos, *cksl.* **ѣко та исторгнѣть и оцестить нозе мое**; 17 *iza* raſproſtraniſe *dodaj* [se], ſlo‿bode *griješkom mj.* slobodi, erue; *uz* 20 *isp. lat.* Custodi animam meam, et erue me: non erubescam, quoniam speravi in te; *Ps. 26* (**str. 57**): 4 *prema* i-da-me *do* gnegouu *isp. lat.* et visitem templum eius.

str. 59. *Ps. 39: uz* 4 *isp. lat.* videbunt multi, et timebunt: et sperabunt in Domino; 9 iſpouied *griješkom mj.* i zapovijed, et legem tuam.

str. 60. *Ps. 40: ispravi brojke biļežaka,* i to u r. 15 odozgo: [11] [12] u [13], u r, 17 [13] u [14], u r. 19 [14] u [15], [15] u [16], [16] u [17], u r. 19 [17] u [18], u r. 20 oba [18] u [19], u r. 23 [19] u [20] i napokon u r. 24 [29] u [21]; **str. 61.** u r. 4 odozgo *broj biļeške* [40] *ispravi* u [10], *a* (jere) = [jere]; u r. 11 odozgo *broj biļ.* [10] kao i broj [11] u r. 12 *ispravi* u [18].

str. 63. *Ps. 50*: 14 *uz* i-duh goſpoçchi *isp. lat.* et spiritu principali confirma me; **str. 64.** *Ps. 64:* u r. 14 odozgo: (6) Blaſgen-ie = (5) Blaſgen(-ie); 8 a-ſuon = (a-)ſuon; *uz* 9 *isp. lat.* et timebunt qui habitant terminos a signis tuis: exitus matutini et vespere delectabis; 12 ſlaſti *prema lat.* ubertate, ckslov. **тоука**; 13 Opritile[13] = Opritile[11], strane *pis. griješkom mj.* krasne, lat. speciosa, cksl. **краснаѣ.**

Oficije sv. Krsta. **str. 66.** r. 10 odozdo: carſta *griješkom mj.* carſt; r. 1. odozdo: (i-)ſuageniem = iſuageniem, *a ovo pis. griješ. mj.* oſuageniem, *osvađenjem;* **str. 67:** r. 18 odozgo: taiaſe = taia-ſe, poda ide = poda‿ide.

Uz *imne* i *molitve* na **str. 66.—67** isp. lat. tekst.

H y m n u s. Patris sapientia, veritas divina, deus homo captus est, hora matutina a suis discipulis fuit derelictus et a Iudeis traditus, venditus et afflictus . . . O r a t i o q u e d i c i t u r a d o m n e s h o r a s. Domine Yhu Xpe filij dei vivi, pone passionem, crucem et mortem tuam inter iudicium tuum et animam meam, ut in hora mortis mee mihi largiri digneris misericordiam et gratiam vivis et defunctis requiem et veniam, ecclesie tue pacem et veram concordiam, et nobis peccatoribus vitam et gloriam sempiternam. Qui vivis et regnas cum deo patre in unitate spiritus sancti, deus per omnia saecula saeculorum.

. . . H y m n u s. Hora prima ductus est Iesus ad Pillatum, a falsis testibus multum accusatum, in collo percutiunt manibus ligatum, multum dei conspuunt lumen celi gratum . . . A d t e r t i a m. Crucifige clamant hora tertiarum, illusus induitur veste purpurarum, caput eius pungitur corona spinarum, crucem portat humeris ad loca penarum . . . A d s e x t a m. Hora sexta Iesus est cruci conclavatus, et cum latronibus pendens deputatus, per tormentis sitiens felle saturatus, agnus crimen dilluit sic ludificatus . . . A d n o n a m. Hora nona Yhs expiravit, hely clamans animam patri comendavit, latus eius lancea miles perforavit, tunc terra contremuit et sol obscuravit . . . A d v e s p e r a s. De cruce deponitur hora vespertina, fortitudo latuit in mente divina, talem mortem subiit vite medicina, heu corona glorie iacuit suppina . . . A d c o m p l e t o r i u m. Hora completorii datur sepulture, corpus Christi nobile spes vite future, conditur aromate, complentur scripture, Jugis memorie sit mors mihi cure. H y m n u s. Has horas canonicas cum devotione tibi Christe

recolo pia oratione, ut qui pro me passus es amoris ardore, sis mihi solatium mortis in agone.

str. 68. *Oficije sv. Duha.* r. 8 odozgo: *uz* u dan do pedeset dni *isp. lat.* in die sancto pentecostes, *Poļ. mol.* u dan od pedeset dana; r. 14 odozgo: O-d-ivice utrobe: *Poļ. mol.* od divične utrobe; r. 15 odozgo: tempao (tako i *Of) pis. griješkom mj.* tim poda, *kako Poļ. molitvenik;* isp. uz taj *iman* lat. tekst: De virgine filius Christus fuit natus, crucifixus, mortuus atque tumulatus, resurgens discipulis suis demonstratus, et ipsis cernentibus celis elevatus.

str. 69. *Uz mol. isp. tekst Poļ. molitv. Tvoju* gospodine milost molim da za ovi ofici duha svetoga, kojem ja nedostojni grišnik na slavu i na čast imenu tvojemu pih, nastojanjem pričiste dive Marije i svih svetih tvojih od svih grihov vele milostivo pokaraj, i od djavlih protiva pokripi me, vičnega dobra dopusti imati, za kojih sam dužan moliti Isukrsta za živih ali za mrtvih i milosti tvoje da ne zabraniš koje koli isprosimo, i u vični život da pridemo, i k tvojoj milosti da se prikažemo. Gospodinom našim Isukrstom i sinom tvojim, ki s tobom živet i kraļuje u jedinstvu duha svetoga, bog po sve vike vikom. Amen.

r. 8 odozdo u biļ.: insites *štamp. griješka mj.* visites.

str. 70. r. 6 odozdo u biļ.: grješnicu *štamp. griješka mj.* grješniku.

Varijantni tekstovi. **str. 83.** *Ps. 62:* 5 umijem *griješkom mj.* uzdvignem, lat. levabo, ckslov. **вздѣждоу**; 8 uzradujut se = uzraduju-(t') se, exultabo, ckslov. **взрадоую сє**; **str. 84.** *Ps. 66:* 8 kraļi *pis. griješkom mj.* kraji, fines terrae; **str. 85.** *Ps. 148:* 14 Hvaļen je = Hvaļenje; **str. 87.** *Ps. 44:* 11 i odiću = u odiću; *Ant.* kripe se čestito, hodi = kripi se, čestito hodi; **str. 88.** *Ps. 95:* 7 Prikažite gospodinu slavu i čast = Prikažite gospodinu bašćine narodi, prikažite gospodinu slavu i čast; **str. 89.** *Ps. 97:* 3 kraļi *pis. griješkom mj.* kraji; **str. 90.** *Ps. 84:* 10 bližńe *pis. griješkom mj.* blizu je, isp. ckslov. **близь єсть боєщимь**, lat. prope timentes; **str. 92.** r. 12 13 odozgo: puti dila i voļe = puti, dila i volje, tako i **str. 97,** r. 14 odozgo **str. 94.** r. 26—27 odozgo: odreni pute dila voļe = odreni, pute, dila (i) voļe; **str. 94.** *Ps. 109:* 5 Gospodin(a) desnu tvoju = Gospodi-n-a desnu tvoju; **str. 95.** *Ps. 121:* 2 ka se zije *prema lat.* quae aedificatur; **str. 96.** *Psal* (Luka I): 15. srca ńih *ima ovdje i Poļ. molit.;* **str. 97.** *Ps. 128:* 3 zidaše: lat. fabricaverunt, *ostali tekstovi* kovaše; **str. 102.** *Ps. 6*: usliši *pis. griješkom mj.* iscili, sana me.

Dubrovački psaltir. **str. 118.** *Ps. 4:* biļ. 4 zamjera = zamjerna; **str. 126.** *Ps. 17:* 8 odſ[n]ouania = o(d)ſ[n]ovania; 25 ĩ = i; (**str. 127**) 44 gluidçchieh = gliudçchieh; **str. 128.** *Ps. 18* 3 odregiuie *pis. griješkom mj.* odriguje; **str. 131.** *Ps. 22:* 3 ſcieh *pis. griješkom mj.* ciech; **str. 149.** *Ps. 42:* 5 ſchiu *štamp. griješkom* mj. chiu, **str. 173.** *Ps. 72:* 5 ne[9]- = ne[3]-; **str. 175.** biļ. [29] poglavice, *pis. griješkom mj.* poplavice (isp. biļ. 7 uz ps. 125); biļ. 33 neumjekoni = neumjeteoni; **str. 177.** *Ps. 76:* 18 xuxgniania[22] = xuxgniania[32]; **str. 188.** *Ps. 88:* 14 uſuiiſ = uſuiſi; 28 postauiſi-chiu = poſtauiti-chiu; **str. 198.** *Ps. 101:* biļ.[6] kakovo = kakono; **str. 202.** *Ps. 104:* 29 u-char = u-char[v]; **str. 211.** *Ps. 111:* 10 sharxitati = scharxitati; **str. 224.** *Ps. 124:* biļ. u r. 4 *stavi* [9] *ispred riječi:* pis. gri-; **str. 225.** *Ps. 126:* 4 o(ſ)resenieh = o[t]resenieh; **str. 230.** *Ps. 137:* 7 i-spusena = i-spasena; **str. 232.** *Ps. 139:* 6 proſtrieſte *pis. griješkom mj.* prostrješe, extenderunt; **str. 233.** *Ps. 140:* 7 ieft = ieſt; **str. 242.** *Cant. Exech.* 13: Odſutra = Od-ſutra; **str. 249.** *Ps. 62:* 7 o-iutargnio [i] = o-iutargnio[i].

Najstariji štampani hrvatski molitvenik. **str. 254.** *Ps. 23:* 5 i-pomillouanie = i-pomillouaanie; 8 ouui = ouii; *Lec. I:* r. 3 mene = menne; **str. 256.** *Ps. 45:* 10 ogag(n) = ogagn(n); *Ps. 86:* 3 grade = graade; 4 u-gnoii = u-gnooi; *Ps. 95:* 8 uraſta = uraata; **str. 258.** r. 2 odozgo: *ispred* Sdraua *stavi* V̄.; **str. 260.** *Ps. 148:* 4 nebe(be ſſa = nebe(be)ſſa; *Ps. 149:* 9 ſuuim = ſuiim; *Ps. 150:* 5 dobro ſuonethih = dobroſuonethih; **str. 261.** *Ps.* (Luka I): 76 uiſchgneegaa = uiſcgneegaa; **str. 263.** r. 22 odozgo *ispred Oſtatach stavi* **ɑ**; **str. 264.** *Ps. 120:* 2 Pomoth = Pomooth; r. 12 odozdo: dopuſtio = dopuuſtio; **str. 265.** *Ps. 124:* 5 mir = miir; **str. 266.** *Ps. 127:* 2 Trude = Truude; *Capit.* (Crkv.): uogne = uognee; biļ. 2 **троудоу** = **троуди**; **str. 267.** r. 4 odozgo: poſpiſci-ſſe = poſpiiſci-ſſe; *Ps. 121:* 5 priſtolia = priiſtolia; 7 tuoorniih = toorniih; 9 ozz[u]u = ozz[u]; **str. 268.** *Ps. 126:* 4 u-ruuzzi = u-ruuzi; 5 poſtidiit-ſe = poſtiidiit-ſe; *Ps. 147:* 13 uraata = uraataa; *Ps.* (Luka I): 49 menne = menni; **str. 269.** *Ps. 129:* 4 ſaacona = ſaachona; **str. 270.** r. 22 odozgo: miloſardni = miloſardnii; r. 19 odozdo: ouoſi = ouoiſi; **str. 271.** r. 3 odozgo: i-porodiiſs = i-porodiiſc; r. 2 odozdo: Lechzium = Lechziuun; **str. 272.** r. 6 odozgo: krahleuatl(!) = krahleuati(!); **str. 273.** r. 1 odozgo: *ispred Na stavi* **ɑ**; r. 2: KOJE-SE = KOIE-SE, r. 4: PVRUII = PARUII; r. 17 odozdo: Vellizzit = Velliziit; r. 7 odozdo: *ispred* Suarſcuiet *stavi* **ɑ**; r. 4 odozdo: i-ſmutili = i-ſmuutili; **str. 274.** *Ps. 31:* 1 od pu[ſ]ctene = od‿pu[ſ]ctene; 2 ne-ſacri = ne-ſaſri; 5 ne praude = ne‿praude; *Ps. 37:* 7 po ‖ = po |; uho[giaah] = uho[giaah] ‖; 10 toboome = toboomme; 15 chachono = cbachono (!); *Ps. 50:* 9 O chropiſc = = O‿chropiſc; 13 lieza[1] = lieza[3]; 21 otaaraa = otaara; **str. 276.** *Ps. 129:* Iſ-dubiina = Iſ-dubiinaa; **str. 277.** r. 21 odozdo: i-uazda = i-uaſda; r. 9 odozdo ſa-naſ = ſa-nas; r. 3 odozdo: Mollite ſa-naſ = Mollitte sa-naſ; **str. 279.** r. 5 odozdo: iſ. n. g. = iſ [n. g]; **str. 280.** r. 21 odozdo: uirnniiȝ = uirniiȝ; uizmii = uiznii; *Ps. 69:* [Goſpodine] = (Goſpodine); **str. 282,** r. 8 odozgo: buduſctih = buduſctiih; r. 12 odozgo: ſuoih = ſuoiih; r. 17 odozdo: odkupi = odkupii; **str. 283.** r. 11 odozgo: gou[ori] = gou[orii]; r. 14 odozgo: nevogle = neuogle; 17 odozdo: na-uedi-u = nauedi-u; r. 13 odozdo: obaſcana = [a]baſ[c]ana; r. 3. odozdo: ne‿is‿rezennoe =

ne iz rezennoo; **str. 284.** r. 3 odozdo: u || radoſt = u | radoſt; **str. 286.** r. 11 odozdo: glubaui = glubauiu; lat. tekst amoris ardore *griješkom shvaćen kao* amore ardoris; r. 6 odozdo: uſſakarſtu = yſſukarſtu; **str. 287.** r. 17 odozgo: pieſa[nca] = pieſa[nza].

U uvodnim glavama neka se poprave ove štamparske griješke: **str. IV**, r. 9g: (g = odozgo) : : CCCXXXV = : : CCCXXXXV; **str. XIX**, r. 2g: ѻг = ѻт; **str. XXIII**, r. 2d: (d = odozdo) vodi = rodi; **str. XXXVI**, r. 22g: *iza riječi* teksta *stavi:* (IV)[43]; **str. XXXVIII**, r. 11g: osvrčući = osvrćući; r. 11d: 1847 = 1875; **str. LI**, r. 7g: **члов'ѣчасви** = **чловѣчаски**, r. 16d: tumtas = tunitas; **str. LII**, r. 14d: **иа** = **на**; **str. LVIII**, r. 13d: pomoćju = pomoću; **str. LXIV**, r. 18g: **(помниаахъ)** = **(поминаахъ)**, r. 19g: **поминлх'** = **поминах'**.

U Vatikanskom hrvatskom molitveniku, kako me nakon poređeńa štampanoga teksta sa samim rukopisom izvijestio g. Dr. Ciro Giannelli, u mom predńem ispravku ostale su nepopravļene još ove griješke: **str. 6**, r. 5d: iaçoba = iacoba; **str. 7**, r. 10g: naſtani-te = naſtaui-te; r. 13d: poſlacenih = poſlachenih; r. 7d: pricaſgut-ſe = pricaſut-ſe; **str. 8**, r. 11d: piſnieh = piſmieh, r. 4d: goſpodinu = goſpidinu(!); **str. 10**, r. 7d: tada = tadai; **str. 12**, r. 1g: Obuce-ſe = Obuce-ſce; **str. 13**, r. 1g: i-u-criglu = i-u-chriglu, r. 3g: moiu = mo(mo)iu, r. 13g: gludi = gludie; **str. 15**, r. 4g: ludie = ſudie(!), r. 8d: ſ-timpani = ſ-tinpani; **str. 16**, r. 1—2g: ua-tuardnoi(!) = ua-tuorenioi(!); **str. 18**, r. 16g: rogen ieſi rogen = rogen ieſi (rogen); **str. 19**, r. 10d: pribiuaet = pribiuaiet; **str. 22**, r. 3g: caço = caco; **str. 25**, r. 12d: *pred* Goſpod *stavi* (5), *a u* r. 11d: (5) = (6); **str. 27**, r. 5d: poçtenie = poctenie; **str. 28**, r. 7g: otpuſti = odpuſti; **str. 29**, r. 12d: potarpieh(e) = potarpiche(!); **str. 32**, r. 2g: comu = chomu; **str. 33**, r. 6g: molitſa = moltīa(!) **str. 40**, r. 13g: maſcinu = i-manſcinu; **str. 41**, r. 9d: Goſpodin = Goſpodi; **str. 43**, r. 17d: auguſtine = aguſtine; **str. 45**, r. 5d: boſgi = boſci; **str. 49**, r. 6g: So onim coi-mene = So-onimi coi-meno(!); **str. 54**, r. 7d: poſnauam = poſpauam; **str. 63**, r. 1d: naucy = naucu; **str. 64**, r. 1g: carunicha = carunica; **str. 66**, r. 1g: *gopoge* = *goſpoge;* r. 15d: bo|ſanſtuena = bo|ſgaſtuena; **str. 69**, r. 9d: greſnich = grieſnich; **str. 70**, r. 6d: pribroiti = pribro(d)iti; **str. 71**, r. 2d: oſlobodiʃ = oſlobodiʃ(?), r. 1d: criſcu = criſu; **str. 73**, r. 7g: ſue ſanie = ſue|ſanie, r. 6d: ſſce|gam = ſce|gam; **str. 74**, r. 2g: ſa-mnom = ſ-mnom, r. 6g boſce = boſge; r. 13g: u-moioi = u-tuoioi; **str. 75**, r. 4d: petnadeſte = petnadeſete; **str. 76**, r. 8g: duſſe = caſſe, r. 11g: ſ-cri|poſtiu = ſ-cri|poſt(u)iu; r. 13d: i-uſliſcai = i-uſluſcai.

Osim toga ima griješkom: 10 puta *v* (koje u maloj abecedi uopće ne dolazi) mj. *u*, 9 puta *c* mj. *ç*, 4 puta *ī[m]* mj. *iʒ* i 2 puta *y* mj. *ij*, dok je na 22 mjesta izostao znak rastavļańa „-", ali jer nikako ne utječu na pravilno razumijevańe teksta, to ih i ne iznosim pojedinačno.

POPIS

komada Sv. pisma u izdanim tekstovima

	Vat. mol. XIV v.	Vat. mol. XV v.	Marul. molitv.	Hrv. štampani molitv.	Dubrov. psaltir
I STARI ZAVJET					
Liber Exodus					
XV, 1—19					243—
Liber Deuteronomii					
XXXII, 1—43					245—
Liber I Regum					
II, 1—10					242
Liber Job					
VII, 16—21	54	108			111
X, 1—7	54—	108			111
8—12	55	108			
18—22	62—				114
XIII, 22—28	57—				
XIV, 1—6	58				
13—16	58—				
XVII, 1—3, 11—15	61—				113—
XIX, 20—27	62				114
Liber Psalmorum					
I—CL					117—239
IV					247
V	51—				110
VI	36, 52—		102	273	110
VII	53—	107			110—
VIII	5		80	253	
XVIII	5—		80—	253	
XXII	55—	108			
XXIII	6		81	254	
XXIV	56				
XXVI	56—				
XXX					247
XXXI	36		102	273—	
XXXVII	37—		103	274—	
XXXIX	59—				112
XL	60				112—
XLI	60—				113
XLIV	7		87	255	

	Vat. mol. XIV v.	Vat. mol. XV v.	Marul. molitv.	Hrv. štampani molitv.	Dubrov. psaltir
XLV	7—		87—	255	
L	38—, 63—		103—	275	
LIII	18	107	89	262	247
LXII	12, (65)		83	258—	249
LXIV	64—				
LXVI	13		83—	259	249
LXIX	45—			280	
LXXXIV	18—		90	262—	
LXXXVI	8		88	256	
XC					247—
XCII	11—		83	258	248
XCIV	4, (51)		79		
XCV	8—		88	256—	
XCVI	9—, (33)			257	
XCVII	10		89	257—	
XCIX	12		83	258	249
CI	39—		104	275—	
CIX	25, (30)		94	267, 270	
CXII	25—, (31)			267	
CXIV	48				109
CXVI	19		90	263	
CXIX	20, 48, (76)		91	263	
CXX	20, 49, (76)		91	263	
CXXI	21, 26, (31)(76)		91, 95	264, 267	
CXXII	22, (76)		92	264—	
CXXIII	22, (76)		92	265	
CXXIV	22—, (77)		92	265	
CXXV	23—, (77)		93	265—	
CXXVI	24, 26, (31), (77)		93, 95	266, 267	
CXXVII	24, (77)		93	266	
CXXVIII	28—, (77)		97	269	
CXXIX	29, 40, 49, (66, 77)		97, 105	276—	
CXXX	29, (77)		97	270	
CXXXI	49—, 77—				109
CXXXII	78				
CXXXIII	(78)				248
CXXXVII	49—				109
CXLII	41—		105	277	
CXLV	50—				109
CXLVII	26—, (31)				
CXLVIII	14—, (65)		84	259—	
CIL	15	106	85	260	
CL	15—	106	85	260	

	Vat. molitv. XIV v.	Vat. mol. XV v.	Marul. mol.	Hrv. štampani molitv.	Dubrov. psaltir
	Canticum canticorum				
VI, 8	16		85	260	
9	19		90	263	
	Liber Ecclesiastes				
XXIV, 11—13	10		81	254	
14	27		96	268	
15	21		81	264	
15—16	10			254	
XXIV, 16	23			265	
17—20	11		82	255	
19—20	24		94	266	
24	30		98	270	
	Prophetia Isaiaé				
VII, 1—15	31, (33)				
XI, 1— 2	31, (33)				
XII, 1— 6					241—
XXXVIII, 10—20	65				242
	Prophetia Danielis				
III, 57—88	13—		84	259	239—
	Prophetia Habacuc				
III, 1—19					244—

II NOVI ZAVJET

Evanđ. Luka

	Vat. molitv. XIV v.	Vat. mol. XV v.	Marul. mol.	Hrv. štampani molitv.	Dubrov. psaltir
I, 26—28	31—		99	271	
29—33	32		99—	271—	
32—33	33			272	
34—38	32—		100	272	
46	50				
46—55	27-, (31, 34, 50)		96—	268—	240
68—80	16-, (34, 65)		85—	261	240
II, 29—32	30, (34)		98	271	248



Vatikanski hrvatski molitvenik 14 vijeka

(Isp. str. VIII)

tuoih. içagodibi bilo nemochnao spudisti
. ipulno tuoich çrasya uarnisti. i prudm
ochyu tuoiom istrepechut fla prissasta
. fantbaçme chyaslove isboyetse. poçlar
nimyu chriçt tuoga fina gospodina na
scega. i sapouidi praue çdechrun çaym
mes. pouom tuom çlamnyu isucarste
coga migclare boliçm pritisnet çlame
nuyuchise. chi çiues i chraglues uasse
uechi uech amen

budi ouo simsanye soli iuode uode ça
yedno ugime otça. i sina. i ducha sueta
pomolimse.

Mcdinamte stuorenye soli iudo u
gime + otça + i sina + i ducha sueta
Joschete çadmamte chi po eliçeu

Iz fragmenta Korčulanskoga lekcionara
(Isp str. VI)

uſridu tuſubotu. ſuoimi antifa
nami. ant. Raduiſe maria
Oite goſdodinu pieſan no
uu. poite goſpodinu ſua ſem
gla. oite goſpodinu iblago
ſlouite imenu gnegouu. bla
gouieſtite odadne dodne ſpaſ
ſente gnegouo. nauieſtite me
giu naarodi ſlauu gnegouu. u
ſuiih puozih zudeſſa gnego
ua. iere uelich goſpodin ibu
aglen mnogo. ſtraaſcan teſt
uarh ſuiih boogaa. iere. ſui

cholizi boſi naarodzkii budo
bè. agoſpodin nebeſſa uzinit
Iſpouteſt iliepooſt pridli zem
gnegouim. ſueetigna iueliz aſ
tuo u poſuetheniu gnegouu.
prinoſſite goſpodinu baſctin
ne naarodſchee. prinoſſitte
goſpodinu ſlauu izaaſt. pri
noſſite goſpodinu ſlauu imen
nu gnegouu. ſmitte uraata
i uniiditte uduoore gnegoue.
pochlonitеſe goſpodinu u zar
qui ſueeroi gnegouot. bre

Vatikanski štampani hrvatski molitvenik
(Isp. str. XXX)

Zeganie Tretie
Rece Maria ka angelu
kako bude ovoi iere
muſca neposnam. Odgo
vori angeo rece gnioi
Duh ſueti ſitichie na te
i ſila uiſcgniega oſieniti
chie tebe ſctogodiboſe od
tebe porodi ſueto nare
cetſe ſin boſci · I ovo el
iſabeta bliſcika tuoia :
i tai ſace ſina uſtaroſti
ſuoioi

ſuoioi · i ovo mieſec ſceſti ieſ
gnioi · koia nariçaſceſe ne
plodna iere · nebude ne
uſmnoſcna prid bogom :
ſuaka riec · rece · Maria
Evo raba goſpodinova · bu
di meni po rieci tuoioi :
Tij goſpodine pomilui ·
nas Bogu huala · od gon
Primi ſlovo dievo Ma
rio dievo koieie tebi od

Vatikanski hrvatski molitvenik 15 vijeka
(Isp. str. XXVII)

mi tuoiemi. ¶ Feria Quarta. pocignie
Dixit insiepiens in chorde suo
non est deus psalmus dauid: 52
Ece besumni vsargu suomu nie b-
oga R axcinixese iomrasixese
uslobah suoieh. inie rchobi cinio
dobro Bog sneba pogleda na
rhu sinoua clouiecansgieh. dauidi ieli rcho
rasumielag ali ischalag boga. Suise uchloni
xe odiednom nechorisni vcignieni bixe. n=
ie rchobi cinio dobro nie doiednoga N esna=
inli sui choi cine slobu. choi poxirain puch
moi. chacho pichiu chruxnu Boga neprisuax=
e. tuise tresoxe od straha gdi nebiexe stra=
ha Saxro bog rassu chosti od onieh choi-
gliudem ugagiahu oprirocení bixe saxro b-
og pogardi gnih. Tchochie dari od siona spas-
enie israelu. chada usurati gospodin suxa-
nstuo pucha suoga. radouatisechie iachob
iueselitisechie israel. Deus in nomine tuo
salum me fac. et inuiertute tua iudicha me:
Oxe uime tuoie spasena mene uci= ps. 53
ni. inchrieposti tuoioi sudi mene. Bo-
xe uslixi molitun moiu. uxima pr=
imi rieci usta moieh. Jere tugini vsduigoxe
se suproriu menie iiagi ischalisu duxu moiu.

„Hrvatski psaltir" zagrebačke sveučilišne knjižnice
(Isp. str. XXXVIII)

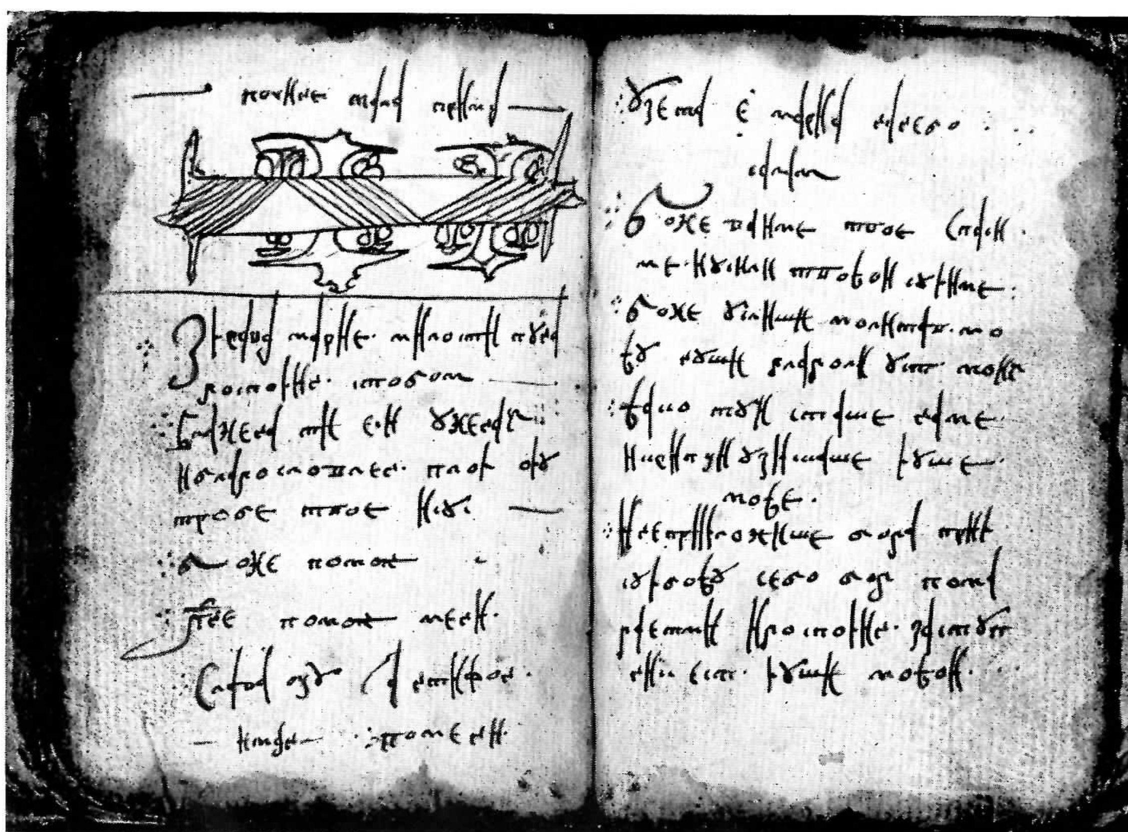
Iz Oficija biskupa Šim. Kožičića
(Isp. str. LXXXVII)

Pocigne offitio od dieue Marie chacho
sueta Zarqua rimscha opcheio. pocc=
igne ponochia. ℣.
Gospodine vsne moie otuori chesc. ℟.
I usta moia nauiestiche hua=
lu tuoiu. ℣ Bosce napomoch moiu
nastoi. ℟ Gospodine napomoch mo
iu pospiescisse. Slaua otzu i sinu
iduhu suetomu kacho biesce upoce=
tach isada iuasda iuuiech uiecho=
man. amen alleluija. Ouase allelu=
ia gouori vasda: negose negouori od
tretie nedieglie pridieorismom: ma=
sse gouori ouo douscharsenia. —
slaua tebie gospodine: Craglu vieche
slaue. ℣ pocigne nauiescienie.

Hrvatski molitvenik dubrovačke frańevačke kńižnice
(Isp. str. LXXXIX)

Naslovni list molitvenika „Ortus anime"

(Isp. str. XC)



Poljički hrvatski molitvenik od god. 1614
(Isp. str. XCV)

I

VATIKANSKI HRVATSKI MOLITVENIK

Varijante pod crtom uzete su iz „Oficija" dubrovačke Franjevačke knjižnice (skraćeno „*Of*"); kratica „*Ov*" u bilješkama odnosi se na *Vatikanski molitvenik*, a kratice *Pz*, *Pd* i *Pk* na zagrebački, dubrovački i Kašićev „*Psaltir*". Latinski ulomci iz Psalama uzeti su iz „*Biblia sacra vulgatae editionis...*" u izdanju P. Mich. Hetzenauera (Ratisbonae & Romae, 1914), crkvenoslovenski iz „*Psalterium palaeoslovenicum croatico-glagoliticum*" J. Vajsa (Prague, 1916).

Sve skraćenice teksta u *Ov* su dopunjene, a dopunjci stavljeni u uglaste zagrade; u njih su stavljene i gdjekoje dopune teksta preuzete iz *Of*. Suvišnja slova u pojedinim riječima, ili i suvišnje riječi u tekstu stavljene su u oble zagrade, u koje sam osim toga stavio i brojeve, kojima sam, prema rasporedu Vulgate, razriješio tekst psalama.

Uza svaku i najmanju grafičku nepravilnost, da bi se uklonila sumnja, ne radi li se upravo o tiskarskoj pogrješci, stavljen je znak (!). Originalnu interpunkciju teksta u *Ov* ostavio sam netaknutu.

l. 1a Pocigne officie blaſgene | dieue marie

po-ſaconu ſu|ete carque rimſche

priſa | ſue godiſte

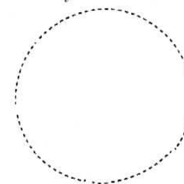
pocignet ſ-|iutra gouoreche:

SDraua maria miloſti puona goſpodin ſ-tobom blaſgena megu ſgenami blaſgeni plod od utrobe tuoie yeſus diuo maria maicho boſia moli ſa-nas Amin: *Verſo:*

Sarce ſcruſceno i umigleno bog ne pogardit nigdar.

l. 1b G O S P O D I N E

uſne moie otuori. ℟. I-uſta moia nauiſte hualu tuoiu. ℣. Boſge na-pomoch moiu naſtoi. ℟. Goſpodi na-pomoch meni poſpieſci-ſe. ℣. Slaua oççu i ſinu i-duhu ſuetomu. ℟.



---

l. 1a *Of;* **Pocigne offitio od dieue Marie chacho sueta zarqua rimscha opchi.** *pocigne ponochia.* ℣

Gospodine ussne moie otuorichesc. ℟ I-usta moia nauiestiche hualu tuoiu. ℣. Bosce na pomoch moiu nastoi. ℟ Gospodine na pomoch moiu pospiesci-sse. ℣. Slaua ozu i-sinu i-duku (!) svetomu kako biesce u-pocetach i-sada i-uasda i-u-uiech uiechoman. Amen

*

l. 2a Cacho bieſce iſconi i-ſada i-uaſda i-ua-uiche uiechoma Amin.
Alleluia. *Snano ieſt da na-tri nediegle prid pocladi ne-ima-ſe
gouoriti All[eluia]. deri do-biele ſubote. Coi ſlidi.* Slaua tebi
goſpodi craglu uicgne ſlaue. Sdraua maria miloſti puona. goſpodin
ſ-tobom. Sdraua maria miloſti puona. goſpodin ſ-tobom. *Ps[alam* 94]:
(1) PRidite raduimo-ſe goſpodinu i-clicuimo bogu ſpaſiteglu
l. 2b naſcemu (2) ob|glubimo lice nega i-u-iſpouiedaniu i-u-pſalmih clicuimo
gnemu. Sdraua maria miloſti puona goſpodin ſ-tobom. (3) Ier bog
uelichi goſpodin (naſc) i car uelich uarchu (!) ſuieh boga (4) aco ne
odrinet goſpod puocha ſuoga ier ſu ſui conçi ſemgle i-uiſine gorſche
on proſri. Goſpodin ſ-tobom. (5) Togai ieſt more i tai-ga ſtuori
l. 3a i-ſuſcu oſnouaſta ruci gnegoui (6) pridite poclonimo | ſe i-padimo
prid bogom placimo prid goſpodino[m] coi ſtuori nas (7) iere tai
ieſt goſpodin bog nas mi ieſmo puoch gnegou i-ouce paſce gnegoue.
Sdraua maria miloſti puona goſpodin ſ-tobom (8) Danas acho glas
gnegou uſliſcite ne-ſgeſtocite ſardac uaſcies* (9) u-prognieuani po
dneui iſchuſcenia u-puſtigni gdie iſcuſiſce-me oçç̧i uaſci iſcuſiſce
l. 3b i-uidiſce diela moia. Goſpodi | ſ-tobom. (10) Cetirideseti liet bliſu
bieh rodu ſemui i-rechoh uinu blude ſarcem (11) oni uiſtinu
ne-poſnaſce putou moih coim cleh-ſe u-gniuu moiem i-recoh aco
unidet u-pochoi moi. Sdraua maria miloſti puona. goſpodin ſ-tobom.

* piſarskom griješkom mj. *uaſcieh*, vašieh.

Alleluija. *Oua-se alleluija gouori uasda: nego se ne gouori od
tretie nediegle prid-corismom: ma-ſſe gouri ouo do-uscharsenia:*
Slaua tebie gospodine: Craglu viecne slaue. ℣. *pocigne nauiesctenie.*
. 1b | Sdraua Maria milosti puna gospodin s-tobom. *I opeta ovo rezi.*
Pourachaiuchi-sse chacho-ie sdola upisano. *Psalam pocigne* [94]:
(1) PRidite i-raduimo-se gospodinu: i chlichnimo g-bogu
spasiteglu nascemu. (2) Obuimimo lize gnegouo v-ispouiedagnu (!):
y-u-psalmieh chlichu'mo gniemu. Sdraua maria milosti puna. Gospodin
s-tobom. (3) Jere-ie bog velich gospodin: i kragl uelich uerhu suieh
boga. iere ne-odrenet gospodin pu°ka suoga. (4) Zasto u-ruzi
gnegoui iessu suij chonzi semgle: i-uisine gorsche on prosri. Gospodin
l. 2a s-tobom. (5) Jere togai iest more i-tai-ga stuori: i-po|suscie osno-
uasce ruche gnegoue. (6) Pridite, pochlonimo-se prid gospodinom
chij stuori nas. (7) Sascto on iest gospodin bog nasc, mij sato iesmo
puoch gniegou y-ouze pasce gnegoue. *Sdraua maria* milosti puna,
gospodin s-tobom. (8) Danas acho glas gnegou uslischite ne osce-
stocite sarza uasca. (9) Kacho u-prognieuaniu po-dneuieh ischuscenia
u-pustigni, gdie ischusisce mene ozij uasci, isckusisce i-uidiesce diela
moia. Gospodin s-tobom. (10) Cetiridesti liet blisu bieh rodu semui
i-rechoh: uinu onij blude sarzem. (11) Onij v-istinu ne-posnasce
putou moih choimi chleli se u-gnieuu momu i rechoh: acho unidut
u pochoi moi.

[S]laua occu i-ſinu i-duhu ſuetomu Caco bieſce iſchoni i-ſada i-uaſda
i-ua-uiche uiechoma. Am[in]. Goſpodin ſ-tobom. Sdraua maria miloſti
l. 4a puona. goſpodin | ſ-tobom. *Pieſan:*[1]
COga ſemgla more i-nebo çtuie[2] clanaiu-ſe i propouidaiut[3]
ſue ſtu[3]ri tuorechega[4] ſatuor marie noſi Comu ſunçe[5] i-miſec[5]
i-sua ſluſge urimenmi[6] polita nebeſcha miloſt[6] diuiçaſcha utroba
noſi. Blaſgena mati coie uiſgni mudarc ſuiet rucom darſge pod
crouom utrobe ſatroren(!)* bi Blaſgena nebesçim poſlom. puona
l. 4b duhom ſuetim ſgeliteglnim ſuim ie|ſicom. coi[7] çrieuom[7] iſlit ieſt
Slaua tebi goſpodi coi rogen ieſi od-dieue marie. ſo-oçç̧em i-duhom
ſuetim u-uieche uiechoma ℟ Am[in]: *Oui tri pſalmi gouore-ſe
u-nedieglu i-u-ponedilgnic i-u-cetuartach. An[tifan].* Blaſgena-ti
u-ſenah. *Ps[alam* 8]:
(2) GOſpodi goſpodi naſc colicho cudno ime tuoie ieſt. po-ſuoi
ſemgli Caco uſneſe-ſe[1] uelicha lipota[2] tuoia uiſce nebes (3) Iſ-uſta
l. 5a mladinaca[3] i-ſaſuchih[3] ſu|arſcio ieſi chualu (!) nepriategl tuoih. Radi
da-raſruſis nepria[te]gla i-maſnica[4] (4) caco[5] uſrut Nebeſa diela
parſta tuoih. mieſeça i-ſuieſde coie-ti oſnoua (5) Sto ieſt couich da
pomenuies[6]. ili[6] ſin-clouiſcaſchi (!) iere pohodis gnega (6) umaniio[7] ieſi
gnega malim[7] cinom Od angelou ſlauom i-caſtiu crunio-ſi gnega (7)
i-poſtauio-ſi gnega na[8] dielu[8] rucha tuoih (8) Sua podloſio ieſi pod
l. 5b noge | gnegoue. ouçe i-uoloue i ſua oduiſce ſcoti polſche (9) i ptice
nebeſche i-ribe morſche prihodechi[9] ſtaſe morſche (10) Goſpodi
goſpodin naſc colicho cudno ime tuoie iest po-ſuoi ſemgli Slaua
occu i-ſinu ſuetomu Caco bieſce iſconi i ſada i-uaſda i-ua-uiche
uiecoma Am[in]: *Ant[ifan].* Blaſgena ti megu ſgenami i-blaſgeni
plod od utrobe tuoie. *A[ntifan].* Caco miro: *Ps[alam* 18]:
l. 6a (2) NEbeſa iſpouidaiut ſlauu | boſiu tuorenia[1] ruchuu (!) gnegovieh
tuardo[c]hu[2] (3) Dan dneui odgouarat riec. i-noch nochi pouida
raſum (4) Nieſu rieci ni-beſide coih-ſe ne cuiu glaſi gnih (5) V[3]-ſuoi

* piſarskom griješkom mj. *ſatuoren*, zatvoren.

l. 2b Sdraua Maria milosti puna. Gospodin s tobom. | Slaua ozu
i-sinu i duhu suetu, kacho biesce u pocetach i sada i-uasda y-u-uiech
uiechoman. Gospodin s-tobom. Sdraua Maria milosti puna. Gospodin
s tobom.

Of.: Pjes: [1] Pjesanca; [2] čtuju; [3] pripouiedaju; [4] stvorećega; [5] suonce i mjesec: [6] u vrjemenju polita nebeskom milostju; [7] ki crivom; *Ps. 8:* [1] uznesena jest; [2] ljepota; [3] mladienac i sasuštieh; [4] rvača; [5] jere; [6] pomenuješ ńega, ali; [7] umalio si ńega maliem; [8] nad djeli; [9] koje prihode. *Ps.* 18: [1] djela; [2] naviestet tvrdinu; [3] Po; [4] suoncu;

ſemgli iſide glas gnih. i-na conaç ſue ſemgle rieci gnih (6) V-ſunçu[4]
poſtaui pristolie ſuoie. i-ſam caco ſennich iſhoede[5] (!) od-polace ſuoie[5]
Vſueſeli-ſe cacho ſigant[6] na-potechu[c]hi put (7) od-uiſg[n]ega[7] neba
l. 6b iſaſcaſtie[8] gnegouo.[8] i-ſritenie gnegouo do-con | ça gnegoua. i-nie
cto-bi-ſe ſ[c]rio od-topline gnegoue (8) Sacon goſpodinou neporocan
obrachaie duſce ſuidocouanie[9] goſpodinouo uirno mudroſt ſaimaua-
iuche[10] dieçi[10] (9) Praude goſpodinoue praue ueſeleche ſarça ſapouied
goſpodinoua ſuietao[11] (!) proſuitgluie oççi (10) Strah goſpodinou
ſuet pribiua uiech uiechoma ſudçt[u]a boſia iſtina[12] i-prauedna[12]
l. 7a u-ſebi ſama (11) Selinia ſuarhu ſlata i-camen|ia pridragoga mnogo
i-ſlaga[13] ſuarchu (!) meda i-ſata (12) Saſto[14] i-[14] rab tuoi blude[15]
gnih i-u-ſbgludeniu[16] gnih raſdanie mnogo (13) Griehe cto raſumie
od ſcrounih[17] moih ociſti mene. (14) i-od-inoſtranih proſti ſluſi
tuoiemu Aco-[18] meni ne-budu goſpodouali tadai neporocan budu
i-ociſtim-ſe od grieha naiuechega[19] (15) A[20] budu da-ſe udarſge rieci
l. 7b uſta moih. i-po-uceniu[20] ſarca moga prid licem tuoim vaſda. |
Goſpodine pomo[c]hnice moi i-odcupiteglu[21] moi. Slaua oççu.
An[tifan]. Caco miro iſabrano dala-ſi miris blago uhania ſueta
bogorodice. *An[tifan].* Prid loſnicom. *Ps[alam* 23]:

(1) GOſpodinoua ieſt ſemgla i-ſpugnenie gnegouo[1] ſue ſemgle[1]
i-ſui coi ſgiuu[2] na-gnoi (2) Jere on ſuarhu mora oſnouao-ie gnu.
i-ſuarh riecha pripprauio[3] gnu. (3) T'co uſidet na-goru goſpodinouu
l. 8a ili[4] cto ſtanet na miesto ſueto gnegouo (4) C | iſtima ruchama i-ciſtim
ſarcem coi ne-primi u-taſtignu[5] duſu ſuoiu. ni-[6] cune-çç-e u-uarchu[6]
iſcargnemu ſuomu (5) Sai[7] primit[7] blagoſou od goſpodina. i-milo-
ſardia[8] od boga ſpaſitegla ſuoga. (6) Ouoi ieſt rod coi[9] iſte goſpo-
dina[9] liça boga iaçoba. (7) Uſmite urata cneſoui[10] uaſca i-duignite-ſe
urata uieçgna. i-unidet cral ſlaue (8) Cto-ie oui clal (!)* ſlaue goſpodin
l. 8b criepach i-uſmoſgan[11]. goſpodin uſmoſgan[11] | u-boiu (9) Uſmite urata
cneſi[10] uaſca i-duignite-ſe urata uiſg[n]a[12] i-unidet cral ſlaue (10) Cto
ieſt oui cral ſlaue goſpodin od cripoſti on ieſt cral ſlaue. Slaua te[bi].

* pisarskom griješkom mj. *cral*, kral.

Of.: [5] ishode iz ložja svoga; [6] gigant; [7] početka; [8] ishod ńegov; [9] svjedočanstvo; [10] zaimava mladiencem; [11] svietla; [12] pravo suđena; [13] i slatka, *Ov.* čitaj *i-slađa;* [14] I zato; [15] shrańuje; [16] shrańenju; [17] otajnieh; [18] Tko; [19] velika; [20] I budu kako ugodna govorenja usta mojih i poučenja; [21] izbavitelu. *Ps.* 23: [1] ńeje, naselenje zemle; [2] pribivaju; [3] +jest; [4] ali; [5] taštad; [6] i ne kle se zlobļivo; [7] taj primiti će; [8] milost; [9] ištućieh gospodina, ištućieh; [10] vladavci; [11] silan; [12] vječna;

An[tifan]. Prid loſniçom ſei[13] diuice ceſtitite nam ſlatche pieſni hua-
lenia. ℣. Iſlita ieſt miloſt u-uſtijs* (!) tuoih. ℟. Togai-radi blagoſoui-te
bog u-uieche. *Si tri niſge piſani pſaomi ſuoimi antifanami gouo-*
l. 9a *ret-ſe. u-utornich i-u-petach. An[tifan].* Lipota | tuoia. *Psallam* [44].

(2) ODrignu ſarce moie riec dobru. gouoru ia diela moia craglu
Ieſich moi tarſt[1] cniſnicha[1] barſo piſca (3) Craſan dobrotom po-ſi-
noue couiecaſche Iſlita iest miloſt iſ-uſta tuoih toga-radi blagoſoui
tebe bog u-uieche (4) Pripaſci-[2] ſe oruſiem tuoĩ[m] po-bedri tuoioi
uſmoſno[2] (5) Craſotiu tuoiom[3] raſumi i-napridui i-ſidi i-(g)craglui (!)
l. 9b Radi iſtine i-crotoſti i-ſudbe[4] naſtani-te[4] diuno deſnica tuoia | (6)
Striegle tuoie oſtre[5] ſilne[5] puoci tuoi pod tobõ[m] padut[6] i-ſarca
nepriategla cragleuieh (7) Prieſtolie tuoie boſge u-uiech uiechoma.
ſcibicha prauoſti ſcibicha cragleuſtua tuoga (8) uſglubiſ-li[7] praudu
uſnenauidiſ-li beſaconie[7] toga-radi pomaſa-te goſpodin bog tuoi
uliem radoſtiem[8] po-priceſnieh tuoih[8] (9) Smurna[9] i-maſt i-caſia
u-ſuitah tuoih i-od ſuieh[10] ſlonounieh[10] u-choih uſue ſelet-ſe[11] (10)
l. 10a cheri | cragleue u-caſti tuoioi Priſta[12] craglіça ob-deſnu tebe u-ſuitah
poſlacenih obucena priucraſcena[13] (11) Cui[14] chij i-pricloni uho
tuoie i uig i-ſabudi puoch tuoi i-dom tuoga oççа (12) Iere[15] poſgeli
çar[15] liepotu tuoiu iere on ieſt goſpodin bog tuoi i-poclonet-ſe
gnemu (13) cheri tiroue i-caſtijh*[16] Licu tuomu uſmolet-ſe[17] ſui
bogaççi od-ludi. (14) ſua ſlaua gnegoua cheri cragleue iſnutra u-reſih[18]
l. 10b ſlatih (15) odieuena | priucraſcena[18] Priuedu-çç-e[19] craglu divice
poſli[20] i-bliſgne pricaſgut-ſe[21] tebi (16) Pricaſgut-ſe[21] tebi u-ueſelie
i-radoſt priuedut-ſe u-çarquu cragleuu (17) Sa-oççe tuoie porodili-ſe
ieſu tebi ſinoue poſtauiſ-ih cneſoue[22] ſuarhu ſue ſemgle[22] (18)
Pomenu[23] im[e] tuoie goſpodine u-ſuachõ[m] rodu i narodu To[g a]-radi
puoçi (puoçi) iſpouiedu-çç-e tebi u-uiech uiechoma. Slaua: *Ant[ifan].*
l. 11a Liepota tuoia i dobrota tuoia pridi i-ſpa|ſi-ni i-ſidi i-craglui. *Ant[ifan].*
Pomoſet gnoi bog. *Ps[alam] d[avi]d[ov* 45]:

* pisarskom griješkom mj. *u-uſtijh*, u ustih. * mj. *u-caſtijh*, u častih, in muneribus.

Of.: [13] ovezi. *Ps. 44:* [1] pena pisca; [2] Pripaši mač tvoj na bedru tvoju uzmnožno; [3] + i ljepotom tvojom; [4] pravde privede tebe; [5] izoštrene; [6] pasti će; [7] Ļubio si pravdu i nenavidio zlobu; [8] od radosti nad družbom tvojom; [9] Mira; [10] i od „chuka" slavnieh, griješkom mj. kuća slonovnieh, a domibus eburneis, *Ov.* „suieh" griješkom mj. stvarieh, cksl. створи; [11] veseliti se budu; [12] sta; [13] razlikostju; [14] usliši; [15] Požeļeti bude kraļ; [16] darovieh; [17] poklone se; [18] u skutieh zlatieh odivena razlikostju; [19] privesti će; [20] za ńome; [21] privesti će iz; [22] vladavce po svoj zemli; [23] spomenu.

(2) BOſge naſc pribiſciſte i-ſila[1] pomo[c]hnich u-neuolah choie
nagoſce naſ mnogo (3) Toga-radi ne-uſboimo-ſe cada ſmuti(h)-ſe
ſemgla i-prineſut-ſe gore u-ſarce morſcho (4) Uſmutiſce-ſe uode,[2]
ſmetoſce-ſe gore u-cripoſti gnegoui (5) Riecno uſtarmglenie uſue-
ſelit-ſe grad boſgi poſuetil ieſt pribiualiſte ſuoie uiſgni (6) bog
l. 11b poſridi gnega ne-pomiſtit-ſe: | Pomoſcet gnemu bog obraſom[3] ſuoim
(7) ſmeteni ieſu narodi i-priclonila-ſe ieſu cragleuſt[u]a da glas ſuoi
uiſgni i-crenu-[4] ſe ſemgla (8) Goſpod ſila ſ-nami ſaſtitni[c]h[5] naſc
bog iacobal (9) Pridite i-uigte diela gospogna[6] coia poloſi cudeſa
ſuarh ſemgle (10) Oduſimaiuche boie deri do-conça ſemgle luch
ſlomit[7] i-ſatret[7] oruſie i-ſtite ſdeſet[8] na-ogan. (11) Uraſumite-ſe
l. 12a i-uigte iere ia-ſam bog uſneſu-[9]ſe u-glu|deh[9] i-uſneſu-ſe[10] na-ſemgli
(12) Goſpodin cripchi[11] ſ-nami ſaſtitnich naſc bog iacobal: Slaua
oççu: *Ant[iſan]*. Pomoſcet[12] gnoi bog licem ſuoim bog poſrid gne
ne-pomiſtit-ſe: *Ant[iſan]*. Cacho ueſeleche-ſe. *Ps[alam* 86]:

OSnouania gnegoua na gorah ſuetieh (2) glubit goſpod
urata ſiona ſuarh ſuih priſtolia[1] iacobouih (3) Priſlauna gouorenia
ieſu o-tebi grade boſgi (4) pomenuuſci[2] raab i-babilona mudroſtij[3]
l. 12b moih[3]. Euo inoſtran|çi i-tiri i-puoçi eteiopſchi bieſe tui (5) Mati
ſionoua rece couiech i-couiech rodi-ſe u-gnem i-tai oſnoua gnu uiſgni
(6) Goſpod nauiſtit[4] u-piſnieh[4] puocha ſuoih i-gneſoua* (!)[5] gnih[6]
coi biſce u-gnoi (7) Caco ueſelechi[7]-ſe ſuim[7] (nam) pribiualiſte
ieſt u-tebe. Slaua oççu. *Ant[iſan]*. Caco ueſelechi[7]-ſe ſuim[7] (nam)
pribiuagliſte (!) ieſt u-tebe ſueta bogorodiçe: *Ant[iſan]*. Iſlita ieſt
l. 13a miloſt u-uſtyh[8] tuoih. ℟ Toga-radi | blagoſoui tebe bog u-uieche.
Occe naſc. *Oui niſge piſani tri pſalmi gouoret-ſe u-ſriedu i-u-ſubutu* (!) *uaſda: Ant[iſan]*. Radui-ſe dieuo. *Ps[alam* 95]:

POite goſpodinu pieſan nouu poite goſpodinu ſua ſemgla
(2) Poite goſpodinu i-blagoſouite gnemu ime gnegouo nauiſtite dan
oda-dne ſpaſeniu gnegouu (3) Nauiſtite megu[1] ſludmi[1] ſlauu gne-
l. 13b gouu u-ſuieh puocieh cudeſa gnegoua (4) Iere ue|lich goſpod

* piſarskom griješkom mj. *cneſova*, knezova.

Of.: *Ps. 45.* [1] krjepost; [2] Svoniše i smutiše se vode ńih; [3] licem; [4] potrese; [5] zastupnik; [6] božja, Domini; [7] slomiti će i strti; [8] ždeći će; [9] uzvisim se u narodieh; [10] uzvisim se; [11] od sila; [12] pomoći će. *Ps. 86.* [1] pribivališta; [2] spomenu se, memor ero; [3] od znajućih mene, scientium me; [4] naviestiti će u kńigah; [5] vladavac; [6] onieh; [7] kako veseleštieh svieh, sicut laetantium omnium; [8] usnah. *Ps. 95.* [1] u ļudieh;

i-huaglen ieſt ſuarhu ſuieh boga[2]. (5) Saſto[3] ſui boſi naroda hudobe
bog-bo nebo uçini (6) Iſpouieſt i-lipoſt[4] u-priſtoliu gnegouu ſuetigna
i ueliçaſtuo u-poſuetiliſtu gnegouu (7) Prineſite goſpodu ocinſtua[5]
naroda[5] prineſite goſpodinu ſlauu[6] imenu gnegouu[6]. Uſmite urata
i-uliſite u-pribiualiſte[7] gnegouo[7] (9) Poclonite-ſe goſpodinu u-duoru
l. 14a ſuetomu gnegouu Da | pomiſti[8]-cc-e[8] od-lica gnegoua ſua ſemgla (10)
recite onoſtrancem[9] (!) iere goſpodin cragleua i-iſtinom[10] iſprauit ſuu[11]
ſemglu coi ne-pomiſtit-ſe.[11] Suditi puochõ[m] po-praudi (11) da-
ueſelet-ſe nebeſa i-raduiet-ſe ſemgla da-pomiſtit-ſe[12] more i-ſpugnenie
gnegouo (12) uſraduiut(i)-ſe[13] pogla i-ſua coia na gnih ieſu. Tada
uſraduiut-ſe[14] ſua drieua dubrauna (13) prid licem goſpodgnim iere
l. 14b pridet ſaſto pridet | ſudieti(!)* ſemglu Suditi che ſemglu[15] ſuu[15] po-
praudi i-ludie[16] po-iſtini ſuoioi. Slaua oççu: *An[tiſan]*. Radui-ſe diuo
maria ſue blaſni ſama[17] naſla[17] ieſi po-ſuem ſuietu. *An[tiſan]*. Doſtoi-ſe.
Ps[alam 96]:

GOſpod cragleua uſraduiet-ſe[1] ſemgla i-uſueſelet-ſe[2] otoçi
mnoſi (2) Oblaci i-magla uocholo gnega prauda i-ſudba iſprauglenie
priſtolia gnegoua (3) Ogan prid gnim prige i-popalit[3] ocolo nepria-
l. 15a tegla[4] negouih[4]. | (4) Oſuitliſce munie negoue ſuu ſemglu uidi
i-ſtreſe-ſe[5] ſemgla (5) Gore cacho uoſch raſtopiſce-ſe od-liça goſpo-
dinoua ſtreſe-ſe[5] ſua ſemgla (6) Nauiſtiſce nebeſa praudu gnegouu
i uidiſce ſui puoci ſlauu gnegouu (7) Proſ[t]idut[6]-ſe ſui chi-ſe clagnaiu[6]
iſdilaniu i-chi-ſe huale[7] u-idolih ſuoih Poclonite-ſe gnemu ſui angeli
negoui (8) uſliſau i-uſueſeli-ſe ſion i-uſradouaſce-ſe cheri iudaiſche[8]
l. 15b radi[9] | praude tuoie[9] goſpodi (9) Bere[10]-ti goſpodin uiſgni po[11] ſuoi
ſemgli mnogo priuaſne-ſe[12] nada-ſuiemi boſi (10) Coi glubite goſpoda[13]
nenauidite ſlo ſabludet[14] bog[14] duſe pripodobnih[15] ſuoih iſ-ruche[16]
griſnicha iſbaui gnih (11) Suitloſ ſuacha[17] p[r]auednichu i-ſ-prauim

* pogrješnim iekaviziranjem mj. *ſuditi*.

Of.: [2] + mnogo strašan, nimis, terribilis; [3] Jere; [4] ljepota; [5] otačastva narocka; [6] *Pz.* + i čast, (8) prinesite gospodinu slavu imenu ńegovu; [7] dvore ńegove; [8] se krene; [9] u narodieh, in gentibus; [10] zato, etenim; [11] sviet zemaļski (orbem terrae) ki se ne gane; [12] se krene; [13] Veseliti će se; [14] se će obradovati; [15] sviet zemaļski; [16] puoke; [17] jedina potrla. *Ps. 96.* [1] raduj se; [2] veselite se; [3] popaliti će; [4] sve neprijateļe ńegove; [5] strepta; [6] Da se postide svi klańajušti, confundantur omnes qui adorant, cksl. да постидєт сє вси кланающє; [7] slave, gloriantur; [8] žudieske: [9] cieć suda tvojih; [10] zašto, quoniam; gorńe u *Ov. Bere* pisarska griješka mj. *jere;* [11] svrhu; [12] uzvišen jest; [13] boga, Dominum; [14] čuva gospodin, custodit Dominus; [15] sluga, sanctorum, cksl. прѣподобьнихъ; [16] ištuće, de manu; [17] prosijala jest, orta est;

ſarcem ueſelie (12) Ueſelite-ſe prauedni u-goſpodinu i-pouiedaite[18]
ſuetigne gnegoue. Slaua oççu. *An[tifan]*. Doſtoi-ſe[19] mene hualiti tebe
l. 16a die|uo priciſta dai meni cripoſt ſuprotiua nepriateglem moim.
An[tifan] Po-[po]rodu. *Ps[alam* 97]:

(1) Uaſpoite[1] goſpodinu pieſan nouu iere cudeſa ucini[2] goſpod
Ipaſe* gnega[3] deſniça gnegoua i-miſça ſueta gnegoua (2) Scaſa goſpod
ſpaſenie ſuoie (i)-prid puochom[4] od cri[5] praudu ſuoiu (3) Pomenu[6]
miloſt ſuoiu[6] domu iſdraelouu (i)-uidieſce ſui conci ſemgle ſpaſenie
l. 16b gnegouo[7] (4) Da-clicnite[8] bogu ſua | ſemgla uas poite[9] i (5) poite[9]
bogu naſcemu u-guſleh[10] i-u-glaſieh[11] pſalmiſcieh[11] (6) i u-trublah
ochouanieh glaſom trubagla roſanieh (i)-cli[c]nite[12] prid çarem[13] goſpo-
dinom (7) Da-poduiſge-ſe more i-iſpugnenie gnegouo u-ſuu[14] ſemglu[14]
i-ſui[15] ſgiuuchi[15] na gnoi (8) Uieche** uſpleſchaſe-ſe[16] na-chupu gore
uſradouaſce-ſe (9) prid licem goſpodinouiem Caco[17] pride[17] ſudi(i)ti
l. 17a ſemglu ſuditi ſuu ſemglu u-praudi | i-gludem[18] u-prauoſti.[19] Slaua
oççu. *An[tifan]*. Po-porodu dieuo neuurigena pribila ieſi ſueta bogo-
rodice moli-ſe ſa-nas. ℣. Iſlita ieſt miloſt u-uſtih[20] tuoih. ℟. Toga-
radi blagoſoui-te bog u uieche. Occe naſc. *Odrieſcenie:* Proſbami
i-doſtoianiem blaſgene dieue marie i-ſuieh ſuetieh priuedi-nas goſpod
u-carſtuo nebeſcho. ℟ Am[in]. Poueli goſpod blagoſouiti nas. *Bla-*
l. 17b *goſou.* Nas ſ-porodom | miloſtiuiem blagoſoui dieuo maria. ℟.
Am[in]. *Ctenie. 1°.*

NA[1]-ſuieh pochoia uſiſchah i-u-doſtoianiu goſpognu pribudu.
Tada ſapouidi[2] i-rece meni tuoraç ſuieh. coi ſaſda mene pocignet[3]
u-crouu moiem[3]. I-rece meni u-iacobu pribudi[4] i-u-iſdraelu naſlidui
i-u-iſabranih moih puſti corienie. Ti-bo[5] goſpodi pomilui nas: ℟. Bogu
l. 18a huala. ℟. Sueto i-neporocno dieuſt[u]o choimi h[u]a|lami tebe pohualu
ne-uiẽ[m] Iere coga nebeſa obuiati ne-mogu[6] ti[7] u-utrobu priala[8] ieſi.
℣. Blaſgena ti iesi u-ſcenah[9] i-blagoſlouglen[9] plod od-utrobe tuoie.
Iere coga nebeſa obuiati ne-mogu ti u-utrobu priala ieſi. *L[ec]c[i]on II:*

* pis. griješ. mj. *Spaſe*, spase, salvavit; ** mj. *Rieche*, rieke, Flumina.

Of.: [18] ispoviedajte se spomeni, confitemini memoriae; [19] spodobi se. *Ps. 97.* [1] pojte; [2] stvorî; [3] sebe, sibi; [4] narodi; [5] pokaza; [6] Spomenuo se od milosrdja svoga i istine svoje, recordatus est misericordiae, et veritatis suae; [7] boga našega, Dei nostri; [8] klikujte; [9] pojte i radujte se i veselite se, (5) Pojte; [10] citari; [11] citari i glasom u psalmieh, in cithara et voce psalmi; [12] klikujte; [13] kraļem [14] vas sviet zemaļski; [15] i koji pribivaju u ńem; [16] uspleštu rukami; [17] Zašto grede; [18] poke; [19] pravednosti; [20] usnah. *Čten 1:* [1] U; [2] zapovidje; [3] počinu u pribivalištu momu; [4] pribudu; [5] zato; [6] mogahu; [7] + ga. [8] primila; [9] među ženami i blažen.

I-Tachoi u-ſionu utuargena ieſam i-u-gradu ſuechena[1]. tacoge[2]
pocoih-ſe i-u-ieruſalemu oblaſt moia. I-uchorinih-ſe[3] u-puocih[4] caſnih[4].
l. 18b i-u-ſtranah[5] boga moga | doſtoianie[6] i-u-iſpugneniu ſuetih uſdarſganie
moie. Ti[7] goſpodine pomilui nas. ℟. Bogu huala: ℣. Blaſgena ieſt[8]
(ſueta dieua) maria coia boga noſila[9] ieſi tuorca ſuieta[10] rodila ieſi
coi-te ſtuori i-u-uieche pribiuaſc dieua. ℟. Sdraua maria miloſti puona
goſpodin ſ-tobom. rodila ieſi coi-te ſtuori i-u-uieche pribiuas dieua:
l. 19a Pomilui[11] goſpodi blagoſouiti. *blagoſou:* Dieuõ[m] | mariom materiu
dopoſtio*(!) nam goſpodin ſpaſenie i-mir. ℟[11]. Am[en]: *L[ec]c[i]õ[n] III.*

CAco çedar uſneſena[1] bih u-liban[2]. i-cacho cepris[3] na-gori
ſionſchoi. i-cacho paoma[4] uſneſena ieſam u-chadeſi. i-chacho naſa-
genie ruſa u-ierichu. I-cacho maſlina uchraſcena u-poglieh. i-cacho[5]
lipine uſneſena ieſam prid uodami na-placi. I-caco çinamom i-balſam
l. 19b aromã[n]ticane[6] blago uognanie[7] dah | i-cacho miro iſabrano dah
uognu blagouognania[8]. Ti-bo[9] goſpodi pomilui-nas. ℟ Bogu huala:
℣. Blaſgena[10] i-u-iſtinu ieſi ſueta dieuo maria i-ſuache huale doſtoina.
Iere iſ-tebe iſide ſunce prauedno iſucarſt bog naſc. ℣. Moli ſa-puoch
naſtoi ſa-redouniche proſi ſa-obiet ſenſchi o[c]hutet[11] ſui tuoiu ſuetu
pomo[c]h ctogodir[12] cuiet[12] tuoie ſueto uſpomenutie. Iere iſ-tebe
l. 21a+ iſide | ſunce prauedno iſu carſt bog naſc. ℣. Slaua occu i-ſinu i-duhu
ſuetomu: ℣. Iere iſ-tebe iſide ſunce prauedno iſucarſt bog nas[13].

Pocigne laudes od-matutine. *Veras:*

B
O
S
G
E

l. 21b na-pomo[c]h moiu naſtoi. ℟ Goſpodi na-pomo[c]h meni poſpiſci-ſe.[1]
℣. Slaua oçcu i-ſinu i-duhu ſuetomu ℟ Cacho bieſce iſchoni[2] i ſada
i-uaſda i-ua-uieche uiechoma. ℟ Am[in] All[eluj]a. *An[tifan]*. Uſneſena
ieſt maria. *Ps[alam* 92]:

* pisarskom griješkom mj. *dopuſtio*; + List 20 a-b, preskočen pri prepisivańu, ostao prazan.

Of.: Lekc. II.: [1] posvećena; [2] također; [3] ukorienih se; [4] puoku časnomu; [5] Časteh; [6] + ńegovo; [7] + zato; [8] jesi; [9] ponese; [10] svieh; [11] *Of* nema. *Lekc. III.:* [1] uzvišena; [2] libanu; [3] čepries; [4] palma; [5] *Of* nema; [6] aromaticaje; [7] blagovanje (!); [8] blagohvanja; [9] zato; [10] sveta; [11] da čuju; [12] koji čtuju; [13] *Of* ima i ovdje cijeli „Te Deum. Tebe boga hvalimo ...“ *Matut.* [1] pospješi se; [2] u počet[a]k.

(1) GOſpod chragluie. i-u-lipotu-ſe obuce Obuce-ſe goſpod tuar-
dochom[1] i-pripaſce-ſe cripoſtiu I ſato ut[u]ardi[2] ſuoiu ſemglu choi
l. 22a ne-pomiſtit-ſe[2] (2) Priprauan priſtol tuoi boſge od-ſa|da[3] do[4]-uiecha
ti ieſi (3) Uſduigoſce-ſe rieche goſpodi uſduigoſce-ſe rieche glaſe
ſuoie (4) od glas uoda mnoſieh Cudne[5] uiſine morſche cudan uiſgni[5]
goſpod (5) Suidochouan ia[6] tuoia uirna ucignena ieſu mnogo domu
tuomu podobat-ſe ſuetigna ieſt u dugo[c]hu[7] dni. Slaua oç[cu].
An[tifan]. Vſneſena ieſt maria na-nebo raduite-ſe ang[e]li hualechi[8]
l. 22b blagouut[8](!) goſpoda. *An[tifan].* Maria dieua. | *[Psalam* 99]:

(2) CLicnite g-bogu ſua ſemgla ſluſite goſpodinu u ueſeliu,
Unidite prid[1] gnim[1] u-radoſt (3) i-uſnaite iere goſpod on ieſt bog
on ſtuori[2] nas. a-ne mi ſebe[3] Mi puoch gnegou i ouçe paſce gne-
goue. (4) unidite u-urata gnegoua u iſpouidaniu duora[4] gnegoua[4].
i-u-pietiu[5] iſpouidaite-ſe gnemu. Chualite(!) ime gnegouo (5) iere[6] blag
l. 23a ieſt goſpod i-u-uiech miloſt gnegoua deri[7] od | roda do-roda iſtina
gnegoua: Slaua oççu.[8] *Ant[ifan].* Maria dieua[9] uſneſena ieſt na-ne-
beſchu loſnicu u-choioi cragl cragleua[10] na-ſuie[ſ]dnom priſtoliu ſiedit.
Ant[ifan]. V-uogni pomaſti. *Ps[alam* 62]:

(2) BOſge boſge moi c-tebi od-ſuieta[1] bdim Sgeliu-ti[2] (!) duſca
moia colico umnoſcit-ſe tebi puot moia (3) U-ſemgli puſtoi[3] i-u-putu
beſuodnom[3] tacho u-ſuetom ucaſa-ſe[4] tebi da-uidī[m][5] ſilu[5] tuoiu
l. 23b i-ſlauu tuoiu. | (4) [i]ere bogla ieſt miloſt tuoia ſuarhu[6] ſgiuota uſta
moia[6] hualet[7] tebe (5) Tacho blagoſoulu tebe u-ſgiuotu[8] moiem i-u-
imenu tuoiem uſduignu[8] ruche moie (6) Cacho pica[9] i-maſti iſpuni-ſe[9]
duſca moia i-uſnama radoſtiu[10] uſhualet tebe[10] uſta moia. (7) Aco[11]
pomenu[h] tebe na-poſtegli moioi i-na-utarnah[12] poucu-ſe u-te (8)

Of.: Ps. 92.: [1] jakostju; [2] potvrdi naseļenje zemļe, koje se ne bude krenuti, firmavit orbem terrae, qui non commovebitur; [3] odtadaj; [4] od; [5] Čudnovata uzdvignutja morska, čudnovat u visinah, Mirabiles elationes maris, mirabilis in altis; [6] svjedočanstva; [7] dugotu; [8] hvaleće i blagosivļajuće. *Ps. 99:* [1] prid lice ńegovo, in conspectu eius, ckslov. прѣдъ нимь; [2] učini; [3] nas, nos; [4] u dvore ńegove; [5] pjesnih; [6] zašto; [7] i; [8] + i sinu i duhu; [9] djevo; [10] od kraļev. *Ps. 62:* [1] od svietlosti, luce; [2] žeđala je, sitivit; [3] pusti i neprihodni i bezvodni, in terra deserta, et invia, et inaquosa, cksl. в земли поусте и непрѣходнѣ и безводнѣ; [4] javih se; [5] viđu krjepost; [6] nad životi usne moje; [7] hvaliti će; [8] u život moj i u ime tvoje dvignuti ću; [9] obilstva i pritilosti napuni se, adipe et pinguetudine repleatur; [10] od radosti hvalite; [11] Ovakoj, si; [12] i u jutrńah misliti ću o tebi, jere si se učinio, meditabor in te: quia fuisti;

aco-bi[12] pomo[c]hnich moi. I-u-criglu[13] chroui[13] tuoih obeſelim[14]-ti-ſe
l. 24a | (9) prionu duſga (!) moia ſa-tobom mene primi' deſniça tuoia (10)
Oni uiſtinu u-taſtinah[15] uſiſchaſe[16] duſu moiu da-unidut[17] u-pripo-
dobnu ſemglu[17] (11) pridadet ſe[18] u-ruche od-noſga[19] iednaçi[20] ſ-li-
ſiçami budut[20] (12) Cral uiſtinu uſueſelit-ſe[21] o[22]-bogu pohuale-t-i-ſe[23]
ſui coi-ſe cunu[24] gnim iere ſagradiſce ſe[25] uſta gouore[c]hih nepraudu.
Slaua. *Ps[alam* 66]:

l. 24b (2) BOſge ſmilui-ſe[1] na-nas i blagoſoui nas proſuietli | liçe ſuoie
ſuarhu nas i-pomilui-nas[1]. (3) Da-poſnamo na-ſemgli put tuoi u-ſuih
ieſicih[2] ſpaſenie tuoie (4) Iſpouiedet-ſe[3] tebi gludi boſge iſpouiedet-ſe
tebi gludie[3] ſui (5) i-uſueſelet[4]-ſe i-uſraduiu-ſe ieſici iaco ſudiſc
gludem prauoſt i-ieſich[4] (na-ieſici) na-ſemgli naſtauiſc (6) Iſpouiedet-ſe[5]
tebi gludie boſge iſpouiedet-ſe tebi gludi ſui[5] (7) ſemgla da plod
l. 25a ſuoi. Blagoſougle-ni[6](!* boſge boſge naſc (8) bla|goſougle-ni* i-boite-ſe
gnega ſui conçi[6] ſemgle. Slaua: *An[tifan]* Vogne[7] maſti tuoih tecenia[8]
dieue obglubi[9] tebe ueomi. *An[tifan].* Blaxena chieri: *Psalam davido[v*
Dan. 3. 57—88]:

57) BLagoſouite ſuacha diela goſpogna goſpodina. Hualite i-pri-
uas noſite[1] gnega u-uieche. (58) Blagoſouite angeli goſpogni goſpoda.
(59) blagoſouite nebeſa goſpoda[2]. (61) Blagoſouite ſue ſile[3] goſpodgne[3]
l. 25b goſpoda. (62) blagoſouite ſunce[4] i-mi|ſec (63) i-ſue ſuieſde[4] nebeſche
goſpoda. (67)[5] Blagoſovite ſima i-toplina[6] goſpoda. (64) i-blagoſo-

* u oba slučaja mj. *blagoſoui-ni,* benedicat nos, gdje je *„ni"* (nas) predloška zavelo prepisivača, da *„blagosovi-ni"* popravi u *„blagosovļeni".*

Of.: [13] pokrivenju krila; [14] uzraduju se, exultabo; [15] u taštad; [16] iskaše; [17] uļesti će u nižńa zemļe, introibunt in inferiora terrae; [18] izdati će se; [19] oružja, gladii; [20] pričesnici lisicam budu, partes vulpium erunt; [21] radovati se će; [22] u; [23] hvaliti se će; [24] zaklińu; [25] razrušena jesu, obstructum est. *Ps. 66:* [1] bog se smilovao na nas i blagosovio nas, prosvietlio obraz svoj vrhu nas i pomilovao nas; [2] narodieh; [3] ispovidjeli se tebi puoci bože, ispovidjeli se tebi puoci; [4] Radovali se i veselili se narodi, jere sudiš puoke u pravdi, i narode; [5] Ispovidili se tebi puoci, bože, ispovidjeli se tebi puoci; [6] blagosovio nas bog, bog naš, blagosovio nas bog i bojali se ńega svi kraji, Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus, et metuant eum omnes fines; [7] u vońi; [8] tečemo; [9] uzļubiše. *Dan. 3:* [1] uzvisite; [2] + (60) Blagosovite vode sve koje svrhu nebesa jesu gospodina; [3] krjeposti gospodinove; [4] suonce i mjesec gospodina, (61) Blagosovite zviezde; [5] u *Ov* poremećeni i nepotpuni red stihova 67, 64, 65, 63, 66, 67, 69 teče u *Of* pravilno i potpuno, dakle 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69; [6] ljeto;

uite ſuachi daſd i roſa goſpodina (65) Blagoſouite ſui duſi boſgi
goſpoda. (63) blagoſouite ſue ſuieſde nebeſche goſpoda (66) Blago-
ſouite ogan i-ſnoi goſpoda (67) blagoſovite ſima i-uar[6] goſpoda
(69) Blagoſouite ledi[9] i-mraſi goſpoda. (70) blagoſovite ſlana[10]
l. 26a i-ſnieſi goſpoda (71) Blagoſouite dni[11] i-nochi[11] goſpoda. (72) blago|
ſouite tma[12] i-ſuitloſt[12] goſpoda (73) Blagoſouite munie i-oblaçi
goſpoda. (74) blagoſouit[13] ſemgla goſpoda hualite[14] i priuaſ noſite[14]
u uiech. (75) Blagoſouite gore i-xumi[15] goſpoda. (76) blagoſouite
ſua ſemalſcha[16] goſpoda (77) Blagoſouite iſtocnicii goſpoda. (78)
blagoſouite more i-rieche goſpoda (79)[17] citi i-ſua cha-ſe ganu u-uodah[17]
goſpoda (80) Blagoſouite ſue ptiçe nebeſche goſpoda. (81) blagoſo-
l. 26b uite ſui ſcoti[18] | i-ſuieri[18] goſpoda (82) Blagoſouite ſinoue clouicaſchi
goſpoda. (83) blagoſouite[19] iſdrael goſpoda. hualite[20] i priuas noſite[20]
gnega u-uieche (84) Blagoſouite popoue goſpodgni goſpoda. (85)
blagoſouite rabi[21] goſpodgni goſpoda (86) Blagoſouite duſi i-duſce
prauedne goſpoda. (87) blagoſouite pripodobni[22] i-ſmirni[22] ſarcem
goſpoda (88) Blagoſouite anania aſaria miſael goſpoda. hualite i-priuas
l. 27a noſite[23] | gnega u-uieche Blagoſouimo oçça i-ſina i-duha ſuetoga.
hualite[24] i-priuas noſite gnega[24] u-uieche Blagoſouglen iesi goſpodi
na tuargi[25] nebeſchoi[25] Huaglen i-ſlauan i-priuaſneſen[26] ſue uieche.
Ant[iſan]. Blaſgena chi ti od-goſpodina iere tobom plod ſgiuota
primiſmo. *Ant[iſan]:* Liepa ieſi: *Pſallam* [148]:

(1) H[u]Alite goſpoda ſ-nebes hualite gnega u-uiſinah[1] (2) Hua-
l. 27b lite gnega ſui angeli[2] | hualite gnega ſue ſile[2] (2) Hualite gnega
ſunçe[3] i-miſeç. hualite gnega ſue ſuieſde i-ſuitloſt (4) Hualite gnega
nebeſa nebeſcha[4] i-uode choie[5] pod nebeſi ieſu[5] (5) hualite[6] ime
goſpogne Iere on rece i-cignena[7] ieſu[7]. on ſapiuidi*(!) i-ſtuorena[8]
biſce (6) poſtaui gnu[9] u-uieche uiechoma pouelinie[10] poloſi i-ne-

* pisarskom grješkom mj. *ſapouidi*, zapovidi, mandavit.

Of.: [7] mraz i studen; [8] ispred 69 ima: blagosovite rose i slana gospodinu; [9] mraz i studen; [10] ledi; [11] noći i dni, noctes et dies; [12] svjetlost i tme, lux et tenebrae; [13] da blagosovi; [14] da hvali i uzvisi; [15] glavice; [16] rodeća, germinantia; [17] Blagosovite balina i sva dvigušta na vodah, Benedicite cete, et omnia quae moventur in aquis, cksl. **Блвте кити и вса движоущa се ва водахь**; [18] živine i skoti; [19] da blagosovi; [20] da hvali i uzviši; [21] sluge; [22] sveti i smireni; [23] uzvisite; [24] hvalimo i uzvisimo; [25] u potvrđenju neba; [26] uzvišen. *Ps. 148:* [1] u višńih; [2] + ńegovi odn. ńegove prema lat. eius; [3] suonce; [4] nebes, caelorum; [5] ke su vrhu nebes, quae super caelos sunt; [6] da hvale; [7] i stvorena biše; [8] sazdana, creata; [9] ih, ea; [10] zapovied stavi i ne primine, praeceptiam posuit, et non praeteribit;

mimoidet[10] (7) Hualite goſpoda od-ſemgle[11] ſui beſdani[11] (8) Ogan
l. 28a grad[12] ſnieg goloſt i-duh buram coi | çine ſlouo gnegouo[12] (9)
Gore i-ſui brigoue[13] dubie plodno[13] i ſui cedri (10) Biſtie[14] i-ſui
ſcoti ſmie i-ſue ptice pernate (11) cragli ſemalſçi i-ſui ludie[15] cneſi[15]
i-ſue ſudie[16] ſemalſçi[16] (12) Mladienci[17] i-diuice[17] ſtarçi ſ-mladimi[18]
hualet (i)[18] ime goſpogne (13) Iere raſnieſte[19] togai iedinoga[19] (14)
iſpouiedanie[20] nega na-nebeſijh[21] i-na-ſemgli[21] I-uſneſet[22] (bog) rog
puocha ſuoih[23] pieſan ſuih ſuetijh gnegouieh puochom[24] iſdraielſcĩ[m]
l. 28b | gludem pribliſgaiuchi-ſe ch-nemu.[24] *Pſallam* [149]:

(1) UAſpoite[1] goſpodi pieſan nouu. hualite[2] gnega u-çarquah
ſuetieh[2] (2) Uſueſelit ſe[3] iſdrael o-ſtuorechem gnega i-ſinoue ſionſchi
uſraduiut-ſe o-çaru ſuoiem[3] (3) I-uſhuale[4] ime gnegouo ſ-timpani[5]
i-u-pſaltirieh poiut[5] gnemu (4) Iere blagouoglit[6] goſpod puochõ[m]
ſuoim i-uſneſe[6] crotche u-ſpaſenie (5) I-uſdrauiut-ſe*(!)[7] ſueti u-ſlaui
l. 29a i-uſueſelet[8]-ſe na-loſ|niçah[8] ſuoih (6) Uſnoſcenia[9] boſgia u-garchlanih[10]
i-mçi oſtri[11] u-ruchah nih (7) Stuori[12] oſuetu u-ieſicih i-oblicie
u-poçih[12] (8) Sa[13]-ſueſati çare gnih popmi**(!) i-ſlaunih rucnimi ocoumi
guoſdenimi[13] (9) Da-ucini u-gnih ſud napiſani ſlaua ouai ieſt ſuiem
ſuetim gnegouim. *Pſallam* [150]:

* pisar. grješkom mj. *I-uſraduiut-ſe*, I uzradujut se; ** vjerojatno mj. *putmi*.

Of.: [11] iz zemļe zmaji i sve propasti, de terra, dracones et omnes abyssi; [12] snieg, led, vjetri od valov, ka čine rieč ńegovu, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, quae faciunt verbum eius; [13] glavice, drieva plodovita, colles, ligna fructifera; [14] zvieri; [15] puoci, poglavice; [16] sudci zemļe; [17] mladi i djevi; [18] mladciemi da hvale; [19] uzvišeno jest ime ńega samoga, exaltatum est nomen eius solius; [20] ispoviest; [21] vrhu neba i zemļe, super caelum, et terram; [22] uzviši; [23] svoga, sui; [24] sinovom Izraela, puoku približući se sebje, filiis Israel. populo appropinquanti sibi. *Ps. 149:* [1] Pojte; [2] hvala ńegova u crkvi od svetieh, laus eius in ecclesia sanctorum, cksl. **хваленїє єго в цркви прѣподобнихь єго**; [3] da se veseli Izrael u onom ki učini ńega, i hćeri sionove da se raduju o kralju svomu, Laetatur Israel in eo, qui fecit eum, et filii Sion exultent in rege suo, cksl. **да взвѣселит се изль о створшемь єго, синве сиони взрадоують се о царѣ своємь**; [4] da hvale; [5] u tancu i u timpanu, i u psaltieru da poju, in choro: in tympano, et psalterio psallant; [6] ugodno jest gospodinu u puoku svomu i uzviši; [7] Veseliti se će, Exultabunt; [8] radovati se će u pribivalištieh; [9] Veselja, Exaltationes; [10] u grlu ńih, in gutture eorum; [11] obostran oštri, ancipites; [12] Da učiniti osvetu u narodieh, pokaranja u puocieh, ad faciendam vindictam in nationibus, increpationes in populis; [13] Na svezanje kraļeve ńih u putila, i slavne ńih u ručne okovi, Ad alligandos reges eorum in compedibus, et nobiles eorum in manicis ferreis, cksl. **Свѣзати црн ихь поути, славниє ихь роучними оковами желѣзними.**

(1) HUalite goſpoda u-ſuetieh gnegouieh hualite gnega ua-[1]
l. 29b tuardnoi (!) ſili gnegoui[1] (2) Hualite gnega u-ſilah[2] gnegouieh |
hualite nega radi[3] mnogochie uelicaſtua gnegoua[3] (4)[4] Hualite gnega
u-timpanih i-u-chori.[5] hualite gnega u-ſiçah i-u-organih (5) Hualite
gnega i-cimbalieh* dobroglaſnih[6]. hualite gnega u-çimbalieh dobro-
darſce[c]him[7] (6) Suachi duh hualit[8] goſpoda. Slaua oççu. *An[tifan].*
Liepa ieſi i-craſna chi ieroſolimſcha ſtraſcna cacho ſtanouu ſaſtup
uchraſcena. *Capituo.*

l. 30a UIdiſce-iu chieri ſionſche | i-priblaſgenu pripouidiſce-iu
i-craglice pohualiſe gnu ℟. Bogu huala: *Pieſan*[1].

O Priſlauna goſpoge uiſgna nad-ſuieſdami choi te ſaſda pri-
mudri doila ieſi gnega ſuetimi parſi. Sto eua nam oddufce[2]-ti
vſura[c]has nam ſuetim porogeniem da-uhodimo ueche[3] ſuie[ſ]d[3]
ſuietli u-nebeſchi oblach[4] ſtuorena ieſi. Ti çara[5] uiſgnega duor ieſi
l. 30b i-urata ſueta priſuietla ſgiuotom dan po-dieui ie|ſiçi iſbaugleni
raduite-ſe. Slaua tebi goſpodi choi rogen ieſi o-d-ieue ſo-oççẽ[m]
i-ſ-duhom ſuetim u-uieçne uieche. ℟. Am[in]: ℣. Blaſgena ieſij megu
ſgenami: ℟. Blagoſouglen[6] plod od-utrobe tuoie: *An[tifan].* Blaſgena
bogorodice: *Ps[alam:* Luc. I. 68—79]:

(68) Blagoſlouglen goſpod bog iſraelou iere pohodi[1] i-ſtuori[1] iſbau-
glenie gludem ſuoim (69) Uſduiſge[2] bog ſpaſenia[2] nam u-domu
l. 31a dauida otrocha[3] ſuoga (70) Cacho | gouorio -ieſt iſtini**[4] ſuoih ſuetieh
prorochou coi od uiecha ieſut. (71) Iſbaui[5] nas od-nepriategla naſcieh.
i-od-rucha ſuieh coi nas nenauide[5] (72) Da[6] ſtuori miloſt[6] ſ-oççi
naſcimi i-pomenut ſauit ſuoi ſueti. (73) I[7]-cletuom com-ſe cle
abramu oççu naſcemu dati ſebe nam[7] (74) Da-be-ſ-traha od ruchu

* pis. griješ. mj. *u-cimbalieh*, in cymbalis; ** mj. *uſtmi*, ustmi.

Of.: Ps. 150: [1] u potvrđenje krjeposti ńegove, in firmamento virtutis eius, cksl. ВА ОУТВРЖДЕНИ СИЛИ ЕГО; [2] krjepostieh; [3] po mnoštvu veličine ńegove, secundum multitudinem magnitudinis eius; [4] (3) Hvalite ńega u glas truble, hvalite ńega u psaltieru i citari; [5] tancu; [6] dobrozvonećieh; [7] od vesela, iubilationis; [8] da hvali. *Pjes.* [1] Pjesanca; [2] odnimi; [3] kako zviezde; [4] nebeska fuńestra; [5] krala; [6] blažen. *Luc. I. 68—79:* [1] je pohodio i stvorio; [2] I podviže rog od spasenja; *„bog"* u *Ov* griješkom mj. *rog;* [3] djetića; [4] po usta, per os; „iſtini" u *Ov* prema tome je prepisivačka griješka mj. „uſtmi" *ustmi,* [5] u produženju prednje vrste: spasenje od neprijatel našieh i od ruke svieh koji su nenavidjeli nas, Salutem ex inimicis nostris, et de manu omnium, qui oderunt nos; [6] Stvori milosrdje, ad faciendam misericordiam; [7] zakletvu, kojom se zakle...da se bude dati nam;

nepriategl naſcieh iſbaugleni ſluſimo[8] gnemu (75) Suetignom[9] i
l. 31b praudom[9] prid gnim[10] ſue | dni ſgiuota naſcega (76) I ti diete
proroch uiſgnega[11] nareceſ-ſe[11] (i-)prideſ-bo prid licem goſpognim
ugotouiti[12] putoue gnegoue (77) Da-daſc[13] raſum ſpaſenia gludem[14]
gnegouiem na odpuſtenie grieha[14] gnih. (78) Miloſardia[15] radi miloſti
boga naſcega u-choih nas pohodi uaſiau[16] iſ-uiſin. (79) Proſuietli one
coi u-tmi i-u-ſieni* ſmartnoi ſiede. napraui[17] noge naſce[17] na put miran
l. 32a | Slaua oçu: *An[tifan]* Blaſgena bogorodice dieuo maria carquo
goſpogna ſuetigno duha ſuetoga ſama·beſ-priliche uhodila (!,[18] ieſi
bogu goſpodinu naſcemu iſucarſtu moli ſa puoch i-ſtoi[19] ſa-redouniche
proſi ſa-obiet ſenſchi plod. Goſpodi pomilui. Carſte pomilui. Goſpodi
pomilui. ℣. Goſpodi uſliſci molituu moiu. ℟ I-glas moi c-tebi pridet.[20]
l. 32b Pomolim-ſe. *Molitua:* |

BOſge choi od blaſgene dieue marie utrobe ſlovo[1] po angelu
nauiſtuiuchi tielo priati[2] hotio iesi podai molbenichom tuoim da
choiu u-iſtinu bogorodicu uiruiemo namogleniem[3] u-tebe pomoſ-
gemo-ſe chiem[4] carſtom[4] goſpodinom naſciem. ℟. Amin. *Ant[ifan]*
Sueti boſgij ſui molite-ſe ſa-nas ſuiech ſa-ſpaſenie. ℣. Veſelite-ſe
l. 33a u-goſpodinu i-raduite-ſe prauedni. ℟. Slauite[5]-ſe ſui pra|ui ſarcem[5].
Pomolim-ſe. *Molitua:*

SAſtiti goſpodi gludi[6] tuoie i-blaſcenim[7] apoſtolom tuoim[7] petra
i paula i-inih apoſtolou pomochiu uſaiuchim[8] uicgnim ſaſti[c]heniem
ſahrani: *Molitua.*

SVi ſueti goſpodi molite ſa-nas uaſdi pomoſite da-chada
gnih doſtoiania pocitamo otaçtua da-naſliduiemo. *Molitua.*

l. 33b I Mir tuoi naſciem podai urimenmi i-od carque | tuoie ſuachu
odrini ſlobu i-dilania uogle naſce i-ſuieh rab tuoih ſpaſeniem tuoim

* u rukopisu upravo *„u-i-ſieni"*.

Of: [8] budemo služiti; [9] U svetińi i u pravdi; [10] +po; [11] se višńega budeš zvati; [12] pripraviti; [13] Na danje razum, ad dandam scientiam; [14] puoka ńegova na odrješenje grihov; [15] Po crivih milosrdja boga, Per viscera misericordiae; [16] isticuće, oriens; [17] na ispravlenje nog našieh, ad dirigendos pedes nostros, cksl. ПОПРАВИТИ НОГИ НАШЕ; [18] ugodna; gornje *uhodila* zacijelo mj. *ugodila;* [19] nastoj; [20] da pride. *Molitva:* [1] nema, lat. verbum tuum angelo nuntiante; [2] primiti; [3] ńeje molenjem; gornje *namogleniam* očito prepis. griješka mj. *nee-mogleniam,* jer i u lat: eius apud te intercessionibus; [4] tiem Isukrstom, lat. per eundem Christum; [5] I radujte te svi pravedni srcem; [6] puok; [7] blaženieh apostolov tvojih;

harloſti uredi ſuiem dobro tuorcem naſciem uiecgna dobra podai
i-ſuiem prauouirnim umarliem[9] pochoi uicgni dai. Goſpodinõ[m]
naſciem iſucarſtom ſinom tuoim coi ſ-tobom ſgiue i-chragluie u-ie-
dinſtuu duha ſuetoga bog u-ſue uieche uiechoma. ℟. Am[in]. ℣.
l. 34a Goſpodi uſliſi molit|uu moiu. ℟ I-glas moi c-tebi pridet.[10] ℣. Bla-
goſouimo boga. ℟. Bogu huala. ℣. Vicgne duſce po-miloſti boſio[i]
picinite* u-miru. ℟. Am[in]:

Pocigne prima.

BO X E na-pomo[c]h moiu naſtoi. ℟ Goſpodi na-pomo[c]h
meni[1] poſpiſci-ſe. ℣. Sla[ua] oççu i-ſinu i-duchu(!) ſuetomu.
l. 34b ℟. Ca|cho bieſce iſchoni[2] i-ſada i uaſda i-ua-uieche uiechoma
am[in]. All[elui]a. *Pieſança.*

POmeni ſpaſſenie ſtuoritegliu cacho[3] od-naſcies(!)** teleſa puti[3]
od-priciſte[4] diuice roiſtua[4] obras primio ieſi Maria mati miloſtiuiça[5]
mati[6] ſmilouania ti nas od-nepriatelg[7] ſaſtiti i-u-brime ſmarti primi
Slaua tebi goſpodine coi rogen ieſi rogen od-die[ue] ſo oççem
l. 35a i-ſ-duhom ſuetĩʒ u-uieche uiechoma. ℟. Am[in]. | *An[tifan].* Vſne-
ſena ieſt. *Ps[alam* 53]:

(3) BOſge u-ime tuoie ſpaſi-me. i u-ſilij[1] tuoioi obarui[2]-me. (4)
Boſge uſliſi molituu moiu i-u-uſci[3] primi rieç uſta moih (5) Iere
inoſtrançi uſtaſce[4] na-me i-cruto[5] uſiſchaſe[5] duſcu moiu i-ne-prilo-
ſiſce boga prid obraſom[6] ſuoim[6] (6) Ouo[7] bog pomaga meni i-
goſpod ſaſtupnich[8] ieſt duſci moioi (7) Vſurati ſla nepriateglẽ[m]
l. 35b moim. i iſtina[9] tuoia potribi[9] gnih (8) Volgno ſue|tim[10] imenem
tuoim tebi [0] iſpouiem-ſe u-imenu tuomu goſpodine iere dobro-ieſt
(9) Iere[11] oda-ſuache pecagli[12] iſbauio-me ieſi. i[13]-nepriategle moie
uſri[14] ocho moie. Slaua oç|u|. *Ps[alam* 84]:

(2) BLagoſouio ieſi goſpodi ſemglu tuoiu uſuratio[1] ieſi plien[1]
iacobou (3) Odpuſtio ieſi beſſachonie[2] gludi tuoih[2] pochrio-ſi ſue

* pisarskom griješ. mj. *pocinite*, počinite. ** mj. *naſcieh*, našieh.

Of: [8] ufajućijeh; [9] mrtviem; [10] da pride. *Prima:* [1] moju; [2] u početak; [3] od našega tiela puoti; [4] prječiste djeve rodeći se; [5] od milosti; [6] + od; [7] djavla. *Ps. 53:* [1] krjeposti; [2] sudi, judica; [3] ušima; [4] + se; [5] krivci iskaše, fortes quaesierunt, cksl. **крєпци взыскашє**; [6] lice svoje; [7] + uistinu, enim, cksl. **бо**; [8] primalac, susceptor, cksl. **застоупникъ**; [9] u istini tvojoj pogubi, in veritate tua disperde, cksl. **истиноѭ твоєѭ потрєби**; [1] budu posvećevati tebi, sacrificabo tibi; [11] zašto; [12] smeće, cksl. **пѣчали**; [3] + svrh s g. pl.; [14] pozri. *Ps. 84.:* [1] odvratio si sužanstvo; [2] zlobu puoka tvoga;

griehe gnih (4) Ucrotio-ſi uas gnieu tuoi od[3]-nas uſuratio ieſi
l. 36a gnieua od | ſardbe(!) tuoie[3] (5) Obrati-nas boſge ſpaſiteglu naſc i-od-
urati[4] ſarcbu tuoiu od-nas (6) da[5]-ne u-uieche raſarciſ-ſe[5] na-nas
Ni-da[6] proſtres ſarcbu tuoiu od-roda u-narod[6] (7) boſge ti obra-
tiuſce-ſe iſiuis(!)*[7] nas i-gludi[7] tuoi uſueſelet-ſe o-tebi[7] (8) Jaui[8] nam
goſpodine miloſt tuoiu i-ſpaſenie tuoie dai-nam (9) Uſliſu[9] ſto reces[9]
o-meni goſpod bog ieda[10] rece mir na-gliudi ſuoie i-ſuarhu ſuetieh
l. 36b ſuo|ih coi-ſe obrachaiu ch-nemu[10] (10) U-iſtinu[11] bliſu ieſt boiechim-ſe
gnega ſpaſenie gnich(!) da-pribudet[12] ſla[ua] gnih u-ſemgli gnegoui[13] (11)
Miloſt[14] iſtina ſrietoſe-ſce[15] prauda i-mir i-obglubiſta-ſe iſtina od-ſemgle
uaſia[16] (12) Prauda ſ-nebes pogleda (13) iere bog[17] da blagoſt i-ſemgle
daiu plod ſuoi[17] (14) Prauda prid[18] gnim ide i-poloſi na-put ſtopi
ſuoie.[18] Slaua. *Pſallam* [116]:

l. 37a (1) [H]Valite boga ſui gludie[1] i | pohualite gnega ſui puoçi (2)
Iere utuargena[2] ieſt[2] ſuarhu nas miloſt gnegoua. i-iſtina goſpogna
pribiuaet u-uieche. Slaua oççu. *An[tifan].* Uſneſena ieſt maria
na-nebo raduiut-ſe angeli hualechi blagoſouet goſpoda: *Capituo.*

COia ieſt ouai choia iſhodi chacho ſora uſtaiuchi liepa chacho
mieſec iſabrana chacho ſunçe ſtraſcna chacho ſaſtup ſtanou uchra-
l. 37b ſcena. ℟. Bo|gu huala. ℣. Spodobi[1] mene[1] hualiti tebe dieua pri-
ſueta[2]. ℟. Dai meni cripoſt ſuprotiua nepriateglem tuoim. Goſpodi
pomilui. Carſte pomilui. Goſpodi pomilui. ℣. Goſpodi uſliſci mo-
litau moiu. ℟. I glas moi c-tebi da-pridet. Pomolim-ſe. *molitua.*

BOſge choi diuicaſchu polacu blaſgene marie dieue u-choioi
l. 38a pribiuanie iſabrati hotio ieſi dai proſimo da ſuoim nas ſaſti|[c]heniem

* pisar. griješkom mj. *oſiuis*, oživiš.

Of: [3] odvratio se si od srčbe gnieva tvoga; [4] uzvrati, cksl. **взвратн**; [5] jeda u viek progńevaše se, cksl. **єда ва вєкъ прогнѣваєши сє**; [6] ili prostreš gniev tvoj od poroda u porod; [7] oživeš nas, i puok tvoj veseliti se će u tebi; [8] skaži; [9] Čuti ću što ćeš govoriti; [10] jere će govoriti mir na puok svoj. I na svete svoje i na obraćajuće se srcem k ńemu, quoniam loquetur pacem in plebem suam. Et super sanctos suos, in eos, qui convertuntur ad cor, cksl. **идє речеть миръ на люди своє. И на прѣподобние своє, и на обращающєє срца к нѣмоу**; [11] Ništa ne mańe, verumtamen; [12] bude pribivati; [13] našoj; [14] + i; [15] susretoše se; [16] izašla jest, orta est; cksl. **всиѣ**; [17] će bog dati blagodjectvo, i zemḷa naša dati će plod svoj, Dominus dabit benignitatem, et terra nostra dabit fructum suum, **гъ дасть благость, и змла дасть плодъ свои**; [18] će prid ńime hoditi i postaviti će na put postupḷenja svoja. *Ps. 116:* [1] narodi; [2] se utvrdi. *Kap.:* [1] spodobi se menje; [2] prječista.

napugnenih i naſlagenieh ucinis u-pameti[1]. Coi ſgiues i-chragluies
u-uieche uiechoma Am[in]. *An[tifan]* Sueti boſgi ſui molite[7] ſa-nas
ſuieh ſa-ſpaſenie. ℣. Veſelite-ſe u-goſpodinu i-raduite-ſe prauedni.
℟. Slauite-ſe ſui praui ſarcem. Pomolim-ſe. *Molitua:*

USliſci-nas boſge ſpaſiteglu nas i-apoſtolou tuoih petra i-paula
l. 38b i-druſieh apoſtolou tuoih nas ſaſtupi po|mo[c]hmi choim[1] dao ieſi
uirnim biti ucigneniʒ[1]. Sui ſueti tuoi: *Ouui molituu iſti na-ſuar-
ſcenie od matutina:*

Pocigne tierca. ℣.

BOSGE
l. 39a na pomo[c]h moiu naſtoi: ℟. Goſpodi na-pomo[c]h me|ni poſpieſci-ſe.
℣. Slaua. ℟. Cacho. All[elui]a. *Pieſan:*[1]
Pomeni ſpaſenie[2] ſtuoriteglu[2]. *Ouui pieſan iſti u primi.*
Maria dieuo. *Ps[alam* 119]:

CA goſpodinu cada[1] uſgrubieh uſuah i uſluſa-me.[1] (2) Goſpodi
iſbaui duſu moiu od uſt[2] neprauednih.[2] i-od ieſicha ſlieh[3] (3) Sto
daſce tebi ili ſto priloſiſce tebi cha ieſichu laſgiuu. (4) Strile ſilnoga[4]
l. 39b iſoſtrene ſa-ugaomi[4] puſtignimi (5) Oime[5] meni iere ſgaloſt[6] | moia
probudi-ſe uſelih-ſe u-ſela tamna[6] (6) mnogo bi[7] priſgaloſtiua[7] duſa
moia (7) I-nenauide[c]he[8]-me mira[8] bih miran chada gouorah gnim[9]
borahu-ſe ſa-mnom iſpitmi[9]. Slaua oç[u]. *Ps[alam* 120]:

(1) USduigoh[1] oççi moi[2] goram odchude pride pomo[c]h moia[3]
(2) Pomo[c]h moia od goſpodina coi ſtuori nebo i-ſemglu (3) Ne-da

Mol.: [1] ńeje spominanjem, lat. suae interesse commemorationi; [2] + se. *Mol.:* [1] kojih dao jesi vjerniem biti učeniem. *Pjes.:* [1] pjesanca; [2] spasiteļu spasenja. *Ps. 119:* [1] kada imah smeću, zaupih, i usliša mene, cum tribularer, clamavi: et audivit me; [2] usan zlobnieh; [3] podhibna; [4] mogućega oštrije su uglevjem pustińimi, cksl. **силнаго изощрене, с гороущиими оугалми**; [5] jaoh; [6] inostranstvo moje udļilo se jest, pribivah u selieh tamnieh, quia incolatus meus prolongatus est; habitavi cum habitantibus cedar, cksl. **пришаствие мое оудали се, и вселихь се в села тамна**; [7] prješaše („priesasçe"), incola fuit, cksl. **пришаствова**; [8] s nenaviduštiemi mir, cum his, qui oderunt pacem, cksl. **с ненавидещими мира**; [9] s ńimi, rvahu se sa mnom bezročno, cum loquebar illis, impugnabant me gratis, cksl. **глахь имь, борахоу се са мною испити.** *Ps. 120:* [1] Dvigoh; [2] + ka; [3] meni, mihi, cksl. **моѣ**;

na-ſmetenie noge tuoie ni-uſdriemlut[4] coi blude[4] tebe (4) Ouo
l. 40a ne-udrimgle[5] | i-ne-uſnet coi blude[4] iſraela (5) Goſpodin ſabludet[6]
tebe. goſpod pochrou[7] tuoi ſuarhu ruche deſne[8] tuoie (6) U-dne
ſunce[9] ne-oſceſcet[10] tebe ni miſec u-nochi (7) bog ſabludet[6] tebe od
ouogai[11] ſla. Sabludet[12] duſcu tuoiu (8) goſpod ſabludet[12] iſhogenie[13]
tuoie iſgogenie[14] (!) tuoie od ſele i-do-uiecha. *Ps[alam* 121]:

(1) OBeſelih-ſe o-rechu[c]hih meni u-dom goſpodang[1] idemo (2)
l. 40b Stoiechi biehu noge naſce u-dvorieh tuo|ih ieruſaleme (3) Ieruſaleme
choi[2]-ſi ſidan chacho grad coga priceſtie[2] gnegouo na-chupu. (4)
Tamo[3] bo uſidu[4] choliena[5] goſpogna ſuiedocaſtuo[6] iſpouiedaite-ſe
gnemu[6] imenu goſpognemu (5) Iere tui[7] ſiede priſtoli na-ſud priſtoli
ſuarhu[8] doma dauidoua[8]. (6) Molite choia o-miru ieſu u-ieruſalemu
i-obielie(!)[9] glubechijh[9] tebe (7) Budi mir u-chripoſti tuoioi. i obielie(!)[10]
l. 41a u-tornih tuoih. | (8) Radi bratie moie i-bliſicha[11] moih gouorah mir
o-tebi. (9) I ſaradi[12] doma goſpogna boga moga uſiſchah dobra
tebi. Slaua: *Ant[ifan]* Maria dieua uſneſena ieſt na-nebeſchu loſniçu
u-choioi çar od-çara na ſuieſdnom ſiedit priſtoliu: *Capituo:*

I Tachoi i-ſionu(!)* utuargena bih i-u-gradu poſuechena tacoge
l. 41b pochoih-ſe u-ieroſolimu oblaſt moia: ℟. Bogu huala: ℣. | Iſlita ieſt
milost u-uſnah tuoih. ℟ Togai-radi blagoſoui-te bog u-uieche:
Goſpodi pomilui. Carſte pomilui. Goſpodi pomilui. ℣ Goſpodi
uſcliſi molituu moiu. ℟ I glas moi c-tebi da-pridet. Pomolim-ſe:
Molitua:

BOſge choi ſpaſenia uiecgnega[1] blaſgene marie diuicaſtua
napugneniẽ[m] clouicaſchomu rodu platu podal ieſi. podai proſim
l. 42a da iu-ſa-ni[2] moleche cu|li-ſmo[2] po-choioi doſtoimo tuorça ſciuota

* pis. griješkom mj. *u-ſionu*, u Sionu.

[4] bude zadriemati koji čuva; [5] zadrimļe; [6] sahrani, cksl. **схранит.** [7] zaštićenje; [8] desnice; [9] suonce [10] žeže; [11] svakoga, omni, cksl. **всакого**; [12] sahranio, custodiat; [13] uhođenje, introitum, cksl. **всхождение**; [14] „ijscogenie"— ishođenje' exitum, cksl. **схождение.** *Ps. 121:* [1] gospodinov; [2] ki si grad koga je sdieļenje, quae aedificatur ut civitas: cuius participatio eius in idipsum, cksl. **зиждена како градь, емоуже причестие его вкоупь**; [3] ondje, cksl. **тамо**; [4] izidoše, cksl. **взидоу**; [5] +, koliena; [6] svjedočtvo Izraelovo na ispovidjenje, testimonium Israel ad confitendum; [7] ondje, cksl. **тоу**; [8] u domu Davidovu, super domum David, cksl. **в домоу давидовѣ**; [9] obilje ļubećiem; [10] obilje; [11] iskrnieh, cksl. **ближикь**; [12] radi; *Molit.* [1] + radi; [2] ju *sami* moleće čuli smo, M. *Alberti Ofic:* ńu *za nas* sridustati čujemo (str. 56), lat. ut ipsam *pro nobis* intercedere sentiamus.

primiti. Goſpodina naſcega iſucarſta ſina tuoga. ℟ Am[in]. *An[tifan]*
Sueti boſci ſui molite ſa-nas. *Molitua.* Saſtiti goſpodi gludi tuoie:
Oui antifan i-oue ſue molitue redom caço ſto ſtoie ſa-ſuiemi
uerſi iſti u matutinu na-ſuarſi. **na ſextu.** ℣.

l. 42b **B**Oſge na-pomo[c]h moiu naſtoi. ℟. Goſpodi na pomo[c]h
meni poſpieſci-ſe. ℣. Slaua oç[u]. All[elui]a. *Pieſanca:* Pomeni.
Ant[ifan]. Blago. *Ps[alam* 122]:

(1) **C**Tebi uſduigoh[1] oççi moie coi ſtois[2] na-nebeſieh (2) Ouo
chacho occi[3] ſluga u-ruchah goſpodina[4] ſuoga[4] I chacho occi[3] rabe
u-ruchah goſpoge ſuoie. tachoi occi naſce[5] goſpodinu bogu naſcemu
docle pomiluie[6] nas (3) Pomilui nas goſpodi pomilui nas. iere mnogo
l. 43a iſpunili[7] ieſmo poniſgenia (4) I | mnogo iſpugnega (!)* [8] ieſt duſca
moia ponoſcenia ſlobodnieh i poniſcenie[8] oholieh. Slaua: *Ps[alam* 123]:

(1) **N**Ego acho goſpodin bio-bi na[1]-nas da-rece ſade iſdrael (2)
nego acho goſpodin bio-bi na[1] nas Na-nigda[2] uſtaſce[2] gludi na-ni[3]
(3) i[4] ſgiuieh poſarli-bi(li) nas. i-chada prognieuae-ſe iacoſt[5] gnih na-ni
(4) chacho[6] uoda bi[7]-ni potopila[7] (5) Pomoh[8] (!)** pride[8] duſca naſca
l. 43b ieda-bo pride duſca naſca uodu | nepoſtoinu (6) Blagoſlouglen
goſpod chi ne-da nas u-ſuſganſtuo[9] ſubom gnih (7) Duſca naſca
cacho ptica[10] iſbauglena ieſt od ſcieti[11] louechih ſiet[12] ſcruoſcio-ſe
ieſt i-mi iſbaugleni biſmo (8) Pomo[c]h naſca u-ime goſpogne coi
ſtuori nebo i-ſemglu. Slaua. *Ps[alam* 124]:

(1) **C**Oi uiruiu[1] goſpoda chacho gora ſionſca ne-ganet-ſe
u-uieche coi pribiua (2) u-ieruſalemu Gore ocolo gnega i-goſpod |
l. 44a ocholo puocha ſuoiega od ſada[2] do-uiecha. (3) Iere ne-ſtauit[3] goſpod
ſcibu[4] grieſnih[4] na[5]-ſdriebi prauednih. Da-ne-proſtrut prauedni u

* pisar. griješkom mj. *iſpugnena,* ispuńena; ** pisar. griješkom mj. *poto[c]h,* potok.

Of: Ps. 122: [1] dvigoh; [2] pribivaš; [3] + od; [4] gospodara svojih; [5] + ka; [6] se smiluje na; [7] napuńeni; [8] napuńena jest duša ponošenja zla nepravednieh i pogrđenja. *Ps. 123:* [1] u, in; [2] kada se ustanu, cum exurgerent, cksl. **вънегда въстати**; [3] na nas, in nos, cksl. **на ны**; [4] jeda, forte, cksl. **оубо**; [5] upravo *„sercha"*, što je zacijelo pis. griješka mj. *„sercba"*, a gorńe *iacoſt* očito pis. griješ. mj. jarost, furor, cksl. **ѣрости**; [6] možebiti kako, forsitan; [7] poždrli bi nas; [8] Potok prođe, torrentem pertransivit, cksl. **потокъ прѣиде**; [9] na uhićenja, in captionem; [10] vrabac, passer, cksl. **птица**; [11] očca, de laqueo, cksl. **сети**; [12] očce, laqueus, cksl. **сѣть**. *Ps. 124:* [1] ufaju u; [2] sela, ex hoc nunc, cksl. **от' селѣ**; [3] ostavit; [4] šibiku od grješnikov; [5] svrhu

beſaconie ruche ſuoie (4) ublaſi[6] goſpodi blaſim i-prauiem[6] (5)
Pouedet[7] goſpod ſatuorechim beſaconia i mir ſuarh iſraela. Slaua.
Ant[ifan]. Blago[8] obognani maſti tuoih marij dieui uſmoliſce-te
uelmi[8]. *Capituo.*

l. 44b **U**Aſueſelih ſe[1] u-gludeh caſnieh i-u-caſteh boga mo|ga doſto-
ianie gnega i u-iſpugneniu ſuetih uſdarſgā[n]ie moie. ℟ Bogu huala:
℣ Blaſgena ti ieſi megu-ſgenami. ℟ I-blaſgeni plod od-utrobe tuoie.
Goſpodi pomilui. Carſte pomilui. Goſpodi pomilui. ℣ Goſpodi
uſliſci molituu moiu. ℟ I-pietie[2] moie[2] c-tebi da pridet. Pomolim-ſe.
Molitua:

POdai miloſtiui[1] boſge proſceniem[2] naſciem[2] pomo[c]h iaco ſuete
bogorodice dieue ma|rie uſpomenutie tuorimo[3] chodoſtaiſtuom (!)[4]
l. 45a po-mochi naſcieh ſlobe otainim[4] tiem. carſtom goſpodinom naſciem.
℟ Am[in]. *Ant[ifan].* Sueti boſij molite. *Oui ant[ifan] ſuo[i]mi uerſi*
i-molituami nagi u-primi.

Pocigne. nona. ℣.

BO S G e na-pomoch moiu naſtoi. ℟ Goſpodi na pomoch meni[1]
poſpi|ſci-ſe ℣. Slaua oçu. ℟ Ca[ko bješe] All[elui]a. *Pieſan*[2].
l. 45b Pomeni. *Ouui pieſan iſti-u u-primi. Ant[ifan]:* Craſna eſi:
Ps[alam 125]:

(1) **C**Ad uſurati Goſpod plien ſionchi biehomo[1] chacho
utieſceni (2) Tadai iſpuniſe[2]-ſe radoſti naſce[3] i-ieſich naſc ueſelia
Tadai recut[4] u-ieſiçih[4] uſuelicil[5] ieſſi goſpodi ſtuori ſ-nami (3) uſue-
licit (!)* ieſi goſpodi ſtuoriti ſ-nami biehomo ueſelechi-ſe.[5] (4) Uſurati

* pis. griješ. mj. *uſuelicil,* uzveličil.

Of: [6] dobro učini gospodine dobriem i praviem srcem, benefac bonis et rectis corde, cksl. **оублажи ги благимь, и правимь срцем**; [7] Uklańajuće se zato na objetovanje, povestiće, declinantes autem in obligationes, adducet, cksl. **оукланающе се в развращение, поведет**; [8] U vońi masti tvojih tečemo, djeve uzļubiše tebe veoma, lat. In odorem unguentorum tuorum currimus, adolescentule dilexerunt te nimis. *Kap.:* [1] Ukorienih se; [2] i glas moj; *Mol.:* [1] milosrdni; [2] slabosti našoj; [3] počitamo; [4] molitvami ńe pomoćju od našieh bezakonij da se izbavimo. *Nona:* [1] moju; [2] pjesanca.

Psal. 125: [1] učinili se smo; [2] napuniše; [3] usta naša, os nostrum; [4] će reći u narodieh; [5] gospodin stvori š ńimi (3) uzveličil jest gospodin s nami, bismo kako utješeni, Magnificavit Dominus facere cum eis. Magnificavit Dominus facere nobiscum, facti sumus laetantes, cksl. **взвѣличиль есть гь створити ш ними. Взвѣличиль есть гь створити с нами, бихомь веселеще се;**

l. 46a goſpodi plien nas cacho potoch iu|gom. (5) Coi ſiu ſuſami ſ-radoſtiu
poſnut[6] (6) Greduche[7] oni[7] plachahu-ſe mechuchi[8] ſiemena ſuoia.
Greduchi[9] pridut ſ-radoſtiu noſechi[10] ruchoueti ſuoie. Slaua occu.
Pſallam [126]:

(1) NEgo acho goſpod ſaſgiget dom[1] ſatugne[2] trudit-ſe chi-ga
ſgigut. Nego acho bog ſabludet[3] grad ſatugne[4] bdet chi-ga ſtargu
l. 46b (2) Satugne[2] ieſt uam prige ſuieta[5] uſtati. uſtanite po-iedeniu choi |
iete hlib[6] boliſniui. Cada da glubuenim ſuoim ſan (3) ieſt dostoianie
goſpogne ſinoui plate plod utrobe (4) Cacho ſtriele u ruci mogu-
chega takoi ſinoui odrechſcie[h]-ſe (5) Blaſgen muſg chi iſpunit
pohod[7] (!) ſuoi od gnih ne poſtidet(i)-ſe cada uſgouori nepriatelg
ſuoih na uratieh. Slaua. *Ps[allam* 127]:

(1) BLaſgeni ſuachi[1] boiechi ſe[1] goſpoda choi hode puti gnego-
l. 47a uimi (2) Trud | rucha tuoih ies[2] blaſgen ieſi i-dobri(!)* tebi bude (3)
Sgena tuoia chacho loſa plodouita u-ſtranah doma tuoga Sinoue
tuoi chacho grane od-maſlin ocholo tarpeſe tuoie (4) Se[3]-tachoi
blagoſouit[4] ſuachi clouiech choi-ſe boi goſpoda (5) Blagoſoui-te
goſpod od ſiona i-uſris[5] choia dobra ieſu u-ieroſolimu u-ſue dni
ſgiuota tuoga (6) I-uiditi-[c]hes[6] ſinoue ſina tuoih mir uarhu iſdraela:
l 47b | Slaua: *An[tifan]*. Craſna ieſi i liepa chi ieroſolimſcha ſtraſcna chacho
ſtanou ſaſtup vchraſcena: *Capituo.*

NA-poglieh chacho cinamom i balſam aromatiçanu uognu dah
i-chacho miro iſabrano uognu dah blagouhania. ℟ Bogu huala: ℣
Po-porodu dieuo neuurigena pribila iesi. ℟ Bogorodice moli ſa-nas.
Goſpodi pomilui Carſte pomilui. Gospodi molui**[1] ℣. Goſpodi
l. 48a uſliſi | molituu moiu. ℟ I-pietie[2] moie c-tebi da-pridet. Pomolim-ſe.
Molitua.

RAbom tuoim moglu-tê goſpodi griehe odpuſti[2] i-chi tebe
od-diela naſcieh uroditi[3] (!) ne-moſgemo roditelgnici ſina tuoga
goſpodina naſgega(!) mogleniem da-ſpaſemo-ſe. Carſtõ[m] goſpodinom

* pis. griješ. mj. *dobro;* ** mj. *pomilui.*

Of: [6] će žeti; [7] Iduće idijehu i; [8] mećuće; [9] gredušte; [10] noseće.
Ps. 126: [1] kuću; [2] zaludu; [3] ob[l]ude; [4] zamani; [5] svjetlosti;
[6] kruh [7] pohotjenje, desiderium; *Ps. 127:* [1] svi koji se boje, omnes
qui timent, cksl. **вси боєщиє сє**; [2] blagovati se će, manducabis, cksl.
снѣси; [3] ovo; [4] blagosovit se će; [5] vidiš; [6] vidiš, videas. *Kap.:*
[1] pomiluj; [2] glas. *Mol.:* [1] molimo te; [2] prosti; [3] ugoditi; prema tome
gorńe *uroditi* pis. griješka mj. ugoditi.

naſciem. ℟ Amin: ℣. Sueti boſgi ſui molite ſa-nas ſuieh ſa-ſpaſenie.
l. 48b ℣. Veſelite-ſe o-goſpodinu i-raduite-ſe | praui. ℟. I-ſlauite-ſe ſui
praui ſarcem. Pomolim-ſe: *Molitua:*

POdai molim-te ſemogu[c]hi[1] (!) boſge da-niednomu od-nas
puſti[2] ſmeteniu uſtrepetati choi n-a-poſtolſchi iſpouidi ch-meni
utuardi. *Molit[ua]* Sui ſueti tuoi *Molit[ua]:* I mir tuoi. *Ouei
molitue dui iſti ſprieda.*

Pocigne uecerna na-ſlauu goſpoge. ℣: |

l. 49a B O S G E
na-pomo[c]h moiu naſtoi. ℟ Goſpodi na-pomo[c]h meni poſpieſci-ſe.
℣. Slaua occu. ℟. Chacho bieſce. All[elui]a. *Ant[ifan]*. Cada bieſe çar.
Pſallam [109]:

l. 49b (1) REce goſpod goſpodu momu. ſiedi ob-deſnu me|ne. Docle
pogloſu(!) nepriategle tuoie podnoſgiu noga tuoih (2) Sibichu ſile tuoie
poſclet goſpod od-ſiona da-goſpoduies poſriedi nepriategl tuoih (3)
S tobom pocetach u-dan ſile tuoie u-ſuitloſt ſuetieh iſ-utrobe prige
dannice rodih tebe (4) Cunet-ſe goſpod i-ne-raſchaiet-ſe ti ieſi pop
u-uieche po-redu melchiſedechouu Goſpod ob-deſnu tebe ſchruſcio
l. 50a ieſt u-dan gni|eua ſuoiega çare (5) Sudit ieſicom iſpunit raſruſceno
ſcruſi glaue mnoge po-ſemgli (7) Iſ-potocha na-putu piet ſegai-radi
uſneſet glauu. Slaua. *An[tifan]:* Chacho bieſce çar na-loſniçi ſuoioi
maſt moia pridraga da uognu blagouhania. *Ant[ifan]*. Lieua gnegoua.
Pſalam [112]:

(2) HValite dieca goſpoda. hualite ime goſpogne (2) Budi ime
l. 50b goſpogne blagoſlougleno odſele[1] i-do-uie|cha (3) od-iſtocha ſuonca[2]
deri[3] do-ſapadi huagleno ime gospogne (4) Uaſoch(!)*[4] uarhu ſuieh
ieſich[4] goſpod i-uarhu nebes ſlaua gnegoua (5) Cto-ie chacho goſpod
bog naſc choi ṇa-uiſinah pribiuat i-na-ſmirenia[5] priſret[5] na-nebu i
na-ſemgli (7) Uſduignet[6] od-ſemgle neuolgna[7] i-od-gnuſa[8] iſme[8]

* pisarsk. griješkom mj. *Uiſoch,* visok

Of: Mol.: [1] svemogući; [2] dopustiš. *Ps. 109 Of* uopće nema; *Ps.
112:* [1] od sada; [2] suončanoga; [3] nema; [4] Uzvišen nada sviemi narodi,
cksl. **високь нада всеми ѩзики**; [5] na smierna pogleda, cksl. **и на
смѣренаѣ призираѥ**; [6] uzdvizaje, cksl. **ваздвизаѥ**; [7] inokosnoga,
inopem, cksl. **нища**; [8] kala uznose, cksl. **гноища взносє**;

ubogoga (8) Da-poſade[9] gnega ſtariſcinami[10] puocha ſuoih (9) Coi
l. 51a pribiuati cini neplodnu u | domu mater dieçe[11] ueſelechi-ſe. Slaua
occu: *An[tifan]*. Lieua gnegoua pod glauõ[m] moiom i-deſniça
gnegoua ſagarli mene. *Ant[ifan]* Çarna ieſam: *Pſallam* [121]:

UAſueſſelih-ſe[1] u-rechuchih meni u-dom goſpodang idemo (2)
Stoiechi biechu (!) noge naſce u-duorih tuoih ieroſolime (3) Iero-
ſolime choi ieſi ſidan chaco grad coga priceſtie[2] gnegouo na-chupu
l. 51b (4) Tamo[3] bo uſidu[4] coliena goſpog|na ſuidocanſtuo[5] iſdraelouo
ſpouidaiu-ſe[6] imenu tuomu goſpodine (5) Jere tui[7] ſiedet(i) priſtoli
na-ſud i-chuchi dauidouu(!)[*7] (6) Proſite[8] choia o-miru[9] ieſu iero-
ſolimu i-obilie glubechim tebe (8) Budi mir u-ſili[10] tuoioi i-obilie
u-tornih[11] tuoih (8) Radi bratie moie i-bliſnih[12] moih gouorah mir
o-tebi[13] (9) I-radi doma goſpodinoua[14] boga moga[15] uſiſchah dobra
l. 52a tebie. Slaua: *Ant[ifan]* Car|na ieſam ma[16] priſtala[16] chi ieroſolimſcha
togai radi[17] uglubi mene çar[18] i-uuede mene u-loſnicu suoiu. *A[nti-
fan]*. Iure ſima minu. *Ps[alam* 126]:

(1) NEgo acho bog ſaſiget dom[1] ſatugne[2] trudit-ſe chi-ga[3] ſigu.
Nego acho goſpod ſablude grad ſatugne[4] bdet chi[1]-ga ſtargu. (2)
Satugne[2] iest uam priege ſuieta[5] uſtati. uſtanite[6] pocholi ſidiete coi
l. 52b iete chruh boliſniui. Cada da glubuenim ſuoim | ſan (3) ouo iest
doſtoianie goſpogne. ſinoue plate plod utrobe (4) Cacho ſtriele[7]
u-ruçi ſiona[7] tachoi ſinoui odrechſci[h]-ſe[8] (5) Blaſgen muſg coi
iſpuni ſgudinie[9] suoie od-gnih ne-postidet-ſe cada gouore[10] nepria-
tegla ſuoih[10] na-uratieh. Slaua. *Ant[ifan]*. Iure ſima minu roſa[11] otide
i-odſtupi uſtani priateglice moia i-pridi. *Ant[ifan]* Liepa ieſi i-priſtala.
Pſallam [147]:

* pisarskom griješkom mj. *u-chuchi dauidoui*, u kući Davidovi;

Of: [9] namjesti; [10] s vladavci, (1) s vladavci; [11] od sinov. *Ps. 121:* [1] obeselih se; [2] je sdieḷenje. participatio, cksl. **причєстиє**; [3] ondje; [4] uzidoše, ascenderunt, cksl. **взидоу**; [5] svjedoštvo; [6] na ispovienje, ad confitendum, **свѣдѣниє**; [7] ondje sjedoše priestolja na sud, priestolja u domu davidovu, quia illic sederunt sedes in iudicio, sedes super domum David; [8] molite; [9] na mir, ad pacem, cksl. **о мирѣ**; [10] krjeposti; [11] u torieh, in turribus, cksl. **в трѣхъ**; [12] iskrnieh; [13] od tebe, de te, cksl. **от-тєбѣ**; [14] gospodina; [15] našega, nostri; [16] nu krasna; [17] + bo; [18] kraḷ; [19] ḷožnicu (!).

Ps. 126: [1] kuću; [2] zaludu; [3] ju; [4] zamani; [5] svietlosti; [6] ustanite po sjedeńju, surgite postquam sederitis, cksl. **встанитє по сєдѣнии**; [7] striele mogućega u ruci, sicut sagittae in manu potentis, cksl. **ѣко стрѣли в роуцѣ силнаго**; [8] odrekšieh se, excussorum; [9] pohotjenje, cksl. **похоть**; [10] uzgovore neprijateljem svoiem; [11] dažd;

l. 53a (12) HVali ieruſaleme goſpoda | huali boga tuoga ſiona[1] (13)
Jere utuardi[2] ſatuore[2] urata tuoih blagoſoui ſine tuoie u-tebi (14)
Ci poloſgi[3] u-pridili tuoim[3] mir i-tucha[4] pſenica[4] naſiti tebe (15) Coi
poſlet[5] ſlouo ſuoie ſemgli tuardo.[6] tecet slouo gnegouo (16) Coi
daie ſnig chacho uunu[7] oblache[8] chacho pepeo ſiplet. (17) Poſlet
goloſt[9] ſuoi chacho hliebe prid[10] lice[16] mraſa gnegoua cto ſtarpit[11]
l. 53b (18) Poſlet ſlouo[12] ſuoie ſemgli i-raſt(e)aiet-iu[13] (!) | dahnet duh gnegou
i-potechut uode (19) Nauieſtit(i)[14] ſlouo ſuoie[14] iacobu i-praudu[15]
ſuoiu[15] iſdraelu (20) Ne-ucigni tacoge[16] ſuachomu ieſichu[16] i-ſudbe
ſuoie ne ſchaſget[17] gnim. Slaua: *Ant[ifan]*. Liepa ſtuorena ieſſi
i-blagoditna u-ciſto[c]has (!)[*18] tuoih sueta bogorodice: *Capituo:*

OD-pocela[1] i-odprige uiecha ſaſdana ieſam i-od-greduchega
l. 54a uiecha ne-priſtanu i-u-pribiualiſtu ſuetom | prid gnim poſluſgit.[2] ℟
Bogu huala: *Pieſanca:*

SDraua morſcha ſuieſdo boſgia mati ſueta uaſda dieuo ſboſgna[1]
ter nebeſcha urata Priamſi[2] onoi ſdrauie od-gabrielouih uſta uchriepi[1]
nas u-miru i-ſmienuie-ſe ime ieuino Odrieſi uſu gřiſnicha[3] uchaſi
ſuitloſt ſliepim, ſlo naſce odrini dobra suacha proſi Schaſi-ſe nã[m]
l. 54b materiu primit pod[4] tobom[4] molituu coi ſa-naſ | rodi-ſe uſe-ſe[5] biti
tuoi.[5] Dieuo iedina megu ſuiemi dicha(!)[**6] ti goſpoge ſlauna naſ
od-grieha[7] darſgi tiche (!) ſatuori i-ciſte.[7] Sgiuot podai ciſt put
ugotoui ſlobodan da-uidiuſce iſucarſta uaſda-ſe raduiemo Budi
huala bogu oççu uiſgnemu iſucarſtu poçtenie i-ſuitloſt duhu ſuetomu[8]
trem caſt iedina. ℟. Amin: ℣. Iſlita ieſt miloſt u-uſtih[9] tuoih. ℟.
l. 55a Togai radi blagoſoui te bog | u-ieche. *Na magnificat. Ant[ifan]*.
Blaſgena mati. *Ps[allam* Luc. I. 46—55].

* pisar. griješkom mj. *u-ciſtochah*, čistoćah; ** mj. *tiha*.

Of: Ps. 147: [1] Sione, cksl. **сионє**; [2] ukriepi zaklope; [3] postavi u kraje tvoje, cksl. **положи прѣдѣли твоє м** (!); [4] od tustine pšenice, cksl. **тоука пшєнична**; [5] posila; [6] skoro, velociter, cksl. **до скорости**; [7] vuonu; [8] maglu; [9] gristalad, crystallum, Ofic. Marulić „charstalad", cksl. **голоть**; [10] protiva licu, ante faciem, cksl. **противоу лицоу**; [11] bude trpjeti; [12] rieč; [13] rastopit ju, liquefaciet ea, cksl. **растаєт ѣ**; [14] Navještaje rieč svoju, Qui annunciat verbum suum, cksl. **взвѣщаѥ слово своє**; [15] pravde i sudbe svoje, iusticias, et iudicia sua, cksl. **оправданиѣ своѣ и соудби своє**; [16] takoj svemu narodu; [17] skaza; [18] naslađenju tvomu. *Kap.;* [1] od početka; [2] poslužih. *Pjes.:* [1] dobročesta; [2] primivši; [3] grješnikov; [4] po tebi; [5] ki za nas rodi se; sin hotje biti tvoj, lat. qui pro nobis natus, tullit esse tuus; [6] tiha; [7] od griehov odriešiv tihe i čiste učini; [8] + sviem; [9] usnah.

(46) USuelica[1] duſca moia goſpoda (47) I-uſradoua-ſe dux moi
o[2]-bogu ſpaſiteglu momu (48) Iere priſri[3] na-ſmirenie rabe ſuoie.
ouo odſele blaſgenu-me gouore ſui narodi (49) Iere ucini meni
uelicha. coi uſmoſgan ieſt i ſueto ime gnegouo (50) I miloſt gnegoua
od-roda do-roda boiechi-ſe[4] gnega (51) Stuori criepoſt u-miſci[5] ſuoioi
l. 55b raſparſca ohole miſal|iu ſarça suoga (52) Snimi moguche[6] ſ-priſtolia
i-uſduiſe[7] ſmirne (53) Lacne napuni blaga[8] a-bogate otpuſti taſti[9]
(54) primi iſdraela dieteta ſuoga ſpomenuo-ſe ieſt od-miloſti[10] suoie
(55) Cacho gouorio ieſt ſo[11]-oççi naſciemi[11] abramu i-ſiemenu
gnegouu deri do-uiecha. Slaua: *Ant[ifan]*. Blaſgena mati i-priciſta
dieuo priſlauna çariçe[12] ſega-ſuiehgna(!)[12] moli ſa-nas goſpodina.
l. 56a Goſpodi pomi|lui. Carste pomilui. Goſpodi pomilui. ℣. Goſpodi
uſliſci molituu moiu. ℟. I-pietie[13] moie c-tebi pridet.[14] Pomolim-ſe:
Molitua:

PODai-nam rabom tuoim molimo-te goſpodi boſge[1] uiecgnom
pametiu i-tielom ſdrauiem radouati-ſe i-priſlaunim blaſgene marie
uaſda dieue moglieniem od-ſadagnih iſbauiti-ſe tuoga[2] uiecgnega
l. 56b uſiuati ueſelia. Carſtom goſpodinom naſciez. | ℟. Amin. *An[tifan]*.
Sueti boſgi ſui molite ſa-nas ſuieh ſa-ſpaſenie. ℣. Veſelite-ſe[3] o-goſpo-
dinu i-raduite-ſe prauedni. ℟ I-ſlauite-ſe ſui-praui ſarçem. Pomolim-ſe.
Molitua:

SAſtiti goſpodi puoch tuoi i-blaſgenih apoſtola tuoih petra
i-paula i-jnih apostolou pomochiu uſaiuchih uieçgnim ſaſticheniem
l. 57a ſahrani. *Molitua*. Sui ſueti tuoi. ~~*molitua*~~. I ~~mir~~ tuoi: *Ouei molit|ue
iſti ſprieda tere reci redom chacho ſtoie.*

Pocigne complita. ℣.

Obrati nas goſpodi boxe ſpaſiteglu naſc. I odurati ſardu[1]
tuoiu od-naſ. *Veras:*

BOſge na-pomo[c]h moiu naſtoi. ℟ Goſpodi na-pomo[c]h
meni poſpiſci-ſe. ℣ Slaua oç[u]. ℟. Chacho bieſce. All[elui]a.
Pſallam [128]: |

Of: Ps. [Luc. I]: [1] veličit; [2] u; [3] pozri; [4] bojećiem se; [5] mišici; [6] uzmožite; [7] udviže; [8] dobara; [9] tašte, inanes, cksl. **тащє**; [10] od milosrdja svoga; [11] ko ocem našiem, ad patres nostros, cksl. **ка оцмь нишмь**; [12] kraļice segaj svieta; [13] glas moj; [14] da pride. *Mol.:* [1] + naš; [2] tuga i; [3] + u gospodinu i radujte se. *Kompl.:* [1] srǵbu („sergbu").

l. 57b (1) MNochrat[1] aruaſce mene da[1]-rece ſada iſdrael (2) Mno-
chrat (i)-aruaſce-ſe ſa-mnom od-mladoſti moie i ſato ne-primogoſce
mene (3) Suarhu[2] plechi [2] moih ſidaſce griſnici prodgliſce beſachonia[3]
ſuoia[3] (4) Goſpod prauedan ſaſiecet[4] griſniche[5] (5) da[6]-poſtidet-ſe
i-uſurate-ſe[6] ſui chi nenauide ſion (6) Da[7]-budut[7] cacho traua[8] coia
l. 58a prige[9] iſaruana i-ſahnet[9] (7) Od-choie ne-iſpuni[10] ruche coi ſgne[11] | ni-
narucia[12] ſuoia coi ruchoueti[1] ſuoie ſbira (8) I-ne-rechu[14] coi priho-
gahu[15] blagoſou goſpodinou ſuarhu nas blagoſouiſmo uam[11] iime
goſpodinouo. Slaua: *Pſallam* [129]:

(1) IS-dubin uſuah[1] c-tebi goſpodine. (2) goſpodine uſliſci glas
moi Budite uſci tuoie otuorene[2] u-molitui ſluge tuoga[2] (3) Aco
beſſaconia[3] naſtoih[3] goſpodine. goſpodine cto potarpi.[4] (4) Coi[5] od-
l. 58b tebe oçiſte|nie ieſt i-radi[5] ſachona tuoga potarpieh(e) tebe goſpodine
Potarpi duſca moia ~~ſlouo~~ tuoie. (5) uſa duſca moia u-goſpodina (6)
Od-ſtraſge iutargne deri do-nochi uſa iſdrael u-goſpodina (7) Iere
prid-goſpodinom miloſt ieſt i-mnogo prid-gnim iſbauglenie (8) I-on
iſbaui[6] iſdraela od-ſuieh ſloba gnegouieh. Slaua: *Ps[allam* 130]:

l. 59a (1) GOſpodine nie uſuiſceno ſarce moie ni uſneſeno | ſtaſce oçi
moi ni-hodih u-uelicieh ni-u-diunnih ſuarhu mene (2) Aco ne
ſmirah-ſe[1] nego[2] uſneſe-ſe duſca moia[2] Cacho oddoien ieſam[3] ſuarhu
matere ſuoie tacho plata na[4]-duſcu moiu. (3) Uſa[5] iſdrael u-goſpoda
od-ſada deri do-uiecha. Slaua: *Pieſan na co[m]plitu.*

Spomeni[1] ſpaſenie ſpaſiteglu iere od-naſcega tiela puti[2] od
l. 59b priciſte diuice roiſtua[3] obras pri|al[4] ieſi Maria mati[5] miloſti mati

Of: Ps. 128: [1] čestokrat rvaše se sa mnom od mladosti moje, expugnaverunt me a iuventute mea; [2] na plećiju; [3] zlobu svoju; [4] razbiti će moždani od grješnikov, concidit cervices peccatorum, cksl. **сасєчєть виє грѣшнихь**; [6] posramuju se i obrate se, confundantur et convertantur retrorsum, cksl. **да постидєть и взвратєт сє васпєть**; [7] Budite oni, fiant, cksl. **да боудоуть**; [8] sieno na zidu, foenum tectorum, cksl. **трава на зданихь**; [9] prije neg se izrije, osahne, cksl. **прѣждє изр'ванѣ ис'сашєть**; [10] napuni; [11] žńet; [12] skut svoj; [13] snope; [14] rekoše; [15] mimohođahu; [16] + u. *Ps. 129:* [1] zaupih; [2] nastojne na glas molitve moje, intendentes, in vocem deprecationis meae; [3] zlobe budeš obsluževati; [4] će ustrpjeti, cksl. **потрпить**; [5] Jere prjed tobom pomilovanje jest i cieć, quia apud te propitatio est, et propter, cksl. **ѣко от тєбѣ оцѣщєниє єсть**; [6] izbaviti će. *Ps. 130:* [1] + čujah; [2] nego li uzvisih dušu svoju; [3] jest, est; [4] u, in, cksl. **на**; [5] Da ufa, speret, cksl. **да оупваєт**. *Pjes.* [1] Pomeni; [2] pusti; [3] rodeći se; [4] primio; [5] + od;

od-ſmilouania ti nas od-diaula ſaſtiti i-u-brime ſmarti primi Slaua tebi goſpodi coi od dieue rodio-ſe[6] ieſi ſo-oçẽ[m] i-ſ-duhom ſuetim u-uiecgne uieche. Am[in]. *Capit[u]o.*

IA mati ieſam chraſne gliubaui ſtraha i-uelicaſtua i-ſuetoga uſania: ℞. Bogu huala. ℣. Moli ſa-nas ſueta bogorodice. ℞. Da-
l. 60a dostoini budemo obitouaniem charstouiem. | *Ant[ifan]* Pod tuoiu pomo[c]h. *Ps[allam* Luc. II. 29—32]:

(29) SAda dopuſtio ieſi goſpodi raba tuoga u-miru[1] (30) Iere uidieſce oçi moi (ſa-)ſpaſenie tuoie (31) Sto ieſi ugotouio prid licem ſuega puocha (32) Suitloſt na-proiauglenie suieh ieſicha i-ſlauu gludi tuoih iſdraelouih. Slaua. *Ant[ifan].* Pod tuoiu pomo[c]h pribignemo[2] sueta bogorodice dieuo maria naſcieh[3] molitau[3] ne-pogardi u-potriebah
l. 60b naſcieh | nu oda-ſuacieh neuogla iſbaui nas dieuo blagoſlouglena. Goſpodi pomilui. Carſte pomilui. Goſpodi pomilui. ℣ Goſpodi uſliſci molituu moiu. ℞. I-glas moi c-tebi da-pride. Pomolim-ſe: *Molitua:*

BLaſgena i-priſlauna uaſda dieuo maria moglenie ſlauno nas ſaſtiti. i-ch-ſiuotu uiecgnemu priuedi. Carſtom goſpodinom naſciem.
l. 61a ℞ Am[in] *Ant[ifan].* Sueti boſgi ſui mo|lite ſa-nas ſuieh ſa-ſpaſenie. ℣. Veſelite-ſe o-goſpodinu i-raduite-ſe prauedni. ℞. I-ſlauite-ſe ſui praui ſarcem. Pomolim-ſe: *Molitua:*

USliſci nas boſge ſpaſiteglu naſc i apoſtolou tuoih petra i-paula i-druſieh apoſtolou nas ſaſtupi pomochiu choiu dao ieſi uirnim biti: *molitu*[a]. Sui ſueti bogſi (!). *molitu*[a] I-mir tuoi. *Ouei molitue iſti*
l. 61b *ſprida tere reci cacho ſtoie u-pri|mi. A napokon reci.* ℣. Blagoſlouglen bog. ℞. Bogu huala. ℣. Virnieh duſe po-miloſti boſioi pocinite u-miru. ℞. Amin.

Pocigne ouoi officie na uečernu parue ſubote od aduenta deri di(!)-uigilie od boſicha *gouori oficie blaſgene dieue marie po-ſaconu caco-ie piſano na-uecergnu. Ant[ifan].*

POſlan bi angeo gabriel c-marij dieui uireniçi ioſefoui.
l. 62a *Ps[allam* 109]. Rece | goſpod. *Ant[ifan].* Sdraua m[a][ria] miloſti puona goſpod ſ-tobom blaſgena ti megu ſgenami. Alleluia:

Of: [6] rođen. *Ps. [Luc. II]:* [1] po slovu tvojem umirit, secundum verbum tuum in pace, cksl. по гласоу твоемоу с миромъ; [2] pribignujemo; [3] naše molitve.

Ps[allam 112]: Hualite otroci[1] *An[tifan].* Ne-boi-ſe maria naſla ieſi miloſt prid bogom ſe ſacneſc i-poridis (!)* ſina. All[elui]a. *Ps[allam* 121]: Vaſueſelih-ſe.[1] *Ant[ifan]:* Dat gnemu goſpod bog priſtolie dauida oçça gnegoua i-chragluiet[2] u domu iacobouu u-uieche. All[eluia]. *Ps[allam* 126]. Nego acho. *An[tifan].* Ouo raba goſpo-
l. 62b dinoua | budi meni po-ſlouu tuoiem. *Ps[allam* 147]: Huali ieroſolime. *Capituo:*

ISide[1] mladicha od-coriena ioſeoua[2] i-çuiet od-chorina gnegoua iſide[3] i-pocigne[4] na-gnem duh goſpodang: ℞ Bogu huala. *Pieſan.* Sdraua morſcha ſuieſdo. ℣. Iſlita ieſt. ℞ Toga radi. *Na mag[nificat] ant[ifan].* Duh ſueti ſnidet na-te maria ne-boi-ſe imati budes u-utrobi
l. 63a ſina boſgiega Alleluia. | *Ps[allam* Luc. I 46] Vſuelicit[5] duſca moia. ·Goſpodi pomilui. Carſte pomilui. Goſpodi pomilui. ℣. Goſpodi uſliſi. ℞. I-glas moi. Pomolim-ſe. *Molitua:*

Boſge coi od-blaſgene: *Nagi ſprieda na-ſuarſi od-matutĩ[n]e*[1] *a-ſa-gnom reci oui ant[ifan]:* Ouo goſpod ide[2] i-ſui ſueti gnegoui ſ-nim i-u-dan oni bude uelicha ſuitloſt. All[elui]a. ℣. Ouo uchaſget-
l. 63b ſe goſpod ſuarhu oblacha biela. ℞ I-ſci-gnim | ſuetieh tiſcu[c]hia. Pomolim-ſe. *Molitua:*

SVedenia naſca molimo-te goſpodi pohodechi ociſti da-priſcad ſin tuoi goſpodin naſc iſucarſt ſa-ſuimi ſuetimi ſuoimi pripraugleno naide[3] u-naſ ſebi pribiualiſte[4] chi ſ-tobom ſgiue i-chragluie u-iedinstuu duha ſuetoga bog u-ſue uieche uicoma. ℞ Am[in]. *Pocigne capituo na co[m]plitu.*

l. 64a SEi[1] dieua pocnet[2] i poro|dit ſina i-naſoue[3] ime gnegouo emanuel maſlo i-med iesti budet da-uſnat[4] bude ſlo oduarchi a-dobro iſabrati. ℣. Bogu huala. ℣ Angeo goſpodang nauiesti marij. ℞ I-ſacnet od-duha ſuetoga. *Na nunc-dimitis. An[tifan].* Duh ſueti ſnidet na-te maria dieuo ne-boi-ſe imati budeſc u-utrobi ſina boſiega. All[elui]a. *Snano ieſt antifan deuetoga pſalma gdi gouori-ſe* Po-
l. 64b porodu | dieuo: *Na-mieſto reci oui ant[ifan]:* Angele goſpodang nauieſti marij i-ſace od-duha ſuetoga All[elui]a. *Ctenie paruo:*

* pis. griješkom mj. *porodis*, porodiš.

Of: Ps. 112: [1] djetco. *Ps. 121:* [1] Obeselih se; [2] kraļevati bude. *Kap:* [1] Izidet; [2] jezeova; [3] uzidet; [4] počine; [5] veličit. *Mol.:* [1] ponoćja; [2] pojdet; [3] nađe; [4] pribivanje. *Kap.:* [1] Ovo; [2] u utrobi začnet; [3] nazove se; [4] znati.

POſlan bi angeo gabriel od boga u-grad galileiſchi comu ime
bieſce naçaret c-diuici[1] uirenici[1] muſga comu ime bieſce ioſef od
chuche[2] dauidoue.[2] ime diuici maria. I-uliſce angeo ch-noi i-rece.
l. 65a Sdraua maria miloſti puona goſpod ſ-tobom i-blaſgena ti megu |
ſgenami. Ti-bo goſpodi pomilui nas. ℟. Bogu huala: ℟ Poſlan bi
angeo gabriel od-boga c-marij dieui uirenici ioſefoui nauieſti[4] gnoi
ſlouo ſuietloſti ne-boi-ſe mario naſla ieſi miloſt prid goſpodinom
ſe[5] ſacenes[5] u-utrobi i-porodiſc[6] ſouo-ſe(!)* ſin boſgi.[6] ℣. I-da gnemu
goſpod bog priſtolie dauida oççа gnegoua i-bude chragleuati u-domu
l. 65b iacobouu u-uieche. ſe ſacgnes u-utrobi | i-porodis i-ſoue-ſe ſin uiſgnega.
Ctenie drugo:

COia cada ſliſca ſmete-ſe o-beſidi gnegoui i-miſlaſe u-ſebi
cacho-bi bilo ouoi poſdrauglenie. I-rece angeo gnoi ne-boi-ſe maria
naſcla ieſi miloſt u boga. Sei[1] pocgnes[1] u-utrobi i-porodiſc ſina
i[2]-nareces ime gnemu ieſus[2]. ſai[3] bude uelich i-ſin uiſgnega naſoue-ſe.
l. 66a i-dat-gnemu goſpod priſtolie dauida oççа gnegoua | i-bude chragleuati
u-domu iacobouu u-uieche i carſtuu[4] gnegouu ne-bude conça. To-bo(!)**
goſpodi pomilui nas. ℟ Bogu huala: ℟ Sdraua maria miloſti puona
goſpod ſ-tobom. Duh sueti ſnide[6] na-te i-ſila uiſgna obuia tebe[7]
ſtogodi-ſe[8] od-tebe rodi ſueto naſoue ſin boſgi.[8] ℣. Cacho bude[9]
ſei[9] iere muſga ne-poſnam. Dux ſueti. *Ctenie tretie*:

l. 66b REce maria angelu cacho | budet[1] ſei[1] iere muſga ne-poſnam.
Odgouori angeo i-rece gnoi dux ſueti ſnidet na-te i-ſila uiſgna[2]
obuiat[2] tebe i-ſtogodir-ſe rodi od-tebe ſuetigna recet-ſe[3] ſin boſgi.
Eto eliſabeta bliſicha tuoia i tai ſacegla(!) ieſt ſina u-utrobi[4] ſuoioi.
I-ouo miſec ſceſti iest gnoi cha[5] nariçaſce-ſe nep(o)londa (!)***[5] iere
nie uſmoſno[6] prid bogom ſuacho ſlouo. Rece maria angelu. Euo[7]
l. 67a raba goſpodinoua budi | meni po-ſlouu tuoiem. Ti-bo goſpodi
pomilui naſ. ℟. Primi ſlouo dieuo maria coie ieſt tebi od-goſpoda
po angelu poſlano ſei[8] pocgnes ua[8]-utrobi boga i-couiecha da-blaſgena

* pis. griješkom mj. *ſoue-ſe*, zove se; ** mj. Ti-bo; *** mj. *neplodna*.

Of: Čten. I: [1] g djevi vjerenici; [2] koliena davidova; [3] uljeze; [4] navještujući; [5] ovo začneš; [6] porodiš sina i zvati se bude višńega sin; *Čten. II:* [1] Ovo začneš; [2] i nazove se ime ńegovo Isus; [3] I on; [4] kraļevstvu; [5] Ti bo; [6] snidet; [7] obujmit; [8] i zato štogodier se rodi od tebe sin božji nazove se; [9] će biti ovoj. *Čten. III:* [1] će biti ovoj; [2] višńega obujmit; [3] nazove se; [4] starosti; [5] ka se nazivaše neplodna; [6] neuzmožno; [7] Ovo; [8] ovo začneš u.

narecеſ-ſe u-ſuieh ſgenah. ℣. Porodis ſina i-diuſtua ne-uuridies (!)
obrimegnena i-budes mati uaſda priciſta. Da-blaſgena narecеſ-ſe
u-ſuieh ſgenah. Slaua oççu. Da bla[žena]: *Na laudes ant[ifan]*
l. 67b Poſlan bi angeo. *Pſalla[m]* | Goſpod chragluie: *I-ſ-inimi pſalmi coi
pristoie*: *Capituo:* Iſide mladicha. *Pieſanca.* O-priſlauna. ℣. Blaſgena
ti. *Ant[ifan]*. Duh ſueti. *molitfa.* Boſge coi od-dieue marie. *Po
redu cacho ide na uecernoi. Capituo na-primu.* Sei dieua pocnet
Na tiercu: Iſidet mladicha. *Na ſextu Capituo.* Dat gnemu goſpod
l. 68a bog priſtolie dauida oççа gnegoua i-cragluiet u-domu iacobouu |
u-uieche i-chragleuſtuu gnegouu ne-bude conça. *Na nonu Capituo.*[1]
Sei dieua pocnet. ℣. Angeo boſgi nauieſti marij dieui. ℟. I-ſacnet
od-duha ſuetoga. *Snano ieſt da od-octaue porogenia boſiega deri
do ociſtenia blaſgene dieue marie gouore-ſe na laudes i-na ſue
caſſce ouei antifane.*

O Cudnouato iſchuplenie ſtuoritegl roda couicaſchoga i-tielo
l. 68b primi od | dieue roditi ſpodobi-ſe i-ſtupae clouiech beſ-ſimena
radoual* nam ieſt ſuoie boſgaſtuo. *Ant[ifan]* Cada rogen ieſt ua-
iſtinu od-dieue tada iſpugnegna(!) ſu piſma chaco daſgd na-runo ſaſcal-
ſi da ſpaſene ucinis rode clouiſcaſche tebe hualimo boſge nas.

* pis. griješkom mj. *daroval*, lat. largitus est nobis.

[1] *Završetak Oficija od djeve Marije u Of:* (l. 63b-66b): *Na podne kapitulo.* Ovo djeva u utrobi začet. ℣. Anđeo gospodinov naviesti Mariji. ℟. I začnet od duha sveta. *Znano jest, da ove antifane odizdola pisane govore se od oktave od Božića deri do Svete Gospe, kada se svieće blagosivļaju — No la"de a(ntifa)na:*

O divno iskupļenje, stvoriteļ roda čovječaskoga tielo | primi, od djeve roditi se spodobi, i stupaje človjek bes simena darovao jest nam svoje božastvo. *Ant.* Kada rođen jest va istinu od djeve, tada ispuńena jesu pisma, kako dažd na runo sišao jesi, da spasen učiniš rod človječaski, tebe hvalimo, bože naš. *Ant.* Kupjenu koju vidje Mojses goreći, nu ne dogarajuće, shrańeno poznasmo tvoje hvaliteļno djevstvo. Bogorodice, moli za nas. *Ant.* Plodi korien Ieseonov, izljezla jest zviezda od Jakoba, djeva rodi spasiteļa, tebi hvalimo, bože naš. *Ant.* Ovo Marija rodi nam spasiteļa, koga Ivan vidjev zaupi govoreći: Ovo jagańac božji, ovo ki prima griehe svieta. Aleluja! **Na Benedictus** *an[tifana]:*

Ovo Marija tvoje divno blagosovļenje i ostavstvo prosvjetļuješ danas, obnavļaju se rodi, bog čovjek stv[o]ren jest. I toj što bješe pribi, i što ne bješe primi ne smiešanjem mučen ni | razdjeļenjem. Aleluja *Ps [Pjes. Zahar., Luc. I. 68]:* Blagosovļen gospodin bog Israelov. *Ovaj druga antifana govori se na večerńu na psalam, koji se zove [Pjes. bogorod., Luc. I. 46]:* Uzveličit duša moja gospodina. *I-na-psa[la]m od komplite, koji se zove [Pjes. Simeon., Luc.*

Ant[ifan] Cupienu cu uidiuſce moiſes gorechi nu-ne dogaraiuche
ſahragneno poſnaiemo tuoie hualiteglno dieuſtuo bogorodice moli
l. 69a ſa-nas: *Ant[ifan].* | Porodi chorin ieſe iſliſla ieſt ſuieſda od-iacoba
dieua rodi ſpaſitegla tebe hualimo boſge naſc: *Ant[ifan].* Sei maria
rodi nam ſpaſitegla coga iuam(!) uidi i ſaupi gouorechi ouo iaganaç
boſi ouoi choi uſimglet griehe ſuieta all[eluia]. *Oui antifan na pſalam
coi ſe ſoue:* Blagoſouglen goſpod. *Ant[ifan]:* Ca-blagoſougleniu*
diuno taiſtiro(!)**proſuietglaet-ſe danas obnaulaiut-ſe rodi bog i-clouiech
l. 69b | ſtuoren iest i-to ſto bieſce pribi i-ſto ne-bieſce primit ni-ſmiſc(l)egniem
mucen ni--raſdigleniem All[elui]a. *Ps[allam]:* Blagoſouglen goſpod:
Oui drugi na-uecergnu na-pſallam coi-ſe ſoue. Vſuelicae-ſe(!) duſca
moia. *I-na-pſallam od co[m]plite coi-ſe ſoue:* Sada dopuſtio ieſi:
Ant[ifan]: Velichoga doſtoiania ta'ſtuo duor boſgi ſatuoreno ieſt
l. 70a utroba ne-ſnaiuche muſga nie oçquargneg[n]a od-gne put | priem ſui
ieſici pridut rechu[c]he ſlaua tebi goſpodi: *Na-ſue caſſe ouui
molituu gouori.* Boſge coi ſpaſenia uiçgnoga: *Oui antifan blaſgene
goſpoge gouori-ſe po-ſuarſceni oficia:*

CArice nebeſcha radui-ſe alleluia. iere coga doſtoina bila
ieſi noſiti alleluia uſcarſnu cacho rece all[elui]a. moli ſa-nas boga
all[elui]a. ℣. Veſeli-ſe dieuo maria. all[eluij]a. ℟. Jere uſcarſnu
l. 70b goſpodin | all[elui]a: *Molitau:*

SPaſi craglice mati miloſardia. Sgiuot ſlatchoſti i-ufanie naſce.
ſpaſi c-tebi ſouemo. I[ſ]uarſgenici ſinoue ieuini. c-tebi uſdiſcemo

* Riječi „*Ca-blagoſ'ougleniu*" napisane su tako kao da pripadaju k tekstu antifone, a međuto one su upravo dio natpisa, koji u latinskome tekstu oficija glasi: *Antiphona ad Benedictus.* U latinskome sam tekst antifone glasi: Mirabile misterium declaratur hodie, innovantur naturae, deus homo factus est; id quid fuit, permansit, et quid non erat. assumpsit, non comixtionem passus neque divisionem.

** pis. griješkom mj. *tai'ſtuo.* upravo otajstvo.

II. 29]: Sada dopustio jesi gospodine raba tvoga. *Ant[ifana]:* Velikoga dostojanja otajstvo shrani, dvor boži satvoren jest utroba neznajuće muža, nije ockvrńen(a), puot od ńe primi, i svi jezici pridut govoreći: Slava tebi gospodine. | *Na sve časе ovuj molitvu govori:* Bože ki spaseńa vječnoga rodi blažene. *Od Uskrsa deri do Spasova dne na Magnificat i na Nunc dimitis govori se ovaj ant[ifana]:* Kral(evat)ice nebeska, raduj se, aleluja! jere koga dostojna bila jesi nositi, aleluja! uskrsnu, kako reče, aleluja! Moli za nas boga, aleluja! ℣. Veseli se djevo Marija, aleluja! ℟. Jere uskrsnu gospodin, aleluja! *Salve regina.* |
Spasi kralice mati milosrdja. Život slatkosti i ufanje naše, spasi, k tebi zovemo. Izvrženici, sinove Evini, k tebi uzdišemo, tužeći i plačuće u ovom suznom dolu. Sada zatoj, odvjetnice naša, one tvoje milosrdne oči k nam obrati. I Isusa, blagosovleni plod

tuſgechi i-placuche u-ſeme ſuſnom dolu. Sada ſatoi oduietnice naſca.
One tuoie miloſardne oci ch-nã[m] obrati. I-iſuſa blagoſlougleni
plod utrobe tuoie nam po-ſem ijſaſa[s]ti pocaſgi. O-miloſtiua. O-pri-
l. 71a miloſtiua. O-ſlatchoga dieuo | maria. ℣. Sdraua maria. ℟ Blaſgena ti:
Ouai pieſan gouorit(i)-ſe na-pocetach od-laudes:

TEbe boſge[1] hualimo. tebe goſpodina ſpoviedamo. Tebe
uiecgnega oçça ſua ſemgla ctuiet.[2] Tebe[3] ſui angeli tebe[3] nebeſa i
ſue ulaſti.[4] Tebe[3] cherubin i-ſerafin nepriſtainim[5] glaſõ[m] upiut.[6]
Suet Suet Suet goſpod[7] bog ſabaot. Puna ieſu nebeſa i-ſemgla[8] ſlaue
l. 71b tuoie Tebi[9] ſlauni | apoſtolou[10] priſtolie[10] Tebe prorochou[11] hualeno
ciſlo[11] Tebe mucenicaſcha[12] prauo ſuietla uoinſtua ſlaue.[12] Tebe po-
ſuietu ſgemagl(!)[13] ſueta iſpouieda carqua. Oçça beſmirnoga velicaſtua
Caſnoga[14] tuoga iſtinoga iedinoga ſina ſuetoga paraclita[15] duha. Ti
ceſſar[16] ſlaue ieſi carſte Ti oçça uiecgnega[17] ieſi ſin[17] Ti iſbauglenie[18]
l. 72a i-primglenie couiecha ne-pogardi diuicaſchu[18] utrobu. | Ti podiu[19]
ſmart ne uſe otuori uiruiuchim carſtuo nebeſcho.[19] Ti ob-deſno[20] boga
ſidis u-ſlaui uicgnoi[21] Sudaç[22] biti hoches uiruie-ſe. Greduchi[22] tebi[23]
ſato molimo tuoim rabom[24] pomoſi coih-ſi[25] priciſtom caruiu iſbauio[25]
U-uiecgnoi[26] ſlaui ſtuori ſa-ſuetimi tuoimi ſlaui priceſtit-ſe[26] I-ſpaſi[27]
goſpodi puoch tuoi i-blagoſoui doſtoianie[28] tuoie[28] I-uladai gnih
l. 72b i-uſmi[29] do-uiecha[29] | na[30]-ſuach-dan. Blagoſlouglu[30] tebe goſpodi
uuſhualim[31] ime tuoie u[32]-uieche uiechoma.[32] I[33]-podobi-nam[33] goſpo-
dine dan oui bes grieha ſahraniti[34]-ſe[34] Pomilui[35] nas goſpodi pomilui
nas[35] Budi[36] miloſt tuoia goſpodi na-nas caco i-mi ufamo u-te.[36]
U-te[37] goſpodi ufah ne-pogubi u-uieche:[37]

utrobe tvoje nam po ovom izašastju pokaži. O milostiva, o primilostiva, o slatka djevo Marija. ℣. Zdrava Marija milosti puna, gospodin s tobom. ℟. Blažena ti među ženami, i blaženi plod | od utrobe tvoje. *AMEN.*

Of. (l. 15a—16b): *Te Deum* [1] boga; [2] počtuje; [3] Tebi; [4] moći; [5] nepomańkaniem; [6] upiju; [7] gospodin; [8] + veličastva; [9] Tebe; [10] apostolova kor; [11] prorokova hvaleni broj; [12] mučenika svietla hvali vojska; [13] od zemala; [14] Počtenoga; [15] jošte utješitela; [16] kral; [17] vječni sin jesi; [18] na slobođenje primiti človjeka niesi pogrdio dive; [19] dobivši smrtne muke, otvorio jesi vjerujućiem kralevstva nebeska; [20] ob desnu; [21] oca; [22] Sudče vjeruješ da imaš doći; [23] Tebe; [24] rabam; [25] kojih vele scieńenom krvju odkupio si; [26] Vječnom učini svetiemi tvojimi slavu platiti nas; [27] Spasen učini; [28] djedinu tvoju; [29] i uzviši ńih deri u viek; [30] U svake dni blagosivlamo; [31] I hvalimo; [32] u viek i u viek viekova; [33] Dopusti; [34] nas čuvati; [35] smiluj se nam, gospodine, smiluj se nam; [36] Da bude milosrdje tvoje gospodine svrhu nas, kakono smo ufali u tebe; [37] U tebe sam ufao gospodine, da se ne posramuju u viek.

Pocignu ſedam pſalſam Pochornih. *Antiphan.* Ne-ſpomeni goſpodi. *Ps[allam 6]*.

l. 73a (2) G O S P Odine ne[1]-u-gnieuu tuoieȝ ne-htie-me charati i[2]-u-ſargbi
tuoioi ne-hotie[3] mene[3] pediepſati (3) Pomilui mene goſpodine ſaſto
nemochan ieſſam [ozdravi me][4] Iere ſmuchene ieſu ſue choſti mo|ie
l. 73b (4) i-duſca moia ſmetena[5] ieſt uele. Da-ti goſpodine[6] (5) obrati-ſe
(i-pomoſi-mi) i-oſlobodi duſcu moiu ſpaſena-me ucini po-miloſardiu
tuomu (6) Iere [n]i[7]-u-ſmarti cto-ſe ſpomene[8] ni(e)[9] u-p(l)aclu[9] cto-ſe
iſpouie tebie (7) Trudio-ſam-ſe u-placu[10] moiem oprati hochu ſuachu
noch ſuſami moimi poſteglu moiu (8) Smucheno ieſt ocho moie
od-ſargbe poſtarao-ſe ſam megu ſuiemi nepri|ategli moimi (9)
l. 74a Oddielite-ſe od-mene ſui choi cignite ſlobu (mene) iere[11] ſluſca[11]
goſpodin glas placa moga (10) Uſliſal ieſt[12] molitue moie i-goſpodin
molitue[13] moie primi [4] (11) Budite[15] ſrameſgliui ſui*[16] uceni* ſui uraſi
moi uele.[16] Slaua oççu: *Pſallam* [31]:

(1) B Laſgeni ieſu oni coim odpuſtene ieſu ſlobe. i-coim pochri-
l. 74b ueni ieſu grieſi (2) Blaſgen oni clouiech ieſt comu nie nauar|gal
goſpodin grieha i-nie u-pameti gnegoui coi[1] uide[1] (3) Saſto ieſſam
mucao iere[2]-ſe-ſu poſtarale coſti moie[2] docla[3] ieſam placao u-puti
moioi[3] ſuachi dan (4) Sada[4] oteſcagla (!) ieſt ſuarhu mene dan[5]
i-no[c]h[5] rucha goſpogna[6] obratio-ſe-ſam u-neuogli moioi c-tebi (5)
Grieh moi dao-ſam tebi ſnati. i-nepraudu moiu nieſam ſachrio.
l. 75a Rechoh iſpouidieti hochiu goſpodinu (grieh moi coi | ieſt) ſuprotiua
meni. (i-)nepraudu moiu i-ti ieſi odpuſtio ſlobu od-grieha moga[7]
[(6) *I zato moliti će tebe svaki sveti, u brijeme od potrjebe. I zato*

* pis. gtiješkom mj. *ſmuc[h]eni*, smućeni.

Psalmi pokorni: Ps. 6: [1] nema: [2] ni; [3] htje me; [4] sana me Domine; [5] smućena; [6] pomozi me, sed tu Domine usquequo, cksl. и ти гн҃ доколѣ; [7] nije, non est; [8] od tebe, tui; [9] ni u paklu, in inferno autem; [10] u paklu (!), in gemitu; [11] zašto uslišao jest, quoniam exaudivit; cksl. ѣко оуслиша; [12] gospodin; [13] moļenje, cksl. моленье; [14] primio je; [15] budiete; [16] i smućeni neprijateļi moji, budiete obraćeni i ovašteni vele brzo, et conturbentur vehementer omnes inimici mei, convertantur et erubescant valde velociter.

Ps. 31.: [1] himbe, dolus, cksl. льсти; [2] zato se su postarale kosti moje, inveteraventur ossa mea; [3] dokle jesam *poceo upiti*, dum clamarem; [4] zašto, quoniam; [5] u dan i u noć; [6] tvoja, tua; [7] grieha moieh;

u potop od velicijeh voda k ńemu ne će se približati. (7) Ti si utješenje moje u žalosti, koja je obujmila mene: radosti moja, iźnemi mene od onijehi koji su obstrli mene.] (8) Ia[8]-ti hochu
darouati raſum i-nauciti hochu tebe (i*-na-)u-pieti ouiemi coi hodiſce*
hochu pochriepiti[8] ſuarhu tebe oci moi (9) Ne-hotite (tachoui) biti
caco con i-mulaç u-choih nie raſuma bicem i-uſdom ſtiſni ceglusti
gnih da[9]-ſe ne-pribliſgaiu c-tebi (10) Uelichomu[10] grieſnichu da-on
l. 75b coi-e u-ſuem o-bogu hoche | biti obſtart miloſardieȝ (11) Raduite-ſe
u-goſpodinu i-ueſelite-ſſe prauedni i-ſlauite-ſe ſui praui ſarcē[m].
Slaua: *Pſallam* [37]:

(2) GOſpodine u-gnieuu tuoiem ne-htie-mene carati ni-u-ſar[g]bi
tuoioi ne-htie mene pedipſati[1] (4) Iere[2] ſtriele tuoie ſabogle(!)-ſe ieſu
u-me i-potuardio ieſi ſuarhu mene ruchu tuoiu (4) I[3]-nie ſdrauia
l. 76a u-puti moioi prid obraſgom(!) gnieua tuoga (i)-nie mira | coſtem moim
ſcroſi[4] ſlobe griehou[5] moih (5) Saſto grieſi moi ieſu uſneſli[6] uarhu
tiela[7] moga[7] i-chaco teſcho[8] brieme[8] oteſcali ieſu ſuarhu mene (6)
Uſuognale-ſe ieſu rane moie prid obraſom neraſuma moga (7)
Ucignen ieſam neuoglan ſgarcio-ſam-ſe[9] i-priclognen uaſdan hogu[9]
ſgaloſtan (8) Iere[10] boci moi napugneni ieſu himbe i-n[i]e ſdrauia[11]
l. 76b u-puti moioi (9) Mucen-ſam i-poniſgen[12] | uele pomangchah[13] u-placu
od-ſarça moga (10) goſpodine pried[14] obraſom tuoim[14] i-ſuaco
poſgelinie moie i-uſdihanie moie od-tebe nie ſcriueno (11) Sarce
moie ſmucheno ieſt[15] cripoſt moia i-ſuitloſt od-ociu moih nie ſa-mnom
(12) Priategli moi i-roditegli moi ſuprotiua meni pribliſgaſce-ſe
i-ſtahu.[16] I-chi bliſu mene biehu iſ-dalecha ſtahu[16] (13) i-ſilu-mi

* Sve to pisar. griješkom mj. *u-putu ovomu kojim hodiš, Pd* i naučiću tebe u putu ovomu, kojijem hodiš, *Pk* i uvječbati u putu ovemu, po komu ćeš hoditi.

Of: [8] Razum tebi dati-ću (upravo „dati-cu!") i naučiti ću tebe na put oniem kim hodiš pokriepiti, intellectum tibi dabo, et instruam te in via hac, qua gradieris; firmabo super te oculos meos; [9] koji, qui; [10] Velike muke od grješnika koji ufaju u gospodina milosrdjem obstre ih, multa flagella peccatoris, sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Ps. 37.: [1] pedipsiti; [2] zašto; [3] a; [4] cieć; [5] od grieha; [6] uzljezli jesu, supergressae sunt; [7] glave moje; caput meum; [8] teškota, onus grave, cksl. бремѧ тѧжко; [9] skršio sam se deri do konca, vazda hođah žalostan, et curvatus sum usque in finem: tota die contristatus ingrediebar; [10] zašto; [11] et non est sanitas; [12] + sam; [13] pomańkavah; [14] prid tobom, ante te, cksl. прѣд тобою; [15] + u meni, ostavila me je, cor meum conturbatum est, et dereliquit me virtus mea, cksl. смѧтесе въ мнѣ, и остави мѧ; [16] staše;

l. 77a çignahu coi iſchahu du|ſcu moiu. I(-oni) coi iſnahogahu[17] meni ſlo-
gouorili ieſu taſtignu[18] od-hinbe i-pod iamſtuom (hogahu) ſuachi
dan ſmiſlahu (14) A[19]-ia tadai[19] chacho couiec gluh ne-cuiah i-caco-
niem ne-otuaraiuchi uſta ſuoia (15) Ucignen[20] ieſſam chacho couiech
gluh[21] coi ne-ima u-ustijh ſuoih pocaiania[21] (16) I-ſato[22] uſao ieſaʒ
u-tebe goſpodi (boſge moi) uſliſci-me[23] (i-dai-mi ſpaſſenie) (17)
l. 77b Saſto[24] rechoh ieda ne | budu[25]-ſe ueſeliti nepriategli[25] moi ſuarhu
mene i cada-ſe ganiehu noge moie. ſuarhu mene mnoga gouorili[26]
ieſu[26] (28) Satoi ia priprauan ieſam biti[27] pocharan.[27] iere[28] bolieſan
moia prid obraſom moim ieſt uaſda (19) I-ſato[29] hochu iſpouiditi
ſlobu moiu[29] i-miſliti hochu ſuarhu[30] grieha moga (20) Nepriategli
moi ſui[31] uſtanouitili-ſe ieſu uarhu mene i-pomnoſali[32] ieſu (oni)
l. 78a chi-me | ieſu nenauidili[33] ſlobno (21) (oni) coi urachaiu ſlo[34] ſa
dobro.[34] gouorahu od-mene ſato[35] naſliedouah[36] dobrotu (22) Ne-
oſtaui-me goſpodine boſge moi i-ne-odhodi od-mene (23) pomoſi[37]-mi
ſpaſi-me i-poſpieſci-ſe na-ſpaſenie grieſnicha pomilui-me goſpodine
boſge moi.[37] Slaua: *Pſallam* [50].

(3) POmilui mene (goſpodi) boſge po-uelichoi miloſti[1] tuoioi
l. 78b I uelicim[2] miloſardiem tuoim pomi|lui-me i[2]-raſmarſi ſlobe[3] moie
(4) Operi mene goſpodine od-ſlob[4] moih. i-ociſti me od-grieha moiega
(5) Saſto ia ſnam ſlobu moiu i-grieh moi ſuprotiua meni ieſt[5] (6)
Tebi ſamomu ſagrieſcih i-ſlo(bu) prid tobom ucinih iere ti ieſi
prauedan u-tuom gouoreniu i-umiglen(ie) tolico colicho budeſc ſugen
(7) Da[6]-ſtanouito u-ſlobah ſacet ieſam i-u-grieſih poce[7]-me mati moia
l. 79a (8) (I) ti goſpodī[n]e | glubis iſtinu i-pochaſao ieſi meni ſtuari otaine
od-mudroſti tuoie (9) Ocropi mene goſpodine iſopō[m] i-budu ciſt,
operi[8] mene[8] i hochu[9] biti bio ueche nego ſnieg[9] (10) Uſliſcaniu

Of: [17] iskahu; [18] taštad; [19] I zato ja; [20] I učińen; [21] ne čujući i ne imajući u ustieh svojieh pokaranja, non audiens, et non habens in ore suo redargutiones, cksl. не слышє и нѣ имєє в оустєхъ своихъ обличенѣ; [22] zašto, quoniam; [23] + gospodine, bože moj; [24] Jere, quia; [25] bude veseliti neprijateļ, supergaudeant mihi inimici mei; [26] govorio jest, locuti sunt; [27] in flagella; [28] i, et; [29] Zašto zlobu moju naviestiti ću; [30] cieć; [31] živu, i, vivunt, et; [32] uzmnožili se jesu; [33] nenavidješe; [34] zla za dobra, zlo, mala pro bonis, detrahebant mihi; [35] zašto; [36] nasleđevah; [37] Nastoj na pomoć moju, gospodine bože od spasenja moga, Intende in adiutorium meum, Domine deus salutis meae.

Ps. 50.: [1] milosrdju; [2] po velikosti od milosrdja tvojieh, secundum multitudinem miserationum; [3] sing.; [4] sing.; [5] vazda, semper; [6] za; [7] primi, concepit, cksl. роди; [8] oprati-me-ć', lavabis me; [9] i budu bjeļi od sniega, et super nivem dealbabor;

momu hoches dati ſlauu i ueſelie i-radouati-ſſe hoche coſti od-umiglenih.
(11) Odurati obras tuoi od-grieha moih. i-ſue ſlobe moie raſmarſi
l. 79b (12) Sarce ciſto ſtuori u-meni goſpodine[10] i-duh prauedni po|noui
u-ſarcu[11] momu (13) Ne-oduarſi mene od-obraſa tuoga i-duh ſueti
tuoi ne odneſi[12] od-mene (14) Urati meni ueſelie od-ſpaſenia tuoga
i-potuardi-me u-duhu[13] tuoiem[13] (15) Hochu (ti) nauciti hudobnieh
puti tuoie i-ſli[14] hoche-ſe obratiti c-tebi (16) Oſlobodi mene od-
griehou i-od-nenauidoſti[15] boſge boſge ſpaſenie moie i-proſlauiti [će]
l. 80a ieſich moi praudu tuoiu (17) Goſpodine otuori | uſne moie i-uſta
moia nauieſtet[16] hualu[17] tuoiu (18) Aco-bi hotio ti dao-bih prichaſanie
da-ti-ſi coi-ne hlepis[18] na-dare (19) Prichaſanie bogu ieſt ſarce
ſcruſceno i-umigleno i-tai dar bog neche pogarditi (20) Cini
u-dobroti[19] goſpodine hotieniem tuoim ſionu da-ſe ucigne (!) miri
ieroſolimſchi (21) Sada[20] hoche-ſe priati[21] poſuechenie prauedno
l. 80b i-tadai hoche ſtauiti ſuarhu otara tuo|iega telaç. Slaua oççu. *Pſallam*
[101].

(2) GOſpodine uſliſi molituu moiu i-pietie[1] moie c-tebi pridet[2]
(3) ne-odurati obraſa[3] tuoga od-mene u-chi-godi dan budu ſmu-
c[h]en prigni ch-meni uho tuoie. I-u-choigodi dan budu ſuati tebe
ſnano[4] uſliſi mene (4) Saſto[5] pomanchaſe dni moi chacho dim. i-coſti
moie ieſu[6] ſuhe chacho iſgoriele (5) Ia ieſam poraſgen chacho traua.
l. 81a i-uſahlo-ie ſarce moie | ſaſto[5] ſabio-ſam blagouati chruh moi. (6)
Od-glaſa uſdihania moga. priſahla iest coſga coſtem moim (7) Prilican
ucignen ieſam pelicanu u-puſtigni.[7] (i)-ucignen ieſam cacho ptich
nochni u-pribiualiſte[8] (8)bdio-ſam *[i učińen jesam]* cacho *[vrabac
noćni]* na ſtrieſi (9) Uaſdan meni ſuprotiuglahu nepriategli moi
i-choi ſluſcahu[9] mene ſuprotiua meni priſegouahu (10) Saſto[5] pepeo
l. 81b cacho cruh iedih[10] i | pi(e)tie[11] moie ſ-placem mieſah[12] (11) prid
obraſom ſargbe tuoie. Saſto[5]-ſe poduigoh u-oholſtuo[13] uargao-me
ieſſi na-ſemglu (12) Dni moi priminuſce iaco[14] traua uſahla[15] (13)
Da-ti[16] goſpodine u-uieche pribiuas i-uſpomenutie tuoie od-roda
do-roda[17] (14) Poduignuuſci-ſe proſti[18] ſionu ſaſto[5] brieme priſclo

Of: [10] bože, Deus; [11] crivieh, in visceribus; [12] uzmi; [13] duhom svetiem; [14] zlobni; [15] nenavisti; [16] fut.; [17] slavu; [18] hipiš; [19] dobrostivo; [20] Tadaj, tunc; [21] primiti.

Ps. 101.: [1] upjenje; [2] da pride; [3] acc. sg.; [4] snažno, velociter, cksl. ѥдро; [5] jere, quia; [6] nema; [7] pustinskomu, solitudinis, cksl. (нѣєсити) поустиннѣи; [8] loc. sg.; [9] hvaļahu; [10] blagovah; [11] pitje, potum, cksl. питиє; [12] smieševah; [13] na oholast; [14] sien, a ja kako; [15] usahnuh, arui, cksl. иссахъ; [16] Ti zato; [17] Ti; [18] prostiti ćeš;

ieſt proſtenia gnegoua (15) Saſto [19] draſgi ieſu blihnuti* gnego-
l. 82a uiem* ſlu|gam tuoim i-ſato-ſe hoche ſmilouati ſemglami gnih[19] (16)
I-hoche[20]-ſe boiati gludi[21] imena tuoga goſpodi i ſui cragleui ſemagla[22]
ſlaue tuoie (17) Saſto[5] ucinio goſpodin ieſt ſion i-bude uidien u-slaui
ſuoioi (18) (I-)pogledao ieſt na-molituu poniſgenih i-nie pogardio
moglenie gnih (19) Budite piſane ouei rieçi u-drugi (grad) narod(u)
l. 82b i-puoch coi bude ſtuoren (i-choi)-che hualiti boga[23] (20) S|aſto[5]
pogledao ieſt[24] goſpod (i)-proſuitlio[25] ieſt ſ-nebes na-ſemglu (21)
Da-bude(te) ſliſcati plac[26] ucinih[26] i-da odrieſi ſinoue od-dubin[27] (22)
Da nauieſte u-ſionu ime goſpogne i-ſlauu gnegouu u-ieruſalemu (23)
Scupleni[28] budite [8] narodi ſaiedno i-cragli da-budu ſluſgiti goſpodinu
(24) Odgouori[29] gnemu po(-gnegouu) putu od-tuoie dobrote[30]
l. 83a manſcinu dni moih nauieſti meni (25) I-ne-ſouite | opet[31] na-ſriedu
od-moih dni (iere) od-naroda u-narod godiſta tuoia (26) Ti ieſi
goſpodine ſemglu ſtuorio u-poceli *[i]* ſtuorenie[32] ruchu tuoih ieſu
nebeſa. (27) I ona[33] hote pomanchati a-ti[34] uaſda hoches pribiuati[34].
i-ſui-ſe hote poſtarati chacho ſuita. i-chacho ſuitu[35] hocheſc pro-
miniti gnih (28) a-ti li[36] onigere ieſi i-godiſta tuoia pomanchati[37]
neche[37] (29) I-ſinoui[38] od-ſluga tuoih hoche pribiuati (u-uieche).
l. 83b i-ſieme gnih hoche[39] bi|ti pouieſceno.[39] Slaua oç[u]. *Ps[alam* 129]:

(1) IS-dubina uſaſuah[1] c-tebi goſpodi. (2) Goſpodi uſliſci glas
moi. Budita[2] uſci tuoie otuorene na glas molitue moie (3) iere acho
budes *[zlobe]* gledati goſpodine. goſpodine cto-che[3] mochi tarpiti
(ſlobe naſce)[3] (4) Da ſaſto[4] ieſt pri-tebi miloſardie. i-croſi[5] ſacon
tuoi potarpih[6]-te goſpodine. Potarpila[7] ieſt duſca moia riec tuoiu[8]

* Ove dvije riječi na ovome mjestu ne odgovaraju ni lat. ni cksl. tekstu, kao ni odnosnim mjestima u *Of*, *Pz*, *Pd*, *Pk*.

Of: [19] Zašto drazi jesu bili slugam tvojiem kamenje ńegovo, i zatoj se hoće zemḷi ńegovi smilovati, quoniam placuerunt servis tuis lapides eius, et terrae eius miserebuntur; [20] hote; [21] narodi, gentes; [22] zemaḷci, terrae, cksl. землѧ͡сци; [23] gospodina, Dominum; [24] + iz visoke svetińe; [25] pozrio, aspexit; [26] uzdihanja okovanieh, gemitus compeditorum, cksl. вздихание окованиехь; [27] od ubijenikov, interemptorum, cksl. оумр'швениехь; [28] U skupštini, in conveniendo; [29] prfkt.; [30] krjeposti, virtutis; [31] Ne odzovi mene, Ne revoces; [32] djela; [33] Oni, Ipsi; [34] ti zato pribivaš; [35] odjeću; [36] ti zato; [37] ne pomańkaju; [38] Sinove; [39] u viek uzvisiti se će.

Ps, 129.: [1] upih, clamavi, cksl. вазвахь; [2] Budite, cksl. боудита; [3] tko će moći trpjeti, quis sustinebit, cksl. кто потрпить; [4] Zašto; [5] cieć; [6] trpjeh, cksl. потр'пѣхь; [7] Trpjela jest, cksl. потрпѣ; [8] ńegovu, in verbo eius, cksl. в слово твое;

l. 84a (5) uſala-ie duſca moia u-goſpodina (6) Od-ſtra|ſge iutargne deri
do-nochi da uſa iſdrael u-goſpodina (7) Saſto pri-goſpodinu ieſt
miloſardie i-u-gnem ieſt obilie[9] iſchuplenie[9] (8) I-on-che iſcupiti
iſdraela od[10]-ſuieh ſlob gnegouieh. Slaua: *Pſalla[m* 142].

(2) GOſpodine uſliſci molituu moiu uſcima primi moglenie
moie. i-[u]-tuoioi[1] iſtini i-u-praudi[1] uſliſci-me (2) I-ne-uliſi u-ſud ſ-rabom[2]
l. 84b tuoim iere ne-che(-im) biti oprauglen(o) prid ob|raſom tuoim ſuachi
ſgiue[3] (3) Iere nenauidil ieſt nepriategl duſcu moiu i-poneſal[4] ieſt
ſgiuot.[4] Poſtauio-me ieſt u-mieſto tamnoſti cacho martuieh od-ſuieta
(4) i-duh moi uhiglen ieſt *[vrhu mene]* i-ſarce moie ſmucheno ieſt
u-meni (5) I-ſpomenuo-ſe ieſam o-d-ni ſtarieh[5] i-miſlio ieſam u-ſuieh
ſtraſieh[6] (!) tuoih i[7]-drugotuorenia tuoga[7] (6) Proſtrieh ruche moie
l. 85a c-tebi (a)-duſca moia ieſt tebi ca|co ſ[e]mgla beſ-uode (7) ſnano[8]
uſliſci mene Goſpodin[9] pomanchal ieſt duh moi ne odurati obras
tuoi od-mene i-priglican hochu biti on[i]ma coi ulaſe[10] u-iamu (8)
Dai[11] nam poſnati miloſt tuoiu[11] iere-ſam uſao u-tebe goſpodine.
Dai[12]-nam poſnati put[12] po-chom imam hoditi ſaſto[13] c-tebi goſpo-
dine uſduigal[14] ieſam duſcu moiu. (9) Oſlobodi-me od-nepriatelg
l. 85b moih goſpodine c-te|bi-ſam pribigao[15] (10) nauci-me ſto[16]-ieſt hotienie
tuoie[16] ſaſto[13] bog moi ieſi ti. Duh tuoi dobri hoche-me poueſti[17]
u-ſemglu prauu (11) i-ſa[18]-ime tuoie goſpodine[19] i-po-umiglenoi tuoioi
crotoſti[19] lſuedi[20] i-ſ-galoſti duſcu moiu (12) miloſardie͡[m] tuoim

Of: [9] obiono odkupḷenje, et copiosa apud eum redemptio, cksl. и много от нѣго избавление; [10] oda.

Ps. 142.: [1] acc. sg.; [2] slugom tvojom, cksl. с рабомь твоимь; [3] živući. vivens, cksl. живѣи; [4] i ponižio jest na zemḷi život moj, humiliavit in terra vitam meam, cksl. смерилъ есть на зм͡ли животь мои; [5] dierum antiquorum, cksl. дни прьвие; [6] stvareh, in omnibus operibus tuis; [7] i od rukojtvorenja („yodruchoi tvoren") tvoga [mi]sliti ću, in factis manuum tuarum meditabar, cksl. и в тварѣхь роукоу твоею поучахь се; „idrugotvorenia" pis. griješka od „i-od-rukotvorenja" vjerojatno pri diktatu krivo shvaćenoga; [8] snažno, velociter, cksl. едро; [9] + jere; [10] slaze; [11] Poznano učini meni sjutra milosrdje tvoje, auditam fac mihi mane misericordiam tuam, cksl. слишаноу створи мнѣ ютро м͡лость твою; [12] Znan učini meni put, notam fac mihi viam, cksl. скажи г͞и поуть; [13] jere; [14] dvignuo; [15] utekao; [16] činiti voḷu tvoju, facere voluntatem tuam, cksl. творити волю твою; [17] povesti će me; [18] cieć, cksl. ради; [19] gospodine oživjeti ćeš mene u krotkosti tvojoj, Domine vivificabis me, in aequitate tua, cksl. г͞и живиши ме в правдѣ твоеи; [20] Izvesti ćeš;

pogubi[21] nepriategle moie I-pogubi[21] fuih[22] coi fmuchuiu dufcu moiu fafto ia rab[23] tuoi iefaȝ. Slaua. *Ant[ifan].* Ne-fpomeni gofpodine
l. 86a prigriefcenie | nafce ni roditegla nafcieh ni-ofuetu ufimai od grieha nafcieh.

Gofpodi pomilui.
Carfte pomilui.
Gofpodi pomilui.
Carfte uflifci nas.
Carfte cui[1] nas.
Occe nebefchi bofge. Pomilui nas.
Sinu ifbauiteglu mira[2] bofge. Pomilui nas.
Dufce fueti bofge. Pomilui nas.
l. 86b Sueta troice iedini bo|fge. pomilui nas.
Sueta marie[3] Moli-fa-nas.
Sueta bogorodice m̃.
Sueta dieuo fuarhu[4] diuica[4] m̃.
Sueti mihouile[5] m̃.
Sueti rafaele m̃.
Sueti gabriele m̃.
Sui fueti angeli i-archã[n]geli. molite fa-nas.
Sui fueti dufi i-redi bofgi. molite fa-nas,
Sueti iuane carftiteglu. m̃.
Sui fueti patriarche i-proroci. molite fa-nas |
l. 87a Sueti petre. m̃.
Sueti paule. m̃.
Sueti andria. m̃.
Sueti iacobe. m̃.
Sueti iuane. m̃.
Sueti toma. m̃.
Sueti iacobe. m̃.
Sueti filipe. m̃.
Sueti bartolomia.[6] m̃.
Sueti matia.[7] m̃.
Sueti fimun.[8] m̃.
Sueti tadia.[9] m̃.
Sueti matio. m̃.
Sueti barnaba. m̃.

Of: [21] pogubiti ćeš; [22] + onieh; [23] sluga.
Ant: [1] uzmi; [2] svieta; [3] Marija; [4] od djevici; [5] Mihajle; [6] Bartolomijo; [7] Matiju; [8] Šimune; [9] Tadeu;

l. 87b Sueti lucha. m̃.|
Sueti marcho. m̃.
Sui fueti apoftoli i-uangelifte. molite fa-nas.
Sui fueti ucenici gofpodinoui. molite fa-nas.
Sue[10] (!) fueti mladienci bofgi. molite fa-nas.
Sueti ftiepane. m̃.
Sueti lourience. m̃.
Sueti uicenci.[11] m̃.
Sueti fabiane. m̃.
Sueti febaftiane. m̃.
Sueti [i]uane i-paule. m̃te
Sueti cufma i-damiane. m̃te
l. 88a Sueti geruafi i-protafi. m̃e|
Sueti gurgu.[12] m̃.
Sueti fui mucenici.[12] molite fa-nas.
Sueti filueftre. m̃.
Sueti garguru. m̃.
Sueti martine. m̃.
Sueti auguftine.
Sueti ambrofi. m̃.
Sueti ieronime. m̃.
Sueti nicola. m̃.
Sueti antoni. m̃.
Sueti francefcho. m̃.
Sueti ludouice. m̃.
Sueti benedicte. m̃.
l. 88b Sueti dominice[13] m̃.|
Sueti barnarde.[14] m̃.
Sui fueti choludri. i-remete. molite fa-nas.
Sui fueti naucitegli bofci. molite fa-nas.
Sui[15] fueti popoue i-diacoue (!). molite fa-nas.[15]
Sueta maria mandaliena. moli fa-nas.
Sueta marta. m̃.
Sueta agnes. m̃.
Sueta lucia. m̃.

[10] Svi; [11] Vinčenci; [12] između ove dvije stavke *Of* ima još: Sveti Vlasi, moli za nas. Sveti Petre martire, moli za nas; [13] ovaj jedini je u *Of* rubricirano istaknut; [14] osim pod bilj. 12 spomenutih *Of* prema *Ov* ima više još i: Sv. Leonarda i Sv. Bernardina; [15] nema;

Sueta cicilia. m.
Sueta catarina. m.
l. 89a Sueta margarita. m.|
Sueta clara. m.
Sueta tecla.[16] m.
Sueta elifabeta. m.
Sue fuete diuice i-udovice.[17] molite fa-nas.
Sui fueti i-fuetice bofgie. molite fa-nas.
Milofard[18] budi. Odpufti-nam gofpodi.
Milofard[19] budi. Vflifi-nas gofpodine.
OD-fuachoga fla.[19] Ifbaui-nas gofpodine.
l. 89b Od-fuachoga grieha. Ifbaui-nas gofpodine. |
Od-gnieua tuoga. Ifbaui nas gofpodine.
Od-nagle i-neuidiene[20] fmarti. Ifbaui nas gofpodi.
Od-oblafti[21] diaugle. Ifba.
Od[22]-gnieua iarofti. Ifba.
Od-fuache fle uogle. Ifba.[22]
Od-duha bludnoga. Ifba.
Od-munie i-grada. Ifba.
Od-fmarti uicgne. Ifba.
Radi fuetoga upuchenia tuoga.[23] Ifbaui nas gofpodi.
Radi prifcaftia[24] tuoga. Ifb.
Radi[25] porogenia tuoga. Ifb.
l. 90a Radi carftenia tuoga. Ifb.[25] |
Radi carfta i-muche[26] tuoie. Ifbaui nas.
Radi fmarti i-pochopania[27] tuoiega. Ifbaui nas gofpo.
Radi ufcarfnutia[28] fuetoga tuoga. Ifbaui nas gofp.
Radi diunoga ufduifgenia[29] tuoga. Ifba.
Radi prifcaftia duha fuetoga paraclita, Ifb.
Na[30]-cas od-fmarti pomofi nam gofpodine.[30]
U-dan[31] sugni.[31] Ifba.
l. 90b Griefcnici tebe molimo. uflifci nas. |
Da-nam proftih.[32] Tebe molimo uflifci nas.
Da-nam odpuftis. tebe molimo uflifci nas.[33]

---

[16] *Of* nema Sv. Tekle, a ima: Sv. Oršula sa svom tvojom družbom, moli za nas, koje nema u *Ov;* [17] + bože; [18] milosrdan; [19] + i manšine; [20] „neuiedene"(!); [21] vlasti; [22] za ova oba stavka samo: Od gnijeva i nenavidosti izbavi nas, gospodine; [23] + i rođenja; [24] + i posta svetoga; [25] nema; [26] mučenja; [27] pogrebenja; [28] uskrsenja; [29] uznesenja; [30] nema; [31] Na dan sudńi; [32] prostiš, „h" gore griješkom mj. š, ili upravo za „fc"; [33] + gospodine. Da nas oslobodiš. Tebe.

Da-prauoi[34] pocori nas priuefti doftois.[34] tebe molimo uflifci nas.
Da carquu tuoiu fuetu umiriti[35] i-fahraniti fpodobis. Tebe molimo.
Da papu i-fue carquone (!) rede u-fuetom redu fahraniti fpodobis.[36] Tebe.
l. 91a Da-nepriategle fuete[37] çarque fmiriti[38] fpodobis.[38] Te. |
Da gofpodi[39] carftianfchoi[39] mir i-prauo uftroienie[40] dati fpodobis.[40] Tebe.
Da-fuemu puochu hriftanfcomu[41] mir iedinftuo dati[42] fpodobifc.[42] Tebe.
Dai[43]-nam u-tuoioi fuetoi flufbi criepiti-fe i-fahraniti-fe fpodobifc. Tebe.[43]
Da-mifli[44] nafce cha[45]-fgeleniu nebefcomu ifprauifc[45]
Da-fuiem dobrotuorçeʒ nafciem uicgnega[46] blaga uafdax.[46] Tebe.
l. 91b Da-dufce nafce i-bratie b|lifgne[47] i-dobro tuoraç[47] nafcieh od-uicgne fmarti[48] ifbauifc.[48] Te[49]
Da-plod femgli dati i-fahraniti fpodobifc. Tebe.
Da-fuim uirnim dufcaʒ pocoi uicgni dati fpodobis. Tebe.
Dai nas uflufati[50] fine bofgi (moglu-te uflifi nas).
Jagance bofgi coi ufimgles griehe mira[51] odpufti[52] gofpodine.
l. 92a Jagance bofgi coi ufimgles griehe mira[51] uflifci | nas gofpodine.
Jagance bofgi coi ufimgles griehe mira[51] pomilui nas gofpodine:
Gofpodi pomilui[53]
Carfte pomilui.
Gofpodi pomilui.
Occe nas coi iefi na-nebefieh: *Pfallam* [69]:

Of: [34] na pravu pokoru . . . dostojiš se; [35] naprjedovati i uzdržati dostojiš se; [36] dostojiš se; [37] + matere; [38] ponižiti dostojaš se; [39] kraļem i poglavicam krstjanskijem; [40] jedinstvo darovati dostojiš se; [41] krstjanskomu; [42] darovati dostojiš se; [43] dolazi poslije; [44] pameti; [45] na nebeska željenja uzdvigneš; [46] život i vječna dobra daš; [47] bližika i dobročinika; [48] osuđenja otmeš; [49] Iza ovoga stavka slijedi: Da mjesto naše i vas puk ńegov naprjedovati, uzdržati i sabļusti dostojiš se. Tebe. — Da sve vjerne putnike na put od spasenja privesti dostojiš se. Tebe. — Da nevoļne sužńe osloboditi dostojiš se. Tebe. — Da mjesta naša i svieh koji pribivaju u ńih pohoditi, obeseliti i čuvati dostojiš se. Tebe; [50] uslišiš; [51] od svieta; [52] prosti nam; [53] Krste čuj nas — Krste usliši nas — Bože pomiluj nas — Gospodi pomiluj nas — Krste pomiluj nas — Gospodi pomiluj nas.

(2) BOſge na-pomo[c]h moiu naſtoi. goſpodi na-pomoch[1] meni[1]
poſpieſci-ſe (3) Da poſtidet-ſe i-poſramuiu-ſe ua-chup iſtuche[2] duſce
l. 92b moie (4) Da[3]-uſuratet-ſe opet | i poſtidet-ſe hoteche meni ſla Da-
uſuratet-ſe i-budu ſtideche-ſe i gouoreche meni blag blag[3] (5) Da[4]-
uſraduiu-ſe i-uſueſele-ſe o-tebi ſui iſtu[c]he goſpodi i-uaſgouoret uinu.
Da-uaſue ſelet-ſe goſpod glubechi ſpaſenie tuoie (6) A-griſnich ieſam
i-ubog boſge pomoſi-mi Iere ti pomochnich i-iſbauitegl moi ieſſi
goſpodi ne-carſmai.[4] Slaua. ℣. Spaſi[5]-nas goſpodi rabe tuoie.[5] ℟.
l. 93a Boſge moi uſaiuchi | u-te. ℣. Budi-nam goſpodine tuarga[6] od-cripoſti.[6]
℟. Na[7]-ſramotu[7] nepriategla. ℣. Niſto-t(!) i[8]-ſuarſci[8] nepriategl u-nas.
℟. I-ſin od-ſloche[9] nenauditi[10] nam. ℣. Goſpodine ne-po-grieſieh
naſcieh ucini(s) nam. ℟. Ni-po-beſaconie naſce[11] udilis nam. ℣.
Molimo-ſe ſa-papu naſcega goſpodin ſahranit[12] gnega i-ſgiuiti[13] gnega
i-blaſcenoga[14]-ti ucini gnega i-ne-odat[14] gnega u-ruche nepriategla
l. 93b gnegouieh | ℣. Molimo-ſe ſa-dobrotuorce naſce. ℟. Vdieli goſpodine
dobrotuorcem[15] naſcim imena tuoga radi ſgiuot uicgni. ℣. Molimo-ſe
ſa-uierne umargle(!): ℟. Pochoi uicgni da-i-m goſpodi i-ſuitloſt uicgna
da-ſuieti gnim. ℣. Da-pocignu[16] u-miru. ℟. Amin. ℣. Molimo-ſe
ſa-bratiu i-ſeſtre naſce. ℟ ſpaſi rabe[17] i rabigne[17] tuoie goſpodi[n]e.
uſaiuche u-te. ℣. Poſli-jm goſpodi pomoch od ſueto|ga. ℟ I-od-
ſiona ſaſtupi gnih. ℣. Goſpodi uſliſci molituu moiu. ℟. I-pietie[18]
l. 94a moie c-tebi da-pridet. | *Molitua.*

BOſge comu doſtoino[1] ieſt pomilouati[2] uaſda odpuſti.[3] primi moglenia naſca da i-nas i-ſuieh raba tuoih coih griehouna ochoua[4] ſateſaiu miloſtiune tuoie miloſti da-odrieſcit. *Mo[litua].*

Ps. 69: [1] pomoženje moje; [2] koji ištu, qui quaerunt, cksl. искоущие; [3] obratet se nazada i postidut se, koji misle meni zla. Obratet se brzo postidivše se koji govore meni „gio giao"(!), Avertantur retrorsum, et erubescant, qui volunt mihi mala. Avertantur statim erubescentes, qui dicunt mihi: Euge, euge, cksl. да взвратет севаспет и постидет се хотещеи мнѣ зла; да взвратет се абие стидещеи се, глющеи мнѣ благоже благоже; [4] Obradovali se i veselili o tebi svi koji ištu tebe, i da govore vazda veselio se gospodin koji ļube spasenje tvoje. (6) Ja isto nezgodan i ubog jesam, bože, pomozi mene. Pomoćnik moj i osloboditeļ moj budi, gospodine, nemoj krsmati; [5] spasene učini sluge i službenice tvoje; [6] toran od jakosti; [7] od lica od; [8] Ništor da ne može; [9] zlobe; [10] da nenavidi; [11] loc. sg.; [12] da sahrani; [13] da ga sbļuda; [14] i blažena da ga učini, i da ne da ńega; [15] dobročincem; [16] počivaju; [17] sluge i službenice; [18] upjenje.

Mol.: [1] najprije *dostojno,* kasnije popravljeno u: *vlastito;* [2] pomilovanje; [3] i prostiti; [4] okovanja;

USliſci molimo-te goſpodi[5] pocornieh moglenia iſpouiedaiu-
l. 94b chieh tebe | odpuſti[6] griehe da-naucup[7] nam odpuſtenie ſuieh griehou
podaſc blagoditan mir *[u viek]. Molit[ua].*

NEiſmirenu[8] nam moglu te goſpodi miloſt tuoiu primiloſtiuu iaui da-nacup nas od-griehou ſuieh ſuuces.[9] i-od-mucha ſa-coie doſtoimo oſlobodi.[10] *Mo[litua].*

BOſge iere[11] grieſi progneuaſce-ſe uinu i-pochorom uteſaſce-ſe
l. 95a cha-proſceniu gludi tuoih mole[c]hi te miloſtiu priſri i-rane gn|ieua
tuoiega iere ſa-griehe naſce doſtoimo[11] odurati. *Molitua.*

SVemogi uicgni boſge pomilui papu raba tuoga po-miloſti tuoioi goſpodina naſcega iſpraui gnega po tuoioi miloſti na-put ſpaſenia uiecgnega da-tobom daiuchïm[12] tebi ugodna da-ſgeliet i-ſuom ſilom da-proſpet.[13] *Molit[ua].*

BOſge od-choie[14] ſueta ſgelienia reſni ſueti i-praua[14] ſu diela
l. 95b dai | rabom tuoim oni mir coga ne moſge uas mir[15] dati goſpodine
iſucarſte dai ſarca naſca tuoim ſapouiedem podana i-od uraga[16] oteta
uſſaſti (!)[16] i-briemena budut tuoiȝ ſaſticheniem tiha. *Mo[litua].*

UAſelie[17] ognem ſuetoga duha utrubu (!) naſcu i-ſarçe naſce goſpodi da tebi ciſtim tielom ſluſimo i ciſtim ſarcem ugagaiemo.[8] *Molitua.*

l. 96a UIrnih boſge ſuieh ſtuo|riteglu [i] iſbauiteglu duſca rabom i
rabam tuoih(!) odpuſtenie ſuieh griehou podai da-pomilouanie gnegouo
coie-ſu uaſda ſgelili[19] miloſti[20] opraudaniem da-naſliduiu: *Molitua.*

NAdania[21] naſca moglu-te goſpodi pricache[22] prihodi i-pomagai[e] naſlidui da ſuacha[23] naſca molitua i-cignenie od-tebe uaſda pocignet-ſe[24] i-tobom poçanſiem[25] ſuarſci-ſe.[25] *Molita[u].*

Mol.: [5] + pokornieh moļenje i; [6] + im; [7] zajedno; [8] neizrečenu; [9] svuočeš; [10] osloboditi budeš; [11] ki za griehe ubijaš vinu, a pokorniem se smiļaš, moļenja puka tvoga milostivo usliši, i muke tvoje srčbe koje za griehe dostojimo od nas i od našieh; [12] davajućim; [13] učini; [14] od koga sve željenja svietovna i pravedna, lat.: a quo sancta desideria, recta consilia et iusta sunt opera; [15] sviet; [16] neprijateļ oteti strasi. lat.: et hostium sublata formidine, cksl. оужасть, Stulić *Rječ.* s. v. *„uxaſt"* kaže, da je ima iz ruske Biblije; [17] Užeži; [18] ugodimo; [19] željeli; [20] milostiviem pravdanjem; [21] čińenja; [22] nadahnute, aspirando; [23] nema, lat. cuncta; [24] počne; [25] početa da se svrši, lat. et per te cepta finiat.

l. 96b SVemoguchi[26] uicgni boſge coi ſgiuimi i-martuim uchup[27]
uladah(!)[28] i-ſuieh miluies gnih u-tuoie[29] uire i-dielle greduchega[29] priege
ſnah[30] tebe prileſno[31] molimo da-ſa[32]-gnih molitui iſliuaiem i-uarſim
iere colicho ua naſtoiechem mire ioſte ua-plati (!) uſdarſget-ſe ili
ua-buduchi iere ſuuceni od-tiela prial ieſi pomilouaniem tuoie miloſti
l. 97a ſuieh griehou ſuo|ih dopoſt(u)enie (!) da-poſtignu.[32] Goſpodinom
naſciez iſucarſtom ſinom tuoim coi ſ-tobom ſgiuet i-cragluie u-iedinſtuu
duha ſuetoga bog u-ſue uieche uiecoma. ℟ Amen: ℣. Goſpodi
uſliſci molituu moiu. ℟ I-pietie[33] moie c-tebi da-pridet: ℣. Blago-
ſouimo boga. ℣. Bogu huala. ℣. Vicgne duſce po-boſioi miloſti[34]
pocinite u-miru. ℟. Amin:

l. 97b **Pocigne officie od martui|eh: na uecergnu.** *Ant[ifan]:*
Spriam goſpodu:[1] *Ps[allam* 114].

(1) GLVbih iere uſliſci[1] goſpod glas molitue moie. (2) iere
prignu[2] uſci ſuoie ch-meni[2] i-u-dni moie ſouu[3] gnega
(3) Obiduiu[4] mene boliſni ſmartne pogube iſnagu mene.[4]
l. 98a Uſiloſti[5] i-bolieſni iſnagoh (4) i-jme goſpogne naſouu.[3] O go|ſpodine
ſlobodi[6] duſcu moiu (5) miloſtiui goſpod i-praui i-bog nas pomiluie[7]
(6) Sblugda[8] male goſpod ſniſih-ſe i-oſlobodi mene (7) Obrati[9]
duſcu moiu[9] u-pocoi tuoi. iere goſpod dobri !)** ucini meni. (8) Iere
ſlobodi[10] duſcu moiu od-ſmarti. oci moie od-placa noge moie od-
popuſcenia (9) ſpriam[11] goſpodu u-cragleuſtuu ſgiuotnom. Pocoi
l. 98b uicgni daru-i-m goſpodine. i ſuietloſtiu[12] uiecgnom p|roſuietli-jh.[12]
Ant[ifan]. Spriaz goſpodu u-cragleuſtuu ſiuotgnom. *An[tifan]*
Teſcho menie: *Pſallam* [119]:

* pis. griješkom mj. *Sbgluda,* obļuda; ** upravo adverb.

Mol.: [26] svemogi; [27] zajedno; [28] gospoduješ, lat.: dominaris, gorńe *uladah,* pis. griješ. mj. vladaš; [29] koji tvojih vjerom i djelom greduće; [30] znaš, lat. noscis, gorńe *ſnah* mj. znaš; [31] umiļeno; [32] za kojieh moļenje podati odlučismo, kojieh sada sviet jošte u tielu uzdrži, ali gredući svučeni od tiela prijali jesu pomilovanjem i tvoje milosti svieh griehov svojieh odpuštenje da imaju, lat. ut pro quibus effundere preces decrevimus, quosque vel praesens saeculum adhuc in carne retinet, vel futurum, iam exutos corpore suscepit, intercedentibus omnibus sanctis tuis, pietatis tuae clementia omnium delictorum suorum veniam consequantur; [33] upjenje; [34] milosrdju.

Of od mrtv.: [1] nema. *Ps. 114:* [1] usluša; [2] prikloni uho svoje meni; [3] zazvati ću; [4] obujmiše mene boljezni od smrti, pogube od pakla nađoše mene; [5] smeću; [6] oslobodi; [7] bude se smilovati; [9] sbļudajuće, custodiens; [9] obrati se duša moja; [10] izbavi; [11] sprijati ću, placebo; [12] svjetlost vječna da prosvietļi ńih.

(1) OD[1]-goſpoda cada-ſe boiu upiu i-uſliſci mene[1] (2) Goſpo-
dine ſlobodi duſcu moiu od-uſta ſlieh i-od ieſicha boliſniuieh (3)
Sto daiu tebi ali ſto polagaiu tebi na ieſiche boliſnieue (4) Striele
uſmoſnih oboſtrene ſu ugleuiem opuſtiene (5) Teſcho meni iere
l. 99a ſgiuinie moie pro|dglilo-ſe-ie pribiuah ſ-pribiuaoci cedra (6) mnogo
prodglena bude duſca moia (7) So onim coi-mene nenauigahu mir
imah ſtarplen chada-li gouorah gnim a-oni napaſtouahu na-me uele
neharno. Pochoi uicgni. *Ant[ifan].* Teſcho[2] meni (goſpodine) iere
ſgiuienie[3] moie prodglilo[4] ieſt. *An[tifan]*[5] Goſpod cuua-te:[5]
Pſallam [120]:

(1) USduignuh[1] occi [moje] na-gore[2] odchuda bude[3] priti[3]
l. 99b pomo[c]h meni | (2) Pomo[c]h moia u-goſpoda coi ſtuori nebo
i-ſemglu (3) Ne-dai u-ſmetenie pod-noge tuoie da-ne ſaſpi coi
ſbludaiu tebe (4) Iere nie ſadriemao ni ſaſpao coi blude iſdraela
(3) Goſpod ſbgludet tebe goſpodin pochriplenie tuoie ſuarhu deſnice
tuoie (6) U-dne ſunce ne-uſgiſgete ni-miſec u-nochi (7) goſpod
ſbluda-te oda-ſuachoga ſla ſbluda duſcu tuoiu goſpod (8) Goſpod
l. 100a ſbluda uliſenie | tuoie i-jſliſcenie tuoie odſada deri do-uiecha. Pocoi
uicgni. *Ant[ifan]* Goſpod[4] cuua-te[4] oda-ſuachoga ſla ſbludaiuche[5]
duſcu tuoiu goſpod. *Ant[ifan]*[6] Aco ſlochu.[6] *Pſallam* [129].

(1) ISa-dna[1] upiu tebe[1] goſpodine. (2) goſpodine uſliſci glas
moi Budite[2] uſci tuoie na-cuuenie molituu ſluge tuoiega (3) Aco
ſlochu obſluſcis goſpodine. goſpodine cto starpi (4) Iere polach tebe
l. 100b miloſardie iest i-ſaradi ſa|cona tuoiega ponoſi-te goſpodine (6) Od-
ſtraſge iutargne deri do-nochi uſaiu iſdraeli u-goſpoda. (7) Iere (ie)
polach goſpoda miloſardie gnegouo i-uelicie polach gnega odcupa
(8) I on odcupi iſdraela oda-ſuieh ſlocha gnegouieh. Pocoi uicgni:
Ant[ifan] Acho ſlochu[3] obſluſih[4] goſpodine goſpodine cto ſtarpi.[5]
An[tifan]. Diela. *Ps[alam* 137]:

Ps. 119: [1] Gospodinu kada imah smeću zaupih, i usliša mene. *Ovi psalam išti na tiercu od gospođe;* [2] jaoh; [3] nostranstvo; [4] udļilo se; [5] nema.

Ps. 120: [1] Dvigoh; [2] ka goram, in montes; [3] pride; *umjesto teksta i ovdje napomena kao u bilj. Ps. 119*[1]; [4] gospodin sahrani tebe; [5] sahranio; [6] nema.

Ps. 129: [1] Iz dubin zaupih k tebi; [2] dalje nema do uključivo *„uicgni";* [3] zlobe; [4] budeš obsluževati; *„obſluſih"* griješk. mj. *„obſluſiſc";* [5] će ustrpjeti.

l. 101a (1) SPoviedam[1] tebie goſpodine u-ſuem ſarcu mom | iere-ſi uſliſcio
ſue rieci uſta moih i-prid licem angeoſçim[2] poiu[3] tebi (2) Poclanam-
ſe[4] u-templu[5] ſuetom tuoiem iſpouiedam[6] ime tuoie[6] Suarhu mi[lo]-
ſardia ijſtine tuoie *[zašto]* uſuiſio-ſi ſuarhu nas ime ſueto tuoie
(3) U-coigodi dan uſſouu tebe uſliſcio-ſi[7] mene i-uſmnoſcio-ſe-ſi[8]
u-duſcii moioi criepoſtiu tuoiom[8] (4) Spouiedaiu[9] tebe goſpodine ſui
l. 101b cragli ſemalſçi iere-ſu ſliſcali[10] ſue | rieci uſta tuoih (5) i-poiu u-piſnieh
goſpoda (6) Iere-ie uelicha ſlaua goſpodu iere uiſgni[11] goſpod umi-
glenie[12] uidi i-(ſ)-uiſocha[13] (i) nadalece[14] poſna (7) Aco uſhogu poſried
uſiloſti[15] oſiuieh[16] mene i-ſuarhu ſarça[17] nepriategla moih proſtaro-ſi
ruchu tuoiu i-ſpaſena mene ucini deſnica tuoia (8) Goſpodine naſtoi[18]
ſa-me goſpodine miloſardie tuoie u-uieche ſtuorenie[19] ruchu tuoih
l. 102a ne-pogardi. Po|coi: *Ant[ifan]* Diela ruchu tuoih goſpodine ne-pogardi.
℣. Cuh glas ſ-neba gouoreche meni. ℟. Blaſgeni martui coi u-boga
umiraiu **na magnificat.** *Ant[ifan].* Sua coia: *Ps[allam* Cant. Luc.
I 46.]:

USuiſi duſca moia. *Oui ps[allam] iſti na-uecergnu od
goſpoge. Ant[ifan].* Sua coia da meni otaç c-meni grede i-ſuachi chy
prihodi ch-meni ne-iſgognu[20] na-duor. Occe nas. *Ps[alam* 145]:

l. 102b (2) HVali duſca moia goſpoda huali[1] goſpoda u-ſgiuot moi poiu[2]
bogu momu docle budu Ne uſaite-ſe u-principe[3] (ni) (3) u-ſinoue
clouicaſche u-choih nie ſpaſenia[4] (4) Iſide[5] duh gnegou i-urati-ſce[6]
u-ſemglu ſuoiu u-oni dan poginu[7] ſue miſli gnih (5) Blaſgeni comu
bog iacobou bude pomo[c]hnich gnegou i-uſanie gnegouo u-goſpoda
l. 103a boga gnegou(ọ)a (6) Coi ſtuori nebo i-ſemglu mo|re i-ſua coia-ſu
u-gnem.[8] (7) [C]oi ſbluda praudu u-uieche cignechi[9] praudom ſaobu[9]
tarpechim da-da obroch lacgnim. Goſpod duigne[10] coi-ſe pade.[11]
goſpod ſlobodi clieniche[11]. (8) goſpod proſuietli[12] ſliepe. goſpod opraui[12]
praue[12] (9) Goſpod ſbgluda priſcaoçe ſirote[13] i-udouice[13] prima i

Ps. 137: [1] Ispovidjeti se ću; [2] anđelov; [3] pjeti ću; [4] poklonim
se; [5] crkvi; [6] ispoviem se imenu tvomu; [7] ušlišaj; [8] uzmnožiti ćeš
u dušu moju krjepost tvoju; [9] Ispovidjeli se; [10] čuše; [11] uzvišen;
[12] umiļena, humilia; [13] visoka, alta; [14] izdaleka; [15] smeće; [16] oživjeti
će se; [17] srda; [18] uzvrati; [19] djela; [20] iždenu ga; [21] veličit.

Ps. 145: [1] hvaliti ću; [2] pjeti ću; [3] vladavce; [4] spasenje; [5] izidet;
[6] vratit se; [7] poginut; [8] u ńih, in eis; [9] čini sudctvo psovku, facit
iudicium iniuriam; [10] uzdviže; [11] padoše, dominus solvit *compeditos;*
[12] prosvjetļuje; [13] opravļa pravedne;

griſnicom[14] put pomarſi[14] (10) Cragluie[15] goſpod u-uieche bog tuoi
l. 103b ſion u-uieche uicoma. Pocoi uicgni[16] | ℣. Od-urata paclenieh: ℟. Iſmi
goſpodine duſce gnih. ℣. Poco-i-m ſmirom. ℟. Amin.[17] ℣. Goſpo-
dine uſliſi molituu moiu. ℟. I-glas moi c-tebi da-pride. Pomolim-ſe.
Molitua.

BOſge chi megu apoſtoli[1] popoue ſluſbeniche tuoie biſchupe[2]
ſ-popoui cinio-ſi doſtoine ſgiuiti[2] molimo-te ſato da-gnih dopuſtis
l. 104a u-uicgni ſcup ſgiuota. Goſpodom naſci[m] iſucarſtom ſinom tuoim |
coi ſ-tobom ſgiuet i-cragluie u-iedinſtuo[3] duha ſuetoga bog i[4]-ſue
uieche uiecha.[5] Amin. *Molitua.*

BOſge pomilouania[6] dauaoce i-couicaſcoga ſpaſenia glubiteglu[7].
moliʒ miloſt tuoiu da-naſcega[8] ſbroiſta[8] bratiu i-ſeſtre bliſiche
i-dobrotuorcem[9] naſciem coi od-ſegai ſuieta priminuſce. blaſgene[10]
marie uignu dieue[10] ſa-ſuiemi ſuetiemi tuoimi u-pridruſceniu uiecgnomu
l. 104b | boſgaſtua priti dopuſtis. *Molitua ſa-mater i-ſa-oça.*

BOſge chi nam oçça i-mater pocitati pouelio[11] ieſi pomilui
miloſtiuo duſca occa i-matere moie.[12] i-gnih griehe odpuſti i-mene
ſ-gnimi uicgnoi[13] ſuitloſti ueſelia ucini uidieti. *Molitua.*

PRauo uirnih boſge ſuemu ſtuoriteglu i-odchupiteglu duſca[14]
ſluga i-ſluſbenica tuoih odpuſtenie oda-ſuieh grieha.[15] da onoi
l. 105a odpuſtenie | coie-ſu uaſda ſgelili miloſardniem proſceniem da imaiu.
Coi ſgiues:[16] ℣. Poco[17]-i-m ſmirom. ℟. Ami[n].[17] **Na-matutin** *Inui-
tatoriu[m].* Craglem[18] coim ſua ſgiuu. Pridite poclonimo-ſe. *Pſallam
coi-ſe ſoue* [94] Pridite ueſelimo[19] boga[19]. *iſti-ga u-pocetach officia
od-goſpoge.* **V-parui nocturan:** *Ant[ifan].* Iſpraui goſpodine.
Ps[alam 5]:

Of: [14] acc. sg.; [15] put grješnikov pomrsit; [16] kraļevati će;
[17] + daru-i-m gospodine i svjetlost vječńa da prosvietli ńih; [18] amen.

Mol.: [1] apostoličaske; [2] biskupsciem ali redovniesciem (!) do-
stojanstvom učinio si žievieti(!); [3] loc. sg.; [4] u; [5] viekoma; [6] od
proštińa (prostigna); [7] ļubļenice; [8] od našega skupa; [9] dobročini-
teļe; [10] budući se blažena Marija vazda djeva moliti; [11] zapovidio;
[12] duše roditeļa našieh; [13] od vječńe; [14] dušam; [15] + podaj; [16] + i
kraļuješ s bogom ocem u jedinstvu duha svetoga u sve vieke
viekoma; [17] Pokoj vječńi daru-i-m gospodine. ℟ I svjetlost vječńa
da prosvietli ńih. ℣. Da bi počivali u miru. ℟ Amen. [18] kraļu;
[19] i radujmo se gospodinu.

*

(2) RIeci moie u-uſci[1] primi goſpodine uſliſci[2] upiagnu moiu[2].
l. 105b (3) (i)[3]-ſliſci glas mo|litue moie craglu moi i-boſge moi (4) Iere tebe
moglu goſpodine ſ-iutra uſliſci(s) glas moi (5) S-iutra naſtoiu[4] tebie[4]
i-uigu iere ne-bi hotio bog ſloche[5] tuoie[5] (6) Ne-pribiua[6] polach
tebe ſalaç[7] ni oſtaui neprauedni prid ocima tuoima. (7) Nenauidio-ſi
goſpodine ſuieh coi naſtoie[8] u-ſlobu pogubi oniehi[8] coi gouore laſgu
l. 106a Muſga[9] carunicha[9] i-bolieſniua pogardi goſpod (8) Ia-bo u-uelicaſtuo |
miloſardia tuoiega unidoh[10] goſpodine u-dom tuoi poclonih-ſe[11] ſue-
tomu templu tuomu ſtrahom tuoi[m]. (9) Priuedi-me goſpodine u-tuoiu[12]
praudu[12] ſaradi[13] nepriategla moih. iſpraui pri[d]-licem tuoim put
moi (10) Iere nie u-uſtih gnih praude[14] a-ſarce gnih taſtiuo[15] ieſt
(11) Groboui[16] ſmarde duſca gnih boliſniuiem raſmoſge-ſe ſudi-jh
l. 106b goſpodine. Spadu od-miſli ſuoih ſa-uelicho mnoſgaſtuo | ſgoche (!)*
gnih oda-ſuieh iere ſarcee tebe goſpodine[16] (12) Veſele-ſe[17] ſui chi
ufaiu u tebe u-uiech raduiu-ſe[18] iere pribiuas[18] u-gnih. i-ſlaue-ſe[19]
u-tebie ſui coi ſliede[20] ime tuoie (13) Iere ti (gospodine) blagoſlouiſc[21]
prauedne[21] goſpodine cacono[22] ſtit dobri crunio-ſi nas uoglom tuoiom.[22]
Pocoi uicgni.[23] *Ant[ifan]* Iſpraui goſpodine boſge moi prid lice[24]
l. 107a tuoie[24] put moi. *Ant[ifan]*. Obratiuſce goſpodine: | *Ps[alam* 6]:

(2) GOſpodine ne-pocarai-me u ſarcu[1] tuomu i-u-gnieuu tuomu
ne-poſuieſti[2]-me (3) Pomilui mene goſpodine iere-ſam nemochan

* zacijelo pis. griješka mj. *ſloche*, zloće, impietatum.

Of: Ps. 5: [1] ušima; [2] razumjej upjenje moje; [3] *i* griješkom mj. *u*, t. j. upravo *usliši*, *Of* usliši; [4] stanem prid tobom; [5] zlobe ti jesi, iniquitatem tu es; [6] Ne bude pribivati; [7] zlobni, malignus; [8] čine zlobu, pogubiš svieh; [9] Muževi od krvi, virum sanguinum; [10] unidem, introibo; [11] poklonim se u crkvu svetu tvoju u strahu tvomu, cksl. **поклоноу се цркви стеи твоеи, и в страсе твоемь**; [12] loc. sg.; [13] cieć; [14] istina, veritas; [15] tašte; [16] Jere otvoreno jest grlo ńih, jezici svojimi zlobno tvorahu, sudi ńih bože. Da bi odpali od misli svojih po mnoštvu nesmjerenja ńih, iždeni ńih, jere iskusiše ńih, sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant, iudica illos Deus. Decidant a cogitationibus suis, secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos, quoniam irritaverunt te Domine; [17] I da bi radovali, et laetentur; [18] se će veseliti i pribivati ćeš, escultabunt, et habitabis; [19] veseliti se će, gloriabuntur; [20] ļube; [21] jesi blagosovio pravednomu; [22] jakono štitom dobre voļe tvoje krunio jesi nas, ut scuto bonae voluntatis tuae coronasti nos; [23] daru-i-m gospodine, i svjetlost vječńa da prosvietli ńih; [24] licem tvojim.

Ps. 6: [1] srčbi, in furore; [2] pocjekaš („pozjechasc"), isp. Ak. Rj. s. v. pocjekati;

oſdraui-me goſpodine iere[3]-ſu ſmuchene ſue coſti moie (4) i-duſca
moia ſmuchena[4] ieſt ueomi A-ti goſpodine doſada[5] (5) obrati-ſſe(!)[6]
i-ſlobodi duſcu moiu. ſpaſena[7] me ucigni miloſtiu[8] tuoiom[8] (6) Iere
l. 107b nie u-ſmarti coi-bi-ſe ſpomenuo od-te|be ali u-paclu coi[9]-bi ſpouidio
tebe[9] (7) Rabotah[10] u-placu[10] momu umiuaiuche[11] suachu noch
poſteglu moiu ſuoſami odar moi cuaſu[11] (8) Smutilo-ſe-ie ſa[12]-ſarcbu
oco moie ſtaralo-ſe-ie[13] megu ſuiemi nepriategli moimi (9) Otidite
od-mene ſui coi cinite ſlochu[14] iere uſliſci[15] goſpod glas moiega placa
(10) (i)-uſliſci[15] goſpod moglenie moie goſpod molituu moiu uſliſci[16]
l. 108a (11) Sramo|uaſce[17]-ſe i-ſmutiſce-ſe[17] ſui nepriategli moi obratiu[18] ſe
uſopet i-budu[19]-ſe ſtiditi uelle.[19] Pocoi. *An[tifan]*. Obratiu[20]-ſe goſpo-
dine ſlobodi[21] duſcu moiu iere nie u-ſmarti cto-bi-ſſe ſpomenuo od-
tebe. *Ant[ifan]* Da-nigda ne-otme. *Pſallam* [7]:

(2) GOſpodi boſge moi u-tebe ufam[1] ſlobodi[2]-me oda-ſuieh
progonica[3] moih[3] iſmi[4]-me (3) Da-niegda ne-ugarde[5] cacono[6] lau
l. 108b duſcu moiu iere[7] nie | nitcor chi-bi-me ſlobodio[8] ni-ſpaſena[8] ucignio
(4) Goſpodi boſge moi aco ucignu[9] ouoi acho-ie ſlocha[10] u-ruchah
moih (5) Acho[11] urachu ſlotuorom moim ſla upadam placom[11] od-
nepriategla moih u-taſtinu[12] (6) Progoni[13] nepriatelg duſcu moiu
i[14]-uhitiu-iu potlaci u-ſemglu[14] ſgiuot moi i-ſlauu moiu u-prah obrati[15]
(7) Uſtani goſpodine gnieuom[16] tuoim uſuieſtaiuche-ſe do-conca |
l. 109a nepriateglem tuoim.[16] Oſtani[17] goſpodine boſge moi u-ſapouiedi
ſto[18]-ſi poſlao[18] (8) i-ſinagoge[19] puocha obide-te.[19] Toga-dgla[20] naui-
ſocho ura[c]haiuche-ſe[20] (9) goſpodine ſudi puoch[e] ſudi mene goſpo-

Of: [3] zašto smetene jesu; [4] smetena; [5] doklegodi, usquequo; [6] obratiš, convertere, cksl. **обрати**; [7] shrańena; [8] cieć milosrdja tvoga; [9] tko se će ispovidjeti tebi; [10] utrudih se u uzdihanju; [11] umivati ću (lavabo) po svaku noć odar moj suzami posteļu moju oblijem; [12] cieć srčbe; [13] starah se, inveteravi; [14] zlobu; [15] je uslišao; [16] uznese, suscepit; [17] Posramovali se i smutili se, Erubescant et conturbentur; [18] obratili, convertantur; [19] osramili vele brzo, erubescant valde velociter; [20] obrati se; [21] izbavi.

Ps. 7: [1] ufah, speravi; [2] obrani; [3] progonećieh mene; [4] izbavi; [5] ne bude uzeti, rapiat; [6] jakono; [7] kada; [8] odkupio ni shrańena; [9] učinih, feci; [10] zloba; [11] Ako li sam vratio (reddidi) vraćajućiem meni zla, neka odpadu dostojno, si reddidi retribuentibus mihi mala, decidam merito; [12] utaštad; [13] Progonio; [14] i uhvatio ńu istr'o ju („isteroiu") i potlačio na zemļi; [15] priveo; [16] u srčbi tvojoj i uzvisiš u krajih neprijateļa tvojih; [17] ustani; [18] ku si zapovidio, in praecepto quod mandasti; [19] zborište puoka bude obujmiti tebe; [20] I cieć ove u visinu uzidi;

dine Po praudi moioi i[2']-po-prauiglu ruchu[21] moih uarhu mene (10)
Suarſciſe[22] ſloche[22] grieſnicha oprauiſc[23] prauednicha iſchuſcena[24]
l. 109b bocha i-ſarca boſge. Praua (11) pomo[c]h moia od-goſpoda | coi
ſpaſeno[25] ucigni ſarce[26] ciſto[26] (12) Bog ſudaç praui[27] criepchi uicgni[27]
ieda-ſe raſarci[28] u-nicolicho dni[28] (13) docle[29] ne-obrati[29] ſuoi noſg
naoſtriti. Luch ſuoi napne i-pripraui-ga (14) i-u-gnem pripraui ſud
ſmarti i-ſtriele ſuoie cigni goruche[30] (15) Uabriegaſe[31] ſloche[31] ſace
boliſan i-rodi nepraudu (16) Iami[32] pripraui i-jſcopa-iu [2] i-upade u-
l. 110a iamu oni chi-iu ucini (17) Obra|ti-ſſe[33] boliefan gnegoua u-glauu
gnegouu i-u-urat[34] gnegou ſlo[c]ha[35] gnegoua ſlieſe[36] (18) Spouiedam[37]
goſpoda po-praudi gnegoui i-piſan[38] imena gnegoua goſpoda uiſgnega.
Pocoi uicgni: *Ant[iſan]*. Da nigda ne-otme cacho lau duſcu moiu
iere nie coi iſte ni-choi ſpaſena ucini ℣. Od-urata paclenieh. ℟.
Iſmi goſpodine duſce gnih. Occe nas. *Ctenie* 1. *[Iob* 7, 16—21].

l. 110b PRoſti-mi goſpodine. ie|re-ſu niſta[1] dni moi. Sto ie clouiech
iere-ga uſuiſcis[2]. Ali ſaſto polagas u-gnega ſarce tuoie. Pohagas[3]
gnega ceſto i-tuge[4]-ga iſchuſisc. doſada[5] ne praſtas menie ni-me
puſtas da-poſdru ſlinu moiu Sagrieſih. ſto ucinih[6] o ſtraſga[7] clo-
uicaſcha[7]. Saſto poſtaui mene ſuprotiu tebi tere[8] ſe-s* ucinio menie
l. 111a uelle[8] trudan. Saſto ne-oduſmes griehe[9] moie ſto-gli[10] ne-odneſeſc |
ſlochu[11] moiu. Ouo ſada[12] u-prahu poſnauam. a-iutrie** aco-me uſiſtete[13]
ne uſdarſgu-ſe[14]: ℟. Vieruiu iere ſpaſitegl moi ſgiue i-u-ſconcani[15]
dan i-ſ-emgle uſtagnu. I-u-puti moioi uigu[16]-boga ſpaſitegla moga.
℣. Coiega uidechi[17] ia ieſam[17] a-ne drugi i-oci moie budu-ga pro-
gledati[18]. I-u-puti: *l[ec]c[i]o[n] druga [Iob* 10, 1—7]:
Dotuſgilo-ie[1] duſci moioi ſgiuot moi puſtam[2] prima menie.
l. 111b rieci moie[2] | gouorechi[3] u-garchoſti duſce moie recoh[4] bogu nemoi-me

* et factus sum mihimetipsi gravis; ** cksl. ютрѣ, mane;

Of: [21] i ne po vin ruka mojih, et secundum innocentiam meam; [22] svršila se zloba; [23] i vladaj, et diriges; [24] „isaptaiuchi" srca i boke, scrutans corda et renes; [25] sahrańene; [26] prave srca, rectos corde, [27] pravedan, jaki i dugovit; [28] srdi po svaki dan; [29] Nego ako se ne budete obratiti; [30] goreniem; [31] Evo rodi nepravdu; [32] Lokvu otvori i izdube ńu; [33] obratila se; [34] na vrh; [35] zloba; [36] da side; [37] I spoviditi se ću; [38] i pjeti ću.

Čten. I: [1] ništor; [2] uzvisuješ; [3] pohodiš; [4] tutako; [5] dokli; [6] da učińu; [7] o štražniče ļucki; [8] učinio se jesam meni samomu; [9] acc. sg.; [10] i zašto; [11] zlobu; [12] sade; [13] uzišteš; [14] ne budem ustati; [15] napokońi; [16] vidjeti ću; [17] hoću vidjeti ja isti; [18] prozrijeti.

Čten. II: [1] Vaj; [2] pustiti ću protiv meni razgovor moj, [3] govoriti ću; [4] reći ću;

oſuditi. Reci-e[5] meni ſaſto-me taco ſudiſc. Ieda-li-ſe dobro tebi uidi
da-me proſgeneſc[6] i-oſlobodiſc diela[6] ruchu tuoih. tere ſuietnichom
ſlim pomagaſc Ieda-li-ſu oci puotene[7] u tebe ali cacono uidi couiech
da[8]-ti uidiſc. Ieda-li-ſu cacono gludem[9] dni tuoi i-godiſta tuoia cacono
l. 112a couiecha brime na da-iſtes ſlochu[10] moiu i-grieh [1] oſlobodiſc i[12]-ſnaſc
iere niedno ſlo ne-cignu Iere nie nitcho coi iſ-rucha tuoih moſge-me
iſſeti: ℟. Coi laçara[13] uſcharſnu iſ-groba ſmerdechega. Ti-im goſpo-
dine darui pocoi i-mieſto[14] odpuſtenia[14]. ℣. Coi ima[15] priti ſuditi
ſgiue i-martue i-ſuie[t] ognem. Ti-jm go. *l[ec]c[i]o[n] tretia [Iob*
10, 8—12].

l. 112b RVche tuoie goſpodine ucigniſce mene i-ugladiſce me | ſuega
ocholo. i-ti[1] tutacho ſapouidi menie. Sato-ſe ſpomenuiu iere cacono
cao ucinio-ſi mene i-obratio-me-si u-prah nieſi-li-me cacho mliecho
muſao i-caco ſir oſgimao-me-ſi coſgô[m] i-meſom odio-ſi mene. coſti
i-ſg(l)ile[2] ſcupio-mi-jh-ſi[2]. Sgiuot i-miloſardie dao-mi-ſi i-pohogenie
tuoie cuua[3] duſcu moiu: ℟ Goſpodine cada[4] prideſc ſuditi ſemglu
l. 113a gdi-ſſe ſcriu od-lica[5] ſarcbe tuoie. Iere ſa|grieſih-uelle u-ſgiuot moi.
℣. Slochu moiu patim i-prid tobom-ſe ſramuiu cada[1] prides ſuditi
nemoi-me oſuditi. Iere[6]. ℣. Pocoi uicgni daru-i-m goſpodine
i-ſuitloſtiu[7] uicgnom[7] proſuitli-jh. Iere: **V-drugi nocturan.** *Anti[f]a[n]:*
V-mieſto paſce: *Ps[alam* 22]:

(1) GOſpod brani[1] mene i-niſta meni (meni) ne-udi[2] (2) u-mieſto
paſce ondi-me ſcrani. Suarhu uode oſlagene iſuede[3] mene. (3)
l. 113b i-du|ſcu moiu obrati. [I]ſuede[4] mene ſuarhu ſlieda praude ſaradi[5]
imena ſuoga (4) Iere acho hogu poſried ſieni ſmartne ne-boiu-ſe
ſla iere-ſi ti ſa mnom. Prut tuoi i-ſtap tuoi coiſi[6]-me utieſca[6] (5)
Priprauio-ſi prid ocima[7] moima[7] tarpeſu prima[8] onima coi uſiluiu[9]
mene. Opritilio-ſi uliem glauu moiu i-pitie tuoie opoilo-me-ie colicho
l. 114a proſuietgleno[10] ieſt (6) I-mi|loſardie tuoie ſliedi mene ſue-dni ſgiuota
moga Da-pribiuam u-domu goſpodinouu u-duge dni. Pocoi[11].

Of: [5] povjeđ, indica mihi; [6] ovašteniš i poraziš djelo; [7] p[u]otene(!); [8] takoj i; [9] čovječji; [10] zlobu; [11] + moj; [12] + da; [13] Laʒara; [14] misto od prostińe; [15] imaš.

Čten. III: [1] takoj; [2] žilami spregnuo si mene; [3] čuvalo jest; [4] kade; [5] + tvoga i od lica; [6] + sagriješih; [7] svjetlost vječńa da.

Ps. 22: [1] vlada; [2] bude polipsati; [3] privede; [4] povede; [5] cieć; [6] oni su me utješili, ipsa me consolata sunt; [7] licem mojim, in conspectu meo; [8] suprotiv; [9] nevoļe; [10] prisvjetlo; [11] + vječńi daru-i-m gospodine i svjetlost vječńa da prosvijetli ńih.

An[tijan]. V-mieſto paſce ondie-me umieſti. *An[tifan].* Slochu.
Ps[alam 24].

(1) C-Tebie goſpodine duiſgu[1] duſcu moiu (2) boſge moi u-tebe
ufam ne ſramuiu-ſe (3) Ni-ſe rugaiu[2] nepriategli moi ioſte ſui coi-te
l. 114b cechaiu ne pogarguiu[3] (4) Pogarguiu[4] ſaoçi cinechi taſtiu[5] put | tuoi.
goſpodine nauiſti mi-ga[6] i-ſliedom tuoim nauci-me (5) Iſpraui-me
u-iſtini tuoioi i-nauci-me iere-ſi ti bog ſpaſenia moiega i-tebe ponoſcu
uaſdan. (6) Spomeni-ſe miloſardiu[7] tuoiemu[7] goſpodine u[*] miloſti
tuoie coia-ie od uiecha (7) Griehe[8] mladoſti i-neraſuma moiega
ne-spomeni po-uelicini miloſardia tuoga ſpomeni-ſe od-mene goſpo-
l. 115a dine. Sa-dobrutu (!) tuoiu | goſpodine (8) ſladach i-jſtinni[9] goſpodine.
Toga-dgla[10] ſapouied ſtaui oñem coi oſtaiu od-puta (9) iſpraui
ctoche(!)[11] i-nauci u-praudi blagoditgne putu ſuomu[12] (10) Sui[13] puti
goſpodgni miloſardie i-jſtina coi[14] iſtu ſapouied[14] gnegouu i-ſuidocbu[15]
gnegouu (11) Sa-ime tuoie goſpodine ſmiloſardi-ſſe[16] griehu momu
iere *(jest)* uelich (12) Tco-ie clouiech cto[17]-ſe boi goſpodara[18] ſa-
l. 115b pouied[19] ſtauechi[19] | gnemu na-put coi obra (3) Duſca gnegoua
u-dobrieh pribiua[20] i-ſieme gnegouo rodctine uſgiua[20] ſemglu (14)
Criepcha[21]-ie goſpodu boiaſan gnegoua i-rieci gnegoue da-ſe proiaue
gnim (15) Occi moie uaſda-ſu goſpodu iere on iſe iſ-iame noge
moge(!). (16) Pogledai u-mene i-pomilui me iere-ſam iedinaç i-ubog
l. 116a ſam ia (17) Uſiloſti[22] ſarca moiega raſproſtraniſe[23] i-od-niſtete mo|ie
ſlo bode[24]-me (18) Vig umiglenie moie (i-odpuſti) i-rabotu[25] moiu
i-odpuſti ſue griehe moie (19) Raſgledai nepriategle moie iere ſe-ſu
raſmnoſgili i-nenauistiu cudnom[26] nenauide-me (20) Cuuai duſcu
moiu i-jſmi[27]-me goſpodine i ne-pogardiu[28] iere ſoue[29] tebe (21) Ciſti
i-prauedni priſtaſce ch-menie iere ſtarpih tebe goſpodine (22) Slo-
l. 116b bodi-me boſge iſdraelſchi oda-ſuieh neuogla moih. | Pocoi. *Ant[ifan].*
Slochu[30] mladoſti moie i-neraſuma moiega ne-uſpomeni goſpodine.
Ant[ifan] Vfam uidieti: *Pſallam* [26]:

* pis. griješkom mj. *i(i)*, et.

Ps. 24: [1] dvignuh; [2] + mnom; [3] budu pogrđeni; [4] Pogrđeni; [5] taštadi; [6] ih; [7] pomilovanja tvojih; [8] griešenja; [9] ispravan; [10] cieć; [11] pis. griješka mj. *„crotche"*, mansuetos; [12] acc. pl.; [13] svikolici; [14] ištućiem svjedokovanje, requirentibus testamentum; [15] svjedočastva; [16] smiluj se; [17] ki; [18] gospodina; [19] zakon jest stavio, legem statuit; [20] pribivati: bude uživati, demorabitur: et semen eius hereditabit; [21] ukrjepļenje jest gospodin bojećiem se ńega: i svjedokovanje ńegovo, Firmamentum est Dominus timentibus eum: et testamentum ipsius ut manifestetur illis; [22] Nevoļe; [23] umnožile se jesu; [24] obaruj; [25] trud; [26] zlom; [27] izbavi; [28] poginem; [29] ufam u; [30] griješenja.

(1) GOſpod proſuietlinie moie i ſpaſenie moie coga ſe boiu[1].
Goſpodine uoieuoda ſgiuota moga od-coga-ſe ſtraſcu[2] (2) Cada ſe
pribliſge[3] ſuarhu mene ſlochom[4] da-iedu puot[5] moiu nepriategli moi
l. 117a coino ſlobe[6] mene oni-ſe raſboglieſce i-padoſce (3) A'co bude[7]
priema-menie coſtieli ne-boi-ſe[7] ſarce moie aco uſtane u-menie
uoiſtenie[8] u[9]-toſi ia ufam[9] (4) Iedno proſih u-goſpoda i-ouo iſtu[10]
da-pribiuam[11] u-domu goſpodinouu ſue dni ſgiuota moga. Da-vigu
hotienie goſpodinouo i-da-me pomoſge u-te[m]plu[12] ſuetom gnegouu (5)
Iere ſchri mene u-ſcrouiſte ſuoie i-u-dni ſalaca pomoſge mene u-ſcri-
l. 117b ueno ſcrouiſte ſuoie (6) i-u-camenu | uſuiſi mene. A-ſada uſuiſi glauu
moiu ſuarhu nepriategla moih obhogu[13] i-ſgartuu cignu[13] u-crouiſtu
gnegouu ſgartuu radoſti poiu[14] i-pieſã[n] gouoru goſpodu (7) Uſliſci
goſpodine glas moi coim upiu[15] c-tebie pomilui-me i-uſliſi[16]-me. (8)
Tebie iſrechoh[17] ſarce moie iſtuche[18] lica tuoga[18] lice tuoie iſtu (9)
l. 118a Ne-obrati[19] obraſa tuoiega od-mene ne-uarſi[20] u-gnieuu ſlugu tuoga[20] |
Pomo[c]hnice moi *[budi i]* ne-oſtaglai (!) mene ni-me pogardi boſge
ſpaſiteglu moi (10) Iere otaç moi i-mati moia oſtauiſce mene
a-goſpodin-me uſuiſi (11) Sacon mi-ſi poſtauio goſpodine na-putu
tuoiemu i-poſtaui[21]-me na-ſliede[22] (tuoie) praue[22] ſaradi[23] nepriategla
moih (12) *[Ne budeš izdati mene u duše progonika mojih, jere
ustaše na mene svjedoci zlobni i slagala jest zloba sebi]*[24] (13)
Ufam[25] uidieti dobra goſpodinoua u-ſemgli ſiuotnoi[26] (14) Pocechai
l. 118b goſpoda i-muſchi[27] cini i-ucriepi ſarce tuoie | i-ſtarpi goſpoda. Pocoi:
Ant[ifan]. Vfam[25] uidieti dobra goſpodinoua u-ſemgli ſiuieh: ℣ Na-
ſtani gnega goſpodine ſ-principi[28]: ℟ S-principi[28] puocha ſuoga. Occe
nas: *l[ec]c[i]on* IIII. *[Iob* 13, 22—28].

Ps. 26: [1] se ću bojati; [2] se ću prjepasti; [3] budu približati; [4] udeći, nocentes, cksl. **злобоующє;** [5] mesa moja, carnes meas, cksl. **плти моихъ;** [6] nevoļe; [7] postave na mene šatore, ne uzboji se, si consistant adversum me castra, non timebit; [8] boj praelium; [9] u ovogaj ja budem ufati; [10] ću iskati; [11] budem pribivati; [12] crkvi; [13] obidu i prikažu; [14] pjeti ću i govoriti; [15] zaupih; [16] uslušaj; [17] reče, dixit: [18] iskah obraz tvoj, obraz tvoj gospodine iskati ću, Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea, faciem tuam Domine requiram, cksl. **тебе рече ср͡це мое г͞а взищоу, взиска тебѣ лице мое, лица твоего г͞и взищоу;** [19] odvrati; [20] i nemoj se odkloniti u srčbi od sluge tvoga; [21] i vladaj; [22] u slied pravu; [23] cieć; [24] iz *Of*; [25] viruju; [26] živućieh, viventium; [27] krjepko, viriliter; [28] s vladavci.

ODgouori meni colicrat[1] ſam imao ſloche[1] i-griehe i-neciſtoche
i-neprauila[2] ucaſgi-mi. Saſto lice tuoie ſacriuas i-mniſ-me nepriategla
l. 119a tuoiega. Prima liſtu coi-ſe od-uitra ugrabi[3] ucaſguies meni | criepoſt[4]
tuoiu tere progoniſc ſuſcu[5]. Tere piſces prima-meni garcoſt i-raſci-
niti-me hoches grieſi[6] mladoſti (mladoſti) moie. Poſtauio-ſi u-ſgile
noge moie i-ſbludao-ſi ſuecholiche ſtope moie i-ſliede noga moih
ſtargao-ſi. Coi cacono ſmrad raſcignen-ſam i-cacono ſuita coia-ſe
iſie[7] od griegne[8]: ℟. Spomeni-ſe od-mene bogſe(!) iere *[je]* uitar
l. 119b ſgiuot moi. I-ne-glada(!)[9]-me poſor | clouiechi. ℣ Iſ-dubina upiu[10]
c-tebi goſpodine goſpodine uſliſci molituu[10] moiu. I-ne-gle:
l[ec]c[i]o[n] peta [Iob 14, 1—6].

CLouiech rogen od-ſgegne(!) malo[1] ſgiui brime[1] iſpugnen
uelicha[2] ſloceſtua[2]. Coi cacono cuiet iſliſe[3] i-potlaci-ſce i-pobigne
cacono tiegna i-nicadar u-onomgere pribiualiſtu ne-pribiua. I-doſtoino
uodiſc taciem nacignom (ſuarhu gnega) i-otroriſc(!)*[4] oci tuoie *[i pri-*
l. 120a *vesti ńega s tobom]*** na-ſud | Cto-moſge uciniti ciſto od-neciſta ſaceto
od-ſiemena. Nieſi-li ti coi ſaȝ ieſi. cratci dni couicaſchi prid tobom
ieſt broi miſeça gnegouih prid tobom ieſt. Poſtauio-ſi roch[5] gnemu
coi priminuti ne-moſge. Odſtupi malo[6] od-gnega da-pocine docle
pridu[7] ſchuodna[7] i-cacono naiamnicha dni gnegoui: ℟. Teſcho
l. 120b menie goſpodine iere ſagrieſcih ueoma u-ſgiuot | moi ſto-chu ucinit
ſloceſtieh gdie[8]-chu pobiegnut[8] nego c-tebie boſge moi. Pomilui
mene cada prides u-ſconcani' dan. ℣. Duſca moia ſmuchena-ie uele;
ma-ti goſpodine pomoſi-u. Pomilui: *l[ec]c[i]o[n] ſceſta [Iob* 14,
13—16]:

TCho-mi-ch[e] ouoi ſaimiti da-u-paclu pomoſge*[š]* mene
i-ſcrie*[š]* mene docle promine ſargba tuoia i-odlucis[1] menie brime
l. 121a u-coie-ſe ſpomeneſc od-[me]ne. Mniſ-li da martau clouieh opet ſgiue.
Suachi dan coi ſada uiteſuiu[2] cecham docle doge promina moia.
Suati cheſc mene. a-ia-chu odgouoriti tebie. Diella ruchu tuoih
dopuſti[3] deſnica iere ti coi hod moi pribroio-ſi ma-nu proſti griehe

pis. griješkom mj. *otuoriſc*, otvoriš;
** iz *Of*, lat. et adducere eum tecum in iudicium.
Čten. IV: 1 kolike imam zlobe; 2 nepravde; 3 utruńuje;
4 uzmoštvo; 5 šumu suhu; 6 griesmi; 7 izjeda; 8 grińe; 9 bude vidjeti;
10 zaupih; 11 glas.
Čten V: 1 kratko živeći brieme; 2 mnozieh nevoļa; 3 ishodi;
4 otvoriti; 5 svrhe; 6 malahno; 7 žuđeni pride; 8 gdje li uteći;
9 poslidńi.
Čten. VI: 1 budeš odlučio; 2 rvem; 3 prostri.

moie. ℟ Ne-uſpomeni griehe moie goſpodine. Cada prides ſuditi
l. 121b ſuiet ognem. ℣. Iſpraui goſpodi boſge | moi prid licem tuoim put
moi. Cada. Pocoi uiecgni. Cada. **Na nocturan treti.** *Ant[ifan]*
Vgodno-ie tebie goſpo. *Ps[alam* 39]:

(2) CEquauſi cechah goſpoda i-pogleda-me (3) i-uſliſci moglenie
moie i-jſe[1] mene iſ-iame (ij)-ſloceſtua i-jſ-cala neciſtoga[2]. I-poſtaui
ſuarhu camena noge moie i-jſpraui hogenie moie (4) i-poſtaui-mi[3]
l. 122a u-uſta[3] pieſan nouu iman[4] boga naſcega. Vidi eſce[5] mnoſi i-uſboiaſce-ſe[6]
i-ufaſce u-boga[6] (5) Blaſgeni muſg u-coga-ie ime boſie[7] (i-)ufanie
gnegouo. tere ne-raſgleda puſtoſi i-ludoſt opachu (6) Mnoga ciniſc[8]
ti goſpodine boſge moi cudeſa[9] tuoia i-miſlenia[10] tuoia[10] nie cto-bi
prilicouao c-tebie. Nauiſtih i-gouorio-sam *[: umnožili se jesu]* beſ-
broia[11] (ſaliſcno (7) ſuetiliſta[12] tuoia idra(!?)[12] niſi hotio-a[13]-tielo ſuarſcio
l. 122b menie[13]. A-ſartuu[14] ſa-griehe nieſi pricaſao[15]. | (8) i-tada rechoh ouo
gredu. U-pocetach cniga[16] piſano-e od-mene (9) da-cignu uoglu
tuoiu boſge moi hotio-bih[17] iſpouied[18] tuoiu poſrid ſarca moga (10)
Dobro nauiſtih praudu tuoiu u-carqui uelicoi ouo uſta moia ne-ſa-
tuaram Goſpodine. ti poſnah*[19] (11) praudu tuoiu. i-ne-griſih[20] u-ſarce
moie iſtinu tuoiu i-ſpaſenie tuoie rechoh Goſpodi[n]e ne-ſataih
l. 123a miloſardie tuo|ie i-ſtinu tuoiu u-ſbroih[21] mnoſieh[21] (12) A-ti goſpo-
dine daleco ne-cini miloſardie tuoie od-mene iere miloſardie[22] tuoie
i-prauda tuoia uaſda prima[23] mene. (13) Iere-mi[24] ocholo daiu[24] ſla
coim nie broia i-uhite-me ſloche[25] moie i-ne-mogoh da-ih uigu.
Raſm[n]oſgili-ſu-ſe ſuarhu[26] glaue moie i-ſarce moie oſtagla(!)-me.
(14) Ugodno-ie tebie goſpodine da-me ſlobodiſc goſpodine priſpiei[27]
l. 123b na-pomoch moiu | (15) Poduſi[28] i-raſcini nepriategle moie[28] coi iſtu
duſcu moiu da-iu otmu[29]. Uſuartiſce(!)[30]-ſe ſada[30] i-uſramouaſce-ſe coi
miſclahu menie ſla (16) Tutaco poneſu ſlotuorſtuo[31] ſuoie coi gouore

* pis. griješkom mj. *poſnaſc*, poznaš.
Of: Ps. 39: 1 izvede; 2 fece; 3 u usta moja, in os meum;
4 pietje; 5 vidjeti će, videbunt; 6 i bojati se će i ufati će u gospo-
dina; 7 gospodinovo, Domini; 8 si učinio; 9 čudna, mirabilia, cksl.
чоүдеса; 10 i mislem tvojim, et cogitationibus tuis; 11 svrhu broja,
super numerum; 12 Svetilišta i prikazanje, sacrificium et oblationem;
13 a tielo jesi izvršio meni, *aures* autem perfecisti mihi, cksl. **тѣло
же съвръшилъ еси мнѣ**, *Pd uši* zatoj izvrsne učini menje; 14 Olo-
kaosta; 15 prosio, postulasti; 16 od libra; 17 hotjeh, volui; 18 zakon,
legem; 19 si poznao, scisti; 20 skrih, abscondi, cksl. **скрихъ**; 21 od
zbroja mnogoga; 22 milost; 23 primiše, susceperunt; 24 obujmiše
mene, circumdederunt; 25 zlobe; 26 vlasa; 27 pogledaj; 28 Poginuli
i postidili se neprijateļi moji; 29 odnesu; 30 Uzvratili se uzopet;
31 pogibio;

meni hodi[32] hodi[32] (17) Raduiu[33]-ſe i-ueſele[33] coi iſtu tebe goſpodine
i-gouorahu[34] uaſda uelicechi[35] goſpoda coi glube ſpaſenie tuoie
l. 124a (18) Ia u-iſtinu niſtetan *[jesam]* i-ubog goſpod haianie[35] ima ſa |
me[36]. Pomo[c]hnich moi i-ſloboditelg moi ti-ſi goſpodine ne-charſmai.
Pocoi ui. *Ant[ifan]* Vgodno-e tebie goſpodine da-me ſlobodis. goſpo-
dine na-pomo[c]h moiu naſtoi[37]. *An[tifan]*. Oſdraui: *Ps[alam* 40]:

(2) BLaſgeni chij raſumie niſtetnomu i-ubogomu u-ſle dni[1] ſlobodi-
ga goſpod (3) Goſpod ſbglude[2] gnega. i-oſgiue gnega. i-blaſgenoga[3]
ucini[3] nega (i-ociſti) na-ſemgli (duſcu gnegouu) i-ne-da[4] gnega u-
l. 124b ru|che[5] nepriateglem gnegouiem (4) Goſpod rabotu prineſe gnim[6]
ſuarhu odra boliſgniui[7] gnih ſue ſteranie gnih obrat[i|o-ſi u-nemoch
gnim[9] (5) Ia rechoh goſpodine pomilui-me (i) oſdraui duſcu moiu
iere ſam ſagriſcio tebie (6) Nepriategli moi gouore[10] ſla menie cada
pomru[11] i-pogine ime gnih (7) I-unidoſce[12] da-uide taſtinu gouorilo-e
l. 125a ſarce gnih iſtuche[11] ſlochu[12] ſebie Iſlieſoſce na | duor i-gouorahu
(8) ſaiedno i-panchahu uiedno. Sui nepriategli moi prima meni
gouorachu(!)[13] ſla (9) i-rieci ſle poſilahu prima-menie Ieda-li cto ſpi
ne-probudi-ſe da uſtane (10) iere-me couiech trudi u-coga uſah coi
iede(chu)[14] cruh moi i-ſidoſce prima[15]-meni da-me iſcoriepe[15] (11)
A ti goſpodine pomilui-me i-u[s]criſi-me dai-mi plachu[17] (12) *[u]* ouo-
l. 125b mei poſnah iere-me-ſi hotio da[18]-ſe ne ueſeli[18] nepriatelg ſuar|hu
mene (13) Saradi ciſtoche moie primio-ſi mene i-potuardio-ſi mene
prid licem tuoim (14) Blagoſlouglen goſpod bog iſdraelſchi u-uieche
i-deri do-conca[19] budi budi. Pocoi uicgni: *Ant[ifan]*. Oſdraui goſpo-
dine duſcu moiu iere ſagrieſci[29] tebie. *An[tifan]*. Sgedni duſca moia.
Ps[alam 41]:

(2) CAcono ielin ſgudi ſtudenca[1] uodenoga[1] tacoi ſguodi duſca
l. 126a moia c-tebie boſge (3) Sgudi[2] duſca | moia g-bogu ſtudencu[3] ſgiuomu
cada pridu[4] i-ucaſgu-ſe[4] prid-licem boſgiem (4) Budu[5] menie ſuoſe
moie cruh u-dne i-u-nochi iere-mi gouorahu ſuachi caſ gdi-e bog

Of: [32] blago, blago; [33] Radovali se i veselili; [34] rekli; [35] veličao se; [36] se haje mnome, solicitus est mei; [37] pogledaj.

Ps. 40: [1] acc. sg.; [2] shranit; [3] blažena učinit; [4] izdat; [5] in animam; [6] ńemu, illi; [7] od boljezni ńegovieh, doloris eius; [8] prjevratio si; [9] ńegovu, eius; [10] rekoše; [11] pomre; [12] ulažahu; [13] skupi zlobu; [14] mišļahu; [15] blaguje; [16] prjema; [17] iskorieni; [18] i uzvraća ńim, et retribuam eis; [19] jere se neće veseliti; [20] vieka; [21] sagriešio sam.

Ps. 41: [1] na studence od vod*a*; [2] žeđala je; [3] nema, fortem; [4] li ću priti i ugledati se; [5] bješe, fuerunt;

tuoi (5) Ouo-ſe ſpomenuh i-urati-ſe u-mene duſca iere ulaſgu[6] u-
miſto croua[7] cudnim nacinom[7] deri do-doma boſiega u-glas ueſelia
i-jſpouiedania ſuognom(!)[8] radoſnim (6) Saſto ſgaloſtih[9] duſcu moiu[9]
l. 126b i-ſa|ſto-me ſmuchas uſam[40] u-boga *(jere)*[11] iſpouiedam-ga ſpaſitegla[12]
moga (7) i-boga moga. U-menie ſamomu duſca moia ſmuchena
ſatoi-ſe ſpomenu(i) od-tebe. goſpodine od-ſemgle iordanſche i-eremona
od-gore male (8) Iſa-dna u-dno ſuaniem ſuah inſtrum[en]ti[13] tuoimi ſua
gorgna tuoia i-rieche tuoie ſuarhu mene mimohode[14] (9) U-dne
l. 127a poſila goſpod miloſardie ſuoie a-u-nochi nauieſta Polac | mene-ie
molitua bogu ſgiuota moiega (10) rechu goſpodu[15] prim(i)agl(a)(!)[16]
moi ieſi. Saſto-me-ſi ſabio i-ſaſto-me ſlobiſc[17] i-ſaſto-me[10] ſgaloſtiſc
iere-me ſguri nepriatelg[11] (11) Cada iſlome ſue (ſue) coſti moie
i-jſcuſe mene coino-me ſgure[19] a-rechu menie ſuachi dan. gdi-e bog
tuoi (12) Saſto ſgaloſtiuiſc[20] duſcu moiu[20] i-ſaſto me ſmuchas: uſam[21]
l. 127b u-boga iere ſpouiedam gnemu ſpaſenie obraſa moga | boſge moi.
Pocoi: *Ant[ifan]*. Sgudi[22] duſca moia g-bogu ſgiuomu cada pridu
i-ucaſgu-ſe prid licem boſgim. ℣. Ne-pridai[23] biſtiaʒ[24] duſce coie
uſaiu u-te: ℟ I-duſce uboſieh tuoih ne ſabudi napocon. Occe naſ.
l[ec]c[i]o[n] ſedma [Iob 17, 1—3, 11—15].

DVhu momu gardi-ſce. a-dni moi crate-ſe i-ſamomu* menie
ſuarhu coga-ie grob*. Ne-ſagrieſih a-u-garcoſti pribiuaſce oci moi.
l. 128a Slobodi-me goſpodine i-poſta|ui-me polac tebe iere ſgiuu[1] ſte-ruche
uoiſte[1] prima-menie. Dni moi mimohode[2] (a)-miſli moie raſcignene[3]-
ſu irudeche(!)**[4] ſarce moie. Nochi obratiſce-ſe[5] u-dan tutacho poſlie
tme uſam ſuitloſt. Aco ſtarpiem u-paclu[6] dom moi ieſt. a-u-tmi[7]
ſteru poſteglu moiu. Smradu[8] rechoh otac-ie moi i-mati moia çarui.[8]

* lat. et solum mihi *superest* sepulchrum.
** pis. griješkom mj. *trudeche*, trudeće.

Of: [6] uljezu, transibo; [7] od pokrova čudnoga, tabernaculi admirabilis; [8] zvonom, sonus epulantis; [9] žalosna jesi dušo moja, tristis es anima mea; [10] ufaj, spera; [11] quoniam; [12] spasenje obraza, salutare vultus; [13] kotorata tvojih, cataractarum tuarum; [14] minuše; [15] bogu, Deo; [16] primiteļ, susceptor; [17] si odagnao; [18] žalostan postupam, kade briži mene neprijateļ moj, contristatus incedo, dum affligit me inimicus; [19] briže, tribulant; [20] žalosna jesi dušo moja; [21] ufaj; [22] željela je; [23] prjedaj; [24] zvierem.

Čten. VII: [1] živušte ruke vojšte, lat. et cuiusvis manus pugnet contra me, *Kaš. Rit.* 212: i svačija ruka rvaše protiva meni; [2] minuše; [3] rasute; [4] trudeće, torquentes; [5] prjevratiše; [6] pakao; [7] tmeh; [8] Kalu rekoh: otac moj jesi, i mati moja crvi, lat. Putredini dixi: Pater meus es, mater mea, et soror mea, vermibus;

l. 128b Gdi-e ſada ſtarpienie[9] i-poteſgenie[9] moie. Ti-ſi goſpodine | bog moi.
℟. Griehu[iu] che[10] ia ſuachi dan a-ne-chaiauſci-ſe ſtrah ſmartni ſmucha-
me iere u-paclu nie niedno iſbauglenie. pomilui-me boſge i-ſpaſi-me.
℣. Boſge u-ime tuoie ſpaſena-me ucini i-cripoſtiu tuoiom ſlobodi-
me. pomilui-me boſge i-ſpaſi-me. *l[ec]c[i]o[n] oſma [Iob* 19, 20—27].

COſgi moioi iſoſta meſa naſloni-ſe ieſich moi i(-ſ-)iſoſtala-ſu
l. 129a ne-ueche tolicho uſta[1] ocolo ſuba mo|ih pomiluite mene pomiluite
mene dai-ui priategli moi iere rucha goſpodinoua tacnu[2] mene. Saſto
progonite mene cacono bog a-meſa-ſe moih naſitih.[3] Cto-mi-che
dopuſtiti[4] ouoſi da-ſe piſcu beſiede moie. Cto-li-mi-[c]he dati da-ſe
poſtaui i*-libro piſano penom guoſdenom na-ploci olouni[5] ali naulaſtito
l. 129b iſdielano u-cremi[6] A-ſ[n]am iere ſpaſitelg[7] moi ſgiue i-u-ſcon|cani[8]
dan i-ſ-emgle-chu uſtati ij-ſtoparua obuochu coſgu moiu i-u-puti
moioi uidieti-chu boga ſpaſitelga moga. Cogano-chu uiditi ia iſti
a-ne drugi[9]. i-oci moie budu progledati. Poſtaugleno-ie ouoi uſanie
u-crilo moie. ℟. Goſpodine po-dilih moih ne-ſudi[10]-me iere niſta
doſtoino prid licem tuoim ne-ucinih ſato molim uelicaſtuo tuoie.
l. 130a Da-ti boſge ſmarſiſc ſlochu moiu. ℣. | Napuono[11] umi-ne(!)** goſpodine
od-neprauila[12] moga i-od-ſloche ociſti-me. Da-ti boſge. *l[ec]c[i]o[n]
deueta [Iob* 10, 18—22]:

SAſto iſ-utrobe iſeo-ſi mene chi[1] pogart bieh[1] ſaiſto da-nu[2] ocho moie ne-uidi.[2] Bieh[3] cacono coi nieſam[3] iſ-utrobe prineſen na-greb Ieda-li nieſu mali dni moi i-ſuarſce-ſe ubarſo. Sato puſtai-me da-placu malo bolieſan moiu paruo[4] nego-li pogu i-ne-urachu-ſce u-ſemglu

* pis. griješkom mj. *u*, *Of:* u libro;

** pis. griješkom mj. *umi-me*, lava me:

Of: [9] darovanje moje i ustrpjenje moje, *lat. ofic.* Ubi est ergo nunc praestolatio mea et patientia mea, *Job* drukčije; [10] zgrješujuće.

Čten. VIII: [1] + moja; [2] tegnu; [3] nasićate, lat. saturamini, prema tome gornje *nasitih* griješkom mj. *nasitite;* [4] dati; [5] od olova; cijeli ovaj stavak u lat.: quis mihi det, ut exarentur in libro stylo ferreo, et plumbi lamina, *Kaš. ib.* 214: tko će mi dati da se izoru perom gvozdenim na kńizi, i na plasi od olova; [6] ali da se upoje *na vrbi,* lat. vel celte sculpantur in *silice, Kaš. ib.* ilti dlitcem izdubu *na kremenu;* popravljač teksta u *Of* zamijenio je lat. *silice* (= *kremen)* sa *salice (= vrba);* [7] odkupiteļ; [8] napokońi; [9] ini; [10] nemoj me suditi; [11] još veće; [11] nepravde, iniustitia.

Čten. IX: [1] ki makar bih straćen bio, qui utinam consumptus essem; [2] da oko mene ne bude vidjelo; [3] Da bih bio kakoto da bi me ne bilo; [4] prjeđe;

l. 130b tmaſtu i pochri|uenu ſmartiu.[5] Semgla ſloceſtua i-tamnoſti gdi nie
ſien ſmartna i-niedno[6] ueſelie[6] nego[7] uicgni plac tuſi[7] pribiua: ℟.
Slobodi-me goſpodine od ſmarti uiecgne u-oni dan ſtraſcni. Cada-ſe
uſduigne[8] nebo i-ſemgla[8]. ℣. Cada prideſc ſuditi ſgiue ognem ℣.
Vſtreſu[9]-ſe uas i-uſbie-ſe(!)[9] cada iſcuſim ſargbu coia ima priti.[10] ℣.
l. 131a Dni[11] onij dni[11] ſargbe dreſelia i-ſloceſtua dni[12] uelici | i-garci uele.[12]
Cada prides. ℣. Pocoi uicgni daru-i-m goſpodine i-ſuitloſtiu uicgnom
proſuitli-jh. ℟ Slobodi-me. **Na laudes.** *Ant[ifan].* Veſello goſpoda.
Ps[alam 50].

(3) POmilui-mene boſge po uelichu miloſardiu tuomu. Tacoge[1]
po-miloſardiu tuomu[1] ſmarſi neciſtochu[2] moiu (4) I[3] ioſte umi[3] mene
l. 131b goſpodine od-nepraude moie i-od-grieha moih ociſti mene (5) Iere
ſlochu[2] moiu ia poſnam | [i] grieh moi prida-mnom ie uaſda (6)
Tebie ſamomu ſagrieſcih i-ſlo prid tobom ucinih da-ſudiſc[4] u-beſiedi[5]
tuoioi[5] i-da primoſces[6] cada oſudiſc: (7) Iere-bo-ſam u-ſlochi[7] ſacet
i-u-grieſih rodi-me mati moia. (8) Iere-bo-ſi praudu glubio neſnana
l. 132a i-ſcriuena raſuma[8] tuoiega iauio-ſi[9] meni (9) Ocropi mene goſpodine
iſopom i ciſt-ſam[10] umi[11]-me i-ueche[12] ſniega obilieh[13] (10) Cuuē[n]|ie[14]
moie dao-ſi radoſti [i] ueſeliu[14] i-uſraduiu-ſe uſta[15] umiglena (11)
Odurati obras tuoi od-grieha moih i-ſue ſloche[16] moie ſmarſi. (12)
Sarce ciſto da-uſraſte[17] u-menie boſge i-duh praui ponoui u-utrobi[18]
moioi (13) Ne-iſdeni[19]-me iſprid obraſa[20] tuoiega. i-duh ſueti tuoi
l. 132b ne-uſmi od-mene (14) Vrati-mi ueſelie ſpaſenia tuoiega i-duh[21]
goſpoçchi[21] potuardi[22] mene (15) Naucy[23] ſaoce[23] putu tuomu | i ſaoci

Of: [5] od smrti maglom; [6] i nijedan red, et nullus ordo; [7] negoli vjekuvječńa smetńa pribiva, sed sempiternus horror inhabitat; [8] nebesa krenu i zemļa. Kade prideš suditi sviet ogńem; lat. quum celi movendi sunt et terra; dum veneris iudicare; [9] Prjestrašen učińen jesam ja i boju se; gornje *i-uſbie-ſe* pisarskom griješkom mj. *i-uſboiu-ſe,* i uzboju se, jer i lat.: Tremens factus sum ego, et timeo; [10] + kada se nebesa, lat. quando celi movendi sunt; [11] dan ovi, dan od srčbe ..., lat. Dies irae dies illa calamitatis et miseriae; [12] dan velik i grk (upravo „grech") vele, lat. dies magna et amara valde.

Of: Ps. 50: [1] I po mnoštvu milosti tvojih; [2] zlobu; [3] Napuono oplači, Amplius lava, cksl. наипаче омыи; [4] se ispraviš; [5] loc. plur.; [6] svetiš se, vincas; [7] zlobah; [8] mudrosti; [9] pokazao si; [10] očistim se, mundabor, очищоу сє; [11] operi; [12] od, super; [13] „bieli" budu; [14] Čuvenju momu [d]ati ćeš veselje i radost, Auditui meo dabis gaudium et laetitiam; [15] kosti, ossa; [16] zlobe; [17] stvori; [18] loc. plur.; [19] iždeni; [20] lica; [21] instr. sg.; [22] pokriepi; [23] Naučiti ću zlobne, Docebo iniquos;

c-tebie-ſe obrate (16) Slobodi mene od carunicha boſge boſge (moi)
ſdrauie[24] moie i-uſuiſi ieſich[25] moi praudu tuoiu (17) Goſpodine
uſta moia otuori. ieſich[26] moi nauieſti hualu tuoiu (18) Iere acho
uſhocheſ[27] ſuetiliſta dam[2] ſaiſto ſhartui ne-craſiſc[28] (19) Suetiliſtem[29]
boſge duhom gurglieuiem(!)*[29] ſarce ſmirno i-umigleno bog ne-cluſi[30]
l. 133a (20) Blagoditno[31] cini goſpodine u-dobri uogli tuo|ioi ſioni[32] da-ſe
ſigu miri ieroſolimſchi (21) Tada primiſc[33] ſuetiliſta praude oblaciona[34]
i-ſartue[34] tere poſtaue ſuarhu altara[35] tuoga teoca. Pocoi: *Ant[iſan].*
Veſele goſpoda coſti humiglene. *Ant[iſan].* Vſliſi goſpodine: *Pſallam*
[64]:

(2) Tebie-ſe doſtoi boſge iman[1] u-ſionu i-tebie urate[2] ſauiet
u-ieruſalemu (3) Uſcliſci boſge molituu moiu c-tebie ſuacha put[3]
l. 133b prihodi (4) Rieci ſlieh pri|mogoſce ſuarhu nas i-u-ſlochi naſcoi ti-ſce
ſmiloſardi (6) Blaſgen-ie coga obraſte[4] i-primiſte u-pribiuanie[4] u-
crouieh tuoih Iſpuniſc[5] u-dobru dom tuoi (iere) ſuet timpao[6]
tuoi (6) i-cudan beſ-priſtanca. Uſliſi nas boſge ſpaſiteglu naſc uſanie
ſuemu ſconcaniu ſemgle i-dgline morſche (7) Pripraglaiuche(!) gore
l. 134a u-criepoſti tuoioi pripaſauſce uſmnoſtuom (8) coi uſmuti | dno
morſcho. a-ſuon riecha gnegouieh chi uſdarſgi Cada-ſe ſmuti narod
(9) i-uſboiaſce-ſe ſui coi pribiuahu u-ſconcaniu ſemgle od-ſlamenia
tuoih. V iſaſcaſtiu ſiutra i uecer naſladio-ſe-ſi (10) pohodio-ſi ſemglu
napoio[7]-iu-ſi. Riecha boſgia iſpugnena-ie uode[8] priprauí[o]-ſi pigu(!)[9]
gnih iere tacoi priprauglenie tuoie (11) Potoçi gnegoui napoiſce-ſe
l. 134b i-raſmnoſce-ſa(!) | ſgita gnegoua i-u-caplah ſuoih ueſele-ſe ſiiuchi[10] (12)
Blagoſliuglaiuche uienaç lieta blagoditnim tuoiȝ i-gniue tuoie iſpuone-
ſe ſlaſti (13) Opritile[13] ſtrane puſtigne[12] i-radoſti-ſe uarſi priepaſcu

* Ako se ova riječ kako je napisana ima čitati *gurḷivijem,* tada u ńoj imamo upravo pridjev *gurḷiv* izveden od imenice *gura,* odnosno glagola *guriti se.*

Of: [24] spasenja moga, salutis meae; [25] usne, labia; [26] i usta, os; [27] bi hotio; [28] dao bih uistinu, i kako olokaosti se ne nasladuješ, quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis non delectaberis; [29] Posvetilištem bogu duh posmeten, Sacrificium Deo spiritus contribulatus; [30] ne pogrđuje, isp. A. Rječ. s. v. *klusiti;* [31] blagovjetno, benigne; [32] Sionu; [33] će se primiti; [34] prikazanja i olokaustva, oblaciones et holocausta; [35] otara.

Ps. 64: [1] pjesan; [2] se će vratiti; [3] puot; [4] si obrao i primio, i *pribivanje,* elegisti et assumpsisti; *inhabitabit, Pd* si izabrao i priuzeo, *pribivati će;* [5] Napuniti se ćemo dobra doma tvoga, Replebimur in bonis domus tuae; [6] tempao, templum; [7] i napunio si, inebriasti eam; nema ni jedan tekst ništa za: *multiplicasti, locupletare eam, Pd umnožio si obogatjeti ńu;* [8] vodami, aquis; [9] piću; [10] sjejuće, germinans; [11] opritilet se; [12] pustinske.

(14) Obuceni-ſu u-uonu ouçu i-doçi raſmnoſce-ſe pſcenice tere
doſouu i-pieſan rechu. Pocoi. *Ant[iſan].* Vſliſci goſpodine moglenie
moie c-tebie ſue puoti prihode. *Ant[iſan].* Mene prime: *Pſallam* [62]:

l. 135a (2) BOſge boſge moi c-tebie u-ſuitloſt[1] bdim. *Oui pſallam nagi*
na-laudes od goſpoge.[2] Mene prime deſniça tuoia goſpodine.
Ant[iſan]: Od-urata. *Ps[allam* Is. XXXVIII. 10—20]:

(10) IA rechoh priſrid(!) dni[1] moih pogu na-urata paclena. Iſchah oſta-
tach godiſta moih (11) rechoh ne-uigu goſpoda boga u-ſemgli ſgiuotnoi.
Ne-ſgledã[m][2] couiecha i-pribiuaoca ueche ſmirom (12) Roçtina moia
l. 135b uſeta-ie i-ſchriuena od | mene cacono pribiualiſte paſtira. Priueſana[3]-ie
cacono na-iſhogenie ſgiuota moga ioſte i-ne-oſnouauſci odrieſa-me. Od-
ſiutra deri do-noçhi ſuarha-ie moi(c)a (13) ſ-uecera[4] deri do-ſuieta caco
lau[5] onacoi ſlomi ſue coſti moie. Od-ſiutra deri do-nochi ſconcanie
moie (14) cacono ptich (u)laſtouice[6] tacoi upiu pribiuaiuche caco golu-
l. 136a bica. Sgardilo-ſe-ie ocima moima gledaiu|che nauiſocho. Goſpodine ſilu
ſtarpi[7] (i-)odgouori ſa-me (15) ſto-chu rechi ali cto che odgouoriti
meni ſ-nim cinechi. Smiſlam[8] ſua godiſta moia u-garcoſti duſce moie
(16) Goſpodine aco ſicoi[9] ſgiuiti budu ali u-tachi ſgiuot duh moi
pocharauſi i-oſgiues mene (17) Eto ſmirom garchoſti[10] moie garche.[10]
a-ti ſlobodio-ſi duſcu moiu da-ne-iſgine. Uargao[11]-ſi ſa-tobom[11] ſue
l. 136b griehe | moie (18) iere nie u-paclu ſpouidio tebe ni-ſmart huali tebe.
Ne-cechaiu coi ſlaſe u-pacao prauila tuoga (19) ſgiuuchi (ſgiuuchi)
on ſpouiedaiuche tebe caco ia danaſcha. Otac ſinouom nau[i]ſtuie
iſtinu tuoiu (20) goſpodine ſpaſene nas ucini. i-piſni naſce poiemo
ſuachi dan ſgiuota naſcega u-domu goſpodinouu.[12] ℣. Od urata
l. 137a paclenih iſmi goſpodine duſcu moiu. | *An[tiſan]* Suachi duh. *Ps[allam*
48]. Hualite goſpoda ſ-neba. hualite gnega u-uiſgnih. *Oui pſallam*
iſti u-laudes od-goſpoge.[13] *Ant[iſan]:* Suachi duh huali goſpoda.
℣. Sliſah glas ſ-neba gouorechi meni. ℟. Blaſgeni martui coi u-boga
umiraiu. *An[tiſan].* Ia-ieſaȝ. *Ps[alam* Cantic. Zachar. Luc. I 68—79]
Blagoſlouglen goſpod bog iſdraelſchi. *i-oui pſallam iſti u-laudes*

Of: Ps. 62: [1] od svjetlosti; *Of ima taj psalam i ovdje u cijelosti.*

Ps. [Isai. *XXXVIII 10—20]:* [1] srjed; [2] zgledam, videbo; [3] Prirjezana, Praecisa, dakle *„Priueſana"* griješka mj. *„Pririeſana";* [4] sperabam; [5] *lan,* ali to griješkom mj. *lav,* jer lat. leo; [6] kakono ptič lastovice, sicut pullus hirundinis; [7] trpḷu, patior; [8] smisliti budu tebi, recogitabo tibi; [9] sic; [10] *Of* i lat. sing.; [11] proiecisti post tergum tuum, cksl. и отвръже за мє; [12] ┼ Pokoj vječni . . .; [13] *Of* ima ga u cijelosti;

l. 137b *od-gopoge.*[14] *An[tifan].* Ia-ieſaȝ uſcarſtutie(!)[15] i-ſgiuot cto | uiruie
u mene i-aco umaro bube* oſiuet i-ſuachi cto ſgiue i-uiruie u-mene
ne-umira u-uieche. Occe naſc. *Pſallaſm* 129] *oui reci i-nagi-ga*
u-uecergnoi. Iſa-dna upiu c-tebi goſpodine[16] *A napocon reci:* ℣.
Pocoi uicgni daru-i-m goſpodine. ℟ I-ſuitloſtiu uiecgnom proſuietli-jh.
℣[17] Od-urata paclenih. ℟ Iſmi goſpodine duſce gnih. ℣. Poco-i-m
l. 138a ſmirom. ℟. Ami[n]. | ℣. Goſpodine uſliſci molituu moiu. ℟. I-glaſ
moi c-tebi da-pridet. *Molitua parua.* Boſge chi megu apoſtoli:
molitua druga: Boſge coi nam occa i-mater. *molitua tretia.* Boſge
pomilouania dauaoçe. *molitua* IIII. Prauouirnih duſce ſuemu. *A-na-*
pocon reci: Coi ſgiues i-cragluies u-iedinſtuu duha ſuetoga bog u-ſue
l. 138b uieche uie|cha. ℟ Amin: ℣. Virnichom duſce po-miloſti boſioi u-
carſtu pocinite ſmirom. ℟ Amin: *Oue molitue nagi u-uecergnoi.*

Pocigne oficie ſuetoga carſta

ureceno bi goſpodinom iuanom papom i duadeſeti druſimi i-nauieſti
chigodir rece oue rieci ſuachi dan na-brieme ſuoie ima proſtenia
tiſuchu godiſta. Iman[1]

l. 139a Otaç mudroſti iſtina bo|ſanſtuena. bog i-couiech ieſt bi u-brieme
iutargne od-ſnanieh od-ucenich[2] ſcoro oſt(u)auglen od-iude[3] prodan
i-mucen ℣. Poclagnam-ſe tebie carſte i-blagoſouim[4]-te. ℟ Iere[5]
carſtom i-car[u]iu tuoiom iſbauio ieſi uaſ mir[6]. ℣. Goſpodine cui
molituu moiu. ℟. I pietie[7] moie c-tebie da pridet[8]. *Molitua*

l. 139b Goſpodine iſucarſte ſinu boga ſgiuoga poloſgi muchu carſta |
i-ſmaʳt tuoiu megu ſudõ[m] tuoim [i] duſcu[9] moiu i-ſada i-uaſda i-u-caſ
ſmarti moie i-uſdati hotie ſgiuim pomilouanie i-miloſt. martuiem
pocoi i-odpuſtenie carqui tuoioi tacoge mir i-jedinſtuo. i-nam griſnicom
ſgiuot i-pochoi uiecgni. Coi ſgiues i-cragluies u-iedinſtuu duha ſue-
toga. [℟] Am[in]. ℣. Goſpodine cui[10] molituu moiu. ℟ I-pietie[7]
l. 140a moie c-tebie da-pride. ℣. Blagoſouimo go|ſpoda. ℟ Bogu huala.
Pocigne prima. iman[1]

U-brime paruo poueden ieſt[11] iſus c-pilatu criuine[12] ſuido-
caſtuo[12] mnoſieṁ (i)ſuageniem po-uratu bien ruchama[13] ſueſan lice

* pis. griješkom mj. *bude.*

Of: [14] *Of* ima je i ovdje u cijelosti; [15] uskrsnutje; [16] *Of* ima ga i ovdje u cijelosti; [17] Mjesto ovoga, što dalje do kraja ovoga Oficija dolazi, *Of* ima napomenu: *Verse i molitve išti na Večerńu od mrtvijeh.*

Ofic. sv. krsta: [1] Pjesanca; [2] učenikov; [3] žudija („Scudia") izdan; [4] blagosivļam; [5] + svetiem; [6] sviet; [7] glas; [8] +. Pomolim se. [9] instr. sg.; [10] usliši; [11] bi; [12] krivom svjedočastju; [13] rukami;

boſgie popluuano ſuitloſt nebeſcha ugodna[14] ſlaua occu i-ſinu i-duhu
ſuetomu caco bi u-poceli i-ſada i-uaſda u-uieche uiechoma. Amin.
Pocigne na tiercu iman[1]:

l. 140b RAſapni upiahu o-treti | dio dne porugan i-obucen[15] u-ſuitu
purpuru glaua[16] gnegoua nabode-ſe[16] crunom tarnouom carſt noſi
na-ramu na-mieſta mucena[17]. ℣. Poclanam-ſe tebie carſte. *Molitua.*
Goſpodine iſucarſte:

Na ſextu Iman[1]:

U-Brieme ſeſto iſucarſt bi carſtu pribien ſ-raſboinici odlucen
na-muchu ſgedan ſguci[18] i-octa napoien iagnaç[19] griehe omiua couiech
l. 141a i-bog taco porugan. | ℣. Poclagnam-ſe tebi carſte. *Molitua.* Goſpo-
dine iſucarste. *Pocigne nona. Yman*[1].

U-Brieme deueto goſpodin iſucarſt iſdaſce upie eli eli lama-
cabatani occu duſcu prieda rebra gnegoua ſulicom uiteſ probode
ſemgla-ſe[20] potreſe i-ſunce[21] pomarca. ℣ Poclagnam-ſe tebi. *Molitua:*
Goſpodine iſucarſte. *Pocigne na-uecergnu iman*[1].

l. 141b IS-carſta-ga ſnimiſce u-brieme uecergne materi | dana bi put[22]
mucena cripoſt taiaſe u-pameti boſeſtuenoi[23] tachu ſmart poda ide
ſgiuota licharia[24] uuenu chruna ſlauna: ℣. Poclagnam-ſe tebi. *Mo-*
litua: Goſpodine iſucarſte: *Na complitu ym[an]*[1].

U-Brieme iſpugnenia da-pochopaiu tielo carſtouo plemenito
uſanie ſiuota uiecgnega pomaſaſce aromatami iſpugnaiu-ſe piſma
l. 142a gnegoua pameti budi uſpomena | ſmarti menie pomgna[25] ouai
(u)-uriemena odlucena ſ-deuocionom[26] carſte ti-me uſpomeni[26] miloſtiuo
radouati-ſe ſa-me[27] mucen ieſi glub-ua-grieniez(!) budi-menie (o-)ueſelie
u-ſmartno(!) brani[27]. ℣. Poclagnam-ſe tebie carſte. *molitua:* Goſpo-
dine iſucarſte:

Of: [14] mj. ovoga što dolazi, *Of* ima: ℣: Poklańam se tebje; *Molitva.* Gospodine Isukrste, sinu boga; [15] Obučen; [16] glavu ńegovu nabodoše; [17] od mučenja; [18] žuoči; [19] jagańac; [20] + tadaj; [21] suonce; [22] puot; [23] božastvenoj; [24] + ojme; [25] *Of* ima ovdje umetnuto: ℣. Poklańam se tebje. *Molitva.* Gospodine Isukrste sinu boga; [26] s devocijunju tebi uspomenuju, lat. cum devotione tibi xpe recolo pia oratione; [27] ki za me mučen jesi ļubavju „grieana" budi meni veselje u smrtno(j) brani, lat. ut qui pro me passus es amoris ardore, sis mihi solatium mortis in agone.

Pocigne officie ſuetoga duha[1]. *yman*[2]

l. 142b NAm duſce[3] ſueti[3] miloſt ieſt dana od-coga die'ua diuica bi
obuiata po gabrielu angelu bi poſdrauglena ſlouo put[4] ucignena ieſt
diuica rucouana. ſlaua occu i-ſinu i duhu ſuetomu. cacho[5] bi u-poceli
i-ſada i-uaſda i-uiech uiechom am[in][5]. ℣. Goſpodine uſliſci molituu
moiu. ℟ I-pitie[6] moie c-tebie da-pridet. Pomolim-ſe. *Molitua:*

SVemogi uicgni boſge dai nam onui ſlauu duha ſuetoga
l. 143a coiu-ſi ucenicoȝ | tuoim dao u-dan do[7]-pedeſet dni coi ſgiues
i-cragluies uiech uiechoma. [℟] Amin. ℣ Goſpodi uſliſci molituu
moiu. ℟ I-pietie[8] moie c-tebie da-pridet. ℣. Blagoſouim[9] goſpodina.
℟ Bogu huala. ℣ Virnieh duſce po-miloſti boſgioi pocinite u-miru.
℟ Amin:

Pocigne prima [Antif.: Dođi sveti duše] *iman*[2].

O-D-iuice utrobe iſucarſt bi rogen raſpet umaro i-uchopan
l. 143b i-uſcharſnuuſci | ucenichom ſuoim [se] ucaſa tempao duha ſuetoga
ucenichom bi dan. Slaua[10] occu i-ſinu[10]. *pocigne tierca. [Antif.:*
Dođi duše sveti.] *iman*[2]*:*

U-Dni pentecoſta[11] gnih oſladi ieſici ognenim gnih[12] uſeſce
i-ne-hti-jh oſtauiti ſirot. Slava[10] occu[10]. *Pocigne ſexta. [Antif.*: Dođi
duše sveti.] *iman*[2].

PRidi[13] duſce ſueti ſedam raſuriſcenia miloſti tuoie primiſce
l. 144a cadano receni dan ſue poſnaſe i-od protiue ſui|etoune odſtupiſce
i-uiru catolicaſchu tadai pripouiedahu. Slaua[10]:

Pocigne na podne [Antif.: Dođi sveti duše.] *yma[n]*[2].

Ofic. sv. duha: [1] + *koje učini papa Benedikt, i dopusti svakomu, tko ga reče jednom na dan s devocijunju, tri tisuće i četerdeseti dana proštenja. Antifana.* Dođi sveti duše, napuni tvojih srca vjernieh, i tvoje ļubavi u ńih ogań užeži, ki po razlike jezike skupštinu u jedinstvo vjere skupi; [2] Pjesanca; [3] najprije kao gore, a zatim ispravljeno u: duha svetoga; [4] puot; [5] ovo nema; [6] glas; [7] griješkom mj. od, kao u *Of*; [8] glas; [9] blagosovimo; [10] mj. toga *Of* ima: ℣. Gospodine usliši. *Molitva.* Svemogi vječńi bože; [11] pentekoste; [12] + mnogo; [13] Sedam; cijeli *Hymn.* u lat. tekstu: Septiformem gratiam tunc acceptaverunt, quare ydiomata cuncta cognovit, ad divina climata mundi accesserunt et fidem catholicam praedicaverunt;

DVh utiſceteglni bieſce[14] u-apoſtolieh[14] dom boſgi (doma
boſiega) glubaui ſtudença ſgiuoga duhounoga pomaſania[15] ognenoga
uſeſenia[15] ſedmero naregenie miloſti uriſcenie blaſgenſtua. Slaua[10]
occu[10]. *Pocigne na-uecergnu ant[ifan].*[16]

l. 144b PRidi duſce ſueti deſnice[16] boſie parſt cripoſt duhouna nas
ubrani i-ſlobodi oda-ſuieh ſala da-naȝ ne-naudi diauo pacleni do-
puſteniem i ſlobogenieḿ duhounim. Slaua[10]. *Complita:*[17]

PRidi duſce ſueti oui cas obrani ſ-deuocionõ[m] tebie duſce
ſueti ſlatchu molituu tuoiu rechoh danas coi ſgudiſc tuoiȝ nadahnutiem
l. 145a da-poſgiuemo ſgudeche nebeſchoga | ueſelia. Amin[17]. *Molitua.*

TVoia[18] goſpodine miloſt molim da-ſa-ouoi oficie duha ſue-
toga comu molituu ia nedoſtoim(!)[19] greſnich na-ſlauu i-na-caſt imenu
tuomu pieh naſtoianiem priciſte dieue marie i-ſuieh ſuetieh tuoih
i-oda-ſuieh grieha uele miloſtiuo mene pocharai oda-ſuieh protiua
pochripi-me uiecgnega dobra dopuſti imati ſa-coih-ſam duſan
l. 145b moliti | iſucarſta ſa-ſgiuieh i-ſa martuieh i-miloſti tuoie da-ne-ſabraniſc
choieh godir i-ſiuieh u-uiecgni ſiuot da-pridemo da-tuoioi miloſti
dare prichaſgemo. i-budemo doſtoini. goſpodinom naſciem iſucarſtom
ſinom tuoim choi ſ-tobom ſgiue i-chragluie u-iedinſtuu duha ſuetoga
bog u-ſue uieche uiechom [℟] amin[20]:

Of: [14] bi učenikom dan; [15] *Of* naopako: užeženja, pomazanja ogńenoga, *u lat. tekstu glasi taj Hym. u cijelosti:* Spiritus paraclitus appellatus *donum (!)* dei, caritas, fons vivificatus, spiritalis unctio, ignis inflamatus, septiformis gratia, carisma beatus; [16] *Antifan:* Dođi duše sveti. *Pjesanca.* Pridi duše sveti, desnice; cijeli Hym. u lat.: Dexter dei digitus, virtus spiritalis nos defendat et eruat ab omnibus malis, ut nobis non noceat demon infernalis, protegat, eripiat, foveat sub allis; [17] *Of* ima ovdje: *Antif. Pjesanca:* Ovaj brjemena odlučena s devocijunju tebi, duše sveti, slatku molitvu tvoju rekoh, ki sudiš tvojim nadahnutjem da poživemo žudeće nebeskoga veselja. Amen. ℣. Gospodine usliši, lat. *Ad Completorium hymnus:* Has horas canonicas cum devotione tibi, sancte spiritus, pia oratione dixi, ut nos insites divina inspiratione vivamus jugiter in celi regione; [18] Tvoju; [19] nedostojni; [20] u *Of* nastavļa se ovdje iz molitve „Svemogi ..." od: „℣. *Gospodi* . . ." do: „℟ *Amen"*, (isp. str. 68), a zatim svršava molitvama: *Molitva mnogo devota.* Pomozi mene, gospodine Isukrste, po velikom milosrdju tvomu, po kom se dostoja obraz od raba uzeti za odkupiti nas od vječne pogibjeli. Ti stvori mene, primilostivi gospodine, i odkupi ne zlatom, ni srebrom, ni dinari, nego istom krvju tvojom. Za

l: 146a **Molitua mnogo devo|ta od-braſança boſiega.**

SEmoguchi i-uicgni boſge. Ouo priſtupam poſuecheniu tiela
i-carui ſina tuoga goſpodina naſcega iſucarſta priſtupam caco ne-
mo[c]han c-liecnichu uiecgnemu neciſta ſtudencu miloſardia. Sliepa
c-ſuitloſti proſuietglenia uiecgnega goſpodinu nebeſcomu i-ſemalſcomu
l. 146b naga craglu* ſlaunomu. Moglu ſatoi neiſmire|no uelicaſtuo tuoie da
meni budeſc oſdrauiti nemo[c]h oplacati neciſtochu proſuietliti ſliepoſt
odieti nagoſt. Da-oui cruh cragla craglem goſpodina goſpodam
ſ-tolicī[m] poclonom i-ſtrahom i-glubom tolicom uierom i-prauiu-ti da
ſto iſme da podobno bude ſpaſenie duſce moie dai molim ti-ſce
l. 147a goſpodine ouogai tiela i-carui ne-ſamo o primglenie ſuetoga da | ioſte
cripoſti ſuietloſti tuoie goſpodine opricloni goſpodine boſge dai menie
moglu-ti-ſe primiti tielo i-caru iedinoga ſina tuoga goſpodina naſcega
iſucarſta coi primio od-dieue marie da tielo gnegouo duhouno do-
ſtoina budu uſeti i-megu gnegoue udi ſe pribroiti. Occe naſ glubgleni
l. 147b dopuſti meni glubeſgniuoga ſina tuoga ſato ſada pocrou|na primiti
miſglu da odcriuena togai obraſa prigledati budu. Coi ſiues i-cragluies
u-uieche uiecha. Amin. *Molitua mnogo deuota:*

POmoſi meni ſloi griſnici goſpodine iſucarſte ſa-onoi milo-
ſardie tuoie coie ſa-ſpa[ſe]nie naſce ſluge prilichu primiti doſtoiao-ſe

* najprije napisano *claglu* a zatim „l” popravļen u „r”.

tvoje priveliko milosrdje molim te, gospodine, ubļudi me i ukloni od smrtne napasti, i nauči me tvoju voļu vršiti za dobrote i dostojanstva prislavne djeve Marije, tvoje svete roditeļice, i svijeh svetijeh tvojijeh. Slobodi me, bože, od ruku neprijateļa mojijeh, pomiluj me, gospodine, i oslobodi mene, koji si pomilovao zlicu i dinarnika, ki si mnoge oprostio grješnike i pomogao si ńim, ki sve tvoje krivce kad na tvoje milosrdje pribjegnu smieļen (!) primaš, ne pogrdi me prjed obrazom tvojijem, da ne poginem, nego pozri na me i pomiluj mene, jere ja nada sve ļudi sagriješih, i ne bi grijeh, ki me minu. I znam, gospodine, da je zloba moja neizmjerna, nu veličastvo od milosrdja tvoga nadhodi sve grijehe od svijeta. Zatoj, uzdajući se ja u tvoju milost, ufanja ne gubim i ne imam indje utočišta, nego k tebje gospodinu bogu momu, u koga su rukah sva milosrdja. Ako sam i naložen svijeh zloba, ništar mańe k tebje upiju, jere od tebe prostińu čekam. Obrati me, bože, k tebje i prosvijetli ime tvoje u menje nebogu grješnicu i ugledaj me milosrdjem, ki si blažen uvijek amin.

Molitva od Svetoga Vincenca.

Svrhu nemoćnih ruke staviti će i budu ozdraviti. Isus sin Marije, svijeta shrańenje i gospodin budi meni milostiv i milosrdan. Amen.

l. 148a ieſi ti ſatuori mene miloſtiui goſpodine. I-ne odcupi mene | ſlatom
ni-ſrebrom ni-pineſom nego iſtom caruiu tuoiom ſa onui miloſt
tebe moglu cuuai me i-jſbaui-me i-nauci-me ſliediti uoglu tuoiu
ſaradi place(!) ſlaune porogenice tuoie i ſuetih angela tuoih. Patriaracha
prorocha apoſtola mucenicha iſpovidnicha diuica i-ſuieh ſuetieh
colicih tuoih oſlobodi-me miloſardni boſge od-rucha nepriategla
l. 148b moih | coi-ſi oſlobodio i-pomilouao bludnichu(!)* puplicana i-lupeſa
na-carſtu pomilui i-mene coi mnoſiʒ griſnicom pomogao-ſi coi ſue
colico primas chi techu c-tebi ne-oſtaui-me ne-pogardi-me ma-nu
pogledai na-me i-ſmilui-ſe na-me goſpodine boſge moi Ia ſagrieſih
ueche nego bludniça ueche nego puplican i-nie grieha coi-me-ie
l. 149a minuo ſnam goſpodine iere iſuarſgena ieſt | ſlocha moia na-milo-
ſardie tuoie griehe ſuega ſuieta potlacuie. I-ſato uſdaʒ u-tuoiu miloſt
deſperati ſe ne-dopuſtam neimaʒ bo utociſta nigdi nego li c-tebi
bogu ſgiuomu i-prauomu u-coih ruchah ieſu ſuachoie miloſti. Caco
ragnena i-caco bona ſuimi ſli c-tebi upiu i-od tebe proſtenia cecham
obrati mene boſge c-tebi proſlaui ime tuoie u-meni ſloi griſnici
l. 149b i-ſa | miloſardie tuoie pogledai mene. Coi-ſi blaſgeni u-uieche.
Amin:

Molitua na-duignuti ſacramenta:

GOſpodine iſucarſte coi-ſi ouui ſuetu puot i-pridiugu(!)** caru
tuoiu coiu-ſi od-ſlaune dieue marie utrobe primil ouugere caru
od-ſuetih parſi tuoih na-chriſu ſa-ſpaſenie naſce prolio u-ouoiſi puoti
l. 150a od-martuieh uſcar^{ſ}nuo i-na-nebeſſa uſaſcao-ſi i-opet | doiti hoches
ſuditi ſgiue i-martue u-onoge puoti proſti meni ſa-ouoſi ſueto tielo
i-caru tuoiu coiu ſi ſada na-otaru ſuetom ſluſgio od-ſuieh neciſtocha
pameti tiela i-oda-ſuih ſlocha pogibili duſce moie uidinieh i-neui-
dinieh. Coi ſgiues u-ſue uieche uiechom. Amin: *Molitua deuota
poſdrauiti tielo iſucarſtouo:*

l. 150b SDraua rieci upuchena na-otaru poſue[c]hena. cruh | ſgiui
angelom ſgiuot ufanie carſtianom: Sdrauo iſucarſtouo tielo coie-ſi
ſ-nebes ſlieſlo martuiem(?)***ſpaſenie oſlobodi-nas od-porabglenia. Sdraua
ſueta puoti boſia ſa-coiu ſpaſeni biſmo tuoie ſluge oſlobodiſ cada-ſi
na criſcu uiſio ſueta puti ti-me ociſti carui i blagodiania techuchega(?)****

* Čitaj *bludnicu*, jer s time u vezi dolazi daļe riječ: *bludniça.*
** vjerojatno upravo *pridivnu*, ako nije pis. griješkom mj. *pridragu.*
*** kako je tekst ove strane vrlo nejasan, gorńe čitańe nije sasvim sigurno.
**** na mjestu prvoga slova ove riječi ne razabira se, da li je napisano *t*, *r* ili *c*.

ociſti mene oda-ſuieh griehou i-od-paclene muche. Dai meni bo-
l. 151a ſgaſtue|ni mir i-po-tuoioi miloſti darui meni po-tebi poſnati moie
nepriategle obrati gnih u-priategle da oſouutie gnih raſori cral
angeoſchi ti chi ieſi ſpaſenie ſuieta dai uiernim tuoie tielo na-iſaſcatie
moie ſmarti oſlobodi mene boſge iaco ſuet: *Molitua deuota na-priceſtenie*

DVſce iſucarſtoua poſueti mene tielo iſucarſtouo napitai
l. 151b mene carui iſucarſtoua napoi mene | uoda od parſi iſucarſtouih
oplaci mene. mucha iſucarſtoua utiſci mene. dobri iſuſe uſliſci
mene i-ne-odpuſti-me oddieliti-ſſe od-tebe. od-nepriategla ſloga
iſbaui-me na-brieme ſmarti primi mene i-poſtaui goſpodine bliſu
tebe da ſ-angeli tuoimi tebe hualim u-uieche uiecha Amin: —

TEbe priſiuam tebie-ſe clagnam tebe hualim uſanie moie
l. 152a ſpaſenie m|oie caſti moia proſti menie i-ſpaſi mene i-jſpraui mene.
Blaſgena troice tebie huala tebie ſlaua tebi hualu uſdaiu iedinomu
bogu coi ſgiues i-cragluies u-ſue uieche. Amin: *Molitua coia-ſe gouori prid priceſteniez.*

GOſpodine moi priſlatchi iſucarſte coi po-uo[. . .]* occa
i-po-dielaniu ſuetoga duha i-po-ſmarti tuoioi uſcarſnuo-ſi i-dao-ſi
l. 152b ſgiuot ſuemu ſuietu. Ja neuol|na grieſnica humigleno te moglu da-
po-criepoſti od-tuoie muche i-ſmarti ua-onoi priſueto priceſtenie
od-tuoga priſuetoga tiela i-carui coie ia nedoſtoina uſdaiuchi ſamo
od-tuoga miloſardia hochu primiti i-blagouati oplaci-me od-ſuieh
moih ſala i-grieha. J-cini-me uaſda glubiti tebe i-ſue tuoie ſapouiedi
l. 153a napuono odſluſgiti ſi-jſtinom: J-ne-ucini da-ſe igdar raſdiglu od te|be.
J-ouoi priſueto priceſtenie ne-budi-mi na-oſugenie i-na-iſgubglenie.
ma po-tuoioi dobroti budi-mi tuardo obra[c]henie i-ſdrauo liecenie
od-moie duſce i-puti da-uaſda deri do-conca moiega prauo i-uirno
ſluſu tebie. Coi ſgiues i-cragluies ſ-bogom occem u-iedinſtuu ſuetoga
duha u-uieche uiechoma. Am[in]. *Molitua cha-ſe gouori po pri-ceſtenie.*

l. 153b GOſpodine boſge ſuemo|guchi coi po-tuoioi miloſti i-dobroti
doſtoiao-ſe ieſi napitati i-napoiti mene griſnicu nedoſtoinu tiela
i-carui ſina tuoga goſpodina naſcega iſucarſta Ia-ti ſahuagliuiu colicho
ſnam i-mogu. I-moglu-te da ouoi priſueto i-ſpaſeno priceſtenie da-mi
ne bude na-grieh i-na-muchu ma-da-mi-bude na-poſuechenie i-na-

* ova nedopisana riječ vjerojatno se ima nadopuniti u: uo[gli], vo|i.

l. 154a proſtenie i-na iſuarſcenie od-moih grieha. Budi na-ociſtenie | i-na-
iſagnanie od-ſuachoga moga ſla. Budi-mi iſgubglenie od-ſuachoga
pohotienia teleſnoga. Budi-mi na-uſreſcenie od miloſti od-umiglenſtua
od-uſtarplenia i-od-ſuachoga dobra naucha budi mi tuarda i-mo[c]hna
obragnenie i mir od-ſuieh moih crenutia teleſnieh i-od duhounih.
Budi-mi u-tebie ſamomu goſpodinu momu tuardo naſlognenie
l. 154b i-mo[c]hno i-tuardo ſue ſanie. Budi-mi napocon blaſgeno i-ſlauno
ſuarſcenie od-ſgiuota moga Sada-te moglu uele umigleno goſpodine
da ſe doſtoiſc priueſti iſruciti mene neuoglnu i-nedoſtoinu na-goſtignu
od tebe nebeſche ſlaue gdi ti ſam ieſi iſtina ſuitloſt Tuoim ſuetim
priſlatcha hrana puona ſitoſti. Suarſceno ueſelie i-dobro blaſgenſtuo
l. 155a ueſelie i-ſiuot uiecgni. Amin: |

Molitua plemenitoga popa bede choiu ctogodir deuoto i-umi-gleno ſuachi dan gouori ne-che ſubito umriti i-nacon trideſeti dni prige ſmarti ſuoie pricaſe-ti-mu-ſe blaſgena dieua maria:

GOſpodine iſucarſte coi ſedam rieci u-napocogni dan ſgiuota
tuoga reces Vcini da-uaſda one tuoie priſuete rieci na pamet imamo.
l. 155b Moglu-te po-chripoſti onieh ſedaz | rieci da-mi proſtiſc ſtogodir-ſam
prigrieſcila ali ſtuorila od-ſedam ſmartnieh grieha ali ſto od-gnieh
iſlaſi toi ieſt od oholaſti. ſauidoſti. raſarde. lacomoſti. lienoſti. glo-
tunſtua i-neciſtoche tiela. Goſpodine cacho ti rece occu proſti
raſpignu[c]him mene. Vcini da-po-miloſti tuoioi ia proſtim ſuiem ſlo
l. 156a cigne[c]him moim. I-cacho ti rece lupeſgu danas ſa-m|nom budeſc
u-raiu. Vcini mene tacoi ſgiuiti da-na bdenie ſmarti moie reces
menie danas ſa-mnom budeſc na-nebu. I-cacho ti rece maici tuoioi
ſgeno ouo ſin tuoi potomtogai rece ucenichu ouo mati tuoia. Vcini.
da-maici tuoioi mene ſdruſi glubau. praua i-miloſt iſtinna. I-cacho
l. 156b ti-rece heli heli lamacabatani toi ieſt boſge moi boſge | moi ſto-me-ſi
oſtauio ucini mene rechi u-ſuacho brieme ſmeche i-neuogle ſgiuota
moga occe moi. boſge moi. pomilui me griſnicu. pomoſi mene.
i-uſliſi mene craglu moi. i boſge moi coi tuoiom iſtom caruiu
ſlobodio me-ſi. I-cacho ti reche ſgedan ſam toi ieſt od ſdrauia(?)
duſca ſuetieh coie biehu u-limbu priſcaſtuo tuoie cechaiuchi. Vcini
l. 157a da-ia uaſda tebe ſſce|gam i-jſctu i-glublu tebe ſtudenac uode ſgiue
ſtudenac uiecgne ſuietloſti ſa-ſuiem ſarcem ſgudim glubiti tebe.
I-chaco ti rece occe u-ruche tuoie pridaiu duh moi. Primi mene
occe greduchega c-tebi iere ſada odlucio-ſi roch ſgiuota moga.
I-cacho ti rece ſuarſceno ieſt ſto ſlamenuie trude i-boliſni ſto ſa-nas
l. 157b neuoglne primi ſuarſcio-ih. Vcini da-budu cuti | oni priſlatchi glas

tuoi gouorechi. Dogi duſca moia draga ierue-ſam odlucio muche tuoie ſuarſciti. Dogi da ſa-mnom ſiedeſc u-cragleuſtuu moiem ſuetimi angeli moimi. Veſelite-ſſe i-raduite-ſe i-pribiuati po-neiſuarſcene uieche uiechoma. Amin: *Molitua na ponochia:*

HValu tebei(!) uſdaiu goſpodine ſueti occe ſuemoguchi uiecgni
l. 158a boſce | coi mene u-oui cas doſtoiao-ſe ieſi priueſti. Dopuſti mene po-tuoiem ſuetom miloſardiu. Oſtalo brieme od-oue nochi ouachoi proueſti da no[c]hgni obſtupitelg criuinom ne-obuimi mene ma na-hualu tuoiu da uſtati mogu ſdraua: *Molitua ſiutra:*

HValu tebie uſdaiu goſpodine boſge ſuemoguchi coij mene
l. 158b doſtoiao-ſe ieſi ouui noch ſb|gluſti. Molim neiſmirenu miloſt tuoiu ſlatchi goſpodine. Da-dopuſtiſc menie oui dan coi-e doſcao tacoi ucini u-moioi ſuetoi ſluſbi ſu-umiglenſtuom i-ſ-raſumom beſ-raſargenia i-ſla miſlenia. Cacho tebie goſpodinu bogu momu draga-mu-ie ſluſba moia. dopuſtio meni danaſcha ſ-uelicim uſtarpgleniem dragu tebie
l. 159a uciniti ſluſbu. *Molitua na podne:* |

HValu tebie uſdaiu goſpodine boſge occe ſuemoguchi coi mene u-oui cas doueſti doſtoiao-ſe ieſi. Moglu neiſmirenu miloſt tuoiu. Da-dopuſtiſc menie oſtatach od ouogai dne beſ-grieha minuti da-u-ruci nepriatelg nepriaſan ſ-tuoiom pomo[c]hiu da-iſbudemo. V-ſapouiedeh tuoih u-ſluſbi ſtati Tebie-bo goſpodinu bogu momu hotiem ugoditi:

l. 159b *Molitua u-brieme od-con|plite:*

HValu tebie daiu goſpodinu ſuetomu oççu ſuemoguchemu uiecgnomu bogu. Coi mene doſtoiao-ſe ieſt u-oui dan ſbluſti ſa-tuoie ſueto miloſardie, dopuſti menie u-ouui noch beſ-niednoga impaca ſotone ſ-goinim i-ciſtim ſarceȝ ciſto i-neiſchalano tielo tacoi minuti. I-tachoi na-bdienie ſiutra uſtati. Tebie-bo doſtoinu
l. 160a ſ|luſbu platiti mogu-ti. J goſpodinu bogu momu huale uſdati u-uieche:

Molitua ſuomu angelu priporucit-mu-ſe:

ANgele boſgi coi moi ieſſi ſtraſg. Miloſt goſpogna tebie mene pridala ieſt hrani i-ſbludi i uladai-mene. *Molitua*

O Moi ſueti angele meni bog dade tebe da-ti mene ubranilc(!)
l. 160b i-na-dobro douedeſc. Tebie-ſam neprauedno ucinila cada | ſam nedo-ſtoino ucinila. Proſti menie moglu tebe da ſbludena budu od tebe

ſamcem (!) uiſgnim. Tebie dan od-dobitia iſdaiuche moie nepriategle ucripluiuchi moie iacoſti. da-ſa-tebe uaſda naucena hotiem biti ſlobodna: ℣. Angele coi moi ieſi poſnai mene: ℟. I-obrani mene ſuprotiua ſlobi nepriategla. *Moli[tua].*

l. 161a SVemoguchi ſtuoriteglu od-ſtiega boſge coi onij | priplemeniti chip angeoſchi na clouicaſcho ſabludenie na-iſuarſnu dobrotu doueſti hotio-ſi. Dopuſti menie nedoſtoinoi ſluſbenici tuoioi tachoi gnega ſamoga angela pocitati. Da-po-gnem hodiem(!) u-ſuieh moih nepriategleh uaſda ſbgluſti i-ueſeliti-ſſe. Po-goſpodinu naſcemu iſucarſtu ſinu tuoiem coi ſ-tobom ſgiue u-uieche. ℣. Pomilui mene goſpodine
l. 161b i-uſliſi mo|lituu moiu. ℟. V-ruche tuoie goſpodine. Pridaiu duh moi. ℣ Odcupi nas goſpodine boſge iſtini. Pridaiu. ℣ Slaua occu i-ſinu i-duhu ſuetomu. V-ruche. ℣ Sbludi-nas goſpodine cacho cupielu od ocha. ℣ Pod ſin crigla(!) tuoih podcloni nas. *An[tifan].* Shrani nas goſpodine bdeche cuuai-naſ ſpeche da-bdimo ſ-carſtom i-da-pociuamo u-mir. *Molitua.*

l. 162a POhodi molimo-ſe goſpo|dine pribiualiſte ouoi i-ſue odſtupglenie nepriategla od-gne goſpodine dalecho odſgeni. i-angeli tuoi ſueti pribiuaiuche u-gnoi nas u-mir cuuaiu i-blagoſou tuoi budi ſuarhu nas uaſda. Po-goſpodinu: *Molitua deuota od-gospoge.*

MOglu tebe goſpoge ſueta mario mati boſia miloſardia
l. 162b puona uelichoga cragla chij. mati ſlauna. mati od-ſirota. uti|ſcenie od-ſgaloſnih. Put ſahodnicha. Sdrauie ſuieh u-tebe uſaiuchieh. Dieua prid-rogeniem. Dieua po-rogeniu. Dieua u-rogeniu. Put od-glubue i-od-miloſardia. Fontana od-ſdrauia i-od-miloſti. Put od-miloſardia i-od ueſelia. Fontana od-proſtenia. Sa-onoi ſueto i-neiſmireno ueſelie. cada-ſe uſueſeli duh tuoi u-oni caſ. Cada tebie po-gabrielu angelu
l. 163a nauieſteno | bi ſacetie ſina boga ſgiuoga. I-ſa-onoi boſgaſtueno ſtuorenie coie tadai ſtuorio ieſt duh ſueti. I-ſa onoi ſueto neiſmireno miloſardie. miloſt i-glubau i-umiglenſtuo ſa-coe ſin tuoi ſlieſe primiti couiecaſcho tielo u-poctenu utrobu tuoiu. I-ocima coimi-te pogleda cada tebe prieporuci ſuetomu iuanu uangeliſti. I-cada te uſduiſe
l. 163b ſuarhu chora angeoſcieh. I-ſa onoi ſue|to i-neſmireno umiglenie tuoie coie ti odgouori archangelu gabrielu. Ouo raba goſpodinoua budi meni po-rieci tuoioi. I-ſa onai ſueta petnadeſte ueſelia coia-ſi imala od-ſina tuoga goſpodina naſcega iſucarſta. I-ſa-onoi uelicho mucenie i-glutu boliеſan coiu-ſi imala chada ſina tuoga goſpodina naſcega
l. 164a iſucarſta prid carſtoȝ naga gnega uſduiſguche | uidi raſpeta. ragnena.

ſgedna. heli heli upijuche cula-ſi umiraiuche uidie. I-ſa-pet rana ſina
tuoga i-ſa-mucenie utrobe gnegoue od-ueliche bolieſni rana gnegouieh.
I-ſa-bolieſan coiu-ſi imagla(!) cada-ſi uiedila(!) gnega ragnena I-ſa
fontane charui i-ſa-ſue muche gnegoue i-ſa ſue bolieſni ſarca tuoga.
I-ſa puc ſuſa tuoih ſa-ſuiemi ſuetimi iſabranimi boſgiemi dogi ubarſu
l. 164b u | pomochi i-u-ſuietu moieȝ u-ſuieh molituah i-pochoiu moiem
i-u-ſuieh tugah i-potriebah moih i-ioſte u-ſuieh oniehe dilih u-coih-ia
ieſam cignenih u-gouoreniu ali u-pomiſcleniu ſue dni ali nochi duſſe
ali chipe ſgiuota moga. I-menie ſluſbenici tuoioi miloſt i-proſiſc
od-dragoga ſina tuoga ſa-uarſcenie i-ſuacho pomilouanie i-obeſeglenie
l. 165a ſuachi ſuiet ſ-cri|poſtiu i-ſ-pomochiu ſuachi blagoſou i-poſuechenie
ſuacho ſdrauie ſahragnenie mir i-napridouanie. Sua[c]hu hualu i-ue-
ſelie. i-joſte obilie ſuacieh dobara duhounieh i-teleſnieh. a-miloſt duha
ſuetoga coi mene dobro poſueti. pripraugla duſcu moiu cuua tielo
chriepi pamet uſduiſce tecenie iſpraugla raſuȝ napuogna nauch daua
l. 165b diegla prouaua sauiet | i-ſgudinie moie iſuarſcuie minuta ſla praſta
ſadagna ciſti coia prihode lieci. Sgiuot pocteni menie dopuſtuie
i-dobitie ſuprotiua ſuieh nepriategla ouogai ſuieta Prauedni mir teleſni
i-duhouni menie daiuche dobru ſperancu glubau. uieru. i-ciſtochu.
umiglenſtuo i-uſtarpglenie(!). I-pet ochuchenia tiela moga criepio
l. 166a i-uſdarſao ſedam diela od | miloſardia napuniti menie cinio duana-
deſete clana uiere. i-deſet ſapouiedi ſachona criepcho uierouati
i-uſdarſati menie cinio. I-od ſedam grieha ſmartnieh mene-ie ſlobodio
ubranio deri do conca ſgiuota moga. I-u-napochongne dni moie
ſchaſi menie obraſ blaſgeni tuoi i-nauieſti dan i-cas priminutia moga.
l. 166b Ouui molituu primi i-uſliſcai ſgiuot | uiecgni menie dopuſti. Cui
i-uſluſcai ſlatcha mario maicho boſgia i-od-miloſardia. Amin:

Pocignu pſalmi graduali *pocigne ps[alam* 119]:

Ca goſpodinu cada ſgrubih: *Ps[alam* 120].

Uſduigoh occi moie cha-goram. *Ps[alam* 121]:

Obeſelih-ſe o-rechu[c]hih menie. *Ps[alam* 122]:

C-tebie uſduigoh occi moie. *Ps[alam* 123]: |

l. 167a Nego acho goſpodin. ℣ Pocoi uiecgni daru-i-m goſpodine.
℟. I-ſuietloſt uiecgna da-ſuieti gnim. Occe naſc. ℣ Od-urata pa-
clenih. ℟ Slobodi goſpodine duſce gnih: ℣ Pocoite-ſe u-miru.
℟ Goſpodi uſliſci. *Molitua:*

ODrieſci goſpodine molimo duſce ſuieh uiernih pochoinih
oda-ſue uſe grieha da-na-uſcarſnutiu ſlaue tuoie megu ſuetimi i-jſa-

l. 167b branimi tuoimi uſcar|ſnuti oſgiue. Carſtom goſpodinom naſciem.
Amin: *Pſallam* [124]:

Coi uiruiu u-goſpodina. *Oudi reci ſa-ſuacim. ps[almom].*
Slaua occu i-ſinu: *Ps[allam* 125]:

Cada uſurati goſpod plien: *Ps[allam* 126].

Nego acho goſpod ſaſgiet(!)* dom: *Ps[allam* 127].

Blaſgeni ſuachi boiechi-ſe goſpoda. *Ps[allam* 128]:

Mnochrat aruaſce mene. Slaua occu: Carſte pomilui. Goſpodi
l. 168a pomi|lui. Carſte pomilui. Occe nas. ℣ Spomeni-ſe goſpodine od-
ſchupa tuoga. ℟. Coiu ſatuori od-pocela. ℣. Goſpodi uſliſi molituu.
℟ I-glas moi: *Molitua:*

BOſge chomu uaſda dielo ieſt pomilouati i-proſtiti primi
moglenie naſce i-nas i-ſuieh raba tuoih choih ueriga od-grieha ſti-
ſchuie. pomiluuaniem tuoie miloſti odrieſcit nas. Carſtom goſpodinom
l. 168b naſciē[m]: | ℟. Amin: *Pſallam* [129]:

IS dubina uſuah. *Ps[allam* 130].

GOſpodine ne-uaſneſe-ſe. *Ps[allam* 131]:

(1) SPomeni-ſe goſpodine od-dauida i-oda-ſue cegladi gnegoue (2)
Cacho obietouaſce bogu ſauiet ſauecha goſpodu iacobouu (3) Acho
unidem u-pocrou chuche moie aco-li uſidem na-odar poſtegle moie
(4) Acho dam ſan ocima moima ali obaruam moim ſpanie (5) ali
l. 169a pochoi ſchradam moim | Docle nagem mieſto goſpogne pribiualiſte
boga iacoboua. (6) Ouo ſliſamo gnega u-efratu nagoſmo gnega
u-poglu luga (7) Ulieſoſmo u-pribiualiſte gnegouo poclonſmo-ſe
mieſtu gdi ſtahu noge gnegoue (8) Uſtani goſpodine u-miru tuoiem
ti i-otar poſuetiliſta tuoga (9) Popoue tuoi obuchu ſe u-praudu
l. 169b i-ſueti tuoi uſueſelet-ſe (10) Radi dauida ſluge tuoga ne-odura'ti lice
carſtianina tuoga (11) Saclet-ſe goſpod dauidu iſtinom i-ne-priuari
gnega. Od-ploda utrobe tuoie poſtauim ſuarhu priſtolia moga (12)
acho ſabgludu ſinoue tuoi ſapouied moiu i-ſachon coi naucih gnih
I-ſinoue gnih u-uieche uiechoma ſiediti budu ſuarhu priſtolia moga
list (13) Iere obra goſpodin ſiona i-poglubi gnega ſa-pribiualiſte ſuoie
170a** (14) Ouo pochoi moi u-ui eche uiechoma. *o[vdje pri]*biuam ier
obg*[lubi]*o gnu (15) Udouicu gnegouu blagoſliuglaiuche bl*[ag]*oſouiem
i-uboge gn[*ego*]ue napitam cruh[*a*] (16) Popoue gnegoue ob[*uchu*]
ſpaſeniem *[i-ſueti gnego]*ui ueſeliem [*uſueſelet-ſe*] (17) Odtuda
i*[ſueſti-chiu rog]* dauida priprauich(!) ſuitloſt carſtu momu (18) Ne-

* pisar. griješkom mj. *ſaſiget,* saziđet;

** Kako je tekst rukopisa na l. 170a mjestimice oštećen, mjesta odnosnoga teksta stavļena u zagrade i kurzivno štampana nadopuńena su pomoću teksta u *Pz.*

priategle gne[*go*]ue ob[*u*]och[*u*] pogargeniem ſuarhu [*g*]nega bude
l. 170b çtiti | ſu[*echenie*] moie. *Psalla[m* 132]:

(1) EUo ſcto dobro i-ſto ueſelo pribiuati bratie uiedno (2) Cacho pomaſt na-glaui gnegoui coia ſlaſi na-bradu bradu aaronouu Coia ſhodi na-ſorte ſuita gnegouieh (3) caco roſa [*er*]gnilſcha coia ſhodi na-goru ſionſchu. Saſt-tu poſla goſpod blagoſouu i-ſgiuot do uiecha *Ps[alam* 133]:

OUo ſada hualite goſpoda ſue ſluge boſie. Coi ſtoite u-chuchi go|ſpod.

[Svršetka nema.]

Varijantni tekstovi.

I

Oficij blažene dive Marije

Marka Marulića Splićanina,

str. 14

K onim ki čte.*

Marul tumači *toj* na *slavu* gospoje,
zemļa i nebo *koj* svagdan *hvale* poje.
Molite za *ńega,* ke koli *čtite* toj,
da bog *s truda* sega *stavi ga* u pokoj.
Amen.

str. 15 **Pocignę oficj Blazenę diuę Marię** *po zachonu çriquę rimschę: Na iutargnu ueras.*

Gospodinę usnj moję otuoris: **I** usta moia nauistet hualu tuoiu:

Bozę na-pomoch moiu nastoi: **G**ospodine na-pomoch moiu pospisi-sę:

Slaua otçu i sinu i duhu suetu: **C**hacho biscę v-pocelo i-sada
str. 16 i-uasda i u-uichę uichõ[m]: Am[e]n. | Aleluia: *znaj da po uazmih do septuagesimę gouoris:* al[e]l[ui]a. *a od septuageſimę do uazmih gouori-sę:* Huala tebj gospodinę chraglu uicgnę slaue: *Inuitatorj.* **Z**draua maria milostj puna gospodin bog s-tobom.

Psalam [94]:

(1) **P**ridite, raduimo-sę gospodinu: poi[mo] bogu spasiteglu na-
str. 17 scemu: (2) prite|çimo liçę gnegouo ij[1] ispouidiu: psalmih[1] poimo gnemu: zdraua maria milostj puna: (3) **I**erbo-ie bog uelich gospodin: i chragl uelich suarhu suih bogou. (4) Ierę nechię odagnatj gospodin puch suoj[2] ierę u-ruchah gnegouih sfi chraglj(!)[3] zemglę: i uisinę
str. 18 gor on[4] gleda[4]. **G**ospodin s-tobom. (5) **J**erę gnegouo | iest morę, i on-ga-ie stuorio: i zemglu[5] postauisę ruchę gnegoue (6) hoditę po-chlonimo-sę, i padimo (prid bogom)[6]: [i] plaçimo prid gospodinom, chi no-ie stuorio nas. (7) ierę on iest gospodin bog nas: a[7]-mi puch gnegou i ouçę pasę gnegoue[7]. **Z**draua Maria, milostj puna,
str. 19 gospodin s-tobom. | (8) **D**anas acho glas gnegou çuiete, ne-htite utuarditi sarça uasa; (9) chachono u-ſrieniu(!)[8] po uurimę ischusenia

* Kurzivom štampane riječi u originalnom tekstu rubricirane.

Ispravci: [1] griješkom mj. u ispovidi: i u psalmih, in confessione, et in psalmis; [2] nema u lat. ni u Pz, Pd, PK, ali imaju Ov, Of, Ort. anime 1567, Mat. Alberti 1617, Balt. Milovec 1662; [3] griješk. mj. kraji, fines; [4] ipsius sunt; [5] siccam; [6] nema lat.; [7] et nos populus pascuae eius, et oues manus eius; [8] in irritatione;

upustignj: gdj ischusisę mene otçj nasj, chusasę [me] i-uidisę dila
moia. **G**ospodin s tobom. (10) **C**etardeset let blizu bih naroda sega,
str. 20 i rechoh: uazda ouj bludę sarcem. (11) A onj ne-posnasę | pute
moie: chim prisegoh u-sarzbi moioj. da ne-ulizu u-pochoj moj.
Zdraua maria, milostj puna, gospodin s tobom. **S**laua otcu i-sinu
i-duhu suetu. **C**hacho bisę u-pocetach i-sada i-uazda i-u-uichę uichom
amen. **G**ospodin s tobom. **z**draua M.[aria], milostj puna, Gospodin
str. 21 s tobom. *Himan:* |

Quē[m] ter[r]a, pontus [a]et[h](t)era(m).

Nebo, zemla koga spovida i čtuje,
rodila je toga utroba Marije;
Kogano počtiše sunce, misec, zvizde
u crivo, ko biše, čiste dive, pride.
Blažena s' mati, koj tu milost bog stvori,
da ki svit vlada, u tvoj sud sebe zatvori.
str. 22 Blažena s' angel|skim slavnim navišćenjem,
plod(n)a si nebeskim duha napuńenjem,
Jer koga narodi želinjem želiše,
po te da ishodi u puti vidiše.
Slava bogu nad svim rojenu od dive,
s otcem, z duhom svetim sve vike ki žive. Am[en].

str. 23 *Tri psalmi podpisani govore se u nedilu u prvi dan i u
četvrtak, a ostali inih dan, kako je na ńih misto zabiliženo:
Antifona.* Blažena ti. *Psalam* [8]:

(2) Gospodine gospodine naš, koliko čudno jest ime tvoje po
svoj zemli! Jere uzvišeno jest veličastvo tvoje svrhu nebes. (3) Od
str. 24 ust mladinac i mlikosac izvršio si hvalu dila nepri|jateli tvojih, da
razaspeš nepriatela i zlotvorca. (4) Jere ću viditi nebesa tvoja, tvo-
renje prsti tvojih: misec i zvizde, ke si ti postavio. (5) Ča je človik,
da se spominaš od ńega? ali sin človika, da pohajaš ńega? (6)
str. 25 Omańkao si ńega malo mańe od | anjeli, slavom i častju ukrunio si
ńega: (7) i postavio si ńega svrhu stvorenja ruk tvojih. (8) Svaka
si podložio pod noge ńegove, ovce i vole (i) sve kolike: jošće [i]
skote polske. (9) Ptice nebeske, i ribe morske, ke prohajaju staze
str. 26 morske. (10) Gospodine gospo|dine [naš], koliko čudno jest ime
tvoje po svoj zemli! Slava otcu. Blažena ti meu ženami, i, blago-
slovlen plod od utrobe tvoje. *An(tifon)a:* Kako mira. *Psalam* [18]:

(2) Nebesa spovidaju slavu božiju, i tvore(n)ja ruk ńegovih
str. 27 navišćuje utvrjenje.[1] (4) Nisu riči, ni govorenja, kih | ni čuven glas
ńih. (5) Po svoj zemli projde zvońeńe ńih: i po krajih okola ze-
malskoga riči ńih. (6) V sunce postavi pribivališće svoje: a on
kakono nevistac ishoduć(!) iz komore svoje: Vzskaka kakono žigant
str. 28 na potečenje puta, (7) od vrha nebes|koga izasastje ńegovo: I sri-
tanje ńegovo deri do vrha ńega: i ni ga ki bi se skrio prid vrućinom
ńegovom. (8) Zakon gospodiń neockvrńen obraćujuć duše: svido-
častvo gospodińe virno, darovito razuma poniženim. (9) Pravde
str. 29 gospodińe upravne, | veseluće srdac: povelinje gospodińe sfitlo;
prosvitluće očiju. (10) Strah gospodiń svet, trpi u vik vikom: sudi
gospodińi istini, ispravleni u sebi. (11) Želini svrhu zlata i kamika

[1] Stiha 3 nema.

dragoga veće: i slaja svrhu meda i satja. (12) Jerebo sluga tvoj
str. 30 brze ńih, u brzenje ńih plaća mnoga. (13) Pomańkanja tko razumi?
od otajnih mojih očisti mene: (14) i od tujih prosti rabi tvomu.
Ako moji ne budu gospodovati, tada ću biti čist: od[1] pomańkanja
velika. (15) I budu ti ugodna govorenja ust mojih: i mislenja srca
str. 31 moga prid licem tvojim vazda. Gospodine pomoćniče | moj, i odku-
pitelu moj. Slava otcu: Kakono mira obrana poda miris od slatkosti,
sveta bogurodice: *Antifana:* Prid postilom. *P[sala]m* [23]:

(1) Gospodińa jest zemla i napuńenje ńe: okol zemle, i svi,
str. 32 ki pribivaju na ńoj. (2) Jer on svrhu mora us adi ńega: i svrhu rik
napravi ńega. (3) Tko će uzlisti na goru gospodińu? ali tko će
stati na[2] goru svetu[2] ńegovu? (4) Nezloban ruk i čista srca, ki ni
zaman prijal dušu svoju, i ni se rotio hinbeno[3] iskrńemu svomu.
str. 33 (5) Taj ti[4] će prijati bla|goslov od gospodina: i milosrdje od boga spasa
svoga. (6) Ovo je narod isćućih ńega, isćućih lice boga Jakobova.
(7) Usdvignite vrata vaša poglavice, i dvignite se vrata vikuvičńa:
i ulizet kral[5] od slave. (8) Tko je taj kral od slave? Gospodin
str. 34 jaki | i moguć: gospodin moguć u rvańi. (9) Uzdvignite vrata vaša
poglavice, i dvignite se vrata vikuvičńa: i ulizet(i) kral od slave.
(10) Tko je taj kral od slave? Gospodin od kriposti on je kral od
str. 35 slave. Slava otcu. Prid postilom ove divice | čestite nam slatka
petja od guslenja. ℣. Razlita je milost u usnih tvojih. ℟. Zato
blagoslovi tebe bog u vike. *Molitva:* Otče naš. *Odriše[n]je:*
Molenjem i dostojanjem blažene Marije vazda dive i sfih svetih
str. 36 dovedi nas gospodin u kralestvo | nebesko. ℟. Amen. ℣. Zapovi
gospodine blagosloviti. *Blagos[ov]:* Nas s milosnim porodom bla-
goslovi diva Marija. ℟. Amē[n].

Lekcijun prva [Eccles. 24, 11—13]:

(11) U svih pokoj iskah, i u imanju gospodińu pribudem.
str. 37 (12) Tada zapovidi, i reče meni stvoritel svih: i ki stvo|ri mene,
počinu u ložu moju, (13) i reče meni: u Jakobu pribudi, i u Izraelu
namisti se, i u obranih mojih prostri žile. Ah gospodine, pomiluj nas!
℟. Bogu hvale. ℟. Sveto i neockvrńeno divstvo, kom bih te hvalom
uzvisio, ne vim. Jer koga nebesa ne mogu obhititi, u tvoje ga s'
str. 38 krilo nosila. | ℟. Blagoslovlena ti meu ženami i blagoslovlen plod
od utrobe tvoje. Jer koga nebesa: *zgora.*

Lekcijun druga [Eccles. 24, 15—16]:

(15) I tako u Sioni potvrjena bih, i u gradu posvećena tokoj
počinuh, i u Jerosolimi vladanje moje. (16) I ukorenih se u puku
str. 39 počtovanu, i u ždribe | boga moga imanje ńegovo, i u ispuńenje
svetih uzdržanje moje. A ti gospodine, pomiluj nas! ℟. Bogu hvala.
℟. Blažena si, divo Marije, ka noseći stvoritela svita rodila si toga,
ki 'e tebe stvorio, i u vike stojiš divom. ℣. Zdrava Marija, milosti
str. 40 puna, gospodin s tobom. Rodila si toga: | *Reci kako zgora.* Za-

[1] ispred toga nedostaje tekst za lat.: et emundabor; [2] in loco sancto; [3] in dolo;
[4] Hic; [5] u rkpsu samo *„chrag"*;

povidi gospodine blagosloviti. *Blagoslov:* Po divi majci dopusti
nam gospodin spasenje i mir. ℟ Amē[n].

Lekcijun treta [Eccles. 24, 17—20]:

(17) Kako cedar uzvišena bih na gori libanskoj, i kako čepris
u Sioni: (18) kako palma uzvišena bih u Chades, i kako usajenje
str. 41 rosice u Jerichu: | (19) kakono maslina prilipa u poļu, I kakono
platā[n] uzvišena bih polag vod na plokatah. (20) Kako cinamon,
i balsan mirisni vońu podah: kako mira izabrana podah slatkost
vońe. A ti, gospodine, pomiluj nas! ℟. Bogu hvala. ℟. Blažena
str. 42 jesi, sveta divo Marije, | i svake hvale dostojna. Jere od tebe isteklo
jest sunce pravedno, Isukrst bog naš. ℟. Moli za puk, stari za re-
dovnike, prosi za pobožni ženski red. Oćutite svi tvoju pomoć, ki
godi čtuju tvoj sveti spomenak. Jere od tebe isteklo jest sunce
str. 43 pra|vedno, Isukrst bog naš. Slava otcu i sinu i duhu svetu. Isukrst
bog naš. *Himan svetih Ambroza i Augustina: Te deum laudamus:*

Tebe ti hvalimo,
  bože, ki s' svemoguć,
  s istinom pravimo,
  gospodin si slovuć.
Otac si vičńi ti,
  zemļa te sva čtuje, |
str. 44 sve da je po tebi
  stvoreno, kazuje.
Tebi svi anjeli,
  tebi ti kerubin,
  tebi ti arha[n]jeli,
  tebi ti serafin,
Tebi sve ke stoju
  na nebo kriposti
  svet, svet vazda poju,
  svet, bože od milosti.
Neba, zemļe okol
  tvojom slavom zvoni, |
str. 45 skup svetih apostol
  tebi hvale kloni;
Svitlih prorokov broj
  i ki se verno riju,
  dojdoše u pokoj,
  za te prolivši kriju.
Hvale te u vike
  na svaku svita stran,
  tebi stere dike
  vas crikve svete stan.
Svi te spovidaju
  gospodstva velika, |
str. 46 dare ki ne znaju,
  ni mogu kolika;
Sina jošće tvoga,
  po kom smo spaseni,
  i duha svetoga,
  kim smo utišeni.
Ti si kraļ od slave,
  ti s' očev vičńi sin,
  shranit duše prave
  Isuse nisi lin;
Ti nehti gledati
  svita grih i zlobu, |
str. 47 dojde put prijati
  u dive utrobu.
Oblast odne smrti,
  krstom nas pritvori,
  pakla nas isprti
  a raj nam otvori;
Ti ob desnoj sidiš
  slave otca boga,
  dojti ćeš da činiš
  sud svrhu svakoga.
Poni te molimo,
  hti se dostojati
str. 48 pomoć ku prosimo
  slugam tvojim dati.
Krvju svojom ti nas
  odkupi, ti u raj
  svetimi primi nas
  i sobom stati daj.
Spasi gospodine
  puk tvoj i blagoslov',
  ne daj da pogine,
  gori ga k sebi zov';
Kakono znaš i viš,
  slug tvojih ne ohoj, |
str. 49 da vladaj i uzvis
  u vikovńi pokoj.
Tebe od-dne do-dne
  moleći zovemo,
  budite t' ugodne
  pisni, ke t' pojemo;
Počitajuć tebe
  tere tvoje dike,
  pridajemo t' sebe
  po sve vikov vike.
A ti se dostojaj
  čuvat nas svaki dan, |
str. 50 da pamet naša ovaj
  s puta ne izajde van.

Tebe smo poznali,
  ti sad pomiluj nas,
  kako smo ufali,
  tako ti bože spas'.
Ufamo i ufajuć
  ne smete se misal,
  tebi hvale dajuć,
  ki s' svaka nadišal.

Amen.

str. 51 *Na hvale veras:* | Bože, na pomoć moju nastoj, [g]ospodine
pomoći mene pospiši se. Slava otcu, *zatim* al[e]l[uj]a. *Antif[ana]:*
Snesena jest: M[arij]a: *[Psalam* 92]:
(1) Gospodin je kraļevao, lipostju se je odio: odio se je
jakostju, i pripasa sebe. Jere bo utvrdi okol zemļe, ki se ne gane
str. 52 (2) Pripravno pristolje tvoje bože od tada: do | vika ti jesi. (3)
Uzdvigoše rike, gospodine: uzdvigoše rike glas svoj. Uzdvigoše rike
valove svoje, (4) na glasu od vod mnozih. Čudnovata uzdvizanja
mora, čudnovat u visinah gospodin. (5) Svidočastva tvoja od velika
virovanja jesu: hiži tvojoj pristoji se svetińa gospodine u produže[n]ju
str. 53 dan. Slava otcu. *Antifana:* | Uznesena je Marija na nebo, raduju se
anjeli, hvaleći blagoslivļaju gospodina. *Antifana:* Marija diva.
Psalam [99]:
(2) Pripivajte bogu sva zemļa: služite gospodinu u veselje.
[U]lizite prid licem ńegovim u radosti. (3) Znajte da gospodin on
jest bog: on stvori nas, a ne mi nas. Puče ńegov, i ovce paše
str. 54 ńegove: (4) uli|zite u vrata ńegova po spovidi, u dvore ńegove u
pisnih: spovidajte ńega. Hvalite jime ńegovo: (5) jere sladak jest
gospodin, u vike milosrdje ńegovo, i, deri od roda do roda istina
ńegova. Slava otcu. *An[tifana]:* Marija diva uznesena jest na
nebeskoj komori, u ku kraļ od kraļi sidi na pristolju zvizdenomu.
str. 55 *An[tifana]:* U mirisu. | *[Psalam* 62]:
(2) Bože, bože moj k tebi u jutro bdim. Uzžaja duša moja,
mnogokrat k tebi i put moja. (3) U zemļi pustoj, presputnoj i
prezvodenoj: kako u svetoj ukazah se tebi, da vidim kripost tvoju,
i slavu tvoju. (4) Jere je boļe milosrdje tvoje svrhu životovanja:
str. 56 usne moje hvalit hoće tebe. | (5) Tako blagoslovim tebe za života
moga: i va ime tvoje umijem ruke moje. (6) Kakono tova i tustila
napunit se duša moja: i usni radosnimi hvaliti će (te) usta moja.
(7) Tako t' spominah tebe u posteļi mojoj, u jutrih misliti ću
o tebi; (8) jer si bio pomoćnik moj. I u sakriļenje pazuh tvojih
str. 57 uzradu|jut se, (9) pritišće se duša ma za tobom: (i) prija mene
desnica tvoja. (10) A oni t' zaman iskaše dušu moju, ulizut(i) u nižńa
zemļe: (11) pridani t' budu u oblast mača, razudet jih lisice. (12)
A kraļ ti se veseliti bude u bogu, hvaļeni budu ki prisižu[1] u ńem:
jere zatisnuta jesu usta govornikom nepravde. *[Psalam* 66]:
str. 58 (2) Bog pomiluj nas, i blagoslovi nas: | (i blagoslo(slo)vi nas i)
prosini licem svojim svrhu nas i pomiluj nas. (3) Da poznamo na
zemļi put tvoj: u svih narodih spasa tvoga, (4) povidajte tebe puci
gospodine[2]: spovidajte tebe puci svikolici. (5) Veselite se i radujte
se narodi: jere sudiš puke s pravdom, i narode na zemļi upravļaš.

[1] pis. upravo: priziſu; [2] griješkom mj. bože, deus (isp. niže v. 6);

(6) Spovidajte tebe puci bože: spovidajte tebe puci svi kolici: (7)
str. 59 zemļa poda | plod svoj. Blagoslovi nas bog, bog naš, (8)[1] i bojte se
ńega svi kraļi zemļe. Slava otcu. *An[tifana]:* U[2] miris pomasti
tvojih tečemo mladice obļubiše tebe vele,[2] *An[tifana]:* Blagoslovļena
hći. *Psalā[m] triju mladinac [Daniel* 3, 57 - 88]:

(57) Blagoslovite sva stvorenja gospodińa gospodina: hvalite
i uzvis(v)ite ńega do vika. (58) Blagoslovite anjeli gospodińi gospo-
str. 60 dina (59) blagoslovite nebesa | gospodina. (60) Blagoslovite vode sve,
ke su svrhu nebes, gospodina (61) blagoslovite sve kriposti gospodińe
gospodina. (62) Blagoslovite sunce i misec gospodina, (63) blagoslovite
zvizde nebeske gospodina. (64) Blagoslovite daž i rosa gospodina,
blagoslovi[3] svaki duh gospodiń[3] gospodina. (66) Blagoslovite ogań
str. 61 i vrućina gospodina, (67) blago|slovite zima i lito gospodina. (68)
Blagoslovite rose i slane gospodina, (69) blagoslovite mrazi i studeni
gospodina. (70) Blagoslovite poledice i snizi gospodina, (71) blago-
slovite noći i dni gospodina. (72) Blagoslovite svitlosti i tmine
gospodina, (73) blagoslovite muńe i oblaci gospodina. (74) Blago-
str. 62 slovi zemļa gospodina; hvali i uznašaj ńega u vike. | (75) Blago-
slovite gore i poļa gospodina, (76) blagoslovite svaka cvatuća na
zemļu (!) gospodina. (77) Blagoslovite potoci gospodina, (78) blago-
slovite mora i rike gospodina. (79) Blagoslovite baline, i sva ka
se gibļu u moru, gospodina, (80) blagoslovite sve ptice nebeske
gospodina. (81) Blagoslovite sve živine i skoti gospodina, (82) bla-
str. 63 goslovite sinovi ļudski | gospodina. (83) Blagoslovi Israel gospo-
dina: hvali i uznašaj ńega u vike. (84) Blagoslovite popove gospo-
dińe (!) gospodina, (85) blagoslovite sluge gospodińi gospodina.
(86) Blagoslovite dusi i duše pravednih gospodina, (87) blago-
slovite sveti i umiļeni srca gospodina. (88) Blagoslovite Anania,
str. 64 Azaria, Misael gospodina: hvalite i uznašajte ńega u vike. | Blago-
slovimo otca i sina z duhom svetim, hvalimo i uznašajmo ńega
u vike. Blagoslovļen si, gospodine, u tvrjavi nebeskoj, i hvaļen
i slavļen u vike. Am[en]: *An[tifana]:* Blagoslovļena hći ti jesi
od gospodina: jer po tebi ploda od života bismo dionici. *Anti-
fana:* Lipa si. *Psalam* [148]:

str. 65 (1) Hvalite gospodina s nebes: hvalite ńega u visinah. | (2)
Hvalite ńega svi anjeli ńegovi: hvalite ńega sve kriposti ńegove.
(3) Hvalite ńega sunce i misec: hvalite ńega sve zvizde i svitlosti.
(4) Hvalite ńega nebesa od nebes: i vode [sve], ke svrh nebes jesu,
(5) hvalite ime gospodińe. Jere on reče, [i] učińena biše: on naruči,
str. 66 i stvorena biše. (6) Namisti ńih u[4] vik vika[4]: zapovid postavi, | i
ne ostavi 'u. (7) Hvalite gospodina zemaļski[5] drakuni i sva jezera.[5]
(8) Ogań, grad, snig, led, dusi vitreni: ki čine rič ńegovu: (9)
More[6] i sva poļa[7]: stabla plodna, i svi cedri, (10) Živine, i svi

[1] nedostaje ovdje: blagoslovi nas bože; [2] lat. In odorem unguentorum tuorum *currimus*, adolescentulae dilexerunt te nimis; [3] Benedicite omnes spiritus Dei; [4] in aeternum, et in saeculum saeculi; [5] de terra, dracones, et omnes abyssi; [6] pis. griješkom mj: gore, montes; [7] colles;

skoti: zmije[1] lizuće i ptice operene[1]: (11) Kraļi zemļe, i svi puci:
poglavice, i svi suci zemļe. (12) Mladi, i divci (!)[2]: starci s mlajimi
str. 67 hva|lite ime gospodinovo: (23) jere uzvišeno jest ime ńega samoga.
(14) Spovid ńegova svrhu neba, i zemļe: i uzvisi moć[3] puka svoga:
Hvaļen je svim svetim ńegovim: sinovom Israelskim, puku bližńemu
ńega. *[Psalam* 149]:

(1) Pojte gospodinu petje novo: hvalu ńega u crikvu svetih.
(2) Raduj se Izrael u tomu, ki stvori ńega: i hćere[4] sionske[4]
str. 68 raduj|te se u kraļu svomu. (3) Hvalite ime ńegovo u koru: u
tinpanu, i u psalteriju pojte ńemu: (4) Jere zgodno je bilo gospo-
dinu u puku svomu: i uzvisi tisih na spasē[n]je. (5) Radovati će se
sveti u slavi: veseliti će se na ložnicah svojih. (6) Radovā[n]ja božja
u grkļanih ńih: i, mači obiostri u rukah ńih: (7) Na stvorē[n]je
str. 69 osvete u narodih: u poka|ranje pukov. (8) Na svezanje kraļev ńih
u puta: i plemenitih ńih u rukovetnicah gvozdenih. (9) Da učine
u ńih sud zapisan: slava to jest svim svetī[m] ńegovim. *[Psalam* 150]:

(1) Hvalite gospodina u svetih ńegovih: hvalite ńega u nebesih
kriposti ńegove. (2) Hvalite ńega u dobrotah ńegovih: hvalite ńega
str. 70 po množtvu veliće(!)[5] ńegove. (3) Hvalite ńega | zvonom trubļe:
hvalite ńega psaltirom, [i] citarom. (4) Hvalite ńega timpanom, i
korō[m]: hvalite ńega u guslih, i organih. (5) Hvalite ńega u[6]
cinbale dobro zvonuće[6]: hvalite ńega u cinbale vesele: (6) svaki
duh hvali gospodina. Slava otcu. *An[tifana].* Lipa si i krasna, hći
jerosolinska, strašna, kako vojske zastup narejen. *Capitul:*

str. 71 Vidiše ńu hćere[7] sionske, i priblaženu pripovidaše ńu, kraļice
hvališe ńu. ℟ (B)ogu hvala. *Hima(n): O gloriosa domina:*

O slavna gospoje,
kano si zvizd viša,
ka, ner riči moje
reć mogu, jes lipša;
Ki 'e pri tebe bil,
toga si rodila,
ki 'e tebe stvoril,
toga s' zadojila. |
str. 72 Eva nam da žalost,
zapovid pristupiv,
a ti nam da milost,
spasiteļa rodiv.

Ti s' vrata od svitlosti,
skala si od nebes,
ti diliš milosti,
ti nas g bogu vedeš.
Plešćite rukami
ļudi za veseļe,
mir stavi meu nami
Marije roje[n]je.
Slava bogu nad svim,
rojenu od dive, |
str. 73 s ocem, s duhom svetim
sve vike ki žive. Am[en].

℣. Blažena ti meu ženami. ℟. I blaženi plod od utrobe
tvoje. *An[tifana]:* Blažena bogurodice. *Psalam [Canticum Zacha-
riae, Luc.* 1, 68—79]:

(68) Blagoslovļen gospodin bog izraelski, jere pohodi, i učini
odkupļenje puka svoga: (69) I uzdviže moć[8] od spasenja nam: u[9]
str. 74 plemenu Davida sluge svoga[9] | (70) Kako govorio jest po usta[10]
svetih prorokov svojih, ki su od vika. (71) Spasenje od nepriateļ

[1] serpentes, et volucres pennatae; [2] griješkom mj. divice, virgines; [3] cornu; [4] filii Sion; [5] upravo „veliche", magnitudinis eius; [6] in cymbalis benesonantibus; [7] pis. upravo: hciere; [8] cornu; [9] in domo David pueri sui; [10] per os sanctorum, qui a saeculo sunt, prophetarum eius;

naših, i od ruke svih, ki nenavijahu nas: (72) Na stvore[n]je milo-
srdja otcem našim: i na spomenutje obitanja svoga svetoga. (73)
str. 75 Prisezu,[1] kuno je prisegal Abramu otçu našemu, da će sebe | nam
dati: (73) Da prez straha, od ruke neprijateļi naših oslobojeni,
služimo ńemu. (75) U svetińi i pravdi prid ńim, sve dni naše. (76)
A ti dite, prorok ćeš se Višńega zvati: priteći bo ćeš prid obrazom
gospodińim da pripraviš pute ńegove: (77) Na[2] danje znã[n]ja[2] od
str. 76 spasẽ[n]ja puku | svomu: na odpušćẽ[n]je grihov ńih: (78) Po[3] srče-
nom milosrdju[7] boga našega: u kom pohodi nas, ističući s visine:
(79) Da prosvitli onih, ki u tminah, i u sini smrti side: na isprav-
ļenje nog naših u putu mira. Slava otcu. *[Ant.]* Blažena bogurodice
str. 77 Marije divo vikovńa, tempal si gospo|diń, shrana duha sveta, sama
prez takmẽ[n]ja, ugodna bi gospodinu našemu Isukrstu, moli za puk,
stoj za redovnih, prosi za red žen bogoļubnih. Gospodine pomiluj.
Krste pomiluj. Gospodine pomiluj. ℣. Gospodine usliši molitvu
str. 78 moju. ℟. I vapaj moj k tebi dojdi. | *Molitva.*

Bože, ki od blažene dive Marije utrobe slovo tvoje po anjel-
skom navišćenju hoti da put prime, dopusti moļenikom tvoji[m],
da ki istino virujemo ńu bogorodicu, budemo pomoženi polag tebe
str. 79 molbami ńe. Po gospodinu našemu Isukrstu sinu tvomu, | ki s tobom
žive i kraļuje u jedinstvu duha sveta, bog po sve vike vikom.
Amen. *Spomẽ[n]je svetih.* Svi božji sveti, dostojajte se moliti za
naše i svih spasenje. ℣. Veselite se u gospodinu, i radujte se pra-
vedni. ℟. I dičite se svi pravi srca: *Molitva:* Zašćiti, gospodine,
str. 80 puk tvoj, ufajuća u odvi|tanje apostoli tvojih Petra i Pavla i ostalih
svak‿časnom obarom čufaj.(!) *[Molitva]:* Svi sveti tvoji da nas vazdi
pomogu, gospodine, molimo te, da mi ńih dostojanja počitajući
oćutimo svrhu nas ńih ispričanja, i mir tvoj dopusti za naših vrimen,
str. 81 i od crikve tvoje odreni svaku hudobu, put i dila i voļe naše | i
svih rab tvojih odpravi u obilje spasenja tvoga, dobročincem našim
vikovńa dobra daj, i svim virnim mrtvĩ[m] pokoj vićńi dopusti,
po gospodinu našemu Isukrstu, ki s tobom žive i kraļuje u jedinstvo
duha sveta, bog po sve vike vikom. ℟. Amẽ[n]. ℣. Gospodine,
str. 82 usliši molitvu moju, ℟. I vapaj moj do tebe dojdi. ℣. Bla|goslovimo
gospodina. ℟. Bogu hvala. ℣. Vernih duše po milosrdju božjem
počinite u miru. Am[en]. *Petje duhovno: Salve regina.*

Zdrava si kraļice,
majko od milosti,
prijazna danice,
živote svitlosti!

Ufanje si naju,
k tebi vapijemo,
ka s' gori u raju,
k tebi uzdišemo. |

str. 83 Eve smo sini mi
iz raja dani van,
stavļeni u dolcu, ki
svim je nevoļam stan.

Nu poni za nas stav,
odvitnice naju,
oči tve k nam uprav',
ke ļubavju sjaju.

I kada s' zemļe se
odilimo se mi,
plod od utrobe tve,
Isusa moli ti,

[1] Jusiurandum; [2] Ad dandam scientiam; [3] Per viscera misericordiae.

Da nam se vidit da, |
Sir. 84 pokol priminemo.
u vidinje ńega
da jur počinemo.

O puna slatkosti,
milosrdja puna,
anjelske kriposti
slavo, tere kruna! Am[en].

℣. Moli za nas sveta bogurodice: ℟. Da dostojni budemo
obitanja Krstova. *Molitva:* Milost tvoju, gospodine, u pameti našoj
str. 85 uli, da ki po navišćenju | anjelskomu poznali smo Krsta, sina tvoga
upućenje, za muku i križ ńegov na slavu uskrsnutja ńegova budemo
dovedeni po tvojega gospodina našega Isukrsta, ki s tobom žive.
Ovi tri psalmi govore se u utori i u petak: An[tifana]: Uļudstvom
tvojim. *[Psalam* 44]:

(2) Rigalo je srce moje rič dobru: spovidam ja dila moja
str. 86 kraļu. Jazik moj tršćica pisca hrlo | pisućega. (3) Uļudan lipotom
veće sinov človičaskih, razlila se je milost po usnih tvojih: zato
te blagoslovil jest bog u vike. (4) Pripaši se mačem tvojim na
bedru tvoju, vele moguću. (5) Uļudstvom i lipotom tvojom kripi
se, čestito hodi i kraļuj, Diļa istine i tihosti, i pravde: [i] ispravit
str. 87 će tebe čudnovato desnica tvoja. | (6) Strile tvoje ostre, puci će
pod tobom padati, u srcu neprijateļi kraļevih. (7) Pristolje tvoje
bože u vik vika: šiba ispravļenja šiba kraļestva tvoga. (8) Ļubio si
pravstva, [i] nenavidio si hudobu: zato tebe namaza bog bog tvoj
uljem od veselja, više dionikov tvojih. (9) Mira, [i] tamjan i kasija
str. 88 od odiće tvoje, | od pribivališća[1] naresena[1]: u kom obeseliše tebe
(10) hćere kraļi na čast tvoju. Prista kraļica na desnu tvoju i odiću
pozlaćenu: obstrtu urehom razlikom. (11) Slišaj hći, i vij, i prigni
uho tvoje: i zabudi puka tvoga, i hižu otca tvoga. (12) I požeļiti
će kraļ uļudstvo tvoje: jer on jest gospodin bog tvoj, i klańati
str. 89 će se ńemu. | (13) I ćere tirjanske moliti će obraz tvoj: svi bogati
puka. (14) Sva slava hćere kraļeve iznutra, u podmetih zlatih okolo
odivena šarotinami. Dovedut se kraļu divice nakon ńe, bližńe
dovedut se tebi. (16) Donesut se s veseljem i s radostju: dovedut
se u tẽ[m]pal kraļev. (17) Misto otac tvojih rodili su se tebi sinove:
str. 90 naredit ćeš | ńih poglavice svrhu [sve] zemļe. (18) Spominan budem
imena tvoga gospodine u svakom narodu do naroda. Zato puci
spovidati će tebe u vike: i u vik viku. Slava otcu. *Antifana.*
Uļudstvom tvojim i lipostju tvojom kripe se čestito, hodi i kraļuj.
An[tifana]: Pomoći će ńu. *[Psalam* 45]:

str. 91 (2) Bože[2] utočišće naše, kriposti naša[2] u nevoļah naših, ke
najdoše nas obilo. (3) Zato nećemo se bojati kada se smete zemļa:
i primiste se gore u srce mora. (4) Zazvoniše, i smutile se jesu vode
ńih: (i) smele su se gore u jakosti ńegovi. (5) Rike naglost veseli
str. 92 grad božji: posveti ložnicu | svoju Višńi. (6) Bog u sridi ńega, ne
ganet se: pomagati će ńu bog rano u zoru. (7) Pomeli su se narodi,
i prignuli su se kraļestva: poda glas svoj, (i) st[r]esla se jest zemļa.
(8) Gospodin od kriposti s nami: primiteļ naš bog Jakobov. (9)
Pojdite i vite dila gospodińa, čudesa ka postavi svrhu zemļe: (10)

[1] a domibus eburneis; [2] Deus noster refugium, et virtus: adiutor;

str. 93 odni|majuć rati do kraja zemļe. Luke će saviti i razbiti oružje: i
šćite ognem požgati: (11) Upraznite se, i gledajte da ja jesam bog:
uzvišen buden u narodih, i uzvišen bude[m] na zemļi. (12) Gospodin
od kriposti s nami: primiteļ naš Bog Jakobov. Slava otcu. *An[ti-*
str. 94 *fana]:* Pomoći će ńu bog licem svojim, bog od srid|ńe ne ganet
se. *An[tifana]:* Kako veselećih. *Psalam* [86]:

(1) Temeļi ńegovi na gorah svetih: (2) ļubi gospodin vrata
sionska svrhu šatorov Jakobovih. (3) Slavna su rečena od tebe,
grade božji. (4) Spomenuti ću se od Rabe i od Babilone znajućih
str. 95 mene. Evo inostranci, i Tir, i puk etiopski, | ti su bili onamo. (5)
Teda će Sion reći: človik, i človik se jest rodio u ńem: i ńu t'
osnoval jest Vičńi. (6) Gospodin će počitati u pisnih pukov, i
poglavic: onih, ki su bili u ńem. (7) Kako veselećih na[1] pribivališće
jest u tebi. Slava otcu. *An[tifana]:* Kako veselećih svih nas pribi-
str. 96 vališće jest u tebi, | sveta bogorodice. *An[tifana]:* Razlila se jest
milost u usnih tvojih. ℟. Zato blagoslovil je tebe bog u vike.
Molitva: Otče naš. *Odrišenje:* Molitvami i dostojanjem blažene
Marije vazda dive i svih svetih dovedi nas gospodin u kraļestvo
nebesko. ℟. Amen. ℣. Zapovi, gospodine, blagosloviti. *An[tifana]:*
str. 97 Nas s milostivim plodom blagoslovi diva Marija. ℟. Ame[n]| *Tri*
ostali psalmi nasliduju, ki se govore u sridu i u subotu na jutarńu.
Antifona: Raduj se, Marija. *Psala[m 95]:*

(1) Pojte gospodinu petje novo: pojte gospodinu sva zemļa.
(2) Pojte gospodinu, i blagoslovite ime ńegovo: navistite od dne
do dne spasa ńegova. (3) Navistite meu Narodi slavu ńegovu, u
str. 98 svih | pucih čudesa ńegova. (4) Jer je velik gospodin, i pohvalan
vele: strahotom svrhu svih bogov. (5) Jer svi bozi narodov nečisti
dusi: a gospodin nebesa stvori. (6) Spovisti, ter lipota prid licem
ńegovim: svetińa, i veličastvo u posvećenje ńegovo. (7) Prikažite
str. 99 gospodinu slavu | i čast. (8) prikažite gospodinu slavu imena ńegova.
Primite posvetilišća, i ulizite u dvore njegove. (9) poklonite se
gospodinu u dvoru svetomu ńegovu. Stresi se prid licem ńegovim
sva zemļa: (10) recite narodom da je gospodin kraljevao. Jerbo
str. 100 ispravi okoliš zemļe | ki se ne krene: suditi će puke s pravdom.
(11) Veselite se nebesa, i raduj se zemļa, gani se more, i napuńenje
ńegovo: (12) veseliti će se poļa, i [sva] ka su na ńih. Tada će
uzigravati sva drivja dubrave (13) prid licem gospodińim, jere gre
str. 101 suditi zemļu. Suditi će okol | zemļe po pravdi, i puke u istini
svojoj. Slava otcu. *Antifana:* Veseli se, Marija divo, sva poluvirstva
sama si pogubila u svem svitu. *Antifana:* Dostojaj me. *Psalam* [96]:

(1) Gospodin kraļevao je, veseli se zemļa: radujte se otoci
str. 102 mnogi. (2) Oblaci, i magla u okol ńega: | pravda, i sud ispravļenje
pristolja ńegova. (3) Ogan će prid ńim hoditi, i popaliti će u okolo
neprijateļe ńegove. (4) Prosinile su munje ńegove u okoliš zemļe:
vidi i strese se zemļa. (5) Gore, kakono vosk razliše se prid licem

[1] mj. toga trebalo bi ovdje stajati: svih nas (isp. niže) ili lat.: sicut laetantium omnium habitatio est in te;

str. 103 gospodińim: prid licem gospodińim sva zem|ļa. (6) Navistiše nebesa
pravdu ńegovu: i vidiše svi puci slavu ńegovu. (7) Sramujte se svi,
ki se klańaju rukotvorenju: i kino se diče idoli svojimi. Klańajte
se ńemu svi angeli ńegovi: (8) sliša, i obeseli se Sijon. Uzradovaše
str. 104 se hćere Jude, za voļu sudi tvojih gospodine. (9) Jer si | ti gospodin
višńi svrhu sve zemļe: vele ti si uzvišen svrhu svih bogov. (10)
Ki ļubite gospodina, nenavidite zlobu: čuva gospodin duše svetih
svojih, od ruk grišnika oslobodi ti ńih. (11) Svitlost istekla jest
pravednomu, i pravi srca veseli se. (12). Veselite se pravedni u
str. 105 gospo|dinu: i spovidajte (ga) na uspominak posvećenja ńegova. Slava
otcu i sinu. *An[tifana]:* Dostojaj me da hvalim tebe, divo sveta,
daj mi kripost protiv protivnikom tvojim. *Antifana:* Po porodu,
divo. *Psalam* [97]:

(1) Pojte gospodinu petje novo: jere čudesa tvorio jest. Spasla
str. 106 je nas desnica ńegova: | i mišca sveta ńegova. (2) Znana učini
gospodin spasa svoga: prid vidinjem narodi očitova pravdu svoju.
(3) Spomenul se je od milosrdja svoga, i od istine svoje domu[1]
Izraela. Vidiše svi kraļi zemļe spasa boga našega. (4) Rakolite se[2]
str. 107 gospodinu sva zemļa: pojte, i radujte se, i zvonite. | (5) Zvonite
gospodinu u citaru, u citaru i glas psaltira: (6) u trubļe kovane i
u glas trubļe rožene. Rakolite se[2] prid licem kraļa gospodina: (7)
gani se more i napuńenje ńega: zemļe okol, i ki pribivaju u ńem.
(8) Rike plešćite rukami, (i) zajedno gore će se radovati (9) prid
str. 108 licem | gospodińim: jere gre suditi zemļu. Suditi će zemļe okol u
pravdi, i puke u jednako. Slava otcu. *An[tifana]:* Po porodu divo
neockvrńena osta, bogurodice, moli za nas. ℣. Razlila se je milost
u usnih tvojih. I zato blagoslovi te bog uvike. Otče naš. *Odrišenje:*
str. 109 Molitvami i dostojanstvom | blažene Marije, vazda dive, i svih
svetih dovedi nas gospodin u kraļestvo nebesko. ℟. Amen. ℣.
Zapovi gospodine blagosloviti. *Ben[edictus]* Nas s plodom milosrdnim
blagoslovi diva Marija. ℟. Amen. *Za psalmi se govore lekcijuni,*
str. 110 *ke su zgoru pisane, s ostalim ča nasliduje.* |

Na primu.

Bože, na pomoć moju nastoj. ℟ Gospodine, pomoći meni
pospiši se. Slava otcu. *Zatim* Aleluja. *Memento salutis auctor.*

Spomeni se, ki s' tvorac svih naju, da s nebes
posla te k nam otac, nas k ńemu da vedeš,
A ti se rodivši od čiste dive te,
človik se učinivši priliku našu vze. |
str. 111 Marija mati s' ti od milosrdja svim,
molimo tebe mi, otmi nas duhom zlim,
Brani nas oda zla, i pomńa bud tebi
dvignut nas oda tla, prijam gore k sebi!
Vrime od smrti kada priminemo,
grihov nas isprti, da k tebi pridemo! |
str. 112 Slava bogu nad svim rojenu od dive
s ocem, s duhom svetim sve vike ki žive!

An(tifana). Uznita jest. *Ps[alam* 53]:

[1] pis. upravo *da mu,* ali lat. *domui;* [2] pis. upravo Racholite se, jubilate;

(3) Bože u ime tvoje spasi mene: i u kriposti tvojoj sudi mene.
(4) Bože usliši molitvu moju: u uši primi riči ust mojih. (5) Jere
str. 113 tujinci uzdvigoše se protiv meni, i jaki iskaše | dušu moju: [i] ne
postaviše boga prid očima svojimi. (6) Jere evo bog pomaga mene:
i gospodin je primiteļ duše moje. (7) Odvrati [zla][1] neprijateļem
mojim: i u istini tvojoj razaspi ńih. (8). Dobrovoļno ću posvetilišće
prikazati tebi, i spoviditi ime tvoje gospodine: jere dobro jest:
str. 114 (9) Jere od svake nevoļe | otel si mene: i svrhu neprijateļ mojih
nadazri se[2] oko moje. Slava otcu i sinu. *Psalam* [84]:

(2) Blagoslovil si gospodine zemļu tvoju: odvratio si sužaństvo
Iakobovo. (3) Odpustio si nepravdu puka tvoga: pokrio si sve
grihe ńih. (4) Vtišao si svu sržbu tvoju: odvratio si sržbu gniva
str. 115 tvoga. (5) Obrati nas | bože spasiteļu naš: i odvrati od nas gniv
tvoj. (6) Jeda ćeš udiļe srditi se na nas? ali ćeš sterati gniv tvoj od
roda do roda? (7) Bože ti se obrativ oživiti ćeš nas: i puk će se
tvoj veseliti u tebi. (8) Ukaži nam gospodine milosrdje tvoje: i spasa
tvoga daj nam. (9) Čuti ću ča bude govoriti u mni gospodin
str. 116 bog: jere će | govoriti mir puku svomu. I svrhu svetih svojih:
i meu onimi, ki se obrate k srcu. (10) Da zaisto bližńe bojućih
ńega spas ńegov: da pribude slava na zemļi našoj. (11) Milosrdje,
i istina sritoše se: pravda, i mir celovaše se. (12) Istina se rodi od
str. 117 zemļe: a pravda s nebes pogleda. | (13) Jer će gospodin podati
blagost: i zemļa naša podati će plod svoj. (14) Pravda će prid
ńim hoditi: i postaviti će u put hojenje svoje. Slava otcu.
Ps[alam 116]:

(1) Hvalite gospodina svi jezici: hvalite ńega svi puci: (2)
str. 118 Jere potvr'jeno jest svrhu nas milosrdje ńegovo: i istina gospodińa |
trpi u vike. Slava otcu. *An[tifana]:* Uznita bi Marija na nebo,
vesele se anjeli, hvaleći blagosivļaju gospodina. *Kapitul:*

Ka je to, ka ističe kako danica, lipa kako misec, obrana kako
sunce, strašna kako vojske zastup narejen. ℟. Bogu hvala. ℣. Do-
str. 119 stojaj me, da hvalim tebe, divice | sveta. ℟. Daj mi kripost protiv
protivnikom tvojim. Gospodine, pomiluj. Krste pomiluj. Gospo-
dine pomiluj. ℣. Gospodine usliši molitvu moju. ℟. I vapaj moj
do tebe dojdi. *Molitva:* Bože ki divičasku ložu blažene dive Marije
str. 120 dostojao si se obrati da u ńoj pribudeš, daj molimo te, da nas ńe |
obrańenjem ograjenih čini najti si veselih na svoje uspomenutje, ki
živeš i kraļuješ u vik vikom. Amen. *Za svetih:* Sveti božji svi se
dostojajte moliti za naše i za svih spasenje. ℣. Veselite se u gospo-
str. 121 dinu, i radujte se pravedni. ℟. I dičite se svi prava srca. *Molitva:* |
Usliši nas, bože spasiteļu naš, i apostolov tvojih Petra i Pavla
i ostalih apostolov stražom nas obaruj, kih nauci dao nam si biti
virnim. *Molitva:*

Svi sveti tvoji da nas vazdi pomogu, molimo te gospodine,
da mi od ńih dostojanstva spominajući ispričanje oćutimo i mir tvoj
str. 122 dopusti za našega vrime|na, i od crikve tvoje svaku hudobu odreni,

[1] mala; [2] pis. upravo nadas rise, despexit;

pute i čińenja i voļe naše i svih svetih tvojih odredi u naprido-
vanje spasenja tvoga, dobročincem našim vikovńa dobra dopusti, i
svim vernim priminutim daj vičńi pokoj. Po gospodinu našemu
str. 123 Isukrstu sinu tvomu, ki s tobom živi i kraļuje u jedinstvo duha |
sveta, bog po sve vike vikom. Amen. ℣. Gospodine, usliši molitvu
moju. ℟. I vapaj moj do tebe dojdi. ℣. Blagoslovimo gospodina.
℟. Bogu hvala. ℣. Vernih duše po milosti božjoj počinite u miru.
Amen.

Na tercu.

Bože, na pomoć moju nastoj. ℟. Gospodine, na pomaganje
str. 124 moje | pospiši. Slava otcu. *Hyman, kako zgor,* »Spomeni se, ki s'
tvorac« *na primu. Antifana:* Marija diva. *Ps[alam* 119]:

(1) Gospodinu uzvapih, budući nevoļan: i usliša mene. (2)
Gospodine oslobodi dušu moju od usan nepravednih, i jazika
str. 125 hinbena. (3) Ča će se dati tebi, ali ča će se pris|taviti po tebi
pram jaziku hinbenu? (4) Strile oštre jakoga, s ugļevjem žestokim.
(5) Jao meni, jer stanje moje produžilo se jest: stao sam s pribivalci
u tmi, (6) vele ti sta duša moja. (7) S onimi, ki nenavidiše mir,
bih smiran: kad jim govorah, ispričavaše se na me bez uzroka.
Slava otcu i sinu. *Ps[alam* 120]:

str. 126 (1) Dvigoh oči moje na gorah, odkud će dojti pomoć meni.
(2) Pomoć moja od gospodina, ki stvori nebo i zemļu. (3) Nedaj
na opotaknutje nogu tvoju: ni zadrimļi ki čuva tebe. (4) Evo t'
ne će drimati ni spati, ki čuva Izraela. (5) Gospodin čuva tebe,
gospodin je zašćićenje tvoje, svrhu ruke desne tvoje. (6) U dne ne
str. 127 ćete žgati | sunce: ni u noći misec. (7) Gospodin čuva tebe oda
svakoga zla: čuvaj dušu tvoju gospodin. (8) Gospodin čuvaj ula-
ženje tvoje, i izlizenje tvoje: od sada, deri do vika. Slava otcu.
Psalam [121]:

(1) Obeselio se jesam u tom, ča bi rečeno meni: u dom go-
spodiń hoćemo iti. (2) Steće bihu noge naše, u dvorih tvojih.
str. 128 Jerozolime. (3) Jerozolime, ki se zije ka|ko grad: koga je dil u sebi
samomu. (4) Onamo bo uzidoše kolina, kolina gospodińa: svido-
častvo Izraela na spovisti imena gospodińa. (6) Jere tamo sedoše
pristolja na sudu, pristolja svrhu plemena Davidova. (6) Prosite ka
su za mir Jerozolima: i za obilje onim ki ļube tebe. (7) Budi mir
str. 129 po kriposti tvojoj: i obilje na turnih tvojih. | (8) Diļa bratje moje,
i iskrńih mojih, mir govorah tebi. (9) Diļa hiže gospodina boga
našega, iskah dobra tebi. Slava otcu. *An[tifana]:* Marija diva uzne-
sena jest na nebeskoj komori, u koj kraļ od kraļi sidi na pristolju
svitlosti. *Kapitul:*

I tako u Sioni ustanovićena jesam, i u gradu posvećena takoje
str. 130 počinuh, i u Jerozolimi | oblast moja. ℟. Bogu hvala. ℣. Razlila
se je milost u usnih tvojih. ℟. Zato pomaza tebe bog u vike.
Gospodi pomiluj. Krste pomiluj. ℣. Gospodine usliši molitvu moju.
℟. I vapaj moj do tebe dojdi. *Molitva:*

Bože ki spasenja vičńega dari jesi dao ļudskomu narodu po
str. 131 divstvo plodno blažene Marije, dopusti, molimo te, | da ńe za nas
moļenje oćutimo, po koj dostojni bismo prijati tvorca života,
gospodina našega Isukrsta sina tvoga. ℟. Amen. ℣. Svi božji sveti
dostojajte se moliti za naše i za svih spasenje. ℟. Veselite se u
gospodina, i radujte se pravedni. ℟. I dičite se svi prava srca.
Molitva:

Zašćiti gospodine puka ovoga i apostolov tvojih Petra i Pavla
str. 132 i ostalih | apostolov odvitanje ufajućih svagdańom obarom shrani.

Svi sveti tvoji, molimo gospodine, nas vazdi pomagajte, da mi
ńih dostojanstva pomińuć obrańenja ńih oćutimo, i mir tvoj dopusti
za našega vrimena, i od crikve tvoje odreni svaku hudobu, puti
str. 133 dila i voļe | naše i svih slug tvojih odredi na spasenje[1] tvoga napri-
dovanje, dobročincem našim vikovńa dobra dopusti, i svim virnim
priminutim pokoj vičńi daj. Po gospodinu našemu Isukrstu sinu
tvomu. Gospodine usliši molitvu moju. I vapaj moj do tebe dojdi.
str. 134 ℣. Blagoslovimo gospodina. ℟. | Bogu hvala. ℣. Vernih duše po
milosrdje gospodina počinite u miru. ℟. Amen. ℟. Otče naš.

Na sestu

Bože na pomoć moju nastoj. ℟. Gospodine, na pomoženje
moje pospiši se. Slava otcu. *Himan i ostalo kako na primu. An[ti-
fana].* U miris pomasti. *[Psalam* 122]:

(1) K tebi dvigoh oči moje, | ki pribivaš u nebesih. (2) Evo
str. 135 kako oči slug u ruke gospodari ńih, kako oči rabe u ruke gospo-
darice ńe: tako oči naši ka gospodinu bogu našemu dokla pomiluje
nas. (3) Pomiluj nas gospodine, pomiluj nas: jere se vele napunismo
pogrjenja: (4) Jere je vele napuńena duša naša: vašći|nom od bo-
str. 136 gatih, i poruganjem od oholih. Slava otcu. *Psalam* [123]:

(1) Razmi jer gospodin biše u nas, reci sada Izrael: (2) razmi
jer gospodin biše u nas, kada se dvizahu ļudi protiv nam, (3) mo-
rebit bi živih požrli nas: kada se sr'jaše gńiv ńih na nas, (4) morebit
bi voda posmrknula nas. (5) Potok projde duša naša: morebit bi
str. 137 prošla duša naša | vodu nepodnosnu. (6) Blagoslovļen gospodin ki
nas ne da u pohvaćenje zubov ńih. (7) Duša naša oslobojena bi
kakono rebac od zamčice lovac: Zančica otr' se,[2] a mi oslobojeni
bismo. (8) Pomoć naša va ime gospodina, ki stvori nebo i zemļu.
Slava otcu. *Psalam* [124]:

(1) Ki ufaju u gospodinu, kakono gora sionska: | ka[3] je u
str. 138 Jerozolimi, ne krene ti se u vike.[3] Gore okol ńe: i gospodin u
okolo puka svoga, od sada i deri do vika. (3) Jer neće zapustiti
gospodin šibu grišnikov svrhu dila pravednih: da ne prostru ruku
svoju pravedni na nepravdu. (4) Blagoslovi gospodine dobrih, i
pravih srca. (5) Uzfraćenih | na obezanje (griha), dovesti će gospodin
str. 139 s-onimi ki čine nepravdu: mir svrhu Izraela. Slava otcu. *An[tifana]:*
U miris pomasti tvojih tečemo, mladice ļubiše tebe vele. *Kapitul.*

[1] pis. griješkom mj. *spasenja;* [2] pisano upravo: otar-se; [3] non commovebitur in aeternum, qui habitat (2) in Jerusalem;

I ukorenih se u puku počtovanu, i u strane boga moga imanje
str. 140 ńegovo, i u napuńenju svetih uzdržanje moje. | ℟. Bogu hvala.
℣. Blažena ti meu ženami. ℟. I blaženi plod od utrobe tvoje.
Gospodine pomiluj. Krste pomiluj. Gospodine pomiluj. ℣. Gospo-
dine usliši molitvu moju. ℟. I vapaj moj do tebe dojdi. *Molitva:*

Dopusti, milosrdni gospodine bože, slabosti našoj pomoć, da
str. 141 kino sv|ete bogorodice pominak činimo, po molitve ńe pomoć
ustanemo se od nepravad naših. Po togaje[1] Isukrsta gospodina našega.[1]
℟. Amen. ℣. Svi božji sveti dostojajte se moliti za naše i svih
spasenje. ℣. Veselite se u gospodinu, i radujte se pravedni. ℟. I
str. 142 dičite se svi pravi srca. *Molitva:* | Usliši nas, bože spasiteļu naš,
i apostolov tvojih Petra i Pavla i ostalih apostolov stražom nas
obaruj, kih učenjem dopustio nam si biti virnim. *Za svetih:* Svi
sveti tvoji, molimo te gospodine, vazdi nas pomagajte, da mi ńih
str. 143 dostojanstva pominaju|ći odvitanja oćutimo, i mir tvoj dopusti za
našega vrimena, i od crikve tvoje svaku hudobu odreni, pute, dila
i voļe naše i svih slug tvojih na spasenja tvoja[2] napridovanje naredi,
dobročincem našim vikovńa dobra daj, i svim virnim priminutim
str. 144 pokoj vičńi dopusti. Po gospodinu na|šemu Isukrstu, ki s tobom
žive i kraļuje u jedinstvu duha sveta, bog po sve vike vikom.
Amen. ℣. Gospodine usliši molitvu moju. ℟. I vapaj moj do tebe
dojdi. ℣. Blagoslovimo gospodina. ℟. Bogu hvala. ℣. Vernih duše
po milosrdju božjem počinite u miru. Amen.

str. 145 **Na nonu.**

Bože, na pomoć moju nastoj. ℟. Gospodine, na pomoženje
moje pospiši se. *Himan i ostalo kako na primu (Antifana)* Spomeni
se, ki s' tvorac. *An[tifana].* Lipa si. *Psalam* [125]:

(1) Obraćajući gospodin sužaństvo Siona: bismo kako utišeni:
(2) Tadaj se napuniše veselja usta naša: i jazik naš radosti. Tada
str. 146 će reći | meu narodi: [Umnoža gospodin činiti s ńimi]. (3) Umnoža
se gospodin činiti za nas: [i] bismo veseli. (4) Obrati gospodine
sužaństvo naše, kakono potok u južnu stranu. (5) Ki siju u suzah,
u radosti će požati. (6) Hodeći gredihu i plakahu, mećući sime
svoje. A dohodeći hoćet dojti s radostju, noseći rukoveti svoje.
Slava otcu. *Psalam* [126]: |

str. 147 (1) Razmi ako gospodin sazije kuću, zaman su se trudili ki su
zidali ńu. Razmi ako gospodin uscuva grada, zaman bdi ki ga
čuva. (2) Zaman je vam prija jutra dvignuti se: dvignite se pokol
ste sidili, ki jiste kruh od bolizni. Kada da milim svojim zaspańe:
str. 148 (3) eto didińa (!) gospodińa sinovļa: plaća, [plod] od ut|robe. (4) Kakono
strile u ruku jakoga: tako t' su sinove otreslih. (5) Blažen[3] človik
ki ispuni želinje svoje, s toga se ne će zasramiti kada bude govoriti
neprijateļem svojim na vrata.[3] Slava otcu. *Psalam* [127]:

[1] Per eundem Christum dominum nostrum: [2] pis. griješkom mj. *tvoga.* [3] u lat. taj stih glasi: Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis: non confudentur cum loquetur inimicis suis in porta;

(1) Blaženi svi ki se boje gospodina, ki hode po putih ńegovih.
str. 149 (2) Trude | ruk tvojih jer ćeš blagovati: blažen si, i dobro ti će
biti. (3) Žena tvoja kako loza rodna, u stranu hiže tvoje. Sini tvoji
kako izdanci maslin, okolo stola tvoga. (4) Eto ćeš tako blagoslovit
človika, ki se boji gospodina. (5) Blagoslovi te gospodin sa Sijona:
str. 150 i da bi vidil dobra od Jerozalime sve dni života tvoga. | (6) I da
bi vidil sine od sinov tvojih: mir svrhu Izraela. Slava otcu.
An[tifana]: Lipa si i uļudna hći Jerosolimska, strašna kako vojske
zastup narejen.
Kapitul:
Na plokatah kakono cinam i balsam mirisući vońu podah,
str. 151 kako mira obrana podah slatkost vońe. ℟. Bogu hvala. *Antifana:* |
Po porodu diva neockvrńena čista. ℣. Bogurodice moli za nas.
Gospodi pomiluj. Krste pomiluj. Gospodi pomiluj. ℣. Gospodine
usliši molitvu moju. ℟. I vapaj moj do tebe dojdi. *Molitva:*
Rab tvojih, molimo gospodine, grihe prosti, i ki t' ugodni
str. 152 dila (!) našimi ne moremo biti, majke sina tvoga, | gospodina našega,
molbom budemo shrańeni, po togaje Krsta gospodina našega.
℟. Amen. ℣. Svi božji sveti dostojajte se moliti za naše i svih
spasenje. ℟. Veselite se u gospodinu, i radujte se pravedni srca.
Molitva:
Dopusti, molimo te, svemogi bože, da nam se ne daš povesti
str. 153 nijednim smetenjem, kih si ustanovi|tio na kamiku apostolske spovisti.
Svi sveti tvoji, molimo te gospodine naš, vazdi pomozite, da dokla
mi ńih dostojanstva pominamo, odvitanja ńih oćutimo, i mir tvoj
dopusti za našega vremena, i od crikve tvoje svaku hudobu odreni
str. 154 pute dila voļe naše i svih slug | tvojih u spasenja tvoga napridovanje
naredi, dobročincem našim vikovńa dobra daj, i svim virnim pri-
minutim pokoj vičńi dopusti. Po gospodinu našemu Isukrstu, ki
s tobom žive i kraļuje u vik vika, bog u jedinstvo duha sveta.
str. 155 ℟. Amen. ℣. Gospodine usliši molitvu moju. ℟. I vapaj moj | do
tebe dojdi. ℣. Blagoslovimo gospodina. ℟. Bogu hvala. ℣. Vernih
duše po milosrdje božje počinite u miru. ℟. Amen.

Na večerńu.

Bože na pomoć moju nastoj. ℟. Gospodine pomoći mene
pospiši se. Slava otcu. ℣. Aleluja. Budući kraļ. *Psalam* [109]:
str. 156 (1) Reče gospodin gospodinu | momu: sedi z desne moje:
Dokle postavļu neprijateļe tvoje, stolicu nog tvojih. (2) Šibu kriposti
tvoje ispustiti će gospodin[1] posrid neprijateļi tvojih. (3) S tobom
početak u dan kriposti tvoje u svitlinah od svetac: od utrobe prija
str. 157 zore rodih tebe. (4) Prisegal je gospodin, i neće se kajati: ti si |
pop vičńi po redu Melkisedeka. (5) Gospodin(a) desnu tvoju, rastuče
u dan[2] svoj[e] kraļe. (6) Suditi će narode, napunit će rastečenja:
rastres[t]i će na zemļi glave mnozih. (7) Od potoka u putu pio je:
zato je uzvisio glavu. Slava otcu. *An[tifana].* Budući kraļ na pri-

[1] nema riječi za lat.: ex Sion: dominare; [2] in die irae;

str. 158 sidenje svoje, narad moj poda miris od gla|tkosti. *An[tifana].* Liva
ńegova. *Psalam* [112]:
(1) Hvalite dica gospodina: hvalite ime gospodińe. (2) Budi
ime gospodińe blagoslovļeno, odsle sada, i do vika (3) Od sunca
istoka do zapada, hvaļeno ime gospodińe. (4) Visok svrhu svih
str. 159 narodov gospodin, i svrhu nebes slava ńegova. | Tko je kako
gospodin [bog] naš, ki u visinah pribiva, i ponižena gleda na nebi
i na zemļi? (7) Uzdvižući od zemļe potribļivoga [i] iz gnusa
ispravļajući ubogoga: (8) Da pomisti ńega s poglavicami, s pogla-
vicami puka svoga. (9) Ki čini pribivati dramatnicu u dom, mater
str. 160 sinov veselu. Slava otcu | *An[tifana].* Liva ńegova pod glavom
mojom, i desna ńegova obhititi će mene. *Antifana* Smola[1] sam.
Psalam [121]:
(1) Obeselih se u tih, ka rečena biše meni: u dom ćemo
gospodiń pojti. (2) Steće bihu noge naše, u dvorih tvojih, Jeruzaleme.
Jeruzalem, ka se zije kako grad: koga[2] je diobica u tom istomu[2].
str. 161 (4) Onamo bo su | uzišla kolina, kolina gospodińa: svidočastvo
Izraela na spovijenje imena gospodińa. (5) Jere onamo sedoše pristolja
na sudu pristolja svrhu doma Davidova. (6) Prosite ka jesu za mir
Jerozolime: i za obilje ļubećih tebe: (7) Budi mir u kriposti tvojoj:
str. 162 i obilje u turnih tvojih. (8) Diļa bratje moje, | i iskrńih mojih,
govorah mir tebi: (9) Diļa hiže gospodina boga našega, iskah dobra
tebi. Slava otcu. *Antifana.* Smola[1] sam, da lipa hći jerosolinska, i
zato me poļubi kraļ, i uvede mene u komoru svoju. *An[tifana]*
Jur zima. *Psalam* [126]:
(1) Razmi ako gospodin sazije kuću, zaman su se trudili ki
str. 163 ziju ńu. | Razmi ako gospodin bude čuval grada, zaman bdi ki
čuva ńega. (2) Zaman je vam prija jutra dvizati se: dvignite se
pokol ste sidili, ki jiste kruh od bolezni. Kadano poda drazim
svojim spanje: (3) eto didina gospodińa plaća, plod od utrobe. (4)
str. 164 Kako strile u ruku jakoga: tako t' su sinove otresenih. | (5)[3] Blažen
človik ki ispuni želinje svoje, i stoga se ne će zasramiti kada bude
govoriti neprijateļem svojim na vrata[3]. Slava otcu. *An[tifana]:* Jur
zima mimojde, daž otide i oddili se, dvigni se, prijateļice moja, i
dojdi. *An[tifana]* Uz[n]es[e]na[4]. *Psalam* [147]:
(12) Hvali Jerozolime gospodina: hvali boga tvoga Sione. (13)
str. 165 Jer je pokri|pio zaklope vrat tvojih: blagoslovil je sine tvoje u tebi.
(14) Ki 'e postavio mejaše tvoje (u tebi) mir, i tovom žita nasićuje
tebe. (15) Ki šaļe besidu svoju zemļi: naglo teče govor ńegov.
(16). Ki daje snig kako vunu: oblak kako lug strče. (17) Šaļe
str. 166 krstalad[5] svoj kako zalogaje: prid licem studeni ńegove tko | će
ostati? (18) Ispustit će rič svoju, i razliti će taj: duhnuti će duh
ńegov, i teći će vode. (19) Ki navišća rič svoju Jakobu: pravde,

[1] lat.: Nigra sum; [2] lat.: cuius participatio eius in idipsum; [3] Isp. bilešku 3 uz taj isti stih na str. 93; [4] pis. upravo: Vscezna, lat. Spetiosa; [5] pis. upravo *charstalad;*

i sude svoje Izraelu. (20) Ne učini tako svemu narodu: i sude svoje
ne očitova ńim. Slava otcu. *An[tifana]:* Uz[n]es[e]na[1] si se učinila, i
str. 167 slatka u raskošah tvojih, sveta bogorodice. | *Kapitul.* Od počala
i pri vika stvorena jesam, i do došasnoga vika ne pomańkam, i u
pribivanje svetih prid ńim služih. ℟ Bogu hvala. *Himan: Ave
maris stella.*

Zdrava zvizdo, ka svih milostju obsivaš,
i ki te mole tih molbe ne zabivaš,
majka se ozivaš boga, ki te stvori, |
str. 168 s kim vazda pribivaš i kraļuješ gori.
Divom si hodila, divstva te ni zbavil,
sin, koga s' rodila, da je t' ga proslavil,
jer te je postavil, da s' vrata, po ka sam
pojti se je stavil, hoteći priti k nam.
Angel te pozdravi, a ti boga rodiv, |
str. 169 u mir nas postavi, svitu milost stvoriv,
raj vernim otvoriv, Eve pristupļenja
posluhom razmrsiv tiha poniženja.
Uze grišnim odriš', slipim vidinje daj,
i kako boļe viš, zla od nas odagnaj,
ukaž' se mati taj, molitve ka glas moj
str. 170 tomu pridaš u raj, | ki plod hti biti tvoj.
Izvrsna divice, humiļena nad svim,
nebeska kraļice, usliši me sasvim!
čin', da te čisto čtim, da te hvalim svuda,
kako mogu i vim pustiv dila huda!
Duševno živļenje daj nam i pravi put
str. 171 i verno služenje | i pun ufanja skut,
da svita ostaviv kut kraļa vidim svitlost,
u tebi ki usut' svaku hoti milost.
Ocu svemogomu slava i sinu s ńim,
i duhu svetomu, bitja jednoga trim,
jere virom držim, da su tri u jednom,
str. 172 u trih jedan i svim | krst nam je dan u tom.

Amen. ℣. Razlita je milost po usnih tvojih. ℟ Zato te blagoslovi
bog u vike. *An[ifana]:* Blažena mati. *Petje blažene Marije divice
[Luc.* I 46—55]:

(46) Veliča duša moja gospodina: (47) i uzradova se duh moj
u bogu spasu momu. (48) Jer pogleda na humiļenstvo rabe svoje:
str. 173 evo bo od sa|da blaženu će mene zvati svi narodi. (49) Jer mi
velika učini ki moguć jest: i sveto ime ńegovo. (50) I milosrdje
ńegovo od naroda do naroda bojućim ńega. (51) Postavi moć u
str. 174 mišcu svoju: rastrka oholih pametju srca ńih.[2] (52) Shiti mogućih |
s pristolja, i uzvisi poniženih. (53) Lačnih napuni dobra: a bogatih
ostavi tašćih. (54) Prija Izraela slugu svoga, spomenu se od milo-
srdja.[3] (55) Kako je obitao otcem našim, Abramu i simenu ńegovu
u vike. Slava otcu. *Anti[fana].* Blažena mati i neudana divo, slavna
str. 175 kraļi|ce svita, moli za nas gospodina. Gospodi pomiluj. Krste po-

[1] pis. upravo: Vzesnasisę . . .; lat.: Spetiosa facta es, et suavis in delitiis suis sancta dei genitrix, *M. Alberti Ofic.* str. 76: Uļudna si se učinila i ugodna, u raskošah tvojih sfeta bogorodice; [2] griješkom mj. *svoga*, cordis sui; [3] + svoga, misericordiae suae;

miluj. Gospodi po[miluj]. ℣. Gospodine usliši molitvu moju. ℟ I
vapaj moj do tebe dojdi. *Molitva.*

Dopusti slugam svojim, molimo te, gospodine, da svak čas
uživamo pameti i tila zdravje, i slavne blažene Marije vazda dive
str. 176 moļenjē[m] | budemo izbavļeni sadańe žalosti, a vikomńe radosti
napuńeni. Po Isukrstu gospodinu našemu. ℟. Amen. ℣. Svi božji
sveti, dostojajte se moliti za naše i za svih spasenje. ℣. Veselite se
u gospodinu, i radujte se pravedni. ℟ Dičite se svi pravi srca.
str 177 *Moli[tva]:* Zašćiti gospodine puka tvoga, | i u apostoli tvojih Petra
i Pavla i ostalih apostoli odvitanje ufajuća svag‿časnom[1] obarom
shrani. *Molitva.* Svi sveti tvoji, molimo gospodine, nas vazda
pomagajte, da mi ńih dostojanstva pominajući odvitanja oćutimo, i
str. 178 mir tvoj dopusti nam za našega vrimena, i od crikve tvo|je svaku
hudobu odreni, i pute dila i voļe naše i svih slug tvojih na spasenje
tvoga napridovanja naredi, dobročincem našim vikovńe dobro daj,
i svim virnim priminutim pokoj vičńi dopusti. Po gospodinu našemu
str. 179 Isukrstu, sinu tvomu, ki s tobom žive i kra|ļuje, u jedinstvo duha
sveta, bog po sve vike vikom. ℟. Amen. ℣. Gospodine usliši
molitvu moju. ℟. I vapaj moj do tebe dojdi. ℣. Blagoslovimo
gospodina. ℟ Bogu hvala. ℣. Vernih duše po milosrdje božje
počinite u miru. ℟. Amen. *Molitva.* Otče naš.

str. 180 **Na kunplitu.** |

Obrati nas, bože spasu naš. ℟. I odvrati gniv tvoj od nas.
℣. Bože na pomoć moju nastoj. ℟. Gospodine, pomoći mene
pospiši se. Slava otcu — *zatim:* Aleluja. *Psalam* [128]:

(1) Velekrat me rvaše od mladosti moje, reci sada Izraele.
(2) Velekrat me rvaše od mladosti moje: a ne premogoše mene.
str. 181 (3) Svrhu plećiju | mojih zidaše grišnici: produžiše nepravdu svoju.
(4) Gospodin pravedan potući će šije grišnikov: sramujte se i uz-
vratite se nazada svi, ki nenavidite Siona. (6) Budite kako seno
na kupirtah: ko pri ner se zguli, posahne. (7) Od koga ne napuni
str. 182 ruku svoju ki žańe, ni krilo svo|je ki rukoveti kupi. (8) i ne rekoše
ki mimo gredihu: blagoslov gospodiń svrhu nas: blagoslovismo
vas va ime gospodina. Slava otcu. *Psalam* [129]:

(1) Iz dubin vapih k tebi gospodine: (2) gospodine usliši glas
moj: Budite uši tvoje nastojļive,[2] na glas molitve moje. (3) Ako
str. 183 nepravde budeš | zamirati gospodine: gospodine tko će podnesti?
(4) Jere polag tebe smirenje jest: i diļa zakona tvoga podnesoh
tebe gospodine. Podnese duša moja u rič ńegovu. (5) ufa duša moja
u gospodinu. (6) Od straže jutrńe deri do noći: ufati će Israel u
gospodinu. (7) Jere je polag gospodina milosrdje, i obilo po ńega
str. 184 odkupļenje. | (8) I on će odkupiti Israela, od svih nepravad ńegovih.
Slava otcu i sinu i duhu svetu. *Psalam* [130]:

(1) Gospodine ni se uzneslo srce moje: ni su se uzdvignuli
oči moji. Nisam hodio u veličinah: ni u čudnih više sebe. (2) Ako

[1] U ovoj molitvi jedan put prije stoji na ovome mjestu *svak‿časnom* (isp. str. 86), a jedan put *svagdańom* (isp. str. 92); ispravnije je „svakčasnom", jer i *M. Alberti* ima *sveudiļnim obrańenjem.* [2] pisano upravo: *nagstoigliue.*

str. 185 poniženo ne ćućah: da uzvisih dušu (dušu) moju: Kakono oddojen |
svrhu matere svoje, tako plaća u dušu moju. (3) Ufaj Izrael u
gospodinu, od se dobe sada ter do vika. Slava otcu. *Himan.*
Memento salutis auctor.

Spomeni se, ki s' tvorac
svih naju, da s nebes
posla te k nam otac,
nas k ńemu da vedeš,
A ti se rodivši
od čiste dive te, |
str. 186 človik se učinivši,
priliku našu vze.
Marija mati s' ti
od milosrdja svim,
molimo tebe mi,
otmi nas duhom zlim,
Brani nas oda zla,
i pomńa bud tebi
dvignut nas oda tla,
prijam gore k sebi.
U vrime od smrti,
kada priminemo,
grihov nas isprti,
da k tebi pridemo. |
str. 187 Slava bogu nad svim
rojenu od dive,
s ocem, s duhom svetim
sve vike ki žive. Am[en].

Kapitul Ja mati lipe ļubavi, i straha, i sveta ufanja. ℟. Bogu
hvala. ℣. Moli za nas sveta bogurodice. ℟. Da dostojni budemo
str. 188 obitanja Isukrstova. *An[tifana]:* Pod tvojom obarom. | *Petje Simuna*
pravedno [Luc. 2, 29—32]:
(29) Sada pusti slugu tvoga gospodine, po riči tvojoj u miru:
(30) Jer vidiše oči moje spasa tvoga, (31) koga si pripravio prid
licem svih pukov. (32) Svitlost na očitovanje narodi, i slave puka
tvoga izraelskoga. Slava otcu. *An[tifana]:* Pod tvojom obarom
str. 189 pribigujemo sveta | bogurodice, naše moļenje ne hti pogrditi u po-
tribah, da od svake pogibili oslobodi nas, vazda divo slavna i blažena.
Gospodi po[miluj]! Krste pomiluj! ℣. Gospodine usliši molitvu
moju! ℟. I vapaj moj do tebe dojdi! *Molitva:*
Blažene i slavne vazda dive Marije molbami molimo te
str. 190 gospodine, | nas zašćiti i na život vičńi dovedi. Po Isukrstu gospo-
dinu našemu. *An[tifana]* Svi božji sveti dostojajte se moliti za
naše i svih spasenje. ℣. Veselite se u gospodinu, i radujte se pra-
vedni. ℟. I dičite se svi pravi srca. *Molitva:*
Usliši nas, bože spasu naš, i apostoli tvojih Petra i Pavla i
str. 191 ostalih | apostoli obarovanjem nas čuvaj, kih učenjem dao nam si
biti virnim. *Molitva:* Svi sveti tvoji, molimo te, gospodine, nas
vazdi pomagajte, da mi ńih dostojanstva pominajući odvitanja
oćutimo, i mir tvoj dopusti za našega vrimena, i od crikve tvoje
str. 192 svaku hudobu odreni, pute, dila i voļe nas i svih | slug tvojih u
spasenja tvoga napridovanja naredi, dobročincem našim vikovńe
dobro daj, i svim virnim priminutim pokoj vičńi dopusti. Po
gospodinu našemu Isukrstu. ℣. Gospodine usliši molitvu moju! ℟.
str. 193 I vapaj moj do tebe dojdi! ℣. Blagoslovimo gospodina! ℟. Bogu |
hvala! ℣. Vernih duše po milosrdje božje počinite u miru! ℟. Amen.
Petje anjelsko i ostalo kako na jutrńu: Zdrava si kraļice, majko
od milosti. ℣. Moli za nas, sveta bogorodice. ℟. Da dostojni budemo
str. 194 obitanja Krstova. *Molitva:* Svemogući vičńi bože, ki slavno dive, |
majke Marije, tilo i dušu z duhom svetim pripravi, da bude ono
dostojno pribivališće sina tvoga, dopusti da ob ke spomenku

veselimo se, te milosnim moļenjem od sadańega zla i od smrti
vikovńe budemo oslobojeni. Po tojem Isukrstom gospodinom našim.
str. 195 Amen. *FINIS.* |
Od prve večerńe u subotu prvu od adventa do navečerja
rojenja gospodina čini se oficij blažene dive Marije, kako je pod-
pisano.
U subotu prid prvo[m] nediļom od adventa na večerńu blažene
dive Marije an[tifana]: Poslan bi anjel Gabrijel *s ostalimi od laudi,*
str. 196 *i govore se psalmi, ki inada. Kapitul:* Iziti će šiba od korena |
Jesova i cvit od korena ńegova uziti će, i počinuti će svrhu ńega
duh gospodiń. *Himan i versi, kako inada na Magnificat antifana:*
Duh sveti sajti će u tebi, Marija, ne boj, i imiti ćeš u utrobi sina
božjega. Aleluja. *Molitva:*
Bože, ki od utrobe blažene dive Marije hotio si da po anjelskim
navišćenjem slovo tvoje prime put, ti daj humiļeno moļenikom
str. 197 tvojim, da ki uistinu virujemo ńu bogurodicu, | ńe moļeńem polag
tebe budemo pomoženi. Po togaje Isukrsta gospodina našega.
℟. Amen. ℣. Evo će dojti gospodin, i svi sveti ńegovi s ńim, i
biti će u dan oni svitlost mnoga. Aleluja. ℟. Eto će se ukazati
gospodin svrhu oblaka čista. ℟. I s ńim svetih tisući. *Molitva:*
Sfisti naše, molimo te gospodine, pohajajući očisti, da došad
Isukrst sin tvoj, gospodin naš, sa svimi svetimi najde u nas pripravno
str. 198 sebi stanje, ki s tobom žive i kraļuje u jedinstvo. |
Zgoru rečene molitve i versi kako se govore po sva vrimena:
a na jutrnu invitatorij, antifone, psalmi i versi ne promińuju se
do lekcijuni, razmi antifana devetoga psalma, a to an[tifana]:
Anjel gospodiń navisti Mariji, i zače od duha sveta.
Lekcijun I [Luc. I, 26—28]. (26) Poslan bi anjel Gabrijel od
boga u grad od Galileje, komu ime Nazaret, (27) g divi zaručeni
str. 199 mužu, komu ime biše Josef, od hiže Davidove, a ime divici | Marija.
(28) I uliši k ńoj anjel reče: Zdrava Marija, milosti puna: gospodin
s tobom: blažena ti meu ženami. A ti gospodine pomiluj nas!
℟. Bogu hvala! ℟. Poslan bi anjel Gabrijel k Mariji divici, zaručeni
Josefu, navišćujući joj rič. I pristraši se diva od svitline. Ne boj se
Marija, našla si milost polag boga. A to ćeš začati i roditi sina, i
str. 200 zvati će se višńega sin. | ℣. I dati će ńemu gospodin bog pristolje
Davidovo otca ńegova, i kraļevati će u hižu Jakobovu u vike. I to
ćeš začati *(vrati se gori).*
Lekcijun II [Luc. 1, 29—33]. (29) Ka slišavši, smuti se u
govorenje ńegovo, i mišļaše kakovo bi se pozdravļenje. (30) I reče
anjel ńoj: Ne boj se Marija, jer si našla milost polag boga: (31) eto
ćeš začati u utrobu, i roditi ćeš sina, i zvati ćeš ime ńegovo Isus.
str. 201 (32) Ov će biti veliki, i sin će se vičńe|ga zvati, i dati će ńemu
gospodin bog pristolje Davida otca ńegova: i kraļevati će u hižu
Jakoba u vike, (33) i kraļestvu ńegovu neće biti konac. A ti, go-
spodine, pomiluj nas! ℟. Bogu hvala! ℟. Zdrava Marija, milosti
puna, gospodin s tobom, duh sveti pripriti će u tebi, i kripost vičńega

obujati će tebe, jer ča se rodi od tebe sfeto, zvati će se sin božji.
str. 202 ℣. Kako će toj biti, jer muža | ne znam? I odgovarajući, anjel
reče: Duh sveti pripriti će *(vrni se gori):*

Lekcijun III [Luc. 1, 34—38]. (34) Tada reče Marija anjelu:
Kako će to biti, jer muža ne znam? (35) I odgovarajuć anjel reče
joj: duh sveti pripriti će u tebi, i kripost vičńega obujati će tebe.
I zato ča se rodi od tebe sveto, zvati će se sin božji. (36) I eto
Elizabeta bližika tvoja, i ona ti 'e začala sina pod starost svoju:
i ovo ti 'e misec šesti ńoj, ka se zove dramatnica: (37) jer ne će
str. 203 biti neuzm|ožna gospodinu rič nijedna. (38) I reče Marija: Evo
raba gospodinova, budi meni po riči tvojoj. A ti gospodine po-
miluj! ℟. Primi rič, divo Marija, ka je tebi od gospodina poslana
po anjelu: začatį ćeš boga i čovika, da se budeš zvati blažena meu
svimi ženami. ℣. Roditi ćeš zaisto sina, a divstva neć imiti škodu,
biti ćeš brisobna(!),* da vazda ćeš biti mati pričista, da se budeš
str. 204 zvati blažena meu svimi ženami. | Slava otcu i sinu i duhu svetu.
Da se budeš zvati.

Na laude i na vrimena an[tifana]: Poslan bi anjel Gabrijel
k Mariji divi zaručeni Josefu. *Psalam* [92] Gospodin kraļevao.
An[tifana]. Zdrava Marija, milosti puna, gospodin s tobom, blažena
ti meu ženami. Aleluja pripivajte! *Ps[alam* 99]. Radujte se bogu.
An[tifana]: Ne boj se Marija, jerbo si našla milost polag boga,
str. 205 oto ćeš začati i roditi sina. Aleluja. *Ps[alam* 62]. Bože | bože moj,
k tebi. *An[tifana]* Dati će ńemu gospodin bog pristolje Davida
otca ńegova, i kraļevati će u vike. *Ps[alam,* Dan. 3.] Blagoslovite
sva stvorenja. *An[tifana]* Evo raba gospodinova, budi meni po riči
tvojoj. *Ps[alam* 148] Hvalite gospodina. *Kapitul* [Isai. 11, 1—]:
Izajti će šiba od korena, *(kako zgora himni, versi i psalmi po sva*
str. 206 *vrimena govore se, kako pri adventa | osvim versikul od none i
kunplite na psalam* [Luc. I]) Blagoslovļen gospodin bog izraelski.
Antifana: Duh sveti.

Duh sveti u tebi će sajti, Marija, ne boj se, imiti ćeš u utrobi
sina božjega. Aleluja. *Molitva, ka na večerńu. An[tifana]:* Poslan bi
anjel. *Na primu kapitul:* Evo diva hoće začati, i roditi sina, i zvati
str. 207 će se ime ńegovo | Emanuel, maslo i med će blagovati, da umi
pogrditi zlo a obrati dobro. ℟. Bogu hvala. *Na tercu antifana:*
Zdrava Marija. *Kapitul:* Isajti će šiba. *Na sekstu antifana:* Ne boj
se Marija. *Kapitul:* Dati će ńemu gospodin bog pristolje Davida
otca ńegova, i kraļevati će u hižu Jakoba u vike, i kraļestva ńegova
str. 208 neće biti konac. ℟. Bogu hvala. | *Na nonu antifana:* Evo raba
gospodinova. *Kapitul:* Evo će diva začati. ℣. Anjel gospodiń navisti
Mariji. ℟. I zača od duha sveta. *Na večerńu antifana:* Poslan bi
anjel *s ostalimi kako zgora u ini laudi, psalmi ki vazda. Kapitul:*
Isajti će šiba. *S ostalimi kako zgora u inih večerńah. Na kunplitu
Kapitul:* Evo će diva začati. ℣. Anjel gospodinov. *Na ps[alam*
str. 209 *Luc II]* Sada odpusti, gospodine. *Antifana.* | Duh sveti u tebi će

* pis. griješkom mj. prisobna.

sajti. *Znaj da od badńega večera do kandalore čini se oficij, kako
prija Duhov, razmi ča na svako vrime govori se molitva ova,
ka nasliduje:*

Bože, ki spasenja vičńega dare jesi dao ļudskomu narodu po
divstvo plodno blažene Marije, dopusti, molimo te, da ńe za nas
str. 210 moļenje oćutimo, po ku dostojni | bismo prijati tvorca života gospo-
dina našega Isukrsta, sina tvoga. ℟. Amen.

*Pridajući molitve od apostoli s ovimi na sva vrimena, kako
je pisano u oficij pri adventa, na laude i na vrimena govore se
antifane ove: Antifana:* O čudnovato složenje stvorca naroda člo-
vičaskoga, zdušno tilo vazam od dive rodit se je dostojao, i isho-
str. 211 deći čovik pres | simena daroval je nam svoje božastvo. *Antifana:*
Kada si se neizrečenim načinom rodil od dive, tada su se ispunila
pisma, kako daž na runo slizao si, da spaseš narod čovičanski, tebe
hvalimo, bože naš. *Antifana:* Po kupini, ku vidi Mojses da goraše
a ne izgaraše, poznasmo shrańeno divstvo tvoje ohvaono, boguro-
str. 212 dice moli za nas. *Antifana:* Procvate koren Jesov, isteče | zvizda
od Jakoba, diva porodi spasiteļa, tebe hvalimo, bože naš. *Antifana:*
Evo Marija porodi nam spasiteļa, koga Ivan vidivši uzvapi govoreći:
Evo jagnac božji, evo ki vazimļe grihe svita. Aleluja. *Na ps[alam*
Luc. I.] Blagoslovļen gospodin bog izraelski. *Antifana:* Čudnovato
otajstvo očituje se danas, i ponoviše se naravi, bog se učini človik.
str. 213 ono ča biše posta, a ča ne biše pri|jal je, ne imiv mišanje ni razdi-
ļenje. *Na psalam* [Luc, I]. Uzveliča duša moja *i na psalam* [Luc.
I]: Sada odpusti slugu tvoga. *Antifana:* Veliko otajstvo dotečenja
tempal božji učińena bi utroba, netaknuta od muža, ni se ockvrnio
od ńe put prijamši, svi narodi dojti će govoreći: Slava tebi, gospo-
dine. *Znaj da od večerńe Vele subote do uzašastja gospodińa čini*
str. 214 *se oficij blažene dive Marije, | kako prija adventa, razmi ča na:*
Uzveliča, *i na:* Sada odpusti slugu *govoriš antifanu:* Kraļica ne-
beska, veseli se. Aleluja! jer koga dostojna bi nositi, Aleluja, uskrsnu,
kako reče. Aleluja. Moli za nas boga. Aleluja!

FINIS



Duha svetoga miļost, prosvitli srce i pamet našu.
Amen.

str. 303 # Ovdi počińu psalmi pokorni.

Protiv rasrjenja

Antifo[na]:

Ne spomeni se, gospodine, od pomańkanja našega.

[Psalam 6]:

(2) Gospodine, ne u sŕžbi tvojoj posvisti mene, ni u gnivu
tvojem pokaraj mene. (3) Pomiluj me gospodine, jere nemoćan
str. 304 jesam: usliši me gospodine, jere | smetene jesu kosti moje. (4) Duša
moja smetena vele jest: gospodine dokli? (5) Obrati gospodin, [i]
izbavi dušu moju, spasena me učini za milosrdje tvoje, (6) Jere ni
u smrti tko bi pomenul tebe: i u paklu tko bi se spovidal tebi?
str. 305 (7) Utru|dih se uzdihanjem mojim, izmiti ću svaku noć posteļu
moju: suzami mojimi prostrtje moje omoču. (8) Smeteno jest od
sržbe oko moje: staram se meu svimi neprijateļi mojimi. (9) Odstu-
str. 306 pite od mene svi koji činite zlo: | zač je uslišal (10) [Uslišal je]
gospodin moļenje moje, gospodin molitvu moju prija. (11) Sramujte
se i smutite se primoćno svi neprijateļi moji: vratite se i postidite
se vele brzo. Slava otcu i sinu i duhu svetu. Kako bi u početak
str. 307 i sada i vazda i u vike vikom. Amen. |

Protiv oholasti

[Psalam 31]

(1) Blažeńi, kojim odpušćena jesu brezzakonja: i kojim po-
kriveni jesu grisi. (2) Blaženi človik, komu ne zamiri gospodin
grihe, i ni u duši ńegovoj hinbe. (3) Jere[1] mu[če]će[1], ostaraše
str. 308 kosti | moje, dokli uzazvah vazdan. (4) Jere dan i noć otešćala jest
svrhu mene ruka tvoja: vraćen jesam u nevoļu moju, dokli se
rastr trn. (5) Grih moj znam[2] tebi učinih: i nepravdu moju ne
sakrih. [. . .]. Ispovim na me nepravdu moju (ne sakrih) gospo-
str. 309 dine: | i ti odpustil jesi nečistoću griha moga. (6) Zato pomoli se
k tebi svaki sveti u vrime potribno. Uistinu bo u potopu vod
mnozih, k ńemu ne približe se. (7) Ti si utočišće moje u nevoļi,
ka obide mene: radosti moja izbavi me od obhodećih mene. (8)
str. 310 Razum tebi dam, i stav|ļu tebe na put, kojim budeš hoditi: ukripļu
svrhu tebe oči moje. (9) Ne budite kako końi i mazgi, u kojih ni
razum. Oglavju i uzdom čeļusti ńih stisni, ki se ne približaju k tebi.

[1] Pd zašto sam mučao, PK jere sam mučao, Quoniam tacui; [2] pis. griješkom mj. *znan*, cognitum.

(10) Mnoge kastige grišniku, a ufajući u gospodina milost obide.
str. 311 (11) Veselite se u gospodinu | i radujte se pravedni, i slavite se svi
pravi srcem. Slava otcu.

Protiv žrstvu

[Psalam 37]

(2) Gospodine ne u sržbi tvojoj posvisti mene, ni u gnivu
tvojem pokaraj mene. (3) Jere strile tvoje zabole su se meni: i
str. 312 utvrdil si svrhu mene ruku | tvoju. (4) Ni ozdravļenja u puti
mojoj od lica sržbe tvoje: ni mira kostem mojim cića grihov mojih.
(5) Jere zlobe moje nadašle su glavu moju: i kako brime teško
otešćale su svrhu mene. (6) Usmrdile su se i izgnile su rane moje,
str. 313 od lica ne|razum(n)a moga. (7) Nevoļen učińen jesam, i skļučen
jesam do konca: po vas dan zlovoļan hojah. (8) Jere boci moji
napuńeni su poruganja: i ni zdravja u puti mojoj. (9) Ozlovoļen
str. 314 bih, i ponižen (i) mnogo: plakah od | uzdihanja srca moga. (10)
Gospodine, prid tobom sve želinje moje: i uzdihanje moje od tebe
ni sakriveno. (11) Srce moje smeteno jest u meni, ostavi mene
kripost moja: svitlost očiju mojih, i ona ni sa mnom. (12) Prijateļi
str. 315 moji, | i bližńi moji suprotiv meni se približaše i staše. I ki blizu
mene bihu, oddaleče staše: (13) i silu čińahu ki iskahu dušu moju.
I ki iskahu zlo meni, govorili su tašćine: i hinbe po vas dan
str. 316 izmisļahu. (14) Ja tada kako gluh ne slišah: i ka|ko nim ne otva-
rajući ust mojih. (15) Učińen bih kako človik ne slišeći: i ne imajuć
u ustih svojih pokazanja. (16) Jere u te gospodine ufah: ti usliši
mene gospodine bože moj. (17) Jere rekoh: Jeda se ne poraduju
str. 317 svrhu mene neprijateļi | moji: i kada pomistiše noge moje, svrhu
mene velika govorili jesu. (18) Jere ja na rane pripravan jesam: i
bolizan moja prid licem mojim vazda. (19) Jere zlobu moju na-
višćuju: i hoću misliti za grih moj. (20) Neprijateļi bo moji živu,
str. 318 i ukripļeni | jesu svrhu mene: i umnožili su se ki nenavide mene
nepravedno. (21) Ki vraćaju zlo za dobro, pogrjevahu mene: jere
naslidovah dobrotu. (22) Ne ostavi me gospodine bože moj: (i) ne
odhodi od mene. (23) Pogledaj u pomoć moju, gospodine bože
str. 319 spasenja moga. Slava otcu. |

Protiv bludu

[Psalam 50]

(3) Pomiluj me bože, po velici milosti tvojoj. I po množanju
milosti tvojih, razmrsi brezzakonje moje. (4) Veće umij mene od
nepravde moje: i od griha moga očisti mene. (5) Jere zlobu moju
str. 320 ja poznaju: i grih moj | protiv meni jest vazda. (6) Tebi samomu
sagriših, i zlo prid tobom učinih: da opraviš u govorenju tvojem,
i primoreš kada sudiš. (7) Evo u zlobah začet jesam: i u grisih
rodi me mati moja. (8) Evo jistinu ļubil jesi: neznana, i otajna [. . .]
str. 321 očitoval jesi meni. (9) Okropi mene (gospodine) | izopom, i očišću
se: umiješ mene, i veće sniga budu obiļen. (10) Slišanju mojemu
dati ćeš veselje i radost: i veseliti će se kosti ponižene. (11) Odvrati

lice tvoje od grihov mojih: i sve vašćine moje očisti. (12) Srce
čisto stvori u meni bože: i duh pravi ponovi u nutreńih mojih.
str. 322 (13) Ne odvr|zi me od lica tvoga: i duh sveti tvoj ne odnimaj od
mene. (14) Vrati meni veselje spasenja tvoga: i duhom poglavitim
pokripi mene. (15) Naučiti ću nepravedne pute tvoje: i nemilosrdni
k tebi se obrate. (16) Oslobodi me od krvavih bože, bože (moj)
str. 323 spasenja moga: i uzveliči jazik | moj pravdu tvoju. (17) Gospodine,
[usne] moje otvori: i usta moja naviste hvalu tvoju. (18) Jere ako
bi hotil posvetilišće, dal bih [...]: prikazanje ti ni ugodno. (19)
Posvetilišće bogu duh skrušeni: srce skrušeno, i poniženo bože ne
pogrdiš. (20) Dobrostivo stvori u dobri voļi tvojoj Siona: da se
str. 324 zaziju | miri Hierozolimski. (21) Tada primeš posvetilišće pravde,
prikazanja, [i] posvetilišća: tada postave na oltar tvoj telce.

Protiva skuposti

[Psalam 101]

(2) Gospodine usliši molitvu moju: i glas ali vapaj moj k tebi
str. 325 da pride. (3) Ne odvrati lica tvoga od mene: u kigodir | dan u
nevoļu budu, prikloni k meni uho tvoje. U ki godire dan sazoven
tebe, ubrzi usliši mene. (4) Jere pomańkaše kakono dim dni moji:
a kosti moji kakono kremi[1] usahnuše. (4) Poražen bih kakono sino,
i usahne srce moje: jere sam zabil blagovati kruh moj. (6) Od
str. 326 glasa | uzdihanja moga prianu (!) kost moja k puti mojoj. (7) Priličan
učińen jesam k pelikanu od pustińe: učińen bih kakono noćni vran
u pribivališću. (8) Bdih, izmoren bih kakono mirula pod strihom.
str. 327 (9) Svaki dan opogovarahu meni neprijateļi moji: | i ki hvaļahu
mene protiva meni prisigahu. (10) Jere lug kako kruh jidih, i pitje
moje s plačem mišah. (11) Od lica sržbe i gniva tvoga: jere
uzdvignuvši razbil jesi mene. (12) Dni moji kakono sin ukloniše
str. 328 se: a ja kakono sino usahnuh, | ali trava. (13) Ti uvik gospodine
pribivaš: i uspomena tvoja od roda do narodov. (14) Ti uskrsnu[v]
pomilovati ćeš Siona: zač je vrime pomilovati ńega, jer je došlo
vrime. (15) Jere drazi biše slugam tvojim kamenje ńegovo: i zemļu
str. 329 ńegovu pomiluju. (16) I boja|ti će se narodi imena tvoga gospodine,
i svi kraļi zemaļski slave tvoje. (17) Jere sazida gospodin Siona: i
viditi ćeš u slavi svojoj. (18) Pozri na molitvu umiļenih: i ne odvr-
ziše moļenja ńih. (19) Napišite se ova u narod drugi: i puk, koji
str. 330 se stvori, hvaliti će gospodina: (20) Jere pogleda | s visine[2] svete
svoje: gospodin s neba na zemļu pogleda: (21) da usliši uzdihanje
svezanih: i da razdriši sinove umrlih: (22) da navisti u Sionu ime
ńegovo: i hvalu ńegovu u Jerozolimu. (23) Skupeći narode u skup,
i kraļe da služe gospodinu. (24) Odgovori ńemu na putu kriposti
str. 331 ńe|govih: kračinu dan mojih navisti meni. (25) Ne odvrzi me u
pripolovinju dan mojih: u rod roda lita tvoja. (26) U početak ti

[1] pisano upravo *chremi*, Pz kako *suhe*, Pd kako *poprigane*, PK kakono *glavńica*, lat. sicut *cremium*.

[2] pisano upravo svę sinę, Pz iz visoke svetińe svoje, Pd s visokoga svetoga svoga, PK iz višńega sfeta sfoga, lat. de excelso suo.

gospodine, zemļu si zastavil, i dila ruk tvojih jesu nebesa. (27) Ova
poginu, a ti u vike pribivaš; i svaka kako svite [...] tako odiću pro-
str. 332 miniš ńih, i promine se: (28) a ti sam jesi, i lita tvoja ne pomańk|aju.
(29)Sinove slug tvojih pribudut: i sime ńih na vike upraviš, (gospo-
dine). Slava otcu.

Protiva nenavidosti

[Psalam 129]

(1) Iz dubin zavapih k tebi gospodine: (2) [Gospodine], glas
moj usliši: Budite uši tvoje poslušajući, glas molitve moje. (3) Ako
zlobe zamirati budeš gospodine: gospodine tko bi podnesal? (4)
str. 333 Jere | polag tebe pomilovanje jest: i cića zakona potrpih tebe go-
spodine. Potrpi duša moja u riči ńegovoj: (5) Ufa duša moja u
gospodina. (6) Od straže jutrńe deri do noći: ufa Izrael u gospodina.
(7) Jere je polag gospodina milosrdje: i mnogo pri ńem oslobojenje.
str. 334 (8) I on izbavi Izraela, od svih | brezzakonji ńegovih. Slava otcu
i sinu i duhu.

Protiva linosti

[Psalam 142]

(1) Gospodine usliši moļenje moje: ušima primi molitvu moju
u istini tvojoj: usliši mene u tvojoj pravdi. (2) I ne ulizi u sud
str. 335 slugom tvojim, jere ne osvećuju se prid | tobom svaki živih. (3)
Jere progonil jest neprijateļ dušu moju: potužil jest na zemļi život
moj. Posadil jest mene u tminah kako mrtve vika: (4) I uhiļen u
meni jest duh moj, u meni smeteno jest srce moje. (5) Spomenuh
str. 336 se od dan starih, razmišļal sam u svih dilih | tvojih: i u dilih ruk
tvojih razmišļah. (6) Prostrih ruke moje k tebi: duša moja kako
zemļa brez vode tebi: (7) Ubrzo usliši me gospodine: skonča se
duh moj. Ne odvrati lice tvoje od mene: i priličan budu slazećim
str. 337 u pakal ali u propast. (8) Slišanu učini meni u jutro milost [tvoju]: |
jere u te ufah. Znan učini meni put (tvoj), kim pojdu: jere k tebi
dvigoh dušu moju. (9) Otmi me od neprijateļ mojih gospodine,
k tebi pribigoh: (10) Nauči me učiniti voļu tvoju, jere bog moj
jesi ti. Duh tvoj dobri dovedi me u zemļu pravu: (11) Cića imena
str. 338 tvoga gospodine oživi | mene, u pravdi [tvojoj]. Izvedeš iz nevoļe
dušu moju: (12) u milosti tvojoj rastrčeš neprijateļe moje. I
pogubiš svih, ki nevoļe dušu moju (u milosti tvojoj): jere ja sluga
tvoj jesam. Slava otcu i sinu

[Ostalo se izostavļa]

2.

Početak i svršetak Vatikanskog hrvatskog molitvenika 15 vijeka:

(Prvi listovi nedostaju)

l. 2a *[Psalam* 149] . . . |mu.* (4) Jere-ie dobrouóglian goſpodin puku
ſuoiemu: i uſuiſiti-chie krotke u ſpaſenie. (5) Vſraduiut-ſe priepo-
dobni u ſlaui; i-uſueſelet-ſe u-pribiualiſctieh ſuoieh. (9) Vſnoſcenia
boſgia u-garkglianieh gnih: i-maci oſctri buduchi u rukah gnih: (7)
Da ucini oſuetu u ieſicieh: i-pokaranie u-gludieh. (8) Ueſati çare
l. 2b gnih uerigami; i-ſlaune gnih rucniemi | okoumi guoſdeniemi. (9) Da
ucini u-gnih ſud napiſan: ſlaua tai ieſ ſuiem ſuetiem gnegouiem.
[Psalam 150] (1) Hvalite gospodina u-svetijeh ńegovijeh: hvalite
ńega na tvardini krjeposti ńegove. (2) Hvalite ńega (u silah hvalite
ńega) u silah ńegovijeh: hvalite ńega po velikom veličanstvu ńegovu.
l. 3a (3) Hvali|te ńega u glasu trubļe: hvalite [ńega] u psaltijeru, i u guslijeh.
(4) Hvalite ńega u timpanu, i u tancu: hvalite ńega u žicah i u organijeh.
(5) Hvalite ńega u cinbalijeh dobroglasnijeh: hvalite ńega u cinba-
lijeh od veselja: (6) Svaki duh da hvali gospodina. Slava ocu i sinu
l. 3b i duhu svetomu. Kako bi u početak, i sada i vazda i | u vijeke
vijeka. Amen. *Antifana:* Lijepa si i častna (!) kći jerusalemska,
strašna kako stanov zastup urešena. *Kapitulo:* Vidješe ju kćeri
sionske i priblaženu pripovijedaše ju, i kraļice pohvališe ju. *Odgovor:*
Bogu hvala. *Pjesan.*
l. 4a O prislavna gospođe, vječna nad zvijezdami, | ki te stvori
primudri, dojila (dojila) jesi ńega svetijemi prsmi. Što Eva zločesta
odnese, ti povraćaš nam svetijem porođenjem, da hodimo veće
zvijezda svjetļi: nebeski prozor stvorena jesi. Ti cesara višńega jesi dvor,
l. 4b i vrata svijeta prisvjetla, život dan djevom, jezici izbavļeni, | radujte
se. Slava tebi, gospodine, ki rodio se jesi o-d-jeve, so ocem i s duhom
svetijem u vijeke vijeka. Amen. *Veras:* Blažena ti u ženah. *Odgovor:*
I blagosovļen plod utrobe tvoje. *Antifana:* Blažena bogorodice.
Psalam [Luc. I 68—79]: (1) Blagosovļen gospodin bog Israelov, |
l. 5a jere stvori izbavļenje ļudem svojijem (69) I uzdviže rog spasenja
nam u domu Davida sluge svojega. (70) Kako govorio jest ustmi
svetijeh ki od vijeka jesu proroci ńegovi. (71) Spasenje od nepri-
jateļa našijeh i obrańenje svijeh koji nenavide nas. (72) Otvori
l. 5b milos so oci našijemi i spomenu zavjet | sveti svoj. (73) Kletvom,
kojom kleo se jes ka Abramu ocu našemu, dati će nam: (74) Da
od straha [. . .] neprijateļa našijeh izbavļeni, služimo ńemu. (75) U svetińi
i u pravdi prid ńim, sve dni života našega. (76) I ti djetece, prorok
l. 6a višńega nazoveš se: doćeš bo prid licem gospodinovijem | ugotovļati
pute ńegove: (77) Dati razum spasenja ļudem ńegovijem: na odpu-

* Ovaj početak odgovara tekstu „Ofič. b. d. M." u *Ov* od sloga *-mu* u riječi *gne|mu* na str. 15, red. 13 odozgo, do sloga *Bo-* u riječi *„Bo|ſ'ge"*, na str. 18, red. 20 odozgo.

štenje grijeha ńih: (78) Milosrdja cijeć i milosti boga našega: kijemi
nas pohodi istjekući iz visina. (79) Prosvijetliti onijeh koji stoje u
tmah, i u sjeni smrtnoj: i napraviti noge naše na put miran. Slava
l. 6b ocu | i sinu i duhu svetomu. Kako bi u početak i sada i vazda i
u vijeke vijeka. Amen. *Antifana:* Blažena bogorodice, djevo Marijo,
crkvo gospodinova, svetińo duha svetoga, sama bez prilike, ugodila
jesi gospodinu našemu Isukrstu, moli za ļudi, išti za redovnike,
l. 7a prosi za objet ženski plod. Gospo|dine pomiluj. Krste pomiluj.
Gospodine pomiluj. Gospodine usliši molitvu. I zvanje moje k tebi
da priđe. *Nasljeduje molitva:*
Bože koji od blažene Marije djeve utrobe riječ po anđelu
navještujući tijelo primiti hotio jesi, podaj molbenikom tvojijem, da
l. 7b koju uistinu bogorodicu vjerujemo, ńe moļenjem | u tebe se pomo-
žemo. Također Isukrstom, gospodinom našijem, Amen. *Antifana
od svetijeh:* Sveti boži, svi molite za naše svijeh spasenje. *Ver[as]:*
Veselite se o gospodinu, i radujte se pravedni. ℟. I slavite se svi
pravi srcem. *Molitva.*
l. 8a Zaštiti gospodine puk tvoj, i blaženijeh apos|tola tvojijeh Petra
i Pavla i druzijeh apostola nas s pomoći ufajućijeh zaštiti, vjernijeh
zaštićenjem sahrani. *Molitva.*
Svi sveti tvoji, gospodine molimo te, nas vazda pomozite, da
kad ńih dostojanja počitamo, otačtva nasljedujemo. I mir tvoj daj
l. 8b našijem brjemenom i od crkve tvoje | svaku zlobu odreni, i djelanja
voļe naše i svijeh sluga tvojijeh u spasenje tvoje hrlostju uženi. I
svijem dobročincem našijem vječna dobra podaj. I svijem vjernijem
mrtvijem pokoj vječni podaj. Gospodinom našijem Isukrstom sinom
l. 9a tvojijem. Ki s tobom živé i kraļuje u jedinstvu | duha svetoga, bog
po sve vijeke vijeka. Amen. *Ver[as]:* Gospodine, usliši molitvu
moju. ℟ I glas moj k tebi da priđe. Blagosovimo gospodina. Bogu
hvala. S porodom milostivijem blagosovi djevica Marija. Amen.
Svršuje laudes. Počina brijeme prvo. Ve[ras]:
l. 9b Bože na pomoć moju nastoj. Gospodine na pomoć | meni
pospješi se. Slava ocu i sinu i duhu svetomu. Kako bi u početak,
i sada, i vazda i u vijeka vijeka. Amen. *Pjesan.*
Pomeni spasenje stvoriteļu, kako od našijeh telesa od pričiste
djeve Marije rodeći se obraz primio jesi. Marija mati milosti, mati
l. 10a sm|ilovanja, ti nas neprijateļa zaštiti, i u brijeme smrti primi. Slava
tebi gospodine, ki rodio se jesi o-d-jevice, so ocem i s duhom sve-
tijem u vijeke vijeka. Amen. *Antifana* Uznesena jest. *Psalam* [53]:
(3) Bože u ime tvoje spasena me učini, i u sili tvojoj sudi
me (4) Bo|

(Tekst sa l. 10b do l. 75a izostavļen)

l. 75b *Psalam* [7] (14) . . . | pripravi* sudove smrti, strijele [svoje]
goruće učinit. (15) Ovo porodi nepravdu: i zače boljezan, i porodi

* Posļedńih 11 strana ovoga rukopisa pripada Oficiju za mrtve, a odgovara tekstu u *Ov* od riječi *„pripraui"*, na str. 54, red. 6 odozgo, do riječi *„pribiuam«* na str. 55, red. 1 odozdo.

zled. (16) Grob otvori, i izdube ńega: i upade u jamu, koju učini.
(17) Obrati se boljezan ńegova (u jamu i) u glavu ńegovu: i na
vrh ńegovijeh zloba ńegova uzide. (18) Ispovijem se gospodinu po
l. 76a | pravdi ńegovi: i pripijevam ime gospodina višńega. Pokoj vječni.
Antifana. Da nikadar ne uhvate kako lav dušu moju, a ne bude
tko izbavi, ni tko spasena me učini. ℣. Od vrata pakļenijeh. ℟.
Izbavi gospodine duše ńih. *Reci:* Oče naš. *Leganje prvo* [Job
7, 16—21].
l. 76b (16) Prosti meni (gospodine), ništor bo | jesu dni moji. (17)
Što jes čovjek, jere uzveličaš ńega? ali zašto priložiš k ńemu srce
tvoje? Pohodiš [ńega] zarana, i naglo iskušaš ńega: (19) dokle ne
prostiš meni, ni odpustiš meni [da] proždru slinu moju? (20) Sa-
griješih, što ti učińu *[o]* stražniče čovječanski? zašto postavio si
l. 77a mene suprotivnika te|bi, i učińen jesam meni samomu težak? (21)
Zašto ne odneseš grijeha moga, i čemu ne odneseš bezakonje moje?
ovo, sada u prahu spim: i ako sjutra mene uzišteš, ne budet me.
Odgov[or]: Vjeruju da odkupiteļ moj žive, i u posljedńi dan od
l. 77b zemļe uskrsnuti imam. I u puti mojoj vidjeti ću | boga spasiteļa
moga. ℣. Koga vidjeti budu ja sam, a ne ine, i oči moje gledati
budu. I u puti. *Leganje drugo* [Job 10, 1—7].
(1) Oteška duši mojoj život moj, pustim suproć meni besjedu
moju, govoru u gorkosti duše moje, (2) reku bogu: nemoj me
l. 78a osuditi; povijeđ meni zašto me takoj sudiš. (3) Jedali ti se | dobro
tebi vidi, ako potvoriš mene, i podaviš mene stvorenje ruka tvojijeh,
i svjet nečtivijeh pomožeš? (4) Jedali kako dni čovječanski dni tvoji,
i godišta tvoja kako čovječanska jesu brjemena, (6) da iziskuješ
l. 78b bezakonje moje, i grijeh moj | ispituješ? (7) i da znaš da ništa neči-
stivo učinio jesam, kada nije nikogar koji iz ruke tvoje mogao bi
mene oteti. ℟. Koji Lazara uskrsnuo jesi iz groba smrdeća. Ti ńim
gospodine daj pokoj, i mjesto od odpuštenja. ℣. Ki gredući jesi
suditi živijem i mrtvijem i svijet po ogńu. Ti ńim. *Leganje tretje*
l. 79a [Job 10, 8—12]. |
Ruke tvoje (gospodine) stvoriše me, i sazdaše me svega okolo:
i takoj naglo strmice mećeš me? (9) Spomeni se molim te da
kakono od kala učinio me jesi, i u prah dovedeš me. (10) Nije li
kako mlijeko izmuzao me jesi, i kako sir usirio me jesi? (11) Kožom
l. 79b i mesom odio me jesi: kostmi i žilami spojio me jesi. (12) Život |
i milosrdje dao mi jesi, i pohođenje tvoje sabļude dušu moju. ℟.
Gospodin kada prideš suditi zemļu, gdje se hoću skriti od lica
gnijeva tvoga. Jere sagriješih veoma u životu mojemu. ℣. Od
čińenja mojijeh strašu se, i prid tobom stiđu se, kada dođeš suditi,
l. 80a nemoj me osuditi. Jere sag|riješih. Pokoj vječni podaj ńim gospodine,
i svjetlos vječna prosvijetli ńih. *Antifana.* U mjesto. *Psala[m 22]:*
(1) Gospodin bļudet me, i ništor meni ne mańka: (2) u mjesto
paše tuj me uzeli. Svrhu vode pokojne upokoji me: (3) dušu moju
obrati. Povede me na put od pravednijeh, radi imena svoga. (4) I
l. 80b zatoj, ako prođu posrijedi | sjene smrtne, ne boju se zla: jere ti sa

mnom jesi. Šibika tvoja, i štap tvoj: taj me utješila jesu. (5) Pri-
pravio si prida mnom trpezu, suproć onijem, koji nevoļe mene.
Omastio jesi uljem glavu moju: i čaša tvoja napajajući me koliko
izvrsna jes (meni)! (6) I milos tvoja poženet me sve dni života moga:
da se veselim | . . .

[Ostalo nema]

3.

l. 115a **Fragmenat Oficija za mrtve u zagrebačkom „Hrvatskom Psaltiru"**
Incipit oficium mortuo[rum].
Ad ℣as. ps. [114]. Gliubih, iere-chie uslixiti gospodin glas
molitue moie. *Antipha[n]a.* Ugoditi-ghiu(!) gospodinu u-chraglieuini
l. 115b xiuieh. | *Ps.* [119]. Gospodi(ni)nu chada neuogliah-se saupih: i-uslixa
mene. *Antiphana.* Oime menie iere prixaſtuo moie pro[d]glieno ieſt.
Ps. [120]. Duigoh oci moie na gore, odcchuda-chi[e] dochi pomoch
meni. *Antiphana.* Gospodin cuua tebe oda-suachoga sla; da-cuua
duxu moiu gospodin. *Ps.* [129]. Is-dubina upih ch-tebie gospodine:
gospodine uslixi glas moi. *Anti[phana].* Acho slobe usgledax gospo-
dine, gospodine tcho-chie tarpieti. *Ps* [137]. Ispouidiet-se chiu tebie
gospodine u-ſue sarce moie: iere cu riec uſta tuoieh.[1] *Antiphana.*
Diella o[d]-rucha tuoieh gospodine ne pogardi. *Canticum.* Velici
duxa moia gospodina. *An[tiphana] Ad magnifichat.* Cuh glas is-
nebe(!) gouorechi: blaxeni martui, choi umiru u-gospodinu. Pater
noſter. *Ps* [145] Huali duxo moia gospodina, hualiti-chiu gospodina
u-xiuot moi. ℣. Od-uurata pachglienieh. ℟. Isbaui gospodine
duxu gnih. ℣. Gospodine uslixi molituu moiu. ℟. I-upienie moie
ch-tebie da-doge. *Or[ati]o.* Pomolimo-se.

BOxe chi pomilouania dariuax, i-couieciega spasenia ſtuori-
l. 116a tegliu, moli|mo miloſt tuoiu, da od-naxe schupxtine bratiu, ſestre,
obchieniche i-dobrocinechie naxe, choi-so-ouogai suieta priminuli-su,
blaxena maria uasda dieua molechi sa-suiemi suetiemi v-uiecnu od
blaxenſtua schupxtinu dochi da-dopuſtix. *Oraçio.* Pomolimo-se.

BOxe chi nam oça i-mater poctiti sapouidie, smilui-se milo-
stiuo duxan(!) od roditeglia naxieh, i-gnih griehe odpuſti, nas i-gnih
v-uiecne suietloſti ueselie cini uidieti. *Oraçio.* Pomolimo-se bogu.

OD-uiernih boxe, od ſuieh ſtuoriteglìu i odchupiteglìu,
duoxam(!) od sluga i-sluxbeniça tuoieh odpuxtenie od-ſuieh dopusti
grieha, i-proxtenie, choie-su uasda xudili, umiglienimi molituami da-
dobudu. *Or[aci]o.*

BOxe od-proſtignia gospodine dai duxam sluga i sluxbeniça
tuoie[h], od-choie[h] godixgni od pohragnienia dan spomenuiemo,

[1] pis. griješkom mj. mojijeh, verba oris mei;

od odahnutia prieftie od pochoia blaxenftuo, i-od fuietlofti pro-
suietglienie. Gospodinonom naxie[m] ifucharftom fino(uo)m tuoiem.
l. 116b Chi xiue i-chragliuie v-iedinftuu | duha fuetoga, po fue vieche uiecha.
℟. Amen.

In primo nocturno. *Ad matutinum. Pfalm[us 5]:*

(2) RIeci moie uxima primi gospodine, rafumie upienie moie.
(3) Naftoi glasu molitue moie, chragliu moi i boxe moi. (4) Jere-
chiu ch-tebie moliti: gospodine sutra-chie uslixiti glas moi. (5) Sutra
ftati-chiu pri-tebie i-uidieti-chiu: iere bog ne-hotiusi slobu ti iefsi.
(6) Ni-chie pribiuat blisu tebe slobnich: ni-chie ftati neprauedni
prid ocima tuoiema. (7) Nenauidio-si suieh, choi cine slobu:
pogubiti-chiex fuieh, choi gouore lax. Couiecha od-charui i pothibna
pogarditi-chie gospodin:[1] (8) Ja fato u-mnoxtuo milosardia tuoga.
uliefti-chiu u-chuchiu tuoiu: pochloniti-se-chiu u-çarquu fuetu tuoiu
u-ftrahu tuomu. (9) Gospodine priuedi mene u-praudu tuoiu: ciech
nepriateglia moieh isprau prid obrasom tuoiem put tuoi. (10) Jere
nie v-uftieh gnih iftina: farçe gnih taxto ieft. (11) Greb otuoren
ieft garlo gnih, iefiçi suoiemi podhibno cignia[hu], sudi gnih boxe.
Da odpadu od misli suoieh, po-mnoxtuu sloba gnih *[izgoni ńih]*,
l. 117a faxto-fu rasdraxili tebe gospodine. (12) I-da-se | uefele fui, choi ufaiu
u-te, v-uiech radouati-se-chie: i-pribiuati-chiex u-gnih. I-flauiti-se
u-tebie fui, choi gliube ime tuoie, (13) iere ti blagofouiti-chiex pra-
uednomu. Gospodine, chacho xtitom dobre uoglie tuoie chrunio-fi
nas. Pochoi uiecni dai gnim gospodine, i-fuietlo*[st]* uiecna da-fuiet*[i]*
gnim. *An[tifana]:* Isbaui gospodine boxe moi prid obrafom tuoiem
tuut(!)[2] tuoi. *Pfalmus dauid* [6]:

(2) GOfpodine, u-ggnieuu tuomu nemoi-me charati, ni-u-sfarcbi
tuoioi nemoi-me chaftigati. (3) Smilui-se menie gospodine iere ne-
mochian iefsam: ofdraui mene gospodine iere smuchiene iefsu sue
chofti moie. (4) I-duxa smuchiena moia ieft vele: ma-tij gospodine
dochle? (5) Obrati-se gospodine, i-oslobodi duxu moiu: fpafena
mene ucini çiech milofardia tuoga, (6) Jere nie u-fmarti chi fpo-
menan ieft od tebe: u-pachlu tcho-fe-chie ispouidieti tebie? (7)
Trudio-fe-sam u-pihaniu momu, oprati-chiu fuachu noch odar moi:
fusami moiemi poftegliu moiu politi-chiu. (8) Smutilo-se ieft od
l. 117b farcbe ocho moie: poftarah-se megiu fuiemi | nepriategli moiemi.
(9) Otidite od mene fui choi cinite slobu: iere-ie uflixi[o] gospodin
glas placa moga. (10) Vslixio-ie gospodin moglienie moie, gospodin
molituu moiu primi. (11) Da-budu sramexgliui *[i smeteni]* mnogo
fui nepriategli moi: da-budu obrachieni i-uele barfo sramexgliui.
An[tifana]. Obrati-se, gospodine, i oslobodi duxu moiu, jere nie
u-smarti chi spomenan eft od tebe. *Ps[alam 7]*.

(2) GOfpodine boxe moi u-te-fam ufao: shragniena mene ucini
od-fuieh progonicha moieh, i-oslobodi mene. (3) Da ne-ugrabi

[1] pisano upravo gospodix; [2] pis. grješkom mj. *puut*, put.

chacho lau duxu moiu, chada nie tcho-chie odchupiti, ni-tcho-chie
spasena uc[i]niti. (4) Gospodine boxe moi acho-fsam ucinio ouoi,
i-acho ieft sloba u-ruchah moieh. (5) Acho-fam uratio urachaiuchiem
mene sla, da-padem doftoino od-nepriateglia moie[h] taxt. (6) Da
progoni nepriategl duxu moiu, i-da-uhiti, i-potlaci na-femgli xiuot
moi, i-flauu moiu *[u prah]* da douede. (7) Vftani gospodine u-farcbi
tuoioi: i-usduigni-se na-charieh nepriateglia moieh. I(i)-uftani gospo-
l. 118a dine boxe moi u-fapouiedi choiu-fi sa|pouidio: (8) i-schupxtina od
pucha obtechi-chie tebe. I-çiech oue na-uisocho-se usurati: (9) go-
spodin sudi puch. Sudi mene gospodine po-praudi moioi, i-po-cistochi
moioi uarh mene. (10) Rascinit-se-chie od slobe od grieha, [i]
isprauiti-chiex prauednoga, ixtuchi sarça i plechi boxe. Prauedna
(11) pomoch moia od gospodina, chi spasene cini praue farça. (12)
Bog fudaç prauedan, iachi, i-ustarpieni: ieda-se rasarcuie fuachi dan?
(13) Acho obrachieni ne-budete, mac fuoi rastargnuti-chie: luch
fuoi napeo-ie, i-pripprauio-ie gniega. (14) I-u-gniem-ie pripprauio fude
od fmarti, ftriele fuoie goruchiemi pripraui. (15) Ouo poragia ne-
praudu: facela-ie boleft, *[i porodila je]* slobu. (16) Jefero otuorij,
i-isdube gniega: i-upade u-iamu, choiu ucini. (17) Obratiti-se-chie
boleft gniegoua u-glauu gniegouu: i-u-tieme gniegouo sloba gniegoua
[slijesti će]. (18) Ifpuniti-se-chiu[1] gospodinu po-praudi gniegoui:
i-pieti-chiu imenu gospodina uixgniega. *Antifana.* Da chadagodier
ne-ugrabi chacho lau duxu moiu, chada nie tcho chie odchupiti,
ni-tcho-chie spafena uciniti. ℣. Od uurata pachglienieh. ℟. Ifbaui
gospodine duxu gnih.

l. 118b *Le[c]cio pri[m]a [Job 7, 16—20]:*

(16) Prosti menie (gospodine), nixtor jefsu dni moi. (17) Scto
ieft couiech, iere velicix gniega? ali xto priftagliax ch-gniem farçe
tuoi[e]? (18) Pohodix gniega rano, istutacho(!) ischusix gniega. (19)
Ohole[2] ne-chiex proftiti menie, i-ne-ch puftiti menie da proxdrem
slinu moi[u]? (20) Sagrie[ši]h, scto-chiu uciniti tebie o-sbgliuditegliu
od gliudi? Saxto-si poftauio mene suprotiunicha tebie, i-ucignien
iefam menie famomu texach? (21) Saxto ne-usmex grieh moi, i-faxto
ne-odnesex slobu moiu? Ouo, fada u-prahu-chiu spati: i-acho sutra
ne usixtex, ne-chiu oftati. ℟. Vieruiu da odchupitegl moi xiue, i-u-
napochogni dan i-s-emglie uscharfnuti bude, i-u-puti moioi uidieti-chiu
boga spasiteglia moga. ℣. Chacho uidieti budu-ia sam, a-ne i-ui,
i-oci moie rasgledati-ga budu spatiteglia. *Lechçiun II [Job 10,
1—].*

(1) Dotrudni duxi moioi xiuot moi, puftiti-chiu suprotiuu
menie gouorenie moie. Gouoriti-chiu u-xalofti o-d-uxe moie. (2)
l. 119 Rechi-chiu bogu: Nemoi mene ofuditi: |
do 122 *(Ovdje umetnuta 4 prazna lista)*

l. 123a prid obrafom tuoie[m] niefam ucinio. satoi moli-me u-ulast tuoiu,
da-ti rasma[r]six slobu moiu. ℣. Ioxte oplaci mene gospodine od

[1] prepisivačkom grješkom mj. *ispoviditi se ću*. [2] pis. grješkom mj. Dokle, usquequo.

nepraude moie, i-od grieha moga ociſti mene, iere tebie ſamomu
sagriexih. Satoi. **In tercio nocturno** *ps.* [39].

(2) CEchaiuchi cechao-ſam gospodina, i-raſumi mene. (3) I-
uſlixio-ie molitue moie: i-iſuede mene is-blata od sloceſtua, i-is-chala
od fece. I-poſtaui uarhu chamena noge moie: i-ispraui ſtupgliaie
moie. (4) I-poſtaui u-uſta moia pietie nouo, pieſan bogu naxemu.
Vidieti-chie mnosi, i-boiat-ſe-chie: i-ufati-chie u gospodina. (5) Bla-
xeni mux, choga ieſt ime gospodinouo ufanie gniegouo: i nie poſrio
na-taxtadi i-na-blude laxiue. (6) Mnoga ucinio-si tij gospodine boxe
moi cudeſa tuoia: i-pomixglieniem tuoiem nie tcho-bi prilican bio
tebie. Nauieſtih i-gouorio ieſam: i-umnoxili-se ieſsu uarhu broia.
(7) Posuetilixte i-prichaſanie ne-hotio-si: uxi ſato iſuarsne vcini menie.
l. 123b Posuechienie [i] ſa-grieh niesi pitao: (8) tadai rece[1]: ouoi gredu. |
Na-glauu od-libra upiſano ieſt od-mene (9) da cigni[u] uogliu tuoiu:
boxe moi hotieh, i-ſachon tuoi u-sriedi ſarça moga. (10) Namieſtih[2]
praudu tuoiu u-carqu uelichu, ouo usne moie ne-chiu usdarxati:
gospodine ti-si suao[3]. (11) Praudu tuoiu ne-sachrih u-ſarçe moie:
iſtinu tuoiu i-spaſenie tuoie rechoh. Ne-ſſchrih miloſardie tuoie,
i-iſtinu tuoiu od ſuieta m[n]oga. (12) Ti sato gospodine nemoi dugo
uciniti smilouanie tuoie od mene: milosardie tuoie i-iſtina tuoia
uasda primili-su mene. (13) Jere obidoxe mene sla, choiem nie
broia: uhitixe mene slobe moie, i-ne-mogoh da-uidiem. (!) Vm[n]oxile-se
ieſsu uarhu ulasa glaue moie: i-sarçe moie oſtauilo-ie mene. (14) Da-
budne ugodno tebie gospodine da-obranix mene: gospodine na-
pomoch moiu pogledai. (15) Da-ſce posrame i-poſtide ſaiedno, choi
iſtu duxu moiu, da usmu gniu. Da-ſce obrate nasada, i-poſtide. choi
hochie menie sla. (16) Da-poneſu tugier posramglienie ſuoie, choi
l. 124a gouore | menie: veſeli-se, veſeli-se. (17) Da-ſse ueſele i-raduiu uarhu
tebe ſui ixtuchi tebe: i-da rechu uaſda: da se vuelici gospodin:
choi gliube spaſenie tuoie. (18) Ja ſato prosiach ieſsa[m], i-ubog:
gospodin naſtoian ieſt od mene. Pomochnich moi, i-xtititegl moi
[ti jesi:] nemoi çchnieti boxe [*moj*]. *Antiph[a]na.* Da-bude ugodno
tebi gospodine, da-obranix me: gospodine na-pomoch moi[u] po-
gleda[i]. *Ps.* [40]

(2) BLaxeni chi rasumie uarhu potriebnoga, i-ubogoga: v-dan
ſao osloboditi-chie gni[e]ga gospodin. (3) Goſpodin-chie shraniti
gni[e]ga, i-oxiuieti gniega, i-blaxena da-ucini gniega *[na zemļi:]*
i-da ne-da gniega u-duxu od nepriateglia gniegouieh. (4) Goſpodin
da-pomoch prinese gniemu uarhu odra od-boleſti gniegoue: ſuu
poſtegliu gniegouu obratio-ſi u-nemoch gniegouu. (5) Ja rechoh:
gospodine smilu[i]-se menie: osdraui duxu moiu, iere-ſam sagriexio
tebie. (6) Nepriategli moi rechoxe sla menie: chada-chie umrieti,
l. 124b i-poginuti-chie ime gnie|gouo? (7) I-acho ulaxaxe da-uidi, taxtadi

[1] grieškom mj. rekoh, dixi; [2] pis. grieškom mj. Navijestih, Annunciavi;
[3] pis. grieškom mj. znao, scisti;

gouoraxe, ſarçe gniegouo schupiti chi[e][1] slobu sebie. Islaxaxe naduor,
i-gouoraxe (8) u-schupu. Suprotiua menie marmiahu ſui nepriategli
mo[i]: ſuprotiua menie mixgliahu sla menie. (9) Riec slobnu po-
ſtauixe suprotiua menie: ieda chi spi ne-chie priloxiti da-ne-uſtane?
(10) I-sato couiech od mira moga, u-choga ſam ufao: choi iiegiaxe
chruh moi, vuelicio-ie uarhu mene iſmamglienie. (11) Ti sato go-
spodine smilui-se menie, i-uscharsni mene: i-uratiti-chiu gnim. (12)
V-ouoi-sam posnao iere-si hotio mene: iere ne-chie-se ueseliti ne-
priategl moi uarhu mene. (13) Mene sato çiech praude primio-si:
i-uchriepio-si mene prid obraſom tuoiem u-uiech. (14) Blagosouien
gospodin bog israela od-uiecha, i-deri do-uiecha: budi, budi. *An[ti-
phana].* Osdraui gospodine duxu moiu, iere sagriexih tebie.
Psalam [41].

(2) CAchono xudi ielien na-istocixta od-uoda: onachoi xudi
l. 125a duxa moia ch-tebie boxe. | (3) Scegiala-ie duxa moia ch-bogu iſto-
cixtu xiuomu: chada-chiu dochi i-uchasati-se prid obraſom boxiem?
(4) Bile-ſu menie ſuse moie chruh dnem i-nochiu: chada-ſe gouori
menie ſuachi dan: gdi ieſt bog tuoi? (5) Ouoi-se spomenuo iesam,
i-prolih u-menie duxu moiu: iere-chiu minuti u-mieſto od pribiua-
lixta cudna deri do chuchie boxie: V-glas od-ueſelia, i-od-ispouieſti:
pietie od blaguchiega. (6) Saxto xaloſna ieſsi duxo moia? i-saxto
smuchiuiex mene? Vfai u-boga, ſaxto ioxte-se-chiu ispouidiet gniemu:
ſpaſenie liça moga, (7) i-bog moi. V-[me]ni iſtomu duxa moia
smutila-se ieſt: çiech toga ſpomenan-chiu biti od tebe od-semglie
(i-)od iordana, i-ermona od gore malahte. (8) Propaſt propaſt naſiua,
u-glasu-od urata uodenieh tuoie[h]. Sua uixgnia tuoia, i-ualoui tuoi
uarhu mene minuxe. (9) V-dne poſla gospodin milosardie tuoie[2]:
i-u-nochi pietie gniegouo. Prieda-mnom molitua bogu od xiuota
l. 125b moga, (10) rechi-chiu | bogu: primitegl moi ieſsi, Saxto ſabio iesi
mene? i-ſaxto xaloſtan hodim, iere neuogli mene nepriategl? (11)
Dochle-se raſtiru choſti moie, opogouarali-su menie choi neuoglie
mene nepriategli moi: Dochle gouore menie ſuachi dan: gdi ieſt
bog tuoi? (12) ſaxto xalosna ieſsi duxo moia? i-saxto smuchiuiex
mene? Vfai u-boga, ſaxto ioxte-se-chiu ispouidiet gniemu: spaſenie
liça moga, i-bog moi. *An[tiphana].* Scegiala-ie duxa moia g-bogu
xiuomu. Chada-chiu dochi i-uchasati-se prid obraſom gospodinouiem.
℣. Ne-dopuſti schotu duxe, choi-se ispouiedaiu tebi. ℟. i-duxe
ubosieh tuoieh ne-ſabudi. *L[ec]cio VII [Job* 17, 1—3, 11—15].

(1) DUh moi pomagnchati-chie, dni moi schratiti-se-chie, i-ſamo
menie oſtaie greb. (2) Ne-sagriexih, i-u-xaloſtieh pribiua ocho moie.
(3) Oslobodi mene gospodine, i-poſtaui mene blisu tebe, i-choga
hoch rucha da-se erue ſuprotiu menie. (11) Dni moi minuxe, misli
l. 126a moie rasparxane ieſsu, mucechi ſarçe | moie: (12) Noch obrati-se
u-dan, i-ioxte po-tamnoſti ufam ſuietloſt. (13) Acho uſtarpim,

[1] grieškom mj. skupilo je, congregavit, cksl. събра;
[2] grieškom mj. svoje, misericordiam suam;

pachao chuchia moia ieſt, i-u-tamnoſti proſtrieh odar moi. (14) Smradu recho(cho)h: otaç moi ieſi, mati moia, i-ſestra moia çaruom. (15) Gdi-e-dach(i)e[1] cechanie moie, i-uſtarpglienie moie ti iesi gospodine bog moi. ℟. Sgrexuiuchi(u) ia suachi dan i-ne-pochorechi-se, ſtrah od-smarti smuchiuie mene. Jere u-pachlu niedno nie odcupglienie; smilui-se menie boxe, i-spasi mene. ℣. Booxe u-ime tuoie ſpasena mene ucini, i-u-chriepoſti tuoioi oslobodi mene. Jere u pach[lu]. *Le[c]ciũ[n] VIII [Job* 19, 20—27]

(20) COxi moioi, raxciniuxi-se mesa, priliepi-se choſt moia, i-oſtaugliene ieſsu samo uſne ocholo ſuba moieh. (21) Smiluite-ſe menie, ſmiluite-ſe menie, dai-ui priategli moi, iere rucha gospodinoua tegnula-ie mene. (22) Saxto progonite mene chachono bog, i-meſsa moieh nasichiate-se? Tcho-chie meni dati da-ſse upixu gouorenia
l. 126b moia? Tcho-chie meni dati da-se upixu u-libro | (22) penom guosdenom, i-u-pliche(!)[2] oloune, ali xcharpilom da-se isdubu u-ſtieni? (25) Snam ſato da odchupitegl moi xiuij, i-u-napochogni dan i-s-emgli uscharsnuti imam: (26) i-opet obuiat-se-chiu choxom moiom, i-u-mesu momu uidieti-chiu boga [moga]. (27) Choga uidieti imam ia oui, i-oci moie rasgledati-ga hochie, a-ne drugi: Oſtauglieno ieſt ouoi ufanie moie u-chrilu momu. ℟ Spomeni-se od-mene boxe, iere uietar iest xiuot moi. Ni-chie pogledati mene obras couiecij. ℣. I-ne-chie-se uuratiti ocho moie, da-uidi dobra. Ni-chie pogledati. *L[ec]cio VIIII [Job* 10, 19—22].

(18) SAxto is-utrobe isuede mene? chi machar da-bih raxcignien bio da ocho mene ne-uidi. (19) Bio-bih chacho da-niesam, is-utrobe prineſen u-greb. (20) Jedali da malaçtuo dni moieh ne-chie-se ſuarxiti u-chratcho? Puſti dache mene, da-placem malahto boleſt moiu: (21) paruo nego pogiu [; *i ne vratim se*], v-ſemgliu tamnu, i-pochriuenu smartnom maglom: (22) Semglia od neuoglie i-od tamnosti, | . . . .

(Svršetka nema.)

[1] Ubi est ergo nunc praestolatio mea;

[2] gorńe *pliche*, prema grafici rukopisa, treba čitati *plike*, a to je na ovome mjestu sinonim s *„ploča“* u *Ov* i *Of* (isp. str. 62), odnosno s *„plasa“* u *M. Alberti Ofic.* i *B. Kašić Rit.* (isp. Akad. Rječ. s. v. *plasa); plike* je ovdje accus. plur. masc., a sama riječ *plik* vaļada istovetna s riječju 1. *Plik* u *Akad. Rječ.*

II

DUBROVAČKI PSALTIR

Glavni tekst ovoga izdańa uzet je iz *„Hrvatskoga psaltira“ zagrebačke sveučilišne kńižnice (Pz);* defektna mjesta u ńemu dopuńena su iz *„Psaltijera Davidova“ dubrovačke frańevačke kńižnice (Pd).* Varijante uz glavni tekst uzimane su iz *Pd* i iz *„Psalama“ hrvatske biblije o. Bartula Kašića (PK),* varijante uz dopune glavnoga teksta iz *PK.*

U glavnom tekstu zadržana je samo originalna grafika, dok je interpunkcija udešena i tu, kao i u dopunama iz *Pd,* prema interpunkciji u pomenutom Hetzenauerovu izdańu latinskog teksta biblije. Kao u predńem tekstu, tako i ovdje suvišńa slova, slogovi i riječi stavļani su u *oble,* a nadopune teksta u *uglaste zagrade.*

Nasljeduje psaltijer priblagoga Davida kraļa i proroka božijega.

Psalam 1.

Beatus vir etc.

(1) Blascen mux[1], choi nie poxao na suiet od slobnieh,[2] i na putu od griescnichaa nie stao, i na pristoliu od chugee nie sio: (2) Nego-ie u sachonu gospodinouu uoglia[3] gniegoua, i u sachonu gniegouu mislicchie[4] u dne i u nocchi. (3) I biti-cchie chacho daruo,[5] choie usageno iest blisu[6] tecenia od uɔda, choie plod[7] suoi[7] dati-cchie u brieme suoie: I list gniegou necchie odpasti: i suacha choiagodier ucinij, napriedovati-cchie. (4) Ne tachoi slobnij,[8] ne tachoi: nego chacho praah, choi rasmecchie uietar od liza semglie. (5) I sato necchie uscharsnutti[9] slobnij[9] na suud: ni griescnizi na suiet[10] od prauednieh. (6) Sascto snao-ie gospodin puut od prauednieh: i puut[11] slobnieh[11] poghinuti-cchie.

PK: [1] čovjek; [2] otišao u sfjetu od nemilijeh; [3] hoća; [4] će razmišļati; [5] stabar; [6] uz; [7] voće sfoje; [8] nemili; [9] se podignuti nemili; [10] u zboru; [11] putovanje od nemilijeh.

Psalam 2.

Quare fremuerunt gentes etc.

(1) Zašto[1] skržitaše[1] narodi, i puci mislili je*s*u taštinu[2]? (2) Staše se[3] kraļevi od zemļe, i vladaoci[3] skupiše se[3] ujedno suprotiva[4] gospodinu[5] i suprotiva Isukrstu[5] ńegovu. (3) Rastrgnimo zavezaje[6] ńih: i odvrzimo od nas jaram ńih. (4) Koji pribiva na nebesijeh narugati se će[7] ńimi: i gospodin pogrdjeti će[8] ńih. (5) Tadaj govoriće ńimi u rasrčbi[9] svojoj, i u gńijevu svomu smesti će[10] ńih. (6) Ja zato postavļen je*s*am kraļ vrhu Siona gor*e* svete ńegove, pripovijedajući zapovijed ńegovu. (7) Gospodin reče meni: Sin moj jesi ti, ja danaska porodih tebe. (8) Pitaj[11] od mene, i daću tebi narode djedinu[12] tvoju, i gospodstvo[12] tvoje kraje od zemļe. (9) Vladati ćeš ńih šibikom gvozdenom, i kakoto sud od gńile[13] razbiti ćeš[13] ńih. (10) I sada kraļi razumjejte: naučite-se koji sudite zemļu. (11) Služi*te* gospodinu u strahu: i radujte[14] se ńemu s trešńom.[14] (12) Primi*te*[15] nauk da se kadgodi ne rasrči gospodin, i da saginete[16] s puta pravoga.[17] (13) Kada se bude raždeći[18] u kratko rasrčba ńegova, blaženi svikolici, koji se u*f*aju[19] u ńega.

[1] Čemu se uzbuniše; [2] tašta; [3] sastaše se; [3] poglavice pokupiše se; [4] suproć; [5] i suproć prstu; [6] uze; [7] posmjehovati će se; [8] će se porugati; [9] srčbi; [10] smućevati će; [11] Prosi; [12] djedinstvo tvoje i posfojstvo; [13] lončara skrasiti ćeš; [14] uzradujte se ńemu s trepetom; [15] zagrlite; [16] poginete; [17] pravoga; [18] užeći; [19] uzdaju.

Psalam 3.

Domine quid multiplicati sunt etc.

(2) Gospodine zašto[1] se uzmnožili jesu koji cvijele[2] mene? mnozi se uzdvižu[3] suprotiva meni. (3) Mnozi govore duši mojoj: Nije

spasenja ńemu u bogu ńegovu. (4) Ti zatoj gospodine primitel̦ moj jes*i*: slava moja, i uzvisitel̦ glave moje. (5) Glasom mojijem gospodinu vapih: i usliša mene s gore svete svoje. (6) Ja zadrijemah,[4] i zaspao jesam[4]: i ustah, zašto gospodin primi mene. (7) Neću se boj*a*t*i* tisuća puka optekućega[5] mene: dvigni se[6] gospodine, sahrańena me učini bože moj. (8) Zašto si ti izbio svekolike[7] su*p*rotivnike[7] moje bez uzroka: zube od grješnik*a* smrvio si.[8] (9) Gospodinovo je spasenje: i vrhu puka tvoga blagosov tvoj.

[1] što; [2] progone; [3] podižu; [4] sam spao, naspao sam se; [5] obkružećega; [6] podigni se; [7] sfe suprotioce; [8] si skršio.

Psalam 4.

Cum invocarem etc.

(2) Kada zazvah usliša mene bog od pravde moje: u nevol̦i[1] oslobodio si[1] mene. Smiluj se[2] meni, i usliši molitvu moju. (3) Sinovi čovječi[3] dokle ste teška srca? zašto l̦ubite taštinu, i ištete l*a*ž? (4) Znajte je*r*e je uzvisio[4] gospodin svetoga[4] svoga: gospodin uslišati će mene kada budem[5] zaupiti[5] k ńemu. (5) Rasrčite se, i nemojte sagriješ*iti*: koja govorite u srcijeh vašijeh, i u odrijeh vašijeh skrušite se.[6] (6) Posvetite posvetilište od pravde, i u*f*ajte se u gospodina; mnozi govore: Tko je ukazao na*mi* dobra? (7) Zlamenovana jest[7] vrhu nas svjetlos obraza tvoga gospodine: dao[8] si rados[8] u srce moje. (8) Od ploda ž*ita*,[9] vina, i ulja *[sfoga]* uzmnožili se jesu. (9) U miru istomu spati ću, i pribivati ću[10]; (10) Je*r*e ti gospodine posobnijem[11] načinom[11] u u*f*anju postavio[12] si mene.

[1] tugovanju si razširio; [2] Pomiluj; [3] čovječanski; [4] zamjera učinio gospodin sfeca, mirificavit Dominus sanctum; [5] uzbudem vapiti; [6] pokajte se; [7] zapečaćena je; [8] podao si vesel̦e; [9] pšenice; [10] počivati ću; [11] posobito; [12] ustanovitio.

Psalam 5.

Verba mea etc.

(2) Riječi moje ušima primi gospodine, razumjej vapjenje moje. (3) Nastoj[1] glasu molitve moje, kral̦u moj i bože moj. (4) Je*r*e ću tebe mol*iti*: gospodine u jutro ćeš uslišati glas moj. (5) U jutro stati ću prid tobome *[i gledati ću]*: jere[2] bog ne hoteći zlobu ti jes*i*.[2] (6) Neće pribivat*i*[3] polak tebe zlobnik: ni će stati[4] nepravedni prid očima tvojijemi. (7) Nenavidio si svijeh, koji dje*l*uju zlobu: pogubiti ćeš svijeh, koji govore l*a*ž. — Čovjeka od krvi i podhibna pogrditi će[5] gospodin: (8) Ja zato u mnoštvu milosrđa tvoga. Uljesti ću u kuću tvoju: pokloniti se ću[6] u crkvi svetoj tvojoj u strahu tvomu. (9) Gospodine privedi[7] mene u pravdu tvoju: cijeć neprijatel̦*a* mojijeh ispravi prid licem[8] tvojijem put moj. (10) Jere nije u ustijeh ńih istine: srce ńih tašto jest. (11) Greb otvoren jest grlo ńih, jezici svojijemi podhibno čińahu sudi ńih bože. Jeda[9] padu od misli[9] svojijeh, po mnoštvu[10] zlob*a* ńih izagni[11] ńih, zašto su razrabijali[12] tebe gospodine. (12) A da[13] se vesele svi, koji se u*f*aju u tebe, u vijek radovati se će: i pribivati ćeš u ńih.

I slaviti će se u tebi svi, koji l̦ube ime tvoje, (13) zašto ti blagosovićeš pravednomu.[14] Gospodine, kakotò štitom[15] dobre vol̦e[15] tvoje krunio si nas.

[1] slišaj; [2] ere si ti bog ne hteći opačinu; [3] stanovati; [4] pribivati; [5] pomrziti ćeš; [6] poklańati ću se; [7] vodi; [8] obrazom; [9] Neka otpadu od mišl̦enja; [10] množi; [11] proždeni; [12] razdražili; [13] neka; [14] pravednomu; [15] štitem od dobre hoće.

Psalam 6.

Domine ne in furore tuo etc.

(2) Gospodine nemoj[1] u gńijevu tvomu karat*i* mene, ni u rasrčbi tvojoj kastigat*i*[1] mene, (3) Smiluj se[2] meni[2] gospodine je*r*e nemoćan jes*am*: ozdravi mene gospodine je*r*e smućene jes*u* kosti moje. (4) I duša moja smućena jest veoma[3]: ma[4] ti gospodine dokle (ćeš cknjeti ozdraviti me)? (5) Obrati se gospodine, i oslobodi[5] dušu moju: sahrańena mene učini cijeć milosrđa tvoga, (6) Je*r*e nije u smrti koji spomenan jest[6] od tebe: a u paklu tko će hvaliti[7] tebe? (7) Trudio sam u piha*nj*u[8] momu, o*p*rati ću svaku noć odar[9] moj: suza*mi* mojijema postel̦u moju politi ću. (8) Smutilo se jest od rasrčbe[10] oko moje: postarah se me*đ*u svijemi neprijatel̦i mojijemi. (9) Dijelite se[11] od mene svi koji dje*l*ujete zlobu: je*r*e je uslišao gospodin glas plača moga. (10) Uslišao je gospodin mol̦enje moje, gospodin molitvu moju primio je. (11) Jeda[12] se zasrame i smetu veoma svikolici[12] neprijatel̦i moji: jeda[13] se obrate i zasrame[13] brzo.

[1] u gnivu tvomu ne pokaraj mene, ni u srčbi tvojoj ne pedepsaj; [2] pomiluj mene; [3] vele; [4] ali; [5] otmi; [6] se spomenuje; [7] spovidati; [8] jaukanju; [9] postel̦u moju; [10] gniva; [11] Otidite; [12] Zasramili se i smutili se veoma sfi; [13] obratili se i zasramili se.

Psalam 7.

Domine deus meus etc.

(2) Gospodine bože moj u tebe sam se u*f*ao: sahrańena[1] učini mene[1] od svijeh progońenik*a*[2] mojijeh i oslobodi mene. (3) Da kadgodi ne uhvati[3] kako lav dušu moju, odkle nije tko će odkupi*ti*, ni tko će sahrańena učini*ti*. (4) Gospodine bože moj ako sam učinio ovo, i ako je zloba u rukah mojijeh. (5) Ako sam *v*ratio onijem[4] koji *v*raćaju[4] meni zla, da bih[5] pao dostojno od neprijatel̦a mojijeh taštan.[5] (6) Da bi progno[6] neprijatel̦ dušu moju, i da[7] bi uhitio, i potlačio[7] na zemlji život moj, i slavu moju u pr*a*h da bi doveo. (7) Dvigni se[8] gospodine u rasrčbi[9] tvojoj: i uzvisi se na granicah[10] od neprijatel̦a mojijeh. I dvigni se[8] gospodine bože moj u za**[Pz]**-pouiedi choiu-si ſapouidio: (8) i-schupxtina[1] od puochà[1] obtechichie[2] tebe. I çiech oue[3] na-uisocho-se uurati: (9) gospodin ſudi puch.[4] Sudi mene gospodine po-praudi[5] moioi, i-po-cistochi[6] moioi uarhu mene. (10) Rascinit-ſe-chie[7] ſloba od grieha,[8] i-isprauiti-se-chie[9] prauednoga, ixtuchi[10] sarça i-plechi[10] boxe. Prauedna (11) pomoch moia od gospodina, chij spasene[11] cini praue[12] ſarça. (12) Bog

ſudaç prauedan, iachi, i-uſtarpien[13]: ieda-ſe rasarcuie[14] suachi dan? (13) Acho *obragieni*[15] ne budete,[15] mac[16] ſuoi targnuti-chie[16]: luch ſuoi napeo-ie, i-priprauio[17]-ie gniega. (14) I-u-gniem-ie priprauio sude od smerti, strielle suoie goruchiem pripraui.[18] (15) Ouo[19] poraga nepraudu: ſacela[20]-ie boleſt, i porodila[20]-ie slobu. (16) Iesero[21] otuori, i-isdube gniega: i-upade u-iamu, choiu ucini.[21] (17) Obratiti-ſe-chie boleſt gniegoua u-glauu gniegouu: i-u[22]-tieme[23] gniegouo[23] sloba gniegoua slieſti[24]-chie. (18) Ispouidie[ti][25]-se-chiu gospodinu[25] po-praudi gniegoui: i-pieti[26]-chiu imenu gospodinouu[27] uixgniemu.[27]

[1] sahrani mene; [2] progoniteļa; [3] ugrabi; [4] vraćajućijema; [5] dostojno ću odpasti tašt od; [6] Progonio; [7] uhitio i potlačio; [8] ustani; [9] srčbi; [10] krajinah. **Pd i PK:** [1] **d** skup od puka, K skupština od pukova; [2] obkružiti će; [3] **d** ovogaj skupa; [4] puke; [5] **d** pravednosti; [6] **K** pravednosti; [7] **K** satrti će se; [8] grješnika; [9] ispraviti ćeš; [10] iskusavajući srca i unutrńa, **K** iziskujući srca i bedre, scrutans corda et renes; [11] **K** sahrańene; [12] **d** pravedne; [13] **K** trpeći; [14] **d** se će rasrčevati, **K** to li se srči u svake dnevi; [15] se ne budete obratiti; [16] **K** mačem će svojijem trgnuti; [17] **K** spravio ga je; [18] **d** učini, **K** je sačinio; [19] **d** evo, **K** eto; [20] **K** začeo, porodio; [21] **K** jamu je otvorio i izdubao je ńu, i upao je u jamu, koju je učinio; [22] **d** na; [23] **K** vrh ńegov; [24] **K** će... siti; [25] **d** Hvaliti ću gospodina; [26] **K** pjevati ću; [27] **d** gospodina privišńega, **K** gospodina privisokoga.

Psalam 8.

Domine dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in vniversa terra!

(2) GOspodine gospodine nax, cholicho pri|cudno[1] ieſt ime tuoie po-suoi semgli! Saxto[2] usuixeno[2] ieſt uelicanſtuo tuoie, uarhu nebes.[3] (3) Is-uſta od mladienaça[3] i-sisaiuchieh suarxio iesi hualu[4] radi[5] nepriateglia tuoieh da raxcinix nepriateglia i-suprotiuiteglia.[6] (4) Saxto-chiu uidieti nebesa tuoia, diela od parſta tuoieh: mieſeç i-suiesde, che tij ieſſi osnouao.[7] (5) Scto ieſt clouiech, da-ſi[8] spomenan[8] od gniega? ali sin clouiecanschi, saxto pohodix gniega? (6) Suixio[10] si gniega mallo magnie od-angella, slauom i-caſtiu chrunio-si gniega: (7) i-poſtauio-si[11] gniega suarhu diella od rucha tuoieh. (8) Jere-si[12] podloxio pod noge gniegoue, ouçe i-uoloue svecholiche: i-ioxte[13] schote poglsche.[13] (9) Ptiçe nebesche,[14] i-ribe morsche,[14] choie priehode[15] rasputia morscha.[15] (10) Gospodine gospodine nax, cholicho pricudno ieſt ime tuoie po-suoi[16] semgli!

[1] **d** čudno, **K** zamjerno; [2] **K** Jere se je uzdignulo; [3] nebesa; [3] **K** dičice; [4] **K** pohvalu; [5] **K** cijeć; [8] osvetiteļa; [7] **K** utemeļio; [8] **K** se spomeńuješ; [9] **d** tere, **K** ere; [10] snižio si; gorńe »**Suixio**« prepis. griješka mj. »**snixio**«; [11] **d** naredio si; [12] **d** Sfaka si, **K** Sfa si; [13] **d** izvan togaj i skote od poļa, **K** i saviše i živine od poļa; [14] **K** od neba, od mora; [15] **d** hode po putijeh od mora, **K** hode po rasputjijeh morskijeh; [16] **K** sfoj kolikoj.

Psalam 9.

Confitebor tibi domine in toto chorde meo: nar[r]abo omnia mirabilia tua.

(2) ISpouiedam-se-chiu[1] tebie[1] gospodine sa[2]-suiem sarçem moiem[2]: schasati-chiu[3] sua[4] cudesa[5] tuoia. (3) Radouati[6]-se-chiu i-ueseliti-se-chiu[6] u-tebie: pieti-chiu[7] imenu tuomu vixgni[8] (4) V-obrachienie[9] nepria **[Pd]** teļa nadzada: obnemoće, i poginuće isprid lica[1] tvoga. (5) Zašto učinio si s*u*d moj[2] i uzrok[3] moj: sio si[4] vrhu pristolja koji sudiš pravdu. (6) Pokaro *si* naro*d*e, i poginu[5] zlobni:[5] ime ńih smrsio[6] si u vijek i vijek vijeka. (7) Neprijateļi[7] pomańkaše od mača napokon[7]: i gradove ńih razuorio(!) si?[8] Poginu[9] uspomena ńih s glasom[10] (8) a gospodin u vijek pribiva.[11] Pripravio je u s*u*du pristolje svoje: (9) i on će sudi*t*i svu[12] zemļu u pravednosti,[12] sudiće puke u pravdi. (10) I učinio jest gospodin utočište ubogomu: pomoćnik u potrjebah[13], i u pečali[13]. (11) I u*f*ati će se[14] u tebe koji su pozna*l*i[15] ime tvoje: zašto nijesi ostavio ištućijeh[16] tebe gospodine. (12) Pojte[17] gospodinu, koji pribiva u Sionu: navijesti*t*e me*đ*u naro*d*i nauke[18] ńegove[18]: (13) Zašto iziskujući krv ńih spomenuo se jest: nije zaboravio[19] vapjenje[19] od ubozijeh. (14) Smiluj se meni gospodine: viđ[20] umiljenje[21] moje od neprijateļ*a* mojijeh. (15) Koji uzvisuješ mene od vrat*a* smrti, neka[21] navijestijem (!) svekolike[22] hvale[22] tvoje na vratijeh kćere od Siona. (16) Veseliću se[23] u spasenju tvomu: ogreznuli je*s*u[24] narodi u pogubļenju[25], koje su učini*l*i. U očce ovo, koje su skri*l*i, uveznu*l*a jest noga ńih. (17) Poznati će se[26] gospodin s*u*de čineći: u dje*l*ijeh ruk*a* svojijeh uveznuo jest[27] grješnik. (18) Jeda[28] se obrate[28] grješnici u pakao, svi naro*d*i koji zabivaju boga. (19) Zašto neće napokon[29] zaboravļen bi*t*i ubogi[29]: ustrpļenje od ubozijeh neće poginuti napokon[30]. (20) Ustani gospodine, da[31]-se ne krijepi čovjek: neka-se s*u*de[31] naro*d*i prid licem tvojijem: (21) Naredi[32] gospodine narednika od zakona[32] vrhu ńih: neka[33] poznaju naro*d*i da *s*u ļudi. **[Psalmus X secundum Hebraeos]:** (1) Zašto[1] si gospodine pošao[1] daleko, pogrđuješ[2] u potrje*b*ah, i u pečali[2]? (2) Kada[3] se oholi opaki[4], ražiže se[5] ubogi: uveznuju[6] u svjetijeh, koje[6] misle. (3) Zašto je pohvaļen grješnik u požudah[7] od duše svoje: i nepravedni[8] blagosovļen je[8]. (4) Razdražio je gospodina grješnik, po mnošt[v]u od rasrčbe[9] svoje neće iska*t*i (kastiganja). (5) Nije boga prid licem ńegovijem: izgnušeni[10] jesu p*u*ti ńegovi u svako brijeme. Dvižu se s*u*di[11] tvoji isprid lica[11] ńegova: svijem neprijateļem svojijem gospodovati će. (6) Reče[12] zato[12] u srcu svomu: neću se ganuti[13] iz ro*d*a u rod[13], beza zla. (7) Koga kletava[14] usta puna jesu, i grkosti, i podhibnosti: pod jezikom ńegovijem trud i boljezan[15]. (8) Sjedi s[16] prešalistijeh s bogatijemi u skrovnijeh, da zakoļe[16] pravednoga. (9) O*č*i ńegove na ubogoga gledaju[17], preši[18] u skrovnu[18], kako lav u spi*l*i[19] svojoj. Zasijeda da uhiti[20] ubogoga: uhvatiti ubogoga kada[21] primamļuje[21] ńega. (10) U očcu svomu poniziti će ńega, prignuti će sebe, i pasti će kada[22] bude gospodova*t*i ubozijem[22]. (11) Re*č*e zato u srcu svomu: zabio je bog, obratio[23] je

lice svoje da ne vidi napokon[23]. (12) Ust*an*i gospodine bože, i[24] neka se uzvisi[24] ruka tvoja: ne zaboravi[25] se od ubozijeh[25]. (13) Radi[26] če*s*a rasrči zlobni[26] boga? re*č*e zato u srcu svomu: neće iskati (o*s*vetu). (14) Vidiš, zašto ti trud i boljezan razmišļaćeš[27]: da pridaš ńih u ruke tvoje. Tebi ostavļen jest ubogi: siroti ćeš ti bi*ti* pomoćnik. (15) Satri[28] mišnicu[28] od grješnika i od zlobnoga: iskaćeš grijeh ńegov, i neće se na*ći*. (16) Gospodin *će* kraļeva*ti* u vijek, i u vijek vijeka: poginuti ćete naro*di* iz zemļe ńegove. (17) Želenje[29] od ubozijeh uslišao[30] je gospodin: pripravļenje od srca *[ńih]* ču(o)lo je uho tvoje. (18) Sudi[31] siroti i umiļenomu[32], neka[33] ne pristavļa unaprijed uzmnožati se[33] čovjek vrhu zemļe.

[1] **d** Hvaliću tebe, **K** Spovijedati ću tebi, gorńe **Ispouiedam - se - chiu** prepisivačka griješka mj. **Ispoviedati - se - chiu**; [2] **K** u sfemu srcu momu; [3] **K** pripovidati ću; [4] **d** svakolika; [5] **K** zamjerna; [6] **K** Veseliti ću se i uzradovati ću se; [7] **K** pjevati ću; [8] **d** privišńi, **K** privisoki; [9] **d** obraćajući, **K** U zavraćenju. **PK:** [1] obraza; [2] tvoj, iudicium meum; [3] razlog, causam; [4] posadio si se; [5] poginuo je nemili; [6] razmrsio; [7] Neprijateļa pomańkaše mači na sfrhu, Inimici defecerunt frameae in finem; [8] razorio; [9] Pogibla je; [10] sa zvekanjem, cum sonitu; [11] stoji; [12] okoliš od zemļe u upravnosti, orbem terrae in aequitate; [13] u prigodah, u tugovanju; [14] ufali, sperent, cksl. да оупвають; [15] znaju, noverunt; [16] išćuće; [17] začinajte, psallite, cksl. поите; [18] namišļinja ńegova; [19] zabio vikanje; [20] pogledaj poniženstvo; [21] da; [22] sfe pohvale; [23] uzradovati ću se; [24] zabili su se, infixae; [25] poginutju; [26] Biti će poznan; [27] bi uhićen; [28] Obratili se, convertantur; [29] dosfrhe biti zabitje ubogoga, in finem oblivio erit pauperis; [30] do sfrhe; [31] ne pokrijepio se človjek, sudili se; [32] Postavi gdne korrigiraj narednika od zakona; [33] da znadu narodi ere su ļudi; **Ps. X secund. Hebr.:** [1] Čemu si gne odstupio; [2] ne haješ u prigodah, u tugovanju; [3] dokle; [4] nemili; [5] užiže se; [6] uhićeni su u sfjetijeh, kojijemi, comprehenduntur in consiliis quibus cogitant, cksl. оувѣзають в светехь еже помишлають; [7] želah; [8] nepravi je blagosivļan; [9] srčbe; [10] okaļani; [11] sudjenja tvoja od obraza; [12] Erbo je rekao; [13] krenuti od porođenja do porođenja; [14] kletve, maledictione; [15] polest (!); [16] u zasjedaštijeh s bogaci u potajnijeh, da pogubi pravednoga, sedet in insidiis cum divitibus in occultis, ut interficiat innocentem; [17] se obziraju; [18] zasijeda u »skrievenu«; [19] pećini; [20] uhvati; [21] dočijem poteže; [22] budući gospodovao vrh ubozijeh; [23] odvratio je obraz sfoj da ne gleda do sfrhe; [24] uzvišila se; [25] ne zabudi uboge; [26] Radi šta je dražio nemili; [27] razmišļaš, consideras; [28] Skrši mješicu; [29] Požeļenje; [30] uslišio; [31] Odsudi; [32] sniženomu; da ne prilaga uzveličiti se.

Psalam 10.

In domino confido etc.

(2) U gospodina se u*f*am[1]: kako[2] govorite duši mojoj: Prijedi[3] na goru kako vrabac? (3) Zašto[4] evo[4] grješnici napeše[5] l*u*k, pripraviše[6] strijele svoje u trkaču[7], da ustrijele u tmi[8] pravedne srca.[8] (4) Zašto[9] koja si svršio, razuorili(!)[10] su: pravedni zato[11] što je učinio? (5) Gospodin je u crkvi svetoj svojoj, gospodin na nebesijeh pristolje ńegovo: Oči ńegove na ubogoga pogledaju: trepavice[12] ńe-

gove ispituju sinove čovječje[13]. (6) Gospodin upraša[14] pravednoga i nepravednoga[15]: tko zato ļubi nepravednos[16], nenavidi dušu svoju. (7) Daždiće vrhu grješnik*a* tonote[17]: ogań, [i] sumpor, i vjetar morski[18] dio je od čaše ńih. (8) Zašto pravedan je gospodin i pravde je ļubio[19] pravednos[20] vidje*l*o je lice ńegovo[20].

[1] uzdam; [2] kojijem načinom; [3] projdi; [4] Ere eno; [5] napeli su; [6] spravili su; [7] trkesu (»terkessu«); [8] tmastu prave srcem; [9] Jerbo; [10] razorili; [11] tad; [12] obrve, (marg.: trepavice); [13] od ļudi; [14] ispituje; [15] nemila; [16] krivinu; [17] očca; [18] od grmļavina; [19] obļubio; [20] upravnost je gledao obraz ńegov.

Psalam 11.

Salvum me fac domine etc.

(2) Spasena[1] mene učini gospodine, zašto je pomańkao sveti:[2] je*re*[3] pomańka*le* je*su*[3] istine od sinova čovječijeh[4]. (3) Taštine[5] govor*i*li je*s*u svaki iskrńemu svomu: usne vuhve*ne*[6], u srcu i srcem govori*li* je*s*u. (4) Je*da*[7] zagubi[7] gospodin svekolike usne podhibne[8] i jezik[9] mnogogovorļiv[9]. (5) Koji rekoše: jezik[10] naš uzvisićemo[10], usne naše od nas je*s*u, tkó naš gospodin jest? (6) Radi nevoļe[11] od potrjebnijeh[11], i uzdisanja od ubozijeh sada ću usta*ti*, govori[12] gospodin. Postaviću u spasiteļa[13]: nauzdano ću čini*ti* u ńemu. (7) Govorenja[14] gospodinova, govorenja[14] čista: srebro ogńem iskušeno, provano[15] od zemļe očišćeno sedamkrat. (8) Ti gospodine sahranićeš nas: i sbļudićeš(!)[16] nas od roda[17] ovogaj u vijek. (9) Uokolo zlobni[18] hode: po visini tvojoj uzmnožio si sinove čovječje.

[1] Sahrańena; [2] sfetac; [3] erbo su se smańkale; [4] človječanskijeh; [5] tašta; [6] podhibne; [7] Razvrgao, disperdat; [8] himbene; [9] jezjek (!) mnogorječac; [10] jezjek ćemo naš uzveličati; [11] siromaštva potrebnijeh; [12] veli; [13] spasenju; [14] Besjedenja; [15] scijeńeno; [16] začuvati ćeš; [17] naroda; [18] nemili.

Psalam 12.

Usquequo domine etc.

(1) Dokle-se[1] gospodine zaboravļaš[1] od mene do konca[2]? dokle obraćaš[3] lice[3] tvoje od mene? (2) Dokle ću stavļati svjete u duši mojoj, boljezan u srcu momu po[4] dnevi? (3) Dokle će se uzviševa*ti*[5] neprijateļ moj vrhu mene? (4) pogledaj[6], i usliši mene, gospodine bože moj. Prosvijetli oči moje da nigdar ne zaspim u smrti: (5) neka[7] nigdar ne reče[7] neprijateļ moj: dobio sam[8] su*p*rotiva ńemu. Koji progone[9] mene, veseliće se[9] ako se krenu*ti* budem: (6) ja zato u milosrđe tvoje u*f*ao sam. Radovaće se[10] srce moje u spasiteļu[11] tvomu: pjeti ću[12] gospodinu koji je dobra dao[13] meni, i pjeti ću[14] imenu gospodina privišńega.

[1] zabivaš; [2] sfrhe; [3] li odvraćaš obraz; [4] priko; [5] uzdizati; [6] Obazri se; [7] Da kadgod ne reče; [8] Primogoh; [9] nevoļe mene, uzradovati će se; [10] uzradovati će se; [11] spasenju; [12] spjevati ću; [13] podaje; [14] uspjeti, psallam, cksl. вспою.

Psalam 13.

Dixit insipiens in corde suo etc.

(1) Reče bezumni[1] u srcu svomu: nije boga. Rasčińeni[2] jesu, i pogrđeni jesu u naucijeh[2] svojijeh: nije[3] tko bi učinio dobro, nije deri do jednoga[3]. (2) Gospodin s nebesa pogledao je vrhu sinova čovječijeh[4], da vidi jeli razumnik[5], ali iskalac[5] boga. (3) Svi su sašli, zajedno nekorisni učińeni jesu: nije tko bi učinio dobro, nije deri[6] do jednoga[6]. Grob otvoren jest grlo ńih, jezici svojijem podhibno[7] čińahu: ijed[8] od neposkoka pod usnami ńih. Kojieh usta prokletava puna jesu i grkosti: hrle[9] su noge ńih na prolitje[10] od krvi. Boljezan[11] i neblaženstvo[11] u putijeh ńih, i put od mira ne poznaše: nije strah boži prid očima ńih. (4) Neće[12] li poznati svikolici[12] koji djeluju zlobu[13]: koji proždiru puk moj kako jestojsku[14] od kruha. (5) Boga ne zazvaše, ondje se tresijahu[15] od straha, gdje ne bješe straha. (6) Zašto gospodin u narodu pravomu[16] jest, svjet od ubogoga[17] pogrdiste[17]: jere gospodin ufanje ńegovo jest. (7) Tko će dati iz Siona spasenje Izraelu? kada bude[18] obratiti[18] gospodin sužanstvo puka svoga, obeseliće se[19] Jakob, i radovaće se[19] Israel.

[1] ludjak; [2] Štetiše se i mrzeći se učiniše u namišļenijeh, cksl. растаеше се и омразише се в начинанихъ; [3] nije koji čini dobro, nije ni cigli jedan, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum; [4] ļudskieh; [5] razumjejući ili ištući, intelligens, aut requirens, cksl. разоумевае или взискае; [6] cigli nijedan; [7] himbeno; [8] otrovi; [9] brze; [10] »prolietje«; [11] Skrušenje i nečesnost, contritio et infelicitas, cksl. скроушение и страсть; [12] Toli ne će poznati sfi; [13] opačinu; [14] jezbinu; [15] trepetaše; [16] pravednomu; [17] potrebna smetoste; [18] uzbude odvratiti; [19] uzradovati će se J. i veseliti će se I., cksl. взрадоует се . . . и взвеселит се.

Psalam 14.

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo? etc.

(1) Gospodine tko će pribivati u pribivalištu tvomu? ali tko će počivati na gori svetoj tvojoj? (2) Tko[1] ulazi bez grijeha, i čini pravednos[1]: (3) Tko[2] govori istinu u srcu svomu, tko[2] nije učinio himbu[3] jezikom svojijem. Nije učinio iskrńemu svomu zlo, i osramoćenje nije primio suprotiva iskrńijem svojijemi. (4) Na ništor doveden jest prid licem ńegovijem zlobnik: bojeće se zato gospodina slavi. Tko[4] se kune[4] iskrńemu svomu, i ne vara ga, (5) tko pjeneza svoga nije dao na kamatu, i darove vrhu pravednoga nije uzeo: Tko[3] čini ova, neće se krenuti u vijek.

[1] Koji grede bez omrčenja, i djeluje pravdu; [2] koji; [3] varku; [4] koji se zaklina.

Psalam 15.

Conserva me domiue etc.

(1) Sahrani mene gospodine zašto sam ufao u tebe. (2) Rekoh gospodinu: bog moj jesi ti, zašto od dobara mojijeh ne imaš potrjebu. (3) Svetijem, koji su u zemļi ńegovoj, učini čudnovata[1] sva hotjenja moja u ńih. Uzmnožile se jesu nemoći [*ńih*]: potomtogaj[2]

utekoše se[2] (bogu). (4) Neću skupiti[3] zbora ńih[3] od krvi: ni ćuspomenan[4] biti[4] od imena ńih usnami mojijemi. (5) Gospodin je dio od djedinstva[5] moga[5], i od čaše moje: ti si, koji ćeš vratiti djedinstvo[6] moje[6] meni. (6) Dijeli[7] iskočiše meni među drazijemi: i zato djedinstvo moje drago jest meni[7]. (7) Blagosoviću gospodina, koji je dao[8] meni razum[8]: i vrhu[9] togaj deri[9] do noći pokaraše[10] mene bedre moje. (8) Prizirah[11] gospodina prid licem mojijem vazda: zašto je ob desnu meni, da se ne krenem. (9) Radi[12] ovogaj obeselilo[12] se je srce moje, i obradovo[13] se je jezik[13] moj: i vrhu[14] togaj[14] i put moja počinuće[15] u ufanju. (10) Zašto nećeš ostaviti dušu moju u paklu: ni ćeš dati svetomu[16] tvomu vidjeti rasčińenje[16]. Poznane[17] si meni učinio pute od života, napunićeš mene veselja licem[18] tvojijem: naslađenja u desnici[19] tvojoj deri[20] do konca.

[1] zamjerna; [2] za tezijemi se pospješiše; [3] pokupiti skupišta ńihova; [4] sespomenuti; [5] didine moje; [6] djedinu moju; [7] Konopi dopadoše meni u izvrsnijeh, erbo djedina moja izvrsna je meni; [8] meni podao razumak; [9] saviše i tja; [10] vječbale su, (marg.: pokarale su), increpuerunt, cksl. показа ме оутроба моѣ; [11] prigledah; [12] Cijeć ovega veselilo; [13] uzradovo se je jezjek; [14] saviše; [15] počivati će; [16] da sfetac tvoj pogleda sagńijenje, sanctum tuum videre corruptionem; [17] očitne; [18] s obrazom; [19] desnoj; [20] tja.

Psalam 16.

Exaudi domine iustitiam meam etc.

(1) Usliši gospodine pravdu moju: razumjej[1] moļenje[1] moje. Ušima primi molitvu moju, ne u usnah vuhvenijemi[2]. (2) Da[3] od lica tvoga sud moj izide: da oči tvoje vide pravednosti[3]. (3) Iskusio si[4] srce moje, i pohodio ga si u noći: ogńem si mene provao[5], i nije se našla u meni zloba[6]. (4) Da ne govore usta moja djela ļudska[7]: cijeć[8] riječi usta tvojijeh ja sam sačuvao[9] pute trudne[9]. (5) Svrši hođenja[10] moja u putijeh[10] tvojijeh: da se ne budu[11] krenuti stupaji moji[11]. (6) Ja sam vapio, jere si uslišao mene bože: prikloni[12] uho tvoje meni, i usliši riječi moje. (7) Učini[13] čudnovata[13] milosrđa tvoja koji spasene[14] činiš ufajuće u tebe. (8) Od protivnika[15] desnici tvojoj sbļudi[16] mene, kako zenicu od oka. Pod sjenom od krila tvojijeh zaštiti[17] mene: (9) od lica[18] zlobnieh[18] koji su mene uvrijedili[19]. Neprijateļi moji dušu moju obujmiše[20], (10) prjetilost[21] svoju zatvoriše[21]: usta ńih govorila jesu oholas. (11) Izgoneći[22] mene sada obujmiše[20] mene: oči svoje postaviše[23] obratiti na zemļu. (12) Primiše[24] mene kako lav pripravļen[25] na lov[25]: i kako štenac[26] lavov[26] pribivajući u skrovenijeh[27]. (13) Dvigni se[28] gospodine, prjeteci ńega, i potlači[29] ńega: otmi[30] dušu moju od zlobnoga[31], mač tvoj (14) od neprijateļa ruke tvoje. Gospodine od malijeh od zemļe razdijeli ńih u životu ńih: od skrovenijeh[32] tvojijeh napuńena[33] jest utroba[33] ńih. Nasitili se jesu sinovom: i ostaviše ostatke svoje malahnijemi[34] svojijem[34]. (15) Ja zato[35] u pravdi ukazaću se[36] licu tvomu i nasitiću se kada se bude ukazati slava tvoja.

[1] pogledaj pomoļenje; [2] podhibnijeh; [3] Od lica tvoga izišao sud moj: oči tvoje vidile upravnosti; [4] Kušao si; [5] iskusio; [6] opačina; [7] od ļudi; [8] radi;

[9] pazio pute tvrde: [10] postupaje moje u rasputijeh; [11] krenu stope moje; [12] prigni; [13] ukrasni (marg.: zamjerna učini), mirifica; [14] sahrańene; [15] opjeručijeh se; [16] sačuvaj; [17] pokrij; [18] obraza nemilijeh; [19] žalostili; [20] su obkružili; [21] salo sfoje zatvorili su (marg.: zaklopili su); [22] Odmećući; [23] odlučiše; [24] ugrabiše; [25] spravan na grabšu; [26] štenac lavov; [27] skrovištijeh; [28] Podigni; [29] iskorijepi; [30] izmakni; [31] nemiloga; [32] sakrivenijeh; [33] nadopunio si trbuh; [34] djeci svojoj; [35] tad; [36] ću se prikazati.

Psalam 17.

Diligam te domine fortitudo mea etc.

(2) Ļubiću tebe gospodine jakosti moja: gospodin je utvrđenje[1] moje, i utočište moje, i osloboditeļ[2] moj. (3) Bog moj pomoćnik moj, i ufatiću u ńega. *[Zaštititeļ moj, i rog od sahrańenja moga, i primiteļ moj.]* (4) Hvaleći zazvati ću gospodina: i od neprijateļa mojijeh sahrańen ću biti. (5) Obujmiše[3] mene boljezni smrtne[4]: i potoci[5] nepravedni smutiše[5] mene. (6) Boljezni[6] pakļene obidoše[6] mene: zapriječiše[7] mene zamčice smrtne[7]. (7) U nevoļi[8] mojoj[8] sazvah gospodina, i k bogu momu zaupih[9]: I usliša iz crkve svete svoje glas moj: [i] vapjenje[10] moje prid lice ńegovo, uljeze u uši ńegove. (8) Krenula se **[Pz]** ieſt, i-potreſla[1] ſemglia: odſ[n]ouania od gora ſmutila-se ieſu, i-chrenula-ſe ieſſu, ſaxto rasardio-se ieſt gnim. (9) Vſide dim v-rasarcbi[3] gniegoui: i-ogagn od[4] liça[5] gniegoua rasplameni-se[6]: uglieuglie[7] uxexeno ieſt[7] od gniega. (10) Prignu nebesa i-sliese[8]: i-magla pod-nogami[9]. (11) I-uſide ſuarhu cherubina, i-poletie: poletie ſuarhu chrila[10] uietargnieh[10]. (12) I-postaui tme[11] ſachroui ſuoioi[11], uocholo gniega pribiualixte gniegouo: tmaſta uoda v-oblaçieh od-aera[12]. (13) Od[13] proſuietloſti gniegoue[13] oblaçi minuxe, grad i uglieuie[14] oggnieno[14]. (14) I-uſgiermi[15] ſ-nebesa goſpodin, i-uixgni[16] da glas ſuoi: grad i-uglieuuie[14] oggnieno[14]. (15) I-ſpuſti[17] strielle ſuoie, i-raschasni[18] gnih: munie umnoxi, i-ſmuti gnih. (16) I-uchaſaxe-se istoçniçi[19] uodeni[20], i-uchasana[21] bixe oſnouania ſue ſemglie[21]: Od charagnia tuoga gospodine, o-d-uhnutia[22] duha ſarcbe tuoie. (17) Posla ſ-uisine[23], i-primi[24] mene: i-iſe[25]-me iſ-uoda mnosieh. (18) Oslobodio-ie[26] mene od-nepriategl moieh priiaçieh, i-od-o(g)nieh choi nenauidiexe[27] mene: Saxto uchriepixe-ſſe ſuarhu mene. (19) Nadidoxe[28] mene u-dan uſiloſti[29] moie: i-ucignien ieſt gospodin xtititegl[30] moi. (20) I-isue|de mene na-xirinu: spasena[31] mene vcini, ſaxto hotie mene. (21) I-uuratiti-chie menie gospodin po-praudi moioi, i-po-ciſtochi rucha moieh uratiti-chie menie: (22) Saxto cuuah[32] pute gospodinoue, nieſſam neprauedno[33] ucinio od boga moga. (23) Saxto ſui ſudi[34] gniegoui prieda-mnom[35]: i-praude gniegoue ne-iſagnah od-mene. (24) I-biti-chiu ciſt[36] x-gnime: i-cuuati[37]-se-chiu od-ſlobe[37] moie. (25) I-uuratiti-chie men[i]e gospodin po-praudi moioi: ī-po-ciſtochi rucha moieh prid[38] ocima gniegouiema[38]. (26) *Chadda*[39] ſuetiema suet-chiex biti, i-*chada* si s-muxem prauedniem prauedan-chiex biti: (27) I-*chada*-si ſi isabraniemi isabran-chiex biti: i-*chada*-si ſ-uarliem uaro-chiex biti[39]. (28) Saxto tij[40] puch umiglieni spasen-chiex[40] uciniti: i-oci od oholieh ponisiti-chiex. (29)

Saxto tij prosuietgliuiex luchiernu[41] moiu gospodine: boxe moi prosuietli tme[42] moie. (30) Saxto u-tebi isbauglien[43]-chiu biti od-napaſti[44], i-u-bogu momu priechi-chiu ſid[45]. (31) Bog moi neocaglian[46]-ie put gniegouu[46]: gouorenia[47] gospodinoua oggniez ischuxena: ſaxtitnich[48] ieſt ſuiem uſaniem[48] u-gniega. (32) Saxto tcho-ie bog isuancha[49] gospo|dina? alli tcho-ie bog isuancha[49] boga naxega? (33) Bog chij pripasa mene chriepoſtiu: i-poſtaui ciſt[50] put moi. (34) Chi ſuarxi noge moie chacho od-ieliena, i-na[51]-uisinah[51] poſtaugliaie mene. (35) Chi uci ruche moie na-boi: i-poſtaui, chacho luch mieden, mixçe[52] moie. (36) I-dao-si menie ſaxtitenie od spasenia[54] tuoga: i-desniça tuoia primi mene: I-naucenie[55] tuoie ispraui mene do-chonça[56]: i-nauch tuoi on-chie mene nauciti. (37) Raxirio-si hogenia moia podamnom: i-nieſſu[57]-se rasnemogle ſtupe moie[57]: (38) Progoniti-chiu[58] nepriateglie moie, i-uhuatiti-chiu[59] gnih: i-nechiu-se usuuratiti dochle ne-pomagnchaiu. (39) Oblomiti-chiu[60] gnih, ni-chie mochi ſtati: pasti-chie pod noge moie. (40) I-pripasao-si mene[61] na-boi[61]: i-potlaci[62] usduixuchieh suprotiu meni poda-me. (41) I-nepriateglie moie dao-mi ieſſi plech[63], i-nenauidechieh[64] mene raſagna[64]. (42) Vpixe[65], i-ne|biexe tcho-bi-ih shragnienieh ucinio, gospodinu: i-ne-uſlixa gnih. (43) I-ſmagnchati-chiu[66] gnih, chacho prah prid liçem od-uietra: chacho chao od uliça[67] raxciniti[68]-chiu gnih. (44) Iſbauichiex[69] mene od-suprochgouornicha[70] gluidçchieh[70]: poſtauiti-chiex mene na-glauu od naroda. (45) Puoch, choga ne-posnah, ſluxi me|nie: v-cuueniu uha posluxa mene. (46) Sinoui tugi[71] lagali ieſſu menie, ſinoui tugi[71] uſtarali-se ieſſu, i-ohronuxe[72] od rasputia[73] ſuoieh. (47) Siue gospodin, i blagoſlouien bog moi, i-usuixen-chie biti b^o^g od-spasenia moga. (48) Boxe chij daiex osuete menie, i-podlagax puoch poda-me, obranitegl[74] moi od-nepriateglia moieh gnieunieh[75]. (49) I-od-uſtaiuchieh[76] na-me uſduignuti-chiex[77]-me: od-muxa[78] slobnoga obraniti-chiex[78]-mene. (50) Çiech[79] ouogai ispouidieti-se-chiu[79] tebie u-narodieh gospodine: i-imenu tuomu pieti-chiu[80]. (51) Velicechi[81] spasenia[81] od chr[a]gl[i]a gniegoua, i-cinechie miloſardie charſtu[82] ſuomu dauidu i-ſiemenu gniegouu do-uiecha[83].

[1] utvrdjenstvo; [2] izbaviteļ; [3] obkružile su; [4] od smrti; [5] poplavilišta od opačine smutila su, torrentes iniquitatis, cksl потоци бѣзакониѣ смоутише; [6] Bolesti od pakla obkružile su, cksl. болѣзни адови обидоу; [7] priuhitiše mene očca smrtna; [8] tugovanju momu; [9] zavikah; [10] vika moja; [11] uljezla je u uha ńegova. **Pd i PK:** [1] **K** strese se; [2] **K** temeļi od planina smutili su se i krenuli su se, erbo je rasrčen na ńih; [3] **K** srčbi; [4] **d** isprid; [5] **K** obraza; [6] **K** ražeže se; [7] **K** ugļeni užeženi bješe; [8] **K** side; [9] ńegovijemi, eius; [10] **K** perja od vetara; [11] **d** tamnosti sakrov svoj, **K** tmine skrovište sfoje; [12] **K** od vlage; [13] **d** cijeć svjetlosti prid licem ńegovijem, **K** Radi prosfjetļenja prid licem ńegovijem, Prae fulgore in conspectu eius; [14] **K** ugļeni ogńeni; [15] **d** zagrmje, **K** zagrmio je; [16] d privišńi, **K** privisoki; [17] **d** posla, **K** vrže; [18] rasprša; [19] **d** kladenci, **K** vrela; [20] **K** od voda; [21] **K** i odkriše se temeļi od okoliša zemaļskijeh; [22] **d** od nadahnutja, **K** od raspuhanja; [23] **K** s najvišega; [24] uze; [25] **K** primi; [26] ote; [27] **d** su nenavidjeli, **K** nenavidijahu; [28] pretekoše; [29] **d** od žalosti, **K** od ražaļenja,

afflictionis; [30] zaštititeļ; [31] K sahraṅena; [32] d sam sačuvao, K ere sam pazio; [33] d zlobno, K nemilo; [34] K sudjenja; [35] d prid licem mojijem, K prid pogledom mojijem, in conspectu meo, cksl. преда мною; [36] K neockvrṅen; [37] d čuvati ću mene od nepravednosti, K uščuvati ću se od krivine; [38] d prid licem od oči ṅegovijeh, K prid pogledom od očiju ṅegovijeh, in conspectu oculorum eius, cksl. пред очма его; [39] Sa svetijem svet ćeš biti. I s čovjekom pravednijem pravedan ćeš biti. I s izabranijem izabran ćeš biti, i s opacijem opak ćeš biti, u lat. **Cum** sancto sanctus eris ... redaktor teksta Pz bit će lat. **cum** shvatio kao veznik u značeṅu **kada**, i prema tome naopako »popravio« hrv. tekst; [40] K Ere ćeš ti puka podniženoga sahraṅena; [41] K sfiješnicu; [42] d tamnosti, K tmine; [43] d oslobođen, K ere ću se u tebi oteti; [44] K napastovanja; [45] mir; [46] d neizbrļani puti ṅegovi, K neockvrṅen je put ṅegov, impolluta via eius; [47] K besjedenja; [48] d obraniteļ jest od svijeh ufajućijeh u ṅega, K zaštitnik je oda sfijeh ufajućih u ṅega, protector est omnium sperantium in se, cksl. защитникь есть всемь оупвающимь на нь; [49] d izvan, K osven; [50] K neockvrṅen; [51] d vrhu visina, K vrh višṅijeh; [53] d mišnice, K mješice; [54] K sahraṅenja; [55] d šibika, disciplina; [56] do svrhe; [57] d nijesu obnemogli stupaji moji, K nijesu oslabile stope moje; [58] d Tjeraću; [59] K pohitati ću; [60] Slomiću; [61] d mene krjeposti na boj, K mene na boj krepostju; [62] K spodiskorijepio; [63] d za pleći, K pleća; [64] d nenavidnike moje pogubio si, K nenavidioce moje raspršao si; [65] K vikaše; [66] K skršiti ću; [67] K od ravnica; [68] d smrsiću, K satrti ću; [69] d Oslobodićeš, K Oteti ćeš; [70] d od suprotiva govorenja ļudskoga, K od suprotivština od puka; [71] K tuđinci; [72] K hramali su; [73] d rasputica; [74] osloboditeļ; [75] d rasrdnijeh, K srditijeh; [76] K podižujućijeh se; [77] uzvisi(ti)-ćeš; [78] d od muža nepravednoga oslobodićeš, K od čoveka neprava oteti ćeš; [79] d Cijeć togaj hvaliću, K Zato ću spovijedati; [80] pjesan ću rijeti; [81] d uzmnožajući spasenja, K Uzveličeći sahraṅena, [82] d pomazaniku, K pomazanomu; [83] d deri do vijeka, K tja u vijek.

Psalam 18.

C[a]eli enar[r]ant gloriam dei, ẽ[t] opera manu[u]m eius an[n]ũ[n]ciat firmamentum.

(2) NEbesa nauiextuiu[1] ſlauu boxiu, i-diella rucha gniegouieh nauiextuiu[2] tuardochiu[2] (3) Dan dneui[3] odregiuie[3] riec, i noch(i) nochi nauiextuie[4] snanie.[4] (4) Nieſſu gouorila,[5] ni-recenia,[5] od choieh ne[6]-uſlixati-ſe budu[6] glasi gnih. (5) Po-ſuoi ſemgli iside, glas[7] gnih: i-po-chraieh od-ſue[8]-semglie[8] rieci gnih. (6) V-ſuonçu *poſtaiu*[9] pribiualixte ſuoie: i-on chacho xenich[10] ishodechi **[Pd]** iz[1] kamare svoje.[1] Obeseli se[2] kako ģiganat na[3] potečenje od p*u*ta, (7) s privisokoga[3] neba izašastje ṅegovo: A vraćenje[4] ṅegovo deri do visoke visine: i nije tko bi se skrio od topline[4] ṅegove. (8) Zakon gospodinov bez maće[5] obraćajući duše: svjedokovanje[6] gospodinovo vjerno, mudros[7] davajući malahnijemi[7]. (9) Pravde gospodinove prave, veseleći[8] srca: zapovijed gospodinova svjetla; prosvjetļujući[9] oči: (10) Strah gospodinov svet, pribiva*[jući]*[10] u vijek vijeka: *s*udi[11] gospodinovi istini, o*p*ravļeni[12] sami u sebi.[12] (11) Žuđena[13] vrhu zlata i kamena dragoga mnogo: i slatka[14] vrhu

kusa me*d*a.[14] (12) I zato sluga tvoj bļude[15] ṅih, u čuvanju[16] ṅih plata[17] mnoga. (13) Grijehe[18] tko razumije? od skrovenijeh[19] mojijeh očisti[20] mene: (14) i od tuđijeh prosti sluzi tvomu. Ako moji grijesi ne budu[21] gospodova*t*i, tadaj ću čist[22] bi*ti*: i očistiću se od oholasti od grijeha najvećega. (15) I biće[23] ugodna govorenja[23] ust*a* mojijeh: i razmišļanje od srca moga prid licem[24] tvojijem vazda. Gospodine pomoćniče moj i odkupiteļu moj.

[1] d spovijedaju, K pripovijedaju; [2] d navještuje nebo, K navještuje utvrdjestvo; [3] d oda dne izriguje, eructat, cksl. отрыгаеть; [4] d kaže znanje, K skaziva umjeteonost; [5] d govorenja, ni besjede, K govorenja, ni besjedenja; [6] d se ne čuju, K se ne slušaju; [7] K izišao je zvek; [8] K okoliša zemaļskoga; [9] d postavi, K je postavio, gorṅe **postaiu** pis. griješk. mj. **postaui**, postavi; [10] vjerenik. **PK:** [1] iza stana sfoga; [2] uzradovao se je; [3] zateći put (7) od najvišega; [4] susretanje ṅegovo tja do najvišega ṅegova: niti je, tko se sakrijeva od vrućine; [5] neockvrṅeni; [6] sfidočanstvo; [7] mudrosti podajući malahnijemu; [8] obeseleće; [9] prosfjetļujuća; [10] stojeći; [11] sudenja; [12] osfitlana u sebi istijeh; [13] Požudiva; [14] slaja vrh meda i sata; [15] obslužuje; [16] obsluženju; [17] plaćanje; [18] griješenja; [19] potajnijeh; [20] izočisti; [21] uzbudu; [22] neockvrṅeni; [23] biti će, da ugode besjedenja od, Et erunt ut complaceant eloquia; [24] pogledom.

Psalam 19.

Exaudiat te dominus etc.

(2) Da[1] bi te uslišao[1] gospodin u dan od nevoļe[2]: da[3] bi te zašti[ti]*l*o[3] ime boga Jakobova. (3) Da[4] bi ti poslao[4] pomoć od svetoga: i od Siona da[5] bi te zastupio.[5] (4) Da[6] bi se spomenuo[6] od svakoga posvetilišta tvoga: i prikazanje[7] tvoje preti*l*o da bi bilo.[7] (5) Da[8] bi ti dao kako hoće srce tvoje: i svaki svjet tvoj da bi potvrdio.[8] (6) Radovaćemo se[9] u spa*s*enju tvomu: i u imenu boga našega uzvišićemo se.[10] (7) Da bi ispunio[11] gospodin svakolika[12] pitanja[12] tvoja: sada poznah[13] da[13] je spa*s*ena učinio gospodin pomazanika[14] svoga. Uslišaće[15] ṅega s neba svetoga svoga: u moćijeh[16] spa*s*enje desnice ṅegove. (8) Ovi u[17] kolijeh,[17] a ovi u koṅijeh: a mi u imenu boga našega zazvaćemo. (9) Oni speti je*s*u, i padoše[18]: a mi ustasmo[19] i dvigli se jesmo.[19] Gospodine spa*s*ena[20] učini kraļa: i usliši nas u d*a*n, koji zazovemo[21] tebe.

[1] Uslišio tebe; [2] tugovanja; [3] zaštitilo tebe; [4] Poslao tebi; [5] obranio tebe; [6] spomenuo se; [7] holokaustić tvoj učinio se pritio; [8] Podao tebi po srcu tvomu: i sfaki sfjet tvoj potvrdio; [9] Veseliti ćemo se; [10] uzveličiti ćemo se; [11] Ispunio; [12] sfa prosenja; [13] sam poznao, ere; [14] Krsta; [15] uslišiti će; [16] mogućstvijeh; [17] na kočijah; [18] pali su; [19] smo se podigli i ispravili; [20] sahraṅena; [21] te budemo zazvati.

Psalam 20.

Domine in virtute tua etc.

(2) Gospodine u krjeposti tvojoj radovati će se kraļ: i vrhu spa*s*enja tvoga, veseliće se veoma. (3) Žuđenje[1] srca ṅegova dao[2] je*s*i ṅemu: i od hotjenja usni ṅegovieh nijesi prjevario ṅega. (4)

Zašto[3] prjeteče[3] ńega u blagosovijeh od sladosti: postavio si na glavu ńegovu vijenac[4] od kamena dragoga.[5] (5) Život je prosio[6] od tebe: i dao[2] si ńemu dļinu[7] od dana[8] u vijek, i u vijek vijeka. (6) Velika je slava ńegova u spasenju tvomu: slavu i veliku ljepotu[9] postavićeš vrhu ńega. (7) Zašto daćeš ńega u blagosov u vijek vijeka: obeselićeš ńega u veselju licem[10] tvojijem. (8) Zašto kraļ ufa se u gospodina: i u milosrđu Privišńega[11] neće se krenuti. (9) Da[12] bi se našla[12] ruka tvoja svijem neprijateļem tvojijem: desnica tvoja da[12] bi našla[12] svijeh, koji su tebe nenavidjeli. (10) Postavićeš ńih kako klačinu[13] u brijeme od obraza tvoga rasrčenoga: gospodin u rasrčbi svojoj smutiće[14] ńih, i proždrijeće ńih ogań. (11) Plod ńih od zemļe pogubićeš: i sjeme ńih od sinova čovječijeh.[15] (12) Zašto obratiše[16] na tebe zla; mislili[17] jesu svjete,[17] koje ne mogoše[18] ukrijepiti.[18] (13) Zašto postavićeš ńih za pleći: u ostatkijeh tvojijeh pripravićeš lice[19] ńih. (14) Uzvisi se gospodine u krjeposti tvojoj: začinaćemo[20] i pjeti ćemo[20] krjeposti tvoje.

[1] Želu; [2] podao si; [3] Ere ga si pritekao; [4] krunu; [5] pridragoga; [6] pitao; [7] diļinu; [8] dnevi; [9] diku; [10] s obrazom; [11] od Privisokoga; [12] Našla se; [13] peć ogńenu, ut clibanum ignis, cksl. ѣко пещь огньноую; [14] smesti će; [15] ļudckijeh; [16] su nagnuli; [17] namišļali su sfjetovanja; [18] nijesu mogli ustanoviti; [19] obraz; [20] spjevati ćemo i začinati ćemo, cantabimus et psallemus, поемь и въспоемь.

Psalam 21.

Deus deus meus etc.

(2) Bože bože moj pogledaj[1] na mene: zašto[2] si me ostavio? daleko (su) od spasenja moga riječi od grijeha[3] mojijeh: (3) Bože moj vapiću po[4] dnevi, i nećeš uslišat: i u[5] noći,[5] i ne na bezumstvo[6] moje. (4) Ti zato u svetomu pribivaš, slavo[7] od Izraela. (5) U tebe se[8] ufaše oci naši: *[ufaše]*, i oslobodi[8] ńih. (6) K tebi zaupiše,[9] i spaseni učińeni[10] biše[10]: u tebe ufaše,[11] i nijesu sramni.[12] (7) Ja zato jesam crv, a ne čovjek: pogrđenje od ļudi, i poniženje[13] od puka. (8) Svi videći[14] mene, narugaše se mnome[14]: govorili jesu[15] usnami, i pokimaše[16] glavami.[16] (9) Ufao je u gospodina, neka ga otme: neka[17] spasena učini[17] ńega, jere hoće ńega. (10) Zašto ti jesi, koji si izveo[18] mene iz utrobe: ufanje moje od prsi majke[19] moje. (11) U tebe vržen jesam iz utrobe: iz utrobe majke[19] moje bog moj jesi ti, (12) ne odijeli se od mene: Jere nevoļa[20] blizu jest: i nije tko[21] bi me pomogo.[21] (13) Obujmiše[22] mene junci mnozi: baci[23] pretili obsjedoše[23] mene. (14) Otvoriše[24] na[24] mene usta svoja, kako lav grabeći[25] i revući.[25] (15) Kako voda prolio se jesam: i raspršane[26] jesu svekolike[26] kosti moje. Učińeno jest[27] srce moje kako vosak rastopļen[28] posred utrobe moje. (16) Usahnu[29] kako crijep krjepos moja, i jezi[**Pz**]ch moi prionu[1] x(a)ualom[2] moiem: i u-prah smarti suede[3] mene. (17) Saxto obratixe[4] mene pſi mnosi: ſuiet podhibnieh obsiede mene. Probodoxe ruche moie i-noge moie: (18) iſbroixe[6] ſue chosti moie. Oni ſato ſçienixe[7] i prigledaxe mene. (19) ſebi rasdielixe ſuite[8] moie, *[i vrhu svite[9] moje]* uargoxe xdriebi. (20) Tij ſato gospodine ne-prodgli[10] pomoch tuoiu od-mene: na-

obrag[ne]nie moie pogledai. (21) Iſbaui[11] od-maca duxu moiu boxe: i-is-ruche pasie iedinu moiu[12]: (22) Shrani-me od-uſta lauouieh: i-od roga iednoroxnieh ponixenie moie. (23) Pouidieti-chiu ime tuoie bratij moioi: posried çarque hualiti-chiu tebe. (24) Choi-se boite boga hualite gniega: ſue ſieme iachobouo ſlauite gniega: (25) Boi-ſſe[13] gniega ſue ſieme iſraelscho: ſaxto-nie pogardio, ni-charao[14] moglienie ubogoga: I-nie oduratio[15] lice ſuoie od-mene: i-chada[16] upiah[16] ch-gniemu uſlixa mene. (26) O[17]-tebie pohuala moia ieſt u-çarqui velicho[i]: ſauiete moie uuratiti-chiu prid[18] boiechiem-ſe gni[e]ga.[18] (27) Jeſti-chie[19] ubosi, i-nasititi-se-chie: i-hualichiee (!) gospodina choi iſischuiu gniega: xiuieti-chie ſarça gnih v-uiech uiecha. (28) Spomenuti-se-chie i-obratiti-se-chie gospodinu ſui[20] chonçi[20] od-ſemglie: I-pochloniti-se-chie prid gnime[21] ſuecholiche ceglļiadi[22] od-naroda. (29) Jere gospodinouo ieſt çarstuo[23]: i-on-chie gospodouati narodom. (30) Jedoxe[24] i-pochlonixe-ſſe ſui pritilli[25] od semglie: prid gnimi[21] paſti-chie (paſti-chie) ſui chij slase na-ſemgliu. (31) I-duxa moia[26] gniemu-chie xiuieti: i-sieme moie ſluxiti-chie gniemu. (32) I-nauieſtiti-se-chie gospodinu narod chi-chie[27] doch: i-nauieſtiti-se-chie nebesa praudu gniegouu puchu chi-se-chie roditi, *goga-ie (!)* vcinio gospodin.

[1] obazri se; [2] čemu; [3] grjehota; [4] vikati ću priko; [5] obnoć; [6] neumstvo, ad insipientiam, cksl. в безоумие; [7] hvalo; [8] su ufali oci naši; ufali su, i oslobodio si; [9] su vikali; [10] spaseni su se učinili; [11] su ufali; [12] se zastidili; [13] odmet; [14] gledajući mene, posmjehovaše se na mene; [15] govoriše; [16] kretaše glavom, moverunt caput; [17] sahrańena učinje, salvum faciat; [18] izvukao; [19] matere; [20] tugovanje; [21] koji pomože; [22] obkružili su; [23] bigci (!) pritili zasjeli su, tauri pingues obsederunt; [24] otvorili su vrh; [25] hvatajući i reveći; [26] raštrkale su se sfe; [27] Učinilo se je; [28] topeć; [29] usahla je. **Pd** i **PK**: [1] **d** prijenu (!), **K** priunuo (!) je; [2] **K** grlu; [3] **d** sveo si, **K** doveo si; [4] **d** obujmiše, **K** ere su obkružili; [5] **d** zbor od podhibnijeh, **K** zbor od zlobećijeh zasio je; [6] **d** i prebrojiše, **K** pobrojili su; [7] razmisliše; [8] **K** haļine; [9] **K** dolamice; [10] **K** prodiļi; [11] **K** otmi; [12] **d** + dušu; [13] **K** bojalo se; [14] nehajao; [15] **d** obratio; [16] **K** vikajući; [17] **d** polak, **K** kod; [18] prid licem (pogledom) od bojećijeh se ńega; [19] **d** blagovaće; [20] svikolici kraji; [21] prid licem ńegovijem, in conspectu eius, cksl. прѣдъ нимь; [22] obćine; [23] **K** kraļestvo; [24] blagovaše; [25] **d** pretili; [26] **d** ńegova; [27] **d** koji ima doć, **K** dohodeći, generatio ventura, cksl. родъ грѧдеи.

Psalam 22.

Dominus regit me, et nichil michi deerit: ī[n] locho paschu[ae] ibi me chollocauit.

(1) GOspodin ulada mene, i-nixtor ne-chie meni pomagnchati: (2) u-mieſto od paxe oudie-e mene namieſtio. Verhu uode pochoine[1] odhrani me: (3) duxu moiu obratio-ie. Priuede mene uarhu puta[2] od-praude, ſçieh imena ſuoga. (4) Iere, i-acho uſhodim[3] uſried sieni ſmarti, ne-chiu-se boiati ſla: iere tij ſa-mnom ieſſi. Scibicha tuoia, i-paliça[4] tuoia: oni[5] mene utiexili[6] ieſſu. (5) Priprauio-si prid obrasom *tuoiem*[7] tarpesu, suprotiua oniemiem, choi neuoglie[8] mene. Pomaſtio-

*

ſi[7] uliem[9] glauu moiu: i-chalex[10] moi *opiaui(!)*[11] cholicho isuarſit[12] ieſt! (6) I-milosardie tuoie da-naſlieduie[13] mene ſue dni xiuota moga: I-da budem[14] u-chuchi gospo|dinoui, u-duxinu[15] dana.

[1] od pokrjepļenja, refectionis, cksl. поконнѣ; [2] d rasputica, K klanaca; [3] d budem, K uzbudem hoditi; [4] štap; [5] K ona; [6] d razgovorili; [7] mj. mojijem [8] žalostive; [9] Raspretilio si (opritilio si) u uļu; [10] K čaša; [11] d koji me opija, K opijajuća; [12] d slavan, K zamjerna; [13] K slijediti će; [14] pribivam; [15] d diļini, K diļinu.

Psalam 23.

Domini est ter[r]a et plenitudo eius: orbis ter[r]ar[um], et universi, qui habitant in eo.

(1) GOspodinoua ieſt ſemglia, i-ispugnenie[1] gnie: uas ſuiet,[2] i-ſui, choi pribiuaiu na-gnio[i]. (2) Jere on ſuarhu mora osnovao-ie[3] gniu: i-ſuarhu riecha priprauio-ie gniu. (3) Tcho-chie uſliesti[4] na-goru gospodinouu? ali tcho-chie ſtati v-mieſto ſueto gniegouo? (4) Prauuedni ruchama[5] i-ciſta[6] ſarça, chij nie primio u taxtinu[7] duxu ſuoiu, i-nie-ſſe ſachleo u-himbi[8] ischargniemu ſuomu. (5) Oui primiti-chie blagoslou od gospodina: i-milosardie od-boga ſpasiteglia[9] ſuoga. (6) Oui[10] ieſt narod ixtuchieh gniega, ixtuchieh liça[11] boga iachoboua. (7) Otuorite[12] urata uuladauci[13] uaxa, i-usduignite-ſſe urata uiecna[14]: i-ulieſti-chie chragl od-ſlaue. (8) Tcho ie tai chragl od ſlaue? gospodin iachi i-uſmnoxan[15]: goſpodin uſmoxan[15] *u-bo(g)iu.*[16] (9) Otuorite[12] urata uladauçi uaxa, i-vsduignite-se urata uiecna: i-ulieſti-gie (!) chr^a^gl od-ſlaue. (10) Tcho-ie tai[17] chragl od ſlaue? gospodin od ſila[18] tai[19] ieſt chragl od-ſlaue.

[1] d napuńenje, K podpunost; [2] K okoliš od zemaļa; [3] K utemeļio; [4] K uziti; [5] d rukâ; [6] d čisti srca, K čistijem srcem, mundo corde, cksl. чисть срцемь; [7] K u tašte; [8] K podhibnosti; [9] K spasenja; [10] ovo, haec; [11] K obraz; [12] K uzdignite; [13] poglavice; [14] K vjekuvječna; [15] mogući; [16] K rvanju; [17] d ovi; [18] krjeposti; [19] on.

Psalam 24.

Ad te d[omi]ne leuaui anima[m] mea[m]: deus meus i[n] te chonfido, non erubexcha[m].

(1) C-Tebie gospodine uſduigoh duxu moiu: (2) boxe moi u-te ufam[1], ne-chiu-se ſramouati[2] (3) Ni-se-chie narugati[3] mnom nepria-tegli moi: i-ſato ſui, choi usdarxu[4] tebe, ne-chie-se smutiti[5]. (4) Da-budu ſmuchieni[6] ſui sla cinechi u taxtad.[7] Pute *moie*[8] gospo-dine uchaxi menie: i-ſtupgliaie[9] tuoie nauci mene. (5) Naputi mene v-iſtini tuoioi, [i] nauci mene: iere tij ieſſi bog spasitegl moi, i-tebe-sam usdarxao[10] po-uas dan. (6) Spomeni-se od pomilouania tuoieh gospodine, i-od-milosardia tuoieh, choi od-uiecha ieſſu. (7) Griehe[11] od mladoſti moie, i-neumieteõ[n]ſtuo[12] moie ne-spomeni-se.[13] Po-miloſardiu tuom ſpomeni-se od-mene tij: *[cijeć dobrote tvoje*

gospodine. (8) Sladak je i pravi gospodin]: çiech togai sachon-chie dati ſagriexuiuchiemi[14] na-putu. (9) Isprauiti-chie[15] chrotche na-ſudu: nauciti-chie ponixene[16] pute ſuoie. (10) Sui[17] puti gospodinoui, milo-sardie i-iſtina, ix[t]uchien[18] ſachon gniegou i-suiedocanſtua gniegoua. (11) Çiech imena tuoga gospodine smilouati-se-chiex[19] na-grieh moi: uelich[20] ieſt ſato.[20] (12) Chi ieſt clouiech choi-se boi gospodina? ſachon poſtaui gniemu na-putu, choi-[21]e obrao. (13) Duxa gniegoua u-dobra[22] pri|bivati-chie: i-sieme gnegouo uxiuati-chie[23] ſemgliu. (14) Chriepoſt[24] ieſt gospodin *boie(m)chie*[5]*-se* gniega: i-sachon[25] gniegou da-se ocituie gnim. (15) Oci moie uasda[26]-su[27] u-gospodinu: ſaxto-chie on iseti[28] i-ſ-tupice[29] noge moie. (16) Poſri[30] na-me, i-smilui-se menie: iere iedihni i-ubog ia-ieſam. (17) Tuge[31] od ſarça moga umnoxile-se ieſſu: is-potrieba moieh ismi[32] mene. (18) Vig[33] ponixenie moie, i trud moi: i odpuſti ſue griehe moie. (19) Posri[30] nepriateglie moie iere umnoxili-se ieſſu, i-nenauidieniem ſlobniem[34] nenauidieli-su mene. (20) Sbgliudi[35] duxu moiu, i-obrani[36] mene: ne-chiu-se posramiti[37] iere-ſam ufao u-tebe. (21) Prauedni i-praui pritischnuli-se-su[38] ch-menie: iere-ſam usdarxao[10] tebe. (22) Oslobodi[39] boxe israela, od ſuieh tuga[31] *gniegouieh.*[40]

[1] K se uzdajem; [2] K zacrļeniti; [3] K posmjehovati cksl. посмеютъ мн се; [4] podnose; [5] d smesti, K zasramovati; [6] d smeteni svi nepravednos, K zasramili se neprava; [7] d zaludu, K isprazno; [8] tvoje, vias tuas; [9] d rasputice, K klance; [10] podnosio; [11] K sagrješenja; [12] d plur., K neumjeteonosti; [13] d nemoj spo-menuti;; [14] d grešnikom, K griješećima; [15] K Uputiti će; [16] d blage, K tihijeh; [17] K svikolici; [18] ištućijemi (ištućima); [19] K oprostiti ćeš; [20] d zašto je velik, K ere je veličak; [21] K koga; [22] u dobrijeh; [23] d posjesti će, K podjediniti, hereditabit; [24] d utvrđenje, K utvrdjenstvo; [25] K naredbenstvo; [26] K sfejer; [27] d gledaju na gospodina; [28] d iskorijepiti; [29] zamčica; [30] d pogledaj, K obazri se; [31] K tugovanja; [32] K otmi; [33] K Pogledaj; [34] d nepravednijem; [35] K sa-čuvaj; [36] K izvadi (!); [37] d ne ću se sramovati, K da se ne zacrvenim; [38] K pritjeskoše se; [39] K izbavi; [40] K sfojijeh, suis.

Psalam 25.

Judicha me domine, quoniam ego in in[n]oçencia mea in-greſſus ſuȝ: et in domino sperã[n]s nõ[n] inphirmabõ[r].

(1) SUdi-me gospodine, iere[1] u-prauednoſt moiu ulieſſao ieſam[1]: i-u-gospodina ufaiuchie ne-chiu-se rasbolieti. (2) Prouai[2] mene gospo-dine, i-ischusi mene: rasrexi[3] utrobu moiu i-sarçe moie. (3) Jere milosardie tuoie prid ocima moiema ieſt: i-ugodih[4] u-iſtini tuoioi. (4) Ne-ſiedoh[5] u-uieche od-taxtine: i-[s]-ſlobniemi[6] ne-chiu (ne-chiu) ulieſti. | (5) Nenauidieh carquu[7] podhibnieh[7]: i-s-hudobniemi[8] ne-chiu sieſti. (6) Umiti-chiu megiu prauedniemi ruche moie: i-obiti-chiu otar tuoi gospodine: (7) Da-uſlixam[9] glas od-ſlaue[10] (tuoie), i-[11] da-spouiem ſua[12] cudesa[11] tuoia. (8) Gospodine gliubih[13] liepoſt[14] chuchie tuoie, i-mieſto od-pribiuania ſlaue tuoie. (9) Ne-pogubi [s] slobniem[8] boxe duxu moiu, i-s-muxmi[15] charuniemi[15] xiuot moi: (10) V-choieh ruche slobe[16] iesu: desniça gnih napugniena ieſt mita. (11) Ja ſato

u-prauednoſti moioi ulieſao[17] ieſſam: odchupi mene, i-pomilui mene. (12) Noga moia ſtala-ie na-prauoti[18]: u-çarquah[19] blagosouiti-chiu tebe gospodine.

[1] K jere sam ja u pravednosti mojoj hodio; [2] K kušaj; [3] d spraži bedre moje, K žeži bedre moje, ure renes meos, cksl. раждежи оутробоу мою; [4] d bih ugodan, K ugodno mi bi, complacui, cksl. оугодихъ; [5] d Nijesam sidio s-zborom, K Ne posadih se u vijeću; [6] d s-zločinci, K s činećijemi neprava, iniqua gerentibus; [7] d skup od zlobnijeh, K skupštinu od zlobećijeh; [8] K s nemilimi; [9] d Da čujem, K Neka uščujem; [10] K hvale; [11] K pripovim sfakolika zamjerna; [12] d svakolika; [13] d obļubio sam, K obļubih; [14] K diku; [15] s ļudmi od krvi, cksl. с моужи кр(н)ви; [16] d nepravednosti, K nepravnosti; [17] K hodio; [18] d u ispravļenju, K na upravnu, cksl. на правотѣ; [19] K skupijeh.

Feria Sechunda.

Psalam 26.

Dominus illuminacio mea, et salus mea, quem tijmebo?

(1) GOspodin suietloſt[1] moia, i-spasenie[2] moie, choga-se-chiu boiati? Gospodin xtititegl[3] xiuota moga, od choga-se-chiu straxiti[4]? (2) Dochle[5]-se priblixaiu uarhu mene slocinçi, da-iedu mesa moia: Choi neuoglie[6] mene nepriategli moi, oni-se rasbolili iesu[7] i-padoxe[7]. (3) Acho naſtaue[8] ſuprotiu menie uoische,[9] ne-chie-se boiati ſarçe moie. Acho-se usduigne ſuprotiu menie boi, v-ouo ia-chiu ufatij. **[Pd]** (4) Jedno[1] sam pitao[2] od gospodina, ono[3] ću iziskova*ti*[3], da pribivam u kući gospodinovoj sve dni[4] života moga: Da[5] vidim voļu[5] gospodinovu, i pohodim crkvu ńegovu. (5) Zašto[6] sakri mene[6] u pribivalištu svomu: u dan od zlijeh[7] obranio[7] je mene u skrovenju[8] od pribivališta svoga. (6) Na kamenu uzvisi mene: i sada uzvisi glavu moju vrhu neprijateļa mojijeh. Obidoh, i prikazah u pribivalištu ńegovu posvetilište od vapjenja[9]: začinaću[10], i pjesan ću rijeti gospodinu. (7) Usliši gospodine glas moj, kojijem sam vapio[11] k tebi: smiluj se[12] meni, i usliši mene. (8) Tebi reče srce moje, iskao[13] je tebe[13] obraz moj: obraz tvoj gospodine iziskovaću.[14] (9) Ne obrati[15] obraz tvoj od mene: i ne odkloni se[16] u rasrčbi[16] od sluge tvoga. Pomoćnik moj budi: ne ostavi mene, ni pogrdi mene bože spasenje[17] moje[17] (10) Je*r*e otac moj, i ma*ti* moja ostavili su mene: gospodin zato primi mene. (11) Zakon stavi meni gospodine u p*u*tu tvomu: i ispravi[18] mene na p*u*t pravi cieć[18] neprijateļ*a* mojijeh. (12) Nemoj da*ti*[19] mene u voļu[20] od onijeh koji žalostive[20] mene: je*r*e su se uzdvigli[21] su*p*rotiva meni svjedoci nepravedni,[21] i laga*l*a[22] jest nepravednos ńi*m*i![22] (13) Vjerujem vidjeti[23] dobra gospodinova u zemļi od živućijeh[24]. (14) Čekaj[25] gospodina, hrabreno[26] čini:[26] i pokrijepićeš[27] srce tvoje, i postrpi[28] gospodina.

[1] prosvjetļenje, illuminatio, cksl. просвещение; [2] K sahrańenje; [3] d obranitel, K zaštititeļ; [4] K ću trepetati; [5] d Pokle; [6] d cvijele; [7] su obnemogli i pali; [8] d se ustave, K se sastanu; [9] d boj. PK: [1] Jednu; [2] prosio; [3] ovu ću iskati; [4] dnevi; [5] Neka izgledam raskošu; [6] jere me je skrio; [7] zala zaštitio;

[8] skrovitomu; [9] vikanja; [10] spjevati ću; [11] vikao; [12] pomiluj; [13] iziskovao tebe jest; [14] iskati ću; [15] odvrati; [16] ukloni u srčbi; [17] gen. sg.; [18] uputi mene u klanac prav radi; [19] Ne pridaj; [20] u duše od žalostivećih; [21] podigli na mene sfidoci nepravi; [22] slagala je nepravnost sebi; [23] da ću gledati; [24] živećijeh; [25] Počekaj; [26] junački djeluj; [27] pokrijepilo se; [28] podnosi.

Psalam 27.

Ad te domine clamabo etc.

(1) K tebi (ću) gospodine vapiću[1], bože moj ne muči od mene: da kadgodi ne zamukneš od mene, i prilikovaću se slazećijemi u lokvu.[2] (2) Usliši gospodine glas moļenja moga dokle molim k tebi: dokle uzdvižu ruke moje k crkvi svetoj tvojoj. (3) Ne[3] izdaj mene zajedno[3] s grješnici: i [s] zločinci[4] ne pogubi mene.[4] Koji govore mir s iskrńijem svojijem, a zla su u srcijeh ńijeh (4) Daj[5] ńi*m*i po dje*l*ijeh ńih, i po zlobi[6] od iznašastj*a* ńih. Po djelijeh ruka ńih daj[5] ńi*m*i: vrati danje[7] ńih ńi*m*i. (5) Zašto ne razumješe dje*l*a gospodinova, i u dje*l*ijeh ruka ńegovijeh razuorićeš (!)[8] ńih, i nećeš sagradi*t*i ńih. (6) Blagosovļen gospodin: je*r*e je uslišao glas moļenja moga. (7) Gospodin je pomoćnik moj, i zaštititeļ[9] moj: (i) u ńega je u*f*alo srce moje, i pomožen bih. I procavtje[10] p*u*t moja: i iz voļe[11] moje zahvaliću[11] ńe*m*u. (8) Gospodin je jakos od puka svoga: i obrani[12]-**[Pz]**-(ti)tegl[12] od spasenia[13] charſta[14] ſuoga ieſt. (9) Spaſſi[15] puch suoi(u)[16] gospodine, i-blagosoui diedinu tuoiu: i-naregiu[i][17] gnih, i-uſuixi[18] gnih do[19]-uiecha.

[1] vikati; [2] u jamu; [3] Da zajedno ne potegneš mene; [4] s djelujućimi nepravnost da me ne pogubiš; [5] Podaj; [6] hudobnosti; [7] vraćenje; [8] razoriti ćeš; [9] zaštitnik; [10] procavala (!) je; [11] hoće moje spovijedati ću; [12] mj. **obrani**(teļ) imao je Pz u svom izgubļenom tekstu [**zašti**]titeļ, K zaštitnik; [13] K sahrańenja; [14] d pomazanika; [15] sahrańen učini; [16] pis. griješkom mj. **tvoj**, kako **d** i **K**; [17] vladaj; [18] d dvigni, K uzdigni; [19] d deri do, K tja do.

Psalam 28.

Afferte [Domino] filij dei: afferte domino filijos arietum.

(1) PRinesite gospodinu ſinoui boxij: prinesite gospodinu *[sinove]* o[v]gnie: (2) Prinesite gospodinu ſlauu i-caſt, prinesite gospodinu slauu imenu gniegouu: pochlonite-se[1] gospodinu u-duoru[2] ſuetomu gniegouu. (3) Glas gospodinou na-uodah,[3] bog od ſlaue[4] ſagiermi(!)[4]: gosbodin(!) na-uodah[3] mnosieh. (4) Glas gospodinou u-chriepoſti: glas gospodinouu v-uelicanſtuu. (5) Glas gospodinouu slamenuiuchi cedre[6]: i-ſlomiti-chie gospodin cedre[6] libansche: (6) I-ismaruiti-chie gnih chacho iunça liuanschoga:[7] i-gliubglieni[8] chacho sin iednorogou.[9] (7) Glas gospodinou proſichiuchi[10] plamen[11] od oggnia: (8) glas gospodinou stresuchi[12] puſtigni(!): i-chrenuti-chie gospodin pustigniu chadexchu.[13] (9) Glas gospodinou pripraugliaiuchie[14] ieliene,[14] i-odchriti-chie gusta[15]: i-u-çarqui gniegoui sui-chie gouoriti slauu. (10) Gospodin potop naseliti bude: i-sieſti-chie gospodin chragl u-uieche. (11) Gospodin chriepoſt puchu ſuomu dati-chie: gospodin blagoslouiti-chie puch ſuoi v-mir.

Pd i PK: [1] K klańajte se; [2] d pridvorju, K dvorju; [3] vrh(u) voda; [4] od veličanstva zagrmje (zagrmio je); [5] d slamajući, K gospodina lomećega, gorńe **slamenuiuchi** pis. griješkom mj. slamaiuchi, confrigentis; [6] d četrune; [7] od Libana; [8] d dragi, K obļubļeni; [9] d od jednorožića, K jednorogijeh; [10] d zaprečujući, K gospodina rasjekućega, intercidentis, cksl. просекающаго; [11] K plam ogńeni; [12] d stresujući pustińu, K istresećega pustińu, cksl. стресающаго, поустиноу; [13] d od Chadesa, K Kadesu, cksl. кадскоую; [14] K pripravļajuća košute; [15] d otajna, condensa, cksl. доубрави; [16] K naseliti čini, inhabitare facit, cksl. населеет'.

Psalam 29.

Exaltabo [te] d[om]ine q[uonia]m suxepiſti me: nec delectaſti. inimichos meos sup[er] me.

(2) USuisim-te gospodine saxto primi mene: i-ne-obeseli nepriateglie moie o menie. (3) Gospodine boxe moi ſuah[1]-tebe, i-tij oſdraui mene. (4) Gospodine isueo-si is-pachla duxu moiu: ſpase[2] mene od-slasechieh u-loquu.[3] (5) Poite[4] gospodinu ſueti gniegoui: i-ispouiedaite[5] se spomeni[5] ſuetoi gniegouo[i][6]. (6) Saxto-ie gnieu[7] u-sarçbi[8] gniegoui: a-xiuot u-uogli[9] gniegoui. Vecer[10] potarpieti-chie plac: a-sutra[11] rados.[10] (7) Ja ſato rechoh v-obiliu[12] momu: ne-chrenem[13]-se v-uiech. (8) Gospodine uogliom[9] tuoiom, *posirdio*[14]-si liepoti moioi chriepoſt. Oduuratio[15]-si liçe[16] tuoie od-mene, i-ucigniem (!) ieſſam smuchien. (9) C-tebiee gospodine ſuati-chiu[17]: i bogu momu moliti-se-chiu. (10) Choia choriſt u-charui moioi, chada[18] slasim u-raxcignienie[19]? Jeda[20]-se-chie ispouidieti[20] [tebi] prah, ali nauieſtiti istinu tuoiu? (11) Slixao-ie[21] gospodin, i pomiloua[22] mene: gospodin ucignien[23] bi[23] pomochnich moi. (12) Obratio-si plac[24] moi u-radooſt[25] menie: rastero[26]-si uuriechiu moiu, i-obuimio-si[27] mene ueseliem[28]: (13) Dati poie[29] slaua moia; i-ne-smirim-se[30]: gospodine boxe moi u-uiech spouidieti-se chi[u][31] tebie.

[1] vapio (vikao) sam k tebi; [2] sahranio si; [3] K jamu; [4] K pjevajte; [5] d hvalite uspomenu, K spovijedajte uspomeni; [6] od svetińe ńegove; [7] K srčba; [8] d rasrčbi, K rasrčenju; [9] K hoći; [10] K: K večeru će postati plakanje, a k jutrńi veseļe; [11] d u jutro; [12] obiļnosti; [13] ne ću se krenuti; [14] d dao si, K podao si, praestitisti, gor. **posirdio** pis. grijcšk. vjerojatno mj. **posudio**; [15] d obratio; [16] K obraz; [17] d vapiću, K ću vikati; [18] d odkle, K dokle; [19] K sagńijenje; [20] d Jeda će hvaliti tebe, K Toli će spovijedati tebi; [21] d začu, K čuo je, cksl. слиша; [22] K smilovao se je na; [23] d učińen jest, K se je učinio; [24] K plakanje; [25] veselje; [26] razdro, cksl. растрза; [27] d ogrnuo, K obkružio; [28] radosti (radostju); [29] K spjeva; [30] d i neću se boljeti, K i neću se obosti, et non compungar, cksl. и не оумилю се; [31] d hvaliću..

Psalam 30.

In te domine speravi, nõ[n] chonfũ[n]dar in-eternum: in tua iuſtiçia libera me.

(2) U-Tebe gospodine ufah, ne poſtidim-se[1] v-uiech: praudoʒ[2] tuoiom[2] oslobodi-me. (3) Prichloni ch-menie uho tuoie, pospiexi-se

obraniti[3] mene. Budi mene tij u-bogu ſaxtititegl:[4] i-chuchia[5] od-pri*[bje]*gnutia,[5] da-spasena[6] mene ucinix. (4) Saxto iachoſt moia, i-utociſtie moie tij iesi: i-çiech[7] imena tuoga douedex[8] mene, i-napitax[8] mene. (5) Isuedex[9] mene is-occça,[10] choie-ſſu schrili menie: iere tij ieſſi saxtititegl moi. (6) V-ruche tuoie pridaiu[11] duh moi: odchupi[12]-me gospodine boxe od iſtine. (7) Nenauidio iesi obsluxniche[13] taxtina,[13] u-taxtad.[14] Ja ſato u-gospodina ufah: (8) radouati-se-chiu, i-ueseliti-se-chiu u-milosardiu tuomu. Saxto-si posrio[15] na-umiglienſtuo tuoie,[15] spasao-si[16] od-potrieba duxu moiu. (9) I-ne-satuori[17]-me u-ruche od-nepriateglia: postauio-si[18] u-mieſto[19] proſtrano[19] noge moie. (10) Smilui-se menie gospodine iere tuguiu: smutilo-se-ie ochho moie u-ggnieuu,[20] duxa moia, i-utroba moia. (11) Saxto pomagncha u boliesni xiuot moi: i-lieta[21] moia u-sdihaniu.[22] Rasbolie-se[23] v-uboxtuu chriepoſt moia: i-choſti moie smuchiene ieſſu. (12) Suarhu suieh nepriateglia moieh ucignien ieſſam pogargenie [i] ſusiedom[24] moiem mnogo[25]: i-ſtrah snançem moieʒ. | Choi-me uigiahu,[26] isuan[27] biexahu[27] od-mene: (13) sabiuen[28] bih, chacho martau od-ſarça. Bih[29] chacho ſud pogubglien[30]: (14) ſaxto ſlixah[31] opogouaranie[32] mnosieh pribiualaça[33] v-ocholo: Chada[34]-ſſe sbirahu schupno[34] suprotiua menie, da[35]-usmu duxu moiu suietouali-se ieſu.[35] (15) Ja ſato u-tebe ufah gospodine: rechoh: bog moi ieſſi tij: (16) u ruchah tuoieh iesu xdriebi[36] moie. Isbaui[37]-me is-rucha od-nepriateglia moieh, i od p[ro]gonechieh mene. (17) Prosuietli liçe[38] tuoie na-ſlugu tuoga, spasena[39] mene ucini u-milosardiu tuomu: (18) gospodine ne-postidin-se,[40] iere sasuah tebe. Da-se *posdraue*[41] neprauedni, i-da-se suedu[42] u-pachao: (19) nieme da-budu[43] *usue*[44] podhibne. Choi[45] gouore suprotiua prauednomu besachonie,[46] v-oholaſti, i-nepodobstuu. (20) Cholicho-ie uelicho mnoſtuo[47] ſlaſti[47] tuoie gospodine, choiu schrio ieſſi *boie(m)chiem*-se tebe. Suarxio-si oniemi, choi ufaiu u-te, prid sinoui[48] clouiecansçiemi. (21) Pochriti-chiex[49] gnih u-potai[50] liça[51] tuoga od smuchenia[52] clouieciega. Obraniti-chiex gnih u-çarqui[53] tuoioi od-suprotiuoſti[54] iesicha.[54] (22) Blaxen[55] gospodin: ſaxto uschrasi[56] milo[**Pd**]srđe svoje meni u gradu utvrđenu. (23) Ja zato rekoh u zašastju[57] od pameti[57] moje: odvržen jesam isprid lica[58] od oči tvojijeh. I zato si uslišao glas od molitve moje, kada[59] vapijah[59] k tebi. (24) Ļubi*te*[60] gospodina svi svet*i*[61] ńegovi: zašto će istinu iziskova*ti*[62] gospodin, i vratiće obiļno (!) činećijemi oholas. (25) Hrabreno[63] čin*i*te, i pokrijepiće[64] se srce vaše, svi koji u*f*ate u gospodina.

[1] d neću se smesti, K neću se zastiditi, non confundar, cksl. не постиждоу се; [2] u tvojoj pravdi, in iustitia tua, cksl. правдою твоею; [3] d da oslobodiš, K da izvadiš, ut eruas, cksl. изети; [4] d obraniteļ; [5] d u kuću od utočišta, K za kuću od pribjegnutja, in domum refugii; [6] K sahrańena; [7] K radi; [8] provesti ćeš mene i odhranićeš; [9] Izvesti ćeš; [10] zamčice; [11] priporučujem; [12] odkupio si; [13] K pazeće ispraznosti; [14] d zaludu, K vrh isprazna; [15] d pogledao (obazrio) umiljenstvo (poniženstvo) moje, humilitatem meam; [16] sahranio si; [17] K si me zaklopio u; [18] d naredio si; [19] K na mjestu široku; [20] rasrčbi (srčbi); [21] K godišta; [22] d uzdisanju, K jaukanjijeh; [23] K obnemogla

je; [24] K bližnikom; [25] d veoma, K vele; [26] K ogledahu; [27] d nadvor utekoše, K izvan pobjegoše; [28] d zaboravljen bih, K zabitju sam pridan, oblivioni datus sum, cksl. забвенъ бихъ; [29] učińen (je)sam, factus sum, cksl. бихъ; [30] d šupalj vas perditum, cksl. сасоудъ погоублень; [31] d sam čuo; [32] K sramotenje; [33] K stojećijeh; [34] d zašto kada se kupljahu zajedno, K U ono kada se nastajahu zajedno, In eo dum convenirent simul; [35] d za uzeti dušu moju svjetovali se jesu, K sfjetovaše se uzeti dušu moju, accipere animam meam consiliati sunt; [36] d dijeli od djedine, K sreće, sortes meae, cksl. жрѣби мои; [37] Oslobodi (otmi); [38] K obraz; [39] K sahrańena; [40] d neću se stiditi, K zasramiti, non confundar, не постиждоу се; [41] d Neka se stide, K zasramili se, gor. **posdraue** griješk. mj. **posrame**; [42] K priveli se; [43] K učinile se; [44] usne, gor. **usue** griješk. mj. usne; [45] koje, (odnosi se na: usne); [46] d nepravednos, K nepravnos, iniquitatem, безаконие; [47] K množ od slatkosti; [48] prid licem od sinova; [49] S(a)kriti ćeš; [50] skrovenju (skrovištu); [51] K obraza; [52] d smećenja; [53] pribivalištu, in tabernaculo, cksl. в кровѣ; [54] d od suprotiva govorenja od jezikâ, K od natjecanja jezječnijeh (!), a contradictione linguarum; [55] Blagoslovljen; [56] d je učinio čudnovato, K je uskrasio, mirificavit; **PK:** [57] in excessu mentis meae, cksl. въ оужасе моемь; [58] obraza; [59] dokle vikah; [60] obljubite; [61] sfeci; [62] iskati; [63] junački; [64] pokripilo se.

Psalam 31.

Beati, quorum remiss[a]e sunt etc.

(1) Blaženi kojijem odpuštene je*s*u nepravednosti:[1] i kojijem skroveni[2] je*s*u grijesi. (2) Blažen muž,[3] komu nije navrgao[4] gospodin grijeh[4]: [i] nije u duhu ńegova himba. (3) Zašto sam mu*č*ao, postarale su se kosti moje, vapeći[5] po vas dan. (4) Je*r*e dnevi[6] i noći[6] o*t*eška*l*a jest vrhu mene ruka tvoja: obratio se je*s*am u nevolji[7] mojoj, kada[8] se zabode[8] dra*č*a. (5) Grijeh[9] moj znan[9] tebi učinih: i nepravdu moju ne skrih. Rekoh: spovidjeću su*p*rotiva meni nepravdu moju gospodinu: i ti si odpustio[10] zlo*b*u[10] od grijeha moga. (6) Za ovo[11] (odpuštenje) moliće tebe svaki sveti, u brijeme podobno. Ma ništanemańe u poto*p*u od vod*a* mnozijeh, k ńemu neće se približati. (7) Ti si uto*č*ište moje u žalosti,[12] koja je obujmi*l*a[13] mene: radosti[14] moja oslobodi mene od obhodećijeh[14] mene. (8) Razum[15] tebi daću, i naučiću[16] tebe u p*u*tu ovomu, kojijem hodiš: utvrdiću[17] vrhu tebe o*č*i moje. (9) Nemojte bi*ti*[18] kako koń i mazak,[19] u kojijeh nije razuma. Oglavi i uzdom čeljusti ńih ustegni,[20] koji se ne približaju k tebi. (10) Mnozi su biči grješnik*a*, u*f*ajućijeh[21] zato u gospodina milosrđe (će) ogrnu*ti*[21] će. (11) Veselite[22] se u gospodinu i radujte[22] se pravedni, i slavite se svikolici pravoga srca.

[1] nepravnosti; [2] pokriveni; [3] človjek; [4] korio gn grijehom; [5] dokle vikah, dum clamarem, cksl. зовоущоу; [6] u dne i u noći; [7] u žalosti; [8] dokle se rabija; [9] sagriješenje ... poznano; [10] prostio; nemilost; [11] za ovu, pro hac; [12] tugovanja; [13] obkružilo; [14] uzradovanje ... izvadi ... obkružećijeh; [15] razumak; [16] uvječbati ću; [17] uhrabriti ću; [18] se učiniti; [19] maska; [20] stjesni; [21] ufajućega ... obkružiti; [22] uzradujte ... i veselite.

Psalam 32,

Exultate iusti in domino etc.

(1) Radujte[1] se pravedni u gospodinu: pravednijem[2] se pristoji hvaljenje. (2) Hvali*te*[3] gospodina u citari: i u psaltijeru[4] od deset žic*a* pojte[5] ńemu. (3) Pojte[6] ńemu pjesan[6] novu: dobro pojte[5] ńemu u vapjenju.[7] (4) Zašto prava jest riječ gospodinova, i sva dje*l*a ńegova u vjeri. (5) Ljubi milosrđe i s*u*d: milosrđa gospodinova puna jest *ze*mlja. (6) Riječi gospodinovom nebesa utvrđena jesu: i duh-[**Pz**]-om uſta gniegouieh ſ(a)ua[8] chriepoſt gnih. (7) Sbiraiuchi[9] chacho u-mieh vode morſche: poſtaugliaiuchie u-sachroue[10] propaſti[10]: (8) Boi-se[11] gospodina ſua semglia: od gniega ſato da-ſe chrenu[12] ſui pribiuaiuchi po-suietu.[13] (9) Saxto on rece, i-ucigniena bixe:[14] on ſapouidie, i ſtuorena[15] bixe.[14] (10) Gospodin raxcignia[16] ſuiete od-naroda: i-odmechie ſato misli gli[u]dçche,[17] i-odmechie ſuiete od uladauaç.[18] (11) Suiet sato gospodinouu v-uiech pribiua:[19] mixglienia[20] ſarça gniegoua is-naroda *[do naroda]*.[21] (12) Blaxeni narod, *goga*-ie[22] gospodin, bog gniegou: puch, choga-ie obrao u-diedinu ſebi. (13) S-nebesa pogleda gospodin: vidie[23] ſue sinoue clouiecie. (14) S-pripraugllienoga pribiualixta ſuoga pogleda na-ſuieh, choi pribiuaiu na-ſemgli. (15) Cchi ſasida[24] iedno ſa-drusiem[24] ſarça gnih: chi-rasumi suacha diella gnih. (16) Ne-spase-se[25] chragl uelichom chriepoſtiu: i gigant[26] ne-ſpaſe-se[26] mnoxtuom[27] chriepoſti suoie. (17) Laxiu chogn na-ſpasenie: u-mnoxtuu[28] ſato od-sille[29] ſuoie ne-spase-se.[30] (18) Ouo oci gospodinoue ſuarhu boiechieh-se gniega: i-u-onieh, choi ufaiu u-milosardie gniegouo. (19) Da isbaui[31] od smarti duxu[32] | gnih: i-da-ih napita[33] u-glad. (20) Duxa naxa cecha[34] gospodina: ſaxto pomochnich i-saxtititegl[35] naax ieſt. (21) Saxto o-gniemu ueseliti-se-chie[36] ſarçe naxe: i-u-ime ſueto gniegouo ufati chiemo.[37] (21) Budi milosardie tuoie gospodine uarhu nas: chacho ufasmo u-te.

[1] Veselite se; [2] pravijema; [3] Ispovijedajte; [4] saltiru; [5] spjevajte; [6] začinajte ... pjesancu; [7] vikanju; **Pd** i **PK:** [8] sva; [9] K kupeći; [10] d bogatstva propasti, K u zakrovijeh dubine; [11] K Bojala se; [12] K bili krenuti; [13] K na okolišu; [14] jesu; [15] K satvorila; [16] K raspršaje; [17] od puka (pukova); [18] poglavica; [19] K stoji; [20] promišljen[j]a (misli); [21] K u porođenju i u porođenju; [22] d koga je, K čij je; [23] razgledao je; [24] satvori svako po sebi (posobito); [25] sahrańuje se; [26] džiganat neće se sahraniti; [27] K u množi; [28] obiljnosti; [29] krjeposti; [30] ne će se spasti (sahraniti) [31] K izvadi; [32] duše, animas; [33] hrani; [34] podnosi; [35] obranitelj (zaštitnik); [36] K će se ... radovati; [37] ufali smo, speravimus.

Psalam 33.

Benedicham dominum in omni tempore: semper laus eius in ore meo.

(2) BLagoſouiti-chiu[1] gospodina u-ſuacho brieme: uasda[2] huala gniegoua u-ustieh moieh. (3) O[3]-gospodinu pohualiti-se-chiee duxa

moia: cuti-chie[4] chrotçi, i-ueseliti-ſe-chie[4]. (4) Vsuelicite[5] gospodina sa-mnom: i-usuisimo ime gniegouo u-gniem[6]. (5) Vsischah[7] gospodina, i-uslixa mene: i-oda-suieh tuga moieh isbaui[8] mene. (6) Pristupite ch-*meni*[9], i-prosuietlite-se: i-lliça[10] uaxa ne-postide-se[11]. (7) Oui ubogi ussasua[12], i-gospodin uslixi *gnih:* i-oda-suieh tuga gniegouieh spase[13] gniega. (8) Uloxi[14] angeo gospodinouu ocholo boiechieh-se gniega: i osloboditi bude[15] gnih. (9) Ochusite, i-uigte[16] iere-ie blag[17] gospodin: blaxen mux[18], chi ufa u-gni[19]. (10) Boite-se gospodina ſui ſueti gniegoui: iere nie polipsania[20] boiechie|h-se gniega. (11) Bogati[21] obuboxaxe[22] i ogladniexe: iſſischuchieh[23] ſato gospodina ne-lipxe[24] ſuacho dobro. (12) Pridite[25] ſinoue[26], poſluxaite[27] mene: ſtrah gospodinou naucim[28] uas. (13) Chi ieſt clouiech chi hochie xiuot: gliubi *oni*[29] uidieti[30] dobre? (14) Ciuua[i][31] ieſich tuoi oda-ſla: i usne tuoie da-ne gouore podhibu[32]. (15) Vchloni-se[33] oda-sla, i-cini dobro: ixti mir, i-tiera[i][34] gniega. (16) Oci gospodinoue uarhu prauednieh: i-uxi gniegoue u-molitue gnih. [17. *A obraz gospodinov vrhu činećijeh zla: da pogubi 'zemļe uspomenu ńih.]* (18) Vſasuaxe[35] prauedni, i-gospodin uſlixa gnih: i-oda-suieh tuga isbaui[36] gnih. (19) Blisu-ie gospodin oniemi[37], choi ieſſu schruxeni[38] sarça: i-umiglien(i)e[39] duhom spaſti-chie. (20) Mnoge tuge prauednieh: i-od-ſuieh gnih isbauiti-chie[40] gospodin. (21) Shragniuie[41] gospodin ſue choſti gnih: ne-chie-se ſatarti[42] niedna od gnih. (22) Smart ſato od griexnicha prigliuta[43]: i choi nenauide prauednoga prigriexiti[44]-chie. (23) Odchupiti-chie gospodin duxe ſluga ſuoieh: i ne-prigriexe[45] ſui choi uſaiu u-gniega.

[1] **K** Blagosivļati ću; [2] **d** da je vazda; [3] u, cksl. ѡ, lat. in; [4] **d** da čuju ... i da se vesele, **K** neka slišaju ... i neka se vesele, audiant ... et laetentur, cksl. да оуслишет' . . . и взвеселет се; [5] **d** uzmnožite, **K** uzveličivajte, cksl. взвеличите; [6] **d** svikolici zajedno, **K** u to isto, in idipsum, в коуп'; [7] **d** iziskovah, **K** iskao sam, exquisivi, взискаҳ'; [8] **d** oslobodi, **K** izmakao je, eripuit, избави; [9] pis. griješkom mj. **ńemu**, kako **d** i **K**; [10] **K** obrazi; [11] **d** neće se smesti, **K** neće se zastiditi, non confundentur, не постидет се; [12] je zvao (vikao); [13] oslobodio (sahranio) je; [14] **d** uloži se, **K** obkružiti će, immittet; [15] osloboditi (oteti) će; [16] **K** ogledajte; [17] sladak, suavis, бл҃гь; [18] **K** človjek; [19] u ńega, gornje **u gni** vaļa čitati **u ń**; [20] **d** uboštva, **K** potrebnosti, inopia, лишенна; [21] **d** bogatci; [22] **K** su bili potrebni; [23] iziskujućijem; [24] neće pomańkati, non minuentur, не лишет'; [25] **d** prišite, **K** hodite; [26] **K** sinci; [27] **d** čujte; [28] naučiću; [29] pis. griješkom mj. **dni**, kako **d**, **K** dnevi; [30] **K** gledati; [31] **K** ukloni; [32] **d** podhibnos, **K** varku; [33] **K** odstupi; [34] **K** slijedi; [35] **d** vapiše, **K** vikaše; [36] **d** oslobodi; [37] **K** onezijema; [38] **d** žalostiva, **K** kojijen je tužno srce; [39] **K** poniżene; [40] **d** oslobodio je, **K** osloboditi će, liberabit; [41] čuva; [42] **K** jedna od ovijeh neće biti skršena; [43] najgora, pessima, люта; [44] **d** pregriješiće, neće pregriješiti, **K** sagriješiti će, neće sagriješiti.

Psalam 34.

Judica domine nocentes me(e), expugn(i)a inpugn(i)ã[n]tes me.

(1) SUdi gospodine choi[1] ude[1] menie, obrani[2] mene od-aruechieh[3] mene. (2) Usmi[4] oruxie u[4]-xtit: i-uſtani[5] na-pomoch menie. (3)

Proſtri[6] mac, i-ſasiedi[7] ſuprotiu oniemi, choi tieraiu[8] mene: reçi duxij moioi: ſpasenie *moie*[9] ia ieſſam. (4) Da-se[10] poſtide i-posramuiu[10], choi[11] ixtu[11] duxu moiu. Da-ſſe uurate[12] uſopet, i-da-ſſe poſtide[12] choi misle[13] menie slo. (5) Da-bude[14] chacho prah prid liçem od uietra: i-angeo gospodinou tuguiuchi[15] gnih. (6) Da bude[16] put gnih tmaſt[17] i-plaxiu[17]: i-angeo gospodinouu progonechi gnih. (7) Saxto bes[18] usrocha ſachrixe[18] menie na-pogibio[19] od ocça[19] ſuoga: u[20]-taxtad opogouorixe[20] duxi moioi. (8) Da-mu[21] pride ocçe[21], choie ne-ſna: i-ſtupica[22], choiu-ie ſachrio, da uhiti[23] gniega: [i] da-[u]-oççe[24] pade onoge[24]. (9) Duxa sato moia obradouati-se-chie[25] o-gospodinu: i-nasladiti-se-chie o-spasitegliu[26] ſuomu. (10) Sue choſti moie rechichie[27]: gospodine, cho-ie prilliçan ch-tebie? Isbauise(!)[28] ubogoga[29] is-rucha iaçieh od-gniega: necesnoga[30] i-ubogoga[30] od rasipaiuchieh gniega. (11) Vſtauxi-se suiedoçi neprauedni, xto ne-snah pitahu mene. (12) Vsuurachiahu-mi slo sa-dobra: neplod duxi moioi. (13) Ja sato chad-me napaſtouahu[31], oblacah-se[32] u-çiliçiu[32]. Smierah[33] poſtom duxu moiu: i-molitua moia u-chrillo[34] moie uuratiti-se-chie[34]. (14) Chacho ischargniemu[35], i-chacho bratu naxemu, tachoi ugagiah[36]: chacho placan i-sie|tan[37] takoi-se smierah[38]. (15) I ſuprotiua menie ueselili-se ieſſu, i-sabraxe-se [39]: schupixe-se uarhu mene bienia[40], i-ne-snah. (16) Rasdielixe-se, i-ne-umilixe-se[41], napastouaxe mene, (i)-draxise-me[42] draxeniem[42]: scharxitaxe[43] na-me ſubi ſuoiemi. (17) Gospodine chada pogledax[44]? uchloni[45] duxu moiu od ſlobxtine[46] gnih, od-laua iedinu moiu. (18) Ispouiedati-se-chiu[47] tebie u-çarqui[48] uelichoi, prid[49] puch oui raſumniem[49] hualiti-chiu tebe. (19) Da-ſſe[50] ne-poraduiu ſuprotiua menie neprauo[50]: choi-me nenauidixe bes uſrocha[51] i-migaiu[52] ocima. (20) Saxto menie iſtinom[53] mirno gouorahu[54]: i-u-ggnieuu[55] semaglschom[55] gouorechi, podhibe[56] mixgliahu (21) I-raxirixe(-se) na-me uſta ſuoia: rechoxe: ueseli-se[57], ueseli-se[57], uidiexe oci naxe. (22) Vidio iesi gospodine, ne-umuci[58]: gospodine ne-odſtupai [59] od mene. (23) Vſtani i-srasumie[60] sud moi: gospo*[dine]*[61] boxe moi[61] na-usroch[62] moi[62]. (24) Sudi mene po-praudi tuoioi gospodine boxe moi, i-da-se ne-poraduiu[63] o-menie. (25) Da[64]-ne-rechu u-sarçu ſuomu[65]: ueseli-se[57], ueseli-se[57], duxi naxoi: i-da ne-rechu: proxdrieti-chie[66] gniega. (26) Da-ſſe[67] poſtide i-posramuiu ſaiedno[67], choi-se raduiu[68] slom moiem[68]. Da-se[69] obuochu u-ſtid i-u-sram choi slobe[69] gouore na-mene. (27) Da-ſſe[70] obraduiu i-obeselle[70] choi hochie | praudu moiu: i-da-rechu uasda: usuelicio-se-ie gospodin, choi hochie mir slusi gnegouu. (28) I iesich moi misliti-chie praudu tuoiu, uasdan hualu tuoiu.

[1] **d** onijeh koji ude, **K** naudeće, nocentes, обидещим'; [2] **d** pridobi, **K** pridobudi, взбрани; [3] **d** koji vojuju; [4] uzmi (pohiti) oružja i, gorńe **u** prep. griješka; [5] **K** podigni se; [6] **d** podri, **K** izvadi; [7] **K** stjesni; [8] progone; [9] tvoje, gorńe **moje** prep. griješka; [10] **d** Da se smetu i zasrame, **K** Zasramili se i zastidili se, confundantur et revereantur, cksl. да постидет се и посрамет; [11] **K** iskajući, quaerentes, искоуще; [12] **d** vrnu nadzada i da se smetu, **K** Povratili se nazad i zasramili se, Avertantur retrorsum et confundantur, Syn. psalt. да възвратѧтъ сѧ вьспѧть ї постыдѧтъ; [13] **K** misleći; [14] Učinili

se; [15] d pritiskujući, K stjeskajući; [16] K učinio se; [17] d taman i pupužļiv (!), K tmine i popuzļiv; [18] K hote skrješe; [19] d pogibio od zamčice, K poginutje zančice; [20] d zaman opogovarajući, K vrhu tašte (supervacue) ubezočiše; [21] d Da bi prišla ńemu zamčica, K Došla na ńega zančica; [22] K očce; [23] d uhvatila, K uhitilo ńega; [24] d i da bi upao u svoje isto očce, K i u zančicu upao u istu; [25] K veseliti će se; [26] K spasenju; [27] d govoriće; [28] d oslobođuješ, K otimajući, eripiens; [29] K potrebnoga; [30] d potrjebnoga, K siromaha i uboga, egenum et pauperem; [31] d usioni bjehu, K dosadjućimi; [32] d oblačah se u čilicio, K odijevah se kostretju; [33] d umiljavah, K ponizevah; [34] K u ńedrijeh mojijeh obraćati će se; [35] K bližńemu; [36] d pogađah, K ugajah; [37] K žalostan; [38] d smetah, griješk. mj. smerah, K se poniževah; [39] d ujediniše se, K sastali su se; [40] biči; [41] d ne skrušiše se, K nijesu se pokajali; [42] d narugaše se mnome naruganjem, K grundiše se na me pogrundenjem; [43] K marg. skrijepaše; [44] K ćeš se obazrjeti; [45] d oslobodi, K povrati; [46] d zlobe; [47] d hvaliću; [48] K skupu; [49] u puku potvrđenu (teškomu), in populo gravi; [50] d Da se ne obraduju meni koji se suprotive meni nepravedno, K Ne veselili se vrh mene koji se suprotive meni; [51] K zlobno; [52] namiguju; [53] stanovito (zaisto); [54] K besjedjahu;; [55] K u rasrčenju od zemļe; [56] d vuhovstva, K varke; [57] K hoho, hoho; [58] d nemoj mučati, K ne uzmuči; [59] d nemoj se dijeliti, K ne odijeli se; [60] d razumjej, K pogledaj; [61] Bože moj i gospodin moj; [62] pravdu moju; [63] d obraduju, K se ne vesele; [64] K Neka; [65] u srcijeh svojijeh, in cordibus suis, cksl. в срци своемь; [66] d proždriježemo, K proždrli smo, **devoravimus**, пожресомь; [67] K zacrļenili se i zasramili se zajedno, erubescant et revereantur, да постидет се и посрамет се; [68] K obeselivaju od **zala** mojijeh, gratulantur **malis meis**, радоующе се злом' моимь; [69] odjeli se zastidjenjem i zasramļenjem koji velika, induantur confusione et reverentia qui **magna** loquuntur, да облекоут се в стоудь и в срамь веле рекоуще; [70] Uzradovali se i veselili se.

Psalam 35.

Dixit iniustus ut deliquat in semet ipso: nõ[n] est timor [Dei] ante oc[u]los eius.

(2) REce neprauednich[1] da-*sachriexi*[2] u-sebie: nie-bo ſtraha boxiega prid ocima gniegouiema. (3) Saxto podhibno ucini prid gnim[3]: da-se nage neprauda[4] *[ńegova]* u-nenauidoſt[5]. (4) Rieci vſta gniegouieh besachonie[6], i podhiba[6]: ne-htie raſſumieti da dobro cini. (5) Besachonie[7] pomislio-ie[8] na-poſtegli suoioi: priſta cha-suachomu putu nedobromu, slobu[9] ſato nie nenauidio[10]. (6) Gospodine nanebu milosardie tuoie: i-iſtina tuoia deri do-oblacha. (7) Prauda tuoia chacho gore bogxie: ſudbe[11] tuoie propaſt[12] mnoga. Gliudi, i-schote[13] spaſti-chiex[14] gospodine: (8) chacho umnoxio iesi milosardie tuoie boxe. Sinoui clouiecij, pod[15] pochrouom[15] od-chrilla tuoieh ufati-chie. (9) Isopiti[16]-se-chie od obilia[16] chuchie tuoie: i-potochom[17] pitia tuoga napiti-chiex gnih. (10) Jere pri-tebie ieſt istocixte[18] od xiuota: y-u-suietlosti tuoioi uidieti-chiemo[19] suietloſt. (11) Nadielli[20] milosardie tuoie snaiuchiem tebe, i-praudu tuoiu oniemi, choij prauoga ieſſu sarça. | (12) Da ne pride[21] ch-menie noga od-oholaſti:

i-rucha griexnicha da-ne-chrene[22] mene. (13) Tui[23] pogioxe[24] sui choi cine[25] neprauo[25]: isagnati[26] bixe, i-ne-mogoxe ſtati[27].

[1] K nepravedni, iniustus; [2] sagriješi (prigriješi), gor. **sachriexi** pis. griješka mj. **sagriexi**; [3] prid licem ńegovijem, in conspectu eius, cksl. предь нимь; [4] K krivina; [5] K na pomrzenje; [6] d nepravda, i vuhovstvo, K nepravnos, i podhibnost; [7] d nepravednos, K nepravnost; [8] je razmišļao; [9] K zlobnost; [10] K mrzio; [11] d sudi, K sudjenja; [12] K dubina; cksl. бездни; [13] K živine; [14] K sahraniti ćeš; [15] d u pokrov, на кровь; [16] Opojiće (opiti će) se od obiļnosti (obilnosti); [17] K poplavicom, torrente, потокомь; [18] d kladenac, K vrelo; [19] K gledati ćemo; [20] d udijeli, K prostri; [21] K Ne došla; [22] K ne krenula; [23] K ondi; [24] padoše, ceciderunt, падоу; [25] djeluju nepravednos (nepravnos); [26] izagnani; [27] K ostati.

Psalam 36.

Noli [a]emulari in malign(i)antibus: neque çelarius(!) façientes iniquitatem.

(1) NEmoi ſauidieti ſlobniem: ne-imai[1] pomgniu na-cinechieh neprauo[1]. (2) Saxto chacho sieno schoro-chie osahnuti[2]: i-chacho selie[3] od-traua barso[4]-chie odpaſti. (3) Vſai u-gospodina, i-cini dobro[5]: i-budi[5] na-semgli, i na(s)pasen[6]-chiex biti v-bogaçtuu[7] gniegouu[7]. (4) Nasladi[8]-se u[8]-gospodinu: i-dati-chie tebie proxenie[9] sarça tuoga. (5) Odchri gospodinu put tuoi: i uſai u-gn: ij-on-chie vciniti[10]. (6) Vsueſti-chie[11] chacho suietlos praudu tuoiu: i-ſud tuoi chacho podne[12]: (7) podloxi-se[13] gospodinu, i moli gniega. Nemoi ſauidieti *ouomui*, chij naprieduie putom ſ(o)uoiem: i clouiechu cinechiemu nepraudu. (8) Priſtani od gniega[14], i-puſti ſarcbu[14]: nemoi sauidieti[15] da-si ſloban[15]. (9) Saxto choi[16]-ſſu slobni, biti-chie raxcignieni[16]: tarpechi[17] sato gospodina, oni-chie uxiuati[18] ſemgliu. (10) I-oxte malo[19], i-ne-chie biti griexnicha: [i] ischati-chiex mieſto gniegouo, i-ne-chiex(-ga) nachi. (11) Chrotçi ſato uxiuati[18]-chie ſemgliu, i-nasladiti[19]-se-chie v-mnoxtuu[20] od mira. | (12) Samierati-chiu[21] griexnich prauednieh[21]: i-poxcharxitati[22]-chie na-gniega subi suoiemi. (13) Gospodin ſato narugati-se-chie[23] gnim: iere uidi[24] da-chie dochi[24] dan gniegou. (14) Mac targoxe griexniçi: [i-]napexe luch ſuoi. Daprieuare ubogoga i-necexnoga: da sachogliu praue od-sarça. (15) Mac gnih da-bi uliesao u-sarçe gnih: i-luch gnih da-bi-se scharxio[25]. (16) Boglie ieſt (i)-malahto[26] prauednomu, nego[27] bogaçtua griexnichom uelicha[27]. (17) Saxto mixçe[28] od-griexnicha *slobiti-se*[29] hochie: potuargiuie[29] ſato praue[30] gospodin. (18) Snao-ie gospodin dne[31] neprirocnieh[31]: i-diedina gnih v-uiech-chie biti. (19) Ne-chie-se postiditi[32] u-brieme slo, i-u-dni glada nasititi-se-chie: (20) iere griexniçi poginuti-chie. Nepriategli sato gospodin*[ovi]* oni-cas[33] *choi* budu poctouani i-usuixeni: polipsati-chie[34], chachono dim pomagncha. (21) Saimati[35]-chie griexnich, i-ne-chie usuurachiati[36]: a-prauedni pomiluie i-uratiti[37]-chie. (22) Saxto blagosļouioçi[38] gniegoui uxiuati-chie semgliu: prochlinaoçi sato gniegoui[38] poginuti-chie. (23) Prid[39] gospodina stupaie clouiecie[39] isprauiti-se-chie: i-put gniegou hotieti-chie.

(24) Chada pade[4], ne-chie-se rasbiti: ſaxto gospodin poduhititi[41]-ga-chie rvchõ[m] | ſuoiom[41]. (25) Mlad[42] bieh[42], i-oſtarih: i-ne-uidieh prauednoga ostaugliena, ni-s'eme gniegouo prosechi[43] chruha. (26) Vasdan miluie i-saimaua: i-sieme gniegouo u-blagosou-chie biti. (27) Vchloni-se oda-sla, i cini dobro: i-pribiuai v-uiecgnie[44] vieche[44]. (28) Saxto gospodin gliubi ſud: i-ne-chie oſtauiti suete[45] ſuoie: u-uiech-se-chie ſhraniti. Neprauedni pediepsani[46]-chie biti: i-sieme *suieh*[47] poginuti-chie. (29) Prauedni ſato uxiuati-chie[48] semgliu: i-pribiuati-chie v-uieche uiecha na-gnioi[49]. (30) Vſta prauoga[50] misliti-chie mudrost, i-iesich gniegou gouoriti-chie ſud. (31) Sachon boga gniegoua u-sarçu(-ie) gniegouu: i-ne-chie-se prieuariti[51] ſtupai gniegoui[51]. (32) Samiera[52] grexnich prauednoga: i-ixte umoriti gniega. (33) Gospodin ſato ne-chie oſtauiti gniega u-ruchah gniegouieh: ni-chie oſuditi gniega chad budu ſuditi gniemu. (34) Cechai gospodina, i ſabgliudi[53] put gniegou: i-uſuisiti-chie gniega da u-diedinu[54] primix *gniega*[54]: chada poginu griexniçi uidieti-chiex. (35) Uidieh[55] griexnicha[56] uſuixena, i-poduixena[57] nad cedre[58] od-libana. (36) I-mimogioh[59], i-oto[60]-ga ne-biexe: [i] ischah-ga, i-ne-nage-ſſe miesto gniegouo. (37) Sbgliudai[61] prauednoſt, i-uig[62] praudu: ſaxto ieſt[63] oſtanach[63] couiechu mirnu. (38) Neprauedni ſato poginuti-chie ſaiedno: (i-) oſta|nach[64] od-slobnieh[65] saginuti-chie[65]. (39) Spasenie ſato prauednieh od-gospodina: i-saxtititegl[66] gnih u-brieme od pecali[67]. (40) I pomochi-chie[68] gnih gospodin, i-oſloboditi-chie gnih: i-isbauiti[69]-chie gnih od griexnicha, i-spaſti-chie gnih: ſaxto-ſſu uſali u-gniega.

[1] d i nemoj nasljedovati čineće nepravednos, K ni razjadati se na čineće nepravnost; [2] d usahnuti, K posahnuti; [3] zelija; [4] K hipno; [5] dobrotu, i pribivaj; [6] d napitan, K hraniti ćeš se; [7] d bogatstvijeh **ńegovijeh,** K blagijeh **ńe**, in divitiis **eius**, в бтстве (!) ее; [8] d Radi o, Delectare in, наслади се; [9] d pitanja, прошение; [10] d + milosrđe; [11] I izvesti će, Et educet, изведеть; gor. **Uzvesti** prep. griješka mj. I izvesti; [12] K poludnevi; [13] podložan budi (uzbudi), subditus esto, повини се; [14] d Prestani rasrčbe i ostavi gńijev; gor. **gniega** prep. griješka mj. **gnieva**; [15] d nasljedovati zlobne, K zavidjeti, da pozlobiš, noli aemulari ut maligneris; [16] koji zlobe biće iskorijepļeni (satarišeni); [17] K podnoseći; [18] K udjedinovati, haereditabunt; [19] d domalo, K malahno; [19] K naslajevati; [20] K množi; [21] oblužiti (paziti) će ... pravednoga; gor. **prauednich** prep. griješka mj. **pravednoga**, iustum; [22] skržitati, K marg. škrijepati; [23] K će se posmjehovati; [24] K pogleda ... doteći; [25] K slomio; [26] d malahno, K malo; [27] K vrh blaga mnozieh od grešnika; [28] d mišnice, K mješice; [29] d slomiće se, K biti će skršene, conterentur, gor. **»slobiti se«** očito prep. griješka mj. **slomiti se,** kao u d; [29] K pokrjepļuje; [30] pravedne; [31] dne (dnevi) od neockvrńenieh; [32] d smesti, K zastiditi, non confundentur, не постидет се; [33] d tutako kako budu počitani, K netom uzbudu počtovani; [34] pomańkavajući; [35] K zaimavati; [36] vratiti (vraćati); [37] K podijeliti; [38] K blagosivļajući ńega udjedinovati će ... a kuneći ńega; [39] d prid gospodinom hođenja čovječja, K kod gdna postupaji od človjeka upraviti će se; [40] K uzbude pasti; [41] podstavļa ruku svoju; [42] d Mlađahan bih, K mlađi sam bio, zaisto sam postarao; [43] ištući; [44] u vijek vijeka; [45] K sfece; [46] K pedepsani;

[47] d od zlobnijeh, K nemilijeh; gor. **suieh** prep. griješka mj. **zlijeh**; [48] K podjediniti će; [49] d vrhu ńe, super eam, cksl. на нѣй; [50] pravednoga; [51] d potlačena hođenja ńegova; [52] d pazi, K razmišļa; [53] K pazi; [54] K djedinom uzmeš zemļu, d zemļu, ut haereditate capias **terram**; gorńe **gniega** (**ńega**) pis. griješka možda mj. **ńivu**; [55] K upazih; [56] d zlobnoga, K nemiloga; [57] uzdvignuta; [58] d četrune; [59] d prođom (!); [60] d evo, K eto; [61] K čuvaj; [62] K gledaj; [63] d jesu ostatki (K ostatci), quoniam sunt reliquiae, cksl. ѣко останакь юсть; [64] ostatki (ostaci), cksl. остан'ци; [65] K nemilijeh pomrijeti će; [66] d obraniteļ, K zaštitnik; [67] d nevoļe, K tugovanja; [68] K podpomoći će; [69] K izvaditi.

Psalam 37.

Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua chor[r]ipias me.

(2) GOspodine u-gnieuu tuomu nemoi-me charati, ni u-sarcbi tuoioi nemoi-me chaſtigati[1]. (3) Saxto ſtriele tuoie ſabole[2]-se ieſu u-me: i-potuardio ſi ruchu suarhu mene tuoiu. (4) Nie sdrauia u puti moioi prid[3] obraſom gnieua tuoga[3]: i-nie mira choſtem moiẽ[m] çiech[4] slobe[4] griehaa moieh. (5) Saxto griesi[5] moi ieſſu isliesli uarhu[5] glaue moie: i-chacho texcho brieme otexali ieſſu uarhu mene. (6) Usuogniale[6]-se iesu *[i izagńile]*[7] rane moie, prid obrasom[8] neraſuma[9] moga. (7) Neuoglian[10] ucignien ieſſam, i-scharxio[11]-ſe ieſſam deri[12] do-chonça[12]: uasdan xaloſtan hogiah[14]. (8) Saxto boçi[15] moi napugnieni ieſſu himbe[16]: i-nie sdrauia u-poti[17] moioi. (9) Mucen[18]-ſſam, i-ponixen-ſam uele: pomanchauuah[19] v-placu[19] sarça moga. (10) Gospodine, prid tobom ſuacho poxelienie[20] moie: i-uſdihanie[21] moie od-tebe nie ſachriueno. (11) Sarçe moie | ſmuchieno ieſt v-menie[22], (i-)oſtauila-me ieſt chriepoſt moia: i-ſuietloſt ociu moieh, *[ni ona]* nie ſa mnom. (12) Priategli moi, i-roditegli[23] moi ſuprotiua menie priblixaxe-ſe, i-ſtaxe[24]. I-choi blisu mene biehu, isdalecha ſtaxe: (13) i-silu-mi cigniahu choi ischahu duxu moiu. I-choi isnahogiahu[25] sla menie, gouorili iesu taxtadi[26] (od-himbe), i-podiamſtuo[26] ſuachi dan smixgliahu. (14) Jaa ſato chacho gluh[27] ne-cuiah: i-chacho niem[28] ne-otuaraiuchi uſta ſuoia. (15) I-ucignien ieſſaȝ chacho clouiech ne-cuiuchi: i-ne-imaiuchi [*u*] uſtieh ſuoieh pocharania. (16) Jere u-te gospodine uſao ieſſam: ti-chi[e]x uslixiti mene gospodine boxe moi(e). (17) Jere rechoh: ieda chada ne-budu-se ueſſeliti o-menie nepriategli moi: i-chada-se ganiehu[29] noge moie, suarhu mene mnoga gouorili ieſſu. (18) Sato ia pripurauan ieſſam *biti*[30] *pocharan*[30]: i(ere) boliesan moia *prid obraſſom*[31] *moiem* ieſt uaſda (19) Sato hochiu nauieſtiti slobu[32] moiu: i-misliti-chiu ſuarhu grieha moga. (20) Nepriategli ſato moi xiuu, i-uſtanouili[33]-se ieſſu[33] uarhu mene: i-usmnoxili-se ieſſu choi nenauidieli ieſſu mene slobno[34]. (21) Coi uurachiahu sla ſa-dobra, slo[35] gouorahu[35] | od mene: ſaxto nasliedouah[36] dobrotu. (22) Ne-oſtaui mene gospodine boxe-moii: i-ne-odhodi[37] od-mene. (23) Naſtoi na-pomoch moiu, gospodine boxe od-spasenia moga. (V-uiech amẽn).

[1] d pedjepsati, K ne pedepsaj; [2] K zabile; [3] od lica (obraza) rasrčbe (srčbe) tvoje; [4] od lica, a facie, от лица; [5] nepravednosti... nadišle (prišle) glavu; [6] Usmrdjele, всмрьдеше се; [7] K ognojile; [8] od lica; [9] K neumjeteonosti; [10] K tužan; [11] d pregnuo, K pokučio; [12] K tja do sfrhe; [14] d ulažah, K gredijah; [15] K bedre; [16] d ruga, K privara; [17] puti; [18] d Ucviļen, K Žalostan; [19] d zavijah od uzdisanja, K revijah od jaukanja; [20] K žeļa; [21] K jaukanje; [22] K nema; [23] d bližńi, K iskrńi; [24] K i pristali su; [25] iziskovahu; [26] d od taštine: i himbe, K ispraznosti: i varke; [27] K glušac; [28] K nijemac; [29] d bi se krenule, K dokle se kretaju; [30] na (pod) biče, in flegalla paratus; [31] licem; [32] d nepravednos, K navještevati nepravnost; [33] d utvrđeni jesu, K utvrdili su se; [34] d nepravedno, K nepravo; [35] d zloglašahu, K tračahu na; [36] K slijedjah; [37] K odijeli se.

Feria Terçia

Psalam 38.

Dixi: chustodiam vias meas: ut non delinquã[m] in lingua mea.

(2) REchoh: cuuati[1] hochiu pute moie: da-ne-ſagriexim ieſichom[2] moiem. Poſtauih uſtõ[m][3] moieem ſtraxiu, chada ſta griexnich ſuprotiua menie. (3) Obniemieh[4], i-ſmieren[5] bih, i-umucah[6] od dobrieh: i-boliesan moia ponoui-se. (4) Sgria-xe ſarçe moie u-meni: i-u-pomixglieniu momu rasgorieti-se-chie ogagn. (5) Gouorih ieſichom moiem: pochaxi[7]-mi gospodine ſuarhu moiu. I-broi od dnij moieh cholicach[8] ieſt: da ſnam xto lipxe[9] meni (6) Ooto iſmirene[10] poſtauio-ſi dnij moie: i-bitie[11] moie chacho nixteta[12] prid tobom. I-u-iſtinu[13] ſua taxtina, ſuachi clouiech xiuuchi. (7) I-u-iſtini[13] u-priliçi prohodi[14] clouiech: i-ſaman-ſe ſmuchiuie. Chupi ſlato[15]: a-ne-ſna chomu-ga chupi. (8) A-ſada xto-ie cechanie moie (ino)? nego[16] tij gospodine[16]? [i] bitie[17] moie prid tobom ieſt: | (9) Od ſuieh ſloba moieh iſbaui mene: pogargenie besumnomu[18] dao-ſi mene. (10) Obniemieh, i-neotuorih uſta moia; ſaxto (toi) tij vcini: (11) odnesi od-mene rane[20] tuoie. Od-chriepoſti[21] ruche tuoie ia-ſconcah-ſe u-pocharaniu[22]: ſa-nepraudu[23] nachasao[23]-ſi couiecha. (12) I-ſnebiuati ſe[24] cinio chacho paucinu[25] duxu gniegouu: v-iſtinu[26] dache ſaman[26]-ſe ſmuchiuie ſuachi couiech. (13) Vſlixi molituu moiu gospodine, i-moglienie moie: uxima primi ſuoſe[27] moie. Ne-umuci[28]: ſaxto prixalac ia ieſſam u-tebie, i putnich, chacho ſui oçi moi. (14) Odpuſti[29] ti meni, dapocinu[30] priege nego pogiu, i-uechie ne-budu.

[1] K paziti; [2] u jeziku, in lingua, єзикомь; [3] usti(e)ma; [4] K zamukoh; [5] d ponižen, K podnižih se; [6] K umuknuh, K mučah; [7] K očitnu učini, notum fac, скажи; [8] koji, quis; [9] d mańka, K ostaje; [10] K izbrojive, mensurabiles; [11] K marg. sučanost; [12] d ništor, K ništa, nihilum; [13] d Izvan togaj, verumtamen; [14] K mimohodi; [15] d blago, Thesaurizat; [16] nije li gospodin, nonne Dominus; [17] d blago, K marg. sučanost; [18] K ludjaku; [19] d zanijemih, K zamukoh, онемєхь; [20] K poraze; [21] jakosti, a fortitudine, отъ крепости; [22] u pokaranjah, in increpationibus, вь оличени; [23] d cijeć nepravednosti pokarao si, K radi nepravnosti pedepsao si; [24] d pomańkati, K osičaviti, tabescere; [25] K pauka, sicut araneam, ѣко паоучиноу; [26] d ma ništa ne mańe zaludu, K zaisto se tašte, verumtamen vane; [27] suze; [28] d Nemoj mučati, K Ne muoči; [29] K Praštaj; [30] d se pokrijepim prije nego pođem, K se ohladim od prije nego otidem, ut refrigerer, prius quam abeam, да почню, прежде неже отидоу.

Psalam 39.

Expectans expectaui dominu[m], et intendit michi.

(2) CEchaiuchi[1] cechao-ſam[1] gospodina, i-raſumi[2] menie. (3) Uſlixio-ie molitue[3] moie: i-isuede mene is-blata[4] od ſloceſtua, i-ischala od-feçe[5]. I-poſtaui uarhu chamena noge moie: i-iſpraui ſtupgliaie[6] moie. (4) I-poſtaui[7] u-vſta moia pietie[8] nouoo[8], pieſan bogu naxemu. Uidieti-chie mnosi, i-boiati-ſe-chie: i-uſati-chie u-gospodina. (5) Blaxẽ[n] mux[9], choga ieſt ime gospodinouo uſanie gniegouo: i-nie poſrio[10] na-taxtadi | i-na blude laxiue. (6) Mmnoga vcinio-ſi ti gospodine boxe moi cudesa[11] tuoia: i-pomixglieniem tuoiem nie tcho-bi prilican bio tebie. Nauieſtih i-gouorih[12] ieſſam[12]: i-umnoxili-ſe ieſſu varhu broia. (7) Posuetilixte i-prichasanie[13] nehotio-ſi: uxi[14] satoi iſuarsne ucini menie. Posuechienie[14] [i] ſa-grieh nieſi pitao: (8) tadai rece[15]: ouo gredu[16]. Na-glauu od-libra[17] upisano ieſt od-mene (9) da cigniu vogliu[18] tuoiu: boxe moi hotieh, i-sachon tuoi usried ſarça moga. (10) Nauieſtih praudu tuoiu u-çarquu[19] velichu, ouo usne moie ne-chiu usdarxati[20]: gospodine tij-luao[21] ieſſi: (11) Praudu tuoiu ne-sachrih u-sarçe moie: iſtinu tuoiu i-ſpaſenie tuoie rechoh. Ne-schrih milosardie tuoie, i-iſtinu tuoiu od ſuieta[22] mnoga (12) Ti-sato gospodine nemoi dugo[23] uciniti ſmilouanie[24] tuoie od-mene: miloſardie tuoie i-iſtina tuoia uasda primili[25]-ſu mene. (13) Jere obidoxe[26] mene ſla, choiem nie broia: uhitixe mene ſlobe moie, i-ne-mogoh da-uidim. Vmnoxili-ſe ieſu uarhu ulasa glaue moie: i-sarçe moie oſtauilo-ie mene. (14) Da[27] bude ugodno tebie gospodine da obranix[27] mene: gospodine, | na[28]-pomoch moi[u] pogledai[28]. (15) Da-ſſe posrame[29] i-poſtide[29] ſaiedno, choi ixtu duxu moiu, da uſmu[30] gniu. Da-ſſe obrate naſada, i-poſtide[31] choi hochie menie ſla. (16) Da poneſſu[32] tuger posramglienie[32] ſuoie: choi gouore menie: ueseli[33]-ſe, ueseli[33]-ſe. (17) Da-ſſe uesele i-raduiu uarhu tebe ſui ixtuchi tebe: i-da-rechu uasda: da-ſe vuelicij[34] gospodin: choi gliube ſpasenie tuoie. (18) Ja ſato proſiach ieſſam i-ubog[35]: gospodin naſtoian[36] ieſt od mene[36]. Pomochnich moi, i-(i)xtititegl moi tij ieſſi: boxe moi *[nemoj]* çchnieti[37].

[1] d Očekivajući iščekivah, K Čekajući čekah; [2] K obrati se k; [3] K molbe; [4] K lokve; [5] K gnusna; [6] stupaje; [7] K uložje; [8] K začinku novu; [9] K človjek; [10] d pogledao... i na ludosti, K se obzirao na ispraznosti, i mahnitosti; [11] K čudnovata; [12] i govorio sam; gor. **govorih** mj. **govorio**; [13] K prikazalište; [14] K a uha si moja izvršio. Holokaustić, aures autem perfecisti mihi. Holocaustum; [15] rekoh, dixi, gorńe **rece** pis. grieška mj. **recoh**; [16] K idem; [17] K od pisma; [18] K hoću; [19] K skupštini; [20] zabraniti; [21] znao;

gor. **suao** pis. griješka mj. **snao**, znao; [22] d vijeća, K sabora; [23] daleko, longe; [24] d smilovanja, K pomilovanja; [25] K primila; [26] d obujmiše, K su me obkružila; [27] d Budi ugodno tebi... oslobodiš, K Ugodilo ti, da me izvadiš; [28] K za pomoći mene obazri se; [29] d Da bi se smeli i zasramili, K Zasramili se i zastidili se; [30] K odnesu; [31] d posramovali, K i zastidili se; [32] d Da bi ponijeli tutako smeću, K Odnijeli od prve zasramlenje; [33] K hoho, hoho; [34] d da se uzmnoži, K Uzveličio se; [35] K ubogar; [36] d poman jest od mene, K se brine mnome; [37] K ne ucknivaj.

Psalam 40.

Beatus qui inteligit super egenum, et pauperē[m]: in die mala liberauit(!) eū[m] d[omi]n[u]s.

(2) BLaxeni choi rafumie uarhu potriebnoga, i-ubogoga: u-dan fao osloboditi-chie gniega gospodin. (3) Gospodin-chie fhraniti[1] gniega, i-oxiuieti-ch[i]e gniega, i-blaxena da-ucini gniega na-semgli: i-da ne-da gniega u-duxu od-nepriateglia gniegouieh[1]. (4) Gospodin da-pomoch prinese gniemu uarhu odra od bolefti gniegoue: fuu pofteglìu gniegouu obratio[2]-si u-nemoch gniegouu. (5) Ja rechoh: gospodine fmilui-se menie: ofdraui duxu moiu, iere-fam fagriexio tebie. | (6) Nepriategli moi rechoxe fla menie: Chada-chie umrieti, i-poginu[3] ime gniegouo? (7) I-acho ulaxaxe da-uidi, taxtadi[4] gouoraxe, farçe gniegouo schupiti-chie[5] slobu[5] sebie. Islaxaxe naduor, i-gouoraxe (8) u-schupu[6]. Suprotiua menie marmgniahu[7] fui[8] nepriategli moi: fuprotiua menie mixgliahu sla meni. (9) Riec slobnu poftauixe fuprotiua menie: ieda chi spij nechie priloxiti da(-ne-)uftane? (10) I-sato couiech od-mira moga, u-choga-fam ufao: chi iiegiaxe[9] chruh moi, vuelicio-ie[10] uarhu mene ismamglienie[11]. (11) Ti sato gospodine smilui-se menie, i-uscharsni mene: i-uuratiti-chiu gnim. (12) V-onoi-sam posnao iere-si hotio mene: iere ne-chie-fe ueseliti nepriategl moi uarhu mene. (13) Mene fato ciech praude[12] primio-si: i-uchriepio[13]-si mene prid obrasom tuoieʒ v-uiech. (14) Blagoflouien gospodin bog israela od viecha, i-deri do-uiecha: budi budi.

[1] K ga sahranio (conservet), oživio (vivificet)... učinio... i ne pridao...; [2] K privraćao; [3] d i poginuti, K i poginuti će; [4] d taštine, K isprazností; [5] K skupilo je nepravnost, congregavit iniquitatem; [6] d laže i taštine, K o tomu istomu, in idipsum, cksl. и глаше в коупь; [7] K [illegible] ptahu; [8] d svikolici; [9] blagovaše; [10] uzmnoži, K uzveličao je; [11] d prjevarenje, K izvraćenje; [12] pravednosti; [13] K potvrdio.

Psalam 41.

Quem admodum desiderat ceruus ad fontes aquaru[m]: ita desiderat anima mea ad te deus.

(2) CAchono xudi[1] ielien na iftocifta[2] od uoda: onachoi xudi[1] duxa moia ch-tebie boxe. | (3) Scegiala-ie duxa moia g-bogu iftocIftu[3] xiuomu: chada chiu dochi i-uchasati-se prid obrasom boxiem?

(4) Bile-su menie fuose moie chruh[4] dneui[5] i nochiu[5]: chada-se gouori menie fuachi dan: gdie ieft bog tuoi? (5) Uuoi[6]-sfe spomenuo ieffam, i-prolih u-menie duxu moiu: iere-chiu minuti u-miefto odpribiualixta cudna[7], deri do-chuchie boxie: V-glas od-ueselia[8], i-od ispouiefti[9]: pietie[10] od blaguiuchiega[10]. (6) Saxto xalosna ieffi duxo moia? i-faxto smuchiuiex mene? Ufai u-boga, faxto (i)-ioxte-se-chiu[11] ispouidiet gniemu[11]: fpasenie liça moga, (7) i-bog moi. V-meni iftomu duxa moia smutila-se ieft: çiech[12] toga spomenan-chiu[12] od tebe od semglie iordana, i-ermona od gore malahte. (8) Propaft[13] propaft nasiua, u-glafu od urata *uodenien* tuoieh[13]. Sua uixgnia tuoia, [i] ualoui tuoi uarhu mene minuxe[14]. (9) U dne pofla gospodin milosardie suoie: i-u-nochi pietie[15] gniegouo. Prieda-mnom molitua bogu od-xiuota moga, (10) rechi-chiu bogu: primitegl moi ieffi, Saxto fabio[16] ieffi mene? i-faxto xaloftan hodim, iere neuogli[17] mene nepriategl? (11) Dochle-se rastiru[18] chofti moie, opogouarali-su[19] mene choi neuoglie[20] mene nepriat[e]gli | moi: Saxto gouore menie fuachi dan: gdie iest bog tuoi? (12) faxto xalosna ieffi duxo moia? i-saxto smuchiuie[š] mene? Ufai u-boga, faxto ioxte-se-chiu ispouidiet[11] gniemu: spasenie liça moga, i bog moi.

[1] K želi; [2] d kladence, K vrela; [3] d kladencu, K jakomu, fortem; [4] krusi, panes; [5] u dne i u noći; [6] d Ovo, K od ovezijeh, haec; [7] K zamjernoga; [8] K uzradovanja; [9] d hvale; [10] d glas je od konvitnika, K od začinanja gozdbenoga, sonus epulantis; [11] d ću hvaliti ńega, K ere ću još spovijedati ńemu; [12] K zato ću se spomeńivati; [13] K Dubina dubinu zove: u glasu od potoka tvojijeh; gor. **uodenien** pis. griješka mj. **uodenieh**; [14] K prođoše; [15] pjesan, K začinku; [16] d zašto se zaboravio jesi od, K zašto me si zaboravio; [17] d cvijeli, K žalostivi; [18] d se slamaju, K se lome; [19] d prjekorili su, K ubezočiše; [20] žalostive.

Psalam 42.

Judicha me deus, et discerne chausam meam de(de) gente nō[n] sā[n]cta, ob-[h]omine iniquo, et doloso erue me.

(1) SUdi mene boxe, i-rasumie[1] ufroch moi od naroda ne fueta, i-od clouiecha slobna, i podhibna ifbaui[2] mene. (2) Jere tij iefi boxe chriepoft[3] moia: faxto odagna mene? i-saxto saloftan gredu[4], chada opecali[5] mene nepriategl? (3) Poxgli[6] fuietloft tuoiu i-iftinu tuoiu: Oue mene(ne) douedoxe, i-uuedoxe u-goru fuetu tuoiu, i-u-pribiualixta tuoia. (4) I-priftupiti-chiu[7] cho otaru boxiemu: ch-bogu, chi[8] ueseli[8] mladoft moiu. Ispouidiet-fe-chiu[9] tebie[9] u-çitaru boxe boxe moi(i): (5) faxto xalosna ieft duxa moia? i-saxto fmuchiuex mene? Ufai u-boga, faxto ioxte-fe-fchiu gniemu ispouidieti[9]: fpasenie liça moga, i-bog moi.

[1] razberi, discerne; [2] d oslobodi; [3] jakos(t), fortitudo, крепость; [4] K hodim; [5] d cvijeli, K žalostivi; [6] K Ispusti; [7] uljesti ću na (k); [8] K veselećemu, qui laetificat, веселещоумоу; [9] d Hvaliću.

Psalam 43.

Deus auribus nostris auudiuimus: patres nostri an[n]unciauerunt nobis.

(2) BOxe uxima naxiema uslixismo[1]: oçi naxi pouiedaxe[2] naz. | Diello, choie cinio[3] ieſſi u-dnij gnih: i-u-dni ſtare. (3) Rucha tuoia narode pogubi[4], i-naſadio-ſi gnih: isneuogli[5] puche i-isagna gnih: (4) Ne-ſo-oruxem[6] ſuoiem uſdarxaxe[7] ſemgliu, i-mixça gnih ne-spaſe[8] gnih: Nego desniça tuoia, i-mixça tuoia, i-proſuietglienie tvoie liça tuoga: ſaxto ugodno[9]-ti bij[9] u-gnih. (5) Ti ieſſi ſam[10] chragl moi i-bog moi: chi-poſilax[11] spasenie[12] iachobu. (6) O-tebie nepriateglie naxe isboſti[13]-chiemo roſi[13], i-imenom tuoiem ponisiti[14]-chiemo onieh choi uſtaiu na-nas. (7) Ne-chiu ſato u-luch moi uſati: i-(u)-oruxe[15] moie ne-chie ſpaſti[16] mene. (8) Spasao[17]-bo nas ieſſi od-neuogliechieh[18] nas: i nenauidiechieh nas osramotio[19] si. (9) U-bogu pohualiti-se-chiemo uas dan: i-u-imenu tuomu ispouiedati[20]-se-chiemo (tebie) v-uiech. (10) Sada ſato odagna i-posrami[21] nas: i-ne-chiex iſlieſti[22] boxe u-ſilah[22] naxieh. (11) Usuratio[23]-si nas uſopet[23] ſa-nepriateglmi naxiemi: i-choi nenauidiexe[24] nas, raſusimahu[24] ſebie. (12) Dao nas ieſſi chacho ouçe[25] od-pichie[25]: i-u-narode rasparxa[26] nas. (13) Prodao-ſi puch tuoi bes ſçiene[27]: i-ne-bi mnoxtuo u-promienieniu[28] gnih. (14) Poſtauio-si nas pogergienie[29] ſuſſiedom | naxiem, raxdraxenie[30] i-poruganie[30] oniemi, choi ocholo nas ieſſu. (15) Poſtauio-nas ieſſi u-prilichu narodom: pochimanie[31] glaue u-pucieh. (16) Vasdan ſram[32] moi prida-mnom ieſt, i-ſtid[33] liça *tuoga*[33] pochrio mene ieſt. (17) Od-glaſa pogardnicha[34], i-chleuetaoça[34]: od-liça nepriateglia, i-progonioça[35]. (18) Sua ouai dogioxe suarhu nas, i-ne-ſabismo[36] tebe: i-slobno ne-ucinismo u-ſachonu[37] tuomu. (19) I-ne-odſtupi[38] uſopet ſarçe naxe: i-uchlonio[39] ieſſi rasputia naxa od puta tuoga: (20) Saxto smierio[40] nas ieſſi u-mieſtu od-neuoglie[41], i-pochri nas ſien[42] ſmartna. (21) Acho ſabili[36] iesmo ime boga naxega, i-acho poduigosmo[43] ruche naxe ch-bogu tugemu: (22) Ne-chie-li bog ischati ouai? on ſato ſna otaina[44] od-ſarça. Saxto radi tebe priechoreni[45] ieſmo pouasdan: ſçiegnieni ieſmo chacho ouçe[46] od-ſachlania. (23) Uſtani[47], ſaxto[47] spix gospodine? uſtani[48], i-ne odxeni ſuarxeno[48]. (24) Saxto[49] liçe[49] oduurachiax[50], (i-)ſabiuax[50] nixtetu[51] naſxu i-pecao[52] naxu? (25) Saxto[53] smierena ieſt[53] u-prah duxa naxa: prionu[54] ch-semgli utroba naxa. (26) Vsduigni-se[55] gospodine, pomosi nas: i iſbaui[56] nas radi imena tuoga.

[1] čuli smo; [2] navijestili su; [3] djelovao; [4] K je raspršala; 5 d ucvijelio si; [6] d s mačem, K u maču; [7] d dobili, K posfojiše; [8] nije sahranila; [9] d ti su bili ugodni, K ere si se rasladio u ńih; [10] d oni, K isti; [11] K naređuješ; [12] d pozdravļenja; [13] d naspršaćemo rogom, K ćemo ... uzvijati rogom, ventilabimus cornu, извоֹдемь рогомь, Psal. sin. извоֹдемъ рогы; [14] pogrdićemo d one koji se dvižu suprotiva nami, K podižuće se na nas, spernemus insurgentes in nobis, оуничижимь все встающе на ни; [15] mač; [16] sahraniti; [17] sahranio; [18] d od ucviļenika nas, K od žalostivećijeh nas; [19] d smeo si, K zasramio, confudisti, посрамиль; [20] d slavićemo tebe; [21] d smeo si; [22] iziti (izlaziti) ... u krjepostijeh; [23] Obratio si nas nadzada; [24] d su nenavidjeli nas, grabļahu, K nenavidjahu nas, razgrabļahu; [25] d ovce od jestojska, K krave od jezbina; [26] K raštrkao si; [27] d bez plate, бес цени; [28] u promjeńivanijeh, in commutationibus; [29] d sramotu, K poruganje; [30] d pogrđenje i poruganje, K špotanje, posmjehovanje; [31] K kretanje; [32] d sramota, K zasramļenje; [33] d smeća od lica moga, K zastidjenje od obraza moga, confusio faciei meae, gor. **tuoga** pis. griješka mj. moga; [34] d ...i zlogovorioca, K korećega i klevetećega, a voce exprobantis et obloquentis, от гласа поносещато и оклеветающаго; [35] K progonećega, persequentis, прогонещаго; [36] d zaboravili; [37] K naredbenstvu; [38] nije se vratilo (obratilo) nadzada, non recessit retro, не отстоупи васпеть [39] d svrnuo si; [40] ponizio; [41] d ucvijeļenja, K tugovanja; [42] sjena; [43] prostrli; [44] d skrovna, K sakrivena; [45] d morimo se, K pobijani smo; [46] K bravi; [47] K podigni se, čemu; [48] K Podigni se, i ne odgoni do sfrhe; [49] K čemu obraz; [50] d obraćaš, zaboravļaš se; [51] d od uboštva, K siromaštvo; [52] d tuge, K tugovanje; [53] K Jere ponižena jest; [54] K prilijepila se je; [55] d Ustani, K Podigni se; [56] odkupi; [57] d cijeć.

Psalam 44.

Eructatauit chor | meum verbum bonum: dico ego opera mea regi.

(2) ODrignu[1] ſarçe moie ſlouo dobro: gouoru ia diella moia chragliu. Jesich moi pena[2] pisça[3], barſo chi[4] pixe[4]. (3) Liep-xi[5] prillichom[5] nad ſinoui clouiecanſçiemi, islita-ie[6] miloſt v-uſta tuoia: togai radi blagosouio-te-ie bog v-uiech. (4) Pripaxi mac tuoi na-bedru tuoiu, primoguchi[7]. (5) Priſtaloſtiu tuoiom i-liepotom tuoieiom raſumie[8], napriedui, isliesi[8], i-chragliu[i], Ciech[9]-iſtine i-chrotchoſti[10], [i] praude: i-priueſti chie tebe *[čudnovato]* deſniça tuoia. (6) Striele tuoie oxtre, puçi pod tobom paſti-chie, u-ſarçieh od-nepriateglia chraglieuieh. (7) P[r]iſtolie[11] tuoie boxe v-uiech uiecha: xibicha prauoſti[12] xibicha chraglieuſtua tuoga. (8) Gliubio-ſi praudu, i-nenauidio-si slobu[13]: togai radi pomaſa-te bog bog tuoi uliem od-radoſti na-d-ruxbom[14] tuoiom. (9) Mira, i-miris[15], [i] uognia[15] od ſuiita tuoiem[16], od-chuchia ſlaunieh[17]: is-choieh ueſelixe-te (10) chgieri od-chraglieua u-caſti tuoioi. Sta chraglica na-desnu tuoiu u-suitah[18] poſlachienieh: obtecena[19] raslichoſti. (11) Cui[20] chchieri[21], i-uig[22], i-prichloni[23] uho tuoie: i-sabud[24] puch tuoi, i-chuchiu | oça tuoga. (12) I-poxelieti-chie[25] chragl liepotu tuoiu: ſaxto on ieſt gospodin bog tuoi, i-pochloniti-se-chie[26] gniemu. (13) I-chchieri tiroue[27] s-darmi[28] liçu tuomu pochloniti-se-chie[28]: ſui bogatçi gliudi[29]. (14) Sua slaua gniegoua chchiere chraglieue iſnutra, u-schutieh slatieh (15) obtocena[30] raslichoſtiu[30]. Priueſti-chie chragliu dieuiçe ſa-gniome: b[l]ixgnie gnie priueſti-ch[i]e ch-tebie. (16) Priueſti-chie v-ueſeliu i-u-radoſti(u): prueliche[31] u çarqu chraglieuu. (17) Na-mieſto otaç tuoih porodili-se ieſſu tebie sinoui: narediti-chiex[32] gnih u-uladauçe[33] nada-ſuom ſemgliom[33]. (18) Spomenuti-se-chie[34] od-imena tuoga (gospodine) u-ſuachi[35] narod i-naroda[35]. Sato puçi ispouiedati-se-chie[36] tebie v-uiech: i-[u]-uieche uiecha.

[1] d izrigalo je, K izrignu; [2] K pero; [3] pisaoca; [4] K pisajućega; [5] d Lijepe si prilike, K Pristali (marg. Uļudni, Krasni) obličjem, speciosus forma

красней добротою; [6] K izljezala je; [7] d primoćno, potentissime; [8] d pogledaj, hodi naprjedujući, K upravi, napredno postupaj, intende, prospere procede, et regna; [9] K radi; [10] d blagosti mansuetudinem, кротости; [11] K sjedište; [12] d od ispravļenja, K od upravnosti, virga directionis, правости; [13] d nepravdu, nepravnost; [14] d družinom; [15] d miris i voń od haļina, K kapļa i kasija od odjeće; [16] pis. griješkom mj. **tvojijeh**; [17] d od avolija (isp. Akad. Rječ. s. v. **avorija**), K lefańijeh, gorńe **slaunieh** pis. griješkom mj. **slonovnijeh**, cksl. слоновнихъ; [18] d halinah, K odjeći; [19] d ogrnuta, K obtočena (isp. niže biļ. 30); [20] K Slišaj; [21] kćerce; [22] K pogledaj; [23] d pregni; [24] d zaboravi; [25] požudjeće; [26] klańati će se; [27] od Tira; [28] K u darovijeh obraz će tvoj pomoliti; [29] od puka; [30] d obučena razlikostima, K ogrnuta različnostijemi; [31] d privesti će, K dovoditi će, gor. **priueliche** (!) pis. griješkom mj. **priuestichie**, privesti će; [32] K postaviti ćeš; [33] poglavice vrh sve zemļe; [34] K uspomeńevati će se; [35] sfakomu porođenju i porođenju; [36] d hvaliće.

Psalam 45.

Deus noster refugium, et uirtus: adiutor in tribulaçionibus, [quae] inuenerunt non nimis.

(2) BOg naxe pribiexiſtie[1], i-chriepoſt: pomochnich u-tugah, choie-nas nagioxe mnoge. (3) I-togai radi ne-chiemo-ſſe boiati chada[2]-se ſmuti[2] ſemglia: i-prineſu-se gore u-ſarçe morscho. (4) Uxusgniaxe[3], i-s(p)mutise-se uode gnih, smutixe-ſe gore u-chriepoſti gniegouoi. (5) Od-ri|ech(i)e naglo[4] tecenie[4] ueſeli grad boxi: posuetio-ie pribiualixte ſuoie priuixgni[5]. (6) Bog, poſried gniega, ne-chie-se chrenuti: pomochi-ga-chie bog ſutra[6] u-ſoru[6]. (7) Smutixe-se narodi, i-prichlonixe-ſe[7] (u)-chraglieuſtua: da glas ſuoi, (uixgni i-)potreſe-se[8] ſemglia. (8) Gospodin chriepchi[9] ſ-nami: primitegl nax bog iachobou. (9) Dogite[10], i uigte[10] diela goſpodinoua, choia[11] poſtaui cudesa[11] na-ſemgli: (10) i-uſimgliuchi[12] rasboixta[13] do[14]-chō[n]ça[14] ſemglie, Luch schriti-chie[15], i-oruxa slomiti: i-xtite xdechi-chie[16] oggniem: (11) Prasnuite[17], i-uigte[17] ſaxto ia-ieſam bog: uſduignuti-se-chiu[18] megiu narodi, i-uſduignuti-ſe-chiu[18] na-ſemgli. (12) Gospodin chriepchi[9] ſ-nami: primitegl nax bog iachobou.

[1] d utočište, K priutočište; [2] K dokle se bude smućevati; [3] d zaručaše, K uzbučiše se; [4] d sila, K naglost, fluminis impetus, речна оустремлениѣ; [5] K privisoki; [6] d u jutro dzorom, K u jutro rano, mane diluculo; [7] d pregnula se jesu, K prignula su se; [3] d stresla se jest, K krenula se je; [9] od krjeposti, virtutum. силъ, [10] K Hodite i gledajte; [11] K koje je prikazni postavio; [12] d dvižući; [13] K ratenja; [14] d deri do svrhe od, K tja do kraja; [15] d izmrviće, K će skrsiti; [16] d užeće, K će sažeći; [17] d Prestanite i viđite, K Mirujte i gledajte; [18] uzvisiću se.

Psalam 46.

Omnes gentes plaudite manibus: iubilate deo in uoce exultaçionis.

(2) SUi narodi ueſelite-ſe[1] ruchami: poite[2] bogu glaſom[3] radosniemi[3]. (3) Saxto goſpodin uixgni[4], ſtraxan[5]: (i) chragl uelich poſuoi ſemgli. (4) Podloxi narode[6] nam: i-gliude[7] pod noge naxe. (5) Iſabra[8]-nam diedinu ſuoiu: dobrotu[9] iachobouu, choga obgliubi. (6) Uliese[10] bog u-ueſelie[10]: i-gospodin u-glas trubie. (7) Poite[11] | bogu naxemu, poite[11]: poite[11] chragli[u] naxemu, poite[11]. (8) Saxto-ie chragl nada-ſuom semgliom bog: poite[11] raſumno[12]. (9) Chraglieuatich[i]e bog nada-ſuiemi narodi: bog-chie sieſti[13] na-priſtoliu[14] ſuetomu ſuomu. (10) Uladauçi[15] od pucha schupili-se ieſſu ſ-bogom abramouiem: ſaxto bosi chriepçi[16] od-ſemglie, mnogo[17]-ſe naduigli ieſſu.[18]

[1] d pleštite, K plesčite; [2] K radujte se; [3] u glasu d od radosti, K od začinanja; [4] d visok; [5] K strahoviti; [6] puke; [7] narode; [8] K obrao je; [9] d ljepotu, K pristalost; [10] d Uzljeze bog u veselju, K uzide bog u radosti, ascendit Deus in iubilo, взиде; [11] K pjevajte; [12] mudro; [13] K sjedi; [14] K vrh sjedišta (marg. pristolja); [15] Poglavice; [16] d jaki, K jaci; [17] d veoma; [8] uzdvignuli.

Psalam 47.

Magnus dominus, et laudabilis nimis in ciuitate dei nostri, in monte Sancto eius.

(2) UElich bog, i-hualan[1] mnogo[1] u-gradu boga naxega, na-gori ſuetoi gniegoui. (3) Smie-ſe[2] ueſeliem[3] oda-sue ſemglie gora ſionscha, ſtrane sieueroue[4], grad chraglia uelicho[ga]. (4) Bog u-chuchicah[5] gniegouieh hochie-x[e] posnati, chada primi[6] gniega. (5) Saxto oto chragli ſemaglçij[7] ſabraxe-se[8]: i-sidoxe[9] uiedno. (6) Oui[10] uidieuxe tachoi[10] ſacudixe-se, smutixe-se, chrenuxe-se[11]: (7) ſtrah[12] obuimi[13] gnih. Tui[14] boliesni[15] chachono xene rodechie[16], (8) duhom[17] ueliçiem scharxix(e)[17] plaui[18] tarſinsche. (9) Chacho cuſmo, tachoi uidiesmo u-gradu gospodinouu od criepoſti, u gradu boga naxega: bog oſnoua[19]-ga u-uiech. (10) Primismo boxe milo|ſerdie tuoie, poſried çarque tuoie. (11) Chacho[20] ime tuoie[20] boxe, tacho i-huala tuoia po[21]-ſuoi ſemgli[21]: praude puna-ie desniç(i)a tuoia. (12) Veseli-se[22] gora ſionscha, i-radui[te]-se[22] chchieri ſudiexche[23], çiech ſuda tuoieh gospodine. (13) Obidite[24] siona, i-obuimite[25] gniega: nauieſtite[26] natornieh gniegouieh. (14) Poloxite[27] ſarça uaxa u-chriepoſt gniegouu: i-ſrasdielite ch(i)uchie gniegoue, da-nauieſtite[28] v-porod-ini[28]. (15) Jere ouij ieſt bog, bog nax u-uiech, *[i u vijek]* uiecha: *[i on će]* uladati-nas v-uieche.

[1] d hvaļen veoma, K pohvaļivi vele; [2] d snuje se, K utemeļuje se; gorńe **smie-se** griješk. mj. **snue-se**, snuje se; [3] K radostju; [4] K sjeverske; [5] kućah; [6] K bude primiti; [7] d zemaļski, K od zemļe; [8] skupiše se (skupili su se); [9] d ugodiše se, K sastaše se, convenerunt; [10] d Oni videći tako, K Oni gledajući ovako, ти видевше тако; [11] d stresoše se, K ganuli su se; [12] K trepet; [13] d uhiti, K uhitila je; [14] Ondi; [15] K bolesti; [16] d koja porađa, K od rađajuće, тоу болезни ѣко раждающее; [17] d u duhu usionu smrvićeš, K duhom vrli-

jem skršiti ćeš; [18] K drijeva; [19] je utemeljio; [20] K Po imenu tvomu, secundum nomen tuum, по имени твоемь; [21] do kraja d zemaljskijeh, K od zemle; [22] d neka se veseli..., i neka se raduju, K Veselila se..., i uzradovale se; [23] d židovske, K Judine; [24] d obujmite, K obkružite; [25] d zagrlite, K grlite; [26] d spovjeđ'te, K spovijedajte; [27] postavite; [28] spovijete u narodu (porođenju) drugomu.

Psalam 48.

Audite h[a]ech om[n]es gentes: auribus percipi[te omnes] qui habitatis o[r]beem.

(2) SLixite ouoi[1] ſui narodi: (i)-uxima primite ſui, choi xiuiete[2] na-ſemgli: (3) (I)-choi-ſte porogeniçi[3] ſemaglschi[3], [i] ſinoue clouiecanſçij[4]: (ſaie)ſaiedno ſchupiuxe-se[5] bogat i-ubog. (4) Uſta moia beſiediti-chie[6] mudroſt: i-miſao[7] ſarca moga raſum[8]. (5) Prichlonichiu[9] u-pricu[9] uho mo[ie]: oduoriti(!)-chiu u-pſaltier recenie[10] moie. (6) Scto-se-chiu boiati u-dan sli? sloba pete moie obuimiti[11]-chie mene: (7) Choi-se ufaiu u-chriepoſt ſuoiu: i-u-mnoxaſtu[u] bogaçtua[12] ſuoga (choi-)ſſe ſlaue. (8) Brat ne[13]-chie odchupiti, odchupiti-chie[13] couiech: (i)-ne-chie dati bogu utaxenie[14] ſuoie. (9) I[15]-çiene[15] odchupglienia duxe ſuoie: i-truditi-se-chie | v-uiech. (10) i-xiuieti-chie do-chonça. (11) Ne-chie uidiet pogibio[16], chada uidi[17] mudre[17] umiraiuchie: ſaiedno-chie ludi[18], i-beſumni[19] poginuti. (I-)oſtauiti-chie tugiem bogaçtua[12] ſuoia: (12) i gro[boui] gnih chuchia gnih v-uiech. Pribiualixta gnih is[20]-naroda, u-narode[20]: nasuaxe imena svoia na-ſemgliah ſuoieh. (13) [I] Couiech, buduchi u-caſti, ne-raſumie: prilo(xlo)-xixte(!)[21] schotu ludu, i prilican ucignien bij gniemu[21]. (14) Oui put gnih u-napaſt[22] gnim: a-pach uſtma ſuoiema ugoditi-chie. (15) Chacho ouçe u-pachao poloxeni ieſſu: smart popalla bude gnih. I-gospodouati-chie gnim prauedni od ſiutra[23]: i-pomoch gnih pouetcati-chie[24] u-pachlu od-ſlaue gnih. (16) Iſtinom[25] bog odchupiti-chie duxu moiu i[s] ruche od-pachla[26], chada primi[27] mene. (17) Ne-uboi-se chada-se bogat ucini[28] clouiech: i-chada-ſe usmnoxi[28] slaua chuchie gniegoue. (18) Saxto chada umre[29], ne-chie poneſti[30] ſue: ni-chie sliesti[31] [s] gnim slaua gniegoua. (19) Jere duxa gniegoua u-xiuot gniegou blagosouiti-se-chiu: ispouiedieti-se-chie tebie chada dobro ucinix gniemu. (20) Vlieſti-chie u-narod otaça ſuoieh: i-do-uiecha ne-chie uidieti ſuietloſti. (21) Couiec, buduchi[32] u-casti[32], ne-raſumie: priloxi[33]-ſe schotu ludu, i-prilican ucignien | bij gniemu.[33]

[1] ova; [2] pribivate; [3] K zemljaci, terrigenae; [4] K ljudski; [5] d zajedno i ugodno (!) — ovo očito pis. griješkom mj. ujedno, kako doista u K, simul in unum; [6] K će govoriti; [7] razmišljanje; [8] K razborstvo; [9] prikloniću na pričicu; [10] d odluku, K pripovist, propositionem; [11] K obiti; [12] K blaga; [13] d ne odkupljuje, da jeda će čovjek odkupiti; [14] K umirenje; [15] d I (neće dati bogu) platu od, Et pretium redemptionis; [16] d pogubljenje, K poginutje; [17] bude vidjeti mudrce; [18] K ludjak; [19] d mahniti, K mahnitac; [20] d u narodu i narodu, K u porodu i porodu; [21] d prilikovan bi skotom bezumnijemi, i

sličan jest učińen ńimi, K prilikovan je živinama ludijem, i ńima učini se priličan, comparatus est iumentis insipientibus, et similis factus est illis; gorńe **prilox(lox)ixte** pis. griješka mj. priloži - se, приложи се скотѣхь; (isp. niže bilj. 33); [22] d na pogubljenje, K smeća; [23] d u jutro, K o jutarńi; [24] ostariće (postarati će se); [25] d Ništa ne mańe, K Ali, verumtamen; [26] paklene; [27] d uzme, K bude uzeti; [28] kada se bude... učiniti... i kad se uzmnožiti bude; [29] d bude poginuti, K uzbude umrijeti; [30] uzeti; [31] K siti; [32] d kada u časti bješe; [33] (isp. bilj. 21).

Psalam 49.

D[eu]s deo[rum] d[omi]n[u]s locutus est: et uocauit ter[r]am.

(1) BOg nad[1] boſi[1] gospodin gouorio ieſt: i-prisiua ſemgliu, Od ſuonça iſtocha do-ſapada: (2) i-s-iona priſtaloſt liepote[2] gniegoue. (3) Bog ocito-chie dochi: bog nax i-ne-chie *umnoxat*[3]. Ogagn prid gnim[4] rasgorieti-se-chie[4]: i-ocholo gniega uietar[5] uelich[5]. (4) Doſua nebo sgora: i-ſemgliu raſabrati[6] puch ſuoi. (5) Schupite gniemu ſuete gniegoue: choi naregiuiu ſachon[7] gniegou na-poſuetilixta. (6) I-nauieſtiti-chie nebesa-praudu gniegouu: ſaxto bog ſudaç ieſt. (7) Sluxa[8] puce moi, i-gouoriti-chiu: israelu, i-suiedochouati-chiu tebie: bog moi tuoi(a) ia-ſſam. (8) Ne-chiu u-posuetilixteh tuoieh pocharati tebe: prichaſania[9] ſato tuoia prida-mnom [10] ieſſu uaſda. (9) Ne-chiu primiti[11] od chuchie tuoie iunçe: ni o-ſtada tuoieh iarçe[12]. (10) Saxto moie-ſu ſue ſuieri od dubraua, schoti[13] u-gorah i-uoloue[13]. (11) Posnah ſua letuxta nebescha[14]: i-liepota od gniue[15] ſa-mnom ieſt. (12) Acho uſgladuiem[16], ne-chiu rechi[17] tebie: moia-bo-ie ſua[18] ſemglia, i-ispugni[e]nie[18] gnie. (13) Jeda-chiu iesti[19] mesa od biuola[20]? ali-chiu charu od-iaraç[21] piti? (14) Prichaxi[22] bogu posuetilixte od-huale: i-uurati Priuixgniemu ſauiete tuoie. (15) Iſasoui mene u-dan od-tuge[23]: | isbauiti-chiu[24] tebe, i-poctouati-chiex[25] mene. (16) Ggriex-nichu ſato rece bog: ſaxto tij pouiedax praudu moiu, i-uſimax ſachon[7] moi po[26]-uſta tuoia? (17) Ti-ſſi iſto[27] nenauidio[28] nauch: i-uargao-ſſi gouoreni(!)[29] moia ſa-sobom[30]. (18) Acho uigiaxe[31] lupexa, teçiexe x-gnim: i-s-bludniçi[32] dio tuoi ſtaugliax. (19) Vſta tuoia vmnoxise[33] slobu[33]: i-iesich tuoi splietaxe podhibe[34]. (20) Sied[e]chi ſuprotiua bratu ſuomu chleuetaxe[35], i-ſuprotiua sinu matere tuoie polagaxe[36] napaſt[36]: (21) toi[37]-si ucinio, i-*umnoçhah*[38]. Sçienio[39] si slobno[39] da-chiu biti tebie prilican: pocharati-chiu[40] tebe, [i] ſtauiti-chiu[41] suprotiua obraſu tuomu. (22) Raſumie[i]te toi[37] choi sabiuate boga: da(-nas) ne-uhiti, i ne-bude tcho otme[42]. (23) Poſuetilixte od huale poctouati-chie mene: i-tu[43]-ie put, choim-chiu uchasati gniemu ſpasenie[44] moie.

[1] od bogovâ; [2] K dike; [3] d mučati, K muočati; gor. **umnoxat** pis. griješk. mj. **umuočat**; [4] licem ńegovijem; [4] d ražeće se; [5] K grmljavina vrla; [6] d razlučiti; [7] K naredbenstvo; [8] slišaj; [9] K holokaustići; [10] licem mojijem; [11] d uzeti; [12] K kozle; [13] K goveda po planinam, i ovce; [14] K od neba; [15] polja; [16] budem ogladnjeti (ogladniti); [17] d rijeti; [18] K okoliš od zemle, i potpunost; [19] d blagovati; [20] K junaca; [21] K kozala; [22] K Zakolji; [23] d ne-

voļe, K u dnevi od tugovanja; [24] d oslobodiću, K izvaditi ću; [25] K počastiti ćeš; [26] K proz; [27] d stanovito; [28] K mrzio; [29] d govorenja, K besjedenja; [30] nazad; [31] K bi upazio; [32] d trčaše; [32] K ļubodivci; [33] d napunili su zlobe, K obilovaše zlobnostju; [34] K varke; [35] govoraše; [36] d stavļaše zaprječicu, K postavļaše smeću; [37] ova; [38] d mučio sam, K muočah; gorńe **umnoçhah** pis. griješkom mj. **umuoçhah**, umuočah; [39] K Inio si zlobniče; [40] K ubezočiti ću; [41] d sudiću; [42] d bi vas oteo; [43] ondi; [44] K marg. spasitelstvo.

Psalam 50.

Miserere mei deus, sechundum magn(i)am miſerichordiam tuam.

(3) SMilui-se menie (gospodine) boxe (moi), po-uelichom milo-ſardiu tuomu. [I] Po-uelicanſtu[1] miloſardia[1] tuoieh, rasmarsi slobu moiu. (4) *[Većma]* Operi-me (gospodine) od-ſlobe moie: i-od grieha moga ociſtti me. (5) Saxto slobu moiu ia posnah[2]: i-grieh moi ſu-protiua menie ieſt uasda. (6) Tebie | ʃamomu griexih, i-ſlo pri-t-obome vcinih: da [se] oprauix u-gouoreniu[3] tuomu[3], i-da oſuetix[4] chada vſſudix[4]. (7) Saſtanouito u-ſlobah ſacet ieſſã[m]: i-u-griesieh pria[5] mene matti moia. (8) Tij ſato gliubix[6] iſtinu: i-pochaſao ieſſi meni ſtuari[7] otaine[7] od mudroſti tuoie. (9) Pochropi mene (gospodine) iſopom[8], i-ociſtiti-se-chiu: operex mene, i[9]-biti-chiu biegli vechie nego ſnieg[9]. (10) Sluxeniu[10] momu dati-chiex ſlauu i-ueſelie: i-radouati-se-chie choſti od umiglienieh[11]. (11) Oduurati obras tuoi od grieha moie[h] i-ſue slobe moie rasmarſi[12]. (12) Sarçe ciſto ſtuori meni boxe: i-duh prauedan[13] ponoui u-çrieuieh[14] moie[h]. (13) Ne-oduarsi mene od obraſa[15] tuoga: i-duh ſueti tuoi ne-uſmi[16] od-mene. (14) Urati menie veſelie od ſpasenia tuoga: i-duhoʒ suetiem[7] potuardi mene. (15) Nauciti-chiu hudobnieh[18] pute tuoie: i-ſlobni ch-tebie-ſe-chie obratiti. (16) Oslobodi mene od char[v]nichou[19] boxe, boxe spasenie moie: [i] proslauiti-chie[20] ieſich moi praudu tuoiu. (17) Gospodine, otuori[21] uſne moie: i-uſta moia nauieſtiti chie ſlauu[22] tuoiu. (18) Jere acho[23]-bi hotio tij, dao-bih prichasanie: ma ti-ſi choi ne-hipix na-dare.[23]. (19) Prichasanie[24] bogu (ieſt) duh napaſtouan[25]: | ſarçe schruxeno, i-umiglieno[26] bog ne-chie pogarditi. (20) Gospodine cini dobrotiuo[27] v-dobru hotieniu tuomu ſionu: da-ſſe vcine[28] miri ierusalemschij. (21) Tadai hochiex primiti poſuechienie[27] prauedno, *[prikazanja[29] i posvetilišta[29]]*: (i)-tadai hochie ſtauiti ſuarhu otara tuoga iunçe[30].

[1] mnoštvu od smilovanja (pomilovanja); [2] poznam, cognosco; [3] plur.; [4] pridobudeš kada budeš (si) suđen; [5] d zače, K začela je; [6] ļubio (obļubio) si; [7] d neznana i otajna; [8] K sipantom; [9] i vrhu snijega obijeliću (biti ću pobijeļen); [10] d Čuvenju, K sluhu; [11] d umiļene, K ponižene, ossa humiliata; [12] smrsi; [13] prav; [14] d utrobah, K unutarńijeh; [15] d lica; [16] d odnesi, K digni; [17] d posobnijem, K poglavitijem, principali; [18] d nepravedne, K nepravijeh; [19] krvi, de sanguinibus; [20] d veselo će pripovijedati, exultabit; [21] otvorićeš; [22] hvalu; [23] d da hoćeš posvetilište, dao bih ga stanovito: posvetilišta ti ne će biti ugodna, K da bješe bio hotio posfetilište, dao bih ti ga bio zaisto: holokaustijemi se nećeš nasladiti, Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis non delectaberis; [24] posvetilište; [25] d boljeśļiv, K žalostan; [26] poniženo; [27] dobrostivo; [28] d saziđu, K sagrade; [29] K prikazališta i holokaustiće, oblationes, et holocausta; [30] junčiće.

Psalam 51.

Quid gloriaris in maliçia, qui potens es in [in]iquitate(m)?

(3) SCto ſe slauix v-slobi, chi-si usmoxã[n][1] v-besachonie[1]? (4) Vasdan nepraudu mislio-ie ieſich tuoi: chacho brituu[2] oxtru[2] vcinio-ſi podhibu. (5) Obgliubio-si slobu uarhu blagoſtiuſtua[3]: slobu uechie neg-li gouoriti praudu. (6) Obgliubio-si ſue rieci besrasbora[4], ieſichom[5] podhibniem[5]. (7) Ciech toga bog raxciniti-chie[6] tebe do-chonça[7], ischoriepiti-chie tebe, i-priseliti-chie tebe od pribiualixta tuoga: i-chorien tuoi o-ſ-emglie[8] xiuieh. (8) Vidieti-chie prauedni, i-uſboiati-se-chie, i-rugati-ſſe-chie[9] *[svrhu] gnih*, i gouoriti-chie[9]: (9) ouo clouiech, chi ne-poſtaui boga pomochnicha ſuoga: Ma[10]-pouſao-se-ie u-mnoxtuo bogaçtua[11] ſuoga[11]: i-priemoxe[12] u-taxtinu[13] ſuoiu. (10) Ja ſato, chacho maslina plodouita[14] u-chuchi boxioi, pouſah u-milo-ſardie boxie v-uiech: *[i u vijek]* uiecha. (11) Iſpouidieti-se-chiu[15] tebie v-uiech iere-ſi ucinio: i-cechati-chiu ime tuoie, iere dobro ieſt prid[16]-ſuetie|mi tuoiemi[16].

[1] mogući; [2] britva oštra; [3] blagosti; [4] K od suvratanja, verba praecipitationis; [5] d o jeziče vuhveni, K jezječe podhibni, lingua dolosa, cksl. ѥзыкомь льстивомь; [6] d »sazuoricchie«, K će satrti; [7] K do sfrhe; [8] iz zemļe, gorńe »o-s-emglie« čit. odz-emļe, od-zemļe; [9] i vrhu ńega smjejaće se, i riječe (reći će); [10] nego; [11] K od blaga sfojijeh; [12] d odolje, K primogao je; [13] K ispraznosti; [14] plodna; [15] d Hvaliću; [16] prid licem od svetijeh (sfetaca) tvojijeh.

Feria Quarta pocignie.

Psalam 52.

Dixit insi(e)piens in chorde suo: non est deus.

(1) REce besumni[1] v-ſarçu ſuomu: nie boga[2]. (2) Raxcinixe-ſe[3], i-omraſixe-ſe u-ſlobah[3] (ſuoieh): i-nie tcho-bi cinio dobro. (3) Bog ſ-neba pogleda uarhu ſinoua clouiecanſçieh: da-uidi ieli tcho[4] ra-ſumielaç, ali iſchalaç[4] boga. (4) Sui-ſe uchlonixe[5], odiednom[5] nechorisni vcignieni bixe: nie tcho-bi cinio dobro, nie do-iednoga. (5) Ne-ſnaiu-li ſui choi cine[6] ſlobu, choi poxiraiu puch moi chacho pichiu[7] chruxnu. (6) Boga ne-priſuaxe: tui-ſe treſoxe[8] od ſtraha, gdi ne-biexe ſtraha. Saxto bog raſſu[9] choſti od onieh choi gliudem ugagiahu[10]: opriroceni bixe[11], ſaxto bog pogardi gnih. (7) Tcho-chie dati od ſiona ſpasenie israelu? chada uſurati[12] gospodin ſuxanſtuo pucha ſuoga, radouati-ſe-chie[1›] iachob, i-ueſeliti-se-chie[13] israel.

[1] K ludjak; [2] K nije bog; [3] d Rasčinili se jesu, i omraženi učińeni jesu u zlobah svojijeh, K Sagńiše se, i učiniše se mrzeći u nepravnostijeh, corrupti sunt, et abominabiles facti sunt in iniquitatibus, cksl. растлѣше сѧ и омразише сѧ въ безаконии своихъ; [4] d tko bi razumio, ali iskao, K razumjejući ili ištući; [5] su zašli zajedno (inokupno), omnes declinaverunt, simul, оуклонише сѧ въкоупѣ;

[6] djeluju; [7] jestojsku od kruha; [8] d se prepadoše, K trepetaše strahoćom; [9] K je raštrkao; [10] d koji su ļudem ugodni, K pogajaju; [11] d smeteni jesu, K smutili su se, confusi sunt, постиднше сє; [12] obratiti; [13] K veseliti će se... i uzradovati će se.

Psalam 53.

Deus in nomine tuo sal[v]um me fac: et in ui(e)rtute tua iudicha me.

(3) BOxe u-ime tuoie ſpasena[1] mene ucini: i-u-chriepoſti tuoioi ſudi mene. (4) Boxe uſlixi molituu moiu: uxima primi rieci uſta moie[h]. (5) Jere tugini[2] vſduigoxe se[3] ſuprotiu menie, i-iaçi iſchaliſu[4] duxu moiu: | i-napried ne-ſtauixe boga prid obraſom ſuoiem. (6) Ouo ſato bog pomaga mene: i-gospodin primitel ieſt duxee moie. (7) Oduurati[5] sla nepriategliom moiem: i-u-iſtinu[6] tuoiu raxcini[6] gnih. (8) Hotno-ch[i]u[7] poſuetiti tebie[7], ispouidieti-se-chiu[8] imenu tuomu gospodine: iere dobro ieſt: (9) Jere od-ſue tuge iſbaui[9] mene: i-uarhu nepriategl moieh pogardielo-ie[10] ocho moie.

[1] sahrańena; [2] K tuđinci; [3] uzdvignuli su se; [4] d iskaše; [5] obrati; [6] i u istini tvojoj d raspršaj, K satri ;[7] d dobrovoļno učinića posvetilište tebi, K Hote ću posfetikovati; [8] d hvaliću; [9] K si... oteo [10] nizdólu pogleda.

Psalam 54.

Exaudi deus oraçionem meam, et ne dexpexeris deprechaçionem meam: intẽ[n]de michi, et exaudi me.

(2) USlixi boxe molituu moiu, i-ne-pogardi[1] moglienie moie: (3) raſumiei[2]-mi[2], i-uſlixi mene. Oslouoglih-se[3] u-pecali moioi[3]: i-smutih-se (4) od-uiche[4] nepriateglia, i-od-ſtuxenia[5] griexnicha. Saxto[6] uſlonixe-se[7] na-me slobe: i-u-ggnieuu[8] *usionu*[8] biehu menie. (5) Sarçe moie smuchieno[9] ieſt[9] u-meni: i-ſtrah[10] smarti napade uarhu mene. (6) Boiaſan[11] i-trepet[11] pridoxe uarhu mene: i-pochrixe mene tme: (7) I-rechoh: tcho-chie dati menje chrilla[12] chacho golubu[13], i polieteti-chiu i-pocinuti-chiu? (8) Ouo udalecih-se[14] biexuchi: i-oſtah[15] u-puſtigni. (9) Cechah onogai, chi spasena[16] mene ucini od malo[17] duha, i-od-tuge[18]. (10) Potopi[19] goſpodine, i-rasdieli[20] ieſiche gnih: ſaxto | vidieh ſlobu, i-ſuprotiuglienie[21] u-gradu. (11) Dneui i-nochiu obuimiti-chie gniega uarhu mira gniegouieh ſloba[22]: i-trud poſried gniega, (12) i-neprauda. I-ne polipsa[23] na-plaçah[24] gniegouieh orſura[25], i podhiba. (13) Saxto acho-bi nepriatel-moi prochleo mene, pritarpio-bih[26] uiſto. I-acho-bi oni, chi nenauigiaxe mene, uarhu mene uellicha gouorio: ſchrio-bih-ſe moxe biti[27] od-gniega. (14) Ti ſato couiece iedno duxni[28]: uuladaoçe moi, i-ſnance moi: (15) Ti-ſaiedno ſa-mnom ſlatche primachiex pichie[29]: u-chuchi boxioi hodiſmo ſu ugogiaiem. (16) Da bi doxla ſmart uarhu gnih: i-da-bi sliesli v-pachao xiuechi: Saxto slobe u-pribiualixta gnih: posried gni*h*. (17) Ja ſato gospodinu ſaupih:[30] i-goſpodin ſhranio-ie[31] mene. (18) Vecer, i-ſiutra, i-u-podne pouiedati-chiu[32] i-nauiexteuati:[33] i-uſlixati-chie glas moi.

(19) Iſbauiti-chie[34] u-mir duxu moiu od-onieh, choi-se priblixaiu ch-menie: ſaxto megiu mnoſiemi biehu ſa-mnom. (20) Uslixati-chie bog, i-smieriti[35]-chie gnih, chi ieſt p[r]iegie viecha. Nie ſato gnim iſmiegnienie[36], i-ne-boiaxe-ſe boga: (21) proſtrie ruchu ſuoiu nausurachienie. Oçquarnixe ſachon[37] gniegouu, (22) raſdielixe-ſe u-ggnieuu liça gniegoua: i-priblixa-sa(!) ſarçe gniegouo[38]. Ome|chnuxe rieci[39] gniegoue *nechie*[40] nego ulie[40]: i-oni-ſu pomet[41]. (23) Staui[42] uarhu gospodina pomgniu[43] tuoiu, i-on-chie tebe napitati[44]: ne-chie dati *[u vijek]* poginutie[45] prauednomu. (24) Ti sato boxe priueſtichiex gnih, u-ſtudenaç[46] od-pogibieli[46]. Muxij[47] charuni[47], i-podhibni[48] ne-pripoloue dni suoieh: ia ſato uſati-chiu u-tebe gospodine.

[1] d nemoj pogrdjeti; [2] K pogledaj na me; [3] K Ožalostivio sam se u razbiranju momu; [4] glasa; [5] d tuge, K tugovanja; [7] d potvoriše, K su navrgli; [8] d u rasrčbi usioni, K u srčbi dosadļivi, gorńe **usionu** pis. griješkom mj. **usioni**; [10] K strahoća; [11] d strah i trešńa, K strah i trepet dođoše; [12] d perja; [13] golubici; [14] d odmaknuh; [15] d pribivah, K postah; [16] sahrańena; [17] d male snage, K malahnosti; [18] d grada, K grmļavine; [19] d Obori, K suvrataj; [20] d razluči; [21] d suprotivo govorenje, K suprotivnost; [22] d bezakonje; [23] d pomańka, K nije pomańkala; [24] K po trzijeh; [25] kamata; [26] K podnio bih; [27] K bržek; [28] K jednodušce; [29] jestojske; [30] K vikah; [31] d sahrani, K će sahraniti, salvabit; [32] K spovidjeću; [33] navijesti(ti)ću; [34] odkupiti će; [35] poniżiti će; [36] d promjeńenja, K promjene; [37] K naredbenstvo; [38] d +: i približaše se srce ńegovo poganom; [39] govorenja; [40] vrhu ulja; gorńe **nechie** pis. griješka mj. **uechie** — veće; [41] d a ona jesu kopja, K a oni su sulice, et ipsi sunt cacula, cksl. и та соуть стрѣлн; [42] vrzi; [43] K brinutje; [44] d odhraniti, K hraniti; [45] d vačelanje, K valovanje, fluctuationem; [46] d u puč od pogubļenja, K u propast od poginutja, in puteum interitus; [47] K ļudi krvnici; [48] d vuhveni, K podhibnici.

Psalam 55.

Miserere mei deus, quoniam conculcauit me homo: tota die inpugn(i)ans tribulauit me.

(2) SMilui-se menie boxe, ſaxto potlaci mene couiech: uasdan aruuchi[1] neuogliaxe[2] mene. (3) Potlacili-su mene nepriategli-moi *[po vas dan]*: ſaxto mnosi aruuchij[3] ieſu suprotiua menie. (4) Od uisine *daugnie*[4] boiati-se-chiu: ia ſato u-te-chiu uſat. (5) V-bogu hualitichiu besiede moie, u-boga poufah-se: ne-chiu-se uboiati (od onogai) xto-chie uciniti meni puot. (6) Vasdã[n] rieci moie pogargeuahu: ſuprotiu menie ſua mixglienia gnih, na-slo. (7) Pribiuati-chie i-ſachriti-chie: oni-chie petu moiu ſamierati[5]. Chacho uſtarpiexe[5] duxu moiu, (8) ſa-nixtor spaſene[7]-chiex ucini*[ti]* gnih: u-ggnieuu puchechiex isbiti[8]. Boxe, (9) xivot moi nauieſtih tebie: poloxio ieſſi ſuose moie prieda-te[9], Chacho | *[i]* v-obechianiu tuomu: (10) *[tadaj]* uſuuratiti-ſe-chie[10] nepriategli tuoi uſopet[11]: V-choigodie ſ(u)ouu[12] dan tebe: oto poſnah da bog moi ieſſi. (11) V-bogu pohualiti-chiu riec, v-goſpodinu pohualiti-chiu beſiedu: u-boga poufah-ſe, ne-chiu-se

boiati (od onogai) xto-chie uciniti meni couiech. (12) V-menie ieſſu boxe ſauieti tuoi, choie uratiti-chiu, h(a)ualle[13] tebie. (13) Saxto iſbaui duxu moiu od-ſmarti, (oci moie od-ſuoſa) [i] noge moie od-popuſenia[14]: da ugodiȝ prid bogom u-ſuie^tloſti xiuugchieh.

[1] d bojujući; [2] d ucvijelio je, K žalostivio je: [3] d razbojnici, K bijući se; [4] d dańe, K dnevne, gorńe **daugnie** pis. griješka mj. **dangnie, dańe, dańe;** [5] d obslužiti, K zagledati; [6] d su čekali, K podnosiše; [7] K sahrańenijeh; [8] d razbićeš, K ćeš pokloniti; [9] prid lice tvoje; [10] obratiće se; [11] nazada; [12] budem zazvati; [13] d hvaļenja, K pohvaļenja tvoja; [14] K ukinutja.

Psalam 56.

Miserere mei deus, miserere [mei]: quoniam in te confidit a[n]i[m]a m[e]a.

(2) SMilui-se menie boxe, smilui-se menie: iere u-te ufaa[1] duxa moia. I-u-ſien od chrila *tuoiem*[2] poufati-ſe-chiu, dochle mine[3] ſloba[3]. (3) Upiti-chiu[4] g-bogu *[privišńemu: k bogu]* chi-ugini(!)[5] meni dobro. (4) Posla s-nebes[6], i-oſlobodi[7] mene: da-u-priroch[8] potlacechieh[9] mene. (5) Poſla bog miloſardie ſuoie, *i-iuſtinu*[10] suoiu, i-iſbaui[11] duxu moiu ismegiu[12] chucichia[12] lauçieh[13]: ſpah ſmuchien. Sinoue clouiecanſçi[14] ſubi gnih oruxia i-ſtriele: i-ieſich gnih mac oxtar. (6) Vſuisi-se uarhu nebesa boxe: i-po-ſuoi ſemgli slaua tuoia. (7) Ocçe[15] Vſuisi-se uarhu nebesa boxe: i-po-ſuoi ſemgli slaua tuoia. (7) Ocçe[15] pripprauixe nogama moiema: i-smierixe[16] duxu moiu. Is|chopaxe prid liçem moie[m] jamu: i-upadoxe u-gniu. (8) Pripprauno ſarçe moie boxe, pripprauno sarçe moie: pieti-chiu[17], i-pſalam[18] gouoriti[18]. (9) Uſtani slauo moie(!), uſtani psaltieru[19] i-çitaro: uſtati-chiu rano[20]. (10) Ispouidieti-se-chiu[21] tebie u-puçieh gospodine: i-psalam[22]-chiu rechi tebie u-narodieh: (11) Saxto uſuelicila-se[23] ieſt miloſt[24] moia deri do-nebesa, i-iſtina tuoia deri do-oblacha. (12) Usuisi-se uarhu nebesa boxe: i-po-ſuoi ſemgli slaua tuoia.

[1] K se uzdaje; [2] pis. griješkom mj. **tuoieh,** tvojijeh; [3] K mimođe nepravnost; [4] d vapiću, K vikati ću; [5] pis. griješkom mj. **ucini,** učini; [6] s neba, de-caelo, с нєбєсь; [7] K izbavi; [8] d prijekor, K pogrđenje; [9] K plesajuće; [10] i istinu, gorńe **i-iustinu** pis. griješka; [11] ote; [12] K iz srijede šteneta; [13] od lava; [14] d ļudski, K čovječji; [15] zamčicu; [16] d iskriviše, K prignuše; [17] K začinati ću; [18] pjesan ću rijeti; [19] d pjesno, K saotiru; [20] d dzorom; [21] hvaliću; [22] pjesan; [23] d uzmnoženo jest; [24] milosrđe.

Psalam 57.

Si uere utique iustiçiam loquimini: recta iudicate filij [h]ominum.

(2) ACho iſtino[1] iſtinu[1] gouorite: prauo ſudite ſinoue couieçanſçi. (3) Jere u-ſarcu slobe *dielaite*[2]: na-ſemgli nepraude ruche naxe splietaiu[3]. (4) Tugini[4] bixe ucignieni griexniçi od-loxniçe[4], ſagioxe od utrobe[5]: gouorili ieſſu laxu. (5) Ggniu gnim na-prilichu od-ſmie: chacho aspida[6] gluha, *[i]* satischuiuchiega uxi suoie, (6)

Choia ne-cuie[7] glas od-baialaça[8]: i-louça[9] baiuchie primudro[9]. (7) Bog schruuxiti-chie[10] ſube gnih *[u ustijeh ńih]*: cegliuſti[11] lauom ſtarti-chie[11] gospodin. (8) Na-nixtor-chie dochi chacho uoda techuchia: napregnu[12] luch ſuoi dochle obneiacaiu. (9) Chacho uoſach, choi-se | topi, odneſti-chie-ſſe: pade ogagn (na-gnih), i ne-uidiexe sunça. (10) Priege nego raſumiexe od ternia[13] uaxega bodex[14]: chacho xiuugchieh, tachoi u-ggnieuu poxdrieti-chie gnih. (11) Ueseliti-se-chie prauedan chada uidi oſuetu: ruche ſuoie umiti-chie ucharui od griexnicha. (12) I-rechi-chie couiech: acho iſtinom[15] ieſt plod prauednich(i)u: iſtinom[15] ieſt bog ſudechi gnih na-ſemgni.

[1] d stanovito pravdu, K pravo zaisto; [2] djelujete, gor. **dielaite** pis. griješka mj. djelujete; [3] pletu; [4] d Odvrgli su se grješnici od porođenja, K Potuđili su se gr. od utrobe, alienati sunt peccatores a vulva; [5] K srca; [6] neposkoka; [7] d neće uslišati; [8] K začarajućijeh; [9] d od bajalaoca koji baje mudro, K od vilenika začarajućega mudro; [10] d razbiće, K će skršiti; [11] d kutńe od lava slomiti će; [12] K napeo je; [13] K drače; [14] d obođenje, K trńa; [15] d stanovito, K zaisto.

Psalam 58.

Eripe me de inimicis meis deus meus: et ab insurgentibus in me libera me.

(2) OSlobodi[1] mene od nepriateglia moieh boxe moi: i-od-uſtaiuchieh[2] na-me otmi[3]-me. (3) Isbaui[4] mene od cinechieh[5] ſlobu[5]: i-od gliudi charunicha spasi mene. (4) Saxto oto uhuatixe duxu moiu: naschocixe[6] na-me iaçi. (5) Ni sloba moia, ni-grieh moi gospodine: be-s-lobe techoh, *[i ispravih],* (6) *Uſtaui*[7] u-ſſrietenie moie, i-uig: i-ti gospodine boxe od-chriepoſti, boxe israelou, *[Nastoj pohoditi svekolike narode: ne pomiluj svijeh, koji djeluju zlobu].* (7) Usuratiti-se-chie ch-ueceru: i-glad tarpieti-chie chacho pſi, i-obhoditi-chie[8] grad. (8) Ooto gouoriti-chie uſnami[9] ſuoiemi, i-mac u-uſtieh[10] gnih: ſaxto tcho-ie slixao? (9) A-ti gospodine narugati-se-chiex[11] gnimi: na-nixtor-chiex doueſti ſue narode. (10) Iacoſt moiu ch-tebie ſ[h]raniti-chiu[12], | iere bog primitegl moi ieſſi: (11) bog moi miloſardie gniegouo pritechi-ch[i]e mene. (12) Bog chaſa-menie na-nepriateglieh moieh, ne-ſachogli[13] gnih: da-chadagodie [ne] ſabudu puch moi. Raxdeni[14] gnih u-chriepoſti tuoioi: i-ponixi[15] gnih ſaxtitince[16] moi gospodine: (13) Ggrieh uſta gnih, (i-)beſiedu uſan gnih: i-uhuachieni budu[17] u-oholaſti suoioi. *[I]* od chletui[18] i-laxe[18] osuageni budu[19] (14) na | schoncanie: u-gnieuu schoncania, *uieche*[20] biti. I-ſnati-chie iere *[bog]* gospodouati-chie iachobom: i-chonçi[21] semglie. (15) Usuratiti-se-chie ch-ueceru, i-glad tarpieti-chie chacho pſi: i-obhoditi-chie[8] grad. (16) Oni raſiti[22] ſe-chie na-iedenie[22]: i-acho iſtinom ne-budu siti, *[i]* marmgniti-chie. (17) Ia ſato pieti[23]-chiu ſilu[24] tuoiu: i-ueſeliti-se-chiu[25] siutra o-miloſardiu tuomu. Saxto ucignien ieſſi primitegl moi, i-utociſte[26] moie, u-dan tuge[27] moie. (18) Pomochnice moi tebie pieti-budu,[28] ſaxto ti boxe primitegl moi iesi: bog moi miloſardie moie.

[1] K otmi; [2] K podižućijeh se; [3] d izbavi, K oslobodi; [4] d Oslobodi, K Otmi; [5] K djelajućijeh nepravnost; [6] naripiše; [7] ustani, exurge, gor. **ustaui** pis. griješkom mj. **ustani**; [8] d obiti će; [9] d ustima, K ustijeh sfojijeh; [10] usnah; [11] K posmjehovati ćeš se; [12] d ću sačuvati, K hraniti; [13] K pobij; [14] d razagni, K raštrkaj; [15] d obori, K slimi; [16] pis. griješk. mj. **saxtitnice**, zaštitniče; [17] K se uhite; [18] K kunenja i laganja; [19] navijestiti će se; gorńe osvađeni budu ovdje u značeńu Akad. Rječ. **osvaditi**, pod **c.**; [20] pis. griješkom mj. **nechie**, neće; [21] d krajom od, K krajemi; [22] K će se raštrkati za jesti; [23] K začinati; [24] jakos; [25] d veseleći se hvaliću, K uzradovati ću se; [26] K pribježište; [27] d nevoļe, K tugovanja; [23] d ću pjeti, K ću spjevati.

Psalam 59.

Deus repulisti nos, et destruxisti nos: iratus es et misertus es nobis.

(3) BOxe odagnao-si-nas, i-raxcinio[1] iesſi nas: rasgnieui-se[2] (na nas), i pomiloua nas. (4) Chrenu[3] ſemgliu, i-ſmuti gniu: | isçieli[4] s[c]harxenia[5] gnie, ſaxto chrenula-se-ie. (5) Pochasao-si puchu tuomu xeſtocha[6]: napoi-nas uinom od umiglienia[7]. (6) Dao iesſi boiechiem-ſe tebe ſlamenie: da pobiegnu o[d]-lica luchuu: Da-ſse oſlobode drasi[8] tuoi: (7) spasi[9] desniçom tuoiom, i-uslixi mene. (8) Bog gouorio[10] ieſt u-ſueto ſuoie: ueſeliti-se-chiu, i-rasdieliti-chiu ſichinu[11]: i-dolinu od-pribiualixta rasmieriti-chiu. (9) Moi ieſt galad, i-moi iest manaſin[12]: i efrem chriepoſt[13] glaue moie. Juda chragl moi: (10) *i noab*[14] louaç[15] od ufania moga. *Na-idieine*[16] proſtrieti-chiu obuchiu moiu: menie onoſtranççi[17] podloxeni iesſu. (11) Tcho-chie doueſti mene u-grad obsidan[18]? ali tcho-chie doueſti mene do-idumeie? (12) N(i)e-li ti[19] boxe, chi odagnao iesſi nas: i-ne isidex boxe u-chriepoſteh naxieh. (13) Dai nam pomoch od-tuge: iere-ie taxte[20] spasenie couiecanſcho. (14) V-bogu ciniti-chiemo chriepoſt: i-on nanixtar-chie doueſti-choi[21] neuoglie nas[21].

[1] d rasuo, K razorio; [2] rasrčio si se; [3] d streso si; [4] d izliječi, K ozdravi; [5] d pobojšanja; [6] K tvrda; [7] skrušenja; [8] K obļubļeni; [9] sahrańena učini; [10] K besjedio; [11] Sikimu, Sichimam; [12] Manasses:i Effraim jakost; [14] pis. griješkom mj. Moab; [15] d lopiža, gorńe **louac**, pis. griješkom mj. **lonac**; [16] d U Idumeu, K Na Idumeu, gorńe **Na-idieine** pis. griješka mj. **Na-Idume[nu]**; [17] d tuđini; K inostranci; [18] utvrđen(i); [19] d Neć li ti, K Toli nećeš ti, Nonne tu, cksl. не ти ли; [20] d tašto, K prazno; [21] K žalostiveće nas.

Psalam 60.

Exaudi deus deprechaçionẽ[m] meam: intende oraçioni mee.

(2) USlixi boxe moglienie moie: naſtoi[1] molitui moio[i]. (3) Od chonaça[2] ſemglie tebie uſasuah[3]: chada-se trugiaxe[4] ſarçe moie *[na kamenu[5] uzvisio si mene]*. Prìueo-si mene, (4) ſaxto ucignien iesſi | ufanie moie: toran od chriepoſti[6] od liça od nepriateglia[7]. (5) Pribiuati-chiu u-pribiualixtu tuomu u-uiech: pochriuen budu[8] chrouom od-chrila tuoieh. (6) Jere tij boxe uſlixa molituu moiu:

dao iesſi diedinu boiechiem-se imena tuoga. (7) *Onij*[9] na-dnij chraglieue[10] priloxiti-chiex: godixta gniegoua deri do-dne od-naroda[10]. (8) Pribiua[11] v-uiech prid bogom: miloſardie i-iſtinu tcho-chie ischati? (9) Tacho-chiu pſalam[12] rechi imenu tuomu v-uiech uiecha: da uratim *u-uieche*[13] moie oda-dne do-dne.

[1] K pazi; [2] Kraja; [3] d vapih, K vikah; [4] K dokle tugovaše; [15] K stijeni; [6] K jakosti; [7] K neprijateļeva; [8] d bіću obrańen, K biti ću zaštiten; [9] Dni, dnevi; gorńe **Onij** pis. griješkom mj. **Dnij**; [10] K od porođenja do porođenja; [11] K stoji; [12] pjesan; [13] zavjete, gorńe **u-uieche** pis. griješkom mj. **uuiete**, uvjete.

Psalam 61.

No[n-]ne deo subiecta erit anjma mea? ab ipso salutare meum.

(2) NE-chie-li bogu biti podloxena duxa moia? od gniega-ie ſato ſpasenie moie. (3) Jere-ie [i]-on bog moi, i-spasitegl moi: prim[i]tegl moi, ne-chrenem-se uechie. (4) Dochle nagonite-ſſe[1] na couiecha? pogubgliate ſui uij: chacho ch-miru[2] nagnutomu i-megi porinuto? (5) Uiſto[3] çienu[4] *[moju namisliše odvrći]*, techoh u-xechi[5]: *u-iſtini*[6] suoimi blagoſiuiahu, i-ſarçem ſuoiem prochlinahu. (6) Uiſto[3] bogu podloxena budi duxo moia: ſaxto od-gniega-ie uſtarpienie moie. (7) Jere bo-ie on bog moi, i-spasitegl moj: pom[o]chni|ch moi, ne-chiu-ſe primieſtiti[7]. (8) U-bogu ſpaſenie moie, i-ſlaua moia: bog od pomochi moie, [i] ufanie moie u-bogu ieſt. (9) Vfaite u-gniega ſuacha[8] ſchupxtina[8] od pucha, islite prid gnim ſarça uaxa: bog pomochnich nax v-uiech. (10) Uiſto[3] taxti ſinoue couiecanſçij, laxiui sinoue couiecanſcij *u-miriliel*[9] da prieuare oui od-taxtine ſaiedno.[10] (11) Nemoite ufati u-ſlobu, i-gusouania[11] nemoite poxelieti:[12] bogaçtua acho(-uam-)ſe mnoxe,[13] nemoite ſarçe prilaga[ti].[14] (12) Jednom gouorio ieſt bog, duoie[15] ouoi cuh,[15] iere usmnoxie[16] boxie iest (13) i-tebie gospodine miloſardie: iere tij uurachiax[17] ſuachomu po-dielieh ſuoieh.

[1] d naripujete, K navaļujete; [2] K na zid nagnuti; [3] d Ništa ne mańe, K zaisto; [4] d platu; [5] u žeđi, in siti; [6] d ustima, K ustmi; gorńe **u-istini** pis. griješkom mj. **(i)-ustmi**, ustmi; [7] K izseliti; [8] d svaki skupe; [9] d u mjerilijeh, K na mjerilicah, cksl. в мерилѣхъ; gorńe **mieriliel** pis. griješka mj. **mierilieh**; [10] d u krivijeh mjerah, K nato isto; [11] d grabļenja, K grabšu; [12] K požuditi; [13] d se uzmnožaju, K doteku; [14] K pristaviti; [15] d ove sam dvije stvari čuo, K dva sam ova začuo, duo haec audivi, двое се слншахъ; [16] d oblas, K moʒućstvo, potestas; [17] ćeš vratiti.

Psalam 62.

Deus deus meus ad te (de)luce uigilo.

(2) BOxe boxe moi ch-tebie u-prosuietglienie[1] bdim. Scegiala-ie ch-tebie duxa moia, cholicho[2] mnogo ch[2]-tebie (i-)puot moia. (3)

U-ſemgliu puſtu, i-besputnu, i-besuodnu: tachoi u-ſuetom *pogaſah*[3]-se tebie, da-uidim chriepoſt tuoiu, i-ſlauu tuoiu. (4) Saxto boglie ieſt miloſardie tuoie uarhu xiuota: uſne moie hualite-chie tebe. (5) Ouachoi-chiu blagoſouiti tebe u-xiuot moi: i-u-ime tuoie usdui-gnuti-chiu ruche moie. (6) Cha|chono tuſtine[4] i-pritiloſti[5] da-se napuni duxa moia: i-uſnami od-ueseglie[6] hualiti-chie uſta moia. (7) Ouachoi[7] ſpomenan bih od tebe uarhu poſteglie moie, o-iutargnio[8] rasmixgliati-chiu o-tebie :(8) iere-ſſi bio pomochnich moi. I-u-pochrou[u] od-chrila tuoie[h] ueſeliti-se-chiu. (9) priliepila[9]-se-ie duxa moia ſa-tobome: mene primi desna tuoia. (10) Oui ſato ſaludu ischaxe duxu moiu, ulieſti-chie u-*nai uixgniega*[10] od-ſemglie: (11) isdati-chie u-ruche od maca, dieli od-lisica biti-chie. (12) Chragl ſato rado-uati-se-chie u-gospodinu, hualeni-chie biti sui choi-se chunu u-gniemu: iere satisnuta ieſſu uſta gouorechieh slobna.

[1] d u osvanutje, K o sfjetanju; [2] d vele mnogo, K koliko uzmnožije; [3] čitaj **pokazah**; [4] d sala, K salom; [5] K tustilom; [6] d veselja, K uzradovanja; [7] K Ako; gorńe **ovakoj**, koje ima i d, prema cksl. снцє, a **ako** u K prema lat. si; [8] d u jutrińah, K na jutarńah; [9] d pritisnula; [10] najnižńa, in inferiora; gorńe **naiuixgniega** pis. griješkom mj. **nainixgni(eg)a**, najnižńa;

Psalam 63.

Exaudi deus oraçionem meam cum deprechor: a timore inimici eripe anima[m] meam.

(2) USlixi boxe molituu moiu chada[1]-ſſe molim:[1] od-ſtraha nepriateglia isbaui[2] duxu moiu. (3) Obranio-si[3] mene od ſchupxtine[4] slobnieh: od mnoxtua cinechieh slobu. (4) Jere iſoxtrixe chacho mac ieſich[6] suoi:[6] napexe luch ſtuar gargiu,[7] (5) da-ſtriegliaiu otaino[8] prauednoga.[8] (6) Tutacho ſtriegliati-chie gniega, i-ne-chie-ſſe uboiati: utuardixe ſebie go|uorenie[9] hudobno.[10] Sgouoraxe-ſſe[11] schritij ocça:[11] rechoxe: tcho-ih-chie vidieti?[12] (7) Iſischouali iesu slobu:[13] po-magnchaxe ispituiuchi[14] *isPitouanie(nie)*.[14] Priſtupiti-chie couiech ch-*çerquu*[15] uiſochu: (8) i-uſuisiti-se-chie bog. *Striela*[16] mladienaça[17] ucigniene ieſſu rane gnih: (9) *[i obnemogli jesu suprotiva ńima jezici ńih]* (i-pripade-se suachi couiech). Smutixe-ſe ſui choi uigiahu gnih. (10) i-pripade-se ſuachi couiech. I-nauieſtixe diela boxia: i-cignienia *[gnie]*gniegoua raſumiexe. (11) Obeselixe-se prauuedni(ch) u-gospodinu, i-uſati-chie u-gn, i-pohuaglieni budu ſui praui ſarçem.

[1] d dokle molim; [2] K otmi; [3] K zaštitio si; [4] skupa; [5] K dilujućijeh; [6] jezike svoje; [7] grku, rem amaram; [8] d u skrovnijeh čistoga, K u potajnijeh neockvrńenoga; [9] d besjedu; [10] d zlobnu, K zlobno; [11] d Spovidješe kako bi skrili tonote, K Dogovaraše se da bi skrjeli zančice; [12] K upaziti; [13] K nepravnosti; [14] iziskujući iziskovanjem, scrutantes scrutinio, cksl. испитаюшє испитаниє; [15] K srcu, ad cor altum; gorńe **ch-cerquu** pis. griješka mj. **ch-sercu**; [16] pis. griješkom mj. **striele**, sagittae; [17] d djetinske, K dječice.

Psalam 64.

Te decet [h]imnus deus in sion: et tibi re[d]detur uotum in ierusalem.

(2) TEbie-ſe priſtoi boxe pieſan u-sionu: i-tebie-se-chie uratiti sauiet u-ieruſalemu. (3) Uſlixi molituu moiu: ch-tebie ſuacha(cha) puot da-dogie[1]. (4) Rieci slobnieh primogoxe[2] uarhu nas: i-slobam naxiem ti-se-chiex smilouati. (5) Blaxeni, choga-ſi iſabrao, i-priuſeo: pribi-uati-chie u-duorieh[3] tuoieh. Napuniti-se-chiemo u-dobra chuchie tuoie: sueta ieſt çarqua tuoia, (6) cudna u-praudi. Uslixi nas boxe ſpasitegliu[4] nax, uſanie ſuieh chonaça[5] semglie, i-u-moru dalecho. (7) *Pripra|ugliati-chiemo*[6] gore u-chriepoſti tuoioi, opaſan mochiu[7]: (8) chi smuchiuiex dubine[8] morsche glas[9] od ualoua gniegouieh. Smutiti-se-chie narodi, (9) i-boiati-se-chie choi pribiuaiu chonçe[10] od ſlamenia tuoieh: (od-)iſlie xenia[11] iutargniega i-uecergniega[11] nasla-diti-se-chiex[12]. (10) Pohodio-si ſemgliu i-opio-si gniu: umnoxio-si obogatieti gniu. Riecha boxia napunila-se ieſt uoda, priprauio-si ieſtos[13] gnim: iere tachoi ieſt pripraughenie gniegouo. (11) Brasde[14] gniegoue napaiauchi, umnoxi plode gniegoue: u-chapgliah gnie-gouieh ueseliti-se-chie plodechi[15]. (12) Blagosouiti-chiex uienaç od godixta blagoſti tuoie: i-poglia tuoia napuniti-se-chie pichie[16]. (13) Rasbuiati-chie[17] priſtala[18] puſtignie: i-*radoſtui*[19] uarsi[20]-se-chie pri-pasati. (14) Obuchli-se[21] ieſu ouni[22] ouci[22], i-doçi[23] umnoxe-ſſe[24] pxeniçom[25]: upiti-chie[26], i-ſato piesan-chie rechi.

[1] d doće, K će... dojći; [2] d 'odolješe; [3] d pridvorjah; [4] K spasenje; [5] kraja; [6] pripravļajući, praeparans; [7] K mogućstvom; [8] K pučinu; [9] K bučenje; [10] d kraje, K po krajijeh; [11] d izljezenja od jutra i od večera, K istječenja od jutarńe i od večera, exitus matutini et vespere; [12] d učinićeš ugodna; [13] d jestojsku, K ježbinu; [14] d vrjela, K potočce, rivos, cksl. бразди; [15] d pupčeći; [16] obiļnosti; [17] d raspretiljeće, K opritiliti će; [18] K krasna, speciosa; [19] K uzradovanjem; gorńe **radostui** pis. griješka mj. radostiu, radostju; [20] gorice; [21] K odjeli su se; [22] d ovnovi ovči, K ovni od ovaca, arietes ovium, овни овчи; [23] doline; [24] K će obilovati; [25] žitom; [26] d vapiće, K vikati će; [27] K začinku.

Psalam 65.

Jubilate deo omnis terra, psalmum dicite nomin[i] eius: date gloriam laudi ei[us].

(1) UEſeli[te]-se[1] (u-)bogu ſua ſemglio, (2) pietie[2] gouorite imenu gniegouu: daite slauu huali gniegoui. (3) Reçite bogu cholicho ſtraxna[3] ieſſu diella tuoia | gospodine! u-mnoxtu[u] sile[4] tuoie sla-g(i)ati-chie tebe nepriategli tuoi. (4) Sua[5] ſemglia da-ſe pochloni tebie (boxe), i-da poie tebie: piesan da-rece imenu tuomu. (5) Dogite[6] i-uigte[6] diela boxia: ſtraxan u-ſuietouania[7] uarhu sinoua clouiecansçieh. (6) Chij obrati more u-ſuxu[8], a-riechu minuti-chie[9] nogom[9]: tui obeseliti-se-chiemo u-gniem. (7) Choi *gospodinu(!)*[10] silome[4] suoiom v-uiech, oci gniegoue uarhu naroda gledaiu: choi

gnieue[11] ne-budu-se usuisiti u-ſebie. (8) Blagosouite narodi boga naxega: i-cuuen ciniti[12] glas huale gniegoue. (9) Chi poſtaui duxu moiu na-xiuot: i-ne-da u-smetenie[13] noge moie. (10) Saxto ischusio[14] iesi nas boxe: oggniem nas iſuuidi[l][15] ieſſi, chacho-ſe iſuu[i]gia[16] srebro. (11) Priueo-si nas u-occe[17], poſtauio si tuge na ledia[18] naxa: (12) naſtani[19] gliudi uarhu glaua naxieh. Progiosmo chros-ogagn i-uodu: i-iſueo-si nas u-pochoi[20]. (13) Ulieſti-chiu u-chuchiu tuoiu s-posuetilixtem[21]: isdati-chiu[21] tebie ſauiete moie, (14) choie isre-choxe[23] usne moie. I-gouorixe uſta moia, u-pecali[24] *tuoioi*[24]. (15) Posuetilixta[25] pritila prichaſſati-chiu[25] tebie ſ-tamianom ougniem[26]: prichaſati-chiu[27] tebe voloue ſ-iarçi[27]. (16) Dogite[28] sluxaite, i-po-uiedati-chiu[29] suiem[30] choi-se boite boga, cholicha uci|ni duxi moioi: (17) Ch-gniemu *moiemu*[31] uſasuah[31], i-usueselih-se[32] pod iesichom moiem. (18) Slobu acho poſrieh[33] u-ſarçu momu, ne-chie uslixati gospodin. (19) (I-)ſato uslixa bog, i-naſtoia[34] glaſſu moglienia moga. (20) Blagoslouien bog, chi ne-primieſti[35] molituu moiu, i-milosardie ſuoie od mene.

[1] K raduj se; [2] pjesan; [3] K strahovita; [4] d krjeposti, K hrabrosti, virtutis, **сили**; [5] d svakolika; [6] K Hodite i zgledajte; [7] d svjetijeh, K svjetovanjijeh, in consiliis; [8] d suho; [9] d prijeći će na nogah, K će prigaziti nogom pertransibunt pede, **проидоутъ ногами**; [10] gospoduje, dominatur, **обладающимь силою**; gorńe **gospodinu** pis. griješkom mj. **gospoduju**; [11] K razdražuju; [12] pis. griješkom mj. činite, facite; [13] (po)krenutje; [14] d provao, K kušao; [15] si nas iskusio; [16] d iskuša, K iskušuje; [17] zamčicu; [18] peći; [19] nastavio si, gorńe **nastani** pis. griješkom mj. **nastaui**, nastavi; [20] K razbladjenje; [21] K u holokaustićeh; [22] d vratiću, K pridati ću, cksl. **въздамь**; [23] su obećale; [24] d u nevo(l)i mojoj, K u tugovanju momu, gorńe **tuoioi** pis. griješka mj. **moioi**; [25] K holokaustiće... pokloniti ću; [26] d od ovana; [27] K pokloniti ću... s kozlijemi; [28] K hodite; [29] d spovidjeću, K pripovijediti ću; [30] svi, omnes, ckslov. **повѣмь вамь, вси боещие се**; [31] d ustima mojijemi vapio sam, K sam ustijemi mojijemi vikao, gor. **moiemu** prislońeno na **k ńemu**, pošto je iz rečenice ispao instr. plu:r. »ust(m)i«; [32] d obeselih se, K uzvisio sam, exaltavi; [33] K sam pogledao; [34] K pazio je; [35] nije **d** otisnuo, **K** odnio.

Psalam 66.

Deus misereatur nostri, et benedicat nobis: i[l]luminet [v]ultum su[u]m super nos, et misereatur nostri.

(2) BOg da-ſſe ſmiluie[1] nam, i-da blagoſoui nas[1]: da-prosuietli obras ſuoi uarhu nas, i-da-se smiluie nam. (3) Da posnamo na-ſemgli put *moi*[2]: u-ſuieh narodieh spasenie tuoie. (4) Da-ſſe ispouiede[3] tebie puçi boxe: da-ſſe ispouiede[3] tebie puçi ſui. (5) Da-ſſe ueſſele i-raduiu narodi: iere sudix puche u-praudi[4], i-narode na-ſemgli ispragliax[5]. (6) Da-ſſe[6] ispouiede tebi[6] puçi boxe: da-se[6] ispouiedaiu tebie[6] puçi sui: (7) semglia-ie dalla plod ſuoi. Da blagosoui nas bog, bog nax, (8) da blagosoui nas *[bože]*: i-da-se boie gniega ſui chonçi[7] semglie.

[1] K pomilovao nas, i blagosovio nas; ova konstrukcija u K dokraja provedena, pa i: (2) prosfijetlio, pomilovao, (4) spovijedali, (5) Veselili se i uzradovali se, (6) spovijedali, (7) blagosovio, bojali se; [2] pis. griješkom mj. **tuoi**, tvoj; [3] d budu hvaliti; [4] K upravnosti; [5] d ispravļaš, K upućuješ; [6] d da te hvale; [7] kraji.

Psalam 67.

Exurgat deus, et dissipentur inimici eius, et fugiant qui oderunt eum, a façie eius.

(2) DA uſtane[1] bog, i-da-ſſe raſaspu[1] nepriategli gniegoui, i-da pobiegnu[2] choi nenauidiexe gniega, ispried liça gne|goua. (3) Chacho pomagnchaua dim, da-bi pomagnchali: chacho topi-se uoſch[3] ispried liça od oggnia, tachoi da poginu grexnici ispried liça boxiega. (4) Aa-prauedni gospodouali[4], i-radouali-se prid priasni boxiom: i-nasladili-se[4] v-ueseliu. (5) Poite[5] bogu, pietie[6] gouorite[6] imenu gniegouu: put cinite ouomui, chij uſliese[7] uarhu ſapada: gospodin-ie ime gniegouo[8]. Raduite-se[9] pried[10] gnimi[10], smutiti-se-chie pried liçem[11] gniegouiem, (6) oça od ſirota, i sudça od udouiça. Bog na-mieſtu ſuetu ſuomu: (7) bog choi pribiuati cini iedinſtuo[12] naucenieh[12] u-chuchi. Chij isuede ochouane[13] u-iacoſti, tachogier onieh, choi gnieue[14], choi pribiuaiu u-grobouieh. (8) Boxe chada ishogiaxe[15] prid[16] puchom tuoiem[16], chada mimohogiaxe[17] chros puſtigniu: (9) Semglia-se potrese[18], ierbo nebesa prochapaxe[19] isprid liça boga od *ſiuai*[20], isprid liça boga israeloua. (10) Daſcd[21] *hotiu*[21] raslucichiex boxe diedini tuoioi, i-obnemoxe[22], tij[23] ſato ſuarxi[23] gniu. (11) Sciuuxta[24] tuoia[24] pribiuati-chie u-gnioi: priprauio-si u-ſlatchoſti[25] tuoioi ubogomu, boxe. (12) Gospodin dati-chie riec pripouiedauçem, v-chriepoſti velliçi. (13) Chragl chriepchi[26] od mi|losardia i dragoga[26]: i-od-liepoſti[27] chuchie rasdieliti pliene. (14) Acho ſaspite megiu[28] priedielli, od chrilla[28] golubiçe posrebargniene, i-ramena[29] od plechi gnie u-prilichu[30] slatnu. (15) Chada[31] rasredi[31] nebeschi chraglieue po-gnioi, sniegom[32]-ſe-chie obieliti[32] u-ſelmonu (16) gora boxia, gora pritila. Gora *[usirena*[33], *gora pretila:]* (u-goioi ugodno bi bogu pribiuati u gnoi i) (17) ſax[t]oi[34] ſumgnite da-ſſu gore *usireue*[35]? Gora, u-cho(gn)ioi ugodno bi bogu pribiuati u-gnoi: i-ſatoi gospodin pribiuati-chie do-chonça[36]. (18) Cholo[37] boxie[37] deſetima[38] tiſuchiam i-mnogo, tisuchi ueſelechieh[38]: gospodine u-gnih u-ſinai u-ſuetoi. (19) Uslieſao[39] si na-uiſinu[39], (i-)uſeo[40]-si plien[41]: primio[42] ieſſi daroue u-gliudeh: I-ſatoi[43] ieſu neuieruiuchi[43], da-pribiua gospodin bog. (20) Blaxeni[44] gospodin danas i-ſuachi dan: napridouan-chie[45] put uciniti nam bog od ſpasenia naxieh. (21) Bog nax, bog spasene chij[46] cini[46]: i-gospodinouo gospodinouo isliecenie[47] od-ſmarti. (22) I-ſato[48] bog schruxiti-chie[49] glaue od-nepriateglia *tuoih*[50]: (i-)uarh od uulasa *hotechieh*[51] u-griesie[h] ſuoieh. (23) Rece gospodin: od-basana obratiti-chiu, obratiti-chiu u-dubinu[52] morsku: (24) Da-ſe omoci uoda tuoia u-charu: ieſich od-paſa tuo|ieh od nepriateglia, od gniega. (25) Vidiexe[53] uliesenia tuoia boxe, vliesenia boga moga: chraglia

moga chij ieſt v-ſuetom. (26) Priegioxe[54] uuladauçi ſaiedno ſ-poiuchiem[54], posried dieuiça[55] tinpaniça. (27) U-carquah[56] blagosouite boga gospodina, od-fontana[57] israelouieh. (28) Tui beniamin mladaç[58], u ſuixeniu[59] od-pameti[59]. Uuladaoçi[60] *uidieni*[61], uoieuode gnih: uuladauçi[60] ſabulonoui, uuladauçi[60] neptalinoui. (29) Sapouieg[62] boxe sili[63] tuoioi: potuardi boxe ouoi(oj), xto iesi ucinio[64] u-nas. (30) Od-çarque tuoie (choia-ie) u-ierusalemu, tebie chie prichasati chragli daroue. (31) Saprieti ſuierem[65] *terſnieui*[65], scupxtina[66] od iunaç megiu iuniçami[67] od pucha: da-ixdenu[68] oniehi, choi iſchuxeni ieſu srebrom. Raxdeni[69] narode, chi rasmieria[70] hochie: (32) dochi-chie pochlisari iſ-egipta: etiopia prieti-chie[71] ruche gnie g-bogu. (33) Poite[72] bogu chraglieuſtua *[zemaļska]*: poite[73] gospodinu: Poite[73] bogu, (34) chij uſlasi uarhu neba nebeschoga, na-iſtoch. (35) Oto dati-chie glaſu ſuomu glas chriepchi[74], daite slauu bogu uarhu israela, uelicaſtuo gniegouo, *[i krjepos ńegova]* u-oblaçieh. (36) Cudan[75] bog u-suetieh ſuoieh, bog israelou on-chie dati ch|riepoſt, i-jachoſt puchu ſuomu, blaxen[76] (gospodin) bog.

[1] d Jeda ustane ... i jeda se raspršaju, K Ustao ... i raspršali se; [2] K pobjegli, u K i ovdje kao i u Ps. 66 konzekventno provedeno izricanje žeļe participom pret. II.; [3] vosak; [4] d da se goste i raduju prid licem božijem, i da se naslade, K gozdbovali, i radovali se prid licem božjijem, i naslajivali se; [5] K začinajte; [6] pjesan d recite; [7] K uzišao; [8] lat. illi, cksl. емоу; [9] K uzigrajte; [10] prid licem ńegovijem, in conspectu eius, прѣд' нимь: [11] K obrazom; [12] d na jedan način, K jedne ćudi, unius moris, единомишление; [13] K sfezane; [14] K razdražuju; [15] K izlažaše; [16] prid licem puka tvoga, прѣд' людми; [17] prohođaše; [18] d krenula se jest, K kretala se je zemļa; [19] K rosiše; [20] pis. griješkom mj. **Sinai**, K sinajskoga; [21] d Daž hotjeni, K dažda hoćņa (hocchngna); **hotiu** pis. griješkom mj. **hotni**; [22] d razboljela se jest, K obnemogla je; [23] d ma ti izvrsnu učinio si, K i ti si ńu izvršio, ти же ю свр'ши, tu vero perfecisti eam; [24] živine tvoje; [25] d sladosti; [26] od krjeposti d od miloga i dragoga, K ļubļenoga ļubļenoga, Rex virtutum dilecti dilecti, сили възлюбленаго; [27] K uļudnost, speciei; [28] posrjed dijela d od perja, K krijela, inter medios cleros, pennae columbae. междоу прѣдѣли криль; [29] d zadńa; [30] d u pobljedjenju, K u bledilu, in pallore; [31] Dokle d razređuje, K razlučuje; [32] d vrhu snijega pobijeljeće; [33] K uzgustena; [34] K čemu; [35] pis. griješkom mj. **usirene** kao i u d, K uzgustene; [36] K sfrhe; [37] d Kola, K kočija božija; [38] d deset tisuća, mnoge tisuće veselećijeh, K od deset tisuća množija, tisuće od veseleći se; currus Dei decem millibus multiplex, millia laetantium; [39] K uzišao ... visoko; [40] K uhvatio; [41] d sužanstvo, K robstvo; [42] K uzeo; [43] d jere primio si nevjernike, K jošter nevjerujuće, etenim non credentes; [44] blagosovļen; [45] d srećan, K dobročesni, prosperum; [46] K čineći; [47] K pobjegnutje; [48] d Ništa nemańe, K zaisto; [49] d razbiće, K će slomiti; [50] griješkom mj. **suoih**; [51] pis. griješkom mj. **hodechieh**; [52] K pučinu, in profundum; [53] K gledali su; [54] Pretekoše d poglavice, K gospoda, d ujedińeni, K združena sa spjevaocijemi; [55] d mladica, K djevojčica bubańičica; [56] K skupštinah; [57] K iza kladenaca; [58] d mlađahan; [59] d u sašastju od, in mentis excessu, въ оумѣ оужасни; [60] Poglavice; [61] pis. griješkom mj. **Iudini**; [62] K naredi; [63] krjeposti; [64] djelovao; [65] d zvjerenju trstenomu, K zvijerima od trsti, feras arundinis, звѣрѣмь трьстнимь; gorńe **tersnieui** pis. griješkom mj. tersniem; [66] d skup; [67] d među kravami; K u kravah; [68] d izagnu; [69] raspršaj; [70] d razbojstva, K boje; [71] preteći će; [72] K začinajte; [73] K pjevajte; [74] od krjeposti; [75] K zamjerni; [76] blagosovļen.

Feria Quinta.

Psalam 68.

Saluu[m] me fac deus: q[uonia]m intrauerunt aq[uae] usq[ue] ad animaʒ meam.

(2) SPasena[1] mene ucini boxe: saxto ulieſoxe uode do[2] duxe moie. (3) Ugasih u-chao od dubine: i-nie *bietia*[3]. Dogioh u-uisini[4] morschoi: i-sla godina[5] potopi mene. (4) Trudih-se upiuchi[6], muchle[7] ucigniene iesu uiliçe moie[7]: polipſaxe[8] oci moie, chada uſam u-boga moga. (5) Vmnoxeni iesu uarhu uulasa glaue moie, choi nenauidiexe mene bes usrocha. Pochrieplieni ieſu choi progonili ieſſu mene nepriateli moi neprauo: xto ne-bieh useo[9], tadai plachiah: (6) Boxe tij snax besumie[10] moie: i-grieſi moi od-tebe nieſu ſachriueni. (7) Da-bi-se nepoſti[*di*]eli[11] mnom choi cechaiu tebe gospodine, gospodine silã[n][12]. I-ne-posramouali-se[13] uarhu mene choi ixtu tebe, boxe iſraelou. (8) Saxto çiech(ie) tebe prietarpieh[14] *uaxtiuu*[14]: pochri ſtid[15] liçe moie. (9) Tuginin[16] ucignien ieſſam bratij moioi, i-jnoſtranaç[17] sinouom matere *ſuoie*[18]. (10) Saxto | gliubau[19] chuchie tuoie iſie mene: i-prirocaſtua[20] pſuiuchieh[20] tebe, padoxe uarhu mene. (11) [I] Pochrih poſtom duxu moiu: i-ucignieno bij u-priroch[21] menie. (12) I-poloxih[22] odiechiu[22] moiu u-çiliçiu[23]: i-ucignien ieſſam gnim u-pricu[24]. (13) Suprotiua menie gouorahu choi siegiahu nauratieh: i-mene pripieuahu choi piahu uino. (14) Ja ſato molituu moiu ch-tebie[25] gospodine: u-brieme ugodno[26] boxe. U-mnoxtu miloſardia tuoga uſlixi mene, v-iſtini spasenia tuoga: (15) Vchloni[27]-me od-chala, da ne-ugaxu[28]: oslobodi[29] mene od oniehi, choi mene nenauide, i-od dubina[30] od uoda. (16) Da-ne-utopi mene sla[31] godina uodena[31], i-da-me ne-poxere dubina: i-da[32] ne-suede uarhu mene ſtudenaç[32] uſta ſuoia. (17) Uslixi mene gospodine, saxto blago ieſt milosardie tuoie: po-mnoxtu[u] smilouania tuoga pogleda[33] mene. (18) I-ne-odurati[34] liça tuoga od dieteta[35] tuoga: ſaxto tuguiu[36], berſo uslixi mene. (19) Naſtoi[37] duxi moioi, i-oslobodi gniu: çiech nepriateglia moieh iſbaui[38] mene. (20) Ti ſnax opogouor[39] moi, i ſtid[40] moi, i-ſram[40] moi. (21) Prid[41] tobom ieſſu ſui choi neuoglie[42] mene, opogouor[39] cecha | ſarçe moie, i-ſtraſt[43]. I pocechah[44] tcho-bi-me poxalouao, i-ne-bi-ga[44]: i-tcho-bi-me obeselio[45], i ne-nagioh. (22) I-daxe u-pichiu[46] moiu ſuoc[47]: i-u-xegi moioi napoixe mene oçta. (23) Da bude tarpesa gnih uasda prid gnimi u-oçe[48], i-u-udaniu[49], i-u-napaſt[49]. (24) Pomracili-se ieſu[50] oci moie da-ne-uide: i-ledia[51] gnih uasda priegnuta[52]. (25) Proli uarhu gnih gnieu[53] tuoi: i-sarcba[54] gnieua tuoga[54] da-obuimi[55] gnih. (26) Budi[56] pribiuanie[57] gnih puſto: i-u-pribiualixtieh[58] gnih da ne-bude tcho-bi pribiuao.

(27) Saxto choga tij porasi, progonili ga ieſu: i-uarhu boliesni rana moieh priloxixe. (28) Priſtaui[59] slobu[60] uarhu slobe[60] gnih: i-da ne-uliesu u-praudu *moiu*. (29) Da-ſſu smarxeni is-libra[61] od-xiuieh[62]: i-s-prauedniemi da-se ne-upixu. (30) Ja ieſſam ubog i boliexgniu[63]: spasenie tuoie boxe primi mene. (31) Hualiti-chiu ime boxie s-piesniu[64]: i-ueliciti-ga-chiu u-huali: (32) I-drago-chie biti[65] bogu uarhu iunça[66] mlada[66]: roge[67] probiaiuchi i-papognche[67]. (33) Da uide ubosij i-da-se ueselle: ixtite boga, i-xiuieti-chie duxa uaxa: (34) Saxto uslixa uboge gospodin: i-ochouane[68] suoie ne-pogardi. (35) Da huale[69] gniega nebeſſa i-ſemglia, more, i-ſuache xiuin(i)e[70] | u-gnih. (36) Saxto bog ſpasena[71]-chie uciniti ſiona: i-ſſasidati-se-chie[72] gradoui xudieuſçi. I-pribiuati-chie tui, i-diedinom-chie dobiti[73] gniega. (37) I-ſieme ſluga gniegouieh uſda[r]xati-chie[74] gniega, i-choi gliube ime gniegouo, vxiuati-chie[75] gniega.

[1] Sahrańena; [2] **d** deri do, **K** tja do; griješkom mj. **bitia**, kao u **d**, **K** sučanstva; [4] **K** pučinu, in altitudinem; [5] **K** grmļavina; [6] **d** vapeći; **K** vikajući; [7] **d** izmukla su žvala moja, **K** zamuklo se učini grlo moje, cksl. нзмл'че гр'тань мон; raucae factae sunt fauces meae; [8] **d** pomańkaļe su, **K** oslabiše; [9] koja ne ugrabih; [10] **K** neumjeteonost; [11] sramili; [12] od krjeposti; [13] **d** Da bi se ne smeli, **K** Ne zastidjeli se; [14] podnio sam **d** sramotu, **K** pogrdjenje; **uaxtiuu** pis. griješkom mj. **uaxtinu**, vaštinu; [15] **d** smećenje, **K** zastidenje; [16] **d** Izvańi, **K** tuđinac; [17] **d** prišalac; [18] griješkom mj. **moie**; [19] **K** ļubezan; [20] **d** prijekori od opogovorećijeh, **K** pogrdjenja od priročećijeh; [21] **d** u prijekor, **K** na pogrdu; [22] postavih haļinu; [23] **K** kostret; [24] pričicu, in parabolam; [25] **d** + odpravļah; [26] **K** od ugodjenja; [27] **d** oslobodi, **K** izmakni; [28] **K** se ne zabijem; [29] **d** izbavi; [30] **K** usionost od voda; [31] **K** pučina; [32] **d** ni da puč pokrije, **K** ni stjesnuo studenac; [33] **K** obazri se; [34] **d** obrati; [35] **K** sluge; [36] **K** ere sam žalostivļen; [37] **K** Pogledaj; [38] **d** oslobodi, **K** otmi; [39] **d** opogovorenje, **K** pogrdu; [40] **d** smetenje moje i sram, **K** zastidenje moje i zasramnost; [41] Prid licem tvojijem; [42] **d** jade, **K** pečale; [43] **d** nevoļu, **K** tugovanje, cksl. н страсти, et miseriam; [44] **K** I potrpih koji bi se zajedno žalostivio, i ne bje; [45] razgovorio; [46] **d** jestojsku; [47] **d** žuč, **K** žuoči; [48] zamčicu; [49] **d** uzvraćenja i u pogubļenje, **K** vraćenja i u smeću; [50] **d** Da bi pomrčele, **K** zatmastile se; [51] pleći; [52] **d** iskrivi, **K** pokuči; [53] (ra)srčbu; [54] gńijev od (ra)srčbe; [55] **d** bi uhitio, **K** uhvatio; [56] **d** da bude; **K** učinilo se; [57] **K** pribivalište; [58] **K** pristaništijeh; [59] **d** Priloži; [60] **K** nepravnost vrh ńih nepravnosti; [61] **K** Pisma; [62] živućijeh; [63] **d** bolestan, **K** boleći se; [64] **K** začinkom; [65] **d** I biće ugodnije, **K** I ugoditi će; [66] **K** junčića mlajahna; [67] **d** komu izrastaju rozi i papci, **K** roge izvodećega i nokte; [68] **K** sfezane; [69] **d** Neka hvale, **K** Hvalila; [70] **K** sfa plazeća; [71] **K** sahrańena; [72] **K** sagrađeni će biti; [73] **K** steći; [74] **d** uživaće, **K** posfojiti će; [75] pribivati će.

Psalam 69.

Deus in adiutorium meum intende: domine ad adiuuandum me festina.

(2) BOxe na-pomoch moiu naſtoi: gospodine na-pomoxenie[1] moie pospiexi-se. (3) Da-ſe[2] poſtide, i-posramuiu[2], choi ixtu duxu

moiu: (4) Da-ſſe urate uſopet[3], i(i) poſtide[4], choi hochie menie sla: Da-ſſe odurate tutacho[5] ſtidechi-se[6], *goi*[6] gouore menie: ueſeli-se[7], ueſeli-se[7]. (5) Obradouali-se i-ueſelili-se o-tebie ſui choi ixtu tebe, i-da gouore uasda: uſuelicio-se-ie gospodin: choi gliube spasenie tuoie. (6) Ja ſato *inoſtran*[8], i-ubog iesam: boxe pomosi mene. Pomochnich moi, i-osloboditegl moi budi: goſpodine neçchniei[9].

[1] za pomoći; [2] **d** Da se smetu i zasrame, **K** zasramili se i zastidili; [3] nazad; [4] **d** zasrame, **K** zacrļenili se; [5] **K** odprave; [6] **d** sramujući se, **K** zasramļeni; [6] čitaj **koji**; [7] **K** hoho, hoho; euge, euge; [8] griješkom mj. siromah, kao **d** i **K**, lat. egenus, cksl. нищь; [9] **d** nemoj cknjeti, **K** ne uckni.

Psalam 70.

In te domine speravi, non confundar in eternum: in iustiçia tua libera me, et eripe me.

(1) U-tebe gospodine poufah[1], ne-budu-se oprirocio[1] v-uiech: (2) tuoiom[2] praudom[2] oſlobodi mene, *[i izbavi[3] mene]*. Pricloni ch-menie | uho tuoie, i-ſpasi[4] mene. (3) Budi menie bog[5] spasitegl[5], i-u-mieſto utuargeno: da-spasena[6] mene ucinix, Saxto chriepoſt[7] moia, i-utociſtie[7] moie ieſſi tij. (4) Boxe moi ismi[8]-me is-ruche od-griexnicha, i-is-ruche suprotiu ſachonu cinechiega[9] i-neprauednoga: (5) Saxto tij ieſſi uſtarpienie moie gospodine: gospodine uſanie moie od mladoſti moie. (6) V-tebie potuargen ieſſam od utrobe: iſ-utrobe matere *ſuoie*[10] ti ieſſi pomochnich[11] moi: U-tebie pietie[12] moie uasda: (7) chacho cudo[13] ucignien ieſſam mnosiem: a-ti(-si) pomochnich chriepach[14]. (8) Iſpunila-ſe uſſta moia pohuale[15], da-uspoiu[16] slauu tuoiu: uasdan uelicanſtuo[17] tuoie. (9) Ne-oduarsi mene u-brieme ſtaroſti (moie): chada obneiaca[18] chriepoſt moia, ne-oſtaui mene. (10) Jere rechoxe nepriategli moi menie: i-choi presahu[19] duxu moiu, ſuiet[20] ucinise ſaiedno, (11) Gouorechi: bog-ie oſtauio gniega, progonite[21], i-uhitite gniega: iere nie tcho-bi-ga oteo. (12) Boxe ne-daleci-se[22] od-mene: boxe moi na-pomoch moiu pogledai[23]. (13) Oprirocili-se[24], i-pomagnchali choi[25] opogouaraiu[25] duxi moioi: pochrili-se prirochom[26], i-ſtidom choi ixtu slo menie. (14) Ja ſato uasda uſati-chiu: i-priloxiti-|chiu uarhu ſuache hualle tuoie. (15) Vſta moia nauieſtichie praudu tuoiu: uasdan spaſenie tuoie. Saxto ne-poſnah chgnixna[27], ulieſti-chiu u-moch[28] gospodinouu: (16) gospodine spomenuti[29]-se-chiu od-praude tuoie ſame. (17) Boxe naucio[30]-si mene od mladoſti moie: [i] do ſada nauieſtiti-chiu[31] cudeſſa[32] tuoia. (18) I-do[33]-staroſti moie i ſtarſtua[34]: boxe ne-oſtaui mene, Dochle nauieſtim mixçu[35] tuoiu narodu[36] ſuachomu, chij dochi ima: (19) Silu[37] tuoiu, i-praudu tuoiu boxe do[33]-uixgnih[38], choia-si ucinio cudeſſa[39]: boxe tcho-ie prichladan[40] ch-tebie? (20) Choliche pochasa menie tuge mnoge, i-sle: i-obratiuxi-se oxiuio-ſi mene: i-js-propaſti[41] od ſemglie opet-ſi isueo mene: (21) Uſmnoxio-si uelicanſtuo tuoie: i-obratiuxi-se[42] utiexio[43] ieſſi mene. (22) Ja-chiu dache ispouidieti[44]-se tebie u-ſude[45] od pſalma[45] iſtinu tuoiu: boxe pieti-chiu[46] tebie u-

çitari, sueti iſraelou. (23) Vsradouati-se-chie usne moie chada pieti[47] budu[47] tebie: i-duxa moia, choiu-si odchupio. (24) I-ioxte[48] ieſich moi uasdan rasmixgliati-chie praudu tuoiu: chada opriroceni[49] i-osramochieni budu[49] choi ixtu slo menie.

[1] d sam ufao, neću se smesti, K ufah, neću se zastiditi, опвахь, да не постиждоу се; [2] prema lat. d i K loc. sg. s prijedlogom u, cksl. правдою твоею; [3] K otmi; [4] sahrani; [5] d u bogu obranitel̦, K za boga zaštititel̦a, esto mihi in Deum protectorem, боуди ми бь защитител'; [6] sahrańena; [7] K utvrdjenstvo moje i pribježište, firmanentum meum, et refugium, оутвр'жденне и прибежище; [8] d oslobodi, K otmi; [9] d čińenika; [10] moje, matris meae, матере моее; [11] d obranitel̦, K zaštititel̦; [12] d pjesan, K začinanje; [13] K prikazan; [14] jaki; [15] d hvale; [16] d pojem, K začinam; [17] K većinu; [18] bude pomańkati; [19] d prežahu, K pazahu; [20] d zbor, K vijeće; [21] d tjerajte; [22] d nemoj se odmaknuti; [23] K obazri se; [24] d Smeli se, K zasramili se, да постидет се; [25] d koji zloglase, K opogovarajući; [26] d smećom, K zasraml̦enjem; [27] d kńiga, K kńiženje, marg. slovaštvo, litteraturam, книжника; [28] d moći, K mogućstva; [29] K spomeńevati; [30] učio; [31] d proglasiću, K ću navještevati; [23] K zamjerna; [33] d deri do, K tja do; [34] K postaranja; [35] d mišnicu, K mješicu; [36] K porodu; [37] d Dokle navijestim moć, K Mogućstvo; [38] d privisokijeh, K najvišijeh; [39] K velika, magnalia, величаствиѣ; [40] priličan; [41] K dubina; [42] K obraćen si; [43] d razgovorio; [44] d hvaliti; [45] u sudijeh od pjesni; [46] K spjevati ću; [47] K uzbudem začinati; [48] K Paček; [49] d smeteni i zasraml̦eni budu, K se budu zasramiti i zastiditi, егда постидѣт се и посрамет, cum confusi et reveriti fuerint.

Psalam 71.

Deus iudicium tu[u]m regi da: et iudiçiam (!) tuam filio regis.

(2) BOxe ſud tuo[i] chragliu dai: i praudu tuoiu ſinu chraglieuu: Sudi puch tuoi po-praudi, i-uboge tuoie u-ſudu. (3) Da-prime gore goi[1] puchu: i berda[2] praudu. (4) Suditi-chie uboge od-pucha, i-spaſene-chie[3] uciniti[3] sinoue uboſieh: i-smieriti-chie[4] chleuetnicha[5]. (5) I-pribude[6] ſuonçem[6], i-prid[7] mieſeçem[7], od naroda[8] u-narod[8]. (6) Slieſti-chie[9] chacho daxd na-uunu[10]: i-chacho chapglie[11] chapgluchi uarhu ſemglie. (7) Obiauiti-se-chie[12] u-dnij gniegoue prauda, i-obilie[13] od-goia[13]: dochle-se odusme[14] mieſeç[15]. (8) [I] Gospodouati-chie od mora do[16]-mora: i-od-riech(i)e deri do-chonaça[17] ſue ſemglie. (9) Prid gnim paſti-chie[18] etijopaiane[19]: i-nepriat[e]gli gniegoui ſemgliu-chie lisati. (10) Chragli tarsinschi[20], i-otocchi dare prichasati-chie[21]: chragli arabschi[22], i-ſabaoschi[22] daroue[23]-chie doneſti: (11) I-pochloniti-se-chie gniemu sui chragli [K: *od zeml̦e]:* sui narodi sluxiti-chie gniemu: (12) Jere-ie oslobodio[24] ubogoga od usmoxnoga[25]: i-ubogoga, chomu ne biexe pomochnicha. (18) Proſtichie ubogomu i-necesnomu[26]: i-duxe uboſieh spasene[27]-chie uciniti. (14) Od orſure[28] i-od ſlobe isbauiti-chie[29] duxe gnih: i-pocteno[30] ime | gnih prid gnim. (15) I-xiuieti-chie, i-dati-mu-ſe-chie od slata arabschoga[31], i-pochloniti-ſe-chie od gniega uasda: uasdan blagosiugliati-ga budu. (16) I-biti-chie potuargenie[32] na-ſemgli na-uarſieh od-gora, nadneſti-se-chie[33] nad *liuadom*[33] plod gniegouu: i-proçaftiti-chie od grada

chacho ſieno od-ſemglie. (17) Budi ime gniegouo blagoslouieno v-uiech: priegie[34] ſuonça pribiua ime gniegouo. I-blagoſslouieni-chie biti o-gniemu[35] ſua[36] chogliena ſemaglscha[36]: ſui narodi uſueliciti-chie[37] gniega. (18) Blagoſlouien gospodin bog israelou[38], choi cini cudeſa[39] ſaz: (19) I-blagoslouieno ime slaue[40] gniegoue v-uiech: i-napuniti-se-chie slaue[40] gniegoue ſua ſemglia (gniegoua): budi, budi. [K 20. *Dovršiše se hvale Davida sina Jesea].*

[1] d mir, K mira; [2] gorice; [3] K sahraniti će, salvos faciet, и спсеть; [4] d umiljaće, K poniziti će; [5] d krivo govorioca; [6] pribivaće s'uncem(!), K Stati će s' suncem; [7] d prije mjeseca; [8] K u porođenju i u porođenje; [9] K Siti će; [10] K na run, на роуно; [11] K kapl̦ice; [12] Isteći će; [13] obil̦nos od mira; [14] d odnese, K digne; [15] K mjesečina; [16] d deri do, K tja do; [17] d svrha od, K kraja okoliša zemal̦skijeh; [18] K će nice padati; [19] d Jejupci; [20] od Tarsa; [21] K će poklańati; [22] d od Arabije i od Sabe; [23] K časti; [24] će osloboditi, liberabit; [25] mogućega; [26] d potrjebnom, K siromahu; [27] sahrańene; [28] kamata; [29] d odkupiće; [30] K časno; [31] od Arabije; [32] d utvrđenje, K utvrđenstvo; [33] d uzvisiće se vrhu Libana, K vrhuzdignuti će se vrh Libana; **nad liuadom** pis. griješkom mj. **nad Livanom**, прѣвзнѣсет се паче ливана; [34] d prije, K otprije, прежде слнца; [35] u ńemu, in ipso, cksl. о нѣмь; [36] K sfi puci od zeml̦e, omnes tribus terrae, вса колѣна земланѣ; [37] d uzmnožiće, K uzveličevati će; [38] d izraelski; [39] K zamjerna; [40] (od) veličanstva.

Psalam 72.

Quaz bonus israel deus hijs, qui recto sunt chorde.

(1) COlicho-ie dobar israelou bog *oniemi*[1], choij prauedni[2] ieſu ſarçem[2]. (2) A-menie-ſe[3] malo ne-potachoxe[3] noge: malo[4] ne-prolixe-ſe ſtupgliai[4] moi. (3) Saxto ſauidieh uarhu slobnieh, mir griexnichom uidechi. (4) Jere nie posrienie[5] smarti gnih: i-utuargenie u rani[6] gnih. (5) V-trudu clouiecanſchomu[7] nieſſu, i-s-gliudmi ne[9]-budu bieni[8]: (6) (I-)ſatoi uſdarxa gnih oholaſt, | pochriueni bixe slobom i-nemiloſtiu suoiom. (7) Isnichnu[9] chacho is-pritiloſti[10] sloba gnih: otidoxe sa-uogliom[11] od ſarça. (8) Pomislixe, i-gouorili ieſſu podhibu[12]: slobu[13] na-uixgniega gouorixe. (9) Poſtauixe na-*nebe*[14] uſta ſuoia: i-ieſich gnih pogie po-ſemgli. (10) (I-)ſatoi obratiti-se-chie puch moi *oui*[15]: i-dnij puni nachi-chie-se u-gnih. (11) I-rechoxe: chacho[16] sna bog, i-acho[17] ieſt[17] snanie v-uixgniemu? (12) Oto oni griexnici, i-raschoxni[18] na-ſuietu, uſdarxaxe[19] bogaçtua. (13) I-rechoh: dache bes-usrocha oprauih[20] ſarçe moie, i-umih megiu prauedniemi ruche moie: (14) I-bih bien[21] uasdan, i-pediepſanie moie o-iutargnio[22]. (15) Acho gouorah: pouiedati-chiu ouachoi: oto narod ſinoua tuoieh iſuargoh. (16) Sçiegniah[23] da-raſumiem[24] *oui*[25], trud ieſt priedamnoz: (17) Dochle uliesu u-ſuetoxt[26] boxiu: i-raſumieti budu u-napochognia[27] gnih. (18) Nixta [ne] magnie[28] çiech hudobſtua[29] poloxio[30] ieſſi gniz *[dobra brjemenita*[31]*]:* iſagna[32] gnih chada-ſe oporaugliahu[33]. (19) Chacho ucignieni bixe u-ſapuxtegnie[34], tutacho schoncaxe-se[35]: isginuxe radi slobe *gnih*[36]. (20) Chacho ſan od

onieh[37] chi uſtaiu[37] gospodine, u-gradu tuomu obliçie[38] gnih na-nixto-chiex dognati[39]. (21) Jere ra|sgorie-ſe ſarçe *gnih*[40], i-ledia[41] moia promienixe-ſſe: (22) i-ia na-nixto dognan[42] bih, i-ne-posnah. (23) Chacho schot[43] ucignien ieſſam prid tobom: i-ia-ſam uaſda s-tobom. (24) Darxao-si ruchu desnu moiu: i-ſ-uogliom[44] tuoiom douede mene, i-ſlauom primio-ſi mene. (25) Scto-ie sato meni na-nebu? i-od-tebe xto-hotieh na-ſemgli? (26) Pomagncha puot moia, i-ſarçe moie: boxe ſarça moga, i-dio moi boxe u-uiech. (27) Jere oto, choi-se dalece[45] od-tebe, poginuti-chie: pogubio-si ſuieh, choi ſabgliuduiu[46] od tebe. (28) Menie ſato priliepiti-se[47] g-bogu dobro ieſt: poſtaugliati[48] u-gospodinu bogu ufanie moie: Da nauieſtim ſua pripouiedania tuoia, na-uratieh chgiere (!) sionsche.

[1] d ovijem, K ovezijema, his, cksl. снмь; [2] d pravedna, K prava srca, qui recto sunt corde, нже правн соуть срцемь; [3] d malo mańe krenule se jesu noge, K Ali se malo ne krenuše noge moje; [4] d malo mańe prolila se jesu hođenja moja, K ... se ne prosuše ...; [5] zazrjenja; [6] K porazi; [7] d ļudskomu, K od ļudi; [8] d neće biti fruštani, K neće biti bičevani; [9] K izide; [10] K loja; [11] d požudom, K u pohotjenje; [12] d zlobu, K zlobnost; [13] d nepravednos, K nepravnos; [14] pis. griješkom mj. **nebo**; [15] griješkom mj. **ovdi**, kako u K, hic, семо; [16] K kojijem načinom, quomodo; [17] i jeli; [18] K obilni; [19] d dobiše, K posfojiše; [20] K osfitlah; [21] K bičevan; [22] o jutarńah; [23] K mńah; [24] bih poznao; [25] griješkom mj. **ovo**, hoc, се; [26] d pribivalište, K posfećenstvo; [27] K u najposledńijeh; [28] K Ali zaisto; [29] d prjevaraka, K podhibnosti; [30] postavio; [31] posuisti eis, cksl. положнл' есн нмь злаѣ; [32] d ponizio si, K obalio si; [33] uzdvizahu; [34] d rasap, K satarišenje; [35] pomańkaše; [36] griješkom mj. **svoje**; [37] K ustajućijeh; [38] K priliku; [39] d dovesti, K satrti; [40] griješkom mj. **moje**; [41] bedre; [42] d doveden jesam, K sam se doveo; [43] živina; [44] K u hotjenju; [45] d se odmiču; [46] d sabludnju, K priļuboduju; [47] d pritisnuti se, K prianuti; [48] d staviti, K položiti;

Psalam 73.

Ut quid deus repulisti in fineʒ: iratus eſt furor tuus ſuper oues paxchue tue?

(1) SAxto boxe odagna do-chonça[1]: rasgnieuila-se[2] ieſt sarcba[2] tuoia uarhu ouaç paxe tuoie? (2) Spomenan budi[3] od schupxtine[4] tuoie, choiu-si uſdarxao[5] od pocetcha. Odchupio-si xtap[6] diedine tuoie: gora sionscha, u-choiu pribiuao ieſſi. (3) Vsduigni ruche tuoie na-oholaſt gnih do-cho[n]ça[1]: cholicho se-ie slobio nepriategl o-ſuetom! (4) I-slauili-se | ieſu choi nenauidixe tebe: poſred ſuecanoga[7] dne tvoga[7]. Poloxiſſe[8] slamenia[9] ſuoia, slamenia[9]: (5) i-ne-posnaxe chacho v-iſhod[10] na naiuixe. Chacho u-dubraui daruunoi[11] ſichirami[12] (6) isiechoxe urata[13] gniegoua u-gniemu[14]: ſichirom[15], i axchom[15] rasuargoxe gniega. (7) Vxegoxe oggniem ſuetigniu[16] tuoiu: na-ſemgli oçquarnix(i)e pribiualix*te* imena tuoga. (8) Rechoxe u-ſarçu ſuomu ſnançi[17] gnih ſaiedno[18]: prieſtati ucinimo ſue ſuecane dnij boxie od-ſemglie. (9) Sslamenia naxa ne-uidiesmo, nie[19]-ue ioxt[19] proroch: i-nas nechie posnati vechie. (10) Dochle boxe opogouoriti-

chie[20] nepriategl: draxi ſuprotiunich ime tuoie do chonça[1]? (11) Saxto odurachiax ruchu tuoiu, i-desniçu tuoiu od-ſried chrila[21] tuoga do-chonça? (12) Bog ſato chragl nax priegie[22] viecha: vcinio[23] ieſt spaſenie poſried ſemglie. (13) Ti-si utuardio chriepoſtiu tuoiom more: schruſio[24]-si glaue od smaia u-uodah. (14) Tij ſataro[25] ieſi glaue smaiuœ[26]: dao-si gniega pichiu[27] puchu etiopschomu. (15) Ti rasuarxe[28] istocniche[28], i-potoche[29]: ti priesuxi rieche etansche. (16) Tuoi ieſt dan, i tuoia ieſt noch: ti ieſſi vcinio[30] ſoru i-ſuo[n]çe. (17) Ti-si ſtuorio[31] | ſue chraie semag[l]sche: lieto i-prolietie-tij ſtuori gnih. (18) Spomenan budi[3] od-togai, nepriategl opogouori[32] gospodinu: i-puch besumni[33] rasdraxi[33] ime tuoie. (19) Ne-isdai ſuierem[34] duxa ispouiedaiuchie[h]-se[35] tebie, i-duxa od-ubosieh tuoieh ne-ſabudi[36] do-chonça. (20) Posri[37] na-uuiet[37] tuoi: iere napugnieni iesu, choi-ſu omraceni[38] ſemgli[39] chuchiam slobniem[39]. (21) Da-ſe ne-obrati[40] smiere[ni][40] posramien: ubog i-neceſan[41] hualiti-chie ime tuoie. (22) Uſtani boxe, (i-)sudi usroch[42] moi: spomenā[n] budi od-*p*ogouarania[43] tuoieh, od onieh choia od besumnoga[44] ieſſu uasdan. (23) Ne-ſabudi glase od nepriateglia tuoieh: oholaſt oniehiehi(!), choi tebe nenauide, naprieduie[45] vaſda.

[1] do svrhe; [2] d rasrdio se, K rasrčio se gńijev; [3] K spomeńuje se; [4] skupa; [5] posfojio; [6] šibiku; [7] svetkovine tvoje; [8] postaviše; [9] K stijege; [10] K na izlazenju; [11] d od dubja, K od stabara; [12] d željezi; [13] K zatvore; [14] d ugodivši se zajedno, K na to isto, in idipsum; [15] d željezom i aškom, K u sjekiri i aški, **marg.** i u plani, i u pili, in securi, et ascia, сечнвомь н оскрьдомь; [16] d crkvu, K posfećenstvo; [17] ročbina; [18] K inokupno; [19] d jur nije, K već nije; [20] d će prjekarati, K će ... korjeti; [21] K ńedara tvojijeh; [22] (od)prije; [23] djelovao; [24] d razbio, K skršio; [25] d »satrao«(!), K slomio; [26] od zmaja; [27] d jestojsku; [28] d razbio fontane, K rasplatio vrela; [29] K poglavice; [30] K sagradio; [31] učinio; [32] K korio; [33] K neumjekoni potjecao jest; [34] d zvjerenju, K živinama; [35] d od onijeh koji slave tebe, K pohvaleće tebe; [36] d zaboravi; [37] d Pogledaj na zakon, K Obazri se na naredbenstvo; [38] d potamnjeli, K pomrčali; [39] d zemaļskijem kućami od zloba, K na zemļi kućami od nepravnosti, qui obscurati sunt terrae domibus iniquitatum; [40] d obrne podnižen učińen smeten, K Ne odvratio se poniženi učińen zasramļeni. Ne avertatur humilis factus confusus, да не в'звратнт' се смѣрени срaмaнь; [41] d potrjeban, K siromah; [42] K razlog; [43] d prjekorenja, K pogrdjena; [44] K neumjeteona; [45] d raste, K uzlazi.

Psalam 74.

Confitebimur tibi deus: chonfitebimur, et inuochabimus nomen tuum.

(2) ISpouidieti[1]-se-chiemo tebie boxe: ispouidieti-se-chiemo, i-prisuati-chiemo[1] ime tuoie. Pouidieti-chiemo cudesa[2] tuoia: (3) da chada uſeti budu brieme, ia-chiu praude ſuditi. (4) Raſtopila-ſe ieſt ſemglia, i-ſui choi pribiuaiu na-gnio[i]: ia potuardih chelumne[3] gnie. (5) Rechoch slobniem: nemoite slobno ciniti: i-ſagriexaiuchie[m][4]: nemoite uſuisiti[5] rog: (6) Nemoite uſduiſati na-uiſinu[6] rog uax:

nemoite gouoriti ſuprotiu bogu slobu. | (7) Jere ni od-ishoda[7], ni od ſapada, ni od puſtieh gora[8]: (8) ſaxto bog ſudaç ieſt. Niechoga[9] ſmiera, a-niechoga[9] uſuixuie: (9) iere caxa u-ruçi gospodinoui uina çiela puna ſmiexana. I-prichloni[10] od ouogai v-onoi[10]: nixta [ne] magnie ſeça[11] gnie nie[12] iſixla[12]: piti-ga[13]-chie sui griexniçi semaglsçi. (10) Ja ſato pripouiedati-chiu v-uiech[14]: pieti-chiu[15] bogu iachobouu. (11) I-ſue roge od griexnicha raſlomiti-chiu: i-uſuisiti-se-chie roſi od prauednoga.

[1] d Hvalićemo tebẹ bože: hvalićemo i zazvaćemo; [2] K zamjerna; [3] d kelomne, K stupe; [4] d grešnikom; [5] d uzviševati, K uzvisivati; [6] na visoko; [7] istoka; [8] d + imate se oholiti; [9] ovogaj d snižuje K ponižuje, i ovoga, hunc ...hunc, cksl. сего смѣраеть, а сего; [10] i pregnu (nagnu) iz ovogaj u ovo, ex hoc in hoc, отъ сее ва оноу; [11] K mutež; [12] nije se ispraznila; [13] d od ove čaše, cksl. є, K i lat. ništa; [14] d + hvale božije; [15] K začinati ću;

Psalam 75.

Notus in iudea deus: in israel magn(i)um nomen eius.

(2) POsnan u-xiudieih[1] bog: v-israelu uelicho ime gniegouo. (3) I-bi[2] goino[2] mieſto gniegouo: i-pribiuanie gniegouo u-ſionu. (4) Tui[3] ſcarxi[4] usmoxtua[5] luch[5]: xtit, mac, i boi. (5) Prosuietgliuiuchi tij cudno od gora uixgnieh[6]: (6) smutixe-se ſui neraſumni[7] ſarçem. Vſnuxe[8] ſnom ſuoiem[8]: i-nixta ne-nagioxe ſui muxi od bogaçtua u-ruchah ſuoieh. (7) Od-ſapriechienia[9] tuoga boxe iachobou usdrie-maxe choi uſiedoxe[10] na-chognie. (8) Ti ſtraxan[11] ieſſi, i-tcho-se-chie ſuprotiuiti[12] tebie? od tole gnieuu[13] tuoi. (9) S-nebes cuuen ucinio ieſſi ſud[14]: ſemglia potrepeta[14] i-umuoca[15], (10) Chada uſtane[16] na-ſud bog, da-spaſene ucini ſue-chrotche od ſemglie. (11) Sax|to pomixglienie[17] couicie iſpouidieti-se-chie[18] tebie: i-oſtanach[19] pomixglienia ſuecani dan ciniti-chie tebie. (12) Sauietuite-se, i-iſdaite[20] gospodinu bogu naxemu: ſui choi ocholo gniega prinosite daroue. Straxnomu[21] (13) i-ouomu choi iſima[22] duh od-uladalaç[23], ſtraxnom[21] prid (ſuiemi) ſemaglsçiemi.

[1] u Judeji; [2] i učinilo se je u miru; [3] ondje; [4] K izlomio; [5] moći d luk, K od luka. potentias arcuum; [6] vječnijeh; [7] K neumjeteoni; [8] (Za)spaše san svoj; [9] K pokaranja; [10] d uzidoše, K uzjahaše; [11] K strahovita; [12] K oprijeti; [13] (ra)srčba; [14] K sudjenje; [15] se strese i d počinu, K prista; [16] K ustavši, cum exurgeret; [17] K misao od človjeka; [18] d hvaliće tebe; [19] ostatki; [20] vratite; [21] K strahovitomu; [22] d odnosi, K diže; [23] poglavica;

Psalam 76.

Voce mea ad dominum clamaui: uoce mea ad dominum, et intendit michi.

(2) GLaſom moiem gospodinu uſasuah[1]: glasom moiem g-bogu, i-raſumie[2] menie. (3) V-dan tuge[3] moie boga uſischah[3], ruchami moiemi u-nochi prid gnimi: i-ne-bih prieuaren. Paria[4] utiexiti-se duxa moia, (4) spomenan bih[5] od-boga, i-obeſelih[6]-ſe, i-naſtoiah[6]:

i-pomagncha duh moi. (5) Sagodi[7] prouidiexe[7] bdienie oci moie: smutih-se, i-nieſam gouorio[8]. (4) Pomiſlih[9] na-dnij ſtare: i-godixta viecna u-pameti imah. (7) I-rasmixgliah u-nochi ſarçem moiem, i-naſtoiah[10], i-cixtah[11] duh moi. (8) A-ieda-chie v-uiech oduarchi bog[12]: ali ieda ne-chie priloxiti da(-nam)-ie ugodnij[13] ioxte? (9) Ali ieda-chie do-chonça[14] miloſardie ſuoie odſiechi, od[15] naroda u-narod[15]? (10) Jeda-li-chie ſabiti[16] pomilouati[17] bog? ali tachogier darxati u-ggneuu[18] ſuomu[18] miloſardia ſuoia? (11) I-rechoh[19] ſada poceh: ouo-ie promiena[20] desniçe uixgniega. (12) Spomenan bih[5] od diella gospodinouieh: iere-chiu[21] spomenan biti[21] od pocetcha cudeſa[22] tuoieh, (13) *[I razmišļaću u svijeh djelijeh[23] tvojijeh: i u našastjah[24] tvojijeh nastojaću[25]*. (14) *Bože u svetomu je put tvoj: tko je bog velik kako bog naš?* (15) *ti si bog koji činiš čudesa[26]]*. Snami[27]-ſſi ucinio u-puchu[28] chriepoſt tuoiu: (16) odchupio-si mixçom[29] tuoiom[29] puch tuoi, ſinoue iachoboue i-ioſefoue. (17) Vidiexe-te uode boxe, uidiexe-te uode: i-uboiaxe-se[30], i-sſmutixe-se propaſti[31]. (18) Mnoxtuo xuxgniania[32] od uoda: glas daxe oblaçi. I-satoi striele tuoie priehode: (19) glas groma tuoga u ocholo[33]. Prosuietlixe[34] mugnie tuoie ſuoi[35] ſemgli: chrenu-se[36] i-potrepeta[36] ſemglia. (20) V-moru put tuoi, i-prielasi[37] tuoi u-uodah mnosieh: i-poſtopgliai[38] tuoi ne-budu-se[39] posnati. (21) Iſuede[40] chacho ouçe puch tuoi, ruchom[41] moiſesouom i-aronouom.

[1] d vapio sam, K vikah, вазвахъ; [2] K pogleda; [3] d od tuge... iziskovah, K od tugovanja...i sam uziskao; [4] K Ne htje, renuit consolari; [5] K uspomenuh se, помєноухъ, memor fui; [6] K i nasladih se i razmišļah; [7] d Pretekoše, K od prjepreše bdijenja; [8] K i ne progovorih; [9] d Mislio sam; [10] K razbirah; [11] d metijah, K čišćah, scopebam; [12] d + čovjeka; [13] K milostiviji; [14] do svrhe; [15] K od porođenja do porođenja; [16] d zaboraviti; [17] smilovati se; [18] u (ra)srčbi svojoj; [19] d rijeh; [20] promjeńenje; [21] K ću se spomenuti; [22] K od zamernijeh; [23] K djelovanjijeh; [24] K iznahojanjijeh; [25] K razbirati ću; [26] K zamjerna; [27] pis. griješkom mj. snanu, znanu, kako d i K, Notam fecisti; [28] pucijeh, in populis; [29] u d mišnici, K mješici tvojoj, in brachio tuo; [30] d prepadoše se, K uzbojaše se; [31] K pučine; [32] K bučenja; [33] d u roti, K u kolu, in rota, в колѣси; [34] d Zasjaše, K zasfijetliše; [35] K okolišu od zemļe; [36] d krenula se i strese se, K krenu se i zatrepeta; [37] d rasputice, K rasputja; [38] d stupaji, K stope; [39] neće se; [40] d Izveo si, K priveo si; [41] u ruci..., in manu, роукою.

Psalam 77.

A[t]tendite populе m[eu]s legem meam: inchlinate aurem ueſtram in uerba oris mei.

(1) SLuxaite[1] puce moi sachon moi: prichlonite uxi[2]-uaxe na-rieci uſta moieh. (2) Otuoriti-chiu u-pricah[3] (moieh) uſta moia: gouoriti-chiu[4] gonetche[4] od-pocetcha. (3) Cholicha ſluxasmo[5] i-posnasmo[5] gnih (gnih): i-oçi-naxi pouiedaxe[6] nam. (4) Nieſſu utaiana[7] od-ſinou gnih[8], u-narod[9] drugi. Nauiextuiuchi[10] *hu[a]le* gospo|dinoue, i-chriepoſti (ne)gniegoue, i-cudeſa gniegoua choia-ie ucinio. (5) [I]

Poduixe[11] uuiet[11] v-iachobu: i-ſachon *[postavi]* u-israelu. Cholicha
sapouieda[12] oçem naxiem ſchaſatij[13] [ńih][14] ſinouom *naxiem*[15] necha[16]
da poſna narod[16] drugi. Sinoui choi-ſſe porode[17], i-poduignu[17], da-
pouiedu[18] ſinouom ſuoiem, (7) Da[19] poſtaue[20] u-boga uſanie ſuoie,
i-da-ne-ſabudu[21] diiela boxieh: i-da ſapouiedi gniegoue isischuiu. (8)
Da ne-budu[22] chacho oçi gnih: narod nepodoban[23] i-prignieuan[23].
Narod[24], chi ne-ispraui ſarçe ſuoie: i-ne vuieri[25] s-bogom duha
ſuoga. (9) Sinoue efrenoui[26] napresaiuchi[27] i-ſtriegliaiuchi luchom[27]:
(i-)usuuratixe-se[28] u-dan od-boia. (10) Ne-cuuaxe[29] vuiet boxij[29]:
i-u-ſachonu gniegouu ne-hotiexe hoditi. (11) I-ſaborauixe[30] dobra
cignienia[30] gniegoua, i-cudeſa[31] gniegoua choia uchaſa gnim. (12)
Prid oçi[32] gnih ucini cudesa[33] u-ſemgli od egipta, na-pogliu ta-
neoschomu. (13) Rasçiepi more, i-prouede gnih: [i] poſtaui uode
chacho u-mieh. (14) I-uodi gnih oblachom[34] u-dne: i-ſuu noch pro-
ſuietglieniem[35] oggnieniem[35]. (15) Rasbi chami[36] u puſtigniu[37]: i-
napoi gnih chacho u-propaſti[38] uelichoi. (16) I-isuede uodu is-cha-
mena[39]: i-iſue[de] chacho rieche uode. (17) I-priloxixe ioxte ſagrie-
xeuati[40] gniemu: (i-)na-sarcbu[41] do|uedoxe[43] uixgniega u-*ſuhodi*[43].
(18) I-napaſtouaxe boga u-ſarcieh ſuoieh: da pitaiu brasna[44] duxan(!)
ſuoiem. (19) I-ſlo gouorili ieſſu od boga: rechoxe: gdie[45]-chie mochi
bog priprauiti *tarbeſu(su)*[46] v-puſtigni? (20) Saxto rasbi[47] chami[47],
i-potechoxe[48]-uode, i-potoçi[49] nauodnixe-ſe[49]. Jeda li chie i-chruh
mochi dati, ali priprauiti tarpeſu puchu ſuomu? (21) I-ſato slixa[50]
gospodin, i podnese[51]: i-ogagn rasgorie-se[52] u-iachobu, i-ggnieu[53]
(boxij) vliese[54] na-iſraela: (22) Jere ne-uierouaxe u-boga, ni uſaxe
u-spasenie g[n]egouo. (23) I-ſapouidie[55] oblachom sgara, i-uurata
nebescha otuori. (24) I-daxdi gnim manu da-iiedu[56], i-chruh nebeschi
da gnim. (25) Chruh angeoschi iede[57] couiech: braxno posla gnim
u-obilie. (26) Priſtaui[59] iug[59] s-nebes: i-nauede[60] chriepoſtiu ſuoiom
ſmoraç[61]. (77) I-daxdi uarhu gnih chacho prah meſa: i-chacho
pieſach morschi ptiçe[62] periate. (28) I-padoxe poſried ſtana[63] gnih:
ocholo pribiualixta gnih. (29) I-iedoxe[64] i-nasitixe-se ueoma, i-xelienie
gnih prinese ch-gnim: (30) ne-bixe prieuareni od poxelienia[65] ſuoga.
Joxte blagouanie[66] gnih biexe v-uſtieh gnih (31) i-ſarcba boxia uſide
uarhu gnih. I-sachla[67] pritile gnih, i-iſabranieh israelouie[h] inpaca[68].
(32) I-ſa-ſue toi[69] ſagriexixe opet[70]: i-ne-uierouaxe u-cudeſſa[71] gnie-
goua. | (33) I-schoncaxe-ſſe[72] u-taxtini dnij-gnih: i-godixta gnih
s-priexom[73]. (34) Chada ubiaxe[74] gnih, iſchahu gniega: i-obrachiahu-
se[75], i-o-iutargnioi[76] grediehu[76] ch-gniemu. (35) I-uspomenuxe-ſe iere
bog pomochnich gnih ieſt: i-bog uixgni isbauitegl[77] gnih ieſt. (36)
I-obgliubixe gniega uſtimi[78] ſuoiemi[78], i-iesichom ſuoiem lagali ieſſu
gniemu. (37) Sarçe ſato gnih ne-biexe prauo x-gnim: ni-ſſu[79] uierni
billi[79] na-uuiet[80] gniegou. (38) On ſato ieſt miloſardan[81], i-proſtitegl[82]
bude griehom gnih: i-ne-raxdene[83] gnih. I(-i-)umnoxi[84] da-odurati
ſarcbu suoiu: i-ne-raxdexe ſuu ſarcbu ſuoiu: (39) I-spomenuo-ſe ieſt
da-ſſu puot: duh ishodechi, i-ne-urachiaiuchi-se. (40) Cholichrat
rasdraxixe[85] gniega u puſtigni, (i-)na-sarcbu[86] douedoxe gniega u su-
hoti[86]? (41) I-obratixe-se, i-napaſtouaxe boga: i-ſuetoga iſraeloua

rasdraxixe. (42) Ne-spomenuxe-se od-ruche gniegoue, u-dan u-choi
isbavi[87] gnih is-ruche neuogliechiega[88], (43) Chacho poſtaui u-egiptu
slamenia[89] ſuoia, i-cudeſa[90] ſuoia na-pogliu taneschomu. (44) I-obrati
v-charu rieche gnih, i-*tocche*[91] gnih, da-ne-piu. (45) Posla na-gnie
paſiu *muchu*[92], i-iſiede gnih: [i] xabu, i-rasagna[93] gnih. (46) I-da
argi plod gnih: i-trude gnih prugom[94]. (47) I-isbi[95] gradom vino-
grade gnih: i-iagode[96] gnih slanoȝ. | (48) I-prieda gradu imanie[67]
gnih: i-schote[93] gnih oggniu. (49) Posla na-gnih ſarcbu od gnieua[99]
suoga: gnieu[100], i-sarbu, i-tugu[101]: (i-)poslania po-angelieh slieh.
(50) Put ucini ſtopami[102] ſarcbi ſuoie, (i-)ne-proſti od smarti duxam
gnih: i-ſchote[103] gnih v-ſmart ſatuori. (51) I-pobi[104] suachoga paruo-
rogenoga[104] u-ſemgli od egipta: nacetie[105] oda-ſuachoga truda gnih
v-pribiualixtieh chamouieh. (52) I-isuede[106] chacho ouçe puch ſuoi:
i-doue[de]-ih chacho ſtado u-puſtigniu. (53) I-uuede gnih u-uſanie,
i-ne-boiaxe-ſe: i-nepriateglia gnih pochri morem[107]. (54) I(i)-usuede
gnih na-goru posuechienia suoga, goru, choiu *ſtegnu*[108] desniça
gniegoua. Isagna ispried liça gnih narode: i-s-xdriebiu[109] rasdieli
gnijm ſemgliu uſcem dielo-m-ierniem[109]. (55) I-pribiuati ucini u-pri-
biualixta[110] gnih choliena iſraeloua. (56) I-napaſtouaxe, i-na[111] ſarcbu
douedoxe[111] boga uixgniega: i-ſachone[112] gniegoue ne-[o]bsluxixe[113].
(57) I-oduargoxe, i-ne-obsluxixe[114] ugouor[115]: chacho i-oçi gnih,
uſuratixe-ſſe u-luch chriu. (58) V-ſarcbu rasd[r]axixe[116] gniega na-
uarſieh[117] suoieh: i-u-isdielaniu[118] ſuomu[118] na-nenauidoſt[119] gniega
douedoxe. (59) Slixa[120] bog, i-pogardi: i-na-nixtor dogna[121] ueoma
israela. (60) I-odagna[122] pribiualixte silonscho, pribiualixte | ſuoie,
u-chom-ie prib[i]uao megiu gliudmij. (61) I-prieda v-plien[123] chriepoſt
gnih: *[i ljepotu ńih]* v-ruche od-nepriateglia. (62) I-optece[124] pod
mac ſuoi puch: i-diedinu ſuoiu pogardi. (63) Mladichie gnih iſie
ogagn: i-dieuiçe gnih nieſu-se osietile[125]. (64) Popoue[126] gnih
oda-mca[127] padoxe: i-udouice gnih ne-plachahu[127]. (65) I-prenu-se[128]
chacho spechi gospodin, i-chacho uſmoxan[129] uxexen[129] od uina.
(66) I-iſbi[130] nepriateglie ſuoie ſada[131]: prieroch[132] uicni daie gnim.
(67) I-odagna[133] pribiualixte ioſefouo: i-cholieno[134] efremouo ne-iſabra:
(68) Nego iſabra[135] cholieno[134] iudino, goru ſionschu choiu obgliubi.
(69) I-uſida[136] chacho iednoga[137] rogça ſuetigniu ſuoiu[137] na-ſemgli,
choiu osnoua[138] u-uiech. (70) I-iſabra[135] dauida ſlugu ſuoga, i-uſduixe-
ga[139] od ſtada ouçieh: iſa[140] dobitcha[140] uſe gniega, (71) Da[141]
paſe[141] iachoba ſlugu ſuoga, i-iſraela diedinu ſuoiu: (72) I-napita[142]
gnih v-praudi[143] ſarça ſuoga: i-u-rasumnieh[144] rucha ſuoieh priuede gnih.

[1] **d** Slišate; [2] uho; [3] **d** pričicah; [4] **K** besjediti ću izrečenja; [5] smo
čuli i poznali; [6] **d** su spovidjeli, **K** pripovidaše; [7] **d** skrovena, **K** se potajala;
[8] **K** ńihovijeh; [9] **K** porođenju; [10] **d** spovijedajući, **K** pripovidajući; [11] **d** uz-
dvignu, **K** izvede svjedočanstvo; [12] **d** je zapovidio, **K** je naredio; [13] **K** očitna
učiniti; [14] **K** ta; [15] griješkom mj. **svojijem**, kako **d**, **K**; [16] **K** da bi poznalo
porođenje; [17] će se roditi (poroditi) i ustati; [18] **d** i spovijedaće, **K** i pripovje-
diti će; [19] **d** Neka; [20] **K** polože; [21] **d** se ne zaborave od; [22] **K** se ne učine;
[23] **d** zloban, **K** rođenje zlo i razdražeće; [24] **K** rođenje; [25] nije vjerovan;

*

[26] Efremovi; [27] d napinajući i oslabļajući luk, K napińući i...; [28] vratili se jesu; [29] d sačuvaše zakona, K Nijesu obslužili naredbenstvo; [30] d zaboraviše se od dobara, K zabili su dobročinstva; [31] K zamjerna; [32] očima; [33] K čudnovata; [34] u oblaku; [35] u prosvjetļenju od ogńa; [36] K stijenu; [37] pustińi; [38] K pučini mnogoj; [39] K iza stijene; [40] griješiti; [41] rasrčbu; [42] K potaknuše; [43] griješkom mj. **suhoti**, kako d, K na bezvodenomu, cksl. в безводнѣ, in inaquoso; [44] d jestojsku, K marg. piću, cksl. брашна; [45] d jeda, K toli; [46] d trpesu (»tarpessu«), K trpezu (»tarpezzu«); [47] K Erbo je porazio stijenu, понѣже порази камень; [48] istekoše; [49] d... uzmnožiše se, K poplavice se razlješe; [50] d ču, K začu; [51] K odmaknu; [52] užeže se; [53] (ra)srčba; [54] d uzljeze, K uzide; [55] K naredje; [56] d za blagovati je, K za jesti; [57] blagova; [58] d jestojske, K marg. piće; [59] d Prenese vjetar od oštra, K prinese juga; [60] uvede, навѣдѣ; [61] d vjetar od Afrike, K »zmarça«; [62] K letušta perjata; [63] d vojska, K šatorišta, castrorum, по срѣдѣ становь; [64] blagovaše; [65] d požude, K u želi; [66] d jestojske, K jezbine; [67] K pobije; [68] d zapriječi, K zaplete; [69] U svijeh ovijeh; [70] jošte(r); [71] K čudnovatijeh ńegovijeh; [72] K pomańkaše; [73] K s pospješnostju; [74] d koļaše, K pobijaše; [75] vraćahu se; [76] d u jutro dohođahu, K rano hođahu, рано прихождахоу; [77] odkupiteļ; [78] d i K prema lat. loc. plur. s prijedl. u, ckslov. instr. plur.; [79] K nisu bili scijeńeni vjerni, nec fideles habiti sunt; [80] d u zakonu, K u naredbenstvu; [81] d milostiv; [82] d oprostiteļ, K pomilovanik; [83] neće pogubiti; [84] d uzmnoži milosrđe, K obilnova, Et abundavit, и оумножи; [85] d rasrdiše; [86] K na rasrčenje ga su potaknuli u bezvodenomu; [87] odkupi; [88] d ucvjeļenika, K žalostićevega; [89] d biljege; [90] K prikazni; [91] dažde, imbres, cksl. локви; »tocche« vjerojatno pis. griješkom mj. **locch(u)e**, lokve; [92] d komare, K pasju muhu, coenomyiam, пасье моухи, **muchu** čitaj muhu; [93] d pogubi, K satarisa; [94] d prugu, K prugovom, locustae, проугомь; [95] d ubi, K pobije; [96] murve, moros; [97] d skote, K živine, jumenta, скоти; [98] d blago, K baštinu, possessionem, имениѣ; [99] K rasrčenja; [100] K rasrčenje; [101] d nevoļu, K tugovanje; [102] d rasputju, K klancu; [103] K živine; [104] d ubi svako prvorođeno, K posiječe prvorođenoga; [105] d početke, K prvine, начетакь; [106] d dvignu, K odnese; [107] more; [108] d dobi, K steče acquisivit, стежа; [109] d i dijelom razdijeli ńimi zemļu konopčićem od razdjeļenja, K i srećom razdijelje ńima zemļu u konopcu od razmjeńenja, et sorte divisit eis terram in funiculo distributionis, cksl. и по жребоу раздѣли имь землю оужемь деломь мерномь; [110] K u pristaništijeh; [111] d razrabijaše, K razdražiše; [112] svjedočanstva; [113] d sačuvaše; [114] d sahraniše; [115] K pogojaj; [116] d dovedoše, K potaknuše; [117] u (po) goricah; [118] d u idolijeh svojijeh, K u »izgliedanyieh«; [119] d na osvetu, K zavidost; [120] d ču, K začu; [121] d dovede; [122] d odvrže; [123] sužanstvo; [124] zatvori; [125] nijesu se tužile, не осетовани бише; [126] K posfećenici; [127] d od mača, K u maču; [127] ne bjehu plakane, non plorabantur, не оплакани бише; [128] d razbudi se, K probudi se; [129] mogući d opojen, K napojen; [130] d udri, K porazje; [131] d izazada, K zadńijeh, in posteriora; [132] d prijekor, K pogrdu; [133] d izagna, K odvrze; [134] K rod; [135] d obra, K je obrao; [136] d sazida, K sagradio je; [137] d jednorožak crkvu svoju, K jednorogo posfećenstvo, sicut unicornium sacrificium suum, ѣко единорог' стиноу свою; [138] K je utemeļio; [139] d dvignu, K dignuo je ńega; [140] d i iza skotnijeh, K od zadojańećih se, de post foetantes, от' доилиць;

[141] K pasti, pascere, пасти; [142] d i pase, K I pitao je; [143] pravednosti; [144] K razumjeteonostijeh.

Psalam 78.

Deus venerunt gentes in hereditatem tuam, po[l]luerunt templum sanctũ[m] tũ[u]m: posuerunt ierusalem in pomorum custodiam.

(1) BOxe dogioxe narodi u diedinu tuoiu, oçquarnixe çarquu ſuetu tuoiu: poloxixe[1] ieruſalema chacho uochgnia[2] ſtraxalixta[2]. | (2) Poloxixe[1] trupe[3] sluga tuoieh, blagouania[4] letuxtiem[5] od neba: meſſa ſuetieh tuoieh ſuierem ſemaglsciemi. (3) Prolixe charu gnih chacho uodu ocho[6] ieruſalema: i-ne-biex[e] tcho-bi gnih uchopao. (4) Vcignieni[7] bismo prieroch[7] ſusiedom naxiem: podraxenie[8] i-poruganie[8] *onie[h]*[9], choi ocholo nas ieſſu. (5) Dochle gospodine ſarciti-ſe-ch[iex][10] do-uiecha[11]: raxixati-se-chi[e] chacho ogagn ſarcba[12] tuoia? (6) Proli ſarcbu tuoiu na-narode, choi tebe ne-sſnaiu: i-nachraglieuſtua, choia imena ne-nasuaxe: (7) Saxto poiedoxe iachoba: i-mieſto gniegouo opuſtixe[13]. (8) Ne-spomeni-se od sloba naxieh ſtarieh, ſchoro[14] da sprieda budu[14] miloſardia tuoia: iere ubosi ucignieni iesmo vele[15]. (9) Pomoſi nas boxe spaſitegliu[16] nax[16]: i-çiech slaue imena tuoga gospodine iſbaui[17] nas: i-prostitegl[18] budi griehom naxiem, çiech imena tuoga: (10) Da-nichacho[19] ne-rechu u-narodieh: gdie-ie bog gnih? i-da[20] ne-*nauieſte* u-narode[20] prid ocima naxiema. Oſueta od charui sluga *naxieh*[21], choia prolita ieſt: (11) da ulieſe prida-te[22] uſdah[23] ochouanieh. Po-uelicanſtuu[24] mixçe[25] tuoie, uuladai[26] sinoue vmaraiuchieh. (12) I-uurati ſusiedom naxiem ſedamchrat[27] u-chrilo[28] gnih: priroch[29] gnih, choim-ſu opogouarali[30] tebie gospodine. [13] Mij ſato **[Pd]** puk tvoj, i ovčice od paše tvoje, hvalićemo[31] tebe u vijek: Iz naroda[32] u narod[32] navijestićemo hvalu tvoju.

[1] postaviše; [2] d voćna stražila, K u stražnicu od voća, in pomorum custodiam, ѣко овощное хранилище; [3] d mrcine (marzinne), K telesa, morticina, троупи; [4] d jestojske, K jezbine; [5] K ptican(!); [6] d okolo, K u okolo, in circuitu; [7] Učinili se jesmo prijekor, K učinili smo se pogrdjenje; [8] K poruganje i pošpotanje; [9] d ovijem, K ovezijema, his, gorńe **oniem** vaļada griješkom mj. **ovijem**; [10] d ćeš... rasrčevati se; [11] d do konca, K do sfrhe, in finem; [12] d ļubav, K zavjedost, zelus; [13] K satarisaše; [14] d brzo da preteku nas, K brzo nas spridtekla; [15] d veoma; [16] K spasenje naše; [17] oslobodi; [18] d i blag budi, K i pomilovanik budi, et propitius esto, и оцѣсти; [19] d kakogodi ne bi rekli, K to bržek; [20] d i da se uzazna u narodijeh, K i uzazna se, et innotescat in nationibus, и оувѣст' се; [21] pis. griješkom mj. **tvojijeh**, kao u d i K, servorum tuorum, рабь твоихь; [22] prid lice tvoje, in conspectu tuo, прѣдь те; [23] K jaukanje; [24] K većini; [25] d od mišnice, K od mješice; [26] K posfoji; [27] K sedminu, septulum, седмерицею; [28] K ńedrijeh; [29] d prijekor, K prikorenje; [30] d opogovorili, K prikorjeli; [PK]. [31] spovijedati ćemo; [32] u porođenje i porođenje.

Psalam 79.

Qui regis Israel, intende etc.

(2) Koji vladaš Israela, nastoj[1]: koji izvodiš[2] kako ovcu Josefa. Koji sjediš vrhu Kerubin*a*, ukaži se[3] (3) prid Efraimom, Benjaminom, Mana*s*esom. Probudi moć[4] tvoju, i dođi, da spa*s*ene učiniš nas. (4) Bože obrati nas: i ukaži[5] lice[5] tvoje, i sahraňeni[6] ćemo bi*ti*. (5) Gospodine bože od krjeposti, dokle ćeš rasrčevati[7] se vrhu molitve od sluge tvoga? (6) Nasitićeš[8] nas kruhom od suz*a*: i pitje da*ć*eš na*mi* u suzah mjerom[9]? (7) Stavio si nas u suprotivugovorenju[10] susjedom našijem: i neprijatelji naši narugali su se[11] na*mi*. (8) Bože od krjeposti obrati nas: i ukaži[5] lice[5] tvoje: i spa*s*eni[12] ćemo biti[12]. (9) Vinograd iz Egipta prenio si: i izagnao si naro*de*, i usadio si ńega. (10) Provodič[13] od puta bio si prid licem ńegovijem: usadio si ži*le* ńegove, i napunio je zemļu. (11) Pokri g*o*re sjena ńegova: i dubrava[14] ńegova četrune[14] božje. (12) Prostrje[15] prutje svoje deri[15] do mo*r*a: i deri[16] do rijeke raskla*di* ńegovi. (13) Zašto[17] si razuorio(!)[17] među ńegovu: i da jemļu[18] ńega svikolici, koji prohode putom? (14) Izrio[19] je ńega prasac[19] od dubrave: i prasac[20] divi[20] popasao je ńega. (15) Bože od krjeposti obrati se: pogledaj[21] s neba, i viđ[22], i pohodi vinograd ovi. (16) I učini[23] izvrsna onogaj[23], koga je usadi*la* desnica tvoja: i vrhu sina čovječjega, koga si potvrdio tebi. (17) Požežen(a) ogńem, i raskopan*(a)* od pokaranja lica[24] tvoga poginuće. (18) Budi[25] ruka tvoja vrhu muža[26] desnice tvoje: i vrhu sina čovječega, koga si potvrdio tebi. (19) I ne odjeļujemo[27] se[27] od tebe, oživjećeš nas: i ime tvoje zazvaćemo. (20) Gospodine, bože od krjeposti obrati nas: i ukaži[5] lice[5] tvoje, i spa*s*eni ćemo biti.

[1] pogledaj; [2] vodiš; [3] očituj se; [4] mogućstvo; [5] pokaži obraz; [6] spaseni; [7] srčiti; [8] Hraniti ćeš; [9] u mjeri; [10] natjecanje; [11] se... špotaše; [12] sahraniti ćemo se; [13] vojvoda; [14] prutja ńegova čedre; [15] Prostrô je loze sfoje tja; [16] tja; [17] čemu se razorio; [18] trgaju; [19] Satarisao ga je vepar (marg. prasac); [20] posokta zvijer, singularis ferus; [21] obazri se; [22] pogledaj; [23] dovrši ga; [24] obraza; [25] Učinila se, fiat, боудн; [26] človjeka, на моужа; [27] odhodimo.

Psalam 80.

Exultate deo adiutori nostro etc.

(2) Radujte se[1] bogu pomoćniku našemu: veselite se bogu Jakobovu. (3) Uzmi*te* pjesan, i dajte timpan[2]: psaltijer[3] veseo[3] s citarom. (4) Trubi*te* u svečanoj[4] trubļi, u veliki[5] dan od svetkovine vaše: (5) J*e*re zapovijed u Israelu jest: i s*u*d bogu Jakobovu. (6) Svjedočanstvo u Josefu postavi ńega, kada ishođaše[6] iz zemļe od Egipta: jezik, koga ne znaše, ču[7]. (7) Obrati[8] od bremen*a* pleći[9] ńegove[9]: ruke ńegove u košicu[10] služiše. (8) U tuzi[11] zazva mene, i oslobodih tebe: uslišah tebe u skrovnu[12] od zle godine[12]: provo[13] sam tebe polak[14] vode od su*p*rotiva[15] govorenja[15]. (9) Čuj[16] puče moj, i zakletvom[17] svjedokovaću[17] tebi: Israele ako budeš čuti[18] mene, neće bi*ti* u tebi bog novi, ni ćeš se klańati bogu tuđemu. (11) Ma[19] *s*am ja gospodin bog tvoj, koji sam izveo tebe iz zemļe od Egipta:

raširi usta tvoja, i napuniću ńih. (12) I ne usliš*a*[20] puk moj glasa moga: i Israel ne razumje[21] meni. (13) I pustih[22] ńih po požudah[23] od srca ńih: poće[24] u našastjah[25] svojijeh. (14) Da[26] puk moj bude čuo[26] mene: Israel da u putijeh mojijeh bude[27] hodio: (15) Za ništor[28] mo*r*ebit neprijateļe ńih ponizio bih[28]: i vrhu onijeh[29] koji cvijele[29] ńih postavio bih ruku moju. (16) Neprijateļi gospodinovi slaga*li* jesu ńemu: i biće brijeme ńih u vijeke. (17) I napit*a*[30] ńih od[31] pretilosti[31] pšenične: i od kamena[32], me*d*om nasiti ńih.

[1] Uzradujte se, радоуите се; ; [2] bubań; [3] saotir radostan; [4] neomenijskoj (marg. mjenajskoj), in Neomenia tuba; [5] zlameniti; [6] izlazaše; [7] slišao je; [8] odvratio je; [9] pleća ńegova; [10] u košu (kosscu), in cophino, в кошн; [11] tugovanju; [12] skrovitu od grmļavine; [13] skušao sam, [14] kod; [15] suprotivnosti; [16] slušaj; [17] zasfjedočiti ću; [18] slišati; [19] Ere; [20] sluša; [21] pogleda; [22] propustih; [23] želah; [24] otiti će; [25] u iznašasten(is)jijeh; [26] Da je puk moj slušao; [27] je; [28] za ništa bih biõ podnizio badžek...; [29] žalostivećijeh; [30] pitao je; [31] iz sala; [32] iza stijene.

Psalam 81.

Deus stetit in sinagoga deorum etc.

(1) Bog sta u sku*pu*[1] od bogov*a*: posried[2] bogov*a*[2] sudi. (2) Dokle [li] sudite nepravednos[3]: i lica[4] od grješnik*a* uzimate? (3) Sudi*te* potrjebnomu, i siroti: umiļenoga[5], i ubogoga opravite[6]. (4) Oslobodi*te*[7] ubogoga: i potrjebnoga od ruke od grješnika izbavite. (5) Ne poznaše, ni razumješe, u tminah putuju[8]: krenuće[9] se svakolika[10] o*s*novanja[10] od zemļe. (6) Ja rekoh: bozi[11] jeste, i sinovi višńega svikolici[12]. (7) Ma[13] vi kako ļudi umrijećete[13]: i kako jedan od poglavic*a* pasti ćete. (8) Usta*ni* bože, sudi zemļu: zašto[14] ti ćeš posjesti[14] u svijeh narodijeh.

[1] skupštini; [2] a u srijedi bogove; [3] nepravnost; [4] obraze; [5] ponižena; [6] osfitlajte; [7] otmite; [8] hode; [9] kretati će; [10] sfi temeļi; [11] bogovi; [12] sfi; [13] A vi ćete... pomrijeti; [14] ere ćeš ti podjediniti.

Psalam 82.

Deus, quis similis erit tibi? etc.

(2) Bože, tko će priličan bi*ti* tebi? nemoj[1] mučati; ni uzdržati se[1] [bože]: (3) Zašto[2] evo neprijateļi tvoji zašušńaše[2]: i koji su nenavidjeli tebe, uzdvigoše[3] glavu. (4) Vrhu puka tvoga zlobiše[4] svjetovanje[4]: i mislišesu*p*rotiva[5] svetijem[5] tvojijem (5) Rekoše: dođi*te*[6], [i] zagubi*mo* ńih[6] iz naro*da*: i neće[2] se pomenu*ti*[7] ime Israelsko ve*će*[8]. (6) Zašto mislili su jedino[9]: zajedno su*p*rotiva tebi zakon[10] narediše, pribivališta od Idume*a*[11] i Ismaelit*a*[11]: (8) Moab, i Agareni[12], Gebal, i Amon, i Amalek[12]: tuđ*ini*[13] s oniemi[14] koji pribivaju[14] u Tiru. (9) Jošte [i] A*s*ur dođe š ńi*mi*: učinili se je*s*u u pomoć sinovom Lotovijem. (10) Učini ńi*mi* kako Madianu, i Sisaru: kako Jabinu i potoku od Čisonu. (11) Raspršaše se[15] u Endor: učinili se je*s*u kako gnus od zemļe. (12) Stari poglavice ńih kako Oreba, i Zeb, i Zebee, i Salmana: (13) Svekolike poglavice [Pz]

gnih: (13) choi rechoxe: diedinom uxiuaimo[16] poſuechienie[17] boxie[17]. (14) Boxe moi poſtaui gnih chacho cholo[18]: i-chacho ſternixte prid liçem od uietra. (15) Chacho ogagn, choi opagliuie[19] dubrauu: i-chacho plamen palechi[20] gore: (16) Tachoi prognati-chiex gnih ſliem[21] bremenom tuoiem[21]: i-ſarcbom tuoiom ſmutiti-chie/ſ/ gnih. (17) Napuni liça gnih nepoctenia[22]: i-uſischati-chie ime tuoie, gospodine. (18) Da-ſſe poſtide[23], i-da-ſſe ſmute v-uiech uiecha: i-da-ſſe posrame[24], i-*pocinu*[24]: (19) [I] Da posnaiu iere-ie ime tebie gospodin: ti(-ſi) ſam priuixgni[25] uarhu ſue ſemglie.

[1] ne muči, ni se utaži; [2] Ere eno su... zatalabučili; [3] podignuli su; [4] zazlobili su sfjet; [5] suproć sfecem; [6] Hodite, i raspršajmo ih; [7] ne uspomenulo se; [8] naprijeda; [9] inokupno; [10] naredbenstvo; [11] Idumejića i od Izmaelitića; [12] Agarenići, Gebalići, i Amonići, i Amalekići; [13] inostranci; [14] pribivateļi; [15] pogiboše [Pd i PK] [16] d posjedimo, K posfojimo; [17] crkvu božju, K posfećenstvo božje; [18] d rotu; [19] d popaļuje, K žeže; [20] K užežeći; [21] K u grmļavini tvojoj; [22] K pogrdjenja; [23] d zasrame, K zasramili se i smutili; [24] d i da se smetu, i poginu, K i zastidili se, i poginuli, et confunduntur, et pereant, посрамет се и погибноуть; [25] K Najviši.

Psalam 83.

Quam dilecta tabernachula tua domine uirtutum: conchupixit, et defecit anima mea in atria domini.

(2) COlicho mila[1] pribiualixta tuoia gospodine od chriepoſti: (3) xelie[2], i-pomagnchaua duxa moia u-duorie[h][3] gospodinouieh. Sarce moie, i-puot moia obradouaxe-se u-bogu xiuomu. (4) Jerbo ptiça[4] nage ſebie gniesdo[5]: i-garliça chuchiu[6], gdie-chie poſtauiti ptichie ſuoie. *[Otari su tvoji gospodine od krjeposti: kraļu moj, i bože moj.]* (5) Blaxeni, choi pribiuaiu u-chuchi tuoioi gospodine: u-uiech uiecha hualiti-chie tebe. (6) Blaxeni mux[7], chomu ieſt pomoch od uſhogenia[8] u-ſarçu ſuomu naredio-ie, (7) u-dolini od ſuoſa na-miieſtu, choie-ie poloxio[9]. (8) I-ſato blago|ſou dati-chie naredbenich[10] odſachona[10], hoditi-chie s-chriepoſtiu na-chriepoſti: vidieti-se-chie[11] bog od boga u-ſionu. (9) Gospodine boxe od chriepoſti uſlixi molituu moiu: uxima primi boxe iachobou. (10) Saxtitnice[12] nax uig[13] boxe: i-pogledai[14] na-liçe[15] charſta tuoga. (11) Jere bogli ieſt dan iedan u-duorieh tuoieh uarhu tiſuchiu[16]. Obrah pametan[17] biti u-chuchiu boga [moga]: uechie nego-pribiuati u-pribiualixta[18] od griexnicha. (12) Jere[19] miloſardie, i-jſtinu gliubi bog: miloſt, i-ſlauu dati chie *bog*. (13) Nechie isbauiti[20] o-d-obara o(g)niehe[21], choi hode[22] u-prauednoſti: gospodine od chriepoſtij, blaxeni couiech, chi ufa u-tebe.

[1] K ļubļena, dilecta, взлюблена; [2] K žudi; [3] d dvorovijeh, K u dvorja Gnva; [4] vrabac; [5] kuću; [6] gńijezdo; [7] K človjek; [8] d uzašastja, K uzlazenja; [9] d stavio, K postavio; [10] d narednik od..., K zakoniteļ; [11] K gledati će se; [12] d obraniteļu, K zaštititeļu; [13] K pogledaj; [14] K obazri se; [15] K obraz; [16] d + na ovomu svijetu; [17] d pogrđen, K odmetnut; [18] pribivalištijeh; [19] d Zašto; [20] K skratiti; [21] d onijeh, K onezijema; [22] K putuju.

Psalam 84.

Benedixisti domine ter[r]am tuam: auertisti chaptiuitatem iachob.

(2) BLagosouio ieſi gospodine ſemgliu tuoiu: uſuratio[1] iesi plien[1] iachobou. (3) Odpuſtio[2] ieſi slobu[3] pucha tuoga: pochrio ieſi ſue griehe gnih. (4) Uchrotio[4] ieſi suu ſarcbu tuoiu: uſuuratio[5] ieſi odſarcbe gnieua[6] tuoga. (5) Obrati nas boxe spasitegliu[7] nax[7]: i-usuurati[8] ſarcbu tuoiu od nas. (6) Jeda v-uiech ſarciti-se-chiex na-nas? iedali-chiex prostriet[9] ſarcbu tuoiu od naroda u-narod? (7) Boxe tij obratiuxi-se oxiuieti-chiex nas: i-puch tuoi veſeliti-se-chie u-tebie. | (8) Pochaxi nam gospodine miloſardie tuoie: i-ſpaſenie tuoie dai nam. (9) Ciuti-chiu[10] xto-chie gouoriti o[11]-menie[11] gospodin bog: ſaxto gouoriti-chie mir v-puchu ſuomu. I-uarhu ſuetieh[12] ſu/o/ieh: i-na-one, choi obrachiaiu-se ſarçem. (10) I-ſato[13] blisu boiechiex(!)-ſe gniega[13] ſpaſenie gniegouo: da pribiua ſlaua na-ſemgli naxoi. (11) Milosardie, i-jſtina srietoxe-ſſe: prauda, i-mijr pogliubixe-se[14]. (12) Iſtina od-ſemglie rodila[15]-se ie[15]: i-prauda s-nebe(se)ſa prosrie[16]. (13) I-ſato gospodin dati-chie blagoſt: i-ſemglia naxa dati-chie plod ſuoii. (14) Prauda prid gnim hoditi-chie: i-poſtauiti-chie[17] na-put stupgliaie[18] ſuoie.

[1] d obratio si sužanstvo, K odvratio si robstvo; [2] K Prostio; [3] K nepravnost; [4] utažio; [5] d obratio si se, K odvratio si se; [6] K rasrčenja; [7] spasenje naše; [8] d obrati; K odvrati; [9] d prostirati; [10] K slišati ću; [11] u meni; [12] K sfetaca; [13] d Ništa ne mańe polak onijeh koji se boje ńega, verum tamen prope timentes eum, обаче близь есть боещимь се его; [14] K celunuše se; [15] K je izišla iz...; [16] pogleda; [17] K postavļati će; [18] d stupaje, K postupaje.

Psalam 85.

Inclina domine aurem tuam, et exaudi me: quoniam inops, et paup[er] ego ſum.

(1) PRichloni gospodine uho tuoie, i-uslixi mene: saxto neceſan[1], i-ubog iesam ia. (2) Shrani[2] duxu moiu, iere ſuet ieſam: shragnie na ucini slugu tuoga, boxe moi, uſaiuchiega[3] u-tebe. (3) Smilui-se menie gospodine, ſaxto ch-tebie uſasuah[4] uasdan: (4) obeſeli duxu sluge tuoga, ſaxto ch-tebie gospodine duxu moiu usduigoh. (5) Saxto tij gospodine tih[5], i-chrotach[6] (ieſi): i mnoga miloſardia suiem priſuaiuchiez[7] tebe. (6) Vxima primi gospodine molituu moiu: i-raſumiei[8] glasu moglienia moga. (7) V-dan tuge moie uſasuah[9] (t-)ch-tebie: iere uſlixa mene, (8) Nie prilican ch-tebie u-boſieh gospodine: i-nie chacho[10] diella tuoia[10]. (9) Sui narodi choiegodier-ſi ſtuorio, dochichie, i-pochloniti-se-chie[11] prid tobom gospodine: i-proſlauiti-chie ime tuoie. (10) Saxto[12] uelich ieſſi[12] ti, i-cinechi *cudeſe*[13]: ti-si bog ſam. (11) Douedi[14]-me gospodine na[15]-put tuoi[15], i-ulieſti-chiu[16] u-iſtinu tuoiu: veſeli-se ſarçe moie da-ſe boi imena tuoga. (12) Ispouidieti-se-chiu[17] tebi[17] gospodine boxe moi ſuiem ſarçem moiem,

i-proslauiti-chiu ime tuoie v-uiech: (13) Jere miloſardie tuoie velicho ieſt uarhu mene: i-iſbauio-si[18] duxu moiu od pachcla *priuixgniega*[19]. (14) Boxe, slobni[20] uſtaxe uarhu mene, i-sbor[21] chriepçieh[21] ischaxe duxu moiu: i-ne-poſtauixe tebe pried[22] ſobom[22]. (15) A-ti gospodine boxe miloſtiu i-miloſardan, ustarpien[23], i-uelicha miloſardia, i-istinan[24]. (16) Posri[26] na-me, i-smilui-se menie, dai çarſtuo[26] tuoie dietetu[27] tuomu: i-shragniena vcini ſina rabe tuoie (17) Vcini ſa-mnom slamenie[28] u-dobroti[29], da-uide[30] choi nenauidiexe *[mene]*, i[31]-da-xe poſtide[31]: ſaxto ti gospodine pomagao-si mene, i-utiexio-ſi[32] mene.

[1] d potrjeban, K siromah; [2] sačuvaj; [3] d koji ufa, sperantem; [4] d vapih, K sam... vikao; [5] sladak; [6] K tih; [7] d koji zazivaju; [8] K pazi; [9] d vapio sam, K vikao sam; [10] K po djelijeh tvojijeh; [11] klańati će se; [12] K Erbo si veličak; [13] K zamjerna, gorńe **cudese** griješkom mj. čudesa; [14] d Izvedi, K Privedi; [15] po putu tvomu, in via tua, **на поуть твои**; [16] K ulaziti ću; [17] d Hvaliću tebe, K spovijedati ću tebi; [18] d oslobodio si, K izvadio si; [19] d nižńega, K nižega, gorńe **priuixgniega** pis. griješkom mj. prinižńega, ex inferno inferiori, **оть ада прѣисподнаго**; [20] K nepravi; [21] d skup, K skupština od mogućijeh; [22] prid licem svojijem, in conspectu suo, **прѣдъ собою**; [23] K trpeći, patiens, **трьпѣливь**; [42] d istin, K istinac, verax, **истинань**; [25] d Pogledaj, K obazri se; [26] K gospostvo, imperium tuum, **дрьжавоу твою**; [27] K sluzi, puero tuo, **отрокоу**; [28] d biljegu; [29] d u dobro, K na dobro; [30] K neka ogledaju; [31] d i da se smetu, K i zasrame se, et confundantur, **и постидѣт сє**; [32] razgovorio si.

Psalam 86.

Fundamenta eius in montibus s[an]c[t]is: | dilige(!) dominus portas syo[n] sup[er] om[n]ia tabernacula iachob.

(1) OSnouania[1] gniegoua[1] na-gorah ſuetieh: (2) gliubi gospodin uurata ſi[o]noua nada[2]-sua[2] pribiualixta iachoboua. (3) Prislauna[3] gouorena ieſu[3] od tebe, grade boxii (4) Spomenan[4]-chiu biti[4] od rab, i-babilonie. snaiuchieh mene. Oto[5], tuginçi[5], i-tir, i-puch etiopschi, *oni*[6]-biehu tui. (5) Ali-chie ſion rechi[7]: couiech, i-couiech rodio-ſe ieſt u-gniem: i-on oſnoua[8] gniega priuixgni[8]? (6) Gospodin pouidieti-chie u-pismieh od-pucha, i-uuladauaç[9]: *oniehi*[10], choi biehu v-gniem. (7) Chacho od ueſelechieh ſuieh pribiualixte ieſt u-tebie.

[1] d Podumijente ńegove, K Temeļi ńegovi; [2] K vrh sfijeh; [3] d Slavna rečena jesu, K Slavna su se rekla; [4] spomenuću se; [5] evo tuđini, K eno inostranci; [6] ovi; [7] d rijeti; [8] K ga je utemeļio privisoki; [9] od poglavica; [10] d ovijeh, K ovezijeh.

Psalam 87.

Domine d[eu]s salutis mee: in die chlamaui, et nocte choram te.

(2) GOſpodin boxe od spaſenia moga: u-dan[1] uſasuah[1], i-u-nochi prid tobom. (3) Da[2] pride prieda-te molitua moia: prichloni[3] uho tuoie ch-moglieniu momu[3]: (4) Jere napunila-se ieſt sala duxa moia:

i-xiuot moi ch-pachlu-se-ie priblixao. (5) Sçiegnien bih s-hodechiemi[4] u-loquu[4]: ucignien ieſam chacho couiech bes pomochi[5], (6) megiu martuiemi slobodan, Chacho iſragnieni spechi u-grobieh, od-choieh nie[6] spomena[6] uechie: i-oni od-ruche tuoie odagnani[7] ieſu (7) Poloxiſſe[8] mene u-lo|quu[9] nainixnu[10]: u-tamnoſti[11], *i-u-ſiui*[12] ſmartnoi[12]. (8) Varhu mene utuardio-se-ie[13] gnieu[14] tuoi: i-ſue ualoue tuoie nauede[15] uarhu mene. (9) Dalecho-si ucinio snançe moie od mene: poſtauixe mene u-marsoſt[16] sebie. Isdan bih, i-ne-iſhogiah[17]: (10) oci moie obnemogoxe[18] od[18] neceſe[19]. Usasuah[20] ch-tebie gospodine uaſdan: vsduigoh[21] ch-tebie ruche moie (11) Ali-chiex martuieh ciniti cudeſſa[22]: ili-chie liecniçi uſduignu[ti][23], i-jspouidieti-ſſe[24] tebie[2]. (12) Jeda-chie pouidieti tcho u-grobu miloſardie tuoie, i-jſtinu tuoiu u-pogibio[25]? (13) Jeda-li-ſe-chie posnati u-*tmie*[26] cudesa[22] tuoia: i-prauda tuoia u-ſemgli ſabitnoi[27]? (14) I-ia ch-tebie gospodine uſasuah[20]: i-ſiutra[28] molitua moia prietechi-chie tebie. (15) Saxto gospodine odgonix molituu moiu: oduurachiax liçe tuoie od mene? (16) Vbog-ſam ia, i-u-trudieh od mladoſti moie: *uſ(d)uixen*[29] ſato, ſmieren[30] bih[30] i-smuchien. (17) Na-mene progioxe ſarçbe tuoie: i-ſtrasi tuoi smutixe mene. (18) Obuimixe[31] mene chacho uoda uasdan: obuimixe[31] mene ſaiedno. (19) Vdalecio[32] ieſſi od-mene priateglia, i-jſchargniega: i-ſnançe moie od-ſtraſti[33].

[1] u dne d vapio sam, K vikao sam; [2] d da uljeze, K Uljezla prid lice tvoje; [3] d pregni... na moļenje moje, K ...k molbi mojoj; [4] d s onijemi koji slaze u lokvu, K sa slazećijemi u jamu; [5] K pomoženja; [6] se ne spomenuješ; [7] d izagnani, K odvrženi; [8] d postaviše, K postavili su; [9] K jamu; [10] d nizoku, K nižńu; [11] d tminah, K tmastijeh; [12] d u sjeni, K u sjenu od smrti; [13] d potvrđen jest; [14] d gńijev, K gńiv; [15] d naveo si, K priveo; [16] d pogrđenje, K pomrzenje; [17] K izlazah; [18] d razbolješe se cijeć, K su obnemogle radi; [19] d uboštva, K nečese marg. neimanja; [20] d vapih, K vikah; [21] prostirah; [22] K čudnovata; [23] d + mrtve, K uskrsnovati, suscitabunt, **вскрѣсеть**; [24] d hvaliće tebe; [25] d na izgubļenje, K u poginutje; [26] tminah, in tenebris, **въ тмѣ**; [27] od zaboravļenja; [28] u jutro; [29] uzvišen; [30] d umiļen jesam, K podižen (!) sam; [31] K obkružiše; [32] d odmaknuo; [33] d nesreće, K tugovanja.

Psalam 88.

Misericordias domini in eternu[m] ca[n]tabo. |

(2) MIloſardia goſpodinoua v-uie-ch-[i]u pieti[1]. V-narod[2] i-narod[2] nauieſstiti-chiu iſtinu tuoiu vſtmi[3] moiemi[3]. Saxto rechao ieſſi: v-uieche milosardie ſidati-se-chie[4] *[na nebesijeh: pripraviće se]* iſtina tuoia u-gnih. (4) Naredih vuiet[5] iſabraniemi moiemi, chleh-ſe[6] dauidu slusi momu: (5) do[7]-uiecha priprauiti-chiu ſieme tuoie. I-ſidati-chiu[8] u-narod, i-narod[8] priſtolie tuoie (6) Spouiedati-chiie[9] nebeſa cudesa[10] tuoia gospodine: i-tachogier[11] iſtinu tuoiu u-carqui[12] od ſuetieh[12]. (7) Saxto tcho-chie-ſe u-oblaçieh viednaciti[13] s gospodinom: prilican biti-chie bogu u-ſinouieh boxieh? (8) Bog, chi-ſe proslauiuie u-ſuiet[14] od ſuetieh: uelich i-straxan[15] nada-suiemi choi ocholo gniega

ieſſu. (9) Gospodine boxe od chriepoſti tcho-ie prilican tebie?
uſmoxan[16] ieſi gospodine, i-jſtina tuoia ocholo tebe. (10) Tij gospoduiex
oblaſti[17] morschoi[17] : i miexanie[18] od-ualoua gniegouieh tij chrotix[19].
(11) Ti ſmierio[20] ieſſi chacho iſragniena, ohologa: mixçom[21] chrie-
poſti(u) tuoie *[raspršao[22] si neprijateļe tvoje]*. (12) Tuoia ieſſu
nebeſa, i-tuoia ieſt ſemglia, suu[23] ſemgliu i-uelicanſtuo[23] gnie tij
oſnoua[24]: (13) iug[25], i-more tij ſtuorio ieſſi. Tabor i-erimon *[u imenu
tvomu]* ueſeliti-se-chie[26]: (14) tuoia(-ie) mixça[27] uſmnoxna[27]. Da ſe
utuardi[28] rucha tuoia, i-da-ſe uſuiiſ[29] | desnica tuoia: (15) prauda
i-ſud priprauglienie priſtolia[29] tuoga. Miloſardie *[i]* iſtina priechi-chie[30]
liçe tuoie[30]: (16) blaxeni puch, chi sna radoſt[31]. Gospodine, u-ſuiet-
loſti liça tuoga hoditi-chie, (17) i-u-imenu tuomu ueseliti-se-chie[32]
uasdan: i-praudom tuoiom uſduixeni-chie[33] biti. (18) Saxto slaua
od-chriepoſti gnih tij ieſſi: i-u-dobri[34] uogli tuoioi[34] uſduignuti-se-
chie[35] rog nax. (19) Jere gospodinouo ieſt primglienie[36] naxe: i-ſue-
toga iſraeloua chraglia naxega. (20) Tadai gouorio ieſi v-uidieniu
ſuetiem tuoiem, i-rece: poſtauih pomoch uarhu[37] usmoxnoga[37]:
i-uſuisih isabranoga od pucha moga. (21) Nagioh dauida slugu moga:
uliem ſuetiem moiem pamaſah gniega. (22) Rucha ſato moia po-
mochi-chie gniemu: i-mixiça[38] moia uchriepiti-chie gniega. (23) Nixtor
nechie oprauit nepriategl na-gniem, i-ſin od ſlobe[39] ne-bude priloxiti
nauditi[40] gniemu. (24) I-prieſiechi-chiu od liça gniegoua nepriateglie
gniegoue: i nenauidechieh[41] gniega u-bieg-chiu obratiti[41]. (25) I-iſtina
moia, i-miloſardie moie x-gnim: i-u-ime moie uſduignuti-se-chie[42]
rog gniegou. (26) I-poſtauiti-chiu na-more ruchu gniegouu (on-chie
uſasuati mene): i-na-*riçah(!)*[43] desniçu gniegou[u] (27) On-chie usasua |
ti mene: otaç moi iesi tij: bog moi, i-primitegl spasenia moga:
(28) A-ia paruorogenogo(!)[44] poſtauiſi-chiu gniega uſuixena nad[45]
chragli semaglsçiemi. (29) U-uiech shraniti-chiu gniemu miloſardie
moie: i [u]uiet[46] moi uieran gniemu. (30) I poſtauiti-chiu u-uiech
uiecha sieme gnegouo: i-priſtolie gniegouo chacho dni nebesche.
(31) Acho[47]-li oſtaue[47] sinoui gniegoui ſachon moi: i-u-ſudieh[48]
moieh ne-ushode[49]: (32) Acho praude moie osçquarne[50]: i-sapouiedi
moie ne-obsluxe[51]: (33) Pohoditi-chiu xibichom[52] slobe[52] gnih:
i-pediepsaniem[53] griehe gnih. (34) Milosardie moie ſato ne-rasdielim[54]
od gniega: ni-mu-chiu nauditi v-iſtinu moiu: (35) Ni-chiu oçquar-
niti[55] vuieta[56] moga: i-choia ishode is-uſta moieh ne-chi*[u uči]*niti
od-magnie[57]. (36) Jednom chleh-se u-ſuetom momu, acho dauidu
slaxem: (37) ſieme gniegouo u-uich pribiuati-chie[58] (38) I-priſtolie
gniegouo chacho suonçe prieda-mnom[59], i-chacho mieſeç[60] ſuarxen[61]
v-uiech: i-ſuiedoch na-nebu uieran. (39) Ti ſato oduarxe[62] i-pogardi:
i-opriroci[63] charſta tuoga. (40) Oduuratio-si vuiet[64] sluge tuoga:
oçquarnio-si[64] na-ſemgli ſuetigniu[65] gniegouu. (41) Ras uargao-si[66]
ſue plote gniegoue: postauio-si tuergiu[67] gniego[vu] strah[68]. (42)
Raſusimahu[69] gniega ſui mimohodechi[70] putem: Vcignien[71] bij u-
priroch[71] ſuſiedom moiez. | (43) Vſuisio-si desnicu pritischuiuchie[72]
gniega: obeſelio-si ſue nepriateglie gniegoue. (44) Oduratio-si[73] po-
moch[74] oruxia[75] gniegoua: i-ne-pomoxe gniega u-boiu. (45) Rax-

cinio[76]-ga ieſſi od-ocixtenia: i-priſtolie[77] gniegouo na-ſemgli rasuarxe[78].
(46) Ochratio-si[79] dnij briemena gniegoua: oblio-ga-si prirochom[80].
(47) Dochle gospodine udurachiax-ſe[81] do-chonça[82]: rasgorieti-se-chie[83]
chacho ogagn ſarcba tuoia? (48) Spomeni-se choie-ie moie bitie[84]:
ali-si saludu[85] ſtuorio[86] ſue ſinoue couiecansche[87]? (49) Tcho-ie co-
uiech, choi poxiue, i-ne bude[88] uidieti smart: iſbauiti bude[89] duxu
ſuoiu is-ruche pachgliene[90]? (50) Gdie-su milosardia ſtara tuoia
gospodine, chacho-se-si chleo dauidu iſtinom tuoiom? (51) Spomenan
budi[91] gospodine od prirocha[92] sluga tuoieh chi usdarxah, u-chrilu[93]
tuomu[94] mnosieh naroda. (52) Chi oprirocixe[95] nepriategli tuoi go-
spodine, chi oprirocixe[95] ismiegnienie[96] charſta tuoga. (53) Blagosouien
gospodin u-uiech: budi budi.

[1] **K** začinati; [2] **K** u porođenje i porođenje; [3] **d** ustima mojijemi, **K** u
ustijeh mojijeh; [4] **K** će se... graditi; [5] **d** zakon, **K** uvjetovanstvo; [6] zakleo
sam se; [7] **d** deri do, **K** tja do; [8] **d** sazidaću iz naroda u narod, **K** sagraditi ću
u porođenje i porođenje; [9] **d** Hvaliće; [10] **K** zamjerna; [11] **K** zaisto; [12] **K** skup-
štini od sfetaca; [13] **d** izjednačiti, **K** sjednačiti; [14] **d** svjetovanju, **K** u svjetu od
sfetaca; [15] **K** strahovit; [16] mogući; [17] **K** vlasti od mora; [18] **d** krenutje, **K**
kretanje; [19] **d** utažaš; [20] **d** umilio, **K** podnižio; [21] **d** u mišnici, **K** u mješici;
[22] **K** raštrkao; [23] **d** ...i napuńenje, **K** okoliš od zemļe i podpunost; [24] **d** tì
si podumijentao, **K** utemeļio; [25] **K** sjevera; [26] **K** uzigratiće; [27] **d** tvoja(je)
mišnica s moći, **K** mješica s mogućstvom; [28] **K** Utvrdila se... i uzvisila se;
[29] **K** sjedišta; [30] **K** hoditi će prid licem tvojijem; [31] **K** uzradovanje; [32] **K**
igrati će; [33] **d** uzvisiće se, **K** biti će uzvišeni; [34] **K** dobrohtijenju tvomu;
[35] uzvisiće se; [36] uzetje; [37] u mogućemu; [38] **d** mišnica, **K** desnica; [39] **K** ne-
pravnosti; [40] **K** da naudi, nocere; [41] **d** i oni koji nenavide ńega u pobjegnutje
obratiću, **K** ...u bježanje...; [42] uzvisiti će se; [43] u rijekah; gorńe **na-riçah**
pis. griješkom mj. **na-ricah**, t. j. na rikah, cksl. **на рѣкахъ**; [44] **K** prvorođenoga;
[45] **K** vrh; [46] **d** zakon, **K** uvjetovanstvo; [47] **K** To li budu ostaviti; [48] **K** su-
djenjijeh; [49] **K** ne budu hoditi; [50] **K** budu opoganiti; [51] **d** ne sačuvaju, **K** ne
budu obsluževati; [52] **K** u šibiki nepravnosti; [53] **d** bičima, **K** u udorcijeh;
[54] **d** neću razdijeliti, **K** neću razvrći; [55] **K** Ni ću opoganiti; [56] **d** zakon, **K**
uvjetovanstvo; [57] **d** isprazna, **K** tašta; [58] **K** će stati; [59] prid licem mojijem;
[60] **K** mjesečina sfršena; [61] **d** izvrsan; [62] **d** izagnao si, **K** A ti si odagnao;
[63] **d** prenio si pomazanika, **K** odmaknuo si; [64] **K** opoganio si; [65] **d** crkvu,
K posfećenstvo; [66] **d** razgradio si; [67] **d** tvrdinu, **K** utvrdjenstvo; [68] **K** stra-
hoću; [69] razgrabiše; [70] **K** prohodeći; [71] **d** učińen jesam prijekor, **K** učinio se
je pogrdjenje; [72] **d** od onijeh koji pritiskuju; [73] **d** Odvrnuo si; [74] **K** pomo-
ženje; [75] od mača, gladii eius, **отъ ороужиѣ**; [76] **d** porazio, **K** razvrgao; [77] **K**
sjedište; [78] **d** razbio si, **K** smlatio; [79] Skratio si, [80] **d** smećom, **K** zastidenjem,
confusione, **стоудомь**; [81] **d** ćeš se... obraćati; [82] svrhe; [83] **d** užeće se; [84] **K**
sučanstvo; [85] **K** tašte; [86] **d** naredio, **K** sastavio; [87] **d** ļudske; [88] neće; [89] **d**
oslobodiće, **K** izvaditi će; [90] **K** od pakla; [91] **K** Uspomeni se; [92] **d** prijekora,
K pogrđenja; [93] **K** ńedrijeh mojijeh; [94] pis. griješkom mj. **momu**, kao u **d**;
[95] **d** opogovaraju, **K** Što su prikorjeli; [96] **d** zamjenu, **K** promińenje.

Psalam 89.

Domine refugium factus es nobis: a generaçione in generaçionem.

(1) GOspodine, utocixte ucignien iesi nam: od[1]-naroda u-narod[1]. (2) Priege nego gore biehu, i-nego-se[2] suarxeuaxe[2] semglia, i-suiet[3]: od viecha i-v-uiech tij sij bog. (3) Ne-odurati[4] coui|echa u-smierenie[5]: i-rechao-si: obratite-se sinoue couiecansçi. (4) Saxto tisuchia godixta prid ocima tuoiema, chacho dan iuceragni, chi priminu[6], I-straxa nochna (5) choia sanixto sçiegniena[7] iessu, gnih godixta budu. (6) Siutra[8] chacho traua da-mimogu[9], sutra[8] da proçafti, i-mimoge[9]: s-uecera da-odpade, oduardne, i-osahne. (7) Je[re] scho[n]casmo-se[10] u-sarcbi tuoioi, i-gnieuom tuoiem smutismo-se. (8) Postauio-si slobe[11] naxe prid tobom[12]: uiech nax u-prosuietglienie liça[13] tuoga. (9) Saxto sui dnij naxi pomagnchaxe[14]: i-u-sarcbi tuoioi pomagnchasmo. Godixta naxa chacho paucina smixgliati-se-chie: (10) dnij od godixta naxieh *[u ńih]* sedamdeset godix. Acho-li v-smoxtuu[15] od osamdeset godix: i-nachontoga[16] trud i-boliesan. Saxto napade[17] chrotchost: i-smieriti-se-chiemo[18]. (11) Tcho sna usmoxtuo[19] sarcbe tuoie: i od straha tuoga sarcbu tuoiu (12) sbroiti[20]? Desniçu tuoiu tachoi schaxi[21]: i-naucenieh od sarça u-mudrosti. (13) Oobrati-se gospodine doche godie[22]? i-umoglien[23] budi uarhu sluga tuoieh. (14) Napugnieni[24] iesmo siutra[25] milosardia tuoga: [i] usradouasmo-se, i-usueselismo-se[26] po-sue dnij naxe. (15) Obeselismo-se sa-dnij, u-cho|ie smierio[27] nas iesi: sa-godixta, choia uidiesmo sla. (16) Pogledai[28] na-sluge tuoie, i-na-diela tuoia: i-nastaui[29] sinoue gnih. (17) I-da bude[30] suietlost[31] gospodina boga naxega uarhu nas, i-diella[32] rucha naxieh isprau uarhu nas: i-dielo rucha naxie(s)h ispraui.

[1] K od porođenja do porođenja; [2] d ali se učinila, K ili satvorena; [3] K okoliš; [4] d obrni, K obrati; [5] d poniženje, K poniženstvo; [6] je prošao; [7] d držana; [8] jutro; [9] d prođe; [10] pomańkali smo; [11] K nepravnosti; [12] prid lice tvoje; [13] K obraza; [14] d skončali su se; [15] d u mogućijeh, K u snažnijeh; [16] d + je ńimi; [17] d dođe nam iznenańe, K nadstupa; [18] d i bićemo pokarani, K (marg. uskraćeni); [19] d oblast, K vlast; [20] prebrojiti; [21] znanu učini; [22] doklegodijer; [23] K umoļenliv, deprecabilis; [24] K načinili smo se; [25] u jutro; [26] d uživali smo, K nasladili smo se; [27] d ponizio, K podnižio; [28] K obazri se na; [29] d ispravi, K upravi; [30] budi; [31] K prosfjetļenje; [32] d djelovanja.

Psalam 90.

Qui habitat in adiutorio altisimi, in protecçion[e] dei çeli chomorabitur.

(1) COi pribiua(x) u-pomoch[1] uixgniega[1], u-*obrachienie*[2] boga nebeschoga pribiuati-chie. (2) Rechi-chie gospodinu: primitegl moi iesi tij, i-utociste moie: bog moi vsati-chiu u-gniega. (3) Jere on oslobodi mene od ocça louaç[3], i-od rieci oxtre. (4) Plechma suoiemi osieniti-chie[4] tebe: i-p[o]d perie[5] gniegouo usati-chiex: (5) Sctitom

obiti-chie[6] tebe istina gniegoua: ne-chiex-se boiati od-straha nochnega, (6) Od striele letechi[7] u-dne, od napasti[8] hodechi[8] u-tmmah[9]: *[od naripļenja i djavla*[10]*]* poludgniega[10]. (7) Pasti-chie od-strane[11] tuoie tisuchiu[12], i-deset tisuchia od-desne tuoie: ch-tebie sato ne-chie-se priblixati. (8) Isto[13] ocima tuoiema rasmixgliati[14]-chiex: i-platu[15] grexnicha uidieti[16]-chiex. (9) Jere tij gospodine iessi usanie moie: vixgnie[17]-si postauio utoci[s]tie tuoie. (10) Ne-chie pristupiti ch-tebie slo: i-bic ne-chie-se priblixati *[pribivalištu]* tuomu. (11) Jere angelom suoim sapouidio[18]-ie od tebe: da-sbgliudaiu[19] tebe u-suieh putieh tuoieh. (12) V-ruchah ponesti-chie tebe: | da[20]-ne-uuridix na[21]-chami nogu tuoiu. (13) Varhu aspida[22], i-basilixcha[23] hoditi-chiex: i-potlacichiex laua i-drochuna[23]. (14) Jere-ie u-mene usao, osloboditi-chiu gniega: sbgliusti-chiu[24] gniega, iere-ie posnao ime moie. (15) Saupio[25]-ie ch-menie, i-ia-chiu usli xati gniega: x-gnime iessam u-neuogli[26]: isbauiti[27]-chiu gniega i-proslauiti-chiu gniega. (15) Dugo[28] dnij[28] napuniti-chiu gniega: i-pochasati-chiu gniemu spasenie moie.

[1] d u pomoći privišńega, K pomoženju od Privisokoga; [2] d obrańenju, K zaštitenju, in protectione, prema tome gorńe **obrachienie** pis. griješkom mj. obrańenje; [3] d od lovaca, K lovećijeh, de laqueo venantium, **отъ сѣти ловещихъ**; [4] K obsjeniti će, **осѣнитъ те**; [5] d krila; [6] d obujmiće, K će... obkružiti; [7] d letušte, K leteće; [8] K posla hodećega, a negotio perambulante; [9] tminah; [10] d podńega, K ni od hudobe poludnevne; [11] K boka; [12] tisuća; [13] d Ništa ne mańe, K zaisto; [14] K razgledati; [15] K vraćenje; [16] K gledati; [17] d privišńe, K privisokoga; [18] K naredio; [19] d sačuvaju, K čuvaju; [20] d kakogodi, K bržek; [21] K o; [22] neposkoka; [23] K zmaja; [23] d zmaja; [24] d obraniću, K zaštitiću; [25] d vapio, K vikati će, clamabit; [26] K tugovanju; [27] d osloboditi, K oteti; [28] Diļinom dana.

Psalam 91.

Bonum est confiteri (tuo) domine: et psalere tuo nomini alltisime.

(2) DObro ieest ispouiedati-se[1] gospodinu[1]: i-pieti[2] imenu tuomu vixgni[3]. (3) V-nauiextenie[4] sutra[4] milosardie tuoie: [i] istinu tuoiu pris[5] noch. (4) V-psaltieru[6], o-d-eset xitaç[6]: s-piesani[7], (i-)s-çitarom. (5) Jere nasladio-si mene gospodine u-stuoreniu tuomu: i-u-dielieh rucha tuoieh obradouati-se-chiu. (6) Cholicho usuelicila-se-iesu diela tuoia gospodine! vele duboçhe iessu ucigniene misli tuoje: (7) Mux[8] besumni[8] ne-bude snati: i-lud[9] ne-chie rasumieti ouoi. (8) Chada isnichnuti budu griexniçi chacho sieno: i-pochaxu-se sui, choi cine slobu: Da-poginu u-uiech viecha: (9) tij sato priuixgni v-uiech *gospodui*[10].(10) Saxto oto[11] nepriategli tuoi gospodine, Saxto oto[11] nepriategli tuoi poginuti chie: | i-rasparxati-chie-se[12] sui, choi cine[13] slobu[13]. (11) I-usuisiti-chie chacho iednorogça[14] rog moi: i-starost moia u-milosardiu *obiono*[15]*:* (12) I-pogardi[16] ocho moie nepriateglie moie: i[17] na-ustaiuchie na-me (i-)slobechie[17] cuti-chie uho moie. (13) Prauednich, chacho paoma procautieti-chie[18]: chacho çedar libanschi[19] (i-)umnoxiti-

se-chie. (14) Vsagen u-chuchi gospodinoui, u-duorieh chuchie boga naxega proçautiti-chie. (15) Joxte vmnoxiti-se-chie u-ſtaroſti *obiono*[20]: i-dob^ro *ulſtarpieni*(em)[21] budu, da-nauieſte: (16) Jere-ie prauedan gospodin bog nax: i-nie slobe u-gniem.

[1] d hvaliti gospodina; [2] K spjevati; [3] d Privišńi, K Privisoki; [4] Za navijestiti u jutro, ad annunciandum mane; [5] preko (priko); [6] d ... od deset žica, K U deseterožicnomu saotiru, in decachordo, psalterio, в десетероструннѣ псалтири; [7] d s pjesni, K s začinkom; [8] K čovjek ludjak; [9] mahnitac; [10] pis. griješkom mj. **gospodine**, kako imaju d i K; [11] evo; [12] K raštrkaće se; [13] djeluju d nepravednos, K nepravnos; [14] od jednoroga; [15] d pretilu, K obilnomu; gorńe **obilno** pis. griješka mj. **obilnu** ili obilno[mu], in misericordia uberi; [16] d pogrdje, K pogrdilo je; [17] d i one koji su se uzdvigli suprotiva meni zlobeći, K i u podignujućijeh se na mene zlobećijeh, et in insurgentibus in me malignantibus, и на встающе на ме люкавноующе; [18] cavtjeće; [19] od Libana; [20] d pretiloj, K obilnoj, in senecta uberi; [21] d ustrpļeni, K trpeći, patientes; [22] K **nepravnosti.**

Psalam 92.

Dominus regniauit, dechorem indutus est: indutus est dominus fortitudinem, et precinxit se.

(1) GOspodin chraglieua, urexenie[1] obuochao[1] ieſt: obuochao ieſt gospodin iachoſt, i-opaſa sebe. I-ſato uchriepio-ie[2] ſuiet[3] semglie[3], (o)choi-se nechie chrenuti. (2) Priprauglieno priſtolie[4] tuoie boxe o^ta dai: do-uiecha tij iesi. (3) Vsduigoxe rieche gospodine: usduigoxe rieche glas suoi. Vsduigoxe rieche ualoue suoie, (4) od glasa uoda mnoſieh. Cudna[5] uſuixenia[6] morscha, cudan[7] na uiſinah[7] gospodin. (5) Suiedocanſtua tuoia vierna ucignie(e)na ieſſu mnogo[8]: chuchi | tuoioi priſtoi-se ſuetignia gospodine u-dgnini[9] od dana.

[1] d ljepotu obukao, K u diku se obuče; [2] K utvrdje; [3] d svu zemļu, K okoliše zemļe, orbem terrae; [4] K sjedište; [5] K zamjerna; [6] uzdignutja; [7] K zamjerni u visocijeh; [8] d veoma, K vele; [9] d u diļini, K u diļinu.

Psalam 93.

Deus ulcionuu[m] dominus: deus ulcionuu[m] libere(t) egit.

(1) BOg od osuete[1] gospodin: bog od oſuete[1] slobodno ucini. (2) Vsuisi-se chi sudijx semgliu: uurati uſdanie[2] oholiem. (3) Dochle-se-chie griexniçi gospodine: dochle-se-chie griexnici slauiti: (4) Besiediti-chie[3], i-gouoriti-chie slobu: gouoriti-chie sui, chi cine[4] nepraudu? (5) Puch tuoi gospodine smierixe[5]: i diedinu tuoiu ismucixe[6]. (6)[7] Vdouiçu i prixaoca umorixe i-ſirote sachlaxe[8]. (7) I-rechoxe: nechie uidieti gospodin, ni-chie rasumieti bog iachobou[8]. (8) Raſumiete beſumni[9] u puchu: i-ludi[10] chadagodier omudrite[11]. (9) Chi uſadi uho, ne-chie-li cuti? i-choi priſtaui[12] ocho, ne-chie-li raſumieti[13]? (10) Chi pediepxe(x)[14] narode, ne-chie-li pocharati: ali chi uci couiecha raſsum[15]? (11) Gospodin sna miſli couiecie[16], iere taxte

ieſu. (12) Blaxen couiech, choga tij naucix[17] gospodine: i od-ſachona tuoga naucix[18] gniega. (13) Da-uchrotix[19] gniemu oda-slieh dnij: dochle-se iſchopa[20] grexnichu iama. (14) Jere nechie odagnati gospodin puch suoi: i-diedinu ſuoiu ne-chie (odagnati ni-)oſtauiti. (15) Dochle[21]-se-chie[22] prauda obratiti[22] v-ſsud: i-choi-su blisu[23] gnie ſui choi prauoga[24] ieſu | sarça. (16) Tcho-chie uſtati sa-mnom[25] suprotiu slobniemi? ali tcho-chie ſtati sa-mnom suprotiu cinechieh[26] slobu[26]? (17) Nego[27] iere (slobu) gospodin pomoxe mene: malo da-ne-bi[27] pribiuala u-pachlu[28] duxa moia. (18) Acho reçieh[29]: chrenu-ſe noga moia: milosardie tuoie gospodine pomagaxe mene. (19) Po-umnoxeniu[30] boliesnij moieh u-ſarçu momu: utiexenia[31] *tuoga*[32] obeselixe duxu moiu. (20) Jeda-se pritischa[33] ch-tebie priſtolie[34] od slobe[34]: choi priſtagliax[35] trud na[36]-sapouied[36]? (21) Louiti-chie[37] u-duxu[38] prauednicha[38] i-charu prauednuu osuditi-chie. (22) Vcignien ieſt[39] menie gospodin[39] vtociſtie: i-bog moi u-pomoch[40] uſania moga. (23) I-usuuratiti-chie[41] gnih slobu[41] gnim: i-u-slobi gnih rasparxati-chie[42] gnih: *[raspršaće*[42] *ńih]* gospodin bog nax.

[1] osveta; [2] uzvraćenje; [3] K Izgovarati će; [4] djeluju; [5] d umiljaše, K su ... ponižili; [6] K su ... pečalili (marg. žalostivili); [7] u samome rukopisu dolazi najprije red. 7 a zatim red. 6, dok je u ovome izdańu uspostavļen pravi poredak; [8] K pogubiše; [9] K ludjaci; [10] K mahnici; [11] umijejte, et stulti aliquando sapite; [12] d je učinio, K satvorio, finxit, саздавъ; [13] d ne razmišļa li, K ne razgleda, non considerat, не смотрить ли; [14] K kara; [15] K umjeteonost, marg. umstvo; [16] d ļudske, K od ļudi; [17] budeš naučiti; [18] K budeš učiti; [19] K utažiš (marg. ukrotiš); [20] K izdube; [21] K dočijem; [22] se ... obrati; [23] polak; [24] prava; [25] meni, K suproć zlobećima, Quis consurget mihi adversus malignantes, кто встанѣт' мнѣ на злобоущее; [26] d onijem koji djeluju nepravednos, K djelujućijema nepravnos; [27] d Da me ... ne bude pomogao: malo mańe bi; [28] K marg. ù adu; [29] recijah; [30] množtvu; [31] K razgovori tvoji; [32] d tvoja; i gorńe **tvoga** čitaj **tvoja**; [33] d će se pritisnuti, K To li se pritijeska; [34] K sjedište od nepravnosti; [35] d činiš, K tvoriš, fingis; [36] d u ..., K u naredbi, marg. u zapovijedi; [37] K Hitati će; [38] d suprotiva duši, K dušu pravednoga; [39] učinio se je ... d u, K za; [40] K na pomoženje; [41] I vratiti će ..., K nepravnost; [42] K raštrkati će.

Psalam 94.

Venite, exultemus d[omi]no: iubilemus deo salutari nostro.

(1) PRidite[1], obraduimo-ſſe[1] gospodinu: ueſelimo-se u-bogu spasitegliu naxemu: (2) Obuimimo[2] lice gniegouo v-iſpouiedaniu[3]: i-u-pſalmieh ueselimo-ſe gniemu. (3) Saxto bog uelich[4] gospodin: i chragl uelich uarhu ſuieh boga. (4) Jere u-ruçi gniegoui ieſſu ſui chonçi[5] semglie: i-uisine gorsche[6] gniegoue ieſſu. (5) Saxto gniegouo ieſt more, i-on ſatuori[7] gniega: i-ſuxu[8] ruche gniegoue | ſtuorixe. (6) Pridite[1] pochlonimo-ſe, i-pochlechnimo[9]: i-placimo[10] prid bogom, chi ſtuori[11] nas. (7) iere on-ieſt goſpodin bog nax: I-mi puch paxe gniegoue, i-ouçe[12] rucha gniegouieh. (8) Danas[13] acho glas gniegou

cuiete[13], nemoite *otuar[d]n[u]ti*[14] ſarça uaxa; (9) Chacho u-prognie-uanie[15] u-dan od-napaſti u-puſtigni: die napaſtouaxe mene oçi uaxi, ischuxixe[16] *[me]*, i-uidiexe[16] diela moia. (10) Cetardeſti godixta iedouan[17] bih narodu tomui[17], i-rechoh: uaſda *oni*[18] ſahode ſarçem. (11) I-*oui*[19] ne-poſnaxe putaa moioh: chacho[20] sachleh-se u-gnieuu (mo)momu: acho ulieſu u-pochoi moi[20].

[1] d Dođite, radujmo se, K Hodite, uzradujmo se, приднте взрадоуим' се; [2] d pretecimo; [3] d hvali; [4] K veličak; [5] d sve svrhe, K kraji, omnes fines terrae, вси концн; [6] od gora; [7] je učinio; [8] d suhotu, K suhu; [9] d kleknimo, K marg. nice padimo, припаднмь; [10] K proplačimo; [11] je učinio; [12] d ovčice; [13] d Danaska ako... budete čuti, K ...uzbudete... začuti; [14] pis. upravo **oduarnti**, d otvrdnuti, K otvrdniti; [15] razdraženju; [16] K kušali su mene, i gledali su; [17] uvrijeđen..., K od naroda ovoga, offensus fui generationi illi, блнзь бѣхь родоу семоу, isp. Of: blizu bjeh rodu semuj (str. 4); [18] ovi, hi; [19] d oni, isti; [20] d i zakleh se u rasrčbi mojoj: neće uljesti u pokoj moj, K kako sam se zakleo u srčbi mojoj: ako budu uljest u pokoj moj.

Psalam 95.

Cantate d[omi]no ca[n]ticum nouu[m]: chantate d[omi]no omnis ter[r]a.

(1) POite[1] gospodinu pieſan[1] nouu: poite[1] gospodinu ſua ſemglio. (2) Poite[1] goſpodinu, i-blagosouite[2] ime gniegouo: nauieſtite oda-dne[3] do-dne[3] spaſenie[4] gniegouo. (3) Nauieſtite megiu narodi slauu gniegouu: u-ſue[5] puche[5] cudesa[6] gniegoua. (4) Saxto uelich[7] gospodin, i-hualan[8] ueoma: ſtraxan[9] ieſt uarhu ſuieh boga. (5) Saxto ſui bosi od-naroda[10] diauli[11] (-su): gospodin sato nebesa ſtuori[12]. (6) Ispouieſt[13], i-liepoſt prid-gnim[13]: ſuetignia, i-uelicanſtuo u-ſuetilixtu[14] gniegouu. (7) Prineſite[15] gospodinu | otacaſtua[16] naroçcha[16], prinesite gospodinu slauu i-caſt: (8) prinesite[15] gospodinu slauu imenu gniegouu. Vsmite prichaſania[17], i-uliesite u-duore gniegoue: (9) pochlonite-se[18] gospodinu (i-)u-duoru suetomu gniegouu. Da-ſse chrene[19] od-liça[19] gniegoua ſua ſemglia: (10) recite u-narodieh iere gospodin chragliuie[20]. I-sato[21] ispraui suiet semaglschi chi-se ne-bude[21] chrenuti: suditi-chie puche po-praudi[22]. (11) Da-ſſe uesele[23] nebesa, i-raduie semglia, da-se chrene[23] more, i-ispugnienie[24] gniegouo: (12) ueseliti-se-chie poglia, i-suacha, choia (choia) u-gnih ieſu. *Dadai(!)*[25]-se-chie obradouati[26] sua drieua[27] (13) od liça gospodinoua, iere grede[28]: saxto grede[23] suditi ſemgliu. Suditi-chie ſuiet[29] semaglschi[29] po-praudi[22], i-puche iſtinom[30] ſuoiom[30].

[1] K začinajte... začinku; [2] K blagosivļate; [3] d oda dne doda dne, K od dnevi do dnevi; [4] K marg. spasitelstvo; [5] u svijeh pucijeh; [6] K zamjerna; [7] K veličak; [8] d hvalen, K pohvaļiv, laudabilis; [9] K strahovit; [10] d pogana; [11] K hudobe; [12] je učinio; [13] d Hvala, K spovijedanje i ljepota prid licem ńegovijem; [14] posvetjenju (posfećenju); [15] Donesite; [16] d ročbine od pogana, K gradovi narodski; [17] K živinica, hostias; [18] K klańajte se; [19] K Krenula se od obraza; [20] je kraļevao; [21] d zato pokara svu zemļu, **koji** se neće, K zaisto

pokarao je okoliš od zemļe, koji se neće; [22] u d pravednosti, K upravnosti; [23] K Veselila se... i uzradovala se..., krenulo se; [24] d napuńenje, K podpunost; [25] Tadaj; [26] K uzigrati; [27] drva od dubrava, ligna silvarum, дрѣва доубравнаѣ; [28] je došao; [29] d vas svijet, K okoliše od zemļe; [30] u istini svojoj, in veritate sua, нстиною своею.

Psalam 96.

Dominus ruegn(i)auit, exultet terra: l[a]etentur insul[a]e mult[a]e.

(1) GOspodin chraglieua[1], *[da se raduje[2]]* ſemglio: da-se ueſele[2] otoçi mnosi. (2) Oblach[3], i magla ocho[4]-gniega: prauda, i-sud isprauglienie[5] priſtolia gniegoua. (3) Ogagn prid gnim-chie hoditi[6], i-opaliti-chie[7] ocholo[4] nepriateglie gniegoue. (4) Posuietixe[8] munie | gniegoue *ſuo[i]*[9]-ſemgli[9]: vidie, i-ſtrese-se[10] semglia. (5) Gore, chacho uosch[11] raſtopixe-se od-liça[12] gospodinoua: od-liça[12] gospodinoua[13] ſua ſemglia. (6) Nauiestixe nebeſa praudu gniegouu: i-uidiexe[14] ſuipuçi slauu gniegouu. (7) Da-ſe[15] *poſtarmuiu*[15] sui, choi-se chlagniaiu idolom[16]: i-cho[i]-se slaue u-idolieh[17] suoieh. Pochlonite-se[18] gniemu sui angeli gni[e]goui: (8) cuo-ie[19], i-obeſelio-se ieſt sion[19]. I-obradouaxe-se[20] *chgieri*[21] xudiosche[21], çiech[22] ſuda tuoieh (tuoieh) gospodine: (9) Sato[23](-si) tij gospodin uixgni[24] uarhu sue semglie: ueoma uſuisio-se ieſi uarhu suieh boga. (10) Choi gliubite gospodina, *ma^r siete*[25] na-slo: sbgliuda[26] gospodin duxe ſuetieh ſuoieh, is-ruche od-griexnicha iſbauiti-chie[27] gnih. (11) Suietloſt prosiala[28] ieſt prauednichu[29], i-prauiem ſarçem[30] veselie. (12) Veselite-ſe prauedni u-gospodinu: i-ispouiedaite-se[31] spomeni od suetoxti gniegoue[31].

[1] K je kraļevao; [2] K radovala se... obeselili se; [3] oblaci, nubes, облакь; [4] d okolo, K uokolo, in circuitu; [5] d pokaranje, K ponapravļenje, correctio, исправлѣние; [6] d prijeće; [7] K užeći će; [8] d sinuše, K zasjaše; [9] K okolišu od zemļe; [10] d krenula se jest; [11] vosak; [12] K obraza; [13] d + rastopi se; [14] K gledaše; [15] d Da se smetu, zastidili se; **postarmuiu** pis. griješkom mj. **posramuiu**, posramuju; [16] K izdjeļanijema, sculptilia; [17] K kipijeh, in simulachris suis; [18] K klańajte se; [19] Čula je i obeselila se je Siona, audivit et laetata est Sion; [20] K uzraddovale su se; [21] kćeri, d židovske, K Judine; [22] K radi; [23] d zašto, K jere; [24] d Privišńi, K Privisoki; [25] d nenavidite, K mrzite; [26] d bļude, K čuva; [27] osloboditi će; [28] K istekla; [29] pravednomu; [30] d srca, rectis corde, правнмь срцемь; [31] d hvalite uspomenu od svetińe, K spovijedajte uspomeni posfećenja ńegova.

Sabbato.

Psalam 97.

Cantate d[omi]no canticum nouu[m]: qu[ia] mirabilia fecit.

(1) POite[1] gospodinu pieſan[1] nouu: iere-ie cudesa[2] ucinio. Spase[3] ſebie desniça gniegoua[4]: i-mixça[5] sueta gniegoua. (2) Schasao-ie[6] gospodin spasenie suoie: prid[7] narodi[7] po|chasa praudu *[svoju]*. (3) Spomenuo-se-ie od milosardia ſuoga, i-iſtine ſuoie chuchi israeloui.

*

Vidiexe[8] ſui chonçi[9] ſemglie spasenie boga naxega. (4) Veſeli-se[10] (u-)bogu ſua ſemglio: poite[11], i-raduite-se, [*i*] poite u-pſaltier[11]. (5) Poite[12] gospodinu v-çitarieh[13], u-çitarieh[13] i-glasom[14] u-pſalmieh[14]: (6) u-trubgliah chouanieh[15], i-glasõ[m][16] trubglie roxane[16]. Veselite-se[17] prid[18] chragliem[18] gospodinom: (7) uſduigni-se[19] more, i-ispugnienie[20] gniegouo: uas[21] ſuiet semaglschi[21], i-choi pribiuaiu u-gniem. (8) Rieche ueſelite-se[22] ruchom[22], saiedno gore obradouati-se-chie[23], (9) od lica gospodinoua: ſaxto grede[24] ſuditi semgliu. Suditi-chie ſuiet[25] semaglschi[25] po[26]-praudi: i(i)-puche u-prauednoſti[27].

[1] K začinajte... začinku; [2] K čudnovata; [3] K Sahranila je; [4] d + narod ļudski; [5] d mišnica, K mješica; [6] d Znano, K Očitno je učinio; [7] prid licem od naroda, in conspectu gentium, прѣд' ѣзыки; [8] K Gledali su; [9] Kraji; [10] d Veselite se, K Radujte se, Jubilate Deo; [11] d začińite (»saccignite«), i radujte se, i pojte, K začinajte, i radujte se, i spjevajte; [12] K Pjevajte; [13] u citari; [14] K u glasu od pjesni, voce psalmi, в гласѣ псалмьскѣ; [15] skovanijeh; [16] K u glasu, d trubļe rogate; [17] K Radujte se; [18] prid licem od kraļa, in conspectu regis, прѣдь цр҃мь; [19] d da se krene, K Krenulo se; [20] d napuńenje, K podpunost; [21] K Okoliši od zemļa, orbis terrarum; [22] d pleskaće rukami, K će pleskati rukom, plaudent manu, всплѣщоуть роуками; [23] K će uzigrati; [24] je došao; [25] d vas svijet, K okoliš od zemaļa; [26] u; [27] K upravnosti.

Psalam 98.

Do[mi]n[u]s regn(i)auit, iraxantur populi: qui sedes super cherubin, moueatur terra.

(1) GOspodin chraglieua[1], da-ſſe rasggnieue[2] puçi: chi siedix uarhu cherubina, da[3]-se chrene[3] ſemglia. (2) Gospodin u-ſionu uelich: i-uisoch[4] uarhu ſuieh pucha. (3) Da-ſse iſpouiedu[5] imenu[5] tuomu uelichomu: ſaxto ſtraxno[6], i-sueto ieſt: (4) i-caſt chraglieua ſud gliubi. Ti pripprauio[7] ieſſi oprauglien[i]a[7]: ſud i-praudu u-iachobu ti ſtuori[8]. (5) Vusuisite gospodina boga naxega, i-chlagniaite-ſe[9] podnoxiu gniegouieh noga: ſaxto ſueta ieſt. (6) Moiſes, | i-aron u[10]-popouieh gniegouieh[10]: i-ſamuel megiu oniemi, choi naſiuaiu[11] ime gniegouo: Nasiuahu[12] gospodina, i-(u)-on uslixaxe gnih: (7) i-u-chelomni[13] oblacnoi gouoraxe gnim. Obſluxeuahu[14] vuiete[15] gniegoue[15], i-ſapouied choiu dao[16] ieſt[16] gnim. (8) Gospodine boxe nax tij uslixaxe gnih: boxe ti miloſtiu bio ieſſi [*ńim*] i-pediepxuchi[17] ſuacha[17] naxaſtia gnih. (9) Vsuisite gospodina boga naxega, i-chlagniaite-se[9] na-gori suetoi gniegoui: ſaxto ſu(i)et[18] ieſt gospodin bog nas.

[1] K je kraļevao; [2] d da se rasrče, K neka se srče; [3] K krenula se; [4] d uzvišen, K višńi, excelsus, высокь; [5] d Da hvale ime tvoje, K Spovijedali imenu; [6] K strahovito; [7] K spravio ispravnosti, Tu parasti directiones; [8] si učinio; [9] d poklonite se; [10] K meju posfećenici ńegovijemi; [11] zazivaju; [12] zazivahu; [13] K stupu od oblaka; [14] d čuvahu; [15] svjedočanstva ńegova; [16] d da, K bješe dao, dedit; [17] K osfećujući u sfa; [18] svet, sanctus.

Psalam 99.

Jubilate deo omnis ter[r]a: seruite d[omi]no in l[a]e[ti]çia.

(2) VEſeli-ſe[1] (u-)bogu ſua ſemglio: *sluxiti*[2] gospodinu u-radoſti[3]. Vliesite prid obraſom[4] gniegouiem, u-ueſelie[5]. (3) Snaite [*jere*] goſpodin on ieſt bog: on ucini nas, a-ne mi nas: Puch gniegou, i-ouçe od paxe gniegoue: (4) uliesite[6] v-urata gniegoua v-iſpouieſti[7], [u] duore gniegoue u-piesnieh: iſpouiegte-ſe[8] gniemu[8]. Hualite ime gniegouo: (5) iere sladach ieſt gospodin, v-uiech miloſardie gniegouo, i-deri[9] u-narod i-naroda[9] iſtina gniegoua.

[1] d Veselite se, K Radujte se; [2] služite, servite; [3] K veseļu; [4] lice ńegovo, in conspectu eius, прѣдь нимь; [5] K uzradovanju; [6] K ulazite u; [7] d hvali, K spovijedanju; [8] d hvalite ńega; [9] d deri do naroda u narod, K do porođenja i porođenja.

Psalam 100.

Miserichordiam, et iudicium chantabo tibi domine.

(1) MIloſardie, i-ſud pieti-chiu[1] tebie gospodine: Pieti[2]-chiu, (2) i-raſumieti-chiu na-putu prauednomu[3], chada dogiex[4] | ch-menie. Prihogiah[5] u-prauednoſti ſarça moga, poſried chuchie moie. (3) Ne-priſtaiah[6] prid ocima moiema[6] ſtuar neprauu[7]: cinechieh slobu[8] ne-nauidieh. Ne-prionu[9] ch-menie (4) ſa(s)rçe slobno[10]: *uglagniaiuchiega*-se(!)[11] od-mene slobna[12] ne-poſnauah. (5) Chleuetaiuchiega[13] otaino na-ischargniega ſuoga[13], ouogai progogniah. Oholomu[14] ochu, i-choie-ſe ne-naſichia ſarçe, ſ-tiemiem[14] ne-blagouah. (6) Oci moie na-uierniche[15] sem[a]glsche da-siedu[16] ſa-mnom hodechi po-putu prauednomu[3], tai[17] menie sluxaxe[18]. (7) Ne-bude[19] pribiuati posried chuchie moie chi cini oholaſt: chi gouori nepodobna[20], ne-oprau-se[21] prid[22] ocima moiema[22]. (8) Siutra[23] pobijah[24] ſue grexniche semaglsche[25]: da[26] pogubim[26] is-grada gospodinoua suieh choi[27] cine[27] slobu.

[1] K začinati ću; [2] K pjevati; [3] d čistomu, K neockvrńenomu; [4] K ćeš dojći; [5] d Obhođah, K Prošetovah se, прѣхождахь; [6] postavļah prid oči moje, Non proponebam ante oculos meos, не прѣдлагахь прѣдь очима моима; [7] nepravednu; [8] d bezakonja, K varanja; [9] d Nije prionulo, K Ne prilijepi se; [10] K krivo; [11] d koji se uklańaše, K uklańajućega se; [12] K zlobnika; [13] d Zloglasnika skroveno iskrńemu svomu; [14] d S oholijem okom, i nenasićenijem srcem, s ovijem, K Oholu oku, i nenasitiva srca, s ovijem; [15] na vjerne od zemļe; [16] K se posade; [17] ovi, hic; [18] ministrabat, слюжаше; [19] Neće; [20] d nepravedna, K neprava; [21] d ispravi, K nije se upravio, non direxit; [22] d prid licem od oči mojijeh, K prid pogledom od očiju mojijeh, in conspectu oculorum meorum, прѣдь очима моима; [23] d U jutrińi, K O jutrńi; [24] d koļah; [25] K od zemļe; [26] K neka bih raspršao; [27] d koji djeluju, K djelujuće nepravnost.

Psalam 101.

Domine exaude oraçionẽ[m] meam: et clamor meus a[d]-te ueniat.

(2) GOspodine uſlixi molituu moiu: i-suanie[1] moie da-prige[2] ch-tebie. (3) Ne odurati[3] obras[3] tuoi od mene: u-choigodier dan *[tuguju[4], prikloni k meni uho tvoje. U kojigodijer dan]* budu sasuati tebe, snaxno[5] uslixi mene. (4) Saxto dnij moi pomangchaxe chachoi-dim: i-choſti moie ieſu[6] ſuhe chacho isgoriele[6]. (5) Poraxen ieſam chacho traua[7], i-uſahlo ieſt sarçe moie: iere ſabio[8] ieſam | blagouati chruh moi. (6) Od glasa uſdihania[9] moga priliepila-se-ie choſt moia ch-meſu momu. (7) Prilican ucignien ieſam pelichanu puſtignschomu[10]: ucignien ieſam chacho ptich nochni[11] u-pribiua-lixti[11]. (8) Bdio-ſam, i-ucignien ieſam chacho uurabac[12] diui[13] na-ſtriesi. (9) Vasdan suprotiugliahu-se[14] menie nepriategli moi(e): i-choi huagliahu mene ſuprotiu menie priſegouahu[15]. (10) Jere pepeo chacho chruh blagouah, i-pitie moie s-placem smiexeuah[16]. (11) Ispried[17] obrasa[18] sarcbe tuoie *[i gńijeva[19] tvoga]*: iere[20]-se poduigoh na-oholaſt uargao-me-si na-semgliu[20]. (12) Dni moi chacho ſien[21] pri-minuxe[22]: i-ia chacho traua[7] uſahoh[23]. (13) Ti-sato gospodine v-uiech pribiuax[24]: i-spomenutie tuoie od naroda do naroda. (14) Ti poduignuuxi-ſe[25] proſtiti-chiex[26] ſionu[26]: iere-ie brieme proxtenia[27] gniegoua, iere-ie prixlo brieme. (15) Saxto drasi[28] ieſſu bili slugam tuoiem chamiçi gniegoui: *[i zemļi ńegovoj]* smilouati-se-chie[29]. (16) I-boiati-se-chie narodi imena tuoga *[gospodine]*, i-ſui chragli semaglsçi[30] slaue tuoie. (17) Jere ucinio[31] gospodin ſion ieſt: i-uidieti-se-chie u-ſlaui *tuoioi*[32]. (18) Pogledao-ie na-molituu od ponixenieh: i-nie pogardio moglienie[33] gnih. (19) Da-se pixu oue[34] rieci[34] u-drugi na|rod: i-puch, chi bude ſtuoren, hualiti-chie *boga*[35]: (20) Jere-ie pogledao is-uisoche[36] suetigne ſuoie[36]: gospodin s-nebes na semgliu posrio[37] ieſt: (21) Da bude[38] slixati uſdihania[38] ocho-uanieh: (i-)da odriexi sinoue od ubienichou[39]: (22) Da-nauieſte u-ſionu ime gospodinouo: i-ſlauu gniegouu u-ieruſalemu. (23) V-schupxtinu[40] puçi uiedno, i-chragli[40] da-budu[41] sluxiti[41] gospodinu. (24) Odgouorio-ie gniemu po-putu chriepoſti suoie: manxinu[42] dana moieh nauieſti menie. (25) I-ne-oſoui[43] mene na-ſriedu dana moieh: od-naroda do-naroda godixta tuoia. (26) V-pocetach ti-gospodine semgliu ſtuorio[44]-si: i-diela rucha tuoieh ieſu nebesa. (27) *Oui*[45] hochie[46] pomagnchati[46], ti-ſato pribiuax[24]: i-ſui[47] chacho suita[48] po-ſtarati-ſe-chie. I-chacho odiechu[49] promieniti-chiex gnih, i-promieniti-se-chie: (28) ti-sato oniger[50] ieſsi, i-godixta tuoia ne-pomagnchaiu[51]. (29) Sinoue od sluga tuoieh pribiuati-chie: i-sieme gnih v-uiech usuisiti-se-chie[52].

[1] d vapjenje, K vika moja; [2] d da dođe, K prišla; [3] d obrati lice tvoje; [4] K sam pečaļen; [5] brzo; [6] su usahle d kako poprigane, K kakovo glavńica; [7] sijeno; [8] d zaboravio; [9] K jaukanja; [10] od pustińe; [11] d ļiļak u spili, K kukavica (marg. noćni vran) u pristaništu; [12] d kos; [13] K samoživac; [14] d prekarahu, K korahu; [15] d dogovarahu se, K se kuńahu; [16] miješah; [17] K Od; [18] d lica; [19] K rasrčenja; [20] d jere uzdvignuvši razbio si mene, K ere uzdižući omlatio si mnome, qua elevans allisisti me; [21] sjena; [22] d pomańkaše, K zapadoše; [23] d uvehnuo sam, K usahnuh; [24] K stojiš; [25] K ustavši; [26] d smilovaćeš se Sionu, K pomilovati ćeš Siona; [27] d smilovanja, K pomilovanja; [28] d ugodno jest... kamenje, K su ugodna... kamenja; [29] K zemļu će... pomilovati; [30] K od zemļe; [31] d sazido je, K je sagradio; [32] svojoj; [33] K molbu; [34] ova, haec; [35] gospodina, Dominum; [36] s visokoga (K višńega) svetoga svoga; [37] pogleda; [38] d čuje uzdisanja, K bi čuo jaukanja; [39] d pogubļenijeh, K pobijenijeh; [40] d kupeći puke ujedno, i kraļeve, K Od sastajanja ujedno od pukova, i od kraļeva; [41] služe; [42] d kratkos od, K malahnost od dnevi; [43] d Nemoj me opeta zvati, K ne zazovi; [44] d podumijentao, K utemeļio; [45] d oni, K ona, ipsi; [46] će poginuti; [47] d svikolici, K sfa, omnes; [48] haļina; [49] K pokrov; [50] oni isti, idem ipse, тaждe; [51] neće pomańkati; [52] d ispraviće se, K će se upraviti, dirigetur, исправит се.

Psalam 102.

Benedich anima mea d[omi]no: et omnia, q[uae] intra me sunt, nomini sancto eius.

(1) BLagoſoui[1] duxo moia gospodina: i-ſua unutargnia[2] moia[2] ime ſueto gniegouo. (2) Blagosoui[1] duxo moia gospodina: | i-nemoi ſabiti[3] ſue dare[4] gniegoue: (3) Chi praxta[5] ſuiem ſlobam tuoie[m][5]: chi osdrauglia sue nemochi tuoie. (4) Chi isbauglia[6] od pogibieli[7] ſiuot moi: chi chruni[8] tebe u-milosardiu i-u-pomilouaniu[9]. (5) Chi ispugnia[10] v-dobroti[11] xelienie[12] tuoie[12]: ponouiti-se-chie[13] chacho orlu mladoſt tuoia: (6) Cinechi milosardia gospodin: i-sud ſuiem beſachonie tarpechiem. (7) Snane[14]-ie ucinio pute ſuoie moiseſu, sinouom israelouiem hotienia ſuoia. (8) Milosardan[15], i-miloſtiu[15] gospodin: dugo tarpgliu[16], i-mnogo miloſtiu. (9) Nechie-ſe do chonça[17] sarditi: ni-chie v-uiech prietiti. (10) Nechie po-griesieh naxieh uciniti nam: ni-chie po-slobah[18] naxieh uſdati[19]-nam. (11) Saxto chacho po-uiſini nebes od-semglie: utuardio[20] ieſt miloſardie ſuoie uarhu boiechieh-se gniœga (!). (12) Cholicho odſtoi[21] iſtoch od *sapana*[21]: dalecho-ie ucinio od nas slobe[23] naxe. (13) Chacho po-miluie[24] otaç ſinoue, pomilouao[24] ieſt gospodin boiechieh-se gniega: (14) ſaxto on posna slaboſt[25] naxu. Spomenuo-ſe ieſt iere prah iesmo: (15) couiech, chacho ſieno dnij gniegoui, chacho çuiet od gniue[26] tacho-chie proçtieti[27]. (16) Saxto duh mimoge[28] u-gniem, i-ne-pribudee[29]: i-ne-bude posnati vechie mieſta ſuoga. (17) Milo-ſardie ſato gospodinouo od-uiecha, | [i] deri[30] do-uiecha uarhu bo-iechieh-se gniega. I-prauda gniegoua uarhu sinou od-sinou, (18) na-ouieh[31] choi obsluxuiu vuiet[32] gniegou: I-choi[33]-se spomenuiu[33] od-sapouiedi gniegouieh, isuarxeuati[34] gnih. (19) Gospodin na-nebu pripraui[35] priſtolie ſuoie: i-chraglieuſtuo gniegouo suiemi-chie obula-dati[36]. (20) Blagosouite[1] gospodina ſui angieli gni[e]goui: isuarxuiuchi[37] chriepoſtiu, riec[37] gniegouu, da[38]-sluxaiu[38] glas gouorenia[39] gniegoua. (21) Blagosouite[1] gospodina ſue chriepoſti gniegoue: sluge gniegoue,

choi cinite uogliu[40] gniegouu. (22) Blagosouite[1] gospodina sua diela gniegoua: u-ſuacho mieſto uladania[41] g[n]egoua, blagosoui[1] duxo moia gospodina.

[1] K Blagosivļaj; [2] i sva koja su (K unutra) u meni; [3] d zaboraviti; [4] K vraćenja; [5] K se smiluje vrh sfijeh nepravnosti mojijeh; [6] odkupļa; [7] d pogubļenja, K poginutja; [8] d kruńa; [9] d pomilovanjah, K smilovanjijeh; [10] K napuńuje; [11] u dobrijeh; [12] K żeļu tvoju; [13] K ponavļati će se; [14] K Očitne; [15] K Pomilovnik i milosrdan; [16] d ustrpļen, K prodiļiteļ i vele milosrdan; [17] d uvijek, K za vazda; [18] K nepravnostijeh; [19] vratiti; [20] K uhrabrio je; [21] d je daleko, K je uzdalečen; [22] griješkom mj. **sapada**, zapada, kako d i K; [23] d nepravednosti, K nepravnosti; [24] K se smiluje... smilovao se je; [25] K stvoru našu; [26] K poļa; [27] d procavtjeti, K izcavjetati; [28] d će proći; [29] neće d pribivati, K pristati; [30] K tja; [31] d onijem, K onezijema; [32] d zakon, K uvjetovanstvo; [33] K uspometnici su; [34] d za izvršiti, K za učiniti; [35] K je spravio; [36] gospodovati; [37] mogući krjeposti, d izvršujući, K čineći riječ; [38] za slušati; [39] d besjeda, K besjedenja; [40] K hotjenje; [41] od gospodstva.

Psalam 103.

Benedic anima mea d[omi]no: d[omi]ne deus meus magnifichatus es uehementer.

(1) BLagosoui[1] duxo moia gospodina: gospodine boxe moi uſuelicio-se ieſsi[2] ueoma. Ispouiedaniez[3] i-liepotom[3] obuchao-se ieſsi: (2) odio-se iesi[4] suietloſtiu chacho ſuitom[5]: Rastesax[6] nebo chacho choxu: (3) chi pochriuax uodami priuixgnia[7] gniegoua. Chi poſtaugliax oblach uſhodixtie[8] tuoie: chi hodix uarhu chrila[9] uietargnieh[10]. (4) Chi cinix angelle tuoie, duhe: i-sluge[11] tuoie | ogagn palechi[12]. (5) Chi-si oſnouao[13] ſemgliu na-tuargi[14] suoi[oi][14]: ne-chie-se prichloniti[15] u-uiech uiecha. (6) Propaſt[16], chacho ſuita[17], odechia gniegoua[18]: uarhu gora ſtati-chie uode. (7) Od pocharania[19] tuoga pobiegnuti-chie[20]: od glasa groma tuoga boiati-se-chie[21]. (8) Vſlase gore: i-slase poglia v-mieſto, gdie-si[22] osnoua[23] gnim. (9) Suarhu[24]-si poſtauio (gnim), choiu ne-chie priſtupiti: ni-se-chie obratiti[25] pochriti semgliu. (10) Chi posilax[26] istocniche[27] u-doçieh[28]: posried[29] gora proiti-chie[30] uode. (11) Napoiti[31]-chie ſue suieri gniugnie[31]: cechati-chie onagri[32] u-xegi ſuoioi(o). (12) Varhu gnih ptiçe[33] nebesche[33] pribiuati-chie: od sried[34] chamenia[34] dati-chie glase. (13) Polieuaiuchi gore od priuixgnih[35] suoih: od ploda diella tuoieh naſititi-se-chie semglia: (14) Proçiechiuchi[36] ſieno schotom, i-trauu na-sluxbu od-gliudi[37]: Da-isuedex chruh i-s-emglie: (15) i-uino da-ueſeli sarçe couiecie: Da obeſeli[38] liçe uliem: i-chruh sarçe couiecie da uchriepi[39]. (16) Nasititi-se-chie drieua[40] poglscha[40], i-çedri[41] liuanschi[41], choie-ie naſadio: (17) tui[42]-ſe-chie ptiçe[43] nagniesditi. Erodieuo[44] gniesdo uogiach ieſt gnih[44]: (18) gore uiſoche ielienom: schrace[45] pribiex[*iš*]te[47] iexom[47]. (19) *Vxi moie*[48] mieſeç u-brieme[49]: suonçe posna ſapad suoi. (20) Poſtauio-si tme[50], i-ucigniena | bij[51] noch: v-gnioi-chie prohoditi ſue suieri[52] dubrausche[53]. (21) Sctençi od laua richaiuchi, da-uhite[54], i-da

ixtu o[d]-boga pichiu[55] ſebie. (22) Iſasia[56] ſuonçe, i-schupili-se ieſſu: i-u-loxiſta[57] suoia namieſtiti-ſe-chie. (33) Isliesti-chie[58] couiech na-dielo suoie: i-na-cignienie[59] suoie deri do-nochi. (24) Cholicho usuelicila[60]-se ieſu[60] diela tuoia gospodine! suacha u-mudroſtiu ucinio-si: ispunila-se-ie semglia darxaue[61] tuoie. (25) Ouo more uelicho, i proſtrano ruchami: tui[42]-su xiuuxta[62], cchoiem nie broia. Sciuuchia[63] malaa s-ueliçiemi: (26) tudai[64] plaui[65] prohoditi-chie. Smai oui, choga ſtuori sa-porugati-se gniemu: (27) suacha od tebe cechaiu da-im dax pichiu[65] u-brieme. (28) Dauxi[66] ti gnim, schupiti-chie: otuoriuxi[67] tij ruchu tuoiu, suacha napuniti-se-chie dobrote. (29) Odvuratiuxi[68] sato ti liçe[69], smutiti-se-chie: oduesti-chiex[70] duh gnih, [*i pomańkati će*], i-u-prah suoi uuratiti-se-chie. (30) Ispusti duh tuoi, i-ſtuoriti-se-chie: i-ponouiti-chiex liçe ſemglie. (31) Budi slaua gospodinoua u-uiech: radouati-se-chie[72] gospodin u-dielieh ſuoieh: (32) Chi gleda[73] semgliu, i-cini-u strefti-se: chi tesa[74] gore, i-dime-se. (33) Pieti-chiu[75] gospodinu u-xiuot moi: pieti-chiu[76] bogu momu dochle-godier ieſam. (34) Veſelo[77] da-bude[77] gniemu | gouorenie[78] moie: ia[79] viſto nasladiti-se-chiu[79] u-gospodinu. (35) Da[80] pomagnchaiu grexniçi od ſemglie, i-ſlobni[81] tachoi da[82]-ih ne-bude[82]: blagosoui duxo moia gospodina.

[1] K blagosivļaj; [2] d uzmnožen jesi; [3] d Hvalu i urešenje, K Pohvalu i diku, Confessionem et decorem induisti, ва исповѣданїе и к лѣпотоу се облѣче; [4] d odjeven si, K ogrnut, amictus; [5] K haļinu; [6] K rastežući, extendens; [7] d visine ńegove, K izgorńa, superiora eius; [8] d uzljezenje, K uzišatje; [9] K perja; [10] od vjetara; [11] K službenike; [12] d pražeći, K žežeći; [13] d podumijentovao, K utemeļio; [14] d na krjepčine svoje, K vrh stanovitosti sfoje, super stabilitatem suam, на оутврдн своен; [15] d pregnuti; [16] K Dubina, marg. Bezdna, pučina, abyssus, бездна; [17] K haļina; [18] K ńe;; [19] K marg. zaprićenja, ab increpatione, от запрѣщенїѣ; [20] K bježati će; [21] d strašiće se, K uzbojati će se; [22] koje si; [23] K utemeļio; [24] d granicu, K kraj; [25] K povratiti; [26] K ispuštaš; [27] d studence, K vrela; [28] u dolinah; [29] K meju srijedom od, inter medium, по срѣдѣ; [30] K protjecati će; [31] d Napojiće se, K Piti će sve d zvieri od ńive, K živine od poļa; [32] osli divji, onagri, онагрн; [33] K letušta od neba; [34] d isrijed, K iza srijede od stina, de medio petrarum, от срѣдн каменна; [35] d s visine, K od iza gornijeh, de superioribus suis; [36] d prorastaš, K izvodeći, producens; [37] d ļudsku; [38] K uļudi, exhilaret; [39] K utvrdi, marg. pokrijepi; [40] d drva, K stabri od poļa; [41] K četruni od Libana, K cedri Libanski; [42] ondi; [43] vrapci; [44] d Grifova je kuća vojvoda ńih, K Ļune kuća vodič je ńih, Herodii domus dux est eorum; [45] d kami, K stina, petra; [46] d utočište; [47] K marg. zecem, herinaciis, заецѣмь; [48] pis. griješkom mj. **Učinio je**, kao u d i K, Fecit; [49] d brjemena, K vrjemena, in tempora, ва врѣмена; [50] d tamnosti, K tmine; [51] učinila se je, facta est; [52] K živine; [53] od dubrave; [54] d ugrabe, K uhvate; [55] d jestojsku; [56] isteče, ortus est, всиѣ; [57] d ložnicah, K ložistjeh; [58] K iziti će; [59] K težanje; [60] d uzmnožna, K su uzveličena; [61] K posfojenstva tvoga; [62] d živine, K plazeća; [63] d živine, K živeća malahna; [64] d onudaj, K ondi; [65] K brodovi; [66] K Dajući; [67] d otvorajući, K otvarajući; [68] d uklonivši, K odvraćajući; [69] K obraz; [70] d odnijećeš, K

dignuti ćeš; [71] d Poš[i, emittes, пошлешн; [72] K veseliti će se; [73] K se obzire, qui respicit, призираѥ; [74] d tiče, K tegne; [75] K začinati ću; [76] K spjevati ću; [77] d Slatko, K Radosno budi; [78] K besjedenje; [79] a ja ću se naslađevati, ego vero delectabor; [80] K Neka; [81] K nepravi; [82] d da ih nije, K da nijesu, ut non sint, ѣкоже не бнтн нмь.

Psalam 104.

Confitemini d[omi]no et inuochate nomen eius: an[n]unçiate inter gentes opera eius.

(1) ISpouiedaite-ſe[1] gospodinu, i-prisiuaite[2] ime gniegouo: nauieſtite u-narodieh diela gniegoua. (2) Poite[3] gniemu, i-pripieuaite[4] gniemu: pouiedaite[5] ſua cudesa[6] gniegoua. (3) H(h)ualite-se v-imenu ſuetomu gniegouu: ueſeli-se[7] ſarçe od-ixtuchie[h] gospodina. (4) Ixtite gospodina, i-utuardite-ſe[8]: ixtite liçe gniegouo uaſda. (5) Spomenite[9]-ſe od cudeſa[9] gniegouieh, choia-ie ucinio: slamenia[10] *[negova]* i-ſude[10] uſta gniegouieh. (6) Sieme abramouo, sluge gniegoua[11]: ſinoui iachoboui isabranoga[12] gniegoua[12]. (7) On gospodin bog nax: po-ſuoi-ſemgli sudi gniegoui. (8) Spomenuo-ſe-ie[13] u-uiech od [u]uieta[14] ſuoga: od-rieci, choiu sapouidio[15] u-tiſuch naroda: (9) Choiu naredi abramu: i-od chletue[16] ſuoie iſachu: (10) I-ſtauio[17] ieſt tui riec[17] iachobu pod[18]-ſapouied: i-israelu pod[19]-[u]viet uiecni[19]: (11) Gouorechi[20]: tebie dati-chiu ſemgliu chananeouu, uxe[21] diedine naxe. (12) Chada[22] biehu | broiem mali, primali i-prixaçi[23] gniegoui: (13) I-progioxe od[24]-naroda u-narod, i-od[24] chragliestua u-puch ini[25]. (14) Ne-dopuſtij[26] couiechu nauditi[27] gnim: i-pochara sa[28]-gnih chraglieue. (15) Nemoite tiçati[29] na poſuechiene[29] moie: i-u-proroçieh moieh nemoite-ſse slobiti. (16) I-doſua glad uarhu ſemglie: i-ſuacho utuargenie[30] schruxno[30] ſataro-ie[31]. (17) Poſla prid gnimi muxa[32]: sa-raba[33] prodan bij ioſef. (18) Smierixe[34] u-ochouieh[34] noge gniegoue, guosdie proge[35] duxu gniegouu, (19) dochle dogie riec gniegoua. Gouorenie boxie raxdexe[36]-ſe u-gniemu[36]: (20) posla chragl, i-rasdriexi[37] gniega; uuladauaç[38] od-pucha, i-puſtij[39] gniega. (21) (I-)poſtauij[40] gniega gospodina[41] od chuchie ſuoie: i-uuladauça[42] oda-sue darxaue[43] ſuoie: (22) Da-nauci[44] uuladauçe gniegoue chacho ſam[45] ſebe: i-ſtarçem[46] gniegouiem[46] mudroſt da-pochaxe[47]. (23) I-uliese israel u-egipt[48]: i-*ia chacho*[49] prixalaç[50] bi u-ſemgli chamoui. (24) I-umnoxi[51] puch ſuoi ueoma[52]: i-uchriepi[53] gniega uarhu nepriateglij *moieh*[54]. (25) Od u rati[55] sarçe gnih da nenauide[56] puch gniegouu: i-da podhibno[57] cine u[58]-slugah gniegouieh. (26) Posla moisesa ſlugu suoga: arona, choga obra ſebie[59]. (27) Poſtaui u-gnih rieci slamenia[60] ſuoieh, i-cudeſsa[61] (suoieh) u-ſse|mgliu[62] chamouu[62]. (28) Posla tme[63], i-marchnu[64] (gnim): i-ne-oxeſtoci[65] gouoren i a[66] ſuoia[66]. (29) Prieurati[67] uode gnih u-char: j-ismori[68] ribe gnih. (30) (I-)da *ſemgliu*[69] gnih xabe u-ſchrouitieh[70] chraglieua *gniegouie[h]*[70]. (31) Rece, i-dogioxe[71] paſie muche[71]: i-muxiçe[72] po-sſue ſtrane[73] gnih. (32) *Posrami*[74] daxd gnih grad: ogagn popagliuiuchi[75] u-ſemgli gnih. (33) [I] Isbi[76] uinograde gnih, i-ſmochue gnih: i-*ſatri*[77] (ſuachi) dub[78] u-ſtranah[79] gnih. (34)

Rece, i-dogioxe[80] prusi, i-guſieniçe[80], choiem ne biexe broia: (35) I-poiedoxe[81] ſuachu trauu v-ſemgli gnih: i-poiedoxe[81] ſuacho uochie ſemglie gnih. (36) I-pobi[82] ſuacho paruo rogeno u-ſemgli gnih: nacetie[83] ſuachoga truda gnih. (37) I-iſuede gnih ſrebrom i-ſlatom: i-ne-biexe u-cholienieh[84] gnih nemochnich. (38) Obeſelio-ſe ieſt egipt[48] u-ishogieniu[85] gnih: iere napade ſtrah gnih uarhu gnih. (39) Raſatrie[86] oblach u-pochrouu[87] gnih, i-ogagn da ſuieti gnim u-nochi. (40) Prosixe[88], i dogioxe plepeliçe[88]: i-chruhom nebesçiem napita[89] gnih. (41) Rasuarxe[90] chami[91], i-potechoxe uode: i-potechoxe[92] rieche u-*duxu*[93]. (42) Saxto ſpomenuo-ſe-ie od rieci ſuete ſuoie, choiu ima[94] cha abramu dietetu[94] ſuomu. (43) I-iſuede puch ſuoi u-radoſti, i-iſabrane ſuoie u-ueſeliu. (44) (Iſuede puch ſuoi) i-da-gnim uladania[95] od na|roda[95]: i trude pucha uxiuaxe[96]. (45) Da obsluxuiu[97] praued-noſti gniegoue, i-ſachon gniegou da iſischuiu.

[1] d Hvalite; [2] d zazovite, K zazivajte; [3] d začińite, K začinajte; [4] d pojte, K spjevajte; [5] d spovijedajte, K pripovidajte; [6] K zamjerna; [7] d veselíće se, K veselilo se, laetetur, да веселит' се; [8] d ukrijepite se, K marg. pokrijepite se, confirmamini, оутврдите се; [9] K Uspomenite se od zamjernijeh ńegovijeh; [10] d biljezi..., K prikazni i sudjenja; [11] d ńegove; [12] d izabrani su ńegovi, filii Jacob electi eius, нзабрани его; [13] d spomenu se, K spomeńevao se je; [14] d zakona, K uvjetovanja; [15] K poručio; [16] K zakletve; [17] d I naredi onu riječ, K I postavi ga, Et statuit illud, И постави е; [18] K u; [19] d u zakon vječni, K u uvjetovanstvo vjekuvječno; [20] K Veleći; [21] d mjeru od, K konopac; [22] K Budući, cum essent; [23] d prišaoci, K pribivaoci; [24] K proz; [25] drugi; [26] K Ne ostavi; [27] K da bi naudio, nocere eis, обид'кти нхь; [28] cijeć; [29] d tegnuti, K tjecati pomazanike; [30] K utvrdjenstvo od kruha; [31] d satrje, K skršje; [32] človjeka; [33] d slugu, K roba; [34] d Umiljaše u cipah, K Ponižiše u kladah; [35] K probije; [36] d razdeže ńega, K razgorje ńega, inflammavit eum; [37] d odriješi; [38] poglavica; [39] K pustje; [40] d Naredi, K Postavje; [41] gospodara; [42] d vladaoca, K poglavicu; [43] K od sfega posfojstva sfoga; [44] K Da bi uvićio poglavice, ut erudiret principes; [45] samoga; [46] accus. plur.; [47] nauči; [48] Edžipat; [49] pis. griješkom mj. Jakob; [50] K pribivalac; [51] K uzmnožje; [52] K + vele; [53] K utvrdi, оукр'кпи; [54] pis. griješkom mj. **ńegovijeh**, kako d i K, super inimicos eius, паче врагь нхь; [55] Obrati; [56] K bi nenavidjeli; [57] podhibnos, dolum; [58] d vrhu s gen. plur., K na s acc. plur.; [59] K istoga, quem elegit ipsum, егоже нзабра себ'к; [60] d od biljega; [61] K od prikazana; [62] u zem[i Chamovi; [63] d tamnosti, K tmine, тмоу; [64] d potamnje ńih, K pomrknu, et obscuravit, и омраче е; [65] d pomańka; [66] d besjedam svojijem, K besjedenja sfoja; [67] obrati; [68] d umori, K pobije; [69] pis. griješkom mj. **zem[a**, kako d i K, terra eorum; [70] d skrovenijeh od poglavica ńih; gorńe **ńegovijeh** pis. griješkom mj. **ńihovijeh**, kako u K, in penetralibus regum ipsorum; [71] K dođe pasja muha, et venit coenomyia, придоу пас'е моухи; [72] d komari, K čami, marg. **skinepi**, cinifes, скиннпи; [73] K krajinah; [74] pis. griješkom mj. **postavi**, posuit, положи, d stavi, K postavje; [75] d paleći, K sažežeći; [76] d porazi, K porazje, percussit, изби; [77] d satru, K skršje; [78] K dubje; [79] d od granica, K krajina; [80] K i dođe prug, i gusjenica, et venit locusta, et bruchus, придоу проузи и гоусѣницѣ, d prugovi; [81] K i poje sfe sijeno... i poje; [82] K

porazje; [83] d početke, K prvine, primitias, начетакк; [84] K rodijeh; [85] pošastju; [86] prostrje, распростр҄ѣ; [87] K na zaštitenje; [88] K pitaše, i dođe pljepelica, Petierunt, et venit coturnix, d prjepelice; [89] nasiti; [90] razbi; [91] K marg. stinu; [92] d pođoše, K otidoše; [93] pis. griješkom mj. **sušu**, kako **d**, K po suhu rijeke; [94] K je rekao ... sluzi, habuit ad ... puerum, имѣ ка ... рабоу; [95] d strane od pogana, K rusage narodske; [96] d posjedoše, K posfojiše, possederunt, наслѣдоваше; [97] K Neka bi obslužili.

Psalam 105.

Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in-sechulum miserichordia eiuus.

(1) ISpouiedaite-ſse[1] gospodinu ſaxto dobar (ieſt): saxto v-uiech miloſardie (ieſt) gniegouo. (2) Tcho isgouori[2] sile[2] gospodinoue, cuuene uciniti-chie ſue huale gniegoue? (3) Blaxeni, choi obsluxuiu[3] ſud(u), i-cine praudu u-ſuacho brieme. (4) Spomeni-se od nas gospodine v-dobro[4] hotienie[4] pucha tuoga: pohodi nas spaſeniem[5] tuoiem: (5) Sa-uidieti[6] u-dobroti isabranieh tuoieh, sa-obeseliti-se v-ueſeliu naroda tuoga: da-si[7] huaglien[7] s-diedinom tuoiom. (6) Sagriexismo ſo-oçi naxiemi: neprauo[8] (ucini) ucinismo[9], slobu stuorismo[10]. (7) Oçi naxi v-egiptu ne-raſumiexe cudeſa[11] tuoia: ne-spomenuxe-se od-mnoxtua miloſardia tuoga. I-rasdraxixe(-ga)[12] prohodechi[13] chros[13] more, more carglieno. (8) I-spase[14] gnih çiech[15] imena ſuoga: dasnano[16] ucini uſmnoxtuo[16] ſuoie. (9) I-ſapouidie[17] moru çarglienu, i-prisaxe[18]: i-prouede-ih po[19]-propaſtieh[19] chacho po[20]-puſtigni. (10) I-shrani gnih is-rucha marsechieh[21] (na-gnih:) i-isbaui gnih is-rucha nepriateglia. (11) I-pochri uoda ne|uogliechieh[22] gnih: ni-edan[23] od gnih-ne-utece[23]. (12) I-uierouaxe riecem gniegouiē[m]: i-h(a)ualixe hualu gniegouu. (13) Barso ucinixe, i-ſabixe[24] (dobra) gniegoua cignienia[25]: [i] ne-ſtarpiexe[26] ſuieta gniegoua. (14) I-poxudiexe xudienie[27] u-puſtigni: i-napaſtouaxe boga u-besuodnu[28]. (15) I-da-gnim proxenie gnih: i-poſla sitoſt[29] u-duxe gnih. (16) I-rasdraxixe[30] moiseſa na-ſtanieh[31]: arona ſuetoga gospodinoua. (17) Otuori-se ſemglia, i-proxdrie datana: i-pochri uarhu schupxtine[32] abirona. (18) I-rasdexe-se ogagn na-schupxtini[33] gnih: plamen popali[34] griexniche. (19) I-ucinixe teoça[35] v-orebu: i-pochlonixe-se idolom[36]. (20) I-promienixe slauu suoiu u-prilichu teoça[35] ieduchiega[37] ſieno. (21) Sabili ieſu[38] boga, chi spaſse[39] gnih, chi ucini uelicanſtua[40] u-egiptu, (22) cudesa[40] u-ſemgli chamoui: Straxna[40] u-moru çerglienoomu. (23) I-rece da pogubi[41] gnih: da ne bude[42] moiſes iſabrani gniegou ſtati u-schruxenie prid-gnim[42]: (I-)da odurati[43] ſarcbu gniegouu da-ne-pogubi[44] gnih: (24) i-ſa-nixtor imaxe[45] semgliu poxudienu[46]: Ne-uierouaxe rieci gniegoui, (25) i-pomar[m]gniaxe u-pribiualixtieh ſuoieh: ne-uslixaxe[47] glas gospodinou. (26) I-usduixe[48] ruchu ſuoiu uarhu | gnih: da pouali[49] gnih u-puſtigni: (27) I-da raxcini[50] sieme gnih u-narodieh: i-da-rasparxi gnih v-uuladania[51]. (28) I-naceſtixe[52] belfegoru: *uiedoxe*[53] posuetilixta od martuieh. (29) I rasdraxixe[54]-ga *isnagogieniem*[55] *slieh diela suoieh*[55]: i-usmnoxio-se-ie u-gnih rasap. (30)

I-ſta finees, i-utaxi[56]: i-priſta siecenie[57]. (31) I-sçiegnieno bi gniemu u-praudu[58], od naroda u-narod deri do-uiecha. (32) I rasdraxixe[59]-ga na-uodah od ſuprotiuglienia[59]: i-pecaglien[60] bi moiſes çiech[61] gnih: (33) iere rasgnieuixe duh gniegou. I-ciſto[62] isrece[62] uſnam suoiemi: (34) ne pogubixe[63] narode, choie rece gospodin gnim. (35) I-smiexasce-se megiu narodi, i-naucixe diela gnih: (36) i-sluxixe idolom[64] gnih: i-bi[65] gnim toi schandalom[65]. (37) I-prichasaxe[66] sinoue suoie, i-chchieri ſuoie diauolom[67]. (38) I-prolixe charu prauednu: charu ſinaa ſuoieh i-chchieri suoieh, choie poſuetixe idolom[64] chananeisçiem. I-ubiena[68] bij semglia u-charui, (39) i-oçquarnila[69]-se-(ie) ieſt[69] u-dielieh gnih: i-ſabludili[70] ieſu[70] *u-isnahogienia*[55] *hudobna* ſuoia[55]. (40) I-raſarcio-se-ie gnieuom gospodin na-puch suoi: i-omarse-mu diedina ſuoia. (41) I-isda gnih u-ruche od naroda[71]: i-gospodouali ieſu gni|mi chi nenauidieli ieſsu gnih. (42) I-neuoglixe[72] gnih nepriategli gnih, *i-suetili*[73]*-se ieſu*[73] pod ruchami gnih: (43) ceſto[74] oslobodio[75] ieſt gnih. Oni ſato rasgnieuixe gniega ſuietom ſuoiem: i-ponixixe-ſe[76] u-slobah[77] suoieh. (44) I-uidie[78] chada im-se dotuxi[78]: i-uſlixa[79] molituu gnih. (45) I-spomenu-ſe od vuieta[80] ſuoga: i pochaia-se po-mnoxtu[u] milosardia suoga. *[(46) I da ńih na milosrđa prid licem od svijeh koji bjehu uhitili ńih].* (47) Spaſene[81] nas ucini gospodine boxe nax: i-schupi nas is-naroda: Da-se iſpouiedamo[82] imenu ſuetomu tuomu: i-da-ſlauimo-ſse u-huali tuoioi. (48) Blagoslouien gospodin bog iſraelou od-uiecha deri do-uiecha: i-rechi-chie ſuachi puch: da-bude[83], da-bude[83].

[1] d Hvalite; [2] d će govoriti moći, K će izrijeti mogućstva; [3] K čuvaju; [4] d dobru hotjenju od; [5] u s loc. sing.; [6] K za gledati; [7] d neka si pohvaļen; [8] nepravedno; [9] d smo djelovali, K činismo; [10] d smo učinili, K učinismo; [11] K čudnovata; [12] d razrabijaše boga, Et irritaverunt ascendentes; [13] d ushodeći u, K uzlazeći na; [14] sahrani - sahranio je; [15] K radi; [16] d znanu ... moć, K bi očitno učinio mogućstvo; [17] d zaprijeti, K pokara, increpuit, запрѣти; [18] K prisahnu; [19] d preko propasti, K proz dubine; [20] K kroz; [21] K nenavidećijeh; [22] d onijeh koji cvijeļahu, K žalostiveće; [23] jedan od ńih ne osta; [24] d zaboraviše se od; [25] djela; [26] d trpješe, K potrpješe; [27] požudu; [28] d u mjestu bezvodnu, in inaquoso, к' безвод'нѣ; [29] nasićenje,ситость; [30] d rasrčiše; [31] d u vojskah, K u šatorištijeh; [32] d skupa; [33] u skupu; [34] d spraži, K sažeže; [35] junca, телацъ; [36] K izdjeļanomu; [37] d koji blaguje; [38] d zaboraviše se od, K Zabiše; [39] sahrani; [40] K velika ..., čudnovata ..., strahovita; [41] K bi ih satarisao; [42] d ne bude stao u razbijenju, K bi ne bio stao ... u satarišenju d, K prid licem ńegovijem, si non Moyses electus eius stetisset in confractione in conspectu eius, аще не би моисѣи изврани его сталь к' скроушении прѣдь нимь; [43] d ukloni, K bi odvratio; [44] K ne bi satro; [45] K scijeniše; [46] d žuđenu, K požulivu (!); [47] K slušaše; [48] K podignu; [49] d obali, K bi ... obalio; [50] d razvrže, K bi ... odvrgao; [51] d po državah, K po rusazijeh; [52] d posvetiše se, K sluge se učiniše, initiati sunt, причестише се; [53] pis. griješkom mj. ili **izjedoše**, kako **d**, ili i **jedoše**, kako K, comederunt; [54] d rasrdiše; [55] d u iznašastjah svojijeh, K u iznahođenjijeh, in adinventionibus suis, в начинанихъ ихъ; [56] d + rasrčbu božiju; [57] d poraženje, K satarišenje; [58] d na pra-

vednos; [59] d rasrčiše ... od suprotiva govorenja; [60] d opečali se; [61] K radi, радн; [62] K izbesjedje, marg. razredje, distinxit, разан'ствова; [63] K satarisaše; [64] K izdjeļanjijem; [65] d i ovo se učinilo jest ńimi u rasap, K i učini se ńima u smeću, et factum est illis in scandalum, и бисть нмь вь саблазань; [66] K zaklaše; [67] K hudobama; [68] d otrova, K ockvrńena bi; [69] K opogańena bi; [70] d sabludiše, K bludovaše; [71] d pogana; [72] d ucvijeliše, K opečališe; [73] pis. griješkom mj. **smerili se jesu**, humiliati sunt, смѣрише се, d umiljali se jesu, K biše poniženi; [74] d čestokrat; [75] K marg. izbavio; [76] d umiljaše; [77] K nepravnostijeh; [78] K gleda kada bjehu pečaleni; [79] d ču; [80] d zakona, K uvjetovanstva; [81] sahrańene; [82] d hvalimo s accus.; [83] budi, budi.

Psalam 106.

Comfitemini domino q[uoniam] bon[us] : quoniam in s[a]echulum miserichordia eius.

(1) ISpouiedaite-se[1] gospodinu ſaxto dobar (ieſt) : u-uiech milosardie gniegouo (ieſt). (2) Da[2]-rechu (ſada) choi odchupglieni ieſu od-gospodina, choieh isbaui[3] is-ruche od nepriateglia : i-od ſtrana[4] od-ſemglie[4] schupi gnih : (3) Od ſuncega[5] iſtocha, i-ſapada : od-ſieuera[6], i-mora. (4) Sagioxe[7] u-puſtigniu[8] u-besuodni[9] : put od-grada od pribiuania[10] ne-nagioxe, (5) Gladuiuchi, i-xednechi[11] : duxa gnih u-gnih pomagncha[11]. (6) I-ſaupixe[12] gospodina chada tugouahu[12] : i-od potrieba gnih oſlobodi gnih. (7) I-priuede gnih na-put praui : da | pogiu u-grad od-pribiuania[10]. (8) Da[13]-ſe ispouiedu[13] gospodinu milosardi(e)a gniegoua : i-cudeſa[14] gniegoua ſinouom couiecansçiem. (9) Jere napitao[15]-ieſt duxu taxtu[15] : i-duxu lacnu[16] napita dobara[16]. (10) Siedechieh[17] u-tmi[17], i-sieni smartnoi : ochouane[18] u-prosiactuo[18], *[i gvozdju]*. (11) Jere rasardixe[19] gouorenia[19] *gospodina*[20] : i-ſuiet[21] uixgniega[21] rasdraxixe[22]. (12) I-smiereno[23] bij[23] u-trudieh sarçe gnih : (i-)rasnemogoxe[24] ſe, i-ne-bi tcho-bi pomogao. (13) I-saupixe[12] gospodinu chada tugouahu[12] : i-od-potrieba gnih oſlobodi[25] gnih. (14) [I][26] Isuede gnih is-tme[27], i-ſieni smartne : i-uxa[28] gnih rastarxe[28]. (15) Da[29]-se ispouiede[29] gospodinu miloſardia gniegoua : i-cudesa[30] gniegoua ſinouom[31] couiecansçiem[31]. (16) Jere scharxi uurata miedna : i-uerige[32] guosdene slomi. (17) Primi[33] gnih s-puta od-sloba[33] gnih : çiech nepraude[34] gnih smiereni[35] bixe. (18) Suacho[36] braxno pogardiela ieſt[36] duxa gnih : i-priblixixe-se deri do-uurata smartnieh. (19) I-saupixe[12] gospodinu chada tugouahu[12] : i-od potrieba gnih oslobodi gnih. (20) Posla riec ſuoiu, i-oſdraui gnih : i-ote gnih od pogibieli[37] (21) Da-ſse[29] ispouiede[29] gospodinu milosardia gniegoua : i-cudesa[30] gniegoua sinouom[31] couiecansçiem[31]. (22) [I] Da posuete[38] posuetilixte huaono[39] : i-da nauieſte[38] diella gniegoua v-radoſti. (23) Choi slaſe | na-more v-plauchah[40], cinechi diela[41] v-uodah mnoſieh. (24) *Oui*[42] uidiexe diella gospodinoua, i-cudeſsa[43] gniegoua v-dubini. (25) Rece, i-ſta duh buruni[44] : i-usuixeni iesu ualoui gniegoui. (26) Vslase deri do nebes, i-ſlase deri-do-propaſti : duxa gnih od[45]-*tolieh sala topgliaxese*[45]. (27) Smuchieni[46] ieſsu, i-pouodili-se ieſsu[46] chacho pianaç : i-ſua mudroſt gnih proxdarta bij. (28) I-ſaupixe[12] gospodina chada tugouahu[12], i-od po[t]rieba gnih oslobodi[47] gnih. (29) I-obrati[48] buru *[ńegovu]* u-tixinu[48] : i-umuchoxe[49] ualoui gniegoui. (30) I-obeselixe-se iere umuchoxe[49] : i-douede-ih u prixtanixte[50] hotienia gnih. (31) Da-ſe ispouiedu[29] gospodinu miloſardie gniegouo : i-cudesa[30] gni[e]goua ſinouom couiecansçiem. (32) I-da uſuise[51] gniega v-çarqui gliudçchoi[51] : i-na-priſtoliu[52] od-st[a]raça da-huale[52] gniega. (33) Poſtauio-ie rieche u-puſtigniu : [i] ishodixta[53] od-uoda u-xegiu. (34) Semgliu plodnu[54] u-ſlanoſt[55], çiech[56] slobe pribiuaiuchieh[57] nagnioi. (35) Poſtauio-ie puſtigniu u-*iegera*[58] uodena[58] : i-ſemgliu besuodnu[59] u-iſhodixta[53] uodena[60]. (36) I-poſtaui[61] *oudie*[61] lacne : i-ſtauixe[62] grad od-pribiuania[63]. (37) I-ſiaxe[64] gniue, i-ſadixe[64] uinograde : i-ucinixe plod-porodan[65]. (38) I-blagoſoui gnih, i-umnoxeni[66] bixe[66] velle[67] : i-schote gnih ne | ſmagncha[68]. (39) I-mali ucignieni[69] bixe[69] : i-tuxni[70] bixe od-neuoglia[71] slieh[72], i-boliesni[72]. (40) Prolixe[73] rogobora uarhu uuladauaç[73] : i-ſachi cini gnih po-rasputiu[74], a-ne po-putu. (41) I pomoxe ubogoga od-neceſe[75] : i-postaui chacho ouçe cegliadi. (42) Vidieti[76]-chie praui, i-ueseliti-se-chie : i-suacha sloba[77] satis[n]u(a)ti-chie[77] uſta suoia. (43) Tcho-ie mudar i-obſluxiti[78]-chie (ſua) ouai? i-raſumieti-chie miloſardia gospodinoua?

[1] d Hvalite s acc.; [2] Neka; [3] je odkupio; [4] d država, K iz rusaga, de regionibus, отъ странъ; [5] d sunčanoga, K sunca, solis, слнца; [6] K marg. severa; [7] K zajdoše, marg. zabludiše, cksl. заблоудише; [8] u pustińi; [9] d u mjestu bezvodnomu, K u nevodenu; [10] K pribivališta; [11] K žejući ... prinemože se; [12] K zavikaše ... budući pečaleni; [13] d Hvalite, K Neka spovidaju, confiteantur, да исповѣдеть; [14] K čudnovata; [15] nasitio ... praznu; [16] d gladnu nasiti dobri, K gladujuću nasitio je dobrijemi; [17] d sjedeće, K sjedeću u tminah; [18] svezane u d uboštvu, K siromaštvu; [19] K razgńijeviše besjedenja; [20] božja, Dei; [21] K odluku privisokoga; [22] d propustiše, K nehajaše, irritaverunt, раздражише; [23] d umilja se, K poniženo bi, смѣри се, humiliatum est; [24] obnemogoše; [25] K izbavje; [26] d nema red. 14; [27] K iza tmina; [28] okove ... raskinu; [29] d Neka hvale, K Spovijedala, isp. biļ. 13; [30] K zamjerna; [31] d u r. 8, i r. 21, 31 ovaj dat. plur. popravļa u nom. plur., ovdje bez promjene; [32] d štange, K romazine, marg. kračune; [33] K Uze ... nepravnosti; [34] d nepravednosti, K nepravada; [35] d umiljani, K poniženi; [36] d Svaku jestojsku mržaše, K Na sfaku piću pomrzila je; [37] d pogubja, K poginutja; [38] K prikazala ... navijestila; [39] od d hvale, K pohvale; [40] d plavčicah, K brodijeh; [41] djelovanje; [42] Oni, ispi, ти; [43] K zamirna; [44] od d vjetra, K grmļavine; [45] u zlijeh d pomańkavaše, K tugovaše, in malis tabescebat, зломь таѣше; [46] smutiše se i d navođahu se, K kretaše se; [47] izvede; [48] d naredi vjetar ńegov u vjetrić, K obrati daždevinu ńe u povjetarce; [49] K umuokoše; [50] d porat, K luku, пристанище; [51] K uzvisila ga u skupštini od puka; [52] K stola ... pohvalila; [53] d ishođenja, K kladence, исходища, exitus aquarum; [54] K ploditu; [55] K slanoću (marg. slatinu), слатиноу, in salsuginem; [56] K od; [57] d prikivalaca; [58] d jezera, K lokve od voda, in stagna aquarum, вь езѣра воднаѣ; [59] bez vode, sine aqua, безводноу; [60] od voda, aquarum, водна; [61] namjesti ondi, illic, тоу; [62] d narediše, K sagradiše, marg. sastaviše, constituerunt, саставише; [63] d pribivališta; [64] posijaše ... nasadiše, насѣяше ... насадише; [65] d od poroda, K

od rođenja, marg. žitelan, fructum nativitatis, плодь жителань; [66] uzmnožiše se; [67] d veoma; [68] K marg. ne smali, non minoravit, не оумали; [69] se učiniše, K marg. umališe se, оумалише се; [70] d mučeni, K pečaleni; [71] K pečali; [72] od zlijeh i od bolesti, K od zala i od boļezni; [73] K Prosuše pogrđenstvo vrh poglavica; [74] u besputju, in invio; [75] d potrjebe, de inopia, от' нищети; [76] K gledati; [77] K nepravnost zatjesnuti će (marg. zaimeti), iniquitas oppilabit, беззаконие заиметь; [78] K paziti.

Psalam 107.

Paratum cor meu(u)m deus, paratum cor meu(u)m: cantabo, et psal[l]am [in] gloria m[e]a.

(2) PRipraugliено[1] ſarçe moie boxe, pripraugliено ſarçe moie: pieti[2]-chiu, i-uſpieti-chiu u-psalam[2] u-slaui moi[oi]. (3) Vstani slauo moia, uſtani pſaltieru, i-çitaro: uſtati-chiu rano. (4) Ispouidieti-se-chiu[3] tebie u-puçieh gospodine: i-pieti-chiu tebie u-narodieh. (5) Jere uelicho *[jest]* uarhu nebes miloſardie tuoie: i-deri do-oblacha iſtina tuoia. (6) Vsuisi-se uarhu nebes boxe, i-uarhu sue semglie slaua tuoia: (7) da-ſse oslobode drasi tuoi. Spasi[4] (puch tuoi) desniçom tuoiom, i-uslixi mene: (8) bog gouorio ieſt u-ſuetom ſuoiem: Vsuisiti-se-chiu[5], i-rasdieliti-chiu *ſichiunu*[6], i-doliu[7] od pribiualixta rasmieriti-chiu. (9) Moi ieſt galad, i-moi ieſt manaſses: i-efraiʒ | primiglienie glaue moie. Juda chragl moi: (10) moab lonaç[8] od uſania moga. Na-idumeu postriti-chiu obugiu[9] moi[u]: menie tugine[10] priategli ucignieni ieſsu. (11) Tcho-chie doueſti mene u-grad oruxan[11]? (alli) tcho-chie doueſti mene deri do idumee? (12) Ne-chiex-li ti boxe, chi odagna nas, i-ne-isliesex[12]-boxe u-chriepoſtieh naxieh? (13) Dai-nam *pomog*[13] od neuoglie[14]. iere-ie taxte spasenie[15] couiecanscho. (14) V-bogu ciniti-chiemo chriepoſt: i-on-chie na-nixtor doueſti[16] nepriateglie naxe.

[1] K marg. gotovo, paratum, готово; [2] začinati ću i d pjeti ću, K spjevati ću; [3] d Hvaliću tebe; [4] sahrańena učini, спаси; [5] K uzradovati ću se; [6] Sikimu, [7] dolinu; [8] d lopiža; [9] obuću; [10] K tuđinci; [11] utvrđen; [12] nećeš li iziti; [13] pomoć; [14] K iz tugovanja; [15] sahrańenje; [16] K privesti.

Psalam 108.

Deus laudem meam ne tachueris: quia os pechatores, & os dolosi sup[er] me ap[er]tum es[t].

(2) BOxe hualuu moiu ne-umuci[1]: ime uſta grexnicha, i-uſta podhibnoga[2] uarhu mene otuorila-se ieſu. (3) Gouorili ieſsu ſuprotiua menie ieſsichom podhibniem[3], i-gouoreniem[4] od-nenauidoſti obuimixe[4] mene: i-*uruaxe*[5] me *tuge*[6]. (4) Sxto[7]-bi-me imali gliubiti, slo na-mene gouorahu[7]: ia-ſato mogliah[8]. (5) I-poſtauixe ſuprotiua menie sla ſa dobra: i-nenauidoſt miexte[9] gliubaui[10] moie. (6) Poſtaui[11] uarhu gniega griexnicha: i-diauao[12] da-ſtane[12] ob-deſnu gniega. (7) Chada-ga[13] ſudi[13], da[14]-bi isliesao[14] oſugien, i molitua

gniegoua da[15]-bude[15] | u-grieh. (8) Budite[16] dnij gniegoui mali: i-bischupſtuo[17] gniegouo da[18] bi uſeo[18] drugi. (9) Budite[16] ſinoui gniegoui ſirote: i-xena gniegoua udouiça. (10) Schitaiuchi da[19]-ſse primiextaiu[19] ſinoui gniegoui, i-da[20] prose[20]: i-da-bi progognieni billi is-pribiualixta ſuoga. (11) Da[21]-bi ispitao orſurar ſue obilie gniegouo[21]: i-da-bi rasgrabili tugini trugienie gniegouo. (12) Ne-budi[22]-mu pomochnicha[23]: i-ne-budi[22] tcho-bi pomilouao ſirote *gnih*[24]. (13) Budite[25] porogeniçi[25] gniegoui u-pogibio[26]: u-narod[27] parui da-bi-se smarſilo[27] ime gniegouo. (14) V-spomenutiu da-bi-se uratila sloba[28] od-otaça gniegouieh prid[29] gospodinom[29]: i-grieh matere gniegoue ne-smarſio-se. (15) Da-bi bili suprotiua gospodinu vasda, i-rasginula[30] od semglie spomena gnih: (16) çiech[31] toga iere[31]-ſe nie spomenuo uciniti miloſardie. (17) I-progonio ieſt couiecha uboga[32], i-prosiacha, i-smierna[33] ſarçem *naiahouati*[33]. (18) I-obgliubi prochleçtuo[34], i-dogie gniemu: i-nehtie blagosoua, i-udaleciti-se-chie[35] od gniega. I-obuce-se u-prochleçtuo[34] chacho u-ſuitu[36], i-uliese chachono uoda u-utrobu[37] gniegouu[37], i-chacho ulie u-choſti gniegoue. (19) Da-bude[38] gniemu chacho cioha[38], choiom-se ogargn|iuie[39]: i-chacho pas[40], choiem-ſe uasda opaſue. (20) *Ono*[41] diello od-onieh, choi slo[42]-na-me gouore[42] prid goſpodinom: i-choi gouore sla ſuprotiua duxi moioi. (21) A-ti gospodine, [gospodine], ucini sa-mnom çiech imena tuoga: ſaxto slatcho ieſt milosardie tuoi[e]. Oslobodi mene (22) ſaxto neceſan[43], i-ubog ia ieſam: i-ſarçe moie smuchieno ieſt v-menie. (23) Chacho ſien chada-se uchlagnie[44], odneſen bih: i-otreſen[45] ia-ſam chacho prusi. (24) Choliena moia obnemogoxe od-poſta: i put[46] moia promieni-se çiech ulia. (25) [I] Ja-ucignien[47] ieſam priroch[47] gnim: vidiexe[48] mene, i-pochimaxe[48] glauami ſuoiemi. (26) Pomosi mene gospodine boxe moi: spaſena[49]-me ucini çiech miloſardia tuoga. (27) Da[50]-ſnaiu iere-ie[50] rucha tuoia ouoi: i-ti gospodine ucinio-iu ieſi. (28) Chleti[51]-chie *oui*[51], a-ti-chiex blagoſsiugliati: choi-se duixu na-mene, da-ſse smute[52]: sluga ſato tuoi ueſeliti-se-chie. (29) Da-bi-se obuchli choi slo[53] na-me gouore, v-ſram[54]: i-ogarnuli[55]-se chacho xupetom[56] ſtidom[57] ſuoieʒ. (30) Iſpouiedati-se-chiu[58] gospodinu ueoma[59] uſtma moiema[59]: i-megiu[60] mnoſiemi[60] huAliti-chiu (!) gniega. (31) Chi[61]-ſta[61] ob-desnu ubogoga, da-spaſenu[62] ucini od progonechieh duxu moiu. *Amen.*

Suarha.

[1] d nemoj mučati, K ne uzmuči, не премлчи; [2] d od podhibnika, K łastiva, оуста ластива; [3] d vuhvenijem; [4] d besjedam, K besjedenjijemi, od nenavidjenja obkružili su; [5] d rvaše, K obrvali su; [6] d bez uzroka, K stuńe, gratis; [7] K Zato da bi me ļubili, tračahu na mene; [8] d + za grijehe ńih; [9] za; [10] K ļubļenje; [11] d Naredi; [12] K hudoba stala; [13] bude suđen; [14] K izišao; [15] K učinila se; [16] d da budu, K učinili se; [17] d biskupat; [18] uzeo; [19] d da se premjeste, K prineseni bili; [20] K prosjačili (marg. ushlapali), et mendicent, в'схлипають; [21] d kamatnik svekoliko bogatstvo, K Iziskovao kamatnik (marg. zajmodavac) sfu stoku ńegovu, Scrutetur foenerator omnem substantiam eius, да испитаеть заимодавць вса елико соуть его; [22] d Da

bi ne bio ńemu, K Ne bio; [23] K marg. zastupnika; [24] griješkom mj. **ńegove,** kako d i K, pupillis eius, сироти его; [25] d Da bi bilo porođenje ńegovo, K Bili rodjeni ńegovi, Fiant nati eius, боудите чеда его; [26] K na poginutje; [27] K u porodjenje jedno satrlo se, in generatione una deleatur; [28] K nepravednos; [29] prid licem gosp., in conspectu Domini, прѣдь гмь; [30] d da bi poginula, K satrla se iza; [31] d jere, K za ono ere; [32] d potrjebna, K siromaha; [33] i skrušena d srca umoriti, K srcem morjeti, et compunctum corde mortificare, и оумилена срцемь оумр'твити и; za gorńe **najahovati** isp. Akad. Rječ. s. v. **najahati i najahivati;** [34] K prokunenje; [35] d odmaknuti će se, оудали се; [36] K haļinu; [37] u unutarnja ńegova; [38] d Da bi bila..., K Bilo ńemu kakono odjeća; [39] K pokrijeva; [40] K pojas; [41] pis. griješkom mj. **ovo,** kako d i K, hoc, се; [42] d zloglase mene, K trače na mene; [43] potrjeban; [44] d pomańkava, K uklańajuća se; [45] K istresen; [46] K puot; [47] d... prijekor, K I ja sam se učinio pogrda; [48] K pogledaše... i kretaše; [49] Sahrańena; [50] d I znaće da je, K I neka znaju ere j'; [51] d Proklinaće ruku tvoju, K Kleti će **oni,** Maledicent **illi;** [52] d da bi se smeli, K zasramili se, confundantur, постидет' се; [53] K trače na mene; [54] d sramom, K zastidjenjem, pudore, вь срамь; [55] K pokrjeli se; [56] K dolamom; [57] d smećom, K zasramļenjem, стоудомь; [58] d Hvaliću; [59] K vele u ustijeh mojijeh; [60] po srijed(i) mnozijeh; [61] K Erbo je pristao; [62] d sahrańenu, K bi učinio sahrańenu.

Psalam 109.

Dicit dominus d[omi]no meo: sede a dextris meis.

(1) REce gospodin gospodinu momu siedi ob-desnu moiu: Dochle postauim nepriateglie tuoie, podnoxie od-noga tuoieh. (2) Prut[1] od chrieposti tuoie poslati-chie gospodin is-ſiona: gospodui posried nepriateglia tuoieh. (3) S-tobom(o) pocetach u-dan od chrieposti tuoie u-prosuietglienie[h][2] od-ſuetieh[3]: iſ-utrobe[4] paruo[4] daniçe porodih tebe. (4) Sachleo-se-ie gospodin, *i-ne-chie-ſse pochaiati:* tij ieſsi pop[5]-*[u vijek p]*o-ſachonu[6] melchisedechouu. (5) Gospodin ob desnu tuoiu, rasbio[7]-ieſt u-dan od-sarcbe ſuoie chraglieue. (6) Suditi-chie u-narode, napuniti-chie raspe: rastarti[8]-chie glaue na-ſemgli od mnosieh. (7) Is-potocha na-putu-ſe-ie napio[9]: ſato-chie uſuisiti[10] glauu. (Slaua oçu i-sinu i-duhu ſuetomu. Chacho bij u-pocetach i-ſada i-uasda i-u-uiecha uiecha. Amen.)

[1] Šibiku; [2] d svjetlostijeh, in splendoribus; [3] K sfetaca; [4] d prije, K iz utrobe od prije; [5] K posfećenik; [6] K redu; [7] K slomio; [8] d satrti, K pomečiti, conquassabit; [9] d napi se, K piti će, bibet, пьеть; [10] d uzvisi, exaltabit.

Psalam 110.

Confitebor tibi d[omi]ne in toto corde meo.

(1) ISpouidieti-se-chiu[1] tebie gospodine u-ſsuem[2] ſarçu momu[2]: u-uiech*[iu]*[3] od prauednieh, i-u-ſchupxtini[3]. (2) Velicha diela gospodinoua: *iſischania*[4] v-ſue uoglie[5] gniegoue. (3) I-ispouieſt[6] i-uelichoſt[7]

dielu[8] gniegouu[8]: i-prauda gniegoua pribiua[9] | u-uiech i-uieche. (4) Spomenu ucini od cudeſa[10] ſuoieh, milosardan[11] i-miloſtiu[11] gospodin: (5) ieſtos[12] *boiemchie-se* sebe[13]. Spomena-chie biti[14] u-uich[15] odsachona[16] ſuoga: (6) chriepoſt od *diella ſuoga*[17] nauieſtiti-chie puchu ſuomu: (7) Da da gnim diedinu od naroda: diella od rucha gniegouieh iſtina, i-ſud. (8) Vierne ſu(oi)e sapouiedi gniegouie: potuargene u-uiech vieche, vcigniene u-iſtinu[18] i-u-praudu[18]. (9) Odchupglienie posla gospodin puchu ſuomu: sapouidie[19] u-uiech sachon ſuoi[19]. Sueto, *[i]* ſtraxno[20] ime gniegouo: (10) pocetach[21] od mudroſti ſtrah gospodinou. Raſum[22] dobar[22] ſuiem cinechim gniega: huala gniegoua pribiua[9] v-uiech viecha.

[1] d Hvaliću tebe; [2] d sa svijem srcem mojijem, in toto corde meo, всемь срцемь моимь; [3] u svjetu... i skupu; [4] d iziskovana, K iziskana, exquisita, изискана; [5] hotjenja, voluntates, волахь; [6] d Hvala, Confessio; [7] veličanstvo; [8] djelo ńegovo, opus eius; [9] K stoji, marg. pribivaet; [10] K čudnovatijeh; [11] K milostivi i pomilujući; [12] jestojsku; [13] K ńega, se, его; [14] Spomeniva(ti)će se; [15] vijek; [16] K naredbenstva; [17] svojijeh, virtutem operum suorum, крѣпость дѣль своихь; [18] istini i u d pravednosti, K upravnosti; [19] K naredio je... uvjetovanstvo sfoje; [20] K strahovito; [21] K marg. počelo, начело; [22] K Razumak dobar, marg. blagi, разоумь благь.

Psalam 111.

Beatus vir, qui (qui) timet dominum: imantatis.*

(1) BLaxeni mux[1], choj-se boi boga[2]: v-ſapouiedieh gniegouieh hochie uele[3]. (2) Moguchie na-ſemgli biti chie sieme gniegouo: narod[4] prauednieh blagosouiti-ſe-chie[5]. (3) Slaua, i bogaçtuo u-chuchiu gniegouu: i-prauda gniegoua pribiua u-uiech uiecha. (4) Iſtechla[6] ieſt u-tamnoſti[7] suietloſt prauedniem (ſarça): miloſardan[8], i-miloſtiu, i-prauedan (gospodin)[8]. (5) Veſeo[9] couiech chi-se smiluie i-ſaimglie, narediti-chie gouorenia[10] ſuoia na | ſudu: (6) iere v-uiech ne-chie-se chrenuti[11]. (7) V-ſpomeni uiecnoi biti-chi[e] prauedan[12]: od cuuenia sla ne-chie-se boiati. Priprauno-ie ſarce gniegouo ufati u-gospodina, (8) potuargeno ieſt ſarçe gniegouo: ne-chie-se chrenuti dochle pogardi nepriateglie ſuoie. (9) Rasparxa[13], da ubosiem: prauda gniegoua pribiua[14] u-uieche i-uiecha, rog gniegou uſuisiti-se-chie u-ſlaui. (10) Griexnich uidieti-chie[15], i-sarciti[16]-se-chie, ſubi suoiemi sharxitatichie[17] i-ſnebiuati-se-chie[18]: xudienie[19] od-[g]riexnicha poginuti-chie.

[1] K čovjek, marg. muž; [2] gospodina; [3] K marg. zielo; [4] K porođenje; [5] K marg. blagosovit se; [6] K marg. usija, всиѣ; [7] d tamnostijeh, K tminah, in tenebris, ва тме; [8] K milostivi, pomilovanik, marg. »i chiedari«, i pravedni, млстивь и щедарь и правдань гь; [9] K Radostan, marg. blagi muž, благь моужь; [10] d besjede, K besjedenja; [11] K ganuti; [12] K pravednik; [13] d razdijeli, K raštrkao je; [14] K stoji; [15] K će gledati; [16] K srditi; [17] K će skrijepati; [18] sičati će, tabescet; [19] K žeļa.

* pis. griješkom mj. *in mandatis.*

Psalam 112.

Laudate pueri d[omi]n[u]m.

(1) HUallite dieça[1] gospodina: hualite ime gospodinouo. (2) Budi ime gospodinouo blagosouieno, od-ſada[2], i uasda deri u-uiech[2]. (3) Od ſuncega iſtocha deri[3] do ſapadi, huaglieno ime gospodinouo. (4) Vixgni[4] uarhu ſue narode gospodin, i-uarhu nebesa slaua gniegoua. (5) Tcho(-ie) chacho gospodin bog nax, chi na-uixgnia[5] pribiua, (6) ponixena rasgleda na-nebu i-na-ſemgli? (7) Vſduixuchi od-semglie neuoglnoga[6], i-is-chala[7] usduixuchi vbogoga: (8) Da-posadi[8] gniega s-poglauçi[9], s-poglauçi *popa*[10] ſuoga. (9) Chi-pribiuati cini neplodnu[11] u-chuchi, mater ſinoua ueſelechi-se [2].

[1] d djeti, K dječica, pueri, отроци; [2] d od ovogaj časa i deri do vijeka, K od ovoga hipa i tja u vijeke, ex hoc nunc, et usque in saeculum, от сел҄ѣ и до вѣка; [3] K tja; [4] Uzvišen, excelsus; [5] d višńijeh, K visocijeh; [6] potrjebnoga; [7] d gnusa, K gnoja; [8] K namjesti, посадить; [9] poglavicami; [10] pis. griješkom mj. **puka**, kako i d i K; [11] K neplodnicu; [12] d veselu, K veseleću, веселещоу се.

Psalam 113.

In exitu iſrael de [A]egipto, dom[in]us iachob de populo barbaro.

(1) U-Isliesenie[1] israela iſ-egipta, chuchia[2] iachoba od pucha barbara[3]: (2) Ucigniena ieſt iudea posuechenie gniegouo, iſrael (ij-)uulast[4] gniegoua. (3) More uidi[5], i-uſbiegnu[6]: iordan obratio-se ieſt uſopet[7]. (4) Gore uſigraxe chacho ouni: a-glauiçe[8] chacho iaganҫi ouçi. (5) Saxto ieſt tebi more ier pobiexe: a-ti iordane, iere obratio-se ieſsi uſopet[7]? (6) Gore uſigraxe chacho ovni, a(-ga) glauice[8] chacho iaganҫi ouçi. (7) Od obrasa gospodinoua chrenula-se ieſt semglia, od obrasa boga iachoboua. (8) Cchi obrachia[9] chami[10] u-iesera[10] uoda, a-ſtienu[11] u-iesera vodena[11]. (9) Ne nam gospodine, ne nam: nu imenu tuomu dai slauu. (10) Varhu millosardia tuoga, i-iſtine tuoie: da ne-rechu[12] narodi: gdi ieſt bog gnih? (11) Bog ſato nax na-nebu: ſua *chachogodier*[13]-ie hotio, ucinio ieſt. (12) Idoli[14] naroda[14] srebro, i-slato, diella rucha couiecieh. (13) Vſta imaiu, i-ne-chie gouoriti: oci imaiu, i-ne-chie uidieti. (14) Vxi[15] imaiu, i-ne-chie cuti: nosdre imaiu, i-ne-chie obogniati[16]. (15) Ruche imaiu, i-ne-chie sasegnuti[17]: noge imaiu, i-ne-chie hoditi: ne-chie upiti[18] u-garlu suomu. (16) *Prilichui*[19] ch-gnim da-budu choi cine gnih: i-ſui choi uſaiu[20] u-gnih. (17) Chuchia iſraela uſala-ie u-gospodina: pomochnich gnih i-xti|titegl[21] gnih ieſt. (18) Cuchia aranoua uſala-ie u-gospodina: *pomochi-chie*[22] gnih i-xtititegl[21] gnih ieſt. (19) Coi-ſse boie gospodina, uſali-su u-gospodina: *pomochi-chie*[22] gnih i-xtititeg[l][21] gnih ieſt. (20) Gospodin spomenan-ie bio[23] od nas: i blagosouio-ie nas: Blagosouio-ie chuchiu israella: blagosouio-ie chuchi[24] *aronoui*[24]. (21) Blagosouio-ie suiem[24] choi-se boie gospodina, maliemi[25] s-ueli-çiemi[25]. (22) Da priloxi gospodin uarhu uas: uarhu uas, i-uarhu ſinou *naxieh*[26]. (23) Blagosouieni ui od gospodina, chi ucini nebo, i-ſemgliu. (24) Nebo od neba gospodinu: ſemgliu ſato dao-ie ſinouom couieciem. (25) Ne-chie martui tebe gospodine hualiti: ni-ſui, coi slase u-pachao. (26) Nego mi choi xiuemo, blagosliu-gliamo gospodinu, i-ſada[27] i-uasda i deri do-uiech[27].

[1] K ishodu, in exitu, въ исходѣ; [2] d kuće, K od kuće, домоу; [3] K poganoga; [4] K vladanje, potestas, область; [5] K pogleda; [6] d uteče, K pobjegnu, побѣже; [7] nazada; [8] d gorice; [9] obrati; [10] K stijena u lokvu; [11] d i stijenu u fontane, K i greben u vrela od voda; [12] kadgodi; [13] kojagodijer, omnia quaecumque; [14] K slike narodske; [15] K uha; [16] K obvońati; [17] d pipati, K opipati; [18] d vapiti, K vikati; [19] pis. griješkom mj. **prilični**, kako d i K; [20] K uzdaju; [21] d obranitel, K zaštitnik; [22] pis. griješkom mj. **pomoćnik**, kako d i K; [23] uspomenuo se je; [24] accus.; [25] K malahne s najvećijemi; [26] pis. griješkom mj. **vašijeh**; [27] d od ovogaj časa i deri do vijeka, K od ovega hipa i tja u vijeke.

Psalam 114.

Dilexi, quoniam exauudiuit d[omi]n[u]s.

(1) GLiubih, iere-chie uſlixiti gospodin glas od molitue moie. (2) Jere-ie prichlonio vho ſuoie menie: i-u-dnieh moieh sasuati-chiu. (3) Obuiale[1]-ſu mene boliesni ſmartne[2]: i-tuge[3] pachgliene nagioxe mene. Neuogliu[4] i-boleſt[5] nagioh: (4) i-ime gospodinouo ſasuah. [O] Gospodine oslobodi duxu moiu: (5) milosardan gospodin, i praue|dan: i bog nax smilouati-se-chie[6]. (6) Cuuaiuchi malahte[7] gospodin: ponixio-se ieſam, i-oslobodi mene. (7) Obrati-se duxo moia u-pochoi *moi*[8]: iere-ie gospodin dobro ucinio tebi. (8) Jere-ie oteo duxu moiu od smarti: oci-moie od ſusa, noge moie od-popu-senia[9]. (9) Vgoditi-chiu gospodinu u-chraglieuinu[10] xiuieh.

[1] d Obujmile, K obkružile; [2] od smrti; [3] d strasi, K pogibija od pakla; [4] K tugovanje; [5] boljezan; [6] K pomiluje; [7] malahne; [8] pis. griješkom mj. **moj**; [9] popuznutja; [10] d državi, K rusagu.

Psalam 115.

Credidi, propter q[uo]d locutus sum.

(1) UJerouah *toga-çie[c]h*[1] gouorio iesam: ia-sato ponixio-se ieſam uele. (2) Ja rechoh v-*usuixeniu*[2] momu: ſuach(-ie) couiech laxac. (3) Scto-chiu dati[3] gospodinu, ſa-sſuacha, choia-ie dao menie? (4) Ciaxiu od-sſpaſenia uſeti-chiu: i-ime-chiu gospodinouo nasuati. (5) Sauiete moie gospodinu-chiu vuratiti prieda-suiem puchom gniegouiem: (6) poctena[4] prid obraſom[5] gospodinouiem smart ſuetieh[6] *gniegouem*[7]: (7) O gospodine iere ia sluga tuoi: ia sluga tuoi, i-sin rabe tuoie. Rastargao-si use[8] moie: (8) tebie-chiu poſuetiti posuetilixte huale, i-ime-chiu gospodinouo nasvati. (9) Sauiete moie gospodinu-chiu vuratiti pried obraſom[9] ſuega pucha gniegoua: (10) i-u-duorieh chuchie gospodinoue, poſriedi tebe ierusalema.

[1] griješk. pisano upravo rogaçieh, d togaj radi, K radi šta; [2] zašastju, in excessu, ва оужасѣ; [3] vratiti; [4] vrijedna; [5] licem, in conspectu Domini, прѣдь гмь; [6] K sfetaca; [7] pis. griješkom mj. ńegovijeh; [8] d zavezaje; [9] licem, in conspectu omnis populi eius, прѣда всѣми людми его.

Psalam 116.

Laudate d[omi]n[u]m omnes gentes.

(1) HUalite gospodina ſui narodi: hualite gniega sui puçi: Saxto potuargieno ieſt uarhu nas miloſardie gniegouo: i-iſtina gniegoua pribiua[1] v-uiech.

[1] K stoji.

Psalam 117.

Confitemini d[omi]no, q[uonia]m bonus.

(1) ISpouiegte-se[1] gospodinu iere dobar: iere v-uiech miloſardie gniegouo. (2) Da[2]-rece ſada israel iere(-ie) dobar: iere(-ie) v-uieche miloſardie gniegouo. (3) Da[2]-rece ſada chuchia aronoua: iere (dobar iere) v-uiech milosardie gniegouo. (4) Da[2]-rechu ſada choi-se boie *boga*[3]: iere(-ie dobar iere) u-uiech milosardie gniegouo. (5) Is-neuoglie[4] ſasuah gospodina: i-uſlixi mene u-prostoru gospodin. (6) Gospodin meni pomochnich: ne-chiu-se boiati xto-chie uciniti meni couiech. (7) Gospodin meni pomochnich: a-ia-chiu pogarditi[5] nepriateglie moie. (8) Dobro[6] ieſt ufat[i][7] u-gospodina, nego ufati[7] u-couiecha: (9) Dobro ieſt ufati u-gospodina, nego ufati u-poglauiçe. (10) Sui narodi obidoxe[8] mene: a-u-ime gospodinouo ier protivio[9]-se ieſam gnim. (11) Obhodechi obuiaxe[10] mene: a-u-ime gospodinouo iere protiuio[9]-ſe ieſsam gnim. (12) Obuiaxe[10] mene chacho pcele, i-uxegoxe-se · chacho ogagn u-targniu[11]: a-u-ime gospodinouo iere protiuio[9]-se ieſam gnim. | (13) Potischnut nauuratio-se[12] ieſsam da-padu: a gospodin primi mene. (14) Jachoſt moia, [i] huala moia gospodin: i-ucignien ieſt meni na spasenie. (15) Glas od ueselia[13], i-od spasenia u-pribiualixta *[od pravednijeh]*. (16) Desna[14] gospodinoua ucini chriepoſt: desna[14] gospodinoua uſuisi mene, desna[14] gospodinoua ucini chriepoſt. (17) Ne-chiu umrieti, ma-chiu xiuieti: i nauieſtiti-chiu[15] diela gospodinoua. (18) Charauxi[16] charao[16]-ie mene gospodin: a-smarti(-me) nie dao mene. (19) Otuorite meni urata praude, *uliesi(!)*[17] u-gnie ispouidieti-se-chiu[18] gospodinu: (20) ouai urata gospodinoua, prauedni uliese[19] u-gnie. (21) Ispouidieti-se-chiu[18] tebie iere-si uſlixio mene: i-ucigniem(!)[20] ieſsi meni na-spaſenie. (22) Cami, chi oduargoxe sidauçi[21]: on ucigniem[20] ieſt na-glauu[22] od-chantuna[22]. (23) Od gospodina ucignieno ieſt *ono*[23]|:-*i* ieſt cudno[24] *[u]* ociu naxieh. (24) *Ouui*[25] ieſt dan, chi ucini (onoi) gospodin:. ueselimo-se, i-raduimo se u-gn[26]. (25) O-gospodine spasena[27] mene ucini, o-gospodine dobra *napriedouati*[28]: (26) blagosouien chi dogie[29] u-ime gospodinouo. Blagosouismo uam[30] od cuchie gospodinoue: (27) bog gospodin,

i prosuietlio-ie[31] *uam*[32]. Naredite dan blag[33] u-ceſtini[34], deri[35] docela[35] otara. (28) Bog moi | ieſi ti, [i] ispouidieti-se-chiu[18] *[tebi]*: bog moi ieſsi ti, i-uſuisiti-chiu tebe. Ispouidieti-chiu[18] tebi ieri-si uſlixio mene: i-ucinio-se ieſsi meni na-spasenie. (29) Ispouiegte-se[36] gospodinu iere dobar: iere v-uiech miloſardie gniegouo.

[1] d Hvalite; [2] K Neka; [3] gospodina; [4] K tugovanja; [5] K se ohajati; [6] d Boļe; [7] se uzdati; [8] d obujmiše, K su obkružili; [9] osvetio se jesam; [10] d obujmiše, K obkružiše; [11] K dračju; [12] d prevratio se jesam, K sam izvraćen; [13] K radovanja; [14] desnica; [15] d spovijedaću, K pripovijedati ću; [16] Pedjepšujući pedjepsao; [17] d uljegši, K uljehši; [18] d hvaliću; [19] d uljesti će, K će ulaziti; [20] učinio se; [21] d zidaoci, K zidateļi; [22] K u glavu od nugla; [23] pis. griješkom mj. **ovo**, kako d i K; [24] d čudnovato, K zamjerno; [25] d ovo, K ovi, haec est dies; [26] u ńemu, in ea, ва нь; [27] sahrańena; [28] griješkom mj. napreduj, kako d i K, išp. o Domine bene prosperare, о гн благо поспѣши; [29] d dohodi; [30] vas, benediximus vobis; [31] d prosvijetli, K prosja; [32] pis. griješkom mj. **nam**, illuxit nobis, d i K nas; [33] svečani; [34] d u čestinah, K gustijeh, in condensis; [35] K tja do nugla od; [36] d Hvalite, K spovijedajte.

Psalam 118.

Beati inmachulati in uia: qui ambula[n]t.

(1) BLaxeni neochagliani[1] na putu: choi hode u-ſachonu gospodinouu. (2) Blaxeni, choi ixtu[2] suiedocanſtua gniegoua: u-ſuem ſarçu isischuiu[3] gniega. (3) Ne ſato choi digliu[4] slobu, u-putieh gniegouie[h] hodili-su. (4) Ti-si sapouidio[5] sapouiedi tuoie cuuati[6] (i) mnogo[6]. (5) Da-bi[7]-se isprauili[7] puti moi, na-sbgliudenie[8] pravednoſti tuoie. (6) Tada ne-chiu-se posramiti[9], chada pogledam[10] u-ſue ſapouiedi tuoie. (7) Ispouidiet-ſe-chiu[11] tebie u-isprauglienie[12] ſarça: u-ono[13] xto[13]-ſam naucio ſude tuoie praude. (8) Prauednoſti tuoie sbgliuſti[14]-chiu: nemoi mene oſtauit deri[15] do-chonça[15]. (9) V-cem uſuiesti mlaçe[16] put ſuoi? u-cuuaniu[17] recenia *tuoga*[17]. (10) V-ſuem ſarçu momu iſischouah tebe: ne-odxeni[18] mene od-sapouiedi tuoieh. (11) V-ſarçu momu ſachrih gouorenia[19] *moia*[20]: da ne-prigriexim[21] tebi. (12) Blaxeni[22] ieſsi gospodine: nauci mene prauednoſti tuoie. (13) Vsnami moiemi, nauieſtih[23] ſue ſude | uſta tuoieh. (14) V-put ſuiedocanſtua tuoieh naſladio-se ieſsam, chacho u ſua[24] bogaçtua[24]. (15) V-sapouiedieh tuoieh naſtoiati[25]-chiu: i-rasmixgliati[26]-chiu pute tuoie. (16) V-prauednoſtieh tuoieh misliti[27]-chiu: ne-chiu sabiti[28] recenia[29] tuoia.

Retribue seruo tuo.

(17) DAai[30] slusi tuomu, oxiui mene: i-cuuati[31]-chiu recenia[29] tuoia. (18) Odchri oci moie: i-*ſasmixgliati*[32]-chiu cudeſa[33] od ſachona tuoga. (19) Prixalac ia ieſam na-ſemgli: nemo[i][34] sachriti[34] od mene ſapouiedi tuoie. (20) Sceliela[35] ie duxa moia xudieti[35] prauednoſti tuoieh, u-ſuacho brieme. (21) Pocharao[36]-si ohole: prochleti choi-se vchlagniaiu od-sapouiedi tuoie. (22) Odusmi[37] od-mene

prieroch[38], i-pogargienie[38]: iere fuiedocanftua tuoia ififchouao-fam. (23) I[39]-sidoxe poglauiçe, i-suprotiua meni gouorahu: sluga satoi tuoi naftoiaxe[40] u-prauednoftieh *choieh*[41]. (24) Jere i-fuiedocanftua tuoia mixglienie moie ieft: i-fuiet moi prauednofti tuoie. (25) Priliepila-se-ie podu[42] duxa moia: *ocini*[43] mene po-rieci tuoioi. (26) Pute moie nauieftio-fam[44], i-uflixao-si mene: nauci mene prauednofti tuoie. (27) Put prauednofti tuoie nauci[45] mene: i-naftoiati-chiu[25] u-cudefieh[46] tuoieh. (28) Sa|driemala-ie duxa moia do tuge[47]: potuardi mene u-rieceh tuoieh. (29) Put slobe *oduenu*[48] od-mene: i-od fachona tuoga smilui-se menie. (30) *Put* iftine obrao-fam: fude tuoie niefam fabio[49]. (31) Priliepio-fe-fam[50] *f-uelicanftuom*[51] tuoiem gospodine: nemoi mene osramit[52]. (32) Put[53] fapouiedi tuoieh techao-fam, chada raxiri farçe moie.

Lege[m] pone michi d[omi]ne uiam iustifichaçionum.

(33) SApouied[54] poftaui meni gospodine put prauednofti tuoieh: [*i*] ififchouati[55]-chiu gniega uasda. (34) Dai-menie rafum[56], i-ifchati[57]-chiu fachon tuoi: i-cuuati[58]-chiu gnega u-fuem farçu momu. (35) Priuedi[59] mene na-put[60] od-fapouiedi tuoieh: iere-fam gniega hotio. (36) Prichloni[61] farçe moie na-fuiedocanftua tuoia: a-ne u-schupoft[62]. (37) Oduurati[63] oci moie da-ne-uide[64] taxtad[65]: na-put *fuoi*[66] oxiui mene. (38) Naredi[67] flusi tuomu gouorenie[19] tuoie, u-strahu tuomu. (39) Odriexi[68] prieroch[38] moi, chi *cinio*[69] iefam: iere fudi tuoi blasi[70]. (40) Ouo poxelih[71] fapouiedi tuoie: u-praudi[72] tuoioi oxiui mene. (41) I-da doge[73] uarhu mene milofardie tuoie gospodine: spafenie *[tvoje]* po-gouoreniu[19] tuomu. (42) I-odgouoriti-chiu prierocnichom[74] meni riec: iere-sam vfao v-recenia[29] tuoia. (43) I-ne-odusmi[75] od-ufta moieh riec[76] iftine od-chonça[15]: iere u-fude tuoie naufao[77]-fe fam. (44) I-cuuati[78]-chiu fachon tuoi uasda: u-uiech i-uieche uiecha. (45) I-hogiah u-proftoru: iere fapouiedi tuoie ififchao-fam[79]. (46) I-gouora[h] u-fuiedocanftuieh tuoieh prid obrasom chraglieua: i-neposramgliah[80]-se. (47) I-rasmixgliah u-fapouiedeh tuoieh, che-fam gliubio[81]. (48) I-usduigoh ruche moie na-fapouiedi tuoie, choie-sam gliubio[81]: i-*naftoiati-chiu*[82] u-prauednofti tuoie.

Memor esto uerbi tui seruo tuo.

(49) SPomenan[83] budi[83] rieci tuoie slusi tuomu, u-choioi meni ufanie iefsi dao. (50) Ouoi mene utiexilo ieft u-ponixeniu[84] momu: iere gouorenie[19] tuoie oxiuielo-ie mene. (51) Oholi slobno[85] cigniahu deri[15] do-chonça[15]: od sachona sato tuoga ne-uchloni[h]-se. (52) Spomenan-sam[86] bio fuda tuoieh od uiecha gospodine: i-utiexen[87] iefsam. (53) Pomagnchanie[88] darxalo-ie mene, fa[89]-griexniche sapuxtuiuchi[90] sachon tuoi. (54) Piesniue[91] menie biehu prauednofti tuoie, u-miefto putouania[92] moga. (55) Spomenan bih[86] u-nochi imena tuoga gospodine: i-cuuah[93] sachon tuoi. (56) Oua ucigniena ieft menie: iere prauednofti tuoie isischouao-fam. (57) Dio moi gospodine, rechoh cuuati[78] fachon tuoi. (58) Molio iefam obras tuoi u-

fuem farçu momu: smilui-se meni (ufanie-si dao. Ouoi mene utiexilo ieft u-ponixeniu momu iere) gouorenie[94] tuoie[94] (oxiuielo-ie mene). (59) Mislio-fam pute moie: i-obratih noge moie na[95]-fuiedocanftuo tuoie[95]. (60) Pripraunglien iefam, i-niefam fmuchien: da-cuuam[96] fapouiedi tuoie. (61) Vxa[97] griexnicha obixli[97] iefsu mene: a-fachon tuoi niefam fabio[49]. (62) O-ponochia uftaiah-se na[98]-ispouidienie[98] tebie, uarhu fuda prauednofti tuoie. (63) Dionich[99] ia ieffam fuieh boiechieh-se tebe: *i-sbgliudenia*[100] fapouiedi tuoieh. (64) Milofardia tuoga gospodine puna ieft femglia: prauednofti tuoie nauci-me.

Bonitatem fecisti cu[m] seruo tuo d[omi]ne.

(65) DObrotu-si ucinio slugã[m][101] tuoiem gospodine, po-rieci tuoioi. (66) Dobrotu, i-nauch(om)[102], i-*suanie*[103] nauci-mene: iere *u*[104]*-fapouiedi tuoioi fuietouao-si*[104]. (67) Paruo[105] nego-se ponis[ih] ia fagriexih: toga çiech[106] gouorenie[19] tuoie sbgliudoh[107]. (68) Dobar iesi tij: i-u-dobroti tuoioi nauci mene prau[e]dnofti tuoie. (69) Vmnoxilafe ieft uarhu mene sloba oholieh: ia-fato | u-fuem farçu momu ischati-chiu[108] sapouiedi tuoie. (70) Vsirilo-se ieft chacho mliecho farçe gnih: ia ifto fachon tuoi *(ia)smixgliao*[109] iefam. (71) Dobro meni iere ponisio-si mene: da[110]-ucim prauednofti tuoie. (72) Dobro meni sachon ufta tuoieh, uarhu tisuchia slata, i-frebra. (73) Ruche-fu tuoie vcinille[111] mene, i-ftuorille[111] mene: dai meni rasum[56], *da ucim*[112] fapouiedi tuoie. (74) Choi-se boie tebe uidieti[113]-chie mene. i-uefeliti-se-chie: iere u-rieci tuoie-fam ufao[77]. (75) Posnah gospodine iere prauda fudi tuoi: i-u-iftini tuoioi ponisi mene. (76) Budi milosardie tuoie da-utiexi mene, po-gouoreniu[19] tuomu slusi tuomu. (77) Da-dogiu[114] meni pomilouania tuoia, i-xiuieti-chiu: iere fachon tuoi rasmixglianie[115] moie ieft. (78) Da-se-posrame[116] oholi, ijere neprauedno slobu[117]-su cinili meni: ia fato *naftoiah*[118] u-fapouiedeh tuoieh. (79) Da-se obrate[119] meni boiechi-se tebe: i-choi-su posnali[120] suiedocanftua tuoia. (80) Da bude[121] farçe moie neochagliano[122] u-prauednoftieh tuoieh, da-fe ne-posramim[123].

Defecit in salutare tuum anima mea.

(81) POmagnchala[124]-ie u-spafenie[125] tuoie duxa moia: i-u-riec tuoiu ufa|o-fam[77]. (82) *Pomaglchale*[126]-su oci moie u-gouoreniu[19] tuomu, gouorechi: chada-chiex utiexiti[127] mene? (83) Jere ucignien iefsam chacho mieh na-flani: prauednofti tuoie niefsam sabio[49]. (84) Cholicho-ie dni sluge tuoga: chada-chiex uciniti od progonaç[128] mene sud? (85) Gouorili-su[129] meni slobni[130] pripouiefti: ma-ne chacho sachon tuoi. (86) Sue sapouiedi tuoie iftina: slobni[131] progonili iefsu mene, pomosi mene. (87) Malo-magnie schoncali-su mene na-femgli: ia fato niefsam oftauio sapouiedi tuoie. (88) Po-milosardiu tuomu oxiui mene: i-cuuati[78]-chiu fuiedocanftua ufta tuoieh. (89) V-uich gospodine, riec tuoia pribiua[132] na-nebu. (90) V-narod do-naroda iftina tuoia: osnouao[133]-fi semgliu, i-pribiua[132]. (91) Naregeniem[134] tuoiem *nasliedujiu*[135] *dni*[135]: iere fuacha sluxe tebi. (92) Nego[136]

iere[136] ſachon tuoi rasmixglianie[115] moie ieſt: tadai mallo[137] achone[137]-bih poginu[o] u-ponixeniu[84] momu. (93) V-uiech ne-chiu sabiti[28] prauednoſti tuoie: iere u-gnih oxiuio-si mene: (94) Tuoi ieſam ia, spasena[138] mene ucini: iere prauednoſti tuoie isischouao[139]-ſam. (95) Mene-ſsu cechali[140] griexniçi da isgube[141] mene: suiedocanſtua tuoia raſumio-ſam. (96) Suachoga schoncania uidieh | suarhu: prostrana sapouied tuoia uelle.

Quomodo dilexi legem tuam domine?

(97) Cchacho[142] gliubih[142] sachon tuoi gospodine? uasdan rasmixglanie[115] moie ieſt. (98) Varhu nepriateglia moieh mudra[143] mene ucini sapouiediu tuoiom: iere v-uiech menie ieſt. (99) Varhu suieh ucechieh mene raſumieh: iere suiedocanſtua tuoia rasmixglianie[115] *moia*(!)[144] ieſt. (100) Varhu ſtarieh[145] raſumieh: iere sapouiedi tuoie ischah[146]. (101) Od suachoga puta ſloga uchlonih[147] noge moie: dacuuam[96] rieci tuoie. (102) O[*d*]-ſuda tuoieh ne-odchlonih[148]-se: iere tij ſachon poſtaui mene. (103) Cholicho-su slatcha xualom[149] moiem gouorenia[19] tuoia, uarhu meda vſtom moiem! (104) Od-ſapouiedi tuoieh raſumieh: toga-çiech nenauidieh[150] suachi put od slobe. (105) Suiechia[151] nogam moiem riec tuoia, i-suietloſt putom moiem. (106) Sachleh-se, i-odlucih sbgliudati[68] sude praude tuoie. (107) Ponixen ieſsam deri[152] do suarhe[152] gospodine: oxiui mene po-rieci tuoioi. (108) Hotienia uſta tuoieh ugodna ucini gospodine: i-ſude tuoie nauci mene. (109) Duxa moia u-ruchah moieh uaſda: i-ſachon tuoi nieſam sabio[49]. (110) Postauili | ſu[153] grexnici ocçe[154] menie: i-od ſapouiedi tuoie ne ſagioh. (111) Diedinom prichupih[155] ſuiedocanſtua tuoia v-uiech: iere ueſelie[156] sarça moga ieſſu. (112) Prichlonih[157] sarçe moie na-cignienie[158] prauednoſtieh tuoieh [*u*] uiech, ciech dania[159].

Iniquos odio habui.

(113) SLobne[160] u-nenauidoſt imah[160]: i-ſachon tuoi gliubih[161]. (114) Pomochnich, i-primitegl moi ieſsi ti: i-u-riec tuoiu ufao[77]-sam. (115) Odchlonite-ſe[162] od mene slobni[163]: i-ischati-chiu[57] sapouiedi boga moga. (116) Primi mene po-gouoreniu[19] tuomu, i-xiuieti-chiu: i-neposrami[164] mene od cechania moga. (117) Pomosi mene, i-ſpaſen-chiu biti: i-razmixgliati[165]-chiu u-prauednoſtieh tuoieh uasda. (118) Pogardio[166]-si sue odſtupniche od ſudaa tuoieh: iere neprauedna ieſt miſaao gnih. (119) Priſtupniche[167] sçienih ſue grexniche ſemglie: ſato gliubih suiedocanſtua tuoia. (120) Sbij[168] ſtrahom tuoiem meſa moia: od-ſuda sato tuoieh boiah-se. (121) Vcinih ſud i-praudu: nedai mene pſuiuchiem[169] mene. (122) Primi ſlugu tuoga u-dobro: da[170] ne-pſuiu[170] mene oholi. (123) Oci moie pomagnchaxe[171] u-ſpaseniu[125] tuomu: i-u-gouoreniu[19] praude tuoie. (124) Vcini ſlugom t|uoiem po-milosardiu tuomu: i-prauednoſti tuoie nauci mene. (125) Sluga tuoi ieſsam ia: dai meni raſsum[56], da-snam ſuiedocanſtua tuoia. (126) Brieme od cignienia gospodine: raſorixe[172] ſachon tuoi. (127)

Sato gliubih sapouiedi tuoie, uarhu slata i-topacion[173]. (128) Toga çiech na-sue sapouiedi tuoie ispraugliah-se: ſuachi put slobni[174] unenauidost imah[174].

Mirabilia testimonia tua.

(129) CUdna ſuiedocanſtua tuoia: sato ischala[175] ieſt gnih duxa moia. (130) Sasnanie[176] recenia[29] tuoieh prosuietgl[u]ie: i-rasum malçniem[177] daie. (131) Vſta moia otuorih, i poimih[178] duuh: iere ſapouiedi tuoie xugiah[179]. (132) Pogledai na-me, i-smilui-se menie, po ſudu gliubechieh ime tuoie. (133) Stope[180] moie isprau po-gouoreniu[19] tuomu: *da*[181]-ne-pridobiua mene[181] ſuacha neprauda. (134) Oslobodi[182] mene od *psobschij(!)*[182] couiecie: da sbgliudam[183] sapouiedi tuoie. (135) Obras tuoi prosuietli uarhu sluge tuoga: i-nauci mene prauednoſti tuoie. (136) I[s]hodixta[184] uoda iſuedoxe oci *[moje]*: iere nieſu sbgliule[185] sachon tuoi. (137) Prauedan ieſsi gospodine: i-prauu ſud tuoi. (138) Sapouidie praudu suiedocanſtua *tuoga*[186] : [*i*] istinu tuoiu mnogo[187]. (139) Topiti[188] mene ucinij gliubau[189] moia: | yere ſabili[190] ieſsu rieci tuoie nepriategli moi. (140) Ognieno[191] gouorenie tuoie *[veoma]*: i-sluga tuoi gli[u]bio-ie gniega. (141) Mladich[192] ieſſam ia, i-pogargen[193] : prauednoſti tuoie nieſam ſabio[49]. (142) Prauda[194] tuoia, prauda u-uiech: i-ſachon tuoi iſtina. (143) Tuga[194], i-neuoglia[195] nagioxe[196] mene: ſapouiedi tuoie rasmixglienie moie ieſt. (144) Prauda[197] ſuiedocanſtua *tuoga*[186] v-uiech: rasum[56] da[198] meni, i-xiuieti-chiu.

Chlamaui in-toto chorde [meo], exaudi me d[omi]ne.

(145) UPih[199] u-ſuem ſarçu *[moiem]* uſlixi mene gospodine: prauednoſti tuoie ischati[57]-chiu. (146) Vpih[199] ch-tebie, spaſena[200] mene ucini: da-cuuaam[96] ſapouiedi tuoie. (147) Prietechoh[201] prie bremena[201], i-upih[199] : i-u-rieci tuoie uſah[77]. (148) Prietechoxe[202] oci moie c-tebi rano: da-rasmixgliam[203] gouorenia[203] tuoia. (149) Glas moi cui[204] po-milosardiu tuomu gospodine: i-po-ſudu tuomu oxiui mene. (150) Priblixali-se progonechi[205] mene [k] slobi[205] : od-ſachona ſato tuoga dalecho ucignieni[206] ieſsu. (151) Blisu iesi ti gospodine: i-ſui puti tuoi iſtina. (152) V-pocetach posnah od-suiedocanſtua tuoieh: iere v-uiech osnouao-si-gnih. (153) Vig[207] ponixenie moie, i-odusmi[208] mene: iere ſachon tuoi nieſam ſabio[49]. (154) Sudi ſud moi, i-odnemi[209] mene: çiech gouorenia tuoga ooxiui mene. (155) Dalecho od-grexnicha spasenie: iere prauednoſti tuoie nieſsu isischouali. (156) Milosardia tuoia uelicha gospodine: po-ſudu tuomu oxiui mene. (157) Mnosi choi progone mene, i-neuoglie[210] mene: od suiedocanſtua tuoieh ne-uchlonih[211]-se. (158) Vidieh[212] pristupniche[212], i-topgliah-se[213] : iere gouorenia tuoia ne-cuuaxe (159) *Vig*[214] *iere* sapouiedi tuoie gliubih gospodine: u-miloſardiu tuomu oxiui mene. (160) Pocetach[215] rieci tuoieh, iſtina: v-uiech ſui sudi praude tuoie.

Principes persechuti sunt me gratis.

(161) POglauiçe progonili ieſsu mene *tugie*[216]: od rieci tuoieh
boialo-se-ie sarçe moie. (162) Veseliti-se-chiu ia uarhu gouorenia
tuoieh: chacho chi[217] uechie nagie[217] plien[218] uelich[218]. (163) Sslobu
u-nenauidoſt[160] imah[160], i-pogargien[219] ieſam: sacon ſato tuoi gliubih.
(164) Sedamchrat na-dan hualu gouorih tebie, uarhu ſuda praude
tuoie. (165) Mir uelich gliubechim[220] sachon tuoi: i-nie gnih
napaſt[221]. (166) Cechah spasenie tuoie gospodine: i-sapouiedi tuoie
gliubih. (167) Cuuala-ie duxa moia suiedocanſtua tuoia: i *gliub[i]glia-*
ie gnih uelle[222]. (168) Shranih | ſapouiedi tuoie, i-ſuiedocanſtua tuoia:
iere ſui puti tuoi prid obrasom[223] tuoiem. (169) Da priblixa-xe
molitua[224] moia prid obrasom tuoiem gospodine: po-gouoreniu tuomu
dai-meni rasum[56]. (170) Da uliese pitanie[225] moie prid obrasom
tuoiem: po-gouoreniu tuomu odusmi[208] mene. (171) *Vsrichati-chie*[226]
uſne moie pietie[226], chada naucix[227] mene prauednoſti tuoie. (172)
Nauieſtichie[228] ieſich moi gouorenie tuoie: iere ſue ſapouiedi tuoie
prauda. (173) Budi rucha tuoia da spase[229] mene: saxto ſapouiedi
tuoie obrah. (174) Poxelieh[230] spasenie tuoie gospodine: i-sachon
tuoi rasmixglienie moie ieſt. (175) Da-xiue[231] duxa moia, i-hualiti-
chie tebe: i-ſudi tuoi pomochi-chie mene. (176) Sagioh, chacho
ouça, cha poginu[232]: ixti slugu tuoga (gospodine), iere sapouiedi
tuoie nieſsam sabio[233].

[1] d neockvrńeni; [2] d iskušaju, K iziskuju; [3] K ištu; [4] djeluju; [5] K naredio [6] K da se obslužuju vele; [7] K se uprave; [8] za d obslužiti, K obsluževati; [9] d smesti; [10] d budem pogledati, K se budem izgledati u (s loc. plur.); [11] d Hvaliću; [12] d loc. sing., K u upravnosti od; [13] d radi toga jere; [14] d sačuvati, K paziti; [15] d svasma, K sasma; [16] d mladac, K mlajhni; [17] d obslužujući besjede tvoje, K u pazenju od govorenja tvojijeh, in custodiendo sermones tuos; gorńe **tvoga** čit. **tvoja**; [18] d odagni, K proždeni, marg. odtisni, отрини; [19] K besjedenja; [20] pis. griješkom mj. **tvoja**, kako d i K; [21] sagriješim; [22] blagosovļen; [23] K izgovorih; [24] d, K, lat., cksl. loc. plur.; [25] K zabavļati ću se; [26] d misliti; [27] d razmišļati; [28] d zaboraviti; [29] d besjede, K govorenja; [30] K vrati; [31] K obsluževati; [32] pis. griješkom mj. **razmišļati**, kako d i K; [33] K čudnovata; [34] K ne sakrij; [35] K Požudila... željti; [36] K porazio; [37] odnesi; [38] d prijekor i pogrdu, K pogrdu i pohuļenstvo; [39] d zašto, K jerbo, etenim, нко; [40] K zabavļaše se; [41] pis. griješkom mj. **tvojijeh**, kako d i K; [42] d tijelu (!), K tlehu, pavimento; [43] pis. griješkom mj. oživi (**oxiui**), kako d i K, vivifica; [44] K opovijedio, enunciavi; [45] K uvječbaj; [46] K čudnovatijeh; [47] d jada, K žalosti; [48] d odmakni, K ukloni; [49] d zaboravio; [50] d prionuo sam; [51] pis. griješkom mj. **svjedočanstvom**, kako d i K, testimoniis tuis; [52] d smesti, K zasramiti, confundere, не посрами; [53] K Potem (!); [54] zakon, legem, законь; [55] K iskati; [56] K razumak; [57] d iskusiti, K iziskovati; [58] d obslužiti, K obsluževati; [59] d Dovedi, K Odvedi; [60] K klanac; [61] d pregni; [62] lakomos; [63] d Ukloni; [64] K pogledaju; [65] taštine; [66] pis. griješkom mj. **tvoj**; [67] K Postavi, постави; [68] d obreži, K odnesi; [69] (po)sumńio; [70] d slatki, K ugodni, jucunda, блга; [71] K požudih; [72] d pravednosti, K upravnosti;

[73] K došlo; [74] d prjekornikom, K bezočećima; [75] odnesi; [76] + od; [77] d veoma sam ufao, K sfrhufao, supersperavi; [78] K obslužiti; [79] iziskovah; [80] d smetah, K zasramļah, confundebar, постидѣхь се; [81] d obļubio, K obļubih; [82] K zabavļah se, exercebar, глоумахь се; [83] (U)spomeni se, memor esto, помени; [84] K poniženstvu; [85] K nepravo; [86] d Uspomenivo sam se, K uspomenuh se, поменоухь; [87] d razgovoren, K utješih se, оутешихь се, consolatus sum; [88] d Skončanje, K Prinemoženje; [89] d cijeć, K radi; [90] d koji ostavļaju, K ostavļajućijeh, оставлающиихь, derelinquentibus; [91] d pjestive (!), K začinļive, cantabiles; [92] K putničtva, peregrinationis; [93] K obslužih; [94] po d govorenju, K besjedenju tvomu; [95] acc. plur.; [96] obslužim; [97] d Konopci od grijeha svezali, K Konopi grešnika obujmili; [98] za d hvaliti, K spovijedati; [99] d Udionik; [100] obslužujućijeh, custodientium, хранещимь; [101] sa slugom, cum servo tuo; [102] d nauk, K naučenje, disciplinam; [103] pis. griješkom mj. **zvanje**; [104] sam zapovijedima tvojijemi vjerovao, quia mandatis tuis credidi; [105] d Prije, K Odprije; [106] d raditogaj, K zato; [107] d sačuvah, K obslužih; [108] d iskusiću, K ću... iziskovati; [109] vjerojatno pis. griješkom mj. **razmišļao**, kako d, K mislio; [110] K neka; [111] K učiniše... satvoriše; [112] K i naučiti ću, et discam; [113] K gledati; [114] K Došla; [115] K mišļenje; [116] d smetu, K Zasramili se, confundantur; [117] d bezakonje, K nepravnost; [118] K ću se zabavļati, exercebor; [119] K Obratili se; [120] K znaju, noverunt; [121] K Učinilo se, fiat; [122] d neockvrńeno; [123] d smetem, ut non confundar; [124] K Prinemože; [125] K marg. spasitelstvo; [126] d Pomańkale, K Prinemogoše; [127] K razgovoriti; [128] d progonaca, K progonećijeh; [129] d Spovijedahu, K Pripovijediše; [130] K nepravi; [131] d nepravedni, K nepravo, inique, неправдни; [132] K stoji; [133] d podumijentao, K utemeļio; [134] d Naredbom; [135] d nasljeduje, K napreduje dan, perseverat dies; [136] d Da nije, K Jere da nije, Nisi quod, ѣко аще; [137] d možebiti, K høžek; [138] sahrańena; [139] K iziskavao; [140] d su iščekivali, K isčekivaše; [141] K bi pogubili, ut perderent me, погоубити ме; [142] K kojijem načinom obļubih; [143] K spametna; [144] pis. griješkom mj. **moje**; [145] staraca; [146] d iskao sam, K iziskovah; [147] d zabranio sam; [148] d nijesam se uklonio, K uklonih; [149] d grlu momu, K žvatalom mojijem, marg. grlu momu; [150] K mrzih; [151] d Lukijerna; [152] d sa svijeh strana, K sasma (isp. bilj. 15); [153] K Podvrgoše; [154] d zamčicu; [155] d dobio sam, K stekoh; [156] K uzradovanje; [157] Pregnuh (isp. bilj. 61); [158] za činiti; [159] d uzdarja, K za (marg. cijeć) vraćenje; [160] K Neprave sam nenavidio, iniquos odio habui, в'зненавидѣхь; [161] K obļubih; [162] uklonite se; [163] K zlobnici; [164] d smeti, non confundas; [165] K misliti; [166] K Pohulio... odilujuće se; [167] d Prestupnike, pristupajuće; [168] d Pribij, K Probij; [169] K potvarajućima; [170] d neće psovati, K ne potvarali, non calumnientur; [171] K prinemogoše se; [172] d rasuše, K razmetaše; [173] d dragoga kamena, K topacija; [174] K neprav nenavidih; [175] d iskusila, K iziskovala; [176] istomačenje, declaratio, сказание; [177] malahnijem(a); [178] K potegnuh, attraxi; [179] K željah; [180] d Hođenja, K postupaje... upravi; [181] d da ne gospoduje, K i ne gospodovala meni; [182] Odkupi... d psovaka, K potračenja, calumniis; [183] d sačuvam, K obslužim; [184] d ishođenja, K vrela; [185] d sačuvale, K ne obslužiše; [186] čit. **tvoja**; [187] d veoma, K vele; [188] d Rastopiti se, K Osičijati Tabescere; [189] K ļubezan; [190] d zaboravili; [191] K goruće; [192] d mlađahan, adolescentulus; [193] K nehajan; [194] K Tugovanje; [195] tjeskota; [196] K snašla su;

[197] d griješkom: Pravedna su, aequitas, K upravnost; [198] K podaj; [199] d vapio sam, K vikah; [200] d sahrańena; [201] K Prije dođoh u pospješnosti, Praeveni in maturitate; [202] K Prije dođoše; [203] K da bih razmišļao besjedenja; [204] K slišaj; [205] K progoniteļi... k nepravnosti; [206] K otidoše; [207] K Pogledaj; [208] d oslobodi, K otmi; [209] odkupi; [210] d cvijele, K žalostive; [211] d nijesam pomańkao; [212] Ukorih sagriješeće; [213] d skončavah se, K tugovah, marg. osičijah (»osiciyah«); [214] K pazi; [215] K marg. počelo; [216] pis. griješkom mj. **tugne**, tuńe, d bez uzroka, K stuńe, marg. hote, gratis; [217] d tko je našao, K koji nađe; [218] K zapljeńenja mnoga; [219] K pomrzio sam; [220] d ļubovnikom; [221] d zaprječice, K smeće; [222] veoma; [223] d licem, K pogledom; [224] (po)moļenje; [225] K prosenje; [226] čit. uzrigati, d izrigaće, K izrignuti će pjesan; [227] (uz)budeš naučiti; [228] K Izgovoriti će; [229] sahrani; [230] d želio sam, K požudih, [231] živje(ti)će, vivet; [232] d se izgubila; [233] d i K zaboravio.

Psalam 119.

Ad d[omi]n[u]m cum tribularer clamaui.

(1) GOspodine chada neuogliah-se[1] ſaupih[2]: i-uslixi mene. (2) Gospodine oslobodi duxu moiu od uſta[3] slobnieh, i-od-iesicha boliesiuua[4]. (3) Scto-se-chie dati tebie, ali xto-chie-se priloxiti tebie na-iesich boliexiu[5]? (4) Strielle usmoxnoga[6] oxtre, ſu ugglieuiem[7] goruchiem[8] odpuxtuiuchiem[8]. (5) Oime[9] menie, iere prixaſtuo[10] | moie prodglieno[11] ieſt: pribiuao-ſam s-pribiuaoçi[12] o-çedar: (6) uele[13] pribiuaona bila-ie[13] duxa moia. (7) So oniemi, choi nenauigiahu mir, bieh miran: chada gouorah gnim, aruahu[14] mene *tugue*[15].

[1] tugovah; [2] K vikah; [3] usna; [4] d vuhvena, K podhibna; [5] d podhiban, K jeziku podhibnomu; [6] mogućega; [7] K s ugļenijemi; [8] d pražećijem, K satarisajućijemi; [9] K Jaoh; [10] d putovanje, K stanje; [11] d prodļilo, K prodiļilo se je, marg. produžilo se je; [12] K pribivateļijemi; [13] mnogo je d putovala, K bila pribivateļica; [14] d progońahu, K rvahu se; [15] d bez uzroka, K bezuzročno, **tugue** pis. griješkom mj. **tugne**, tuńe.

Psalam 120.

Leuaui ochulos meos in mo[n]tes.

(1) DUigoh[1] oci moie na gore, od chuda[2] chie dochi pomoch meni. (2) Pomoch moia od gospodina, chi ucini[3] nebo i-ſemgliu. (3) Ne-chie dati[4] u-smetenie[5] nogu tuoiu: ni(e)-chie driemati[6] chi cuua tebe. (4) Ouo[7] ne-chie driema[ti] ni-chie spati chi cuua israela. (5) Gospodin cuua[8] tebe, gospodin pochrou[9] tuoi, uarhu ruche desne tuoie. (6) V[10]-dne sunçe ne-chie xechi[11] tebe: ni-mieſsec[12] u[13]-nochi. (7) Gospodin cuua tebe oda-suachoga sla: da cuua[14] duxu tuoiu gospodin. (8) Gospodin da cuua[14] uliesenie[15] tuoie, i-isliesenie[15] tuoie: od ſada[16] i-uasda[16] deri do-uiech.

[1] K uzdignuh; [2] K otkle; [3] je učinio; [4] K Ne dao; [5] (po)krenutje; [6] K ni zadrijemao; [7] evo; [8] d bļude; [9] d obrańenje, K zaštitenje; [10] d preko;

[11] d pražiti; [12] K mjesečina; [13] preko; [14] d da sačuva, K začuvao; [15] K ulazenje... i izlazenje; [16] od ovogaj d časa, K hipa.

Psalam 121.

L[a]etatus sum in h(i)is, quae dicta sunt michi.

(1) VEſelio[1]-se ieſsam v-onieh, choia recena ieſsu meni: u-chuchi gospodinoui pochi-chiemo. (2) Stechie[2] biehu noge naxe, u-duorieh *moieh*[3] ierufaleme. (3) Jeruſalem, chi-se ſigie[4] chacho grad: chacho dioxtina[5] gniegoua u gniemu[6]. (4) *Samo*[7] ſato uſidoxe choliena[8], | *[koljena]*[8] gospodinoua: ſuiedocanſtuo israella ispouiedati-se[9] imenu gospodinouu. (5) Jere *ouodie*[10] siedoxe prieſtolia na-sud, prieſtolia uarhu chuchie dauidoue. (6) Vpitaite[11] choia u-miru[12] ieſsu u-ierusalema: i-obilia[13] gliubechieh tebe: (7) Budi mir u-chriepoſti tuoioi: i-obilie[13] u-tornieh tuoieh. (8) Çiech bratie moie, i-blixnieh[14] moieh, gouorah mir od tebe: Çiech[15] chuchie gospodina boga naxega, ischah dobra tebie.

[1] d Obeselio; [2] Stojeće; [3] pis. griješkom mj. tvojijeh, kako d i K; [4] K gradi; [5] d udjeļenje, K dioničtvo; [6] d jedino, K u to isto; [7] pis. griješkom mj. **Tamo**, kako d i ckslov., K onamo; [8] K rodi, rodi; [9] d za hvaliti; [10] pis. griješkom mj. **ondje**, kako d i K; [11] molite; [12] za mir, ad pacem, ο мирѣ; [13] obiļnos; [14] d susjeda; [15] d radi.

Psalam 122.

A[d] te leuaui occulos meos, qui [h]abitat in c[a]elis.

(1) CTebi duigoh oci moie, chi pribiuax na-nebesieh. (2) Ouo chacho oci sluga, u-ruchah gospodara ſuoieh, Chacho oci rabe u-ruchah gospogie[1] ſuoie: tachoi oci naxe gospodinu bogu naxemu dochle-se smiluie nam. (3) Smilui-se nam gospodine, smilui-se nam: iere mnogo napugnieni ieſmo pogargienia[2]: (4) Jere mnogo napugniena duxa naxa: prieroch[3] obionim, a-pogargienie[3] oholim.

[1] d gospođe, [1] gospoje; [2] d pogrde; [3] prijekor obiļnijemi, i pogrda.

Psalam 123.

Nisi q[uia] dominus erat in nobis, dichat* nunc israel.*

(1) NEgo[1] iere gospodin biexe[1] u-nas, da-rece[2] ſada israel: (2) nego[1] iere gospodin biexe[1] u-nas[3], Chada ustaxe[4] gliudi na nas, (3) morebit[5] da xiuieh proxdarli-bi nas: | Chada uſtaxe[6] sarcba[6] gnih na-nas, (4) morebit[5] uoda-bi proxdarla nas. (5) Potoch[7] prigie duxa naxa: morebit[5] prixla-bi duxa naxa uodu netarpechiu[8]. (6) Blagosouien gospodin chi ne-da nas, u-uhichienie[9] ſuba gnih. (7) Duxa naxa chacho uurabac isbaugliena[10] ieſt od ocça[11] louechieh[11]: Ocçe[12] streno ieſt, i-mi oslobogeni[13] iesmo. (8) Pomoch naxa v-ime gospodinouo, chi ucini nebo i semgliu.

* Pisano upravo: *inbenedichat.*

[1] Da ne bješe gospodin; [2] d neka reče, K reci; [3] d + ne bismo utekli zaprječice; [4] K se podizahu; [5] K bržek; [6] d se rasrči gńijev, K srčaše gńiv ńihov; [7] K poplavicu; [8] d nepodnositu, K nepritrpeļivu; [9] uhvatenje; [10] d oslobođena, K oteta; [11] d zamčice od lovaca; [12] d zamčica; [13] K izbavļeni.

Psalam 124.

Qui confidunt in domino, sichut mo[n]s sion.

(1) COi ufaiu[1] u-gospodina, chacho gora fionoua[2]: ne-chie-se primieftit[3] u-uiech, chi pribiua (2) u-ierusalem. Gore ocholo gniega: i gospodin ocholo pucha suoga, od[4] seļle sada[4] i-deri do uiech. (3) Jere nechie oftauiti[5] gospodin xibichu griexnicha uarhu diobe[6] prauednih: da-ne-proftru prauedni na-slobu ruche suoie. (4) Dobro ucini gospodine dobriem, [i] prauedniem sarça[7]. (5) Vchlonioçe[8] fato u-sauesanie[8], (i-)priuefti chie gospodin *xiue chiemi*[9] slobu: mir uarhu israela.

[1] K se uzdaju; [2] od Siona; [3] krenuti; [4] od ovogaj d časa, K hipa; [5] K pustiti; [6] d dijela, K sreće, super sortem, на жрѣбн; [7] K srcem; [8] d A onijeh koji se uklańaju od pravoga puta u zavezaje, K uklańajuće u zavezanje, Declinantes autem in obligationes, оукланающе се в развращенне; pis. griješkom mj. s **činećijemi**, kako d, K s djelajućijemi.

Psalam 125.

In chonuertendo dominus captiuitatem Sion.

(1) V-Oduurachienie[1] gospodin suxanftuo[1] fiona: ucignieni iesmo[2] chacho utiexeni: | (2) Tadai napugniena iefsu ueselia ufta naxa: i-iefich nax radofti[3]. Tada rechi[4]-chie megiu narodi: usuelici[5] gospodin uciniti x gnimi. (3) Vfuelici[5] gospodin ucinit s nami: ucignieni iefmo ueselechi[6]. (4) Obrati gospodine suxanftua naxa, chacho potoch[7] u-iuxini[7]. (5) Coi siu u-fusah, v-uefeliu[8] xeti[9]-chie. (6) Hodechi[10] grediehu[11] i-plachahu, mechiuchi siemena fuoia. Dohodechi fato dochi-chie f-ueseliem[8], nosechi snope[12] suoie.

[1] d obraćajući, K u obraćenju, in convertendo, егда взврати г̅ь плѣнь; [2] d učinili smo se, K učinismo se, facti sumus, вѣхомь; [3] K uzradovanja; [4] rijeti; [5] d velika učini, K uzveličio je, magnificavit, в'звеличил' есть; [6] K veseļaci; [7] K poplavicu (pis. upravo »poglavvicu«) u Jugu; [8] K u radosti; [9] žńeti; [10] K Idući; [11] gredijahu; [12] K rukoveti.

Psalam 126.

Nisi dominus [a]edifichauerit domum.

(1) NEgo[1] gospodin acho usigie[1] chuchiu, u-taxte[2]-fe trudili iesu[2] choi sigiu gniu. Nego[3] acho gospodin *uxiua*[3] grad, saludu[4] bdi chi bgliude[5] gniega. (2) Taxto[6] *iefam* paruo fuieta[6] uftati-se: uftanite[7] pochle-ste sielli[7], choi *jiede*[8] chruh boliexniui[9]. (3) Chada da[10] drafien(!)[11] fuoiem san: ouo diedina gospodinoua sinoui: plata,

[plod][12] utrobe. (4) Chacho ftriele u-ruçi moguchiega: tacho sinoue o(f)resenieh. (5) Blaxeni mux[13] chi napuni xudienie[14] fuoie od-gnih: ne-chie-se posramiti[15] chada ufgouori[16] nepriategliem fuoiem na-uuratieh.

[1] Ako... ne bude sazidati, nisi D. aedificaverit, аще не г̅ь сазнждеть; [2] d zaman trudili su (K trudiše); [3] Ako... ne bude sačuvati (K čuvati), gorńe **uxiua** pis. griješkom mj. (vaļada) uščuva; [4] K zaman; [5] čuva; [6] d Zaludu vam je, K Tašte je vama prije sfjetlosti, gorńe **iesam** pis. griješkom mj. **je-vam**; [7] d dvignite se, kako budete sjesti, K ... budete sjedili; [8] blagujete, gorńe **jiede** pis. griješkom mj. **ijete**, manducatis; [9] d bolježļivi, K od boljezni; [10] (uz)bude dati; [11] d drazijem, K obļubļenijema; [12] d ploda od; [13] K človjek; [14] d požudu, K želu; [15] d smesti, non confundentur; [16] K bude govoriti.

Psalam 127.

Beati o[mn]es qui time[n]t d[omi]n[u]m.

(1) BLaxeni fui, chi-se boie gospodina, choi hode u-putieh gniegouieh. (2) Trude rucha tuoieh iere-chiex uiefti[1]: blaxen iesi, i-dobrochie tebi biti. (3) Scena tuoia chacho losa obiona[2], u-ftranah chuchie tuoie. Sinoui tuoi chacho mladichie[3] maslinsche, ocholo tarpese tuoie. (4) Ouoi ouachoi blagosouit-se-chie couich(u), choi-se boi gospodina. (5) Da blagosoui[4] tebi gospodin is-siona: i-da-uidix[4] dobra ierufalemu fue dni xiuota *fuoga*[5]. (6) I-da uidix[6] sinoue sinoua tuoieh, mir uarhu israela.

[1] blagovati, quia manducabis; [2] obiļna; [3] d mladice, K mladike od maslina; [4] K Blagosovio ... i vidio; [5] pis. griješkom mj. tvoga; [6] K I gledao.

Psalam 128.

S[a]epe expugn(i)auerunt me a iuuentute mea.

(1) CEfto[1] aruali-su[1] mene od mladofti moie, da[2]-rece fada israel. (2) Cefto[1] aruali-su[1] mẽ[n]e od mladofti moie: i-sato neprimogoxe[3] mene. (3) Varhu plechi moieh dielali-su[4] grexniçi: prodglixe[5] slobu suoiu. (4) Gospodin prauedan isiechi-chie[6] moxdani[7] griexnicha: (5) da-posrame[8]-fe i-da obrate-se usfopet[8] fui, chi-su nenauidieli sion. (6) Da-budu[9] chacho sieno na-striehah: choie paruo[10] nego-ie[11] ischubeno[11], isgorielo-ie[12]. (7) Od-choga nechie napunit ruchu suoiu chi-chie | xeti[13], ni-chrilo[14] fuoie chi-chie snope[15] uesati[16]. (8) I-ne-rechoxe choi minouahu[17]: blagosou gospodinou uarhu nas: blagosouismo uam u-ime gospodinouo.

[1] d Čestokrat progonili su, K često su se rvali sa mnom; [2] d neka; [3] d predobili; [4] d gradili su, K gradiše; [5] d prodļili su, K prodiļiše; [6] K isjekao je; [7] d vrate, K zavrate od; [8] d se smetu i obrate nadzada, K zasramili se i odvratili se nazad, confundantur et convertantur retrorsum. да постидет се н взвратет' васпеть; [9] K Učinili se; [10] prije; [11] se iskube; [12] d uvenu, K posahnu; [13] d žńeti, K koji žńe; [14] K ńedro; [15] K rukovete; [16] d uskupi, K kupi; [17] d prohođahu, K mimohojahu.

Psalam 129.

De profundis ch[l]amaui.

(1) IS-dubina vpih[1] ch-tebie gospodine: (2) gospodine uslixi glas moi: Budite[2] uxi tuoie, na-glas naſtoine[3] molitue[3] moie. (3) Acho slobe usgledax[4] gospodine: gospodine tcho-chie tarpieti[5]? (4) Jere prigie[6] tebie[6] ſmilouanie ieſt: i çiech sachona tuoga tarpieh[7] tebe gospodine. Tarpiela[8] duxa moia riec gniegouu: (5) ufala-ie duxa moia u-gospodina. (6) Od ſtraxe iutargni[e] deri do nochi: da ufa[9] israel gospodina. (7) Jere prid gospodinu[10] milosardie: i-obiono prid[11] gnime odchupglienie. (8) I-on-chie odchupiti israel, od ſuieh sloba gniegouieh.

[1] d vapio sam, K vapih; [2] d Da budu, K Učinila se uha; [3] K pazeće ...od pomoļenja; [4] budeš... (raz)gledati; [5] K podnositi; [6] d prid tobome, K pri tebi, apud te, от' тебе; [7] K podnosih; [8] K Podnosila je; [9] K ufao; [10] d gospodinom, K pri; [11] K pri ńemu.

Psalam 130.

Domine non est exaltatum cor meum.

(1) GOspodine nie usuixeno ſarçe moie: ni su usuixene[1] oci moie. Niſam hodio u-ueliçieh: ni-u-cudesieh[2] uarhu mene. (2) Acho neponixeno[3] (ſarçem) ſçiegniah[3]: nego usuisih duxu moiu: Chachono od doilaç[4] ieſt uarhu matere ſuoie, | tachoi plachia[5] u-duxi moioi. (3) Da-ufa israel u-gospodina, od seli i-sada i-deri do-uiecha.

[1] d uzdvignute, K nisu se uzdvigle; [2] K zamjernijeh; [3] K podniženo ne ćutijah; [4] d odbijen od mlijeka, K oddojeni; [5] d plata, K vraćanje; [6] K Ufao; [7] od ovoga d časa, K hipa.

Psalam 131.

Memento domine dauid.

(1) SPomeni-se gospodine od dauida, i-ſue chrotchoſti[1] gniegoue: (2) Chacho-se-ie ſachleo (sa) gospodin[u], sauiet sauietoua bogu iachobouu: (3) Acho uliesu[2] u-pribiualixte chuchie moie, acho uliesu[3] naodar[4] posteglie[4] moie. (4) Acho dam[5] ſan ocima moiema, i-chupielam[6] moiem driemanie: (5) I pochoi briemenom[7] moiem: dochle nagiu mieſto gospodinu, pribiualixtie bogu iachobouu. (6) Ouo cusmo gniega u-efratu: nagiosmo gniega u-poglieh dubraue. (7) Vlieſtichiemo u-pribiualixtie gnie: pochloniti-se-chiemo u-mieſto, gdi ſtaxe noge *nie*[8]. (8) Vſtani[9] gospodine u-pochoi tuoi, ti i-archa[10] posuechienia tuoga. (9) Popoui[11] tuoi da-se obuchu[11] u-praudu[12]: i-ſueti tuoi ueſeliti-se-chie[13]. (10) Chieh dauida ſluge tuoga, ne-odurati[14] obras charſta[14] *ſuoga*[15]. (11) Sachleo-se-ie gospodin dauidu iſtinu, i-ne-chie pomagnchati[16] gniemu: od ploda utrobe tuoie ſtauiti-chiu uarhu priſtolia tuoga. (12) Acho usbgliudu[17] | ſinoui tu[o]i ſachom(!)[18]

moi, i-suiedocanſtua moia oua, cha-chiu nauciti gnih: I-sinoui gnih deri[19] do[19]-uiech, ſieſti-chie[20] uarhu priſtolia tuoga. (13) Jere obrao-ie gospodin sion: obrao-ie gniega u-pribiuanie[21] sebie. (14) Ouoi[22] pochoi moi v-uieche uiecha: oudie-chiu pribiuati iere-ſam obrao-*gniu*[23]. (15) Vdouiçu gniegouu blagosouechi blagosouiti-chiu: uboge gniegoue nasititi-chiu chruha[24]. (16) Popoue[25] gniegoue obuchi-chiu [u] spasenie[26]: i-ſueti gniegoui ueſeliem[27] ueſeliti-se-chie[27]. (17) *Oudie*[28]-chiu isueſti rog dauidou, pripirauih ſuiechiu[29] charſtu[29] momu. (18) Nepriateglie gniegoue obuchi-chiu ſramoſti[30]: uarhu gniega ſato proçtieti[31]-chie posuechienie moie.

[1] d blagosti; [2] budem uljesti; [3] budem d uzljesti, K uziti; [4] K posteļu ložišta, на одарь постеле; [5] budem dati; [6] trepavicam; [7] K vezovom, temporibus, покои кротопома; [8] ńegove, eius, его; [9] K Podigni se; [10] d korabļa, K korabļica; [11] K Posfećenici... se odijeju; [12] pravdom, induantur justitiam, в' правдоу; [13] da se d vesele, K uzraduju, exultent; [14] d obrni lice od pomazanika; [15] pis. griješkom mj. **tvoga**, kako d i K; [16] d prevariti ńega; [17] d sačuvaju, K budu čuvati; [18] K uvjetovanstvo; [19] K tja u; [20] d sidjeće, K sjediti će; [21] K pribivalište; [22] d ova je, K ovij, haec, се; [23] ovdje i d griješkom, prema lat. **eam** (fem. requies) mj. **ga**, kako K i ckslov. и (masc. покои); [24] krusi, panibus, насищоу хлѣбь; [25] K Posfećenike; [26] d spasenjem; [27] K uzradovanjem uzradovati će se; [28] pis. griješkom mj. **ondje**, kako **d**, K onamo, illuc, тоу; [29] d lukijernu pomazaniku; [30] d smećom, K zasramļenjem, confusione; [31] procaftjeti.

Psalam 132.

Ecce qua[m] bonum, et q[uam] iocundum.

(1) OUo cholicho(-ie) dobro, i-cholicho ueselo[1] pribiuati[2] bratio ſaiedno[2]: (2) Chacho pomaſt na-glaui, cha slaſi na bradu, bradu arona, cha slasi na-celo[3] ſuita gniegouieh[3]: (3) chacho rosa ermona, cha slasi na goru siona. Saxto ondie posla gospodin blagosou, i xiuot deri u-uiech.

[1] d slatko, K ugodno; [2] K da pribivaju... ujedno; [3] d na čelo od haļine ńegove, K na kraj od odjeće ńegove, in oram vestimenti eius, на омѣтоу ризи его.

Psalam 133.

Ec[c]e nunc benedicite d[omi]n[u]m.

(1) OUo sada blagosouite gospodina, ſue sluge[1] gospodinoue: Choi ſtoite u-chuchi gospodinoui, u-duorieh chuchie boga naxeg, (2) V-nochieh usduignite ruche uaxe u-suetignie[2], i-blagosouite gospodi[3] (3) Da-blagosoui[4] tebe gospodin is siona, chi ucini nebo i-semgliu.

[1] K službenici; [2] d u svetoj, K na sfeta, in sancta, в' стѣ; [3] gospodina; [4] d Da bi blagosovio, K Blagosovio.

Psalam 134.

Laudate nomen domini.

(1) HUalite ime gospodinouo, hualite sluge gospodina. (2) Choi ſtoi u-chuchi gospodinoui, u-duorieh chuchie boga naxega. (3) Hualite gospodina, iere-ie dobar gospodin: poite[1] imenu *gospodinouu*[2], iere(-ie) slatcho[3]. (4) Jere[4] iachoba obra[5] sebie gospodin israela u-baxtinu[6] ſuoiu. (5) Jere[4] ia posnah da-uelich ieſt gospodin, i bog nax uarhu suieh boga. (6) Suacha choiagodi hotie[7], gospodin ucini na-nebu i-na ſemgli, u-moru, i-u-ſue propaſti[8]. (7) Isuodechi oblache od chonça[9] ſemglie: munie u-dax ucini. Chi isuodi uietre is sachroua[10] ſuoieh: (8) chi ubi[11] paruorogene[12] egipta od couiecha deri do-schota[13]. (9) I-posla slamenia[14], i-cudesa[15] posriedi tebe egipte: u-farauna, i-u-sue sluge gnie|goue. (10) Chi ubi[11] narode mnoge: i-pobi[16] chraglie iache: (11) Seona chraglia amorixchoga[17], i-Oga chraglia *bosanschoga*[18], i ſua chraglieuſtua chananeischa[19]. (12) I-da ſemgliu gnih u-diedinu, diedinu israelu puchu ſuomu. (13) Gospodine ime tuoie *gospodine*[20] *v-uieche*[20]: spomena[21] tuoia u-narod i-naroda[21]. (14) Jere-chie suditi gospodin puch ſuoi: i-u-slugah *tuoieh*[22] moliti-se-chie. (15) Idole[23] naroda ſrebra, i-ſlato, diela rucha couiecieh. (16) Vſta imaiu, i-ne-chie gououriti: oci imaiu, i-ne-chie uidieti. (17) Uxi imaiu, i-ne-chie cuti: ni-ſato ieſt duh [u] uſtieh gnih. (18) Prilicni gnim[24] da budu[24] choi cine gnih: i-sui, choi uſaiu[25] u-gnih. (19) Chuchia israela blagosouite[26] gospodina: chuchia aronoua blagosoui[te][26] gospodina. (20) Chuchia leui blagosouite[26] gospodina: choi-se boite gospodina, blagosouite[26] gospodina. (21) Blagoslouien gospodin i-s-iona, chi pribiua u-ieruſalemu.

[1] K spjevajte; [2] griješkom mj. ńegovu, nomini eius, имени его; [3] K ugodno. suave; [4] d zašto; [5] je obrao; [6] K posfojstvo, in possessionem; [7] je hotio; [8] u svijeh d propastijeh, K pučinah, in omnibus abyssis, ва вс҄ѣхъ без-д'нахъ; [9] d kraj, K najkrajna, ab extremo terrae [10] d skrovenijeh, K za-skrova (!), de thesauris suis, от' скровищ'; [11] d pobi, K je porazio, percussit, порази; [12] prvorođena, primogenita, всакь пръвѣнацъ еюпт'ски; [13] K brava, до скота, ad pecus; [14] d biljege; [15] K prikazni; [16] d zakla, K pobio, изби; [17] od d Amorea, K Amorejića, Amorrhaeorum; [18] od Basana, regem Basan; [19] d od Chananeaa, K Hanaanska, omnia regna Chanaan; [20] ispravan je poredak **v-uiche: gospodine**; [21] K uspomenutje ... u porođenju, i u porođenju; [22] pis. griješkom mj. **svojijeh**, kako d i K; [23] d Idoli, K slike; [24] K se učinili ńima; [25] K uzdaju; [26] K blagosivļajte.

Psalam 135.

Confitemini d[omi]no quoniam bonus.

(1) ISpouiete-se[1] gospodinu iere dobar: iere v-uiech milosardie gniegouo. (2) Ispouiegte-ſe[1] bogu od boga. (3) Ispouiegte-se[1] gospodinu od | gospode. (4) Chi cini cudesa[2] uelicha ſam. (5) Chi cini nebesa u-raſumu. (6) Cchi uchriepi ſemgliu uarhu uoda. (7) Chi

ucini suietila[3] uelicha. (8) Sunçe na-uuladanie u-dne[4]. (9) Mieſeç, i-suiesde na-uuladanie nochi. (10) Chi ubi[5] egipt s-paruorogeniem[i] gnih. (11) Chi isuede israel isried gnih. (12) V[6]-ruchu usmnoxnu, *[i]* mixçu uſuixenu[6]. (13) Chi rasdieli more carglieno u rasdieglienie[7]. (14) Isuede[8] israela posried gniega. (15) I-ſtrese[8] farauna, i-chriepoſt gniegouu u-more çarglieno. (16) Chi prouede puch suoi u[9] puſtigni[9]. (17) Chi ubi[5] chraglie ueliche. (18) I-ubi[10] chragliie iache: (19) Seona[11] chraglia amorischoga (20) I-oga chraglia bosanschoga[11]. (21) I-da semgliu gnih diedinu. (22) Diedinu iſraelu *suomu*[12] ſuomu. (23) Jere u-ponixenie[13] naxe spomenam(!)[14] bi od nas. (24) I-isbaui[15] nas od nepriateglia naxieh. (25) Chi daie[16] iieſtos[17] ſuachoi puti[18]. (26) Ispouiete-se[1] bogu neba. Ispouiete-se[1] gospodinu od gospodina: iere u-uiech milosargie gniegouo.

[1] d Hvalite, K spovijedajte; [2] K čudnovata; [3] d svjetlosti, luminaria, свѣтила; [4] d oda dne, K od dnevi; [5] d pobi, K je porazio, qui percussit, пораз'шоумоу; [6] d, K loc. sing., lat. in s abl. sing., cksl. instr. sing.; [7] acc. plur. d i K i lat., acc. sing. ckslov.; [8] d I izvede ... I istrese, K kojí je izveo ... I istrese, Et eduxit ... Et excussit; [9] preko pustińe; [10] d zakla, K pobio je; [11] jednako kao i u Ps. 134 biļ. 17 i 18; [12] pis. griješkom mj. **sluzi**; [13] d poniženju, K poniženstvu; [14] d spomenu se, K spomenuo se, помѣноу; memor fuit, [15] d odkupi, K odkupio je, избавиль ни есть; [16] d dava; [17] d jestojsku, K hranu; [18] K sfemu puti, omni carni, всакои плти.

Psalam 136.

Sup[er] flumina babilonis, il[l]ic sedimus et fleuimus.

(1) VArhu riecha babilonie, ondie ſiedosmo[1] i-plachasmo: cha|da-se spomenusmo od-tebe sion. (2) Na-uarbah usried *gnih*[2], obiesismo organe naxe. (3) Jere ondi pitaxe nas, choi suxne[3] pouedoxe nas, rieci od-piesni[4]: I-choi oduedoxe nas: pieſan poite[4] nam od piesni siona. (4) Chacho[5]-chiemo pieti piesan[5] gospodinu u-ſemgliu[6] tugiu[6]? (5) Acho sabudem[7] tebe ierusalem, u-sabiuenie[8] da-se[9] da[9] desna moia. (6) Da prione[10] iesich moi ch-xualom[11] moiem, acho-se ne-spomenu od tebe: Acho ne priloxim[12] tebe ierusalem, u-pocetach[13] ueselia moga. (7) Spomenam(!)[14] budi[14] gospodine sinoua edoma[15], u-dan ierusalema: Choi gouore: (duax) opuſtite[16], opuſtite[16] deri do osnoue[17] u-gnioi. (8) Chchi babilonie sloceſta: blaxẽ[n], chi plati[18] tebie platu[15] *[tvoju]*, choiu-ſi platila nas[19]. (9) Blaxeni, choi-chie darxati, i-rasbie[20] mladiençe tuoie o-chami.

[1] K se posadismo; [2] ńe, in medio eius, по срѣдѣ ее; [3] K robove; [4] K začinajte ... od začinaka sionskijeh, от' пѣсань сион'скиехъ; [5] K kojijem ćemo načinom začinati začinku; [6] loc. sing.; [7] d zaboravim, K budem zaboraviti, аще забоудоу; [8] d zaboravļenje, K dat. sing.; [9] d da bi se dala, K budi dana, забвена боудн, oblivioni detur; [10] d Da bi prionuo, K Prilijepio se; [11] d grlu. K čeļustijema; [12] d postavim, K ne budem postaviti, Si non proposuero, Jerusalem, аще не предложоу тебе ерслме; [13] K marg. načelo, в' начло веселиѣ моего; [14] d Spomeni se, K Uspomeni se, помени, memor esto; [15] Edomovijeh, едомские;

[16] ispraaznite, ispraznite; [17] **d** pudumijente (!), **K** tja do temeļa, до осно-ваниѣ; [18] **d** tko vrati(ti) tebi platu, **K** koji će vratiti... vraćenje tvoje; [19] **d** i razbiti, **K** omlaćevati.

Psalam 137.

Confitebor tibi d[omi]ne in toto chorde meo: (in chonsilio iustorum).

(1) ISpouidieti-se-chiu[1] tebie gospodine u-ſue[2] ſarçe moie[2]: iere ciu[3] riec uſta moieh. Prid obraſom angella pieti-chiu[4] tebi: (2) pochloniti-se-chiu[5] u-çarquu ſuetu tuoiu, | i-ispouidieti-se-chiu[1] imenu tuomu. Varhu milosardia tuoga, i-iſtine tuoie: iere usuelici[6] uarhu suega, ime ſueto tuoie. (3) V-chigodi[7] dan sasouem[8] tebe, uslixi mene: umnoxiti-chiex-u[9]-duxu moiu[9] chriepoſt. (4) Da-se ispouiedu[10] tebi gospodine sui chraglieui ſemglie: iere ſu culi sue rieci uſta tuoieh: (5) I-pieti-chie[11] na-putieh gospodinouieh: iere uelicha ieſt slaua gospodinoua. (6) Jere usuixen[12] gospodin, i-ponixena rasgleda[13]: i-uisocha is-dalecha posnaua. (7) Acho ushodim(e)[14] u-sriedi tuge, *uciniti[15]-se-chie menie[16]*: i-uarhu sarcbe nepriateglia moie[h] proſtrosi ruchu tuoiu, i-spusena mene ucini desna tuoia. (8) Gospodin dati-chie[16] sa-mene: gospodine milosardie tuoie u-uiech: diela (tuoga) rucha tuoieh ne-pogardi[17].

[1] **d** Hvaliću, **K** spovijedati ću; [2] **d** sa svijem srcem mojijem, **K** u sfemu srcu momu, in toto corde meo, всемь срцемь моимь; [3] si čuo; [4] **K** spjevati ću; [5] Klańati ću se; [6] **d** uzmnožio si; [7] **d** koji mu drago; [8] **K** budem zvati; [9] loc. sing.; [10] **d** Da hvale tebe, **K** Spovijedali tebi; [11] **K** I začinali, et cantent; [12] **K** višńi, excelsus; [13] **d** pogleda, **K** izgleda, humilia respicit; [14] budem hoditi; [15] pis. griješkom mj. **oživjeti ćeš mene**, kako **d** i **K**, vivificabis me; [16] vratiti će; [17] **K** pohuli.

Psalam 138.

Domine probasti me, et chogniouisti.

(1) GOspodine prouao[1]-si mene, i posnao-si-me: (2) ti posna ſidienie[2] moie, i-*uſdanie*[3] moie. (3) Rasumio-si misli[4] moie is-dalecha: put[5] moi, i-chonaç[5] moi isischouao-|ſi. (4) I-sue pute moie napried[6]-si uidio[6]: iere nie *gospodine*[7] u-iesichu momu. (5) Ouo-ti gospodine posna sſua napochognia[8], i-ſtara[8]: ti stuori mene, i-poſtaui uarhu mene ruchu tuoiu. (6) Cud(ud)no[9] ucignieno ieſt snanie tuoie od[9]-mene: pochriepglieno ieſt, *megiu*[10] moch *[k]* gniemu. (7) Cuda[11]-chiu pochi o-d-uha tuoga? i-chuda[11]-chiu od obrasa tuoga pobiegnuti[12]? (8) Acho *usnesu*[13] na-nebo, tij *oudi*[14] iesi: acho slieſu[15] u-pachao, *oudie*[16]-sſi. (9) Acho uſmu peria moia rano, i-uspribiuam[17] na-cella[18] od-mora: (10) I[19] ſato *oudie*-chie *tuga*[19] tuoia priueſti[20] mene: *[i]* darxati-chie mene desna[21] tuoia. (11) I-rechoh: morebiti[22] tamnoſti potlace[23] mene: a-noch(i) prosuietglienie moie u-raſchoxah moieh. (12) Jere tamnoſti[24] ne-chie potamnieti[24] od tebe, a-noch(i) chacho dan prosuietliti-chie[25]: chacho tamnoſti gnie, tachoi

i ſuietloſti gnie. (13) Jere-si ti uladao[26] ledia[26] moia: primio-si mene iſ-utrobe matere moje. (14) Ispouidieti-ſe-chiu[27] tebie iere ſtraxno[28] usuelicio[29]-se ieſsi: cudna[30] diella tuoia, i duxa moia pos|snati-chie uele. (15) Nie sachriuena[31] choſt moia od tebe, choiu-si ucinio schroueno[32]: i-*biti(chi)e*[33] moie u-*naiuixgnie*[33] semglie. (16) Manxinu[34] *moiu* uidiele[34]-su oci tuoie, i-u-libro[35] tuoie sue-se-chie upisati[35]: dnise-chie ſtuoriti, a-nitchor u-gnih. (17) Meni ſato uele pocteni[36] iesu priategli tuoi, boxe: uelle pochriepglieno ieſt uuladauſtuo[37] gnih. (18) Priebroiti-chiu gnih, i-uarhu piescha[38] umnoxiti-se-chie: *uſta[h]-xe*[39], ioxte ieſsam ſ-tobom. (19) Acho ubiex[40] boxe griexniche: *[muži krvni]*[41] odchlonite-se od mene: (20) Jere prauite[42] u-mixglienie[42]: da-usmu[43] utaxtad[43] gradoue ſuoie. (21) Nie-li[44] da-choi nenauigiahu tebe gospodine, nenauigiah-(ih)[44]: i-uarhu nepriateglia tuoieh topgliah-se[45]? (22) Suarxenome[46] nenauidoſtiu nenauigiah[46] gnih: i-*nepriateglie(!)*[47] ucignieni ieſsu menie. (23) Prouai[48] mene boxe, i-snai sarçe moie: pitai[49] mene, i-posnai pute[50] moie. (24) I-uig[51], acho put slobe[52] u-meni ieſt: i-nauedi[53] mene na-put uiecni.

[1] **d** iskusio, **K** kušao, искоусил' ме еси; [2] **d** sjedenje, **K** posadjenje; [3] pis. griješkom mj. **ustanje**, cksl. встание, resurrectionem, **d** i **K** uskrsnutje; [4] **K** mišļenja, помиш'лениѣ; [5] **d** ...i prodļivanje, **K** klanac moj, i konopac, Semitam meam, et funiculum meum, стазоу мою не протлаченоую, Bonon. ps. стѫзѫ моѫ непотлаченѫѫ, Pog. ps. стьзѫ моѭ и непотлаченѫѭ моѭ; [6] **K** prije izgledao si; [7] **d** besjede, **K** govora, quia non est sermo in lingua mea, gorńe **gospodine** vjerojatno mj. govorenje; [8] **K** najposledńa i najstarija, novissima et antiqua; [9] **K** zamjerna (marg. čudnovata) se je učinila umjeteonost tvoja iz; [10] pis. griješkom mj. **i-ne-giu**, i-ne-ću, kako **d** i **K**; [11] **K** kamo; [12] **d** uteći; [13] pis. griješkom mj. **usliesu**, **d** uzljezem, **K** budem uziti, si ascendero, аще взидоу; [14] pis. griješkom mj. **ondi**, kako **d** i **K**, illic; [15] **K** budem siti; [16] **d** ti ondje jesi, **K** ondi si, ades, za gorńe oudie isp. biļ. 14; [17] budem pribivati; [18] **d** kraj, **K** najkrajnijeh, in extremis maris; [19] **d** Jošte onudaj, **K** zaisto će onamo, Etenim illuc manus, prema tome gore **oudie** pis. griješkom mj. **ondje**, a **tuga** mj. **rucha**; [20] **d** provesti, deducet; [21] desnica; [22] **d** morebit, **K** bržek, marg. ubo; [23] **d** potlačiće, **K** će tmine poplesati; [24] **K** tmine neće biti potamńene, quia tenebrae non obscurabuntur; [25] **d** + se, **K** će biti prosvijetļena, illuminabitur; [26] **d** posio, **K** posfojio bedre, possedisti renes, ѣкоти сазда оутровоу мою; [27] **d** Hvaliću tebe; [28] **K** strahovito; [29] **d** uzmnožio; [30] **K** čudnovata; [31] **K** sakrjela; [32] u **d** skrovenu, **K** skrovitu; [33] **d** bitje moje u nizokijeh, **K** a sučanost moja u unutarńijeh, et substantia mea in inferioribus terrae; gorńe **biti(chi)e** pis. griješkom mj. **bitie**, a **naiuixgnie** mj. **nainixgnie**, najnižńe; [34] **d** Neizvrsnos..., **K** Ne izvrsno moje... gledale, Imperfectum **meum**, не с'дѣланое мое; [35] **K** u pismu tvomu sfi će biti upisani, et in libro tuo omnes scribentur; [36] počtovani; [37] **d** vladanje, **K** poglavstvo, principatus, владичаствие; [38] pržine, super arenam; [39] **d** ustao sam, **K** ustah, exurrexi, встахь, gorńe **ustaxe** griješkom ili mj. **ustah**, ili mj. **usta[h]-se**; [40] **d** zakoļeš, **K** budeš pobiti, аще извиеши [41] **K** ļudi od krvi; [42] govorite u misli; quia dicitis in cogitatione; [43] **d** neka uzmu, **K** uzeti će u taštini; [44] **d** Nijesam li koji su nenavidjeli tebe... nenavidio, **K** Toli, koji nenavidiše tebe... nena-

vidijah, Nonne qui oderunt te... oderam; [45] d pomańkavah, K topļah se, marg. osičijah (isp. Akad. Rječ. s. v. osičijati), tabescebam; [46] d Izvrsnom nenavidosti..., K izvrsnijem mrzenjem mrzijah na, perfecto odio oderam, скрьшеною ненависттю взненавидѣхъ; [47] griješkom mj. neprijateļi; [48] d Iskusi, K Kušaj, proba; [49] upitaj, испитаи; [50] d raspustja, K klance; [51] K upazi; [52] K nepravnosti; [53] K odvedi.

Psalam 139.

Eripe me d[omi]ne ab homine malo.

(2) ISbaui mene gospodine od couiecha sla: od-muxa slobna[2] | isbaui[2] mene. (3) Choi-su mislili slobe[3] u-ſarçu: uasdan naregeuahu[4] boie[5]. (4) Naoxtrili-su iesiche suoie chacho smie: iied[6] aspida pod usnami gnih. (5) Cuuai[7] mene gospodine od-ruche grexnicha[8]: i-od gliudi slobnieh[9] isbaui[1] mene. Coi-su mislili[10] poduhititi[11] stupgliaie[11] moie: (6) schrili-su oholi ocçe[12] menie: I uxa[13] proſtrieſte u-ocçe[13]: blisu[14] puta priprauixe napaſt[15] meni. (7) Rechoh[16] gospodinu: bog moi ieſsi tij: cui[17] gospodine glas molitue[18] moie. (8) Gospodine, gospodine chriepoſt[19] spasenia moga: oſieni[20] uarhu glaue moie u-dan boia: (9) Nee-dai mene gospodine u-xugienie[21] moie griexnichu: mislili-su suprotiua menie, ne-oſtaui mene, ieda-se[22] ne-usuixe. (10) Glaua ocholix[23] gnih: trud uſſana gnih pochriti-chie gnih. (11) Pasti-chie uarhu gnih uglieuie[24], u-ogagn uarchi-chiex[25] gnih: u-tugah[26] ne-chie oſtati[26]. (12) Mux[27] ieſican[27] ne-chie napriedouati[28] na-ſemgli: muxa neprauedna sla uhititi(-ga-)chie u-poginutiu. (13) *Poslah*[29] ier-chie ucinit gospodin ſud *neuogl[n]ieh*[30]: i-oſuetu vbosieh[31]. | (14) Iſtinom[32] prauedni ispouidiet-se-chie[33] imenu tuomu: i-pribiuati-chie praui so obrasom[34] tuoiem.

[1] d Oslobodi, K otmi, eripe, изми; [2] K neprava otmi; [3] K nepravnosti; [4] d nareďivahu, K sastavļahu, constituebant; [5] K ratenja, praelia; [6] d ijed je neposkoka, K otrovi, marg. **radi** (!), (vaļada mj. **jadi**) od neposkoka, ѣдь аспидь; [7] Sačuvaj; [8] grješnikove; [9] d nepravednijeh, K nepravijeh; [10] K namisliše, помислише; [11] d převariti stupaje, K podvratiti postupaje, supplantare gressus; [12] d zamčicu; [13] d konopce... u zamčicu, K konope... za očce; [14] polak; [15] d zaprječicu, K smetenje; [16] d Rijeh, рѣхь; [17] usliši, вноуши; [18] (po)moļenja; [19] krjeposti od, (K marg. sili), virtus salutis, сило спснѣ; [20] d osjenio, K obsjenio si, осѣнилъ еси, obumbrasti; [21] d požude, K žeļe; [22] K da se bržek; [23] K od obtjecanja, caput circuitus, глава окроужениѣ; [24] K žerave, оуглн огании, carbones; [25] K obaliti ćeš; [26] K u zločestvijeh neće pristati, in miseriis non subsistent; [27] K Človjek jezičnik, Vir linguosus; [28] d se ispraviti, K se upraviti; [29] pis. griješkom mj. **poznah**, kako **d** i **K**, cognovi; [30] d potrebnijemi, K siromahov; [31] d ubozijemi; [32] d Ma ništa ne mańe, K Ništa ne mańe, verumtamen; [33] d hvaliće; [34] K marg. licem.

Psalam 140.

D[omi]ñe chlamaui ad te, exaudi me.

(1) GOspodine upih[1] ch-tebie, uslixi mene: naſtoi[2]: glasu momu, chada ſaupiu[3] ch-tebie. (2) Da-se isprаui[4] molitua moia chacho tamian

prid obrasom[5] tuoiem: usduixenie[6] rucha moieh suetilixte[7] *nerecene*[8]. (3) Poſtaui gospodine ſtraxu uſtom[9] moiem: i-urata ochoſtaniu[10] uſnaʒ moiem. (4) Ne-prichloni[11] ſarçe moie na-rieci podhibne[12], na-opraugliaпie[13] opraugliensтua[13] u-griesieh. S gli[u]dmi cinechiemi slobu[14]: *megiu*[15] obchiti ſſi-isabraniemi gnih. (5) Pocharati-chie mene prauedan u-miloſardiu, i-çiechnuti [16]-chie na-mene: *vele*[17] sato griexnicha ne-chie pomaſtiti[18] glauu moiu. Saxto ioxte i-molitua moia u-*dobru*[19] *gog(n)ienia*[19] gnih. (6) *poſa[r]ti*[20] ieſu priloxeni[21] chamenu[22] ſudçi gnih. Cuti-chie rieci moie iere-ſu mogli: (7) chacho pritiloſt semglie rasuarxena[23] ieſt uarhu semglie. Rasuarxene[24] | ieſsu choſti naxe blisu[25] pachla: (8) iere ch-tebie gospodine, gospodine oci moie: u-tebe-sam poſtauio[26], ne odusmi[27] duxu moiu. (Vpih[28] ch-tebie gospodine, rechoh: ti ieſi uſanie moie, dio moi u-ſemgliu xiuieh[28].) (9) Cuuai[29] mene od ocça[29], choie-su priprauili[30] meni: i-od-napaſti[31] cinechieh[31] slobu[32]. (10) Vpaſti-chie u-mrexiçu[33] gniegouu griexniçi: iedino[34] iesam-ia dochle priminu[35].

[1] d vapio sam, K zaupih; [2] K pazi; [3] budem (za)upiti; [4] K Ispravila se; [5] licem; [6] uzdvignutje; [7] posvetilište, K marg. žrtva; [8] pis. griješkom mj. **večerńe**, kako **d** i **K**, sacrificium vespertinum, жртва вечернаѣ; [9] ustima; [10] d akostanju, K od okolišenja, marg. ograjenja, et ostium circumstantiae labiis meis, и двари ограждениѣ оустань моихь; [11] d pregni; [12] d zlobne, K od zlobe; [13] d za opraviti obadenja, K za osfitlavati osfitlanja, ad excusandas excusationes; [14] K nepravnosti; [15] pis. griješkom mj. **i-ne-giu**, i-ne-ću; isp. biļ. 10 Ps. 138; [16] d zabaviće, K viknuti, increpabit, za ciechnuti — cjeknuti isp. Akad. Rječ. s. v. **cjëkati**; [17] pis. griješkom mj. **vllie**, ulje, kako **d** i **K**, oleum; [18] d opretiljeti, K ne omastilo, marg. otustilo, non impinguet, да не оумастить; [19] d biće u ugodnijeh, K u dobro ugodnijeh, et oratio mea in bene placitis, gorńe vjerojatno mj. **u đobro ugođenja**; [20] proždrti, пожрти, absorpti, u gorńem **posati** očito mańka »r«, t. j. **posa[r]ti**, požrti; [21] pritisnuti, juncti; [22] K k stijeni; [23] d izavrjela, K prasnula, erupta est; [24] d raspršane, K raštrkane; [25] polak; [26] d sam ufao, K ufah, speravi, оупвахь; [27] odnesi, non auferas, не отими; [28] ovo je griješkom ušlo ovamo iz Ps. 141—6; [29] Sačuvaj... zamčice; [30] K postavili, сьставише; [31] d zaprječica, K smetenja; [32] K djelujućijeh nepravnost; [33] d ričjak, isp. Stulli Rječ. s. v. ricsiak, K marg. mrježište; [34] d posobno, K posobito, singulariter sum ego, единь есмь азь; [35] K prođem.

Psalam 141.

Voce mea ad dominum clamaui.

(2) GLaſom(o) moiem gospodinu upih[1]: glasom moiem gospodina molio ieſsam[2]: (3) Prolieiu[3] prid obrasom[4] gniegouiem molituu moiu, i-neuogliu[5] moiu prid gnim pochaſati-chiu[6]. (4) V-pomagnchanie[7] od mene duha moga, i-ti posna pute[8] moie. Na[9]-put oui, choiem hogiah[9], schrixe ocçe[10] menie. (5) Oſirah[11]-se na desno, i-uigiah[12]: i-ne-biexe chi-bi posnao mene. Poginu biexanie od mene, i-nie chi[13]-bi isischouao[13] duxu moiu. (6) Vpih[14] ch-tebie gospodine, rechoh: ti-iesi uſanie moie, dio moi u-ſemgliu xiuieh[15]. (7) Naſtoi[16]

na-molituu[17] moiu: iere ponixen iesſam uelle. Oslobodi mene od-progonechieh me|ne: ſaxto uchriepglieni *[iesu]*[18] varhu mene. (8) Iſuedi ispod ſtraxe duxu moiu na-ispouidienie[19] imenu tuomu: mene cechaiu prauedni, dochle uuratix[20] mene.

[1] Kao bij. 1 Ps. 140; [2] K pomolih se; [3] prolijevam, пролѣю, effundo; [4] licem; [5] K tugovanje; [6] d navijestiću, K izgovaram, pronuncio; [7] Pomańkajući, In deficiendo, егда ищезаше; [8] K klance; [9] d Na putu po komu..., K U putu ovomu, u komu gredijah, in via hac, qua ambulabam, на поути семь, по нѣмьже хождахь; [10] d zamčicu; [11] d Obzirah, K Razmišljah ob desnu, considerabam ad dexteram, смощрахь о десноую; [12] K izgledah; [13] d tko bi iskao, K koji ište; [14] d vapio sam, K vikah; [15] d živućijeh, K živećijeh; [16] K pogledaj; [17] (po)moljenje; [18] su se ukrijepili; [19] za d hvaliti, K spovijedati; [20] d platiš.

Psalam 142.

Domine exaudi oracionem meã[m]: auribus p[er]cipe.

(1) GOspodine uslixi molituu moiu: uxima primi moglienie[1] moie u-iſtini tuoioi: uslixi mene u-tuoioi praudi. (2) I-ne uliesi u-ſud slugom tuoiom: iere ne-chie-se oprauiti prid obrasom[2] tuoiem ſuachi xiuuchi. (3) Jere progonio ieſt nepriategl duxu moiu: ponisio-ie na-semgli xiuot moi. Namieſtio-ie mene u-tamnoſti[3] chachono[4] martue[4] uiecne[5]: (4) i-tuxan[6] ieſt uarhu mene duh moi, u-meni smuchieno[7] ieſt sarçe moie. (5) Pomenan[8] bih od dni ſtarih, mislio[9] iesſam u-ſua[10] diella tuoia[10]: i-u-cign*[ien]*ia[11] rucha tuoieh misliti-chiu[12]. (6) Proſtrieh ruche moie ch-tebie: duxa moia chacho semglia bes uode tebie: (7) Harlo[13] vſslixi mene gospodine: pomagnchao-ie duh moi. Ne-odurati[14] obras[14] tuoi od mene: i-prilican-chiu biti slasechiem u-propaſt[15]. (8) Cuueno ucini meni ſutra[16] miloſardie tuoie: iere-sam uſao u-tebe. Snan[17] ucini | meni put, po-chon(!)-chiu[18] hoditi[18]: iere ch-tebie diuigao[19]-sſam duxu moiu. (9) Isbaui[20] mene od nepriateglia moieh gospodine, (oxiuieti-chiex mene)-ch-tebie ſam pribigao[21]: (10) nauci mene *ciuti*[22] hotienie[23] tuoie, iere bog moi iesſi tij. Duh tuoi dobri poueſti-chie[24] mene u-ʃemgliu prauu: (11) çiech imena tuoga gospodine oxiuieti-chiex mene, u-praudi[25] tuoioi. Iſueſti-chiex is xaloſti[26] duxu moiu: (12) i-u-milosardiu tuomu sagubiti[27]-chiex nepriateglie moie. I-pogubiti-chiex ſuieh, choi neuoglie[28] duxu moiu: ſaxto ia-sluga tuoi ieſaʒ,

[1] K prosenje; [2] licem; [3] d tminah, K tmastijeh; [4] K među mrtvijemi; [5] od d svijeta, K vijeka, sicut mortuos saeculi; [6] d jàdan, K tugovao je, et anxiatus est; [7] K se je smutilo; [8] (U)spomenuh se; [9] razmišljao; [10] loc. plur.; [11] d učińenjah, K čińenjijeh od; [12] razmišljah, meditabar, поучахь се; [13] K marg. hitno, єдро; [14] d obrni lica; [15] d lokvu, K jamu; [16] u jutro, mane; [17] K očitni; [18] K u komu gredem; [19] d dvignuo, K uzdignuh; [20] d oslobodi, K Otmi; [21] d sam se utekao; [22] pis. griješkom mj. **činiti**; [23] d volju, K hoću; [24] K privesti će; [25] K upravnosti; [26] K tugovanja; [27] K raspršati; [28] žalostive (K marg. stužuju).

Psalam 143.

Benedictus d[omi]ñ[u]s deus meus, q[ui] docet man[us] meas.

(1) BLagosouien (bog) gospodin bog moi, chi *ucini*[1] ruche moie na-uoischu[2], i-parſte moie na-boi[3]. (2) Milosardie moie, i-utociſtie moie: primitegl moi, i-osloboditegl[4] moi: Saxtititegl[5] moi, i-u-gniegachiu uſati: chi podlaga puoch moi pod mene. (3) Gospodine xto-ie couiech, iere-si nauieſtio[6] gniemu? ali sin couiecanschi, iere sçieniuiex[7] gniega? (4) Couiech taxtad[8] prilican ucignien ieſt: dni gniegoui chacho tiegnia[9] minuiu[9]. (5) Gospodine prichloni[10] nebesa tuoia, i-ſliesi[11]: tegni[12] gore, i-dimiti-chie. (6) Siechni[13] mugnia|mi, i-raxciniti-chie*[ʃ]*[14] gnih: ispuſti[15] ſtriele *[tuoje]* i-smutiti chiex gnih: (7) Poxgli[16] ruchu *suoiu* s-uisocha, isbaui[17] mene, i-oslobodi mene od-uoda mnosieh: (i-)od ruche ſinoua *tuoieh*[18]. (8) Cchoieh uſta gouorila *ieſst*[19] taxtad[19]: a desna[20] gnih, desna[21] od slobe[21]. (9) Boxe piesan[22] nouu pieti-chiu[22] tebie: u-pſaltier[23], o-d-eset xitaç[23] pieti-chiu tebie. (10) Chi daiex[24] spasenie chraglieuom: chi obrani[25] dauida slugu tuoga od maca slobnoga: (11) *[izbavi*[26] *mene.]* I-isbaui[27] mene od-rucha sinoua tugieh, choih uſta gouorila iesſu taxtad: a desna[20] gnih, desna[20] od slobe[21]: (12) Choie[h] sinoue, chacho noua[28] ſagienia[29] u-mladoſti suoioi. Hchieri gnih nacigniene: urexene na-prilichu çarque. (13) Shrane[30] gnih pune, ismechiuchi[31] is-oue[32] u-onu[32]. Ouçe gnih plodne, obione[33] *u-isgog(n)ienia*[34] ſuoia: (14) uoloui[35] gnih pritili[36]. Nie rasorenie megi[37], ni-minutie: ni-upienie na-uliçah[37] gnih. (15) Blaxeni rechoxe puch, chomu ouai iesſu: blaxeni puch, choga gospodin bog gniegouu.

[1] pis. griješkom mj. **uci**, uči, kako d i K, docet; [2] K boj, ad praelium; [3] K rat, bellum; [4] K izbavitelj; [5] d obranitelj, K zaštitnik, защититель, protector; [6] si se d učinio znan, K očitovao; [7] scijeniš; [8] taštini; [9] sjena (K marg. sjeni) prohode; [10] d pregni, прѣклони; [11] sidi (K marg. snidi), descende, сниди; [12] K marg. kosni, tange, косни; [13] K marg. blesni, fulgura, бл'сни; [14] raspršati ćeš; [15] K izvrzi; [16] K Ispusti; [17] K otmi, изми; [18] pis. griješkom mj. **tugijeh**, tuđijeh, kako d, K tuđinskijeh; [19] jesu taštinu; [20] desnica; [21] K nepravnosti; [22] K začinku... začinati ću; [23] d psaltijeru od deset žica, K saotiru deseterožičnu spjevati ću; [24] d davaš zdravje, qui das salutem; [25] si otkupio; [26] d oslobodi, K otmi, eripe, избави; [27] d otmi, K izvadi, Et erue, изми; [28] K mlada; [29] d nasađenja, K usađenja; [30] d Magadžini; [31] K izrigajuće; [32] iz ovogaj u ono; [33] obiljne-obilne; [34] d ishođenijah, K izlazenjijeh; [35] krave, boves, волове; [36] K tuste; [37] d ...ni prošastja, ni vikanja na placah, K od međe, ni prohodište, ni vikanje trzijeh.

Psalam 144.

Exaltabo te deus meus rex.

(1) VSuisiti-chiu tebe boxe moi chragliu: i-blagosouiti-chiu imenu tuomu v-uiech, i-uiech viecha. (2) Vſachi dan blagoso|uiti-chiu tebie:

i-hualiti-chiu ime tuoie u-uiech, i-uiech uiecha (3) Velich gospodin i-huaglien[1] uele: i-uelicanſtuu[2] niegouu nie chonça[3]. (4) Narod[4]-i-narod[4] hualiti-chie diella tuoia: i-moch[5] tuoiu nauieſtiti-chie[5]. (5) Velicanſtuo slaue suetoxti[6] tuoie gouoriti-chie[7]: i-cudesa[7] tuoia pouiedati[8]-chie. (6) I-chriepoſti ſtraxnieh[9] tuoieh gouoriti[10]-chie: i-uelicanſtuo[11] tuoie pouiedati[8]-chie. (7) Spomenu obione[12] blagoſti[13] tuoie [3] rigati[14]-chie: i-u-praudi [5] tuoioi[15] ueſeliti-se-chie. (8) Miloſtiu i-miloſardan gospodin: tarpech, i-mnogo milosardan[16]. (9) Sladach gospodin suiem[17]: i-smilouania gniegoua uarhu ſua diella gniegoua. (10) Da-se ispouiede[18] tebie gospodine ſua diella tuoia: i-ſueti[19] tuoi da[20] blagosoue[20] tebe. (11) Slauu chraglieuſtua tuoga rechi-chie: *u-noch*[21] *tuoi[u]*[21] gouoriti-chie: (12) Da-nauiextenu[22] ucine sinouom couieciem moch[23] tuoiu: i-slau[u] uelicanſ[t]ua chraglieuſtua tuoga. (13) Chraglieuſtuo tuoie chraglieuſtu[o] suieh *suieta*[24]: i-gospodouanie tuoie u-ſuachi[25] narod i-narod[25]. Vieran gospodin u-ſuieh rieceh ſuoieh: i-su(i)et[26] u-ſuieh dielieh ſuoieh. (14) *Vs[d]uixe*[27] gospodine ſuieh, choi(-se) padaiu: i-uſduixe ſuieh uchinutieh[28]. | (15) Oci ſuieh u-tebe ufaiu gospodine: i-ti-daiex ieſtos[29] gnih u-brieme potriebno[30]. (16) Otuorax ti-ruchu tuoiu: i-napugniax suacho xiuienie[31] blagoſoua. (17) Prauedan gospodin u-ſuieh putieh ſuoieh: i-suet u-suieh dielie[h] suoieh. (18) Blisu ieſt gospodin ſuiem sou[u]chieh[32] gniega: ſuieh sou[u]chieh[32] gniega u-iſtinu. (19) Hotienie[33] boiechieh-se sebe uciniti-chie, i-molituu[34] gnih cuti[34]-chie: i-spasene ucinichie gnih. (20) Cuua gospodin suieh *boiechieh-se*[35] sebe: i-sue grexniche rasparxati[36]-chie. (21) Hualu gospodinouu gouoriti-chie uſta moia: i-da-blagosoui[37] suacha puot[38] imenu suetomu gniegouu v-uiech, i-uiech uiecha.

[1] K pohvaliv; [2] od d veličanstva, K veličine; [3] svrhe; [4] K porođenje i porođenje; [5] K i mogućstvo... pripovijedati će; [6] od svetińe; [7] K besjediti će, i čudnovata; [8] spovijedati; [9] K strahovitijeh; [10] rijeti; [11] K veličinu; [12] od obiļnosti; [13] d od slatkosti K osladjenja; [14] K odrigati; [15] instr. sing. d, K, lat. i cksl.; [16] d milostiv; [17] svijem kolicijem; [18] d Neka hvale, K spovijedala; [19] K sfeci; [20] d neka..., K blagosovili; [21] pis. griješkom mj. **i moć tvoju**, kako d, K mogućstvo; [22] d znanu, K očito; [23] K mogućstvo; [24] vijeka; omnium saeculorum; [25] loc. sing.; [26] svet; [27] d uzdviže, K podiže; [28] K obaļene; [29] jestojsku; [30] d dostojno, K zgodno; [31] živinu; [32] zovućijem; [33] d voļu od; [34] (po)moļenje ... uslišiti; [35] d koji ļube, K obļubeće, diligentes se; [36] d sagubiti; [37] K blagosovila; [38] put.

Psalam 145.

Lauda anima mea d[omi]n[u]m, laudabo d[omi]n[u]m in uita mea.

(1) HUali duxo moia gospodina, hualiti-chiu gospodina u-xiuot moi: pieti[1]-chiu bogu momu cholicho[2] dugo[2] budem. Nemoite-se ufati[3] u-poglauiçe: (3) u-ſinoue couiecie, u-choieh nie spasenie(h)[4].

(4) *Islie[s]ti*[5]-chie duh gniegou, i-uuratiti-se-chie u-ſemgliu ſuoiu: u-oni dan poginuti-chie ſue misli gnih. (5) Blaxeni, cigou[6] ie bog iachobou pomochnich gniegou, ufanie gniegouo u-gospodina boga gniegoua: (6) chi-ucini nebo i-semgliu, more, i-ſua, choia u-gnih ieſsu. (7) Chi cuua iſtinu u-uiech, | cini ſud pſoſt[7] tarpechiem: daie[8] ieſtos[9] lacniem[10]. Gospodin odrexuie ochouane: (8) gospodin prosuietgliuie sliepe[11]. Gospodin usduixe uchinute[12], gospodin gliubi prauedne. (9) Gospodin cuua tugine[13], ſirotu, i-udouiçu primiti-chie: i-pute grexnicha raxciniti[14]-chie. (10) Chraglieuati-chie gospodin v-uiech bog tuoi ſion, u-narodu i-narodu.

[1] K spjevati; [2] doklegodijer, quamdiu fuero; [3] uzdati; [4] d spasenja, in quibus non est salus; [5] d izljesti, K iziti; [6] K kogaj, cuius; [7] bezakonje; [8] d dava; [9] jestojsku; [10] K gladujućijema; [11] K slijepce; [12] K obaļene; [13] d prišaoce, K prišlace; [14] d pogubiće, K razvrći.

Psalam 146.

Laudate d[omi]n[u]m q[uonia]m bonus es.

(1) HUalite gospodina ſaxto dobra ieſt pieſan: bogu naxemu budi ueſela[1], i-poctena[1] huala. (2) Sigiuchi[2] ierusalem goſpodin: rasparxania israeloua schupiti-chie. (3) Chi osdrauia schruxene ſarça[3]: i-suexuie s[ch]ruxenia[4] gnih. (4) Chi broi mnoxtuo[5] ſuiesda: i-suiem gnim imena ſoue[6]. (5) Velich gospodin nax, i-uelicha chriepoſt gniegoua: i(-u-)mudroſti gniegouo[i] nie broia. (6) Primaiuchi chrotche[7] gospodin: *pouixuiuchi*[8] ſato griexniche deri do-semglie. (7) Pocnite[9] gospodinu u-iſpouieſti[10]: poite[11] bogu naxemu u-çitari[11]. (8) Chi pochriua nebo oblaçi: i-pripraуglia semgli daxd. Chi iſuodi na-gorah sieno: i-trauu na-ſluxbu couieciu. (9) Chi daie schotu[12] ieſtos[13] gnih: i-ptichiem uuranoua souuchiem gniega. (10) A ne | v-iachoſti chognia hotienie[14]-chie imati: [n]i-u-nogah[15] muxçieh *uhogenie*[16] biti-chie gniemu. (11) *Vhogenie*[16] ieſt gospodinu uarhu boiechieh-se gniega: i-*[u]*-onieh choi-se ufaiu u-milosardie gniegouo.

[1] d slatka i urešena, K ugodna i pristala; [2] d zidajući, K gradeći; [3] K srcem, corde, срцемь; [4] d razbijenja; [5] K množ od; [6] K nadiva; [7] d blage; [8] pis. griješkom mj. **ponižujući**, kako d i K; [9] d začnite, K pozačinajte, praecinite, начнните; [10] d hvali, in confessione; [11] K spjevajte... marg. u guslici, psallite... in cithara, поите ... вь гоуслехь; [12] K živinama; [13] d jestojsku, K hranu; [14] d voļu; [15] K goljenijeh muškijeh; [16] pis. griješkom mj. **ugođenje**, beneplacitum, d ugodno, K dobrougodno.

Psalam 147.

Lauda ierusalem d[ominu]m.

(1) HUali ieruſalem gospodina: huali boga tuoga ſion. (2) Saxto uchriepi braue[1] uurata tuoieh: blagosoui sinouom tuoiem u-tebe. (3) Chi poſtaui cela[2] tuoia mir: i-pritiloſti[3] xita[3] nasichia tebe. (4) Chi posiglie gouorenie[4] suoie semgli: barso[5] tece recenie[5] gniegouo.

(5) Chi daie snieg chacho uuonu: magl(i)u chachono pepeo raſparxuie[6]. (6) Poxiglie grad[7] ſuoi chacho liebe[8]: prid obraſom ſtudeni gniegoue tcho-chie uſtarpieti[9]? (7) Poslati-chie riec ſuoi[u], i-raſtopiti-chie gnih: puchnuti[10]-chie duh gniegou, i-techi-chie uode. (8) Chi nauiextuie riec ſuoiu iachobu: praude i-ſude ſuoie israelu. (9) Nie ucinio tachoi *suemu*[11] narodu: i-sude ſuoie nie pouiedao[12] gnim.

[1] K marg. vjerje, seras portarum, вєрѣє; [2] d granice, K kraje, marg. predeli, fines, прѣдѣли; [3] K lojem od pšenice, et adipe frumenti; [4] K besjedenje; [5] d ... trči, besjeda K hrlo ... govor; [6] K prosipa; [7] led, K krupe, marg. grad; [8] d fjele (»fielle«), K krušce, sicut bucellas, ѣко и хлѣби, isp. Akad. Rječ. s. v. **felija, hvëļa** i **hlëp**; [9] d trpjeti, K potrpjeti, quis sustinebit, кто постоить; [10] čit. puhnuti, kao d, K puhati; [11] svakomu, omni nationi; [12] d objavio, K očitovao.

Psalam 148.

Laudate d[omi]n[u]m de c[a]elis.

(1) HUalite gospodina s-nebesa: hualite gniega u uixgnieh. (2) Hualite gniega ſui angeli *[ńegovi]:* hualite gniega sue chriepoſti[1] gniegoue. (3) Hua|lite gniega ſunçe i-mieseç: hualite gniega ſue ſuiesde, i-suietloſti. (4) Hualite gniega nebesa neba[2]: i-uode *[sve]*, che uarhu neba ieſsu, (5) da-huale[3] ime gospodinouo. Jere on rece, i-ucigniena ieſsu: on ſapouidie, i-ſtuorena ieſsu. (6) Poſtaui[4] gnih u-uiech, *[i u vijek]* uiecha: ſapouied poſtaui, i-nechie minuti[5]. (7) Hualite gospodina i-s-emglie, ſmaij, i-sue propaſti[6]. (8) Ogagn, grad, snieg, led(e), uietri[7] od ualoua: *chada' cuie*[8] riec gniegouu: (9) Gore, i-ſue glauiçe[9]: drieua[10] plodna, i-sui cedri[10]. (10) Sciuine, i-ſui[11] schoti[11]: smie i-ptice periaste[12]: (11) Chragli ſemglie, i-sui puçi: poglauiçe, i-ſui ſudçi semglie. (12) Mladi, i-dieuiçe: ſtari[13] s-mlaçiemi da[8] huale[8] ime gospodinouo: (13) iere usuixeno ieſt ime gniega ſamoga. (14) Ispouieſt[14] gniegoua uarhu neba, i-ſemglie: i-usuisi rog pucha ſuoga. Pieſan ſuiem ſuetiem[15] gniegouiem: sinouo(uo)m israela, puchu priblixuchi-se ſebe.

[1] K marg. sile; [2] od nebesa; [3] K hvalite; [4] d Naredi; [5] K marg. mimojći; [6] K pučine, marg. bezdnini (!), dubine, abyssi, бєздни; [7] K vjetri od vjehara, marg. duhi, доухь боурань; [8] pis. griješkom mj. **kaja čine**, kako d, K koji čine, quae faciunt; [9] d gorice; [10] d dubi plodni ... četruni; [11] K sfekoliko skotje; [12] d perjane, K perjate; [13] starci s mladjimi; [14] d hvala, K spovijedanje; [15] K sfecem.

Psalam 149.

(1) POite[1] gospodinu pieſan[1] nouu: huala gniegoua u-çarqui[2] od ſuetieh. (2) Da-ſse ueſeli[3] israel *u-ouomu*[4], chi-ucini gni[e]ga: i-chchieri[5] ſiona da-se raduiu[5] u-chragliu ſuomu. (3) Da[6] huale ime gniegouo v-tançu[7]: (i-)u-timpanu[8], i-u-pſaltieru da-poiu[8] gniemu: (4) Jere ugodno[9] ieſt | gospodinu u-puchu ſuomu: i-usuisiti-chie

chrotche[10] u-ſpaseniu. (5) Veseliti-se-chie[11] sueti u slaui: radouati-se-chie[11] u-pribiualixtieh[12] suoieh. (6) Veselia[13] boxia u-garlu gnih: i-maci obſtr[a]no[14] oxtri[14] u-ruchah gnih: (7) Sa-uciniti osuetu u-narodieh: pocharania u-puçieh[15]. (8) Na-sueſanie[16] chraglie gnih u-putila[17]: i-plemenite gnih u-*ruche*[18] *ochoui*[18]. (9) Da-ucine u-gnih sud *upisana*[19]: slaua oua ieſt suiem suetiem[20] gniegouiem.

[1] K začinajte ... začinku; [2] K skupštini; [3] K Veselio se; [4] pis. griješkom mj. **onomu**, kako d i K; [5] K sinovi sionovi radovali se, filii Sion, сынове сиони; [6] K Neka; [7] d dancanju, K marg. u kolu; [8] K bubńu i u saotiru, neka spjevaju; [9] K dobrougodno; [10] d blage; [11] K uzradovati će se ... veseliti će se; [12] d odrijeh, K ložistijeh, marg. ložnicah, in cubilibus, на ложехь; [13] K uzvisenja, вьзношениѣ; [14] d oštri, K obistrani; [15] K puocijeh; [16] d za (po)svezati; [17] d okovi, K kladah; [18] d u verige gvozdene, K u narukvah (marg. okovah) gvozdenijeh; [19] pis. griješkom mj. upisani; [20] K sfecem.

Psalam 150.

(1) HUalite gospodina u-suetieh[1] gniegouieh: hualite gniega u-potuargenie[2] chriepoſti gniegoue. (2) Hualite gniega u-chriepoſtieh gniegouieh: hualite gniega po-mnoxtuu uelicine[3] gniegoue. (3) Hualite gniega u-glas trubglie: hualite gniega u-psaltieru[4], i-çitari[4]. (4) Hualite gniega u-timpanu[5], i-tançu[6]: hualite gniega u-xiçah, i-organu. (5) Hualite gniega u-çinbalieh dobrosuonechieh: hualite gniega u-cimbalieh od-ueselia[7]: (6) ſuachi duh da-huali[8] gospodina.

[1] K sfecijeh; [2] d na nebu od krjeposti, K u utvrdjenstvu krjeposti; [3] d veličanstva; [4] K saotiru i citari (marg. guslici); [5] K bubńu; [6] d dancanju, K marg. kolu; [7] K radovanja; [8] K hvalio.

Cantica

(l. 102b—115a)

Cant. trium juvenum. Dan. III, 57—88.

Benedicite omnia opera domini domino. Chantichum.

(57) BLagosouite ſua diella gospodinoua *[gospodina]:* hualite i-uarh usuisite gniega v-uiech. (58) Blagosouite angelli gospodinoui | gospodina. (59) Blagosouite nebesa gospodina. (60) Blagosouite uode sue, che uarhu nebesa ieſsu, gospodina. (61) blagosouite ſue chriepoſti gospodinoue gospodina. (62) Blagosouite ſunçe, i-mie[se]ç gospodina, (63) blagosouite ſuiesde neba gospodina. (64) Blagosouite dax i-rosa gospodina, (65) blagosouite ſuachi duh boxij gospodina. (66) Blagosouite ogagn, i-uuruchina gospodina, (67) blagosouite sima, i-lieto gospodina. (68) Blagosouite rose, i-slana gospodina, (69) blagosouite mras i-ſtuden gospodina. (70) Blagosouite ledi, i-sniesi gospodina, (71) blagosouite nochi i-dni gospodina. (72) Blagosouite ſuietloſt, i-tme gospodina, (73) blagosouite munie, i-oblaçi gospodina.

(74) Da-blagosoui semglia gospodina: da huali i-uarh usuisi gniega u-uiech. (75) Blagosouite gore, i-glauiçe gospodina, (76) blagosouite ſua rodia na-ſemgli gospodina. (77) Blagosouite iſtocnici gospodina, (78) blagosouite more, i-rieche gospodina. (79) Blagosouite balina, i-ſua, cha-se chrechiu u-uodah, gospodina, (80) blagosouite sue ptiçe nebesche gospodina. (81) Blagosouite ſue xiuine, i-schoti gospodina, (82) blagosouite sinoui couiecanschi gospodina. | (83) Da-blagosoui israel gospodina: da-huali i-uarhu usuisi u-uiech. (84) Blagosouite popoui gospodinoui gospodina, (85) blagosouite sluge gospodinoue gospodina. (86) Blagosouite dusi, i-duxe prauednieh gospodina, (87) blagosouite sueti, i-ponixeni sarça gospodina. (88) Blagosouite anania, açaria, misael gospodina: hualite i-uarhu usuisite gniega v-uiech. Da-blagosliugliamo oça i-sina suetiem duhom, da hualimo i-uarhu usuisimo gniega v-uiech. Blagoslouien ieſsi gospodine u-potuargeniu neba, huaglien i-slauan i-uarhu usuixen v-uiech. Amen.

Cant. Zachariae. Luc. I, 63—80.

Benedict[us] dominus deus israel. Cantichum.

(68) BLagosouien gospodin bog israela, iere-ie pohodio, i-ucinio odcupglienie puocha ſuoga: (69) I-usduignu rog od spasenia nam: u-chuchi dauida dietichia ſuoga. (70) Chacho gouorio ieſt po-uſta ſuetieh, choi od uiecha ieſu, prorocha gniegouieh: (71) Shragnienie od nepriateglia naxieh, i-od ruche suieh, choi-su nenauidieli nas: (72) Sa-ucignienie milosardie so oçi naxiem: i-spomenuti-se suiedocanſtua suoga ſuetoga. | (73) Sachletuu, choiom-ſe sachleo abramu oçu naxemu, da da ſebe nam: (74) Da be-ſ-traha, od ruche nepriateglia naxieh oslobogeni, da-sluximo gniemu. (75) V-suetigni, i-praudi prid gnime, ſue dni naxe. (76) A-ti diete, proroch uixgniega ſuati-chiex: napried pogiex prid obraſom gospo[d]ina pripravuiti pute gniegoue: (77) Da da snanie od ſpasenia puchu suomu: na odpuxtenie grieha gnih: (78) Po-utrobi milosardia boga naxega: u-choiu pohodio ie nas, porodechi se s-uisocha: (79) Proſuietli oniemi, choi u-tamnostieh, i-u-ſieni od smarti siede: na isprauiti noge naxe na-put od-*urata*[1].

Cant. B. Mariae Virginis. Luc. I, 46—55.

Magnifichat anima mea d[o]m[i]n[u]m. Cã[n]ticũ[m].

(46) UElici duxa moia gospodina: (47) I-uſueseli-se duh moi u-bogu spasiteglіu momu. (48) Jere pogleda ponixenie rabe ſuoie: ouo ſato toga-çiech blaxenu chie mene rechi ſui narodi. (49) Jere ucini menie uelich[a] chi usmoxan ieſt: i-ſueto ime gniegouo. (50) I-milosardie gniegouo od poroda do poroda boiechiem-se gniega. (51) Vcini moch u-mixçi ſuoio[i]: rasparxa ohole misaliu ſar|ça ſuoga.

[1] griješkom mj. mira, in viam pacis, на поутъ мирни;

(52) Suarxe moguchie s-prieſtolia, i-usuisi ponixene. (53) Gladne napuni dobara: a-bogate puſti prasne. (54) Primi israel diete ſuoie, spomenuuxi-se milosardia ſuoga. (55) Chacho gouorio ieſt oçem naxiem, abramu, [i] siemenu gniegouu v-uiech.

Cant. Simeonis. Luc. II, 29—32.

Nunc dimitis ſeruum tuum d[omi]ne. Cantichum.

(29) SAda puxtuiex slugu tuoga goſpodinee, po-rieci tuoioi u-mir: (30) Jere-ſu uidieli oci moie spasenie tuoie, (31) Choie-si priprauio prid obrasõ[m] *ſuoiem*[1] pucha. (32) Suiechiu na-o[t]chriuenie naroda, i-slauu pucha tuoga israele.

Canticum Ambrosiannum.

Te deum laudamus: te d[omi]n[u]m cõ[n]fitemur: Canticu[m].

TEbe boga hualimo: tebe gospodina spouiedamo. Tebe uiecnega oça ſua semglia poctuie. Tebi ſui angeli, tebe nebesa, i-sue mochi: Tebi cherubini i-serafan[2] nepomanchanie[m][3] glasom upiu: suet, suet, suet gospodin bog sabaot. Puna iesu nebesa i-semglia uelicanſtua slaue tuo[ie]. Tebe slauni apoſtoloua chor, Tebe prorochoua huaglieni broi, Tebe mucenicha huali | ſuietla uoischa. Te[be] po-suietu ſemaglia ſueta spouida çarqua, Oça besmirnoga uelicanſtua, Poctenoga tuoga iſtinoga i i[e]dinoga ſina. Suetoga ioxte utiexiteglia duha. Ti chragl[4] slaue charſte, Ti oça uiecni iesi sin. Ti na-oslobogenie primiti couiecha: niesi pogardio dieuiçe utrobu. Ti dobiuxi smartne muche: otuorio-si uieruiuchiem chraglieuſtua nebescha. Ti ob-desnu boga ſiedix, u-slaui oça. Suce[5] uieruiex da-ima dochi[5]. Tebe sato molimo, tuoiem[6] rabam[6] pomosi: choieh uele sçiegnienom charu[i] odchupio-si. Viecnom ucini [s] ſuetiemi tuoiemi: slauu platitinas. Spasen ucini puch tuoi gospodine, i-blagosoui diedinu tuoiu. I-uuladai gnih i-usuisi gnih deri v-uiech. V-suachi dan blagosliuiamo tebe. I-hualimo ime tuoie v-uiech, i-u-uiech uiecha. Dopuſti gospodine dan oui bes grieha nas cuuati. Smilui-se nam gospodine: ſmilui-se nam. Da bude milosardie tuoie gospodine uarhu nan(!)[7], chachono-smo ufali u-tebe. | V-tebe sam gospodine ufao: da-se ne-posramim v-uiech.

Cant. Isaiae. Is. XII, 1—6.

Confitebor tibi domine, q[uonia]m iratus eſ michi. Cã[n]ticum.

(1) ISpouidieti-se-chiu tebie gospodine, iere rasarcio-se ieſsi meni (gospodine): obratio-se-ie chgnieu(!) tuoi, i-utiexio ieſt mene. (2)

[1] griješkom mj. ſuieh, svijeh, ante faciem omnium populorum, прѣд лицемь вьсѣхь людн;
[2] pis. griješkom mj. serafini; [3] incessabili voce;
[4] napisano najprije „gragl" a zatim povrh prvoga „g" stavļeno „ch";
[5] Iudex crederis esse venturus; [6] tuis famulis;
[7] pis. griješkom mj. nas;

Ouo bog spasitegl moi, uierno-chiu ciniti, i-ne-chiu-se boiati: Jere iachoſt moia, i-huala moia gospodin, i-ucignien ieſt meni na-spasenie. (3) Tociti-chiete uode v-ueſeliu is-iſtociſta spasiteglieuieh: (4) i-rechi-chiete u-oni-dan: ispouiete-se gospodinu, i-nasouite ime gniegouo: Snana ucinite u-puçieh naxaſtia gniegoua: spomenite-se iere usuixeno iest ime gniegouo. (5) Poite gospodinu iere uelicinom ucinio-ie: nauiestite ouoi u-suachu ſemgliu. (6) Veseli-se, i-huali pribiuanie siona: iere uelich posriedi tebe sueti israel.

Cant. Ezechiae. Is. XXXVIII, 10—20.

Ego dixi: in-dimidio dierum meor[um]. Cã[n]tichũ[m].

(10) JA-rechoh: u-polouiçu dnij moieh pochi-chiu na-urata pachgliena. Ischah-ostatach godixta moieh. (11) rechoh: ne-chiu | uidieti gospodina boga moga na-ſemgli od xiuieh. Ne-chiu pogledati couiecha *nechie*[1], i-pribivaoça od pochoia. (12) Porogenie moie oduseto ieſt; i-ſauito ieſt od mene, chachono pribiualixta paſtira: Odriesana ieſt chachono od chaoça, xiuot moi: dochle ioxte-se ſnouah, odriesa-mene: od ſiutra deri do-uecera schoncati-chiex mene. (13) Vſah deri do siutra, chachono lau onacho-ie sataro ſue choſti moie: Odſutra deri do-uecera schoncati-chiex mene: (14) chacho ptich laſtouiçe onacho-chiu upiti, rasmixgliati-chiu chacho golubiça: Smanchali-se ieſsu oci moie, pogledaiuchi na-uisinu: Gospodine uſiloſt tarpgliu, odgouori sa-mene. (15) ſaxto-chiu rechi, ali xto-chie odgouoriti meni, chad ia-ſam ucinio? Rasmixgliati-chiu tebie ſua godixta moia u-xaloſti duxe moie. (16) Goſpodine acho-se ouachoi xiue, i-u-taciehieh (!) xiuot duha moga, pocharati-chiex mene, i-oxiuieti-chiex mene. (17) Ouo u miru xaloſt moia prixalosna: Ti sato | ubranio-si duxu moiu da-ne-pogine, uargao-si ſa-plechi tuoie ſue griehe moïe. (18) Jere *uechie*[2] pachao ispouidieti-se tebi, ni-chie smart hualiti tebe[3]: (19) Sciuechi xiuechi on-se-chie ispouidieti tebi, chachono i-ia danaschą: otac ſinouom na-snanie uciniti-chie iſtinu tuoiu. (20) Gospodine spasena mene ucini, i-pſalme naxe pieti-chiemo ſue d(i)ni xiuota naxega u-chuchi gospodinoui.

Cant. Annae. I. Reg. II, 1—10.

Exultauit cor meum in d[omi]no. Cã[n]ticũ[m].

(1) VEſelilo-se-ie ſarçe moie u-gospodinu, i-usuixen ieſt rog moi u-bogu momu: (I-)raxirena iesu uſta moia uarhu nepriateglia moieh: iere-ſe radouala ieſsam u-spaseniu tuomu. (2) Nie ſuet, chacho ieſt gospodin: ni-sato ieſt drugi isuan tebe, i-nie iachi chacho bog nax. (3) Nemoite mnoxiti gouoriti uisocha, slauechi-se: Da-minu ſtara

[1] pis. griješkom mj. *uechie*, veće, ultra;
[2] pis. griješkom mj. *nechie*, neće, quia non infernus confitebitur tibi; [3] mańka tekst za lat.: non expectabunt qui descendunt in lacum, veritatem tuam; isp. i naprijed str. 65.

iſ-uſta *naxieh*[1]: iere bog od-snania, gospodin ieſt, i-gniemu-se pripraugliaiu misli. (4) Luch od-iaçieh dobit ieſt, i-neiaçi opaſali-ſe-iesu iachoſti. | (5) Napugnieni paruo, sa-chruh-se namieſtixe: i-gladni nasitixe-se, Dochle neplodna porodi mnoſieh: i-choia mnogo imaxe ſinoua, rasnemogla-se ieſt. (6) Gospodin na-smart daie i-oxiugliuie, douodi u-pachao i-isuodi. (7) Gospodin uboga cini i-bogati, ponixuie i-uſſuixuie. (8) Vusduixuchi is-praha nebogoga, i-is-chala usduixuchi ubogoga: Da-siede s-poglauicami, i-priſtolie slaue dadarxi. Gospodinoui ſato ieſsu usdarxalixta semglie, i-poſtauio-ie uarhu gnih *ſuieh*[2]. (9) Noge ſuetieh ſuoieh shraniti-chie, i-slobni u-tamnoſti omucati-chie: iere ne-u-iachoſti ſuoioi obiacati-chie mux. (10) Gospodina se-chie boiati ſuprotiuniçi gniegoui: i-uarhu gnih na-nebesieh garmieti-chie: Gospodin ſuditi-chie chonçe ſemglie, i-dati-chie çarſtuo chragliu ſuomu, i-usduignuti-chie rog charſta ſuoga.

Cant. Moysis. Ex. XV, 1—19.

Cantemus d[omi]no gloriose enim magnifichatus eſt. Chanticuʒ.

(1) POimo gospodinu: slauno sato usuelicao-ſe ieſt, chognia i-chognicha uarxe u-more. (2) Jachoſt | moia, i-huala moia gospodin, i-ucignien-ieſt meni na-spasenie: Ouo bog moi, i-slauiti-chiu gniega: bog oça moga, i-usuisiti-chiu gniega. (3) Gospodin chacho couiech uoinich, suemoguchie ime gniegouo. (4) chola faraunoua i-uoischu gniegouu uarxe u-more: Jsabrani poglauiçe gniegoue utonuli iesu u-moru çarglienomu. (5) propaſti pochrixe gnih, sliesoxe u-dubinu chacho chami. (6) Desna tuoia gospodine usuelicila-se ieſt u-iachoſti: Desna tuoia, gospodine, ubi nepriateglia. (7) i-u-mnoxtu[u] slaue tuoie ſuaargao-si suprotiuniche *moie*[3]: Poslao-si sarcbu tuoiu, cha proxdrie gnih chachono slamicu. (8) i-u-duhu sarcbe tuoie schupile-se ieſsu uode: Sta uao techuchi, schupile-se iesu propaſti usried mora. (9) Rece nepriategl: progoniti-chiu i-uhititi-chiu, rasdieliti-chiu plien, napuniti-se-chie duxa moia: Targnuti-chiu maca moga, i-ubiti-chie gnih rucha moia. (10) Puchnu duh tuoi, i-pochri gnih more: vtonuli ieſsu chacho olouo u-uode ueliche. (11) Tcho-ie prilican ch-tebie u-iachoſti gospodine? tcho-ie prilican tebie, v-*uelicaſtuu*[4] | u-ſuetigni, ſtraxan i-huaglien, (i-)cinechi cudeſa? (12) Prostro-si ruchu tuoiu, i-proxdrie gnih semglia. (13) Voieuoda-si bio u-*ſemgli*[5] tuoioi puochu choga-si odchupio: I-*pomosi*[6] gniega u-iachoſti tuoioi, na-pribiualixte ſueto tuoie. (14) Vusliesoxe puçi, i-rasarcili-se ieſsu: boleſti primixe pribiuaoçi filistea. (15) Tada ſmuchieni bixe poglauiçe edoma, iache moaba primi ſtrah: uſtraxixe-se sui pribiuaoçi

[1] pis. griješkom mj. *uaxieh*, vašijeh, de ore vestro;
[2] pis. griješkom mj. suiet, svijet, et posuit super eos orbem;
[3] pis. griješkom mj. *tuoie*, tvoje, adversarios tuos;
[4] prema lat. *magnificus* in sanctitate i cksl. славнъ въ стихъ očito pogrješno;
[5] pogrješno, jer lat. dux fuisti in misericordia tua populo quam redemisti, ckslov. наставилъ еси правдою твоею люди твое;
[6] pis. griješkom mj. *ponio*-si, et portasti eum, ckslov. и проведе е;

chanaan. (16) Da-naripi uarhu gnih ſtrah i-boiasan, u-uelicanſtuu
mixce tuoie: Da budu ochamegnieni chacho chami, dochle primine
puch tuoi gospodine, dochle primine puch tuoi ouij, cho[ga]-si
uuladao. (17) Vueſti-chiex gnih, i-usaditi-chiex na-goru diedine tuoie,
pripotuargieno pribiualixſtie(!) tuoie choie ucinio-iesi gospodine:
Posuechienie tuoie gospodine, choie-ſu potuardile ruche tuoie. (18)
gospodin-chie chraglieuati u-uiech i-onugie. (19) Vliesao ieſt ſato
chognich faraun s-choli i-s-chogniçi u-more: i-priuede gnih uarhu
gnih gospodin uode morsche: Sinoui ſato iſraela hodixe po-suhoti
usried gniega.

Cant. Habacuc. Hab. III, 1—19.

D[omi]ne exaudi audicione(nẽ)[m] tuam et ti|mui. canticũ[m].

(1) GOſpodine cuh cuuenie tuoie, i-usboiah-se. Gospodine dielo
tuoie uſried godixta tuoieh oxiui gniega: (2) Vsried godixta nas
namechiex uciniti: chada rasarcen budex, od milosardia-chiex-se
spomenuti. (3) Bog-chie s-iuga dochi, i-sue[ti] s-gore faran: Pochrila-ie
nebesa slaua gniegoua: i huale gniegoue puna ieſt semglia. (4) Pro-
suietglienie gniegouo chacho suietloſt-chie biti: (i-)roſi u-ruchah
gniegouieh: Oudi sachriuena ieſt iachoſt gniegoua: (5) prid obrasom
gniegouiem pochi-chie smart. I-islieſti-chie diauao prid nogami gnie-
gouiemi. (6) ſta, i-rasmierio ieſt semgliu. Rasgleda i-oduesa naroda:
i-satrene ieſsu gore uiecha. Prignuli-se ieſsu glauiçe suieta, od puta[1]
uiecnieeh gniegouieh[1]. (7) Sa-slobu uidieh xatore etiope, ſmesti-se-chie
choxe ſemglie madianoue. (8) Jeda u-riechah rasarcio-se ieſsi gospo-
dine? ali u-riechah sarcba tuoia? ali u-moru sasgnieuanie(!) tuoie?
Chi-chiex uslieſti uarhu chognia tuoieh: i-chola tuoia shragnienie.
(9) Vsduixuchi usduignuti-chiex luch tuoi: (i-)raschletue cholienom
che gouorio | ieſsi: Rieche rasduoiti-chiex od ſemglie: (10) uidiexe
tebe, i-usboliexe-se gore: uuriella od-uoda minu. Da propaſt glas
ſuoi: uiſina ruche ſuoie duignu. (11) Sunçe, i-mieseç ſtaxe u-pribi-
ualixte ſuoie, u-ſuietloſti ſtriela tuoieh, pochi-chie u-prosuietglienie
lanpane ſuliçe tuoie. (12) V-ſarcbi potlaciti-chiex ſemgliu: u-sarcbi
sacudichiex narode. (13) Iſliesao ieſsi na-ſpasenie pucha tuoga: na-
spasenie s-charſtom tuoiem: Vbio-si glauu od chuchie slobnoga:
ogolio-si osnouu gniegouu deri do-garla. (14) P(p)rochleo-si ulaſti
gniegoui, glaui od-uoinicha gniegouieh, dohodechi chacho uihar
rasparxati mene. Veſelie gnih chacho onogai, chi xere ubogoga u-
ſachriueno. (15) Put-si ucinio u-moru chogniem tuoiem, u-chalu
od-uoda mnosieh. (16) Cuh, i-smutila-se-ieſt utroba moia: od glasa
sdarchtaxe(!)-se usne moie. Da-uliese smrad u-choſti moie, i-poda-
mnom da-gmixe. Da-pocinem u-dan neuoglni: (i-)da-usliesem u-
puchu pripaſanomu naxemu. (17) Smochqua ſato ne-chie çtieti:
i-ne-chie biti porod u-uinog[r]adieh. | Slagati-chie dielo od-masline:
i-poglia ne-chie prineſti iieſtos. Odriesati-se-chie od-choça schot: i-

[1] ab itineribus aeternitatis eius;

ne-chie biti iaraç u-iaslieh. (18) Ja ſato u-gospodinu ueſeliti-se-chiu:
i-radouati-se-chiu u-bogu ieſusu momu. (19) Bog gospodin iachoſt
moia: i-stauiti-chie noge moie chacho ieliena. I-uarhu uixgnia *[moia]*
usueſti-chie mene dobiualaç u-pſalmiem poiechieh.

Cant. Moysis. Deut. XXXII, 1—43.

Audite celli q[uae] loquor. canticum.

(1) CUite nebesa cha gouoru, da cuie semglia rieci uſta moieh.
(2) Da-usraſte chacho daxd nauch moi, da-tece chacho rosa gouo-
renie moie, Chacho daxd uarhu traue, i-chacho capglie uarhu liſtia:
(3) iere ime gospodinouo nasuatti-chiu: Daite uelicanſtuo bogu na-
xemu: (4) boxia isuarsita ieſsu diela, i-ſui puti gniegoui ſudi: Bog
uieran, i-bes niedne slobe, prauedan i-prau. (5) ſagriexixe gniemu,
a-ne sinoui gniegoui u-ſabgliudeniu: Narod ſli i-hinbeni. (6) ouoi-li
urachiax gospodinu poce[1] (sli i-)ludi i-nerasumni[1]: Da-li on nie otaç
tuoi, chi-e uuladao *[tebe]*, i-ucinio, i-ſtuo|rio tebe? (7) Spomeni-se
o-d-ni ſtarieh, (i-)misli narode ſuache: Vprosi oça tuoga, i-nauieſtiti-
chie tebie: uechie tuoie, i-nauieſtiti-chie tebie: (8) Chada rasdieglie-
uaxe uixgni narode: chada odieglieuaxe sinoue adama, Naredi dielle
pucha po-broi ſinoua israella. (9) Dio ſato gospodinou, puch
gniegou: iachob conaç o-d-iedine gniegoue. (10) Nage gniega u-
ſemgliu puſtu, u-mieſto gardo, i-ueliche puſtignie: Obuede gniega,
i-nauci: i-cuua chacho seniçu ocha ſuoga. (11) Chacho orao ucechi
da-lete ptichie ſuoie, i uarh gnih letechi, Proſtrie chrila ſuoia, i-uſe
gnih[2], i-poneſse na-ramenieh ſuoieh. (12) Gospodin sam uoieuoda
gniegou bij: i-ne-biexe x-gnim bog tugin. (13) Naredi gniega uarhu
uſuixene semglie: da-ie p[l]od od-gniua. Da *ixiua*[3] (.p.) med is-
chamena, i-ulie od chamena prie(ti)tuardoga. (14) Maslo od ſtada,
i-mliecho od-ouaça [i] pritiloſti iagagniaça, i-ouana ſinoua *bosançieh*[4]*:*
I-iarce ſ-*ieserçem*[5] od-xita, i-charuu grosdouu da piu priedobru. (15)
Opritilio ieſt dragi, i-oduarxe-se: odebelio, opritilio, raxirẽ[n], |
Oſtaui boga ſtuoriteglia ſuoga, i-dieli-se od boga spasiteglia ſuoga.
(16) Rasdraxixe gniega u-*bo[z]ieh*[6] tugieh[6], i-u-pogargenia na-sarcbu
rasnuchaxe(-ga). (17) Prichasaxe *diauoloui*[7] a-ne bogu, *bogoui,* chieh
ne-*suahu*[7]*:* *Noui*[8] u-ſarcbi dogioxe, chiem nieſsu-se chlagniali oci
gnih. (18) Boga, chi-tebe porodi oſtauio-si, i-sabio iesi gospodina

[1] popule stulte et insipiens;
[2] et assumpsit eum;
[3] pis. griješkom mj. *ixima,* ižima, ut sugeret mel de petra;
[4] filiorum Basan;
[5] cum medulla tritici, za „ieserçem" kriće se instr. sing. od riječi izvedene od *jezgra;*
[6] in diis alienis;
[7] pis. griješkom mj. diauolom, djavolom, *bogom,* i *snahu,* znahu. Immolaverunt daemoniis, et non Deo, diis quos ignorabant;
[8] Novi recentesque;

ſtuoriteglia tuoga. (19) Vidi gospodin, i-na sarcbu *prouuchao*[1]-se
ieſt: iere rasdraxixe gniega ſinoui gniegoui i-chchieri. (20) I-rece:
sachriti-chiu moi obras od-gnih i-rasmixgliati-chiu napochognia gnih:
Narod ſato sloban iest, i-neuierni sinoue. (21) Oui mene rasdraxixe
[u] ouogai, chi ne-biexe bog, i-narugaxe-se u-taxtadieh ſuoieh: A-ia-
chiu rasdraxiti gnih u-onogai, [ki] nie puoch, i-u-narod ludij narugat-
se-chiu gnimi. (22) Ogagn uxegao-se-ieſt u-gnieuu momu, i-gorieti-
chie deri do-p(l)achglienoga cchonça: Proxdrieti-chie ſemgliu sſ-
plodom ſuoiem, i-od-gora osnoue xdechi-chie. (23) Schupiti-chiu
uarhu gnih sla, i-ſtriele moie ſuarxiti-chiu u-gnih. (24) Smagnchati-
ch[i]e od glada, i-proxdirati-chie gnih ptice ugriſe|niem prixestoçiem:
Sube od-suieri poslati-chiu u-gnie, s-gnieuom potexuchieh uarhu ſemglie,
i-ſua[2] (25) Naduor raxcigniati-chie gnih maçc, a-unutra ſtrah, [...][3]
ſaiedno ſ-dieuiçom, ſisaoça s-couiechom ſtariem. (26) (I-)rechoh: gdi
ſato ieſu? pomagnchati-chiu uciniti is-(b)gliudi spomenu gnih. (27) Ma
çiech ſarcbe od-nepriateglia prodglih: da-se ne-usohole nepriateglia gnih,
I-rechli-bi: rucha naxa uixgniega, a-ne gospodin, ucini ouai ſua.
(28) Narod bes ſuieta, i-bes-raſuma. (29) da-bi *suali*[4], i-rasumieli, i-
napochogni rasuidieli. (30) Chacho progoniaxe iedan tiſuchiu, a-
o-d-ueiu bixahu deſet tisuchia? Nie-li sato, iere bog ſuoi proda
gnih, i-gospodin ſatuori gnih? (31) Ne-sato ieſt bog nax chacho
bosi gnih: i-nepriategli naxi da-ieſsu ſudçi. (32) Od-uinograda od-
sodome, u-uinograd gnih, i-od-chotara[5] *gnih*[5]*:* Grosdie gnih grosdie
od xiuci, i-groſd priegarchi. (33) Sciuc od-ſmaia uino-gnih, i-ied od
aspida nesdrauglieȝ. (34) Nie-li da ova schupgliena ieſsu pri-menie,
i-slamenoua v-otaina moia? (35) Moia ieſt osueta, i-ia-chiu uuratiti
(gnim) v-brieme, da-se potach|ne noga gnih: Blisu ieſt dan pogibni,
i-da-budu naſtoie briemena. (36) Suditi-chie gospodin puch ſuoi, i-
u-slugah suoieh smilouati-se-chie: Vidieti-chie da rasnemogla-se ieſt
rucha, i-ſatuoreni sato pomagnchali-su, a-oſtali rascinili-se ieſsu. (37)
I-rechi-chie: [g]die ieſsu bosi gnih, u-choieh imahu ufanie? (38) Od-
choieh posuetilixta iiediehu pritiloſti, i-piiahu uino prichasano: Da-
ſse duignu, i-pomogu uas, i-u-potriebi uas da-sbgliudu. (39) Vigte
da-ia ieſsam, i-nie drugi bog isuan mene: Ja-chiu ubiti, i-ia-chiu
xiuieti ucinit: ubiti-chiu, i-osdrauiti-chiu, i-nie chi od ruche moie
more-se isbauiti. (40) Duignuti-chiu ch-nebu ruchu moiu, i-rechi-
chiu: xiugliu ia u-uiech. (41) Acho naoſtrim chacho muniu mac
moi, i-primi ſud rucha moia: Vuratiti-chiu osuetu nepriategliom
moiem, i-oniemi choi-su nenauidieli mene uuratiti-chiu. (42) Opiti-
chiu ſtriele moie charui, i-mac moi xerati-chie mesa, Od charui
ubienih, i-od ſuxanſtua, ogogl[i]ene nepriateglia glaue. (43) Hualite
narodi puch gniegou, iere charuu sluga ſuoieh osueti|ti-chie:

[1] pis. griješkom mj. *pronukao*, ad iracundiam concitatus est;
[2] pis. griješkom mj. *smia*, zmija, super terram atque serpentium;
[3] mańka za lat. iuvenem (simul ac virginem);
[4] pis. griješkom mj. znali, saperent;
[5] et de suburbanis gomorrhae;

I-osuetiti-chie uratiti nepriategliom gnih, i-miloſtiu-chie biti ſemgli
duha ſuoga.

Deus in nomine tuo saluum me fac. Ps. [53].

(3) BOxe v-ime tuoie spasena mene ucini: i-u-chriepoſti tuoioi
ſudi mene. (4) Boxe uslixi molituu moiu: uxima primi rieci uſta
moieh. (5) Jere tugini usduigoxe-se ſuprotiu menie, i-iaçi ischali-ſu
duxu moiu: i-napried ne-ſtauixe boga prid-obrasom ſuoiem. (6)
Ouoi ſato bog pomaga mene: i-gospodin primitegl duxe moie ieſt.
(7) Odurati sla nepriategliom moiem: i-u-iſtini tuoioi raxcini gnih.
(8) Hotno-chiu posuetiti tebe, (i-)ispouidiet-se-chiu imenu tuomu
gospodine: iere dobro ieſt: (9) Jere od-ſue tuge isbaui mene: i-uarh
nepriatel moieh pogardilo-ie oco moie.

Cuum inuocharem exaudiuit me deus iustiçie mee. psalmus [4].

(2) CAda sasuah uslixi mene bog praude moie: u-neuogli raxiri-
se menie. Smilui-se meni, i-uslixi molituu moiu. (3) Sinoui couiecij
dochle texcha ſarça? ſaxto gliubite taxtad, [i] ixtete laxiu? (4) Snaite
ieree umnoxi gospodin ſuetoga */svoga/*[1]*:* gospodin uslixiti-chie mene
chad saupiu gniemu. (5) Rasarcite-se, i-nemoite sagriexi[ti]: cha go-
uorite u-ſarçieh uaxieh, (i-)u-odrieh uaxieh schruxite-se. (6) Posuetite
posuetilixte (uaxe) praude, i-uſaite u-gospodina. mnosi gouore: tcho
pochasa *uam*[2] dobra? (7) Slamenoua[na][3] ieſt uarhu nas ſuietloſt
obrasa tuoga gospodine: dao-si radoſt u-sarçe moie. (8) Od ploda
xita, uina, i-ulia ſuoga umnoxili-se iesu. (9) V-miru u-onomugere
spati-chiu, i-pociuati-chiu; (10) Jere ti gospodine iedino uſanie po-
ſtauio-si mene.

In-te d[omi]ne speraui no[n] confundar. Ps. [30].

(2) V-Tebe gospodine uſao-sam ne-chiu se posramiti v-uiech;
u-praudi tuoioi oslobodi mene. (3) Prichloni ch-menie uho tuoie,
da-isbauix mene. Budi meni u-bogu xtititegl(iu): i-u-mieſto od-uto-
cixta, da spasena mene ucinix. (4) Jere iachoſt moia, i-utociſtie moie
ieſ[i]-t[i][4]: i-çieh imena tuoga priueſti-chiex mene, i-hraniti-chiex
mene. (5) I-isueſti chiex mene isſ-ocça, choie-ſsu ſachrili menie: iere-
sſi ti xtititegl moi. (6) V-ruche tuoie | priporucuiu duh moi: od-
chupio-si mene gospodine boxe iſtine.

Qui habitat in-adiutorio ps. [90].

(1) COi pribiua u-pomochi uixgni[e]ga, v-obrachienie boga ne-
beschoga pribiuati-chie. (2) Rechi-chie gospodinu: primitegl moi

[1] sanctum suum;
[2] pis. griješkom mj. *nam*, quis ostendit nobis bona;
[3] signatum est ... lumen;
[4] et refugium meum es tu;

ieſsi ti, i-utocixte moie: bog moi ufati-chiu u-gniega. (3) Jere on oslobodi mene od ocça louça, i-od rieci oxtre. (4) Plechma ſuoiema osieniti-chie tebe: i-pod perie gniegouo ufati-chie: (5) Sctitom obiti-chie tebe iſtina gniegoua: ne-chiex-se ti-boiati od-ſtraha nochgniega, (6) Od ſtriele letechi u-dne, od-napaſti hodechie u-tmah: od-potecenia, i-diaula poludgniega. (7) Paſti-chie od ſtrane tuoie tisuchia, a-desét tisuchia od desne tuoie: ch-tebie ſato ne-chie-se priblixati. (8) Iſto ocima tuoiema rasmixgliati-chiex: i-platu grexnicha uidieti-chiex. (9) Jere ti ieſi gospodine ufanie moie: vixgni|e si][1] poſtauio utoci[š]te[1] tuoie. (10) Ne-chie priſtupiti ch-tebie slo: i-bic ne-chie-se priblixati pribiualixtu tuomu. (11) Jere angelom ſuoiem sapouidio-ie od-tebe: da-sbgliudaiu tebe u-suieh putieh tuoieh. (12) V-ruchah | poneſti-chie tebe: da-ne-uuriede na-chami nogu tuoiu. (13) Varhu aspida, i-basilixcha hoditi-chiex: i-potlacichiex laua i-smaia. (14) Jere-ie u mene ufao, osloboditi-chiu gniega: sbgluſti-chiu gniega, Jere-ie posnao ime moie. (15) Saupio-ie ch-meni, i-ia-chiu uslixiti gniega: x-gnime iesam u-neuogli: (i-)isbauiti-chiu gniega i-proslauiti-chiu gniega. (16) Dugo dnij napuniti-chiu gniega: i-pochasati-chiu gniemu spasenie moie.

Ecce nunc benedicite dominum. Psalm[us 133].

(1) VOuo sada blagosouite gospodina, sue sluge gospodinoue: Choi ſtoite u-chuchi gospodinoui, u-duorieh chuchie boga naxega. (2) V-nochieh us[d|uignite ruche uaxe u-suetignie, [i] blagosouite gospodina. (3) Da blagosoui tebe gospodin (tebe gospodin) i-s-iona, choi nebo i-ſemgliu.

Nunc dimitis seruum tu[u]m d[omi]ne. ps. [Luc. II, 29—32].

(29) SAda puxtuiex slugu tuoga gospodine, po-rieci tuoioi u-miru: (30) Jere-ſsu uidielli oci moie spasenie tuoie, (31) Choie-si priprauio prid obrasom ſuieh pucha. (32) Suiechiu na-odchriuenie naroda, | [i] slauu pucha tuoga israelle.

Dominus regn(i)auit, dechorem indutus eſt: indutus eſt. ps. [92].

(1) GOspodine chraglieua, urexenie obuchao ieſt: obuchao-ieſt gospodin iachoſt, i-opaſa sebe. I-ſato uchriepio-ie ſuiet ſemglie, choi-se ne-chie chrenuti. (2) PripraugHieno priſtolie tuoie (boxe) odtada: od uiecha ti iesi. (3) Vsduigoxe rieche gospodine: usduigoxe rieche glas ſuoi. Vsduigoxe rieche uale ſuoie, (4) od glasa uoda mnoſieh. Cudna i-usuixena morscha, cudan na-uisinah gospodin. (5) Suiedocanſtua tuoia uierna ucigniena ieſsu mnogo: chuchi tuoioi priſtoi-se ſuetignia gospodine u-dglinu od-dana:

[1] altissimum posuisti refugium;

Jubilate d[omin]o omnis ter[r]a: seruite. Pſalmus [99].

(2) VEſeli se u-bogu ſua ſemglia: ſluxite gospodinu u-radoſti. Vliesite prid obraſom gniegouiem, v-ueselie. (3) Snaite iere gospodin on ieſt bog: on-ucini nas, a-ne mi nas: Puoch gniegou, ij-ouçe od paxe gniegoue: (4) ulieſite u-urata gniegoua y-iſpouieſti, duore gniegoue u-pieſnieh: ispouiegte-se gniemu. | Hualite ime gniegouo: iere sladach ieſt gospodin, v-uiech milosardie gniegouo, i-deri u-narod i-naroda iſtina gniegoua.

Deus deus meus ad-te (de) luce vigilo. Psalm[us 62].

(2) BOxe boxe moi ch-tebie u-prosuietglienie bdim. Scegiala-ie ch-tebie duxa moia, cholicho mnogo ch-tebie (i-)put moia. (3) V-semgliu puſtu, i-besputnu, i-besuodnu: tachoie u-ſuetom pochasah-se tebie, da uidim chriepoſt tuoiu, i-slauu tuoiu. (4) Saxto boglie ieſt miloſardie tuoie uarhu xiuota: usne-moie hualiti-chie tebe. (5) *Ona-choi*-chiu blagosouiti tebe u-xiuot moi: i-u-ime tuoie usduignuti-chiu ruche moie. (6) Chachono tuſtignie i-pritiloſti da-ſse napuni duxa moia: i-usnami od ueſselia hualiti-chie uſta moia. (7) *Ouachoi*[2] spomenan bih o-t-ebe[2] uarhu poſteglie moie, o-iutargnio [i] rasmixliati-chiu o-tebie: (8) iere-si bio pomochnich moi. I-u-pochrou od-chrila tuoieh useliti-se-chiu, (9) priliepila-se-ie duxa moia ſa-tobome: mene primi desna | tuoia. (10) Oni sato saludu ischaxe duxu moiu, ulieſti-chie u-nai nixgnia od semglie: (11) iſdati-ch[i]e u-ruche od maca, dieli od-li[si]ça[3] biti-chie. (12) Crag[l] sato radouati-se-chie u-gospodinu, huaglieni-chie biti ſui choi-se chunu *u-gnie[m]uu*[4]: iere satisch-nuta ieſsu uſta gouorechieh slobã[m]. *[Ps. 66]:* (2) Bog (nax) da-se smiluiei(!) nam, i-da-blagosoui nas: da-proſuietli obras ſuoi uarhu nas, i-da-se smiluie nam. (3) Da-posnamo na-semgliu put tuoi: u-suieh narodieh spasenie tuoie. (4) Da-se ispouiede tebie puçi boxe: da-se ispouiede tebie puçi ſui. (5) Da-se uesele i-raduiu narodi: iere sudix puche u-praudi, i-narode na-semgli ispragliax. (6) Da-se ispouiede tebie puçi boxe: da-se ispouiede tebie puchi(!) sui: ſemglia-ie dala plod ſuoi. (7) Da-blagosoui nas bog, bog nax, (8) da blagosoui nas bog: i-da-se boie gniega ſui chonçi semglie.

[1] pis. griješkom mj. *ovakoj*, Sic benedicam te, isp. ovaj psalam na str. 164;
[2] si menor fui tui, isp. biļ. 7 uz ps. 62 na str. 164;
[3] partes vulpium erunt;
[4] qui jurant in eo.

DODATAK

NAJSTARIJI ŠTAMPANI HRVATSKI MOLITVENIK

Novo izdańe priredio za štampu

Dr. Ciro Giannelli,
skriptor Apostolske Vatikanske biblioteke.

I za izdańe ovoga spomenika vrijede uopće ona ista načela koja se spomińu u kratkoj uvodnoj biļešci pred „Vatikanskim hrvatskim molitvenikom" (str. 1). Treba mi dodati samo ovo dvoje:

a) premda original ne pravi nikakvu razliku, što se slovâ tiče, između rubrika i samog teksta, ipak su u mene rubrike, boļega pregleda radi, redovno štampane kursivnim slovima, a izuzetno i debelim tipima. Kursivno su također štampani u tekstu neki inicijali, koji su u originalu griješkom izostavļeni, ali ih je zapisala docnija ruka.

b) označio sam gdje se u kńizi počińe nova strana sa || (mj. |), a sa | izuzetno gdje se počińe novi redak.

[Prvih listova nema.]

l. 1a *nich** *i-u-zetuartach. Anti[ſana].* Blaſgena ti u-ſgenah. *pſalam* [8]:
(2) **G**oſpodine goſpodin naſc. cholicho zudno ieſt ime tuoie
deri po-ſuoi ſemgli. Iere uſuiſceno ieſt uelizaſtuo tuoie ſuarhu ne-
beſaa. (3) od-uſtaa mladdinaaz i ſiſaiuſctiih ſuarſcio-ſi hualu. Radi
nepriateglaa tuoih da-raſchineſc nepriategla i odaruitegla. (4) Iere
budeem uidieti nebeſſa diella ruchuu tuoih. mieſez i-ſuieſde choiee
l. 1b ieſſi tii || oſnouao. (5) Scto-ie zlouiech iere | ſi ſpomenan od gnega.
uogla ſin zlouiezaſchii iere pohodiſ gnega. (6) Umanſcio-ſi gnega
malo-magne od angelou. ſlauom i-zaſtiu crunio ieſi gnega. (7) i-
odluzio ieſi gnega ſuarhu dielaa rukuu tuoih. (8) Suacholicha ieſi
podloſgio pod-noge gnegoue. ouce[1] i uoloue ſuacholicha[1] i ſuarhu
togai ſchoti pogliſche (9) Ptize nebeſche i-ribe morſche choie prihode
l. 2a ſtaſi morſche. || (10) Goſpodine goſpodin naſc. cholicho zudno ieſt
ime tuoie u-ſuoi ſemgli. Slaua ozzu i ſinu i duhu ſuetomu. Cacho
bii u | pocetach i-ſada i-uaſda i-u-uieche uiechoma amen. *ant[iſana].*
Blaſgena ti u-ſgenah. i blaſgeni plod od | utrobe tuoie. *ant[iſana].*
Cacho mirra iſabrana. *pſalam* [18]:
(2) **N**Ebeſſa ſpouiedaiut ſlauu boſgiu. i diella ruchuu gnegouih
l. 2b ſpouiedaiut oſnouu[2]. (3) Dan dneui iſrigne riez. i noth nothi || kaſge
ſnannie. (4) Nieſut gouorenia ni-beſide choih-ſe ne-budu zuti glaſi
gnih. (5) Po-ſuoi ſemgli iſiide ſuech gnih. i u-chraie ſuieta ſemgle
riezi gnich(!). (6) U-ſuonzu poſtaui chrouieſcte[3] ſuoie. i on chachono
uirenich iſhodethi iſ-chomore ſuoie. Uſradouat-ſe chachono gigant.
na | potezenie puuta. (7) od uarcha(!) neba iſaſſcadſtie gniegouo
l. 3a [...] deri[4] do-uarcha(!) gnegoua. i nie tko || bi-ſe ſchrio od topline
gnegoue. (8) Sachon goſpodinou nepocharan obrathaiuthi duſce
ſuiedoza(d)ſtuo goſpodinouo uirno. raſum daiuthi dietzi (9) Praude
goſpodinoue prauedne ueſelethe ſardza. ſapouied goſpodinoua ſuietla
proſuithgluiuuthi[5] ozi. (10) Strah goſpodinou ſueet pribieua[3] u-uiech
l. 3b uiecha, ſudztua boſgia iſtinna opraudana u-ſamih ſebi. (11) (Sguo||dana
u-ſamiih ſebi.) Sguodina uarchu(!) ſlata i-chamenia dragoga mnogo.
i ſlagia uarhu meda i ſata. (12) Iere i-ſluga tuoi bglude gnih. u-
ſbgludeniu gnih plata mnoga. (13) Grieche(!) tko raſumii od
ſchrounih moih oziſti-me goſpodine. (14) i-od-tugih proſti ſluſi tuo-
iemu. Acho-bi-mi ne goſpodouali. tadai neiſparſgnen budem. i ozi-
ſtiti-ſe-thu od grieha uelicha. (15) I-budut da-ſe udraſget iſgouorenia
l. 4a od-uſta || moih pried licem tuoim uaſda Goſpodine pomothnize moi.
i odchupiteglu moi. Slaua ozzu i-ſinu. Cacho bii u-pocetah(!) i-ſada

* Ovaj početak „Ofič. b. d. M" odgovara u *Ov* slovima *-nic* u riječi *ponedilg|nic* na str. 5, red. 12 odozgo.

[1] Vulg. oves et boves u n i v e r s a s, cksl. овце и волн и все.

[2] vaļada je lat. firmamentum uzeto kao fundamentum.

[3] pogrješno jekavizirańe.

[4] ispred toga fale riječi za lat. et occursus eius, cksl. и сретение его.

[5] vaļada štamp. griješkom mj. *prosuitgluiuuthi*, *prosvitļujući;* čitańe *prosvićļujući*, prema običnoj grafici kńige, nije dovoļno pouzdano. Isp. M. Rešetar, Dubrovački zbornik od god. 1520, Beograd 1933, str. 193.

i-uaſda. *atn[ifana]* (!). Cacho mira iſabrana dala ieſi ſlaſt od-miiriſa
ſueta bogorodice *ant[ifana]*. Prid loſgiſtem ouei. *pſalam* [23]:

(1) **G**Oſpodinoua ieſt ſemgla i | napugnenie gne. ſuieth(!) ſe-
maglſchii i-ſui chii pribiuaiu na-gnem. (2) On ſuarhu mooraa
l. 4b oſnouao ieſt gnu. i ſuarhu riecha || priepirauio ieſt onugiere. (3) Tcho-li
budet uſlieſti na onoi bardo goſpodinouo. uogla tcho-li budeet pri-
bieuati[1] na-onomui mieſtu priſuetomu gnegouu. (4) Onii choii ieſt
nepouiennan[1] ruchama. i onii choii ieſt ziſtoga ſardza, i choii niie
l. 5a primio na-taſctinu duſcu ſuoiu. i tadii choi ni-ſe chriuo || ieſt ſachleo
u podhibſtuo bliſgnemu ſuoiemu. (5) Ouachouii budeet priemiti[1]
blagoſlouglenie od goſpodina i-pomillouanie od boga ſpaſitegla ſuo-
iega. (6) Iere ouoi ieſt narod [i]ſctuuthih goſpodina. iſiſchuiuthiih
lieze[1] boga iachougla. (7) Od uſmite urata uladaozi uaſca. i uſduignite-
ſe uraata uiechuuiezna. i unidet chhragl(!) od-ſlaue. (8) Tko-ieſt
l. 5b ouui chraagl od ſlauee. || Goſpodin iachii i uſmoſgan. goſpodin
uſmoſgan na-boiu. (9) Oduſmite urata uladaozi uaſca. i-duignite-ſe
urata uiechuuiezna. i unidet chralg od-ſlaue. (10) Tcho ieſt ouii
chragl od-ſlaue goſpodin od-chriepoſtii on iſti ieſt chragl od-ſlaue.
Slaua ozzu. i-ſinu i-duhu ſuetomu. Chacho bii u-pocetach i-ſada i-
uaſda. *ant[ifana]*. Prid-loſgiſtem ouei dieuize opthite nam ſlatkee
l. 6a pieſni od dragmata. ℣. Iſlita || ieſt miloſt u uſneh tuoih. ℟. Toga
zith blagoſlouii tebe bog u-uieche. Otze naſc. ℣. I-ne-uuedi-naſ u-
napaſt. ℟. Ma-iſbaui-naſ od nepriaſni. Molituami i doſtoianiem bla-
ſgene marie uaſda dieue i-ſuih ſuetih priuedi-naſ goſpodin na-
chragleuſtua nebeſcha. Amen. Sapouieg goſpodi blagoſloniti(!) Naſ
l. 6b ſ-porodom blagodietna blagoſlouila uaſda dieua maria. ℟. Amen ||
(Amen.) *Lection. I. [Crkveń.* XXIV, 11—13]:

U Suieh-ſam pochoi iſchala i u-baſctini goſpodinouoi budem
priebiuati[1]. Tadai ſapouiedii i-reze meni ſtuoritegl oda | ſuieh. i tko
ſtuorio ieſt mene upochoio-ſe ieſt u utrobi moioi. I reze meni u
iacobu pribiiuai i u iſraelu-ſe ubaſctini, i | u iſabranih moih puſti
ſgile. A ti goſpodine pomilui-naſ ℟. Bogu huala ℟. Sueto i ne-
l. 7a ozquargneno di[u]ſtuo choimi hua||lami-te budem uſuiſiti ne-ſnam
Iere choga nebeſſa (ſu) uſeti ne | mogahu tuoim-ſi chriilom ſdarſgala.
℣. Blaſgena ti megu ſgenami i-blaſgeni plod od utrobe tuoie. Iere
L[ection] II [Crkveń. XXIV, 15—16]:

I-takogere u-ſyonu utuargena ieſam i u-gradu poſuethena
tacho gere pochoih-ſe. i-u-ieruſalemu uladanie moie. I-uchorinih-ſe
u-puochu poztenomu. i-u-ſtranah boga moiega baſctina gnegoua i-
l. 7b u-napugneniu ſuetih || [darſga]ua[2] moia. A-ti goſpodine pomilui-naſ.
℟. Bogu huala. ℟. Blaſgena ieſi diuize maria choia | ſi oda-ſuih
ſtuari ſuita ſtuoritegla noſila. porodila-ſi choi-te ſtuorii i-u-uiech
pribiuaſ dieuiza. ℣. Sdraua maria miloſti puona goſpodin ſ-tobom.
porodila-ſi choi-te ℣. Sapouig goſpodi blagoſlouiti. Po-dieui materi

[1] pogrješno jekavizirańe!
[2] detentio; nadopuńeno pomoću istog mjesta, na str. 265, red. 16 odozdo.

dopuſti nam goſpodin ſpaſenie i-mir. ℟. Amen. *L[ection] III
[Crkveń.* XXIV, 17]:
l. 9a Chachono zedar uſuiſcena* ||
u utorn[i]ch i u-petach ouii ieſu ſuoimi antifanami. Antif[ana].
Liepoſtiu tuoiom. *pſalam* [44]:

(2) **I**ſrignut ſarze moie riez dobru. gouoru iaa diella moia
chraglu. Ieſich-moi penna piſza. harlo piſcutha. (3) Craaſſan prili-
chom nad ſinoumi zlouieziemi. iſliita ieſt milooſt u | uſnaah tuoih.
*T*ogai zith blagoſlouii tebe bog u uiech (4) opaſci-ſe mzem[1] tuoim
l. 9b okoo bedre tuoie nai mothnie. (5) Liepo||ſtiu tuoiom i uchraaſceniem
tuoim naſtoi u napriedah(!) progi i chraglui. Radi iſtinne i | chro-
toſti i praude. i oduedeet tebe zudno deſnaa tuoia. (6) Striille tuoie
oſctre i-uſmoſgne. puozi pod tobom paaduut. u ſardza nepriateeglaa
chragleuiih. (7) Priiſtolie tuoie boſge u uiek uiecha. ſcibicha praua
icſt(!) ſcibicha chragleuſtua tuoiega. (8) Gluubilla ieſſi praaudu i
l. 10a nenaauidiella ieſſi || ſlobu. thoga(!) zith pomaſao ieſt tebe bog tuoi
uliem od | radoſti. pri-dioniziih tuoiih. (9) Mirra i chapglia i-chaſcia
od | hagliinaa tuoih. od ſchaliinaa[2] eburneouiih, od choieh tebi biſce
drage (10) tkeri[3] chraagleuaa u-zaſti tuoioi. Tui ſta chragliza ob-
deſnu tebe u-ſuitti poſlathenoi. ogarnuuta raſlichoſtiu. [...(15)...]
Priueduut-ſe chraaglu dieuize, ſa-gnom bliſgike gne. (16) prichaſgut-
l. 10b ſe tebi u ueſeliu i || u radoſti. prieuedut [se] u-tempao chragleu.
(17) Rad otaazaa tuoiih rodili-ſe ieſu tebi ſinoue. odluciti budeſ
uladaoze ſuarhu ſue ſemgle. (18) ſpomenuti-ſe buduut imena tuoiega
goſpodine u ſuathom(!) narodu i porodu. Toga raadi puozi iſpo-
uiedut-ſc(!) tebi u uiek. i u uiek uieka. Slaua ozzu i-ſinn(!) i-duhu
ſuetomu. Cacho bii. *ant[ifana]*. Liepoſtiu tuoiom i ukraſceniem
l. 11a tuoiim naaſtooi u napriedach pro||gi i chragluui. *ant[ifana]*. Po-
moſget gnuu. boog. *pſalam* [45:]

(2) **B**Oog naſce pribigliſcte[4] i-kriepooſt. pomothnik u ſmeethiaah
choiee naagioſce naſ mnogo. (3) [T]ogai raadi-ſe ne budeemo boiati
chad-ſe bude ſmeeſti ſemgla. i prineſuut-ſe gorre u-ſardze mora.
(4) [S]ueechnuſce i-ſmuthene ieſſu uode gnegoue ſmele-ſe ieſſu gorre
u iachoſti gnegouoi. (5) Od-rieche ſlaap ueſſelii graad boſgii. po-
l. 11b ſuetio ieſt || pribiiualliſcte ſuoie uiſcgnii (6) bog poſrid gnega ne
chreeneet-ſe. [P]omoſgeet gnu bog obraſom[5] ſuoiim[5] (7) ſmeeli-ſſe
ieſſu naarodi. i-prignula-ſe ieſſu chraagleuſtua. daa glaſ ſuoi uiſcgnii
i chreenulla-ſe ieſt ſemglaa. (8) [G]oſpodin od chriepoſti i ſ-nammi.
priimittegl naſc bog iachobagl. (9) Priiditte i | uigte diella goſpo-

* poslije toga nedostaje jedan list [8], na kojem se svršavala ta lekcija, — u *Ov* odgovara to tekstu od riječi *„bih"* do riječi *„nas"*, na str. 11, red. 10 odozgo — red. 6 odozdo, — i počinjala iduća rubrika (isp. *Ov*, na str. 7, red. 2—3).
[1] nad *mz* pripisano *a* da se stariji oblik *mčem* okrene na noviji *mačem*.
[2] lat. domibus.
[3] čitaj *tćeri*.
[4] čitaj *pribiglište*.
[5] ovaj prijevod ne odgovara ni lat. ni cksl. tekstu (mane diluculo, ютро за ютра), nego je postao pod utjecajem antifane na kraju psalma (isp. niže).

dinnoua. choiaa ieſt poſtauio ſlameenia ſuarhu ſemhlee(!). (10)
l. 12a [O]d noſſethi || boie deri do-chraaiaa ſemgle. luuch budeet ſlomiti i
raſbiieet oruſgia. i ſctiite budet ſgdethi na ogag(n). (11) [O]ſtauite-ſe
i uigte iere iaa ieſſam bog. uſuiiſcen budem u naarodeh. uſuiiſcen
budem na-ſemgli. (12) [G]oſpodin od-kripoſtii ſ-nami primitegl naſc
bog iachobagl. Slaua ozzu i-ſinu i-duhu ſuetomu. [C]acho bii. *ant[i-*
ſana]. Pomoſgeet gnu bog obraſom ſuoim bog poſrid gne ne
l. 12b chreenet-ſe. *ant[iſana]*. || [C]hakono raduiuuthiih. *pſal[am* 86]:

OSnoue gnegoue u-gorah ſuetiih. (2) glubii goſpodin urata
ſyonſchaa. ſuarhu ſuiih pribiualiiſcta iachobgliih. (3) *S*launaa rezenna
ieſſu od tebee grade boſgii. (4) ſpomenuti-ſe budem od raaba i-ba-
bilooniee ſnaiuuthiih mene. ouo bigleuitto tuginni i tiir i puok
etyopſchii. ouii-ſu biilli u-gnoii (5) *M*ati ſyonſcha bude rieti zlouiech.
l. 13a i zlouiech-bo uzignen ie|ſt u-gnoi i on iſtii oſnouao ieſt gnuu
uiſcgnii. (6) *G*oſpodin ſpouiet u piiſmih ſuetaaz ſuoih. i | uladalaaz
gnih choii biſce u-gnoi. (7) *Ch*achono raduiuuthiih-ſe ſuiih (naſ).
pribiiualiſcte ieſt u-*t*ebi: *S*laua ozzu i-ſinu i-duhu ſuetomu. *Ch*acho
bii u-pozetak i-ſada i-uaſda i-u-uie[che]. *ant[iſana]*. Chachono
raduiuuthich(!)-ſe ſuieh naſ. pribiiualiſcte ieſt u-*t*ebi ſueta bogorodize.
l. 13b *ouii (doo)niiſii*[1] *tri pſalmi. gouore-ſe u-ſri || (u-ſri)du i-u-ſubotu.*
ſuoimi antifanami. ant[iſana]. Radui-ſe maria *[Pſalam* 95:]

[P]Oite goſdodinu (!) pieſan nouu. poite goſpodinu ſua ſemgla.
(2) [P]oite goſpodinu i blagoſlouite imenu gnegouu. blagouieſtite
oda-dne do-dne ſpaſenie gnegouo. (3) *n*auieſtite megiu narodi ſlauu
gnegouu. u | ſuiih puozih zudeſſa gnegoua. (4) *i*ere uelich goſpodin.
l. 14a i-huaglen mnogo. ſtraaſcan ieſt uarh ſuiih boogaa. (5) *i*ere ſui||cho-
lizi boſi naarodzkii hudobe. a-goſpodin nebessa uzinii (6) Iſpouieſt
i-liepooſt prid-liizem gnegouim. ſueetigna i-uelizaſtuo u poſuetheniu
gnegouu. (7) *P*rinoſſite goſpodinu baſctinne naarodſchee. prinoſſitte
goſpodinu ſlauu i-zaaſt. (8) prinoſſite goſpodinu ſlauu imennu gne-
gouu. [U]ſmitte uraſta[2] i uniiditte u-duoore gnegoue. (9) pochlonite-ſe
l. 14b goſpodinu u zarqui ſueetoi gnegouoi. [C]hre||ni-ſe prid lizem gne-
gouim suacholicha ſemgla. (10) rezite u-naarodeh iere goſpodin
chragleuao ieſt ſdarua[3] i u iſtinu pochaara ſuieth (!) ſemaglſchii choi
| ſe ne-bude krenuti. *b*udee ſuuditi puoche u praudi. (i narodde u
ſardzbi ſuoioi.) (11) *V*eſelite | ſe nebeſſa i budi-ſe obradouati semgla.
chreni-ſe more i napugnenie gnegouo. (12) [R]adouati ſe hothee
l. 15a pogla i ſua choiaa u-gnih ieſu. *T*adai-ſe buduu ue||ſeliti ſua drieuia
garmschaa (13) prid lizem gospodinouim iere grede. ier bude priti
ſuditi ſemglu. Suditi-the ſuiet semaglſchii u-praudi. i puoche u iſtini

[1] *niži*, u smislu lat. „infrascripti" (u *Ov nisge pisani*, na str. 8, red. 6 odozdo), a *(doo)* je možda prvi slog pridjeva *dońi* (ovdje u istom smislu kao i *niži*), koji je zamijeńen s *niži* ostao nedopisan, te griješkom ušao i u štampani tekst.

[2] Vulg. hostias (žetve), koje je krivo shvaćeno kao ostia; regbi da se je redaktor teksta sjetio dvaju predńih mjesta (ps. 23, stihovi 7 i 9, na str. 254 red. 13 i 16 odozgo), gdje se zbiļa čita *odusmite urata*.

[3] očito neka griješka koja se ne da objasniti. Lat. tekst glasi: quia Dominus regnavit. Etenim correxit orbem terrae itd.

ſuoioi. Slaua ozzu i-ſinu i-duhu ſuetomu. Chacho bii. *ant[iſana]*.
Radui-ſe maria dieuize ſue-ſi neuire ſama pobila u ſuem ſuietu.
ant[iſana]. Doſtoi-ſe mene. *pſal[am* 96]:

Goſpodin chragleua ueſeli-ſe ſemgla. raduite-ſè ottozi mnoſi.
l. 15b (2) Oblaazi i-magla u ocholo || gnega. prauda i-ſudſtuo pedepſanie
priſtolia gnegoua. (3) Ogang prid gniime bude priiti. i budet po-
paalliti u ocholo nepriateglaa gnegouiih. (4) Proſuietliſce-ſe muunie
gnegoue ſuietu ſemglee. uidii i chreenula-ſe ieſt ſemgla. (5) Gorre
chachono uoſſach-ſe raſtopiſce od | liiza goſpodinoua. od liiza go-
ſpodinoua ſtreeſla-ſe ieſt ſua ſemgla. (6) Nauieſtilla ieſſuu nebeſſa
16a praudu gnegouu. i uiidie||ſce ſui puozi ſlauu gnegouu. (7) Poſtiidili-
se ſuii choii-ſe chlagnaiu iſdillaniu. i-choii-ſe ſlauee u priilichah
ſuoiih. Pochlonite-ſe gnemu ſuitholizi (!) angeli gnegoui. (8) zula
ieſt i obradouala-ſc (!) ieſt ſyon. i obueſeliſce | ſe ktheri iudeiſchee.
zith ſudſtuaa tuoiih goſpodine. (9) Iere tii ieſi goſpodin naiuiſcgnii
ſuarhu ſue ſemglee. mnogo-bo uſuiiſcen ieſi ſuarhu ſuieeh boogaa.
l. 16b (10) Choii-godir glunbiite (!) || goſpodina nenaauigte ſlobu bglude
goſpodin duſce ſluugaa ſuoiih. i od ruuchee griſcniicha oſlobodiit
gnih. (11) Suietloſt iſaſiala ieſt praudnomu. i | prauim ſardza
radooſt. (12) Ueſelite-ſe prauednii u goſpodinu i iſpouig(ſ)te-ſe ſpo-
menutiu ſuetigne gnegoue. Slaua ozzu i-ſinu. Cahcho (!) bii. *ant[i-*
ſana]. Doſtoi-ſe mene hualiti tebe dieuo priſueetaa. dai meni chripoſt
l. 17a protiua nepriateglem tuoim *ant[iſana]*. || Po porodu diuize, *pſalam*
[97]:

Poite goſpodinu pieſſan nouu. iere zudeſſa uzini goſpodin.
Spaſſe gnega deſniza gnegoua. i miiſza ſueetaa gnegoua. (2) Poſnano
uziinii goſpodin ſpaſenie ſuoie. prid lizeʒ naaroodoa (!) od chri
praudu ſuoiu (3) Spomenuo-ſe[1] ieſt miloſardia ſuoiega iachobu. i
iſtinne ſuoie doma iſraeloua[1]. Uidiiſce ſui chrai ſemglee ſpaſſeniee
l. 17b boga naſcega (4) raduite-ſſe bo||gu ſua ſemgla. poite i-ueſelite-ſe
i-pſalmiſaite. (5) Pſalmiſaite bogu naſcemu u lautu. i u-zitari glaſoʒ
pſalma. (6) i u trubglah uoisʒih[2] i | u-glaſu trubgle roſgane raduite-
ſe prid-lizeʒ chragla goſpodinu (!). (7) Creni-ſe more i-napugnenie
gnegouo. ſuiet ſemaglni i-ſui ki pribiuaiu na-gneʒ. (8) Rieche-the
pleſnuti rukami u-gneʒ. gore-ſe obradouaſce (9) prid-lizeʒ-goſpodi-
l. 18a nouim ierre greede. ierre priideet suudit ſemglu. Suudithe || [ſ]uiet
ſemgle u-praaudi. i puoche u praau[oſti][3]. Slaua ozzu i-ſinu Cacho
bii. *ant[iſana]*. Po-porodu dieuize ziila-ieſi pribiila bogorodize moli
ſa-nas.

[1] U Vulg. ovaj tekst glasi: Recordatus est misericordiae suae et veritatis suae domui Israel, dok se naš prijevod slaže s cksl. помѣноу млсть своѭ ıаковоу, и истиноу своѭ домоу иꙁлвоу.

[2] ductilibus, окованиҳъ; očito je prevodilac dao lat. riječi slično značeńe sa dux, vojskovođa!

[3] Isp. to isto mjesto u *Ov* na str. 10 red. 15 odozgo.

ɑ Laudes.

Sdraua maria. ℟. Blaſgena.

BOoſge na-pomoth moiu naſtoi ℟. Goſpohine (!) na-pomooth
menni poſpiiſci-ſſe ℣. Slaua ozzu i-ſinu i-duhu ſuetomu. ℟. Cacho
bii u-pozetach i-ſada i | uaſda. Amen. Alleluia. *Antiſana.* Vſneſena
l. 18b ieſt maria. *pſal[am* 92]: ||

(1) GOſpodin chragleuao ieſt u reſcenie obuoze. Obuoze-ſe
goſpodin u-iakooſt. i pripaſa-ſe chripoſtiu. I-ſa-iſtinnu pochriepii
ſuiet ſemaglſchii. choii-ſe ne-chrenet. (2) Prip[r]augleno priistolie
tuoie boſge. od-uiecha ti ieſi. (3) Uſduigoſce rieche goſpodine.
uſduigoſce rieche glaaſſe ſuoie [. . .] (4) od[1] glaaſaa uoodaa mnoſiih.
Cudna uſduignutia morſchaa. zudan u uiſcgniieh goſpodin. (5) Sui-
l. 19a dozaſtua tuoia || goſpodine. uirouaana uzignena ieſſuu mnogo. Dom
tuoi goſpodine podobaiee ſuetigna. u-dglinu dnii. Slaua ozu i-ſinu
i-duhu ſuetomu. Cacho bii u-pocetak. *ant[iſana].* Vſuieſcena[2] ieſt
maria na nebo ueſelet-ſe angeli hualethi blagoſliulaluut (!)[3] goſpodina.
ant[iſana]. Maria dieuize. *[pſalam* 99:]

(2) RAduite-ſe bogu ſua ſemgla ſluſgite goſpodinu u ueſeliu.
l. 19b Uniidite prid-lize gnegouo u | radoſti. (3) ſnaite ier goſpodin on || ieſt
bog. on uzinii naſ a[4]-ne-oni naſ[4]. A-mii puoch gnegou i ouze paſcee
gnegouee. (4) uniidite u urata gnegoua u iſpouieſti. duoroue gne-
goue u-pieſniih iſpouieſtii. Hualite ime gnegouo (5) iere ſladach ieſt
goſpodin. u uiech miloſardie gnegouo. i u uiech uiecha iſtina gne-
goua. Slaua ozzu i-ſinu i-duhu. Cacho bii. *ant[iſana].* Maria dieuiza
l. 20a uſneſena ieſt na-nebeſchoo pribiualiſcte u-choiem || chragl chragleeuaa
na-punu ſuieſdaa ſiedii piieſtoliu (!). *ant[iſana].* V-uogni pomaaſtii.
pſallam [62]:

(2) BOſge boſge moi. ch-tebi od ſuiita bdiim. Sgegiala ieſt u
tebii duuſca moia. choliko[5] mnogochrat [t]i[5] puut moia. (3) U-pu-
ſtingni i u-ſtramputiu i u | chiſci[6]. tachoi-ſe u-ſuetomu prichaſah
tebi. da uigu chriepoſt tuoiu i-ſlauu tuoiu. (4) Iere bogle-ie milo-
l. 20b ſardie tuoie ſuarhu ſgiuootaa uſne moie buduut || hualiti tebe. (5)
Ouachoi budu blagoſliuglati tebe u-ſgiuotu moiem. i-u-i me-tuoie
budu duignuti ruuche moie. (6) Cachono toua i pritiloſti napuni-ſe
duuſca moia. i uſne radoſti hualithee ime tuoie. (7) Oua choi[7]-ſe
ſpomenuo ieſſam ſuarh poſteglee moiee u iutargnaah budeem mi-
ſliiti o-tebii. (8) iere uzignen ieſi pomothniik moi. I u ſachriueniu
l. 21a chriilaa tuoịih. budem-ſe obradouati. (9) tui bii duſca moia || ſa-

[1] ispred toga nema teksta za lat. Elevaverunt flumina fluctus suos, cksl. вздвигоу р'кки строуги свое.
[2] pogrješno jekavizirańe!
[3] štamp. griješ. mj. *blagosliulaiuut, blagoslivļajut.*
[4] et non ipsi nos, а не ми себѣ.
[5] quam multipliciter tibi, кол' множицею тебѣ.
[6] inaquosā (terrā), koje je uzeto kao in aquosa!
[7] cksl. сице, Vulg.: si.

toboom mene primii deſnizza tuoia. (10) A-onni ſamaanni iſchaſce
duuſcu moiu. uniiduut u-doognaa ſemgle. (11) iſdaduut | ſe u-ruuche
nooſga. diili od lizizaa(!)[1] buduu. (12) A chragl-ſe budet ueſelliti
u goſpodinu. hualiti-ſe buduut ſui choii-ſe ſachlignuu niime. iere
obſidaana ieſu uſta gouorethiih ſlobnaa. *pſal[am* 66]:

(2) BOg-ſe ſmilouao na-naſ i-blagoſlouio naſ. proſuietlio obraſ
l. 21b ſuoi ſuarhu naſ. i pomilouao || naſ. (3) Da budeemo poſnati na-
ſemgli puut tuoi u-ſuuih(!) naarodeh ſpaſenie tuoie. (4) Iſpouidili-ſ[e]
tebi puzi boſge. iſpouidili-ſe tebi puzi ſui. (5) Ueſeliti-ſe-thee i ra-
douaati narodi. ier ſudiiſc puoke u iſpraunu. i-narode na-ſemgli
uſdarſgiiſc. (6) Iſpouidili-ſe tebi puoci boſe iſpouidili-ſe tebi puoci
ſui. (7) ſemgla daa plod-ſuoi Blagoſoui naſ bog bog naſc (8) blago-
l. 22a ſſoui-naſ bog. i boiali-ſe gnega ſuicholizi chrai ſemgle || Slaua ozzu
i-ſinu i-duhu ſuetomu. Cacho bii u-pozetah(!) *Ant[iſana].* V uongni
pomaaſtii tuoih techoſmo dieue mladizze ob gluubiſſce tebe ueomi.
Ant[iſana]. Blagoſlouglena. *pſal[am: Dan.* III. 57—88]:

(57) BLagoſlouite ſua diella goſpodgna goſpodina. (58) Blago-
ſlouite nebeſſa goſpodina. (59) blagoſlouite angeli goſpogni goſpo-
dina. (60) Blagoſlouite uode choiee ſuarh nebeeſſaa ieſſu goſpodina.
l. 22b (61) blagoſlouite ſue kri||poſti goſpodgne goſpodina. (62) Blagoſlouite
ſuonze i mieſez goſpodina. (63) blagoſlouite ſue ſuieſde nebeſchee
goſpodina. (64) Blagoſlouite daſg i-roſſa goſpodina. (65) blagoſlouite
ſui duuſſi boſgii goſpodina. (66) Blagoſlouitte ogagn i toplinna
goſpodinna. (71) blagoſlouite nothi i-dnii goſpodina. (72) Blagoſlouite
tme i ſuietlooſt goſpooina(!). (67) blagoſiouite(!) ſima i lito goſpo-
l. 23a dina. (70) Blagoſlouite ſlaane i ſniieſi || goſpodina. (73) blagoſlouite
muunie i oblaazi goſpodina. (74) blagoſlouilla ſemgla goſpodina.
(75) Blagoſlouite gorre i brigoue goſpodiua(!). (76) blagoſlouite ſua
choia-ſe raagiaiuut na-ſemgli goſpodina. (78) Blagoſlouite morra
i | rieche goſpodina. (77) blagoſlouitte ſtudenzi goſpodina. (79)
Blagoſlouite zeti i ſua choiaa gmiſguut u uodah goſpodina. (80)
Blagoſlouite ptize nebeſche. goſpodina. (81) Blagoſlouite ſuieri i
l. 23b ſue || ſchotti goſpodina. (82) blagoſlouite ſinoue gluzkii goſpodina.
(83) blagoſlouio iſrael goſpodina. (84) Blagoſlouite popoue goſpod[g]ni
goſpodina. (85) blagoſlouite ſluge goſpogni goſpodina. (86) Blago-
ſlouite duhoue i duuſce prauedniieh goſpodina. (87) blagoſlouite
ſuetii i ſmirnii ſardzeʒ goſpodina. (88) Blagoſlouite anania azaria
myſael goſpodina. Blagoſlouimo ozza i-ſina. ſuetiim duuhom. Hua-
l. 24a limo i uiſſocho || duignimo gnegaa u uiieche. Blagoſlouglen ieſſi
goſpodine na tuargi nebeſchoi. i huaglen i-ſlauan i pri uſneſen u
uieche. *ant[iſana].* Blagoſlouglena ktheri tii od goſpodine iere od
tebe plod ſgiuota priimiſmo. *ant[iſana].* Liepa ieſſi i chraaſna
pſallam [148]:

(1) HValite goſpodina ſ-nebeeſſaa. hnalite(!) gnega u uiſcgniih.
l. 24b (2) Hualite gnega ſui angeli gnegoui. hualite gnega ſuekolike || ſille

[1] mj. *liſiza*, vulpium.

gnegoue. (3) Hualite gnega ſuonze i mieſſeez. hualite gnega ſuieſde
i ſuitlooſt. (4) Hualite gnega nebeſbe ſſa nebeſchaa i uodde choiee
ſuarhu nebeeſſaa ieſſuut (5) da hualeet i͜ me goſpodgne. Iere on ſaam
reze i | uzignena ieſſuut. on ſapouiedii i ſtuorena ieſſuut. (6) Po-
loſgio ieſt gnih u-uiek i-u-uieche uiechaa. ſapouied poſtauii i | ne-
l. 25a mimogeet. (7) Huaalite goſpodina[1] ſemglee[1]. ſmaii i ſu(i)e || propaaſti.
(8) Ogagn grad ſnieg mraſ duuh burran choi. zinee riez gnegouu.
(9) Gorre i-ſui brigoue. dubie plodno i ſui zeedri. (10) Suieri i ſui
ſchoti. ſmie i-ptize pernatee. (11) Chragleui ſemaglſchii i-ſui puozi.
uladaozi i | ſui ſudzi ſemaglſzii. (12) Mladzi i | diuize ſtaarzi ſ-mlaa-
diimi. hualite ime goſpogdne(!). (13) Iere uſuiiſceno ieſt ime gnegouo
l. 25b ſaamoga. (14) iſpouieſt gnegoua ſuarhu nebba i ſemglee. I uſuiiſii ||
rog puocha ſuoiega, pieſſan ſuim ſuetiʒ gnegouiʒ. ſynouom iſraelſziʒ
puochu pribliſgaiuuthiemu ch-nemu. *[Pſalam* 149:]

(1) Poite goſpodinu pieſſan nouu. huala gnegoua u zarqui
ſuetih (2) Ueſeli-ſe iſraele u-gneʒ koi ſtuorii gnega. i-ktheri[2] ſyoonſkee
raduite-ſſe o-chraglu ſuoiem. (3) Hualite ime gnegouo u choru i u-
timpanu, i-u-pſaltiru pooite gnemu (4) Iere dragoſno ieſ goſpodinu
l. 26a u-puku ſuoieʒ uſuiſi u-ſpaſenie radouat || ſe-thee ſueti u-ſlaui, ueſe-
liti-ſe-thee u loſgiſcteh ſuoih. (6) Radoſti boſgiee u-zegluſteh gnih.
i noſgi oſtroarti u ruchah gnih. (7) Na uzignenie oſuett(t)u[3] u
naarodeth(!). potachnutia u puozih (8) Da-ſe ſueſat buduut chra-
gleui gnih u okoueh. i plementtii(!) gnih u uſaah guoſdenih. (9)
Da uzinet ſudztuo[4] iſpiſſano. ſlaua oua ieſt ſuuim ſuetiim gnegouim.
[Pſalam 150:]

(1) **H**Valite goſpodina u ſuetih gnegouih. hualite gnega u-
l. 26b tuar||gi ckripoſti gnegoue. (2) Hualite gnega u uſmoſgaſtueh gne-
gouih. hualite gnega po-mnoſtu[u] uelizaſtua gnegoua. (3) Hualite
gnega u-ſueeku i-trubgli. hualite gnega u pſaltiru i-[z]itari (4) Hualite
gnega u-timpanu i-choru. hualite gnega u-ſgizzaah i u-organu. (5)
Hualite-gnega u-zimbalih dobro ſuonethih. hualite gnega u zim-
balih dobroudaraiuuthiih. (6) ſuachii duuh budi hualiti goſpodina.
l. 27a Slaua ozzu. || Cacho bii. *ant[ifana]*. Liepa ieſſi i chraaſſna chtheri
ieroſolimſchaa ſtraaſcna chachono ſtanoou ſaaſtup naregena. *Capi-
[tulo: Pjesma* VI, 8]:

Vidieſce gnu ktheri ſyonſke priblaſgenu pripouiiedaſce. i | chra-
glize huaaliſce gnu. ℟. Bogu huala. *piesan:*

O Priſlaunaa goſpoge. uiſcgnaa nad ſuieſdami. koi-te ſtuorii
primudro. doila-ſſi ſuetiimi parſmi. Scto eua ſgaloſnaa odneſſe. tii
l. 27b uladaſc[5] ſueetim po||rodom. da-uniiduut nebeſſa plaznii. od neba

[1] ako nije griješkom izostavļeno *ot* ispred *ſemglee,* vaļada je redaktor teksta shvatio lat. dominum de terra kao dominum terrae.

[2] lat. filij, cksl. сн҄ѣ.

[3] ad faciendam vindictam.

[4] ispred toga nema riječi za lat. in eis, cksl. в нихъ.

[5] u lat. tekstu reddis, koje je uzeto kao regis.

proſor ſtuorena bii. Ti ſi chraagla uiſcgnega ſgdrilo. i urata ſuietloſti
ſiaiutha. ſgiuot daan po-diuizi. narodi od͜ chupglenii uſpiuaite. Slaua
tebi goſpodine. ki | ſi rogien op(!) diuizee ſo-ozzem i ſuetim duuhom.
u uiechu͜ uizgne uieche Amen. ℣. Blaſgena tii u-ſgenah. ℟. I bla-
ſgenii plod od-utrobe tuoie. *ant[ifana]*. Blaſgena bogorodize.
pſallam [Luk. I. 68—79]: ||

l. 28a (68) Blagoſlouglen goſpodin bog iſrael(i)ſchii ier. pochodii(!)
i | uzinii odchupglenie puocha ſuoiega. (69) I-iſprauii roog ſpaſſenia.
nam u-domu dauida otrocha ſuoiega. (70) Cacho gouorio ieſt nam
po-uſta ſuetiih ſuoiih prorokou. kii od-uieka ieſſuut (71) I-oſloſ-
ſodii(!) naſ od nepriateegla naſciih. i od ruke ſuih ki naſ nenaaui-
diiſce. (72) Da-budee uziniti miloſardie ſo ozzi naſciimi. ſpomenuti-
l. 28b ſe ſuidozaſtua ſuoie[ga] || ſuetoga. (73) Cletuu ſachleetuu choiom-ſe
ſachſeo(!) ieſt cha | abrahamu ozu naſcemu da-ſe budee uſdatti nam.
(74) Da beſ ſtraha od ruchee nepriateeglaa naſciih oſlobogieni
buudeemo ſluuſgiti gnim(!)[1]. (75) V-ſueettigni i u-praudi prid gniime.
ſue dni naſce. (76) I-tii odtroze proroch uiſchgneegaa buudeſc-ſe
naſuatti. priideſc prid liizem goſpodinouiim priprauiit puute gne-
l. 29a goue. (77) Na-danie ſnania || ſpaſſenia gnegoua. u od͜ puſctenie
griichaa(!)[2] gniih. (78) Po utrobi miloſardia boga naſcega u choih
pochodii(!) naſ iſaſianie ſ-uiſſocha. (79) Proſuietliti ouimei kii u-tmeh
i u oſſini ſmarti ſiiedee. na iſpraglenie nogaa nasciih na-puut mierra.
Slaua ozzu i-ſinu i-duhu ſuetomu. Cako bii. *ant[ifana]*. Blaſgena
bogorodize diuize maria tempao boſgi poſuetiliſcte duuhoʒ ſuetim
l. 29b ſaama-ſſi beſ prilike udraa||ſgilla goſpodinu naſcemu iiſſukarſtu. molli
ſa-puoch. umaglai | ſe ſa redouniiche. naſtoi ſa-deuooţee ſgenne.
Goſpodi pomilui Karſte pomilui. Goſpodi. pomilui, ℣. Goſpodi
uſluſcai molituu moiu. ℟. I upiagna moia da priidet k-tebi. Po-
molim-ſe. *Mollitua:*

BOſge kii od-blaaſgene marie dieuizee utrobee riez tuoiu
l. 30a angellom nauiſtaiuthi puot priimiiti ieſſi hotio. podai || prichlonnim
tuoiim da-chii bigleuitto gnu bogorodizu uiruieemo. gnee-ſſe prid-
toboom moobaami budeemo pomothi. Timgere karſtom goſpodinom
naſciim. ℟. Amen. *ant[ifana]*. Sueti boſgii ſui moliti-ſſe doſtoite
ſa naſce i ſa-ſuiih ſpaſſenie ℣. Veſelite-ſe u-goſpodinu i | raduite
prauednii. ℟. I-ſlauite-ſſe ſui prauii ſardzem. Pomolimo-se. *Mollitua:*

l. 30b **S**aſctiti goſpodine puk tuoi || i apoſtoolaa tuoih petra i-paula
i iniih apoſtoollaa pommothiu uſdaiuuthii uizgniim odaruaniem ſa-
hraani. *Molitua:*

Sui ſueeti tuoi moliimo-te goſpodine naſ ſuuda pomogli da
chada gnih ſpomennu ztuieemo otaztua budemo zutti *[Molitua:]*

I mir tuoi naſciim podai urimennom. i-od-zarque tuoie ſuu-
cholichu odſgeni ſlobu. Puot i tuorenia i hottienia naſca. I | ſuiih

[1] lat. illi, mj. kojega je pročitano illis (neprijateļima!).

[2] grafički nepravo mj. *griiha,* ako nije štamp. griješ. mj. *griiehaa.*

l. 31a rabaa tuoiih u ſpaſenia || tuoiega naapridouaniu odluuzi. dobro tuo-
riteglem naſciim uichuuiznaa dobra uſuraati. i ſuim uirniim mar-
tuiim pochoi uizgnii dopuuſti. Goſpodinom naſciim yſſu karſtom
ſiinom tuoim. kii ſ-tobom ſgiue i | chragluie u iedinſtui duuha ſue-
toga bog. Po-ſue uieche uiechoma. ℟. Amen ℣. Goſpodine uſluſcai
molituu moiu. ℟. I-upiagna moia da-priidet ch-tebi. ℣. Blagoſlo-
l. 31b uimo || goſpodina. ℟. Bogu huala. Virniih duuſce po-miloſardiu
boſgiem poziuali u mieru. ℟. Amen.

ɑ Pozigne prima

BOſge na-pomoth *I-oſtaalo kachono rezeno iest na-laudeſ*:
Alleluia. *Pieſſan:*

SPomeni-ſſe ſpaſenia tuorze ier naſcee puiti (!)[1] od priziſtee
diuize rogienia prilichu-ſi primio Maria maicho od miloſti. maicho
l. 32a od miloſardia. ti naſ od diauola ſaſctiti. i u uriieme od || smarti
priimii. Slaua tebi goſpodine ki-ſ rogien od eieuize (!)[2] ſo ozzem
[i] ſuetim duuhom u | ſue uieche uiechoma. Amen *[Antifana.]*
Vſeeta ieſt maria. *pſallam* [53]:

(3) BOſge u ime tuoie ſpaſſena | me uziini. i u chripoſti
tuoioi obrani-me. (4) Boſge uſluſcai molituu moiu. uſcima priimi
riezi uſtaa moih. (5) Iere tuginni uſtaſſce protiua menii i iaazii
l. 32b iſchaſce duuſcu moiu. i ne-poſtauiſce (ſpriida) boga prid lizem ||
ſuoiim. (6) Euo bigleuitto bog pomaagaat menne. i goſpodin ieſt
primitegl duuſce moie. (7) Oduraati ſla nepriateglem moiiʒ i-u
iſtinni tuoioi raſparſci gnih (8) Uogloom po ſueetim tebi. i | iſpo-
uiim-ſe imennu tuoiemu goſpodine iere dobro ieſt. (9) Iere od
ſuachee pezalli iſbauio ieſſi menne. i ſuarhu nepriateeglaa moiih
poſri oko tuoie. Slaua ozu. Caho (!) bii. *pſalaʒ* [84]:

l. 33a (2) Blagoſlouio-ſi goſpodine ſe[m]||glu tuoiu. oduraatio-ſi
ſuſganſtuo iakobgle. (3) Odpuſtio-ſi ſlobu puoka tuoiega. prichrio |
ſi griehe gnih. (4) Ukrotio-ſi ſuukolichu ſardu tuoiu. oduratio-ſe
ieſi od-ſaarde gnieua tuoiega. (5) Obrati naſ boſge ſpaſſenie naſce i
odurati ſardu tuoiu od naſ. (6) i-da-ſe u uiech ne raſardiiſc na-naſ
Ni budeeſc proſtriiti ſaardu tuoiu od-naaroda u naarod. (7) boſge
l. 33b tii obraatiuſci-ſſe oſgiiuiiſc naſ. i puoch tuoi bu||dee-ſſe ueſeliti o
tebii. (8) Pochaaſgi nam goſpodine miloſardie tuoie. i ſpaſſenie
tuoie dai | nam. (9) Budu zutti ſcto[1]-ſſe gouorii o-meni goſpodine
boſge moi[3]. iere bude-ſſe gououriti mier u-puochu ſuoiemu. I-ſuarhu
ſueetih ſuoih. i na-onihei chii-ſe obrathaiu ch-ſebi. (10) Niſctor
magne bliſu ieſt boieethiim-ſe gnega ſpaſſenie gnegouo. da budee
l. 34a pribiuati ſlaua u-ſemgli naſcoi. (11) Miloſardie i iſtinna ſrito||ſce-ſſe..

[1] štamp. griješkom mj. *putti* ili, mańe vjerojatno, mj. *puoti.*
[2] mj. *dieuize.*
[3] lat. quid loquatur in me Dominus Deus, gdje je loquatur shvaćeno kao pasivni oblik (upor. u tom istom stihu *bude-sse gouoriti mier* za lat. loquetur pacem), a Dominus Deus uzeto kao vokativ.

prauda i-mir ſplele-ſe ieſſu. I-iſtinna od-ſemgle iſaſiala ieſt. (12)
prauda ſ-neba progledaa (12) I-bigleuitto goſpodin budee dati bla-
godieſtuo. i ſemgla naſca daa plod ſuoi (14) Prauda prid | gniʒ
priidet. i-poſtauiit na-puut ſtopi ſuoie. Slaua ozu. Cako bii u-po-
cetach. *pſallaʒ* [116]:

(1) HValite goſpodina ſuicholizi naarodi (i iednag). hualite
l. 34b gnega ſui puozi. (2) Iere pochripgleno. ieſt ſuarhu naſ mil||loſardie
gnegouo i iſtinna goſpodinoua pribiiuaa u uiech Slaua ozzu. Cacho
bii. *antifana.* Vſneſſena ieſt maria na-nebo ueſſele-ſſe angelli hua-
lethi blagoſliuglaiu goſpodina. *Capi[tulo: Pjesma* VI, 9]:

Choia ieſt ouai choia prohodii chachono sora uſtauſti[1] liepa
chachono mieſez. obrana kako ſuonze ſtraaſſcna kakono ſtanou
l. 35a ſaſtup naregena. ℟. Bogu huala. ℣. Doſtoi-ſe mene || [hua]liti tebe
dieuo priſueeta. ℟. Dai meni chripoſt protiua nepriateglem tuoiim:
Goſpodi po[milui]. Karſte pomi[lui]. Goſpodi po[milui]. ℣. Goſpo-
dine uſluſcai molituu moiu. ℟. I-upiagna moia da priidet ch-tebi.
Molimo-ſe *Molit[ua].*

BOſge choi diuizaschu polazu blaſgene marie diuizee u-koioi
pribiiuanie obrati dooſtiao (!)[2] | ſe ieſſi. dai molimo. da-ſuoiim naſ
l. 35b ſaſctitheniem napugneniih i naſſlaagieniih uzinii naſ gnee || priſtupiti
ſpomenuutiu kii ſgiueſc i chragluieſc u uieche uiechoma ℟. Amen.
Ant[ifana]. Suetii boſgii ſui naſtoiati. *Oſtatach antiiane (!).*[3]
ſ-uerſom na-laudeſ. Mollimo-ſe. *Mollitua.*

USluſcai naſ boſge ſpaſiteglu naſc. i-apoſtolou tuoiih petra i
paula. i oſtaaliih apoſtolou naſ ſaſctiti pomothmi. koiih-ſi darouao
uirniih bitti nauchami, *Molitua.* Sui ſuettii tuoi. *iscti sa-druugoom*
l. 36a *mollit||tuoiu. gdi i-sauarscuiee.*

ɑ Pozigne tirza.

Sdraua.

BOſge na-pomoth. *I-oſtalo. Pieſſan.* Spomeni-ſſe. ɑ *Iscti na-
primi ant[ifana].* Maria dieuo. *pſ[alam* 119]:

CHa goſpodinu chada u neuogli bih ſaupih. i-uſluſcaa mene.
(2) Goſpodine oſlobodi duſcu moiu od uſnou (!)[4] ſlobniih. i od
ieſicha podhibna. (3) Scto-t-ſe[5] budee dati tebi uogla ſcto-ſe prii-
36b ſtauii tebi. na ieſih (!) podhiban. (4) Striile uſmoſgnooga oſtre || ſu
uglenmi puſtignimi. (5) Oime meni iere priſcaſtie moie prodglilo-ſe
ieſt. pribiiuah ſ-pribiuauthimi u zedar. (6) mnogo innoſtranna bii
duſca moia. (7) So onimii chii nenaauidiiſce mir bih miiran. kad
gouorah gnim aruaahu mennee chruuto. Slana (!) ozzu. Cacho bii.
pſal[am 120]:

[1] *ustausti, usta'ušti.*
[2] griješ. mj. *dostoiao.*
[3] mj. *antifane.*
[4] zacijelo mj. *usnu*, cksl. ѹснѹ, lat. labiis.
[5] t. j. *scto-t[i]-se,* ako nije štamp. pogrješka mj. *scto-sse.*

(1) **U**ſduignuuh ozi moie cha gorram. odchuda priideet pomoth
l. 37a meni. (2) Pomoth moia od goſpodina. kii ſtuori nebo i ſe||mglu.
(3) Ne-daat[1] na-chrenutie nogu tuoiu. ni-ſadrimgleet[1] kii zuuat tebe.
(4) Ouo ne-ſadriimglet ni uſneet. kii zuuat iſraila. (5) Goſpodin
zuuaat tebe. goſpodin pocrou tuoi ſuarhu ruuche deſnizee tuoiee.
(6) U-dne ſuonze ne | oſgeſget tebe. ni-mieſez nothiu. (7) goſpodin
zuuaat tebe oda-ſuakoga ſla. zuuao duſcu tuoiu goſpodin. (8) Goſ-
podin zuuao uhod tuoi i-iſhod tuoi. ob-ſeli(!)[2] deri do-uiecha. Slaua
l. 37b ozzu i-ſii[nu] || Cacho bii. *Pſallam* [121]:

(1) **O**Bueſelio-ſe ieſſam u onihei choiaa rezena ieſu meni. u-
dom goſpodinou poideemo. (2) Stethe biehu noge naſce. u duoreh
tuoiih ieruſolime. (3) Ieruſolime chii-ſſe ſiigieſc chachono graad.
choiega opthenie gnega u | saamom ſebi. (4) Ondi-bo uſiidoſce
kolina kolina goſpodinoua suidoztuo iſraelouo. na-iſpouiedanie imena
l. 38a tuoiega goſpodine. (5) Ier ondi uſiidoſce priſtolia || na ſuud. priſtolia
ſuarhu doma dauidoua. (6) Molite choiaa na-miii(!)[3] ieſſu ieruſalemu.
i obilna glubethiih tebe. (7) Budi mir u chripoſti tuoioi. i obilie
u-torniih tuoih. (8) Radi brattiee moie i-bliſgiichaa moiih. gouorah
miir od tebe. (9) I-radi doma goſpodina boga moiega. iſchah dobra
tebi. Slaua ozzu i | ſiinu. i-duhu ſuetomu. Cacho bii u-pozet[ach].
l. 38b *ant[iſana]*. Maria diuiza uſneſena ieſt na-nebeſcho pribi||ualiſcte. u-
koiem cragl chragleua na punu ſuieſda ſiedi priſtoliu. *Capirulo(!)
[Crkveń*. XXIV, 15]:

I-Tachoi u ſyonu uchripglena ieſſam. i u-graadu poſueethena
tachogere-ſe upochoih. i u | ieruſalemu ulaaſt moia. ℟. Bogu huaala.
℣. Iſliita ieſt miloſt u uſnaah tuoih. ℟. Toga raadi blagoſſouii
tebe bog u uiech. Goſpodi. Karſte. Goſpodi pomilui. Molimo ſſe.
Molitua:
l. 39a **B**Oſge choii ſpaſſenia uizgne||ga blaſgene marie dieuſtuoʒ
punniim ſemalgnomu narodu daroue ieſſi dopuſtio. podai moliimo.
da gnuu ſa-naſ. moliti zuieemo po-choioi doſtoiaſmo tuoritegla od-
ſgiuota primitti. Goſpodina naſcega iſſukarſta. Amen. *ant[iſana]*.
Sueti. ɑ *Iſcti na-laudeſ oſtatak i-molituu*. Saſctiti: *gdi i-ſauarſcue*.

ɑ Pozigne ſexta.

Sdraua.

l. 39b **B**Oſge na-pomoth. *i-oſtalo kako na-primi: Pieſan*. Spome|ni-
ſe ſpaſſenie.[4] *ant[iſana]*. V-uogni. *[Pſallam* 122:]

(1) **C**h-tebi duigoh ozi moie. ki pribiuaſc na-nebeſiih. (2) Sei
kacho ozi ſluugaa. u ruchah goſpodaraa ſuoih. I-kakono ozi rabee
u rukah goſpogie ſuoie takoi ozzi naſci cha goſpodinu bogu na-
ſcemu dochli-ſe ſmiluie na-naſ (3) Pomilui naſ goſpodine pomilui-

[1] cksl. не дастъ . . ., ни въздрѣмлѣтъ. Vulg. non det . . . neque dormitet.
[2] griješ. mj. *od-seli.*
[3] griješ. mj. *na-miir.*
[4] mj. *ſpaſſenia.*

naſ. ier mnogo iſpugneni ieſmo ſmeethee. (4) I-mnogo napugnena
l. 40a ieſt duſca naſca ſraʒ obilniiʒ. i-pogargienie oho||liim. Slaua ozzu.
Cako bii. *[Pſalam* 123:]

(1) **N**Egoli[1] iere goſpodin bii[1] u | naſ. rezeet ſada iſrael. (2)
negolli iere goſpodin bii u-naſ. Chadano uſtaſce gludie na-naſ. (3)
moſce bit-bi ſgiuiih poſdarli naſ. Chada-ſe raſardii ſardzba gnih
protiua nam. (4) moſge bit-bi | naſ chachono uode poſarchnuli.
(5) Potoh(!) pride duuſca naſca. moſge-bit-bi priſcla duuſca naſca
l. 40b uodu neponoſnu. (6) Blagoſlouglen goſpodin kii ne-daa || naſ na
uſeetie ſuubaa gnih. (7) Duſca naſca chachono uraabaz iſbauglena
ieſt iſ-iamzize(!) louet[h]ih. iamziza(!) ſatrena ieſ a-mi oſlobogieni ieſmo.
(8) na-pomoth[2] naſcu[2] u ime goſpodgne. chii ſtuori nebo i-ſemglu.
Slaua ozzu. Cacho bii. *pſallaʒ* [124:]

(1) **C**Hoi uſſaiuut u-goſpodina kakono gorra ſyonſchaa. ne-
kreenet-ſe u uiech chii pribiua (2) u ieruſalemu. Gorre ocholo gnega
l. 41a i-goſpodin u-okolo puo||cha ſuoiega. od-ſade i-deri do-uiecha. (3)
Iere ne oſtauiit goſpodin ſcibichee griſcniichou. ſuarhu ſgdriebi pra-
uedniih. Da | ne-budu proſtrieti prauedni na-ſ lobu ruke ſuoie. (4)
dobro uziini goſpodine dobriiʒ. i-prauiiʒ ſarza. (5) A-odklagnaiuuthee
na | ſabitie[3]. priuedet goſpodin ſ-dilaiuthiim ſlobu. mir ſuarhu iſraila.
Slaua ozzu. Cako bi. *ant[iſana]*. V-uogni pomaſtii tuoiih tekoſmo
l. 41b mladize dieue glubi||ſce tebe ueomi. *Capitulo [Crkveń*. XXIV, 16]:

I uchoriinih-ſe u-puochu poztenu i u-ſtraanaah boga moiega
baſctina gnegoua. i u iſpugneniu ſuetiih darſgaua moia. ℟. Bogu
huaala. ℣. Blaſgena tii u-ſgenah. I-blaſgeni plod od utrobe tuoie.
Goſpodi. Karſte. Goſpodi. pomil[ui]. Goſpodine ℟. I-upia[gna].
Molimo-ſe. *Molitua*:

POdai miloſardnii boſge ſlaboſti naſco[4] pomooth. da kii ſueete
l. 42a bogorodize ſpomenu || ztuieemo. molituami gnee pomothiu od
naſciih ſlobou !) oduſtaneemo. Timgere karſtoʒ goſpodinoʒ naſcim.
℟. Amen. *Ant[iſana]*. Suetii boſgii. *I-oſtatach I-molitua*. Vſſluſci(!)[5]
naſ. *Iſcti na | primi. gdi i-ſauarſcuie*.

ɑ Pozigne podne.

Sdraua(k)

BOſge na-pomoth. *I-oſtata[k]. iſcti na primi. Pieſan*. Spo-
meni-ſe ſpaſen[ia]. *ant[iſana]*. Liepa ieſi. *pſal[am* 125]:

l. 42b (1) **U**-Obratheniu goſpodin ſuſganſtuo ſyona. uzigneni-ſmo ||
kako utiſceni. (2) Tadai napugnena biſce ueſelia uſta naſca. i ieſich
naſc radoſti. Tadai rekuut megiu naarodi ueliziit goſpodin tuorit

[1] nisi quia Dominus erat, ѣко аще нѣ г҃ь бил бн.
[2] Vulg. Adjutorium nostrum; regbi da je prevodiocu, odnosno prepisivaču bila na pameti obična liturg. izreka „Bože, na pomoć moju nastoj" (Deus, in adjutorium meum intende), koja se čita u početku svakog dijela oficija.
[3] obligationes, koje je uzeto kao oblivionem!
[4] t. j *našo'.*
[5] mj. *Vssluscai* ili *Vsslisci.*

ſ-gnimi. (3) uelizit goſpodin tuorit ſ-nami. uzigneni ieſmo radoſni.
(4) Obrati goſpodine ſuſganſtuo naſce. chachono potoch u iugu.
(5) Chii ſiuu u-ſuſah u-ueſeliu ſgnut. (6) poſcadſci idiihu i plachaahu
methuthi ſimena ſuoia. Priſcadſci-bo priiduut ſ-radoſtiu. noſethi
l. 43a ſno||ppe ſuoie. Slaua ozzu. Cacho bii. *pſallam* [126]:

(1) **N**egoli-bi goſpodin zuuao dom ſamani-bi-ſe truudilli kii-bi
ſiidali gnega. Negoli-bi goſpodin zuuao graad. ſamani-bi bdilli chii
zuuaiuut gnega (2) Samani ieſt uam prige ſuietloſti uſtaiat. uſtaite
pochle buudeete ſiilli chii blagu iete chruh boliſni. Chada budet dati
draaſſiim ſioim(!) ſan. (3) ouai icſt(!) baſctina goſpodinoua. ſi-
l. 43b nougla || plaata plod utrobe. (4) Chachono ſtriile u ruzi uſmoſgnoga.
eachoi(!) ſynoue iſtreeſeniih. (5) Blaſgenii muſg ki iſpuonii ſgugienie
ſuoie od-gniih ne poſtiidut-ſe[1] dochli budet gouoriti nepriateglem
ſuoim na-uraatiih. Slaua ozz[u] i-ſinu i-duhu ſuetomu. Cacho bii.
Pſallam [127]:

(1) **B**Laſgenii ſui chii-ſe boie goſpodina, chii hodee u puutiih
l. 44a gnegou[i]eh. (2) Trude[2] plodou tuoih[2] blagouati budeſc. || blaſgenii
ieſſi i-dobro tebi budeet. (3) Sgena tuoia chachono loſa obilna. u-
ſtraanaah doma tuoiega. Sinoui tuoii chachono mladiche maſliinaa.
ocholo tarpeſe tuoie. (4) Ouo oua chooi-ſe blagoſlouiit ſuachi
zlouich. choi-ſe boi goſpodina. (5) Blagoſſouio tebe goſpodin od |
ſyona. i da-uidiiſc choia dobra ieſſuut u ieruſalemu ſue dni ſgiuota
l. 44b tuoiega. (6) I-da-uidiiſc ſinoue ſynou tuoih. miir ſuarhu* || iſraila.
Slaua ozzu. Cacho bii. *ant[ifana].* Liepa ieſſi i chraaſna ktheri
ieroſolimſcha ſtraſcna. kacho ſtanoou. ſtup neregena *[Capitulo: Crkveń.* XXIV, 19–20:]

U pogliih chachono zinamom i baoſam miriſcethi uognu dah
kakono mirra iſabrana dah ſlaaſt uogne. ℟. Bogu huala. ℣. Po-
porodu dieuo ʒiela pribila ieſi. ℟. Bogorodize naſtoi ſa naſ.
Goſpodi. Karſte po[milui]. Goſpodi. ℣. Go[ſ]podine uſluſcai mo-
l. 45a lituu moiu. ℟. I-upiag||na moia: Molimo-ſe. *Molitua:*

RAbou tuoih molimo goſpodine grieho3 priſri. i koi tebi
draſi od-tuorenih[3] naſciih biti ne-moſgemo. rodilnizom ſiina tuoiega
goſpodina naſcega moliniem budemo-ſe ſhraaniti. Timger karſtom
goſpodinom naſciim. ℟. Amen. *ant[ifana].* Sueti ſui. *I-oſtatah(!) Molit[ua]:*

POdai molimo ſuemogii boſge da niedniimi naſ dopuuſtiiſc
l. 45b ſmethami ſatarti choie u || apoſtolſcoga iſpouiedania kamenu uſta-
nouitio ieſſi. *Molitua.* Sui ſueti tuoi. *I oſtalo na | primi. gdi i-ſauarſcuie.*

* na dnu ove strane zapisane su ćirilskim (zapadnim) slovima riječi онкда. говораше. немѕ. ви-же (možda početak nekakve lekcije iz Sv. Pisma).

[1] štamp. griješ. mj. *postiidiit-se.*
[2] labores manuum tuarum, троудоу роукоу твою.
[3] part. pas. od glag. *tvoriti.* Lat. actibus.

ℂ Pocigne vezergna.

Sdraua maria. *I-oſtatach.*

℣. **B**Oſge na-pomoth moiu naſtoi. ℟. Goſdodine(!) na-
pomoth meni poſpiſci-ſſe. Slaua ozzu i-ſinu. ℟. Cacho bii u-ppo-
zetah(!). Alleluia. *Antiſana.* Chada bieſce chragl. *Psal[am* 109]:

l. 46a (1) **R**Eze goſpodin goſpodinu || moiemu ſiedi ob deſnu mene.
Dochle poſtaglu nepriategle tuoie. podnoſgie noogaa tuoiih. (2)
Scibichu ſille tuoie poſcglet goſpodin od ſyona. budeſc goſpodouati
poſrid nepriateglaa tuoiih. (3) S-tobom pozetach u dan ſille tuoiee.
u ſuitloſteh ſuetiih. od utrobe prigie ſuieſde dannize rodih tebe.
(4) Sachleo-ſe ieſt goſpodin i ne pochaiet-ſe. tii ieſſi pop u | uiech.
l. 46b po-reedu melchiſedecha || (5) Goſpodin ob-deſnu tebe, ſatreet u-dan
ſardee ſuoie kragleue. (6) Suditi-the u naarodeh napuoniit oborenia.
popleeſceet glaue mnoge na-ſemgli (raſliche) (7) Iſ-potocha na-putoui
uſpiet. toga ziit[h] uſduiſge glauu. Slaua ozzu. Cacho bii. *ant[ifana].*
Chada bieſce chragl u lo[ſ]giſtu ſuoiem pomaſt moia da uognu-
ſlaaſti. *ant[ifana].* Liuaa guegoua(!) *pſal[am* 112]:

(1) **H**Valite otrozi goſpodina. hualite ime goſpodgne. (2)
l. 47a Budi || ime goſpodgne blagoſlougleno. od-ſade i-deri do-uieka. (3)
Od | ſuonza iſtocha deri do ſaapada. huaagleno ime goſpodgne.
(4) Uſuiiſcen ſuarhu ſue narode goſpodin. i-uarh nebeeſſa ſlaua
gnegoua. (5) Tko kako goſpodin bog naſc chii u uiſcgniih pri-
biiuaat. (6) i ſmirnaa ſgleedaat na nebu i na ſeemgli. (7) Uſ dui-
ſguuthi od ſemglee neceſna. i od chaala ſdriigſci(!)[1] ubogoga (8)
l. 47b Da-budee namiſtit gnega ſ-ula||dao3i. ſ-uladaozi puka ſuooga (9)
Choi pribiuati zinii neplodnu u domu mater. ſynoou ueſſelu. Slaua
ozzu. Cacho bii *ant[ifana].* Lieua gnegoua pod glauom moiom i
deſnaa gnegoua ſagarlii mene. *ant[ifana].* Carna-ſa3 *pſ[alam* 121]:

OBue[ſe]lio-ſe ieſſaam u onihei koiaa rezena ieſſuu menii. u-dom
goſpodinou pogeemo. (2) Stethe biehu noge naſce. u duorih tuoih
l. 48a ieruſaleme. (3) Ieruſalime ki-ſe ſigeſc kako graad ko||iega opthenie
gnegouo u-ſebi ſamomu. (4) Ondi-bo uſiidoſce kolina kolina goſpo-
dinoua. ſuido3tuo iſraelu na-iſpouiedanie imena tuoiega goſpodine.
(5) Iere ondi ſidoſce priiſtolia na-ſuud. priſtolia ſuarhu doma daui-
doua. (6) Molite choiaa na miir ieſſuut ieruſalimu. i-obiilnaa
glubgleethiih tebbee. (7) Budi miir u chripoſti tuoioi. i-obbilie u
l. 48b tuoorniih tuoiih. (8) Radi brattiee moiee i bliſgiichaa || moiih. gouorah
mir o-tebii. (9) I | raadi doma goſpodina boga moiega. iſkah dobra
tebi. Slaua ozz[u]u. Cako bii. *ant[ifana].* Carna-ſam ma liepa kthii[2]
ieroſolimſchaa[2] ſatoi glubii mene kragl i u uede mene u loſgni3u
ſuoiu *ant[ifana].* Iur ſima minuu. *pſalla3* [126]:

[1] griješ. mj. *sduigscii,* lat. erigens.
[2] Vulg. filiae Jerusalem.

NEgoli-bi goſpodin ſidao dooȝ. ſamani-bi-ſe trudili ki-bi ſiidali
gnega. Negoli-bi goſpodin zuuao graad. ſamani-bi bdilli kii zuuaiut
l. 49a gnega. (2) Samani || ieſt uam prigie ſuitloſti uſtaiat. uſtaite pochle
budeete ſilli chii blaguiete chruh boliſni. Chada budeet dati draaſiim
ſuoiim ſan. (3) ouai ieſt baſctina goſpodinoua. ſynougla plaata plod
utrobe. (4) Chachono ſtriille u-ruuzzi uſmoſgnoga. tachoi ſynoui
iſtreeſeniih. (5) Blaſgenii muuſg. chii iſpunii ſgugienie ſuoie od gnih.
l. 49b ne poſtidiit-ſe dochli budeet gouoriti nepriateglem ſuoiȝ na-uraati||ih.
Slaua ozu i-ſinu i-duhu ſuetomu. Cacho bii u-pozetach. *ant[ifana].*
Iur ſyma mimoide daſgd odtiide i minuu. uſtani priateglize moia i
priidi. *ant[ifana].* Chraſna ſtuorena ieſi. *Pſal[am* 147]:

(12) **H**Vali ieruſalime goſpodina huali boga tuoiega ſyone.
(13) Iere potuaardii braue uraata tuoih. blagoſouii ſynoue tuoie u-
tebi. (14) Chii poſtauii chraie tuoie miir. od toua pſcenizee naſitiit
l. 50a tebe. (15) Chii poſcigleet || iſgouorenie ſuoie ſemgli. harlo teze
beſſida gnegoua. (16) Chii daaiee ſnieg chacho uunnu. oblaah(!)
chachono pepeo proſipglee. (17) Poſcgleet chriſtalad ſuoi chachono
pezu chruha. prid liizem ſiime gnegouee tcho-ſe budet ſuprotiuit.
(18) Poſcgleet riez ſuoiuu i raſtopiit iih. puuhneet duuh gnegoou i
uſtechuut uodde. (19) Propouiedaiuthi riez ſuoiu iachobu. praude
l. 50b i ſudſtua ſuoia iſrailu || (20 Ne-uzinii tachogier ſuemu naarodu.
praude i ſudſtua ſuoia ne-uchaaſa gnim. Slaua ozu. Chacho bii.
ant[ifana]. Chraaſna ſtuorena ieſſi i-ſlaatcha ſueeta bogorodize.
Capitulo. [Crkveń. XXIV, 14]:

Od-pozeela i-prii uiechaa ſtuorena ieſam i-deri do greduuſctega
uiecha ne priſtannu, i u pribiualiſctu ſueetomu. prid gnime ſl(l)uuſgih.
℟. Bogu huala. *Pieſſan:*

l. 51a **S**draua morſcha ſuieſdo bo||ſgia maicho-ſlauna. i uaſda dieuo
blaaſgena neba uraata. Priimiuſci onoi ſdrauie gabrilouiih uſtaa.
uſteſgeri naſ u miiru. miniu ime euee. Raſdriiſci uſe chriiuiih. prineſ
ſuitloſt ſliipiim. ſla naſca od reni. dobra ſuachaa proſſi. Pochaſg
tebe mateer. da priimii po-tebi moobe. chi-ie[1] ſa-naſ rogien chaanii
biti tuoi[1]. Dieuo iediinnaa. megiu ſuiemi chrotchaa. naſ od griehou
l. 51b odriiſceniih. || chrotche ſtuori i ziſte. Sgiuot podai ziſt. puut gotoui
uſdaan. da-uideethi iſuſſa. uaſda | ſmo ueſelli. Huala bogu ozu
yſſu charſtu diicha. i-duhu ſuetoomu. trima zaaſt iedna. Amen. ℣.
Iſliita ieſt milooſt. u uſnaah tuoiih. ℟. Toga raadi. blagoſſouii tebe
bog u uiech. *Antifana* Blaaſgenaa matti. *Pſallam [Luk.* I. 46—55]:

(46) **U**Elizit duuſca moia goſpodina. (47) I-uſradoua-ſſe duuh
l. 52a moi || u bogu ſpaſiteeglu moiemu. (48) Iere pogleda na umiglenie
raabee ſuoiee. ouo-bo od ſelli blaſgenuu mennee rechuut ſui naarodi.
(49) Ierre uzinii menne uelicha chii uſomſgan(!)[2] ieſt. i ſueeto ime
gnegouo. (50) I milloſardie gnegouo od naaroda u | naarood. bo-

[1] lat. Qui pro nobis natus | Tulit esse tuus, a možda je ono suvišńe *-ie* metnuto stiha radi: *ki je za nas rođen | kani biti tvoj.*

[2] štamp. griješ. mj. *usmosgan, uzmožan.*

iethim-ſe gnega. (51) Stuorii uſmoſgaſtuo u-miſgzi(!)[1] ſuoioi. raſ-
paarſca ohollee pametiu ſardza ſuoiega. (52) Sniimii uſmoſgnee
l. 52b ſ-priiſtoola. i uſuii||ſii umiglenee. (53) Laznee napunnii dobaaraa. i
bogattee puuſtii taſcte. (54) Priimii iſrailla ottrocha ſuoiega. ſpome-
nu[u]ſci-ſe milloſardia ſuoiega. (55) Chachono gouorrio ieſt cho
ozzem naſciim. ka abramu i-ſymenu gnegouu. deri do uiecha. Slaua
ozzu. Chacho bii. *ant[ifana].* Blaſgenna matti i priziſtaa dieuize
ſlaunaa chraglize od-ſuieta moli-ſe ſa-naſ. Goſpodi pomilu[i] Karſte
l. 53a pomilui. Goſpodi po[milui]. || Goſpodine uſluſcai molituu moiu. ℟.
I-upiagna moia da-driide(!) ch-tebi. Molimo-ſe. *Moli[tva]:*

Dopuuſti naſ raabe tuoie moliimo goſpodine boſge uiechu-
uiizgniim pameeti i tiiella ſdrauiem ueſſeliti-ſe. i-ſlauniim blaſgenee
marie uaſda dieue mogleniem od ſadagnee oſloboditi-ſſe pezzalli. i
uizgnee uſgiuati ueſſelie. Karſtom goſpodinom naſciim. ℟. Amen
l. 53b *Ant[ifana].* Sueeti bôſgii ſui. *I-oſtaa||loo:* Molimo-ſe. *Molitua.*
Sa[ſ]ctiiti: **ɑ** *oſtaalo. na-laudes*

ɑ Pozigne. Conplita.

Sdra[ua].

Obrati naſ boſge ſpaſiteglu naſc. ℟. I-oduraati ſaardu tuoiu
od naſ. ℣. Boſge na-po[moth]. ℟. Goſpodine. ℣. Slaua ozu Cacho
bii. Alleluia. *Pſallaȝ* [128]:

(1) **C**Eſtochraat u aruaa(ua)ſce mene od mladoſti moiee. da |
rezeet ſada iſrael. (2) zeſtochraat u ruaa(ua)ſce mene od-mladoſti
l. 54a moiee. i-bigleuito ne-mogoſce[2] [meni][2] || (3) ſuarhu harpta moiega
chouaſce griſcniizi. prodgliſce ſlobbu ſebi. (4) Goſpodin prauedan
ſkruſciit moſgdane griſcniikoou. (5) poſtiidet-ſe i poſraameet-ſe ſui
kii nenaauidiiſce ſyonna. (6) Budite kakono ſyeno ſiidaniih[3]. koiee
prii negoli-ſe iſchuube ſachneet(!). (7) Od choga ne-napuniit rukee
ſuoiee kii ſgneet. ni ſchuut ſoui(!)[4] kii ſnoppi ſbiiraiet. (8) I ne re-
l. 54b choſce kii mimohogiaahu blagoſouglenie go||ſpodgne ſuarhu-uaſ.
blagoſouiſmo uaſ u-ime goſpodgne. Slaua ozzu i-ſinu. Cacho bi.
pſ[alam 129]:

(1) **I**S-dubiinaa ſaupiih ch-tebi goſpodine. (2) goſpodine uſluſcai
glaſ moi. Budite uſci tuoie naſtoine. na molituu ſluuge tuoiega. (3)
A cho ſlobe odſluuſgiiſc(!)[5] goſpodine. goſpodine tcho uſtarpiit (4)
Iere prid toboom pomilouanie ieſt. i radi ſaacona tuoiega ſtarpih
l. 55a tebe goſpodine. Starpii duuſca moia || riez tuoiu (5) uſſala-ie duſca
moia u goſpodina. (6) Od ſtraaſgee iutargnee deri do-nothi. uſſaati |

[1] mj. *misczi, mišci.*

[2] non potuerunt mihi, нѣ прѣмогоу мене.

[3] tectorum, (на) зданихъ.

[4] griješ. mj. *suoi.*

[5] štamp. pogr. mj. *obsluusgiisc.* Vulg. observaveris (cksl. назрнши), koje je ovdje uzeto u nepravilnom, dapače boguhulnom smislu (exsequi, adimplere!).

the iſrael u goſpodina. (7) Iere prid goſpodinom miloſardie ieſt i
mnogoo prid bogom odchupglenie. (8) I-on od cupiit iſraila. od a-
ſuiih ſloob(o)aa gnegouiih. Slaua. Cacho. *Pſalſam* 130]:

(1) ·GOſpodine nie uſuiiſceno ſa[r]dze moie. ni (u)uſneſſeni
ozzi moi. Ni hodih u ueliziih. ni u | zudeſiih ſuarhu mene. (2)
l. 55b Acho || umigleno ne othutheuaah. ako[1]-ſe uſdigoh u duſci moioi.
Cachono oddoien ſuarhu materee ſuoiee. tachoi uſuraatii duſci moioi.
(3) Uffaat iſrael u goſpodina. od ſeli deri do-uiecha. Slaua ozu.
Cako bii. *Pieſ[an]:* Spomeni-ſe ſpaſſenia *Iſcti na|priimi. oſtaaloo:
Capitulo [Crkveń.* XXIV, 24]:

Iaa matti liepoga glubglenia i-ſtraaha i-uelizania. i ſuetoga
l. 56a uſania. ℟. Bogu huala. ℣. Moli ſa-naſ ſueeta bogorodize || ℟. Da-ſe
budemo doſtoini uziniti. obitouaniem boſgiim. *an[tifana]:* Pod
tuoiu pomooth uſdamo ſueeta bogorodize naſca molinia ne-pogaardi
u-neuoglaah. negoli od pogibillii ſuiih oſlobodi-naſ uaſda dieuo ſlauna
blaſgenaa. Goſpod[i]. Karſte. Goſpodi. pomil[ui]. ℟. Goſpodine
uſluſcai. ℣. I-upiagna moia da-pride. molimo-ſe. *Molitua:*

l. 56b BLaaſgene i-ſlaunee uaſda dieue marie moliimo goſpodi||ne.
molitua naſ ſaſctitilla. i-na | ſgiuot naſ priuella uiznii. Karſtom
goſpodem naſciim. ℟. Amen. Suetii. *I-oſtaalo. ſ-uerſom i-ſ-mo-
lituami na-priimi.* ɑ *Napochon.* Blagoſlouio | naſ ſuemogii blago-
dietni i miloſardni bog. otaz. i-ſiin. i-duh ſueeti. ℟. Amen. *Molitua
od | posdrauglenia na-ſuarſi.*

SPaaſi chraglize matti od | miloſardia ſgiuotu ſlaaſti y | uffaanie
l. 57a naſce. ſpaaſi ch-te||bi upiemo iſrenniizi ſynoui eue. Ch-tebbi uſdi-
ſceemo tuuſget[h]i i plazuuthi u ouoſi ſuuſaa dollini. A-ſaato oda-
prize naſca onnei tuoie miloſardnee ozzi ch-nam obraati. I-yſuſſa
blagoſlougleni plod od utrobe tuoie nam ſa-ſiiʒ iſnenutiem(!)[1] po-
chaaſgi. O-ſuietlaa. O milloſtiua. O ſlaatchaa. dieuize maria. ℣.
Sdraua maria milloſti puona. goſpodin ſ-tobom ℟. Blaaſgenaa tii
l. 57b u-ſgenaah. || blagoſlouglen plod od utrobee tuoiee. Molimo-ſe *Mo-
li[tua]:*

SVemogii uiznii. boſge. chii ſlaaunee dieuize matere mariee
tyello i duuſcu da doſtoinoo ſyna tuoiega pribiiuallifcte budee-ſee
doſtoiaati ſtuoriti duhom ſueetiim raabethi ugottouao ieſſi. Podai da
choiee ſpomenutiem ueſſelliimo-ſſe. gnee miloſtiuiim naſtoianiem od
l. 58a protiuniih ſlobniih i od-ſmarti uiechuuizgne || oſlobodiimo-ſſe. Tim-
gere karſtom goſpodinom naſciim: ℟. Amen.

ɑ RUBRICA. POZIGNEE PROMINA OD OFFIZIA
BLAASGENNEE MARIE POZANSCI OD PARUEE SUBOTEE
ADUENTA NA-UEZERGNU DO PARUEE UEZERGNEE OD |
BOSGITHA. ɑ *Antiſane: na-uezergnu.* Poſlan bii gabriel angeo
k-marii dieuizi saruzenizi ioſefoui. *Pſallam* [109]: Reze goſpodin.
I-oſtaalii pſalmi choi-su sprida upiiſſani. Ant[iſana]. Sdraua

[1] cksl. ащє, lat. sed.
[2] štamp. griješ. mj. *isrenutiem* (od glagola *izreniti).*

l. 58b maria || miloſti puna goſpodin ſ toboʒ blaaſgenaa ti u-ſgenah. alleluia
ant[iſana]. Ne-boi-ſe maria naſcla ieſſi. miloſt prid goſpodinom.
ouo ſazneeſc i-porodiiſs ſyna. alleluia. *ant[iſana].* Daat gnemu
goſpodin bog priiſtolie dauida ozza gnegoua i chragluieet u | uiech.
ant[iſana]. Ouo raaba goſpodinoua. budi mennii po riezi tuoioi.
ɑ *Pozigne capitulo [Iza.* XI, 1—2]:

I ſiideet ſcibicha od choriena ieſſeoua. i zuit od-choriena ||
l. 59a gnegoua uſiideet. i pozineet ſuarhu gnega duuh goſpodang. ℟.
Bogu huala. *Pieſſan.* Sdraua morſchaa ſuieſdo ℣. Iſlita ieſt. *Na*
Velizit duſca. *ant[iſana].* Duuh ſueti na-te ſideet maria ne-boi-ſe
imati budeeſc u utrobi ſyna boſgia. alleluia. *Mol[itua]:*

Boſge chii od blaſgene marie dieuize utrobe riez tuoiu angelom
nauiſtuiuthi puot primiti hotio ieſſi. podai priichloniim tuoiim da
l. 59b chii gnuu || bigleuito bogorodizu uiruiemo. gne-ſe prid toboʒ moo-
baa(a)mi pomoſgeemo. Timgere karſtom goſpodinoʒ naſciiʒ ℟.
Amen. *ant[iſana].* Ouo goſpodin priideet i ſui ſuetii gnegoui ſc-
gnime. i budeet u daan onii ſuitloſt uelicha alleluia. ℣. Ouo
uchaaſgeet-ſe goſpodin ſuarhu oblaacha biella. ℟. I-ſc-gniim ſuetih
tiſutha. Molimo-ſe. *m[olitua]:*

l. 60a SViidiinia naſca molliimo goſpodine pohodiuſci oziſti || da
priſcadſci iſſu karſt ſyn tuoi goſpodin naſc ſa-ſuimi ſueetiimi ugo-
touaano ſebi u-naſ naaideet pribiuanie. Ky ſ-tobom ſgiuet i-chra-
gluiet u iedinſtuu duuha ſueeta bog. Po-ſue uieche uiechoma. ℟.
Amen. Goſpodine uſluſcai. ℟. I upia[gna]. ℣. Blagoſouimo goſp[o-
dina]. ℟. Bogn (!) huala. Virniih duſce. ɑ *Na Complitu Capitulo
[Iza.* VII, 1—15]:

l. 60b Ouo dieua ſazneet i porodiit ſyna. i ſoueet-ſe ime gnego||uo
emanuel. maſlo i meed budee yiſti. da budee ſnati odabrati ſlo
i-iſabrati dobro ℟. Bogu huala. ℣. Angeo goſpodagn nauieſti marii.
℟. I ſaʒet od | duuha ſueeta. *Molitue onei choiee-ſu na-uezergnoi
gouore | ſe na ſue ure od aduenta. toi ieſt.* Boſge chii od blaaſ-
gene marie *ſa antiſanome i-ſ-uerſiculom i-ſ-molituom.* Suidinia
naſca. ɑ *Antiſana mieſto* po-porodu dieuo. *gouori-ſe.* Angeo ||
l. 61a goſpodagn nauieſti marii i-ſazee od duha ſueeta. Moobaami. Sapouig.
Naſ ſ-poro[dom]. *l[ection] I [Luk.* I, 26—28]:

Poſlaan bii angeo gabrio od boga u graad gallileiſchii koiemu
ime naʒaret. cha diuizi ruchouaanoi muſgu choiemu ime bieſce
ioſef. od doma dauidoua i ime dieuizce maria. I uniiſa(u)dſci angeo
k-gnoi rezze. Sdraua maria milloſti puna goſpodin ſ-toboʒ. blaſgena
l. 61b ti u ſgenah. A-ti goſpo[dine] po[mi||lui naſ. ℟. Bogu huala. ℟.
Poſlaan bii angeo gabrio ch-marii diuizi ruchouanoi ioſefu naui-
ſctuiuthi ioi riez. i pripade-ſſe dieua od ſuietloſti. ne-boi-ſe maria
naſcla ieſſi milooſt prid | goſpodinom. Ouo ſazneeſc i | porodiſc i
budee-ſſe ſuati uiſcgneega ſyn. ℣. Daat gnemu goſpodin bog prii-
ſtolie dauida ozza gnegoua i chragluieet u domu ia[c]obglu u uiech
l. 62a Ouo ſazneeſc i porodiiſc i-bu||dee-ſe ſuati uiſcgneega siin. *Lechzium.
II [Luk.* I, 29—33]:

Choiaa chada ſluſcaa ſmee(e)te-ſſe o-beſidi gnegouoi. i-miſc-
glaaſce choiee ieſt ouoi poſdrauglenie. I od gouoriu angeo reze
gnoi: Ne-boi-ſe maria naſcla ieſſi miloſt prid goſpodinom. Ouo
ſazneeſc i porodiſc ſyna. i-budeſc ſuati ime gnega iſuſ. Ouii budet
uelik i-ſyn uiſcgnega. naſouet-ſe. daat gnemu goſpodin bog priſtolie
l. 62b da||uida oza gnegoua i-budet krahleuatl (!) u domu iacobglu u-uiech.
i kragleuſtua gnegoua ne | budeet konza. A-ti goſpo[dine] pomil[ui].
℞. Bogu huala. Sdraua maria miloſti puna goſpodin ſ-tobom duuh
ſuetii ſideet na | te i chripooſt uiſcgnega oſſiniit tebe. ſcto-bo-ſe po-
rodii od | tebe ſueeto naſoueet-ſe ſiin boſgii. ℣. Chacho budeet
ouo. iere muuſga ne-poſnaaui (!). i odgouoriu angeo reȝe gnoi.
l. 63a Du||uh ſuedtii (!) ſiidet na-te i kripoſt uiſcgnega oſſiniit tebe ſcto-bo
| ſe porodii od tebe ſueto naſoueet-ſe ſin boſgii. Sapoui[g]. *l[ection]
III [Luk.* I, 34—38]:

Reze tadai maria cha angelu. kacho budee ouoi iere muſga
ne-poſnaaiu. I odgouoriiu angeo reze gnoi. Duuh ſueeti ſydee naa-te.
i chripooſt uiſcgneega oſſinnit tebe. I-ſatoi i-ſcto-ſſe porodiit od
tebe ſueeto naſoueet-ſe ſin booſgii. I | otto eliſau[e]ta rodizza
l. 63b tuoia i-o||na ſazneet ſyna u-ſtaroſti ſuoioi. I ouii mieſez ieſt ſceeſtii
gnoi koia-ſe ſoue neplodna ier ne-bude neuſmoſgna prid bogoȝ
ſuakaa riez. Reze maria ka | angelu. ouo raaba goſpodgna budi
meni po-riizi tuoioi: A-tii goſpodine pomilui naſ. ℞. Bogu huala
℞. Priimi riez dieuo maria choia tebi od goſpodina poſlaana ieſt.
ſazneeſc bigleuito i porodiiſc boga iednag i-zlouicha: Da-ſe blaſgenaa
l. 64a go||uoriiſc megiu ſuimi ſgenami. ℣. Porodiſc bigleuito ſina i-dieuſtua
ne-budeeſc imat polipſanie. naagieſc-ſe tegotna i budeeſc mati uaſda
ne tachnuuta: Da-ſe blaſgena. go[uoriiſc] meg[iu] ſui[mi] ſge[nami].
℣. Slaua ozu i-ſi[nu] i-du[hu] ſue[tomu]. Da-ſe bla[ſgena] go[uoriiſc].
ɑ *Na-laudes. Ant[iſana].* Poſlan bii. ɑ *I-oſtale antiſane iſcti
na-uezergnoi. Pſal[am] od laudes* [96]: Goſpodin kragleua *.ſo-
oſtaalimi pſalmi. Capit[ulo: Iza.* XI, 1—2]:

l. 64b Iſiideet ſcibika od-choriina || ieſſeoua. i-zuiit od choriina gne-
goua uſiideet. i-pozineet ſuarhu gnega duuh goſpodang. ℞. Bogu
huala. *Pieſſan.* O-ſlaunaa goſpogie. ℣. Blaſgena ti ℞. I blaſgeni
pl[od]: *ant[iſana].* Duuh suetii na-te. ɑ *Molitua.* Boſge kii od
blaſgene marie: *Oſtalo na-uezergnoi: ant[iſana].* Ouo goſpodin.
ſ-uerſoȝ i-ſ-molituoȝ. ɑ *Na | primu. ant[iſana].* Poſlaan bii. *Ca-
pi[tulo].* Ouo dieua ſa(r)zneet. *Iſcti na | compliiti. I-moli(l)tuu
l. 65a na-uezer|gnoi ſo-oſtaliemi.* ɑ *Na tierȝu. Ant[iſana].* Sdraua maria.
Cap[itulo]. Iſiideet ſcibicha. *Molitua. na-uezergnoi. I-oſtalo.*

Na | ſextu ant[iſana]. Neboi-ſe mar[ia]. *Ca[pitulo: Luk.* I,
32—33]:

Daat gnemu goſpodin bog priiſtolie dauida ozza gnegoua.
i budet chragleuati u domu iacobglu u uiech. i chragleuſtua gne-
goua ne-budeet chonaȝ. ℞. Bogu huala *Molitua na-uezergnoi
i-oſtalo.*

Na | podne. ant[iſana]. Ouo rabaa[1]. *Capi[tulo]* || [Ouo] dieua
ſazneet. *Iſcti na-Compliitu ſo oſtaliim.*

ɑ POZIGNUUT ANTIFANE KOJE-SE GOUORE NA
VEZERGNU I NA LAUDES. POZANSCE PVRUII DAN PRID
BOSGITHEM NA | UEZERGNOI DERI DO-SUETEE GO-
SPOGIE OD-OZISCTENIA. *ant[iſana].* O-zudnoo iſchup-
glenie ſtuoritegl naaroda ſemaglnoga duhouitoo tiiello uſamſci od
dieuize poroditi doſtoiao-ſe ieſt. i-iſiiſcadſci zlouich beſ ſiemena
l. 66a darouao ieſt nam ſuoie boſgaſtuo: || *ant[iſana].* Chada rogien bii
od dieuizee tadai-ſe iſpunilla ieſſu piiſma chachono daſgd na planinu[2]
ſliſao ieſi da ſahragnen uziniiſc naarod ſemaglſchii tebe huaaliimo
boſge naſc. *ant[iſana].* Chupinnu choiu biiſce uidio moiſe neſgo-
rillu ſrhagneno (!) poſnaſmo tuoie huaglenoo dieuſtuo bogorodize
moli-ſe ſa-naſ *ant[iſana].* Proniknuu korien ieſeou iſtechla ieſt
l. 66b ſuieſda od iachoba diiua porodii ſpaſitegla te||be hualimo boſge naſc.
Na | ueliziit duſca. *ant[iſana].* Veliko doſtoianſtua taiſtuo tempao
boſgii ſtuoren ieſ utroba ne-ſnaiuthi muſca (!)[3] nie ozquargnen od |
gnee puut primiiu ſui naarodi priiduut gouorethi ſlaua tebi goſpo-
dine. ɑ *Na* blagoſlouglen goſ[podin]: *antiſana:* Diunoo taiſtuo
proſuitgluie danaſcha obiaugla(u)iuut-ſe narraui bog zlouik ſtuoren
l. 67a ieſt. onoi ſcto bii pribiua i-ſcto ne-biiſce uſee || ne ſmiiſcanie tarpiu
ni raaſmirie. ɑ *Na* Sada odpuuſtiiſc *ant[iſana].* Velicho doſto-
ianſtua. ɑ *Ouoi-ſe gouorii od uſcharſenia do uſiſcaſtia goſpodgna.
miſto. antiſane. na* Vellizzit. *i na*-Blagoſlouglen. *i na* Sada obpu-
ſtiiſc (!)[4] *ſcto ſliidii dolli.*

Chraglize nebeſchaa ueſſelli-ſſe. alleluya. Ierre choieega do-
ſtoina bii noſſiti. alleluya. V(u)ſcharſe chaco reze. alleluya. Moli ſa-
l. 67b naſ boga. alleluya. || ℣. Veſſelli-ſe dieuo maria. alleluya. ℞. Iere
uſkarſe goſpo[d]in alleluya. Molimo-ſe. *Mol[itua]:*

Boſge chi po-iediinoga tuoiega uſcharſnutiu obitio tuoiu obe-
ſeliti doſtoiao-ſe ieſi. podai mollimo da po-gnegouoi zaſtnoi rodilnizi
uizgneega ſgiuota budeemo primitti ueſſelia: Tiimgere karſtom
goſpodinom naſciim. ℞. Amen:

Suarſcuieet offizie od-blaaſgene diuize prizſte marie. ||

l. 69a [POCIGNU SEDAM PSALLAM POCHORNIH.]

[Pſallam 6: ... (10) Uſliſca]o* ieſt goſpodin moglenie moie.
goſpodin molituu moiu uſe (11) Poſraamilli-ſe i-ſmutili ſui nepriategli
moi. uſuraatili-ſe naſaada. i-poſtiidili-ſe neomi(!)[5] ſkoro: Slaua ozzu
i-ſi[nu] i-du[hu] ſue[tomu]. Cacho bii u-po[zetach] i-ſa[da] i-uaſ[da]
i-u-uie[che] uie[choma]. Amen. *Pſallam* [31]:

* Ispred toga fali jedan list [68].
[1] zacijelo griješ. mj. *raaba.*
[2] lat. vellus!
[3] mj. *musga.*
[4] griješk. mj. *odpustisc.*
[5] mj. ueomi.

(1) **B**Laſgenii koih od pu[ſ]ctene ieſſuut ſlobbe. i choiih po-
chriueni ieſſuut grieſſi. (2) Blaſgenii muſg choiemu ne-ſacri goſpodin
l. 69b griieha. i nie u uſtiih[1] || gnegouiih podhiba. (3) Iere muuzah poſta-
raaſce-ſe ſuekolike choſti moie. chada-bih ſaupio k-tebi po-uaſ daan.
(4) Iere dnem i | nothiu oteſzalla ieſt ſuarh mene ruucha tuoia.
obraathlen(!)[2] ieſam na-pogibio chada-ſe raſaſtreet drazie. (5) Beſa-
chonie moie poſnaano tebe uiznih(!)[3]. i nepraude moie ne pochrih.
Rechoh nauieſtiti budeem protiua meni ne praude moie goſpodinu.
l. 70a a-tii odpuſtio-ſi nemiloſt ſar[za][4] || moiega: (6) Satoi budee molit
k-tebi ſuachii ſuetii u urieme potribno. niſctor magne u-potopu
uoodaa mnoſiih ch-bogu ne-pribliſgaiut-ſe. (7) Tii ieſſi menni pri-
bigliſcte od boya choii obuimii menee. uſuiiſcenie moie od chuupi
mene. od ocholo obuimuuthiih mene. (8) Raſum tebi daam i-na-
ſtauim tebe na-put choiim pogieeſc. utuardiim ſuarhu tebe oʒi moe.
l. 70b (9) Ne | buditte chako kogn i-mulaz u || choih nie raſum. Oglaumi
i-uſdami zegluſti gnih ſteegni. choii ne pribliſgaiuut-ſe ch-tebi. (10)
Mnoſi bizzi rigſcniichoou(!). uſſaiuthee[5] u goſpodina miloſtiu
obbuuimiit. (11) Ueſelite-ſe u | goſpodinu. i-raduite-ſe prauednii. i
ſlauite-ſe ſui praauii ſardzzem. Slaua. Cacho: *pſalam* [37]:

(3) **G**oſpodine ne u-gniuu tuoiemu pocharaſc mene. ni u ſardi
l. 71a tuoioi ſuieſtiiſc mene. (3) Ierre ſtriille tuoie ſabolle-ſe ieſſuu || meni.
utuardio-ſi ſuarhu mene ruchu tuoiu. (4) Nie ſdrauia na | puoti
moioi. od liiza gniua tuoiega. i-nie miira u koſteh moiih. od-liiza
griihou moiih. (5) Ierre beſachonia moia nadſtauiiſce glauu moiu. i
chachono brime oteſzalla ieſſu ſuarhu mene. (6) Uſmardiſce-ſſe i
uſliſce rane moie. od-liza beſumſtua moiega. (7) Na neceſſu(!)[6]
l. 71b prignan ieſſam i ſmuthien do-chonza. po || uaſcholik daan ſgaloſtan
uho[giaah] (8) Ierre duſca moia iſpugnena ieſt poruuganiem. i-nie
ſdrauia u-puti moioi. (9) Sgarbio-ſe ieſſaʒ i ſniiſio dochli-godi. riichaah
od-ieka ſarza moiega. (10) i-prid toboome ieſt ſuachooiee ſguogienie
moie. i iech moi od | tebe nie ſkriuen. (11) Sarze moie ſmuthieno
ieſt u-meni[7]. i-oſtauii mene iachoſt moia. i ſuitloſt oziu moih nie
ſa-mnome. (12) Priattegli moii i bliſgiche moii prorhiu(!)[8] meni-ſſe
l. 72a pribliſgaaſce || i ſtaſce. i bliſgnii moii iſdaleze ſtaſce. (13) I-ſillu zi-
gnahu koii iſchahu duſcu moiu. i choii iſiſchouahu ſla meni gouorili
ieſſu taſctaadi. i podhibe po | uaſ dan miſcglahu. (14) A-ia kakono
gluuh ne-zuiaah. i chakono kii[9] ne-otuorii uſtaa ſuoih. (15) I-uzignen
ieſſam chachono zlouich ne zuiuuthi i ne imaiuthi u | uſtiih ſuoiih

[1] cksl. к' оустєхь, in spiritu.
[2] griješ. mj. *obraathien, obraćen.*
[3] griješ. mj. *uzinih, učinih.*
[4] cksl. срца, lat. peccati.
[5] cksl. оупвающє, lat. sperantem.
[6] možebit mj. *necesnu, nečesnu.* U Vulg. taj tekst glasi: miser factus sum.
[7] *u-meni* nema u lat. tekstu; cksl. ва мнѣ.
[8] štamp. griješ. mj. *protchiu, proću.*
[9] ispred toga nedostaje riječ za lat. mutus.

potachnutia. (16) Ierre u-tebe goſpodine uſdah. (trchoh)[1] tii uſlu-
l. 72b ſcaaſc menne goſ||(ſ)podine boſge moi. (17) Iere rechoh da-ſe chada-
godi ne-buduut uſueſſeliti o-meni nepriategli moi. i kada-bi-ſſe
chrenulle noge moie. na-mene uellika gouorilli ieſſuu. (18) Ierre iaa
na bizze pripauglen ieſſam. i boliſan moia prida-mnome ieſt uaſda.
(19) Ierre beſſachonie moie iaa propouiedam. i miſliti-thu ſa griih
moi. (20) A nepriategli moi ſgiuu i pokripili-ſe ieſſuu ſuarhu mene.
l. 73a i-umnoſgili-ſe ieſſu choii || nenauidiiſce mene beſ ſaakona. (21) Choii
uſurathaiu meni ſla ſa-dobra poteſaahu-ſe[2] ſa-mnom[2] iere podſliidio
ieſſam praudu (22) Ne oſtauiiſc mene goſpodine boſge moi. ne
od diilliiſc-ſe od | mene. (23) naſtoi na-pomoth moiu goſpodine
boſge ſpaſenia moiega. Slaua ozzu i-ſinu i-duhu ſuetomu. Cacho bii
u-pozetach. *Pſallam* [50]:

(3) **P**omilui mene boſge po-ueliku miloſardiu tuoiemu. I-po
l. 73b [mnoſtuu] || miloſtii tuoiih odniemi[3] beſakonie moie. (4) Ioſcte uethe
oplaa(a)zi-me goſpodine od nepraude moie. i od-ſagrihee moie oziſti-me.
(5) Iere ſlobu moiu ia poſnaiu. i griih moi ieſt ſa-mnom uaſda:
(6) Tebi ſamomu ſgriſcih i ſlo prid tobom ſtuorih. da-ſe opraudaati
budeeſc u beſſidaah tuoiih. i dobudeeſc chada-ſſe ſuudiiſc. (7) Ouuo
l. 74a bigleuitto u podhibah ſtuoren ieſſam. i u-griiſiih moiih porodi || mene
matti moia. (8) Ouo bigleuitto iſtinu-ſi glubio. nebiglna i ſchrounaa
mudroſti tuoiee pochaaſao-ſi meni. (9) O chropiſc mene goſpodine
yſopom i-oziſtiim-ſe umieeſc mene i ſuarhu ſniiega obieliim. (10)
Cueniu moiemu daaſc ueſellie i-radooſt: i | uſ raduiuut-ſe choſti
umiglenne. (11) Oduraati lieze[3] tuoie od | griiehaa moiih. i ſue
ſlobbe moie odniemi[3]. (12) Sardze ziſto ſtuori u-meni boſge. i duh
l. 74b pra||a(a)uii ponoui u-griuiih(!)[4] moiih. (13) Ne iſuarſgeſc mene od
lieza[1] tuoiega. i-duuh ſuetii tuoi ne | odneſeeſc od-mene. (14) Urati
meni ueſſelie ſpaſſenia tuoiega. i-duuhom paruiim potuardi mene.
(15) Budem nauz(t)iti ſlobniih puute tuoie. i nemiloſnii ch-tebi
obraateet-ſe. (16) Oſlobodi-me od-karui boſge boſge ſpaſenia moiega.
i uſuiiſſiit ieſich moi praudu tuoiu. (17) Goſpodine uſne moie
l. 75a otuoriiſc. i uſta moia || nauiiſteet huallu tuoiu. (18) Iere ako-bi
hotio ſgartuu-bih dao. i-aco-bi olokauſta ne-glubio. (19) S[g]ar[t]uu[5]
bogu duh ſgalloſtan. ſarze ſkruſceno i umigleno bog ne-pogardii.
(20) Blagodietno uʒiini goſpodine u dobroi uogli tuoioi ſyonu. da-ſe
ſiigiut miri ieruſallema. (21) Tadai priimiiſc ſgartuu praudee prikaa-
ſania i | olokauſte. tadai naſtauet suarhu otaaraa tuoie(i)ga uitaozee
l. 75b Slaua oz[zu] i-ſi[nu] i-d[uhu] ſ[uetomu]. Cako bii || u-pozetach.
Pſallam [101]:

[1] možda je ovo štamp. pogr. mj. *rechoh* (preneseno ovamo iz idućega stiha).
[2] lat. detrahebant mihi.
[3] pogrješno jekavizirańe.
[4] griješ. mj. *zriuiih, črivih.*
[5] griješ. mj. *s[g]ar[t]ua, žrtva.*

(2) **G**Oſpodine uſluſcai molituu moiu i-upiagna moia da-pridee ch-tebi. (3) Ne oduraatiiſc[1] lieza[2] tuoiega od mene. u-choii-godiir daan tuuſgu. prikloni ch | meni uhho tuoie. u koi-godir daan pri-ſouu tebe. ſchoro uſluſcai-me. (4) Iere ſmankaſce-ſe kacho dim dnii moii. i-koſti moie kako na-prosugli iſprigane ieſſu. (5) Poraſgen
l. 76a ieſaʒ kako ſyeno uſaſce ſardze moie. iere ſabora||uio ieſſam ieſti chruh moi. (6) od glaſa iecha moiega. priraaſtoſce choſti moie ch-puti moioi. (7) Prillizan uzignen ieſſam pillichanu u-puſtigni. i uzignen ieſſam kako gliglach u chuthizi (8) bdih. i uzignen ieſſam chako urabaz iediin na-siidu. (9) Po uaſ dan iſkuſcahu mene ne-priategli moi. i kii-me huaglahu protiua meni ſaklinahu-ſe. (10) Iere pepeo kako kruh iediih. i piitie moie ſ-plazem tenprauah. (11) Od
l. 76b || liiʒa ſarde gniiua tuoga. ier dignuuſci potiſnuo-ſi mene. (12) Dni moi chachono oſſin prichloniſce-ſſe. i iaa chachono ſyenno oſſahnuh. (13) A tii goſpodine u | uiech pribiiuaaſc. i ſpomenna tuoia u uieech uiiecha. (14) Ti uſtauſci pomilluieeſc ſyonna. iere priide urieme po-millouaania gnegoua. (15) Iere dragoſno imaſce ſluuge tuoii. ka-menie gnegouo i ſemgle gnegoue ſmiluiut-ſe. (16) I uſboieet-ſe na||
l. 77a arodi imena tuoiega goſpodine. i-ſui chragleui ſemgaiſzii(!)[3] ſlauee tuoiee. (17) Iere ſiidet[4] goſpodin ſyona. i uiditi-ſſe budeet u | ueli-zaſtuu ſuoiem. (18) I-pogledaa na molituu ubosiih. i ne pogaardi mollinia gnih. (19) Buduut[5] | ſe iſpiiſſatti ouai u naarod drugii. i puoch chii-ſe ſtuoriit hualiti-the goſpodina. (20) Iere pogledaa ſ-uiſſocha ſueetoga ſuoiega. goſpodin ſ-neba na-ſemglu pogledaa.
l. 77b (21) Da zuieet yeeche || ſueſaaniih. i odrieſciit synnoue ſachlaanieh. (22) Da ſe nauieſt(r)ii u ſyonu ime goſpodgne. i-huala gnegoua u ieruſalemu. (23) Skuupglaie puoche u iedno. i chraagleuſtua da-ſluuſget goſpodinu. (24) Odgouorii gnemu na | puteui kripoſti ſuoie. malinnu duii(!) moiih iſ uieſti menii. (25) i ne | od ſoui mene u pollouini dnii moih. u uiech uiecha godiſcta tuoia. (26) U-pozetach
l. 78a ſi ſemglu tii oſnouao goſpodine. i-dilla || ruckuu tuoiih ieſſuut ne-beſſa (27) Oni primiinuut a-ti pribudeſc i-ſui chachono ſuita oue-zaiuut i-chachono ogarnaaz prominiiſ gnih i promiineet-ſe. (28) A-ti ouiigere iſtii ieſſi. i godiſcta tuoia ne polipſcuut. (29) Sinoui ſluugaa tuoiih uſ pirbiiuaiuut(!)[6] ondi. i ſyeme-ſſe gnih u uiech uiecha uſulaadaieet. Slaua ozu i-ſi[nu]. Chacho bii. *pſalam* [129]:

Iſ-dubiina saupih k-tebi goſpodine. (2) goſpodine uſluſcai glaſ
l. 78b || moi. Budite uſci tuoie naſtoine. na molituu ſluge tuoiega. (3) Acho ſlobbe obſluſgiiſc[7] goſpodine. goſpodine tko-the ſtarpiti. (4) Iere prid tobom pomilouanie ieſt i-ziith ſakona tuoiega ſtarpih tebe goſpodine. Starpii duſca moia riez tuoiu: (5) uffaat duſca moia u

[1] non avertas, koje je krivo uzeto kao non avertes.
[2] pogrješnim jekaviziranem mj. *liza*
[3] štamp. pogr. mj. *semaglszii.*
[4] zacijelo mj. *siiget.* Vulg. aedificavit.
[5] scribantur, koje je uzeto kao scribentur.
[6] štamp. griješ. mj. *uspribiiuaiuut.*
[7] Isp. biľešku 5 uz taj isti glagol na str. 269.

goſpodina. (6) Od straaſgee iutaargnee derri do nothi. uffao ieſt
l. 79a iſrael u goſpodina. (7) Iere prid | goſpodinom miloſardie ieſt i || mnogoo prid gniim odchuupglenie. (8) I-on odkuupiit iſraila. oda-ſuiih ſloobaa gnegouiih. Slaua ozzu. Cacho bii. *pſ[alam* 142]:

(1) **G**Oſpodine uſluſcai molituu moiu. uſcima priimi mollinie moie u iſtini tuoioi. i uſluſcai | me u-tuoioi praudi. (2) I-ne unidi u-ſuud ſluugoom tuoiim. iere ne-oprauiit-ſe prid tobome ſuachoii ſgiuuſctii. (3) Ierre prognao ieſt nepriattegl duſcu moiu. ſniiſio ieſt
l. 79b na ſemgli ſgiu||uot moi. Namiſtio ieſt mene u-tmaſtu. chachono martue uiecha, (4) i prienemogao-ſe ieſt u | meni duuh moi. i u-meni ſmuutheno ieſt ſardze moie. (5) Spomenuh-ſe dnii paruiih i-miſlio ieſſam u-ſuiih dilliih tuoih. i u | ſtuaareh ruchuu tuoih mi-ſliiti-thu. (6) Proſtriih ch-tebi ruuche moie. dusca moia chachono ſemgla beſ-uodee (7) ſchoro uſluſcai mene- Goſpodine polipſa duuh
l. 80a moi ne odurati lieza[1] || tuoiega od mene. i prilizan budem ſho-deethiim u rou. (8) Cueno ſtuorii meni ſiutra milloſardie tuoie. ierre ch-tebii ſaupih. Schaſan uziini meni puut koiim-thu hoditi. iere ch-tebii duigoh duſcu moiu. (9) Iſmi-me op(!) | nepriateglaa moiih goſpodine k-tehii(!) pribigoh. (10) nauzi-me ziniti htinie tuoie. iere bog moi ieſi tii. Duuh tuoi dobrii priuedet mene na-puut praui.
l. 80b (11) radi imena tuoga goſpodiue(!) oſgiui||iſc mene u-praudi tuoioi. I-iſuedeſc iſ-ſmeethe duſcu moiu. (12) i u | miloſardiu tuoiem raſparſci[iſc][2] nepriategle moie. i-pogubiiſc ſue choii ſmeettaiuut duſcu moiu. iere ſlnuga(!) tuoi ia ieſſam. Slaua ozu. i-ſinu i-duhu ſuetomu. Cacho bii u-pozetak i ſada i-uazda. i u uieche uiechoma amen. *ant[iſana]*. Ne-pomeeneeſc goſpodine ſgriſcenia naſca ali
l. 81a roditeeglaa naſciih ni oſuettu budeſc priati od-griha naſcih. ||

Goſpodi	pomilui
Karſte	pomilui
Goſpodi	pomilui
Karſte	zui-naſ
Karſte	uſluſcai naſ
Oʒe nebeſki boſe	pomilui. n[aſ]
Sinu odchupiteglu ſuieta	po.
Duſce ſueti boſge	po.
Sueto troiſtuo iedan boſe,	p.
Sueta Maria	Moli ſa-naſ
Sueta Bogorodiʒe	mo.
Sueta Dieuo dieuiiz	mo.
Sueti Mihouille	mo. ||
l. 81b Sueti Gabrile	mo.
Sueti Raffaile	mo.
Sui Sueti Angeli i arhangeli	Mollite ſa-naſ
Sui Sueti Blaſgenih duhoou redoue	Mollite ſa-naſ
Sueti Iuane karſtiteglu	mo.

[1] mj. *liza.*
[2] disperdes.

	Sui Sueti Pat[r]iarhi i-pro[roci]	mo.
	Sueti Petre	mo.
	Sueti. Paule	mo.
	Sueti Andria	mo.
	Sueti Iachobe	mo.
	Sueti Iuane	mo. ‖
l. 82a	Sueti Toma	mo.
	Sueti Iacobe	mo.
	Sueti Fillipe	mo.
	Sucti(!) Bartolomie	mo.
	Sueti Mateo	mo.
	Sueti Symune	mo.
	Sueti Tadia	mo.
	Sueti Matia	mo.
	Sueti Barnaba	mo.
	Sueti Luca	mo.
	Sueti Marco	mo.
	Sul(!) Sueti Apoſtoli. i Euangeliſte.	Molite ſa-naſ. ‖
l. 82b	Sui ſuetii uzeniizi goſpodinoui.	Molite ſa-naſ
	Sui ſuetii mladinzi	mo.
	Sueti Stipaane	mo.
	Sueti Lourinze	mo.
	Sueti Vicenti	mo.
	Sueti Fabiane	mo.
	Sueti Sebaſtiane	mo.
	Sueti Iuane i Paule	mo.
	Sueti Coſma i-Damiane	mo.
	Sueti Giurgiu	mo.
	Sueti Duyme	mo.
	Sueti Tripune	mo. ‖
l. 83a	Sueti Vlaſi	mo.
	Sueti Tudre	mo.
	Sueti Dmitre	mo.
	Sueti Chyriaze	mo.
	Sueti Pantaliune	mo.
	Sueti Geruaſi i-protaſi	mo.
	Sui Suetii muzeniizi	mo.
	Sueti Silueſtre	mo.
	Sueti Gargure	mo.
	Sueti Martine	mo.
	Sueti Aguſtine	mo.
	Sueti Ambroſgi	mo.
	Sueti Ieronime	mo. ‖
l. 83b	Sueti Nicola	mo.
	Sueti Ludouice	mo.
	Sui ſueti biſkupi i-iſpouidniẓi. Molite	ſa-naſ
	Sueti Ben[e]dicte	mo.
	Sueti Antoni	mo.

	Sueti Dominice	mo.
	Sueti Barnarde	mo.
	Sueti Bernardine	mo.
	Sueti Leonarde	mo.
	Sueti Vizenzi	mo.
	Sueei(!) Ladiſlaue	mo.
	Sueti Egidio	mo. ‖
l. 84a	Sui neetii(!) kalugieri i-remette. Mollite	ſa-naſ
	Sueta Maria mandalina	mo.
	Sueta Anna	mo.
	Sueta Marta	mo.
	Sueta Agneta	mo.
	Sueta Luzia	mo.
	Sueta Cezilia	mo.
	Sueta Agata	mo.
	Sueta Chatarina	mo.
	Sueta Margarita	om.(!)
	Sueta chlara	mo.
	Sueca(!) Eliẓau[e]ta	mo. ‖
l. 84b	Sueta Petronila	mo.
	Sueta Dorotia	mo.
	Sueta Kriſtina	mo.
	Sueta Apolonia	mo.
	Sueta Vrſula	mo.
	Sueta Scolaſtica	mo.
	Sueca(!)-Eugenia	mo.
	Sueta Barhara(!)	mo.
	Sue Sụete diuiẓe i-udouiẓe	m[o]
	Sui Sueti i-ſuetiẓe boſgie	mo.
	Miloſtiu budi.	proſti-nam goſ[podi]
	Miloſtiu budi.	uſluſcai-naſ go[ſpodi]
	Od ſuakoga ſla	iſbaui naſ go[ſpodi] ‖
l. 85a	Od-ſuakoga grieha	iſ. n. g.
	Od gniiua tuoga	iſ. n. g.
	Od nagle i-nenadne ſmarti	iſ. [n. g.]
	Od ſaſſidilii[1] diauliih	iſ. n. g.
	Od ſarde i-nenauiſti. i od‿a-ſuachee ſle uoglee	iſ. n. g.
	Od duuha bludnoga	iſ. n. g.
	Od munie i-groma	iſ. n. g.
	Od ſmarti uiznee	iſ. n. g.
	Sa otaiſtuo ſuetoga uputhenia tuoiega	iſ. n. g.
	Sa-karſtenie i-ſueti poſt tuoi	iſ. n. g.
	Sa kriſg i muku. tuoiu	iſ. n. g. ‖
l. 58b	Sa ſmart i-uchop tuoi.	iſ. n. g.
	Sa ſueto uſkarſenie tuoie	iſ. n [g.]
	Sa zudno uſiſcaſtie tuoie	iſ. n [g.]

[1] tako u originalu, mjesto *zasjeda?* Lat. insidiis.

Sa priſcaſtie ſuetoga duha. iſ [n. g.]
U uriime ſmarti pomoſi. n. g.
U dan ſudgnii iſ. n. g.
Griſcniiʒi. tebe molimo uſl[iſci] n[aſ]
Da nam proſtiiſc t. m. uſ.
Da nam odpuſtiiſc t. m. uſ.
Da ki-iſtoi pochori naſ priueſti doſtoiiſc-ſe t. m. uſ.
Da goſpodina papu i ſue zarchoune rede u ſuetomu redou||
l. 86a niʒtuu ſhranit doſtoiſc-ſe. t. m. [uſ.]
Da nepriategle ſuete ʒarque ſniiſiti doſtoiſc-ſe t. mo. uſ.
Da kraglem i uladaozeʒ karſtianſziʒ miir i iſtinno u iediigne-
nie darouat doſtoiſc-ſe t. m. u.
Da ſuemu puochu karſtianſchomu miir i iedii[n]ſtuo podati
doſtoiſc-ſe t. m. uſ.
Da naſ iſtiih na tuoiu ſueetu ſluſgbu pokriipiti i-ſhraaniiti
doſtoiſc-ſe t. m. uſ.
l. 86b Da pameti naſce na-nebeſcha || ſgugienia iſprauiiſc t. m. uſ.
Da ſuiʒ dobroʒiniteglеʒ naſciim uicna dobra uſuratiſc t. m. [uſ.]
Da duſce naſcee bratiee ſeſtaaraa i-dobrociniteegl naſciih od
uicnoga oſuda iſbauiiſc. t. m. u[ſ.]
Da mieſto ouoi i puok u gneʒ uladati i zuuat doſtoiſc-ſe.
t. m. [uſ.]
Da neuolgniʒ i ſuſgnem od uſou(!) odriſcenie dati doſtoiſc-ſe
t. [m. uſ.]
Da uirniiʒ brodeethiim priſtaniſcte ſdrauia dopuſtiiſc t. m. [uſ.]
l. 87a Da plod ſemglee datti i ſahra||aniti doſtoiſc-ſe t. m. uſ.
Da ſuiʒ uirnniiʒ martuiiʒ pokoi uizmii darouat doſtoiſc-ſe
t. m. [uſ.]
Da naſ uſluſcati doſtoiſc-ſe. t. [m. uſ.]
Siinu boſgii t. m. uſ.
Iaganze bo[ſ]gii. kii primaſc griehe ſuita. proſti naʒ goſpodine.
Iagance boſgii. kii priimaſc griehe ſuieta. uſl. naſ. goſpod[i]ne.
Iaganze boſgii. chii priimaſc griehe ſuieta. Pomillui naſ:
Karſte zui naſ
Karſte uſluſcai-naſ ||
l. 87b Karſte zui-naſ
Goſpodi pomilui. Karſte po[milui]. Goſpodi pomil[ui]. Ꮳ Oze
naſc.
℣. I-ne u uedi-naſ u napaſt. ℟. Ma iſbaui naſ oda-ſla.:
pſal[am 69]:
(2) [Goſpodine] boſge na-pomoth moiu naſtoi. goſpodine na-
pomoth meni poſpiſcai-ſe. (3) Poſtiidilli-ſe i-poſraamili nepriategli
moi. koii iſctuu duſcu moiu. (4) Uſuratili-ſe ſchoro poſraamiuſci.
choii gouoree meni ueſſelli-ſſe ueſſeli-ſſe. (5) Ueſſelilli-ſe u tebii ||
l. 88a ſui kii iſctuu tebe goſpodine. i rechuut uaſda uellizio-ſſe goſpodin
kii gluubee ſpaſſenie tuoie. (6) Iaa-bo nezeſſan i ubog ieſſam. boſge
pomoſi mene. (7) Pomothniik moi i oſlobodniich moi-budi. goſpo-

dinne ne-k ʒnii[1] Slaua ozu i-ſiinu. i-duhu ſuetomu. Cako bii u-
poz[etak]. i-ſa[da]. i-uaſ[da] i-u uieche uiechoma. amen. ℣. Spa-
ſſenih naſ uziini ſluuge tuoie. ℟. Boſge moi uſſaiuthee u tebe. ℣.
l. 88b Budi nam goſpodi||ne torran chripoſti. ℟. Od-liiza nepriategla. ℣.
Niſcta ne | naapridouao nepriategl u-naſ: ℟. I ſiin beſachonia ne-
ſtauiit-ſe naudit nam. ℣. Goſpodine ne | po-griſiih naſciih uziniiſc
nam ℟. Ni po ſlobah naſcih uſuraatiiſc nam. ℣. Molimo-ſſe ſa-
papu naſcega. ℟. Goſpodin ſhraanio gngea(!) i ſgiuio gnega. i-ne |
podao gnega u ruuche nepriategl gnegouih. ℣. Molimo-ſſe ſa
l. 89a dobro tuorze naſce. ℟. Vſ||uratit doſtoi-ſe goſpodine ſuiʒ nam
dobro tuoreethiim zith imena ſuetoga tuoiega ſgiuot uiznii amen.
℣. Molimo-ſe ſa | uirniih umarliih. ℟. Pokoi uiʒnii darui gnim
goſpodine. i-ſuitlooſt uizna da ſuiitii gnim. ℣. Poʒuiali(!)[2] u-miiru.
℟. Amen. ℣. Sa-bratiu naſcu ki-ſu indi. ℟. Shrani rabe tuoie
i-rabigne tuoie boſge moi uſſaiuuthee u-te. ℣. Sa-neuogluee(!) i-
l. 89b ſuſgnee. ℟. Oſlobodi boſge gnih od-ſuiih || pezallii gnih. ℣. Poſcgli
gnim goſpodine pomorh(!)[3] od ſueettignee. ℟. I od ſyonna odniimi
gnih. ℣. Goſpodine u ſluſcai molituu moiu ℟. I upiagna moia
da-pridee k-tehi(!). Molimo-ſe: *Molitua:*

Boſge koiemu naulaſcno ieſt pomilouati uaſda i proſtiti. priimi
mollituu naſcu da naſ i ſue raabe tuoie koiih grihou okoui ſtii-
ſkaiut. pomillouanie tuoiega blagodiztua odriſciit. ||
l. 90a **U**ſluſcai molimo-te goſpodine priichlonniih molin[i]a. i iſpo-
uiedaiuthiih tebii proſti grihom. da iednag nam odpuuſctenie daaſc
i miir. *Molit[ua]:*

Neiſrezeno nam miloſardie tuoie priſſatcho(!)[4] uchaſgi. da
iednag naſ od-griiha ſuiih ſuuzeſc. i od muukaa koie ſa gniih do-
ſtoimo iſmeſc. *Mol[itua]:*

Boſge ki-ſe ſa griehe prognieuaaſc pokorom utiſcaaſc. molii-
l. 90b n[i]a puocha tuoiega priklon||noga miloſtiuo pogledai. i-bizze ſarde
tuoie koie ſa griehe naſce doſtoiimo odurati. *M[olitua]:*

Sue mogii uiznii boſge. pomilui ſlugu tuoga papu naſcega. i
iſpraui gnega po tuoioi milloſti na-put ſpaſſenia uiznoga. da tobom
dauſci tebi ugodna ſguudii i ſuom kriepoſtiu da-ſuarſcii. *Molit[ua]:*

Boſge od koga ſueta ſguugienia praui ſuitti i prauedna ieſſut
l. 91a dilla. dai ſlugam tuoim || onii mir koi ſuiet ne-moſge dati. da ſarza
naſca ſapouiedem tuoim dana. i od-nepriategl odneſci ſtrah urimena
buduut tuoim ſaſctitheniem tiha. *Mo[litua]:*

Uſgeſgi ognem ſueta duuha utrobu naſcu i ſarze naſce goſpo-
dine da-ti nepouinim tyeloʒ ſluſgiimo. i ziſtiim ſarzem ugodiimo:
[Molitua:]

[1] cksl. не закасни (і зак'сни), Vulg. ne moreris.
[2] griješ. mj, *poziuali, počivali.*
[3] griješ. mj. *pomoth.*
[4] mj. prislatcho.

Uirnih boſge ſuih tuorze i-obkupiteglu(!). duuſcam raab i
l. 91b raabaa tuoiih odrihu ſuih podai grihou. da ko||iuu[1] uaſda ſguudiſce.
miloſniim moliniem naſliduiuut. *Mol[itua]:*
Dillania naſca moliimo goſpodine dahnuu priidi i-pomagaie
ſlidi. da ſuako naſce mollinie i-dilanie od-tebe vaſda poʒne i-tobom
poʒeta ſuarſcit-ſe. *M[olitua]:*
Sue mogi. uiz[ni] bo[ſge] kii ſgiuiih goſpoduieſc iednag i-martuih
ſuih i-pomiluieſc koih tuoie uirom(i)[2] i-dillom buduſctih prigie po-
l. 92a ſnaeſc. tebe prichlonno moliimo. da-ſa-koiih mollinia iſ||(iſ)litti odlu-
ziſmo. ali choih ouii ſuit ioſcte u putti darſgii. alli greduuſctii iure
ſuuzeniih iſ-tyela priimii. molleethi-ſe ſui ſueetii tuoi milloſti tuoiee
pomillouaniem od a-ſuiih griehou ſuoih odpuſctenie da-ſtignut.
Goſpodinoʒ naſciʒ yſukarſtoʒ ſinoʒ tuoim. kii ſ-toboʒ ſgiiue i
kraglue u iedinſtuu duha ſueta bog. Po-ſue uieke uiekoma ℟. Amen
℣. Goſpo[d]i uſ. m. ℟. I-u[piagna]. Vſluſcao naſ ſuemogi uiʒni
bog. Aʒen. ||
l. 92b *Ouui molituu nʒinii(!)[3] blaſgeni. Aug[uſtin] kada-ſe obratii*
na glubau boſgu.
Goſpodine iſukarſte ſinu boga ſgiuoga koii ſo-oʒem i-ſ-duhom
ſuetiʒ ſtuorii nebo i-ſemglu i-ſue ſcto-ie u-gnih i-na-ſai ſuit priide.
obras od-raaba uſe. muke priuelike ſa-naſ primii na ſmart | ſe nemi-
loſtiuu ſgidouoʒ podaa iadouitoo bienie i pogargienie od gniih
l. 93a pryttaarpii. Pribitti-ſſe na chriiſg u miglenno do||puſtii rane i-boliſni
po-ſuoi puti priklonno ponii karu priſuetu proli naſce grihe oplaka.
ſa-naſ umrii od-ſmarti-naſ odkupi. nepriateglu ſilu ſlomii. i kragleuſtuo
nebeſko tuoiiʒ uirniiʒ obitouaa. Sa tui tuoiu priuelikuu protiua
nam glubau poſri na | mene i pomillui me da ne-poginem iere-ſu
tachoi moii grieſſi chacho morſchii pyeſſak koii broia ne imaa. i
l. 93b niieſam doſtoina da-t-ſſam(e) raaba na ſuaana: || Tebi goſpodine
ſagriiſcih. tebi-ſſe iſpouiedam i prid tohom(!) ſe chaiu. i u tebe
piitam proſctenie. iere ti ſue moreſc dat i uſeet. i ti-ſi boſge primi-
loſtiuii goſpodin. Saʒ-ni[4] u ſarʒu moieʒ teſcko kaianie. groſno
proplakanie. omekſcai ſarze moie kamenno. I-dopuſti-mi goſpodine
urieme od pokore. i pomoſi me da | griehe moie iſchaiem. i da-ſe
nikadar uethe na-gne ne pouarnu. Vſgeſi goſpodine u-ſarʒu mom ||
l. 94a ogagn od glubaui tuoie proſuietli duhom ſuetieʒ tuoieʒ tamnu moiu
pamet da me niedna ſlaſt ni raſbluda ſuietou(u)na ne-more od uarnut
od glubaui tuoie. da ſue ſtuarii ſemaglſche u-ſuem pogardim a-xelim
nebeſche. I ſue tuoie naſliiedouanie da-mi-e uele drago a-ti ueche.
nego niſctor. Day meni goſpodine po-milloſti tuoioi. puno uſſanie
l. 94b uieru prauu glubau protiua iſkargnemu i || nepriateglu moiemu dai

[1] ispred toga fali riječ za lat. indulgentiam.
[2] mj. *uirome?*
[3] štamp. griješ. mj. *uzinii, učini.*
[4] Čitaj *zač ni,* koje redaktor teksta nije razumio te ga je ostavio bez promjene.

poniiſenie uſtarpinie praudu moth. harlloſt. uſdarſganie ziſtothu
raſum i raſbor. da mogu obrati boglii puut u kom da-naapriduiem
ſue dnii. O milloſardnii goſpodine moliʒ te priichlono ne-ſpomeni-ſe
od-ſloobaa moiih u urime od-neuogle moiee. i ne | pogubi tuoie
rukotuorenie nego proſtri c-meni ruku od miloſardia tuoga i
l. 95a ſlobobi(!)-me i odreni od mene napaſti hudobne || i-raſblude tieleſne
i-ſua ina ſuietouna pohotienia. A-ſacone i-criepoſti duhoune ſue
na ſtoxi u | meni. Po-koiieh da tui pridem gdi xiueſ i kragluieſ
ſo-otzem i ſ-duhom ſuettiem u troiſtuu i | iedinſtuu ſuemoguthi
bog u-uieke beſ konʒa i Amen:
Ouui mol[ituu] Su[eti] Ambroſ[gi][1] gou[ori].
Goſpodine boſe naſ. Boſe ſtaariih otaaz. ſtuoriteglu oda-ſuiieh
l. 95b ſtuaarii uiedimmieh[2] i neuiedimieh[2]. blaſgenno ieſt ime || tuoie
prie ſueto. coi cada-ſi ſarzan miloſardie ziniſ: a u brieme od nevogle
griehe praſtaſ C-tebi-ſe boxe moi obraſon[3] moiem obracham tebi
ſarze moie otuaram ti ſnaſ moie neumieteoſtuo i-nieſu tebi ſcriueni
moi grieſi, comu ſe ne-more uuriti[4] niſtor. poſri na-me pomilui
mene: Coii necheſ ſmarti griſnichu. nego da-ſ[e] c-tebi obraatti Ter
l. 96a ſgiue u uiech. Tebi ſe goſpodine iſpouiedam: Ier-ſa||momu tebi
ſagrieſcih. mnogo | ti goſpodine ſcriuih mnogo ſagioh: niſtar magne
tebe ne-potaiah boga moga. Snam da-ſaʒ uelica griſniza mnoſiemi
ſlobami pogargiena. Ma tii boxe miloſtiui coi: Sa dati ſiuot griſnicoʒ
umrie i-opet uſcarſnu ſlobodi-me i pomilui uſcarſni moiu duſu u
dubinah od grieha potopglenu mzem od-nepodobe ſaclanu i
l. 96b na uedi-u na-put od | neheſkoga(!) grada. C-tebi boxe || moi utizu.
u tebe odriſcenie piitam. prid obraſom od ſuetiih tuoih po koiih
mollituah miloſardie proſcu. Satoi molim goſpodine odpuſti ſue
onoi ſcto-ſe moie ſgudinie boii. a dopuſti ſcto moia molitua iſprofit
ne-more. ier od ko bih dilli moimi u | paklene dubine abaſcana
neka po-ſuetoʒ miloſardiu tuoieʒ priideʒ u uizno ueſſelie neiſmir-
noga kragleuſtua tuoga. Gdi pribiuaſ ſuemog[i[bog u ui[eke].
Ame[n]: ||
l. 97a *Tko ouui molituu prid kriſeʒ ſkruſcenno gouorii. bog mu-ie*
priprauan uaſda na-pomoth i-ne | da-mu poginut na-ouoʒ-ſuietu
ni | na-onoʒ. i-priuede-ga u-ſiuot uiʒni. I tko-iu rezee plazuthi
muche boſiee i-grihe ſuoie umiuen tadai bude od-ſuih ſuoih
griha:
Goſpodine iſukarſte. ſinu boga ſiuoga. miloſti ne iſmirnaa.
gluubaui ne iſrezena. priichlonſtuo ne iſ rezennoe. Choy ſa | uſ uii-
l. 97b ſſitti menne ſam ſebe po||niſi ſa odcupiti ſlugu ſam-ſebe poda.
budi-mi pomochnich po | ſue-dni xiuota moga. i-uſliſci-me griſnizu

[1] Isp. ovaj isti oblik u tekstu litanija (str. 278, red. 7 odozdo), ali bi se ovdje moglo čitati i *Ambroz,* odnosno *Ambrož.*
[2] pogrješnim jekaviziraňem mj. *uidimmieh* i *neuidimieh.*
[3] griješ. mj. *obrasom.*
[4] štamp. griješ. mj. *ukriti.*

nebogu molechi prid | crixem i pri[l]icom od-xeſtozieh muka tuoieh:
koie ſa-naſ primi u Ieruſalemu. Cada ſa od chupglenie naſcega ſpa-
ſſenia. ſ-prieſtolia od-kragleuſtua nebeſchoga doſtoia-ſe na-ſuiet ſiti
i-obraſ od-tuoga ſtuorenia primiti i-trude i-neuogle ſegai ſuieta p[re]-
l. 98a uelik[e] ponoſit mnoge-ſuprotiue t[ri]deſti || i-trii godiſcta priimati.
poſtiti i-moliti otȥa ſa-naſ beſ-priſtanka glaad i ſgegiu uruthine i
ſtudeni dobrouoglno ponoſitti mnoge trude pripouiidaiuthi tarpiti
raſlike impaze i oſuagienia od-ſgidoouaa priimati i biti pogargien
od-tuoga puoka ki | ſi uſduiſao i-pomagao od-poȥetka ſuieta i-biti
iſagnan iſ tuoga graada i prodan od-tuoga ſluuge i-uhithen od-tuoih
l. 98b nepriate[g]l i ſueſan i k-ſudȥeȝ neprauedniiȝ[1] [. . .] || ſuoih uirnih
odbignut i u-rukah od-karuniikaa oſtaglen. I tui | ſe-ſi doſtoiao
goſpodine na ſud od-griſcniika biti doueden i neprauo ob(!) ſgudiia
bit obagien i na-ſmart prigrubu oſugien. i | tui biti porugan i-pop-
gluuan uſtmi nedoſtoiniimi u obraſ priſuetii. peſtiu i dlanmi prokle-
tiimi po obraſu blaſgenomu luupan. I-ioſcte-ſe dopuſtii da ti oȥi
l. 99a ubruſoȝ ſakriuu i-draznu korunu na glauu poloſge ter po gn||oi
lupan[2] ſ-nepocteniȝ rugoȝ. Tui bii ſuuzen i kelomni priueſan
i-toli gluto bizi iſragnen da od | uarh-glaue ter do potplata beſ |
rane miſto ne-bii. I-potom daa-ſe kako iagagnaȥ poueſti na-ſaklanie.
i tolli teſko od-kriſa driiuo na-ramenih iſragnenih ponii. i | mnokrat
pod-gniȝ poſarnu. i-tui bii od-ſgidoua tiſkan i konopoȝ ſa-garlo
ſueſan i-poteſan. i na | miſto ob(!)-uiſala doueden Tad-ſe dopuſtii
l. 99b ſuuthi na kriiſg ruke i || (i)-noge na-miru od-karſta konopzi raſte-
ſati da-ti-ſe koſti raſtaiahu da-ti-ſe meſo raſpadaſce. I-onei ruke koie
nebo ſtuoriſce k-driuu poda pribiti. a-noge koie-ſe ne-oquaſcahu
po morru hodethi gorȥim zaulom pribiti i-karuiu priſueetom obliti.
Oimehi chako toi pri tarpii goſpodin angieoſchii megiu luupeſgi
raſpeer(!) bii. i tui gardo naruugaan upſouan-i proklinaan. i u-truudu
l. 100a tolikoȝ ozta i ſguci napoien bii || megiu tei muke priuelike reȥe
ſedam rieȥi prieſlatȥieh: i-ſuake kripoſt[i]. puonieh. Oȥa boga ſa
| karunike tuoie moli lupeſu rai obietoua. Maicu dieuu iuanu pri-
poruȥi. heli oȥa ſaupi. I tui reȥe ſegiam ne pitie tieleſno. nego
ſpaſenie od duſca ſuetich(!)[3] coie u-tmah tuoga briſcaſtia(!) ȥekahu.
Ozu bogu duh prieporuzi. Napocon pricloniu glauu rezze ſuar-
l. 100b ſceno ieſt. i-tadi iſdahnu ter ſa-naſ umrie. I pot||om uſ-parſi ſuete
copiem bi udaren. iſ choiih caru i-uoda i ſiide. coia naſ oda-ſla
umi. Takoi | ſe goſpodine doſtoi ſmartiu tuoiom tolico glutom
xiuot naſ od cupiti. i pute ſatuoriti ſmarti uizne. a-rayſkaa nam
urata otuoriti i diauglu uſu ſ-garla naſcega odrieſciti. Oze ſuete
l. 101a iſa-tme paclene iſueſti i-uueſti-[i]h u || radoſt neiſmirnu od uiznoga
blaſeuſtua(!). i-ueſſelia neiſmirnoga. Sato prieda-te poclezam || tebe
huaglu i-ſlauiȝ tebe pocitaȝ i blagoſouiȝ primiloſtiui iſucarſte tebi

[1] ovdje je nešto izostavļeno, možda: *doveden i od.*
[2] zacijelo štamp. griješ. mj. *lupaiu.*
[3] mj. *suetieh.*

ſahualuieȝ na-tolicō[m] daru. coii ne-bi mogle odſluxiti ſue-duſce:
iere-ie ueche uriedna capgla carui tuoie nego ſui gludi. I po ouiehii
prie ſuetieh mukah tuoiieh ſlobodi-me goſpodine od-uiznieh muka
i | od ſmarti paclene. ierre po | mom dielu ginem. I-ſa chriipoſt
l. 101b rana tuoih prieblaſeniche(!)[1] proſti griehe moie beſ broi||ne i pomoſi
neiacoſti moioi. i-pomilui mene. i ucloni-me od nepriategla moga.
i-od-ſuake pogibieli. I kada me ſmart raſtaui ſ-tieloȝ ſlozeſtieȝ.
rezi-mi tai-dan cacono reze lupexu biti u-raiu i ſuacomu tco-ie
haran. na tolicoi tuoioi protiua nam miloſti Coii xiueſ i craagluieſ
ſ-ozem i-ſ-duhom ſuetiem iſtani[2] bog u uieche od uiech i Amin.

F I N I S ||

l. 102a *ɑ POCIGNE.* OFIZIE SUEETOGA KARSTA.* rezeno
goſpodinoȝ Iuanoȝ papoȝ. i nauiſti tco-gobi(!)[3] teze(!)[4] oue rizi
ſuakii baan(!)[5] na-uriime ſuoe. ima proſctenia tiſuthu godiſcta:
Pieſanza.*

[O]TZA[6]-MVDROSTI iſtina-bo ſcaſtuena bog i-couiech ieſt.
bi u-brieme iutargne od-ſnanieh uzeuikou(!) ſchoro
l 102b oſtauglen. od-ſcudi||aa iſdan prodan i muzen: ℣. Po-
chlagnaȝ-ſe tebi karſte. i-blagoſiuglam tebe. ℞. Ier ſuetim karſtom
i-karuiu tuoiom. oſlobodio ieſſi uaſ ſuiet ℣. Goſpodine u ſluſcai
mollituu moiu. ℞. I-upia[gna]: *Mol]i]tua:* molimo-ſe:

Goſpodine iſukarſte ſinu boga ſgiuoga. poloſgi muku kriiſg
i ſmart tuoiu megiu ſudoȝ tuoiȝ i-duſcom moiom ſada i u | zaſ
l. 103a ſmarti moie. i-dat hotii ſgiuiȝ pomilouanie i-miloſ. martui||iȝ pokoi
i-odpuſtenie. zerqui tuoioi takoge mir i-prauo iedinſtuo i nam
grieſcniikom ſgiuot i | pochoi uiznii: Chi ſgiueſc i-kragluieſc
ſ-bogoȝ ſo-oȥeȝ u iedinſtuu du[ha] ſue[toga] bog. Poſu[e] ui[eke]
ui[ekoma]: ℞. Amē[n] ℣. Goſp[odi uſluſcai molituu moiu]: ℞.
I-upiagn[a]: ℣. Blagoſlouimo goſpodina. ℞. Bogu huala. *Na-primu
pieſ[anza].*

U uriime paruo poueden bi iſuſ k-pilatu. kriuoȝ ſuidozboȝ
mnoſiiȝ ſuagienieȝ. po-uratu bien. rucami ueſan. liȥe boſie popglu||
l. 10.b uano ſuitloſt nebeſka ugodna ℣. Poclanam-ſe tebie. *Molit[ua].*

Goſpodine iſukarſte ſinu bo[ga]. *Na tierzu pieſanza*

* U originalu samo *pocigne* je štampano velikim slovima.
[1] mj. *prieblasenieh.*
[2] t. j. *istahni,* u značeńu „pravi" (isp. Akad. Rječnik), ako nije štamparska pogrješka mj. *istini.*
[3] mj. *tco-godi.*
[4] m.. *reze.*
[5] mj. *daan.*
[6] po svoj prilici štamp. griješ. mj. *[o]taz*

Raſadni(!)[1] upiahu o-treti-dio dne. porugan obuocen u-ſuitu
purpurinu. glaua gnegoua nabode-ſe chrunom ternouom. karſt noſi
na-ramu na-uieſta(!)[2] ob(!)-mucenia. ℣. Poclanam-ſe tebie. *Moli[tua].*

Goſpodine iſukarſte ſinu bo[ga]. *Na ſextu pieſanza.*

l. 104a **U** grieme(!) ſceſto iſuſ bi karſtu pribien. i-bi || ſ-raſboinizi
odlucen na-muku ſcedan ſcuoci y-ozta bii uapoien(!). iagnaz griehe
umiua couiech i-bog tako porugan. ℣. poclagnam-ſe teb[i]e.
Molit[ua].

Goſpodine iſuchar. *Na podne pieſanz[a].*

U-brieme deueto goſpodin iſukarſt iſdaſce upie eli eli lama
ſabatan ozu duſcu prieda-rebra gnegoua ſulizom uiteſ probode.
ſemgla-ſe tadai potreſe i-ſuonze pomarce. ℣. Poclanam se. *Mo-
lit[ua].*

l. 104b *Goſpodine iſukar[ſte].* || *Na-uezergnu pieſanza.*

S-karſta-ga ſnimiſce u-urieme uezergne. materi daana bii puot
muzena. kriepoſt taia-ſe u-pameti boſaſtuenoi taki[3] na-ſmart poge
ſiuota likaria. oime uuenu kruna ſlauna. V. Poklagnam ſe tebi.
Molir[ua](!):

Goſpodine iſukarſte. *Na conplitu. pieſanza*

U brime iſpugnenia da dokopaiu(!)[4] tielo iſukarſtouo. pleme-
l. 105a nito uffanie ſgiuota uiezgnega. pomaſaſce arumatami. iſpugn||aiu-ſc(!)
piiſſma gnegoua. pameeti budi uſpomena meni ſmerti ponigna(!)[5].
Poclanam-ſe. *Molit[ua].*

Goſpodine iſukarſte ſinu.

Ouai[6] briemena odluzena ſ-deuoziunoʒ. tebi karſte uſpome-
nuiu miloſtiuo radouati-ſe. chi ſa | me muzen ieſſi glubaui gryania
budi meni ueſſelie u ſmart[t]i i-obrani.[6] Poclanam-ſe tebi. *Molit[ua]*

l. 105b Goſpodine iſukerſte ||

Dai nam goſpodine molimo | te priklonno ukloniti-ſe diauglega
pota[c]hnutia. i tabe(!) boga ſamoga ſ-pametiu ziſtom ſliediti: Po
goſpodinu naſcemu uſſukarſtu ſinu tuo[i]m koi ſ-toboz xiue i chra-
gluie u iedinſtuu duha ſuetoga bog. po ſue uieche od-uiecha i
Amin. ||

l. 106a *POCIGNE* OFFICIE SUETOGA DUHA* choie uzini papa
benedict. i-dopuſti ſuachomu tcho-ga rece iednom na-dan ſ-deuo-
ziuniu tri-tiſuche i-ceterdeſti dana proſctenia. Pieſanza.*

* Ove su riječi u originalu štampane običnim slovima.

[1] mj. *rasapni.*

[2] mj. *na-miesta.*

[3] griješ. mj. *taku* ili *takui;* lat. talem (mortem subiit).

[4] mj. *pokopaiu.*

[5] mj. *pomgna.*

[6] lat. tekst glasi: Has horas canonicas cum deuotiōe. Tibi christe recolo pia ratiōe. Vt qui pro' me passus es amoris ardore. Sis michi solatiū in mortis agone.

[N]AM-DUSE-SVETI-MI LOST IEST DAna. od choga dieua
l. 106b dieuiza bi || obuiata. po gabrielu angelu bi poſdrauglena. ſlouo puot
ucignena ieſt dieuiza rukouana ℣. Goſpodine uſliſci mlo[ituu](!)
mo[iu]. ℟. I glaſ moi c-tebi da pride. *[Molitua:]*

Sue mogi uiecgni boſce. dai naʒ onui ſlauu i-miloſt duha ſue-
toga. koiu-ſi uzenicoʒ tuoiʒ dao u-dan od-pedeſet dni. Kii ſciueſc
i-kragluieſc. u-uiek uiekoma. ℟. Amen. ℣. Goſpodine uſliſci. ℟. I
l. 107a glaſ moi ch-tebi da pride ℣. Blagoſſouimo goſpodina. || ℟. Bogu
huala. ℣. Vierne duſce po-miloſti boſc(o)ioi pocinite u-miru. ℟.
Amen *Na primu [pieſanza:]*

O[d]-dieuize utrobe. iſueharſt(!) bi rogen. raſpet umaro y-
uchopan. i-uſkarſnuuſci ucenichom ſuoim-ſe ukaza. tempao[1] duha
ſuetoga ucenikom bi dan.[1] ℣. Goſpodine uſliſci. *Molitua*

Sue mogi. *Na tierzu piel[anza].*

U dnii pentechoſte gnih oſladi. ieſizi ogneniemi gnih mnogo
l. 107b uſeſe i-ne-hti-ih oſtauit ſirote || Goſpodine uſliſci. *Moli[tua].*

Suemogi uiecgni. *Na ſextu pieſa[nca].*

Se dam-raſuriſcenia miloſti tadai primiſce. kada[2] receni dan
ſue-poſnaſce. i od protiue ſuietoune odſtupiſce[2]. i-uieru katolicaſchu
tadai priepouiedaſce. ℣. Goſpodine uſliſci. *Molit[ua].*

Sue mogi. *Na podne pieſa[nza].*

Duuh[3] utieſciteglni bii uzenichom dan. dom boſcii glubaui
l. 108a ſtudenza ſciuoga duhou noga uſceſeenia pomaſania ogne||noga. ſed-
mero naregenie miloſti u riſcenie blaxenſtua.[3] ℣. Goſpodine uſ[liſci].
Mo[litua].

Suemogi uiezni: *Na uezergnu pieſanza.*

Priidi duſce ſueti deſnize boſcie parſt kriepoſti duhounaa. naſ
ubraani i ſlobodi oda-ſuieh ſala. da-nam ne-naudi diauo pakleni.
dopuſcteniez[4] i-ſlobogeneiʒ(!) duhouniem.[4] Goſpodine uſliſci mo-
[lituu]. *Mol[itua].*

Sue mogi uiezgnii boſge dai. *Na complitu pieſ[anza].*

l. 108b **OV**ai[5] uriemena od luuzena || ſ-deuoziunoʒ. tebi duſce ſueti
ſlatchu molituu tuoiu rekoh. da-naſ(c) chii ſcudiſc tuoiim nadahnu-
tiem. da proxiuemo xudethie nebeſchoga ueſelia.[5] Amen. ℣. Goſpo-
dine uſliſci. *Molit[ua].*

[1] lat. tekst ima: Et ipsis cernentibus celis eleuatus.

[2] u lat. tekstu: Quare ydiomata cuncta cognoverunt. Ad diversa climata mundi recesserunt.

[3] lat. tekst glasi: Spiritus paraclitus fuit appellatus. Donum dei caritas fons vivificatus. Spiritalis unctio ignis inflammatus. Septiformis gratia carisma vocatus.

[4] U lat. originalu: Sed protegat foveat nutriat sub alis.

[5] Lat. tekst ima: Has horas canonicas cum deuotiōe. tibi scte spiritus pia oratione Dixi: ut nos uigites inspiratione. Vt viuamus iugiter celi regione.

Tuoiu gofpodine miloft molim. da fa-puoi[1](!) officie duha fuetoga choiim ya nedoftoina griefcniza na flauu i-na-caft imenu tuomu pieh. naftoianiem prizifte dieue marie i fuieh fuetieh tuoiih od a-
l. 109a fuieh grie haa uelle || milloftiuo mene pocharai. i od | diaulih protiua pokriepi-me. uifcgnega dobra dopufti imati fa-koih-faȝ dufna moliti yfukarfta fa-xiuieh ali fa-martuieh i-millofti tuoie da-ne fabranifc koih godir i-fiuih: i-u uiezni xiuot da | pridemo. i tuoioi miioſti(!) da fe prikafemo i-budemo doftoini: Gofpodinoȝ nafcieȝ ifukarftoȝ finoȝ tuoiȝ kii f-toboȝ fciue i-kragluie u-iedinftuu duha
l. 109b fuetoga bog. u-fue uieke uiekoma. am[en]. || Gofpodine uflifci molituu moiu. ℞. I-glaf moi c-tebi da pride ℣. Blagofouimo gofpodina ℞. Bogu huala. ℣. Vierne dufce po-milofti bofcioi poziuale u-miru. ℞. Amen.

Molitua od-fuetoga Vinzenza ***Suarhu**** *nemochnih ruke ftauiti-the i-budu ofdrauiti**.

ifuf fin marie. fuieta fhragnenie i-gofpodin. budi meni miloftiu i-milofardan. Amen.

---

* Riječi „*Suarhu — osdrauiti*" spojene su u originalu s teksom molitve (*suarhu* ima veliko početno slovo, a *isus* ga nema); a ipak su one prava rubrika.

[1] mj. *ouoi*.